Pr. conf. univ. dr. Nicolae Belean

Cântări bisericeşti tradiţionale

Ediţia a III-a

Apărută cu binecuvântarea
Înalt Prea Sfinţitului NICOLAE,
Mitropolitul Banatului

Editura Marineasa
Timişoara, 2009

Cântarea în cultul creştin ortodox

Muzica nu a lipsit din cultul nici unei religii, cântarea fiind una din formele de manifestare ale cultului divin. „Mult timp omenirea n-a cunoscut decât arta care avea ca obiect transmiterea sentimentului religios”, arată Lev Tolstoi[1]. Muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul îşi exprimă starea sufletească cea mai profundă, de bucurie sa u de durere, dar mai ales dependența sa de o Ființă atotputernică, de Dumnezeu. Ea naşte, întreține şi dezvoltă sentimentul religios. Prin cântare, adevărurile creştine pătrund în adâncul inimii” arată Fericitul Augustin. Prin cântarea adresată divinității, Biserica preamăreşte necontenit pe Dumnezeu. Cântarea întăreşte Biserica în zilele grele, şi o mângâie în zilele bune[2].

Explicând Ps. 41, Sfântul Ioan Gură de Aur scrie: „Dumnezeu adaugă la cuvintele profetului melodia, pentru ca atraşi de ritmul cântării, să-i înalțe toți cu căldură imnurile sfinte. Căci nimic pe lume nu trezeşte sufletul, dându-i aripi, eliberându-l de piedicile din lume şi desfăcându-l de cele trupeşti, dându-i râvna de a se apleca asupra cugetărilor filosofice, făcându-l să nu-i pese de toate lucrurile ce țin de viața pământească, ca o melodie şi o cântare divină”[3].

Textul şi melodia în cântare sunt inseparabile în concepția Sfinților Părinți şi a scriitorilor bisericeşti. În lucrarea sa Întrebări şi răspunsuri către ortodocşi, alcătuită pe la sfârşitul sec. IV, Diodor din Tars scrie: „Cântarea trezeşte în suflet o dorință arzătoare pentru conținutul imnului cântat; ea potoleşte

[1] Apud Dumitru David, op. cit. p. 14.
[2] Gheorghe Şoima, op. cit. p. 13.
[3] Theodor Gerald, Les peres de l’Eglise et la muzique, Paris, 1931, p. 220, apud Sebastian Barbu Bucur, op. cit. p. 87.

pasiunile ce se nasc din carne, ea alungă gândurile rele care ne-au fost sugerate de vrăjmaşii nevăzuți, ea se revarsă în suflet ca să rodească şi să dea fructe bune; pe cei care se luptă cu pietate, îi face în stare să îndure încercările cele mai grozave; pentru cei pioşi, ea este un leac împotriva relelor vieții pământeşti”[4]. Sfântul Apostol Pavel numeşte cântarea „sabia duhului” (Efeseni 6,17 şi Evrei 4,12), pentru că le este luptătorilor o armă împotriva duhurilor nevăzute; căci cuvântul lui Dumnezeu umple sufletul, când este cântat şi exprimat, alungă demonii. Toate acestea dau sufletului putința de a dobândi, prin cântarea bisericească alese virtuți[5].

Pe lângă alte roluri şi binefaceri ale muzicii, Sfânta Scriptură îi atribuie muzicii şi o funcție terapeutică şi liniştitoare. Astfel în I Regi 16,23, citim: „Iar când duhul cel rău a trimis peste Saul, David lua harpa şi cânta; Saul răsufla atunci mai uşor, se simțea uşurat şi duhul cel rău se depărta de el”[6].

În Vechiul Testament cel mai renumit cântăreț este considerat Iubal fiul lui Lameh şi al Adei „tatăl tuturor celor ce cântă din chitară şi din cimpoi” (Facere 4, 21). dar cel mai important promotor al muzicii de cult a fost David fiul lui Esei, supranumit: „dulcele cântăreț al lui Israil” (II Regi 23, 1). Pentru executarea muzicii vocale şi instrumentale, el a orânduit o anumită parte din leviți ca să slujească înaintea Chivotului, „să cânte, să mărturisească şi să laude pe Domnul Dumnezeul lui Israil” (Paral. 16,4). Cântăreții (patru mii la număr), (I Paral. 23,5), împărțiți în douăzeci şi patru de clase, cu schimbul trebuiau ca toată ziua să însoțească serviciul divin cu cântare, care era executată cu cobze, harfe şi cimbale (I Paral. 25, 1-31). În I Paral. Cap. 15, unde se descrie aşezarea chivotului în Ierusalim, se arată că „a poruncit David căpeteniilor leviților să pună pe frații lor cântăreți, cu unelte muzicale, cu psaltirioane, ca să vestească cu glas tare de bucurie. Aşa tot Israilul au adus chivotul legământului Domnului cu sunete de corn, de trâmbițe, de țimbale şi de harpe.

[4] Ibidem.
[5] Petre Vintilescu, op. cit., p. 220.
[6] În medicină se foloseşte această terapie de vindecare prin muzică şi s-a constatat că organismul bolnavului asimilează mai bine medicamentele administrate spre vindecare.

Pe vremea lui Solomon, muzica la templu capătă o şi mai mare amploare. La sfinţirea templului lui Solomon, marii cântăreţi Asaf, Eman şi Iedutum, fiii lor şi fraţii lor, stăteau la răsăritul altarului, cu trâmbiţe, ţimbale şi psaltirioane şi harfe, împreună cu o sută douăzeci de preoţi, care sunau din trâmbiţe. Şi erau ca şi cum numai unul ar fi cântat, unindu-se într-un singur glas, mărind pe Domnul, că este bun, că în veac este mila Lui" (II Paral. 5, 12-13).[7]

După refacerea templului, se reintroduce muzica în cultul divin, trecând perioada exilului babilonic, în care cântarea a încetat." Cum vom cânta cântarea Domnului în pământ străin" (Ps. 137). „Iar când s-a hotărât sfinţirea zidurilor Ierusalimului, a trimis Neemia după leviţi, în toate părţile, ca să vină să săvârşească sfinţirea … cu cântări de mulţumire şi de laudă, cântate din chitare, harpe şi alăute. Fiii cântăreţilor s-au adunat din împrejurimile Ierusalimului şi mergeau cu instrumentele muzicale ale lui David. Apoi amândouă corurile au mers în casa lui Dumnezeu. Cântăreţii şi-au înălţat glasul, conduşi de Izrahia. Cântăreţii şi-au îndeplinit datoria după rânduiala lui David şi a fiului său Solomon (Neemia, 12, 45 şi 47)[8].

Menţiuni despre cântarea cultică în Sf. Scriptură sunt nenumărate, vom prezenta câteva dintre ele:

„Cânta-voi Domnului în viaţa mea, cânta-voi Dumnezeului meu până voi fi" (Ps. 103, 33); Bine este a lăuda pe Domnul şi a cânta numele Tău, Preaînalte, a vesti dimineaţa mila Ta şi adevărul Tău în toată noaptea (Ps. 95, 2); „Ziua-mi va arăta Domnul lila Sa şi cântarea Lui va fi noaptea în gura mea" (Ps. 41,9); „Cântaţi lui Dumnezeu cântaţi! Cântaţi Împăratului nostru cântaţi! (Ps. 46,6); Cântaţi Domnului celui ce locuieşte în Sion" (Ps. 9,11) „Aşa voi cânta numele Tău în veci" (Ps. 60,8); „Ajutorul meu eşti, Ţie voi cânta" (Ps. 58,21); „Înalţă-te Doamne, întru puterea Ta, cânta-vom şi vom lăuda puterile Tale" (Ps. 44).

---

[7] Aceste stihuri se cântă şi astăzi la Utrenia Praznicelor Împărăteşti şi a sărbătorilor mari, la Polieleul „Robii Domnului"

[8] Muzica de cult trecând printr-o perioadă de criză, a fost restabilită de către Iuda Macabeul, când altarul a fost sfinţit din nou cu cântări de laudă, însoţite de harfe, alăute şi chimvale, însă fără splendoarea pe care a avut-o în timpul lui David şi Solomon. (I Mac. 4, 54).

Sfânta Scriptură ne dezvăluie mai multe categorii de cântări, cum ar fi de pildă, cântări de laudă, de rugăciune, de mulțumire etc. Cântările de laudă şi rugăciune sunt menționate cu prioritate în Vechiul Testament. Astfel Ps. 47 are suprascrierea „Cântare întru slava Sionului”; Psalmul 67: „Cântare în cinstea proniei dumnezeieşti”; Psalmul 80, „Cântec de sărbătoare”; Psalmul 107 şi 144: „Cântec de laudă şi rugăciune”; Psalmul 9, „Cântarea de slavă lui Dumnezeu care pierde pe nelegiuiți şi ocroteşte pe cei sărmani”. Neîncetat psalmistul îndeamnă: „Veniți să cântăm cu veselie Domnului şi să strigăm cu bucurie către Dumnezeu, stânca mântuirii noastre. Să ieşim întru întâmpinarea Lui cu laude şi cu cântările noastre să-l preamărim” (Ps. 94). „Cei ce vă temeți de Domnul, cântați laudele Lui” (Ps. 21,25). „Cânta-vom şi vom lăuda mărirea Ta” (Ps. 56,10). „Cântați Domnului cei cuvioşi ai Lui, slăviți cu laude sfințenia Lui” (Ps. 29,4). „Voi lăuda numele Dumnezeului meu cu cântare, cu slavoslovii Îl voi preamări” (Ps. 68,34). „Cântați Dumnezeului nostru cântați! Cântați numele Lui! Lăuda-voi pe Domnul în viața mea, voi cânta Dumnezeului meu până voi fi” (145,1). „Cânta-voi mila şi dreptatea Ta, Pe Tine Doamne Te voi cânta” (Ps. 100,1). „Cânta-voi şi voi face să zbârnâie coardele, că aceasta-i lauda mea. Deşteptați-vă alăută şi chitară, şi zorile să tresară! Lăuda-te-voi printre popoare Doamne, în mijlocul neamurilor Te voi cânta” (Ps. 107, 2-4).

Când Domnul i-a trecut pe israieliți prin Marea Roşie ca pe uscat, şi apele au acoperit pe faraon şi egipteni, „atunci au crezut în cuvintele Lui şi au cântat lauda Lui (Ps. 105,12). „Te voi lăuda printre popoare şi voi cânta numele Tău”, scrie Sfântul Apostol Pavel către Romani (15,9). Filo, scriitor iudeo- elen din sec. I, relatează despre creştini: „Ei compun imnuri întru preamărirea lui Dumnezeu în felurite ritmuri şi după felurite melodii” iar când creştinii din Bitinia au fost pârâți lui Traian pentru răutăți inventate de păgâni, Pliniu, proconsulul Bitiniei, cercetând ce de-amănuntul viața creştinilor, nu i-a găsit

întru nimic vinovați, decât că „se închinau lui Hristos ca lui Dumnezeu, şi-i cântau Lui imnuri de laudă”[9].

Cântările de mulțumire lui Dumnezeu sunt de asemenea deseori amintite în Sfânta Scriptură. Astfel, cap. 12 şi 25 din Isaia au suprascrierea: „Cântare de mulțumire”, iar cap. 26, „Cântarea celor răscumpărați” (Ps.17)[10]. Când Domnul l-a izbăvit de toți vrăjmaşii şi din mâinile lui Saul, a cântat cântarea aceasta: „Domnul este întărirea mea, scăparea mea şi izbăvitorul meu…” şi tot David spune: „Cânta-voi Domnului celui ce mi-a făcut bine ! Cânta-voi numele Domnului celui Preaînalt!” (Ps. 12,6).

Cântările îngereşti sunt cele cântate de îngeri, în cer şi pe pământ. Dacă mitologia greacă instituia drept patrie originară a muzicii înălțimile Olimpului, Sfânta Scriptură afirmă prezența muzicii în însăşi Împărăția cerească. Astfel ni se spune că lumea cerească răsună neîncetat de cântările cetelor îngereşti. Capitolul 5 din Apocalipsă are suprascrierea: „Cartea cu şapte peceți este dată Mielului. Mielul este lăudat cu cântări cereşti”. „Şi iată am văzut pe biruitorii fiarei – cei şapte îngeri, cântau cântarea lui Moise… şi cântarea Mielului şi ziceau: mari şi minunate sunt lucrurile Tale Doamne, Dumnezeule Atotputernice” (Apoc. 5, 8-9). „Cele patru vietăți care aveau câte şapte aripi… nu au odihnă nici ziua nici noaptea, ci strigă necontenit: Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu Atotțiitorul care a fost este şi va să fie” (Apoc. 4,8). Şi tot Sfântul Evanghelist spune: „Am auzit un sunet ca de lăutişti care cântau din lăutele lor, ei cântau o cântare nouă înaintea tronului… şi nimeni nu putea să învețe această cântare afară de cei o sută Patruzeci şi patru de mii, răscumpărați de pe pământ” (Apoc. 14, 2-3). Şi profetul Isaia mărturiseşte că serafimii, care i-au apărut în viziunea din anul morții lui Ozia, strigau unul către altul zicând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de mărirea Lui” (Isaia, 6,3).

[9] Badea Cireşanu, Tezaur liturgic, tom II, Bucureşti, 1911, p. 479

[10] În unele traduceri ale Sfintei Scripturi apare suprascrierea : „Cântare de mulțumire şi de laudă a lui David, după înfrângerea tuturor duşmanilor săi” (Ps. 66, 118, 149).

Cântare nouă se cântă în cer şi pe pământ. Abordând această idee, presupunem că la baza imnografiei alcătuite de Sfinții Părinți şi imnografii bisericeşti, stă tocmai modelul cântării cereşti a îngerilor care au cântat „o cântare nouă înaintea tronului dumnezeiesc" (Apoc. 14, 2-3), precum şi permanentul îndemn al Sfintei Scripturi pentru cântarea de slavă şi mulțumită lui Dumnezeu, care trebuie să răsune şi în lumea aceasta „Cântați Domnului cântare nouă! Cântați Domnului tot pământul!" (Ps. 95,1); „Cântați Domnului o cântare nouă, cântați laudele Lui în adunarea credincioşilor" (Ps. 149,1); „Cântați Domnului o cântare nouă că minuni a făcut Domnul" (Ps. 97,1); Cântare nouă îți voi cânta Dumnezeule, în psaltire cu zece strune Te voi lăuda (Ps. 143,9); „Pus-a pe buzele mele o cântare nouă, lauda Dumnezeului meu" (Ps. 39,4). Şi profetul Isaia ne îndeamnă astfel: „Cântați Domnului o cântare nouă, cântați laudele Lui până la marginile pământului" (42,10).

Sfânta Scriptură precizează şi cine să cânte imnuri de laudă lui Dumnezeu: „Strigați către Dumnezeu toți locuitorii pământului. Cântați slava numelui său! Aduceți-I slavă şi laudă" (Ps. 65,1); Cântați Domnului împărățiile pământului şi dați mărire lui Dumnezeu" (Ps. 67,33). Agheu şi Zaharia îndeamnă că nu numai omul să-L laude pe Dumnezeu, ci întreaga Sa zidire, văzută şi nevăzută, însuflețită şi neînsuflețită: „Lăudați pe El toți îngerii Lui1… Lăudați-L pe El soarele şi luna, stelele cele luminoase… munții şi toate dealurile… fiarele şi dobitoacele (Ps. 148, 2-10); „Toată suflarea să laude pe Domnul (Ps. 150,6)[11].

Sfânta Scriptură ne oferă şi modalități de cântare cultică. Astfel, în Vechiul Testament apar menționate numeroase astfel de modalități. Astfel în Ps. 97, v. 4-6, citim: „Prăznuiți, veseliți-vă şi cântați", profetul Isaia spune: „Cântați în strune pe Domnul…". „Cu alăută Te voi lăuda, Doamne Dumnezeul meu", scriu fiii lui Core (Ps. 12,5). „Cântați cu bucurie lui Dumnezeu tăria noastră"

[11] Şi astăzi la Muntele Athos, la privegheri şi la hramuri, în timpul troparului Litiei, „Născătoare de Dumnezeu Fecioară…", la Polieleu, la doxologie şi la „Sfinte Dumnezeule…" de la Liturghie, se pun în mişcare toate policandrele în sensuri opuse formând semnul sfintei cruci, simbolizând faptul că tot ce există lucruri şi ființe să laude pe Domnul.

(Ps. 80,1). „Lăudați-l în glas de trâmbițe, lăudați-l cu alăuta şi cu harpa, lăudați-l cu timpane, lăudați-l cu cântări din strune şi din fluier, lăudați-l cu chimvale răsunătoare” (Ps. 150,3-5). „Cântați Domnului din alăută, cântați cântece din harpă şi din gură” (Ps. 97,5).„Faceți să răsune coardele şi glasurile voastre” (Ps. 32,3)[12].

Sfânta Scriptură ne arată cum să fie cântarea: Plăcută, frumoasă, alcătuită cu pricepere, îngrijită şi plină de evlavie şi umilință. Ioan Casian relevă acest adevăr când afirmă că „uneori un verset din psalm ne dă ocazia unei rugăciuni înflăcărate, în timp ce cântăm. Altădată, modularea armonioasă a vocii unuia dintre frați provoacă în sufletul nostru, o rugăciune fierbinte[13]. De aceea psalmistul David ne îndeamnă: „Cântați-I frumos cu strigăte de bucurie” (Ps. 32,3), în alt loc spune: „Plăcută să-i fie Lui cântarea mea şi eu mă voi veseli de Domnul” (Ps. 103,34). Şi fiii lui Core (Ps. 46, 6-7), subliniază aceeaşi idee: „Cântați lui Dumnezeu cântați! Cântați Împăratului nostru cântați”! Iar împăratul David, reliefând alt aspect al cântării, spune: „Slujiți lui Dumnezeu cu frică şi vă bucurați Lui cu cutremur (Ps. 1,9).

Într-adevăr imnografii au alcătuit imnuri cu pricepere, frumoase şi plăcute. Sunt semnificative în acest sens cuvintele de apreciere adresate Sfântului Ioan Damaschin de către fratele său adoptiv, Cosma de Maiuma, referitoare la Canonul Paştilor şi, în special la oda a treia: „Acum toate s-au umplut de lumină, cerul şi pământul şi cele dedesupt…”, „Tu frate Ioane ai cuprins totul în aceste trei şi n-ai lăsat nimic afară. Deci sunt învins (erau concurenți în alcătuirea imnurilor), şi mărturisesc înfrângerea mea”.

În creştinism, cântarea a constituit încă de la început, un mijloc de preamărire a lui Dumnezeu. Însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, a cântat în anumite momente împreună cu apostolii. Evanghelia după Matei şi cea după Marcu ne dau mărturie clară în acest sens, că Mântuitorul şi Sfinții Apostoli foloseau frecvent cântarea religioasă. Astfel, Sfântul Evanghelist Marcu (14,26), relatează

[12] Observăm că se face deosebire clară între cei care cântau cu instrumente muzicale şi cei care cântau cu glasul.
[13] Convorbiri cu Părinții deşertului, apud Petre Vintilescu, op. Cit. p. 224.

că: „După ce au cântat – la Cina cea de taină – cântările de laudă, au ieşit la Muntele Măslinilor”, iar Sfântul Evanghelist Matei (26,30), referindu-se la acelaşi eveniment, scrie: „Apoi cântând de mulțumire, s-au dus la Muntele Măslinilor”.

Prin acest act, s-a dat Bisericii de către însuşi Întemeietorul ei, cea mai directă pildă, ca orice laudă adusă lui Dumnezeu să fie însoțită de cântări religioase. Sfinții Apostoli, urmând exemplul Învățătorului, au continuat folosirea cântării religioase. Aşa de pildă, când Sfântul Apostol Pavel şi cu Sila propovăduiau în oraşul Filipi, din Macedonia, fiind întemnițat, „pe la miezul nopții… s-au rugat şi au cântat laude lui Dumnezeu şi cei legați ascultau” (Fapte, 16,25).

La început, se adunau Apostolii în scopul rugăciunii şi al cântării psalmilor şi imnurilor în templul din Ierusalim şi în sinagogile iudeilor (Fapte 13, 14; 14, 1-3; 18, 4 ; 19, 8). Mai apoi cântarea psalmilor şi a imnurilor, citirea Sfintelor Cărți, vestirea cuvântului dumnezeiesc, rugăciunea şi aducerea jertfei celei nesângeroase, erau pe timpul Apostolilor părți principale ale serviciului divin[14]. Exemplul şi poruncile Mântuitorului Hristos referitoare la cult, se împlineau cu conştiință şi fidelitate de Apostoli, care la rândul lor au orânduit şi ei altele în acest sens. Astfel adresându-se corintenilor (1,14), Apostolul neamurilor scrie: „Când vă adunați …şi unul dintre voi are o cântare, altul o învățătură… acestea să fie spre întărire” , iar efesenilor (5,19) şi colosenilor (3,16), le spune: „Întăriți-vă sufleteşte prin psalmi, prin slavoslovii şi prin cântări duhovniceşti, cântând şi lăudând în inimile voastre pe Domnul”. Făcând mărturie despre ascultarea şi buna comportare a corintenilor, acelaşi Apostol le scrie: „Vă laud fraților, că de toate ale mele învățături vă aduceți aminte şi țineți predaniile precum vi le-am dat eu” (1 Cor. 11,2). Sfântul Apostol Iacob, în Epistola sobornicească (5,13), zice: „De pătimeşte rău cineva dintre voi, să se roage, este vreunul cu inimă bună să cânte cântări de laudă”. Astfel cântarea însoțea citirile

[14] Petre Vintilescu, op. cit. p. 225.

din Scriptură şi predica sau omilia ce urma ca explicare a textului, rituri premergătoare „frângerii pâinii”[15].

Muzica religioasă iudaică a format elementul primordial, esențial şi fundamental în originea cântării noastre de cult. Primii creştini fiind recrutați dintre iudei, veneau în biserica cu vechea manieră a cântărilor de la templu. Istoria liturgică ne confirmă faptul că solistul de la ceremonialul primilor creştini era urmaş al cântăreților din sinagogile vechi evreieşti. Studiile de muzicologie comparată cu privire la vechile melodii creştine şi cântecele sinagogale ale evreilor, care locuiau în ținuturi vechi şi izolate de orice fel de influențe ale civilizației (Babilon, Iemen), dovedesc o înrudire şi origine comună[16]. Asemănarea cea mai izbitoare se poate constata în citirile rugăciunilor, psalmilor, Apostolului şi a Evangheliei, care poartă în ele scheletul lecturii mozaice din sinagogi.

Oficiile de cult creştin, în forma existentă astăzi nu s-au încheiat decât treptat. Apostolii însăşi, care mergeau la templu, nu au avut altă formă de închinare decât cea obişnuită în cultul evreiesc. În primele secole, cultul şi implicit muzica de cult erau simple. Chiar şi mai târziu, Sfântul Sava de la Buzău (martirizat în anul 372), „cânta psalmi în biserică şi cultiva cântarea psalmilor cu mare zel”[17].

Caracterul biblic al cântărilor bisericeşti nu se referă în mod strict numai la „litera” textului biblic, imnurile cu caracter dogmatic, apărute împotriva ereziilor, chiar dacă păreau că se îndepărtează ca text de cuvintele Scripturii, conținutul de învățătură rămâne tot biblic[18]. Foarte multe cântări transpun formulări dogmatice, învățături cu caracter dogmatic, hristologic şi trinitar[19].

[15] Petre Vintilescu, Încercări de istoria Liturghiei. Liturghia creştină în primele trei veacuri, Bucureşti, 1930, p.35.
[16] Gavril Galinescu, op. Cit. p. 11.
[17] Sebastian Barbu Bucur, Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în sec. XVIII şi începutul sec. XIX, şi aportul original al culturii autohtone, Bucureşti, apud, Sebastian Barbu Bucur, op. Cit. p. 93.
[18] Orice carte de cult cuprinde cântări care au sugestie, nuanță sau trimitere scripturistică. Acest fapt rămâne valabil chiar şi pentru cântările inspirate din Istoria Bisericii, Viețile Sfinților, evenimente bisericeşti importante, pentru că toate capătă relevanță în lumina Istoriei Mântuirii, pe care Biblia o cuprinde şi o păstrează slujind „duhul” Scripturii.
[19] Ene Branişte, Liturgica generală, op. Cit. p. 692: „Învățătura sau dogma ortodoxă şi-a găsit formele de exprimare în cadrul cultului său atât în imnografia bizantină, cât mai ales în textele liturgice răsăritene.

Există chiar o categorie de cântări care se numesc „Dogmatice”, tocmai în virtutea conținutului lor dogmatic[20].

În urma celor prezentate putem concluziona că muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul îşi exprimă starea sufletească cea mai profundă, de bucurie sau de durere, dar mai ales dependența sa de o Ființă atotputernică, de Dumnezeu. Această posibilitate de manifestare a sentimentelor religioase creştinul le poate manifesta în Biserică în cadrul cultului creştin ortodox, în care muzica este prezentă într-o proporție considerabilă.

[20] Toate cântările de la Vecernie, după stihirile de la „Doamne strigat-am”, se numesc dogmatici deoarece textul acestora cuprinde o învățătură de credință.

Uniformizarea cântării liturgice şi participarea credincioşilor la cultul divin public

Cântarea liturgică are un rol însemnat în cadrul cultului creştin ortodox, dacă avem în vedere faptul că „orice manifestare cultică, nu este altceva decât o formă de exprimare sau revărsare în afară a unui fond sufletesc”[21].Între cult şi cântarea bisericească există un raport de profundă intimitate. Cultul ortodox este alcătuit dintr-o serie întreagă de slujbe: Taine, ierurgii, laude, care la rândul lor au în componența lor forme poetice de exprimare a adevărului de credință: imnuri, tropare, antifoane, polielee, chinonice etc. Toate aceste forme poetice sunt înveşmântate în haina cântării cultice.

Cântarea are un mare rol şi în pregătirea interioară a credinciosului pentru a intra în comuniune de iubire cu Dumnezeu, în cadrul cultului creştin public. Ea îl sensibilizează, îl pregăteşte pentru o participare activă şi eficientă în efortul lui de dialog cu divinitatea. Psalmodia „aduce cu sine tot ce poate fi mai bun: iubirea, făcând din unirea glasurilor un fel de legătură de unire între oameni, aducând poporul laolaltă într-un singur glas de cor”[22]. „Psalmul cântat, spune Sfântul Vasile cel Mare, este liniştea sufletului, răsplătitorul păcii, potolitorul gălăgiei şi valului gândurilor”[23].

Există o relație strânsă între muzică şi constituția psiho-fizică a fiecărui om. Relația este evidentă, dacă luăm în considerare structura muzicii şi a omului. Muzica este formată din combinații de sunete, sunetele la rândul lor „reprezintă o adevărată organizare de sunete armonice, nesfârşite ca număr, în perfect echilibru de forțe, având în centrul sistemului lor un sunet

[21] Ene Branişte, Cultul Bisericii Ortodoxe Române față de cultul celorlalte confesiuni creştine, în Studii Teologice, nr. 1-2 / 1951, p. 3.
[22] Sfântul Vasile cel Mare, Omilia la Ps. I, 2,25, apud Ştefan Alexe, Foloasele cântării în comun după Niceta de Remesiana, în „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 1-2 / 1957, p. 181.
[23] Ştefan Alexe, op. cit. p. 182.

fundamental”[24]. La fel este şi omul, un complex psiho-fizic, în care toate elementele funcționează într-o unitate indestructibilă şi într-o armonie impecabilă. Universul uman însuşi este un complex armonic, simfonic, în colaborare cu alte lumi armonice, simfonice[25].

Capacitatea de a trăi emoția ca rezultantă a contactului sufletului uman cu muzica, se dobândeşte prin angajare, prin participare directă, prin deschidere sinceră în fața lui Dumnezeu şi către semen[26]. În acest fel sufletul este educat special, este pregătit pentru a înfăptui binele, fiind impulsionat către promovarea acțiunilor nobile, muzica poate chiar să aducă şi roade terapeutice foarte importante[27]. Prin urmare, sunetele muzicale organizate în melodie, tropar, condac, colindă, irmos sau altă cântare bisericească, ne sunt proprii şi putem să le înțelegem, să le reținem, să le simțim vibrând în adâncul ființei noastre, „pentru că legile care armonizează ființa sunetului muzical sunt în acelaşi timp legile vieții noastre sufleteşti”[28].

Astfel, dacă muzica face parte integrantă din viața omului, cu atât mai mult ea nu poate lipsi din viața comunității religioase, mai ales dacă ținem seama de scopul cântării în Biserică. Prin cântare creştinul participă direct la lucrarea de preamărire a lui Dumnezeu, în vederea realizării comuniunii cu Mântuitorul Iisus Hristos, care este Capul Bisericii. Cântarea având şi calitatea de a sensibiliza rugăciunea, creştinul are posibilitatea să participe în mod intens la viața liturgică a Bisericii. De aici se poate desprinde ideea că muzica bisericească este un puternic factor misionar menit să contribuie la propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, la intensificarea rugăciunii şi la întărirea unității Bisericii, şi a comuniunii dintre membrii ei[29].

---

[24] Gheorghe Şoima, Înfrățirea popoarelor prin muzică, in volumul Biserica şi problemele vremii, Sibiu, 1942, p.132.
[25] Hector Berlioz, În lumea cântului, Bucureşti, 1927, p. 7.
[26] Emilian Vasilescu, Valoarea omului, în Biserica şi problemele vremii, Sibiu, (fără an), p. 73.
[27] Corneliu Cezar, Introducere în sonologie, Bucureşti, 1984, p. 29.
[28] Gheorghe Şoima, op. cit. p. 134.
[29] Ene Branişte, Temeiuri biblice şi tradiționale pentru cântarea în comun a credincioşilor, în Studii teologice, nr. 1-2 / 1954, p. 24.

Muzica bisericească, dar mai ales cântarea în comun a credincioşilor s-a dovedit a fi „una dintre metodele cele mai eficiente pentru participarea activă a credincioşilor la slujbele religioase. Prin realizarea acestei vii participări se obține şi sprijinirea şi înfăptuirea unor acțiuni pastorale a preotului. Cântarea bisericească poate fi folosită drept mijloc de activitate misionară pentru că are putere de comunicare şi comuniune, prin expresivitatea şi gingăşia ei. Încă din epoca primară când cei din afara Bisericii ajungeau să cunoască ritualul creştin, „se simțeau impresionați unii de atmosfera lui de taină, alții de strălucirea lui, dar aproape toți erau cuceriți de expresivitatea melodiilor bisericeşti[30].

Astăzi, când cultul creştin ortodox este împodobit cu melodii diverse de o uimitoare frumusețe, cântarea noastră bisericească poate servi ca un foarte eficient mijloc de activitate misionară în rândul credincioşilor. Cântarea în comun se poate realiza pretutindeni, în special la Sfânta Liturghie, la diferite Taine şi Ierurgii sau Laude. Direct implicat şi responsabil în acest sens este preotul, care trebuie să fie conştient de faptul că muzica bisericească practicată intens în parohie poate da roade nebănuite. Aşadar tânărul preot, de curând venit la parohie, va lua inițiativa promovării cântării în comun, de învățare a cântărilor liturgice pe principiul foarte bine cunoscut al educării deprinderilor pornind de la uşor la greu de la simplu la compus. Pornind astfel treptat şi cu multă răbdare, ajutat de cântărețul de strană, va putea cu timpul să imprime în mintea credincioşilor melodiile tradiționale ale Sfintei Liturghii. În timp, cu perseverență va putea trece la cântările de la utrenie, vecernie, paraclis şi acatist, şi unele Sfinte Taine.

Credincioşii vor simți foarte repede efectul binefăcător al acestei participări active la slujbele religioase, devenind pasionați, vor cere preotului să-i învețe cântări noi.

În sprijinul cântării în comun a credincioşilor, Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe în anul 1950, cu revenire în anul 2004, arată necesitatea participării

[30] Gheorghe Şoima, op. Cit. p. 62.

tuturor credincioşilor la cântare, la citirea unor rugăciuni, ca un drept legitim, întemeiat pe o veche şi îndelungată practică creştină. De asemenea s-a hotărât ca toate cântările bisericeşti să se execute monodic, după cărțile bisericeşti aprobate de Sfântul Sinod, fără să se excludă şi posibilitatea cântării corale polifonice. Pentru aducerea la îndeplinire a acestei hotărâri, o importanță deosebită s-a dat tipăririi cărților de cult cu dublă notație muzicală[31].

Odată cu introducerea cântării în comun s-a ridicat şi problema uniformizării cântării bisericeşti care nu este la fel peste tot în Biserica noastră. În Moldova, Muntenia şi Oltenia, există o unitate relativă în cântarea liturgică, pe când în Transilvania şi Banat, „cântarea s-a îndepărtat de vechea cântare tradițională, bizantină, din pricina slăbirii legăturilor cu Biserica din celelalte țări româneşti, a influenței muzicii populare şi a cântărilor liturgice utilizate în bisericile confesiunilor neortodoxe din Transilvania şi Banat”[32].

Uniformizarea cântării liturgice nu se poate face decât prin revenirea la tradiție, adică luându-se ca bază muzica bizantină tradițională , adusă din Bizanț odată cu formele cultului ortodox şi adaptată treptat „firii şi simțului artistic al poporului nostru”[33].

Măsurile luate de conducerea Bisericii noastre de a se introduce cântarea omofonă bizantină, uniformizată, nu urmăresc înlăturarea sau diminuarea rolului cântăreților, ci dimpotrivă, aceştia răspund mai departe de buna executare a cântării, conduc pe credincioşi la cântare. De asemenea, ele nu tind nici la desființarea corurilor bisericeşti, pentru că o formație corală bisericească, poate servi la înfrumusețarea cultului divin a slujbelor religioase cu prelucrările şi

[31] Pentru realizarea cântării în comun s-au alcătuit şi publicat mai multe cărți de muzică bisericească după cum urmează : Cântările sfintei Liturghii şi cântări la cateheze, Bucureşti, 1951; Carte de rugăciune pentru tot creştinul, Bucureşti, 1951; Prohodul Domnului, Bucureşti, 1952; Vecernierul, Bucureşti, 1953; Utrenierul, Bucureşti, 1954; Cântările Sfintei Liturghii şi podobiile celor opt glasuri, Bucureşti, 1963; Cântări din slujbele Sfintelor Taine şi ale Ierurgiilor principale, în Studii Teologice nr. 1-2 / 1964; Cântări din slujba Sfintelor Paşti, în Studii Teologice, nr. 1-2 / 1966.
[32] Antim Târgovişteanul, Despre cântarea credincioşilor în biserică, în „Biserica Ortodoxă Română” nr. 71 / 1959, p. 1122.
[33] Ibidem, p. 1123.

armonizările făcute de marii noştri maeştri ca : G. Muzicescu, D.G. Kiriac, Gh. Cucu, N. Lungu, Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu ş. a.[34] .

Cu toate că în întreaga ortodoxie se practică acelaşi rit liturgic, cel bizantin, trebuie să remarcăm faptul că un există pretutindeni o cântare uniformă, ci se disting unele diferenţe între diferitele Biserici Autocefale, cum de fapt există diferenţe de stil şi între diferite regiuni geografice care fac parte din aceeaşi Biserică Autocefală, cum este cazul românilor.

O primă diferenţă provine din limba liturgică folosită în cultul ortodox. Astfel în Biserica Ortodoxă Rusă şi în celelalte Biserici de limbă salvă (Bulgară, Sârbă, Cehă, Poloneză), participarea credincioşilor la cult este oarecum stânjenită de întrebuinţarea în cult a limbii paleoslave, care s-a vorbit de popoarele slave sud - dunărene prin sec. IX-X. Diferenţele dintre această limbă şi cele neoslave sunt aşa de mari ca între limba latină şi cele neolatine. Nevoia de a se întrebuinţa în cult limbile vii vorbite azi de popoarele respective, se simte şi în aceste Biserici. De aceea cu excepţia Bisericii Ruse şi Bulgare, care ţin la folosirea limbii slave veci, în celelalte Biserici slave s-au făcut unele concesii în această privinţă, traducându-se părţi din cultul divin ca : Imnuri, paremii, pericope de Apostol şi Evanghelie, dar fără să se renunţe total la slavona veche [35]. Cu toate acestea, deşi în aceste Biserici se întrebuinţează în cult o limbă cu totul deosebită de limba maternă a credincioşilor, totuşi participarea la cult a credincioşilor se realizează într-un mod satisfăcător.

Limba folosită în cult fiind limba vorbită, credincioşii Bisericii noastre au posibilitatea să participe efectiv la cultul divin, fiindcă îl înţeleg. Cu toate acestea nici la noi nu s-a făcut tot ce trebuia pentru realizarea acestui deziderat.

Sub aspect misionar, cântarea în comun a credincioşilor în Biserică s-a dovedit a fi „una dintre cele mai eficiente metode pentru participarea activă a

[34] Nicolae Necula, Participarea credincioşilor laici la cult, în bisericile răsăritene, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1970, p. 283..
[35] Milan Şesan, Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia, în „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 11-12 / 1953, p. 1115.

acestora la sfintele slujbe”[36]. Rolul misionar al cântării cultice ortodoxe reiese din faptul că ea reprezintă un puternic factor de educație moral - religioasă. Prin cântare credinciosul poate spori în viața duhovnicească, devine mai sensibil la problemele existențiale ale vieții, abordează cu mai multă seriozitate preocuparea sa pentru mântuire. Cântarea îl smulge de multe ori din nepăsare şi-l cheamă la realitate, după cum ne îndeamnă şi condacul : „Suflete al meu suflete al meu, scoală pentru ce dormi, sfârşitul se apropie şi vrei să te tulburi. Deşteaptă-te dar, ca să se milostivească spre tine Hristos Dumnezeu, Cel ce este pretutindeni şi toate le plineşte”[37].

Cântarea îl conştientizează pe credincios de omniprezența lui Dumnezeu şi-l îndeamnă la smerenie şi supunere: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri şi vă plecați”. Tot prin cântare se picură în sufletul credincioşilor mireasma rugăciunii fierbinți şi umile: „Până când Doamne mă vei uita? până când întorci fața Ta de la Mine? Până când voi pune sfaturi în sufletul meu? până când se va-nălța vrăşmaşul meu asupra mea? Prin cântare trăim real prezența mântuitoare a harului Prea Sfintei Treimi: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt. Treime sfântă, mărire Ție”.

Muzica bisericească are o încărcătură plină de rezonanțe în sufletul creştinului însetat după Dumnezeu, datorită legăturii ei intime cu sufletul omului. De aceea „cântarea este modul cel mai propriu de a vorbi cu Dumnezeu sau despre Dumnezeu, în activitatea misionară a preotului”[38]. Ba mai mult prin cântare „spunem de multe ori mai mult decât putem exprima prin cuvinte, exprimăm inexprimabilul, apofaticul”[39].

Pe lângă rolul religios - moral, cântarea bisericească se dovedeşte a fi şi un mijloc de întărire a unității în dreapta credință. În muzica religioasă melodia

[36] Nicolae Lungu, Problema transcrierii şi uniformizării cântărilor psaltice în Biserica noastră, în „Studii teologice”, nr. 3-4 / 1956,
[37] Condacul Canonului cel Mare a Sfântului Andrei Criteanul.
[38] Dumitru Stăniloae, Cântarea liturgică comună, mijloc de întărire a unității în dreapta credință, în „Ortodoxia”, nr. 1 / 1980, p. 58.
[39] Ibidem.

este în concordanță cu textul pe care-l înveşmântează, dându-i noi valențe. De fapt „melodia nici nu ar putea face abstracție de text pentru că în acest caz se substituie textul şi pierde din eficiență, depărtându-se vizibil de scop”[40]. Cântarea este nu numai un mijloc de înțelegere, ci şi de întărire a adevărurilor de credință[41], „face să se comunice în mod convingător şi altor suflete simțiri alese ale credinței, sau îi face să se unească în cântare comună pe toți cei care o folosesc”[42].

Cântarea bisericească este şi un mijloc de cultivare şi de întărire a unității, a comuniunii dintre membrii Bisericii. Nimic nu contribuie la lucrarea de unificare a credincioşilor cum o face muzica bisericească. Cântarea îi înrudeşte pe oameni, îi apropie, îi adună în jurul unei idei comune, aceea de preamărire a lui Dumnezeu. Biserica tocmai acest rol îl are de-a uni credincioşii, de-a trezi în ei aceleaşi gânduri şi sentimente. Prin acestea, constatăm că muzica bisericească este nu numai o formă de exprimare a sentimentului religios a omului, ci şi un mijloc de cunoaştere a adevărurilor de credință, dar mai ales un mijloc de comunicare între membrii Bisericii[43].

Cântarea în comun, are menirea de a face să dispară dintre oameni deosebirile şi dezbinările, de a-i uni într-un singur mănunchi şi de a stabili între ei relații puternice. Ea ne înalță către tot ce este drept şi frumos, calități prin care se poate ajunge la desăvârşire, aşa cum ziceau înțelepții timpurilor anterioare[44].Astfel Sfântul Vasile cel Mare relevă în cuvinte vii puterea psalmodică de a revărsa în suflete tot ce este mai bun, de a potoli gândurile furtunoase şi tulburătoare, de a le da odihnă şi pace. „Psalmodia, zice Sfântul Vasile cel Mare, aduce cu sine iubirea, făcând din unirea glasurilor un fel de trăsură de unire dintre între oameni, aducând poporul laolaltă într-un singur glas

[40] Marin Pană, Cântarea psaltică tradițională ca mijloc de susținere a unității cultului în Biserica ortodoxă Română, în „Glasul Bisericii”, nr. 7-7 / 1972, p. 784.
[41] Dumitru Stăniloae, op. cit. p. 60.
[42] Ibidem.
[43] Petre Vintilescu, Cântarea poporului în biserică, în lumina liturghierului, în „BOR”, nr. 9 / 1949, p. 429.
[44] Nicolae Lungu, Problema transcrierii şi uniformizării cântărilor religioase în Biserica noastră, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1956, p. 241.

de cor”[45]. Sfântul Ambrozie de asemenea remarcă puterea cântării în comun, de a uni pe credincioşi, spunând că „sunt deosebite sunetele chitarei dar armonia este una”[46], tot astfel şi oamenii, deşi sunt diferiți armonia dintre ei este una şi această armonie este favorizată de către cântarea bisericească. Marele liturghist român, Ene Branişte referindu-se la cântarea în comun zice: „prin cântarea în comun în biserică, fiecare credincios în parte are conştiința de mădular al bisericii şi-l face astfel să trăiască profundul sentiment de comuniune cu frații lui de credință, integrându-se de bună voie, în chip conştient şi efectiv, în comunitatea sau enoria din care face parte. Aşadar toți înălțând într-un singur glas cântări de preamărire lui Dumnezeu, coborâm cerul pe pământ şi ridicăm pământul la cer pe scara plină de armonie a cântării religioase”[47].

În Biserica Ortodoxă, credincioşii pot fi dinamizați şi antrenați de către preot şi pot contribui substanțial la realizarea acestei mult dorite comuniuni prin cântare. Credincioşii contribuind prin participarea lor la săvârşirea slujbelor religioase, „preotul ortodox se simte apropiat de ei, întărit cu credința şi dragostea lor, cu căldura şi cu dorința lor de a se ruga, între preot şi credincioşi realizându-se o puternică comuniune”[48]. În acest fel, cântarea cultică ortodoxă poate prilejui legături ființiale ce nu se mai rup niciodată, întrucât: „comuniunea cultică realizează nu numai comuniunea sufletească între credincioşi, ci şi între credincioşi şi preot şi a tuturor cu Dumnezeu, care este forma şi treapta cea mai înaltă a comuniunii”[49].

Sfânta Liturghie fiind centrul cultului ortodox, credincioşii pot preamări pe Dumnezeu „cu o gură şi o inimă”, deoarece Liturghia cântată de către toți credincioşii le dezvăluie frumuseți de neînlocuit. Ea „prin marele ei mister, precum şi prin măreția şi frumusețea ei, lucrează asupra sentimentului şi

[45] Sfântul Vasile cel Mare, Omilia la ps. I , 2,5, apud, Ştefan Alexe, Foloasele cântării în comun după Sf. Niceta de Remesiana, în „BOR”, nr. 1-2 / 1957, p. 181.
[46] Ene Branişte, Temeiuri biblice şi tradiționale pentru cântarea în comun a credincioşilor, în „Studii Teologice”, nr. 1-2 / 1954, p. 24.
[47] Ene Branişte, Participarea credincioşilor laici la cult în Bisericile Răsăritene, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1970, p. 278.
[48] Dometie Manolache, Dogmele şi valoarea lor în viața ortodoxă, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1975, p. 237.
[49] Teodor M. Popescu, Duhul comunitar al Ortodoxiei, în „Ortodoxia”, nr. 1 / 1956, p. 152.

imaginației tuturor credincioşilor, pentru că ei retrăiesc în timpul liturghiei întreaga Taină a Întrupării, începând de la Naşterea din Betleem şi până la Înălțarea la ceruri”[50].

Astfel putem afirma cu toată convingerea că muzica bisericească poate contribui la menținerea şi întărirea unității de credință a tuturor creştinilor ortodocşi şi la angajarea lor în viața creştină autentică al cărei centru este Biserica. Muzica bisericească este un foarte bun mijloc de păstrare a credincioşilor în sânul Bisericii, pentru că prin cântare ei rămân legați de biserica lor străbună, nefiind interesați de alte culte, ei rămânând în căldura sufletească oferită de cântarea bisericii ortodoxe.

.Aşadar participarea credincioşilor la cult, prin cântarea în comun, trebuie încurajată şi susținută, pentru a deveni o realitate în toate Bisericile, în special în cele rurale, unde mai greu se poate instrui un cor. Numai prin participarea directă şi activă la slujbele religioase, credincioşii îşi dovedesc calitatea lor de mădulare vii ale Trupului lui Hristos, făcându-se părtaşi la comoara de har şi sfințenie de care Biserica dispune şi pe care o împărtăşeşte credincioşilor la sfintele slujbe.

Cântările sfintei Liturghii

[50] Dometie Manolache, op. cit. , p. 237.

Dacă în Biblie predomină cuvântul lui Dumnezeu către om, în Sfânta Liturghie predomină cuvântul omului către Dumnezeu[51]. Rugăciunile citirile şi cântările din slujba Sfintei Liturghii ne întorc gândul către Dumnezeu, ne determină să ne oprim pentru câteva momente din frământarea noastră zilnică pentru cele pământeşti, oferindu-ne priveliştea cerului, a vieții spirituale, a întâlnirii cu Dumnezeu prin rugăciunea cântată. Cântările liturgice atrag milostivirea şi îndurarea lui Dumnezeu asupra noastră precum spune psalmistul: „Înalță lui Dumnezeu jertfă de laudă (cântare), … şi te voi izbăvi…" (Psalmul 49,14-15). Cântarea liturgică ne învață nu numai bunătatea şi iubirea față de Dumnezeu şi semeni dar şi dreptatea şi judecata Lui, prin care ne facem mai zeloşi pentru păzirea poruncilor dumnezeieşti. Rugăciunile şi cântările Sfintei Liturghii nu numai că ne îndeamnă spre virtute dar mai ales ne determină să vedem cu ochii minții opera de mântuire realizată de Iisus Hristos, pentru că în cursul acestei slujbe este „simbolizată lucrarea izbăvitoare a Mântuitorului"[52]. La Sfânta Liturghie trebuie să ne apropiem nu numai cu evlavie, credință şi dragoste față de Dumnezeu, să nu ne închipuim numai cu mintea cele văzute , ci ne să încredințăm sufletul lui Dumnezeu să-i dăruim viața şi să ne apropiem cu credință şi cu dragoste de trupul lui Hristos care ne face părtaşi la viața cea veşnică pe care o doreşte orice muritor.

Pentru aceasta participarea la Sfânta Liturghie nu trebuie să se asemene cu cea a unei participări la o piesă de teatru, ci trebuie alungată orice grijă lumească, orice gând străin pentru a dobândi pregătirea necesară unirii cu Hristos.

În cele ce urmează vom urmări mai mult aspectul muzical al Sfintei Liturghii, cu unele completări legate de diferitele acte şi mişcări care înlesnesc buna înțelegere a acestei slujbe religioase, marcându-se şi diferențele dintre cele trei Liturghii ortodoxe, a Sf. Ioan Gură de Aur, a Sf. Vasile cel Mare şi a Sf. Grigorie cel Mare.

[51] Petre Vintilescu, Liturghierul explicat, Bucureşti 1972, p. 12.
[52] Nicolae Cabasila, Tâlcuirea dumnezeieştii Liturghii şi despre viața în Hristos, Bucureşti, 1992, p. 28.

Preotul rostește **binecuvântarea mare**[53]:

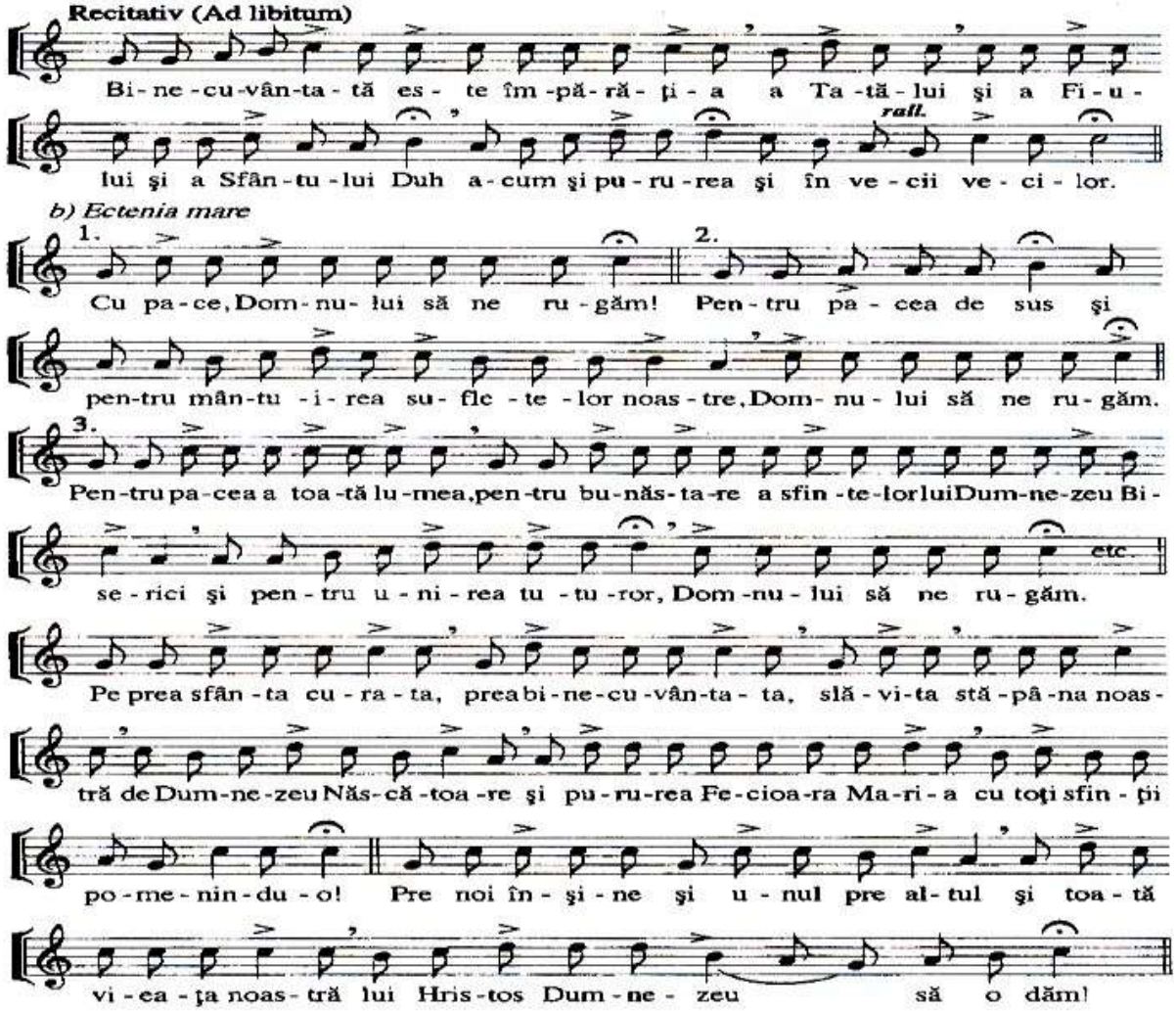

Cuvântul „ectenie” vine din l. greacă şi înseamnă întins, prelung, de la stilul de interpretare recitativ, cu sunet prelung. Toate ecteniile se încheie cu un „ecfonis” care înseamnă sunet înalt, sunet puternic, pentru a marca sfârşitul ecteniei. La ectenia mare strana răspunde: „Doamne miluieşte”.

Răspunsurile la ectenia mare pe glasul VIII, după Nicolae Lungu:

[53] Din motive de uniformizare am preluat recitativul liturgic după Nicolae Lungu, Combaterea inovațiilor în recitativul liturgic, în „Studii Teologice”, seria II, VI/ 1957, p. 566.

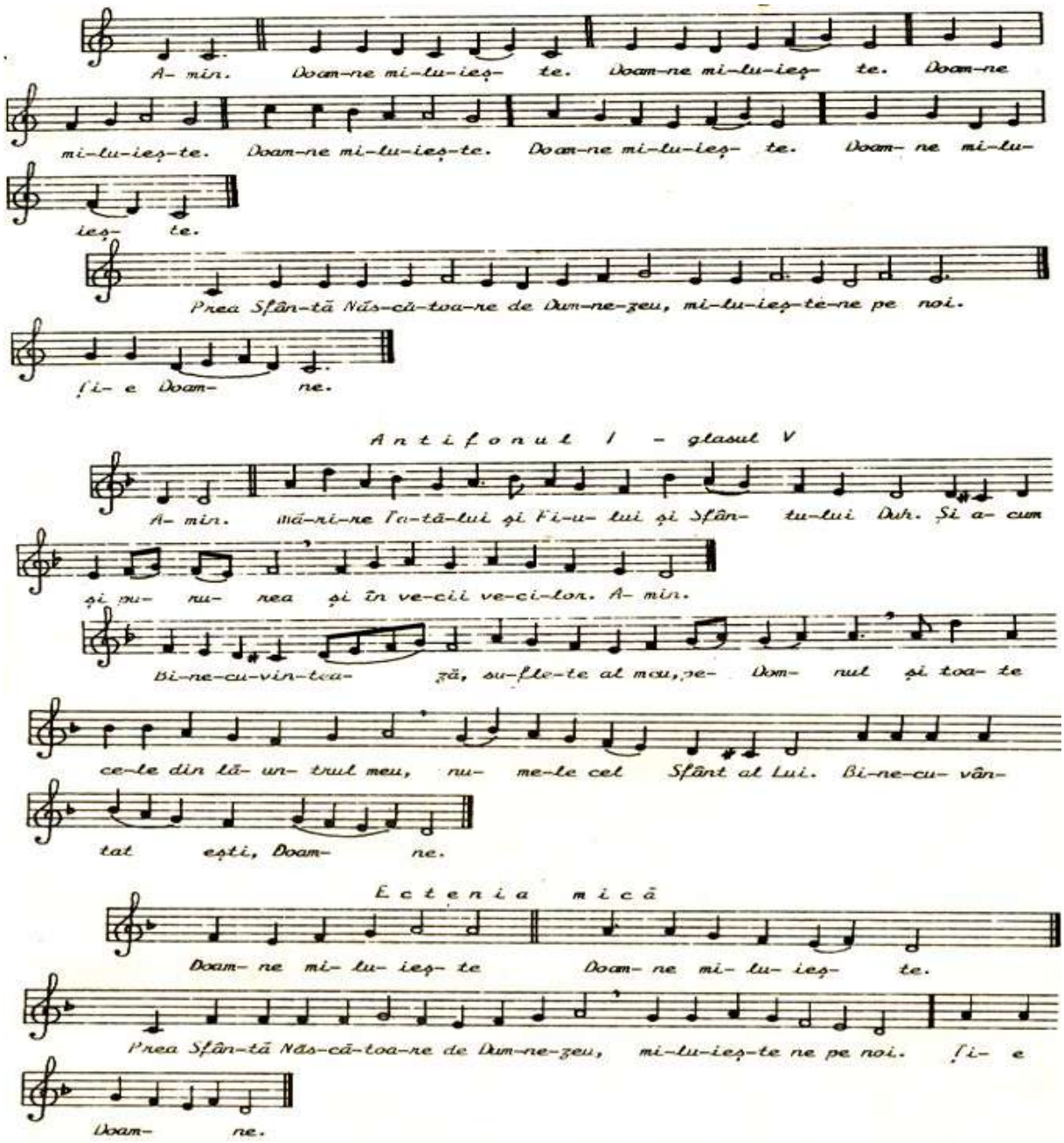

Denumirea antifoanelor vine de la intonarea lor alternativă de către cele două strane. Aşezarea lor la începutul Liturghiei simbolizează preînchipuirea venirii Mântuitorului în scrierile Vechiului Testament şi perioada de dinaintea începerii activității Mântuitorului când propovăduia Sf. Ioan Botezătorul „apropierea împărăției cerurilor” (Matei 3,2)[54].

[54] Nicolae Cabasila, op. cit. p. 50; Petre Vintilescu, op. cit. p. 166.

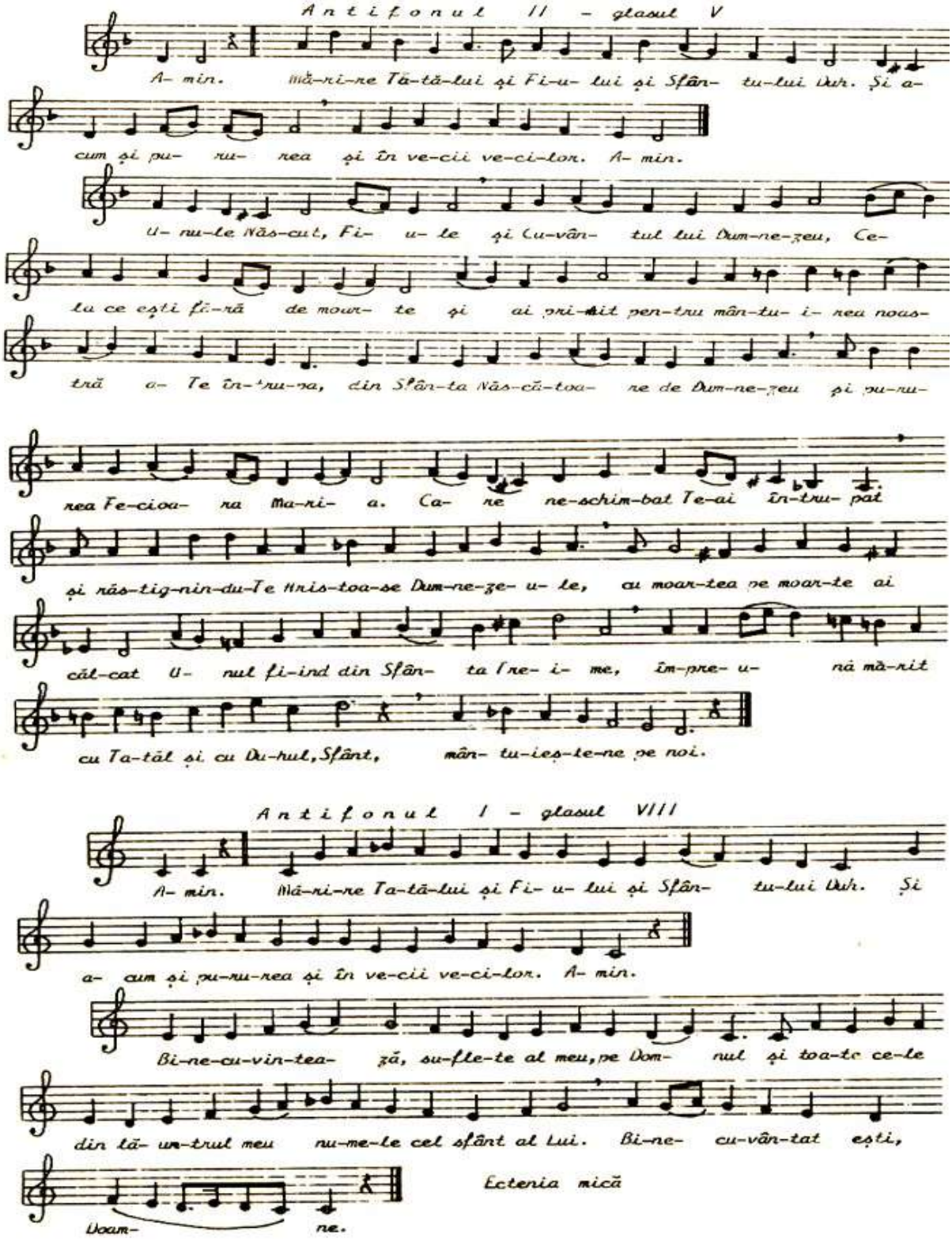

Antifoanele pe glasul V și VIII, au fost preluate după Liturghia notată de Nicolae Lungu, pentru uniformizarea acestora în toate zonele țării.

Antifonul II - glasul VIII

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u- lui și Sfân- tu-lui Duh. Și a- cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A- min.

U- nu-le Năs-cut, Fi- u- le și Cu-vân- tul lui Dum-ne-zeu. Ce-la ce ești fă-ră de moar- te și ai ori-mit, pen-tru mân-tu- i- rea noas-tră, a Te în-tru-pa din Sfân-ta Năs-că-toa- re de Dum-ne-zeu și pu-ru-rea Fe-cioa- ra Ma-ri- a. Ca-re-le ne-schim-bat Te-ai în-tru-pat și răs-tig-nin-du-te Hris-toa-se, Dum-ne-ze- u- le, cu moar-tea pe moar-te ai căl-cat. U- nul fi-ind din Sfân- ta Tre- i- me, îm-pre- u- nă mă-rit cu Ta-tăl și cu Du-hul Sfânt, mân-tu-ieș-te-ne pe noi, mân-tu-ieș-te-ne pe noi.

Antifonul I la Sărbătorile Împărătești - glasul I.

Pen-tru ru-gă-ciu-ni-le Năs-că-toa- rei de Dum-ne-zeu, Mân-tu- i- to-ru- le, mân-tu-ieș-te-ne pe noi.

[55] La Praznicele împărăteşti în locul antifonului I, se cântă „Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu…” , iar în locul antifonului II, se cântă „Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu…” la care se adaugă textul specific al sărbătorii, cum reiese din textul cântărilor prezentate.

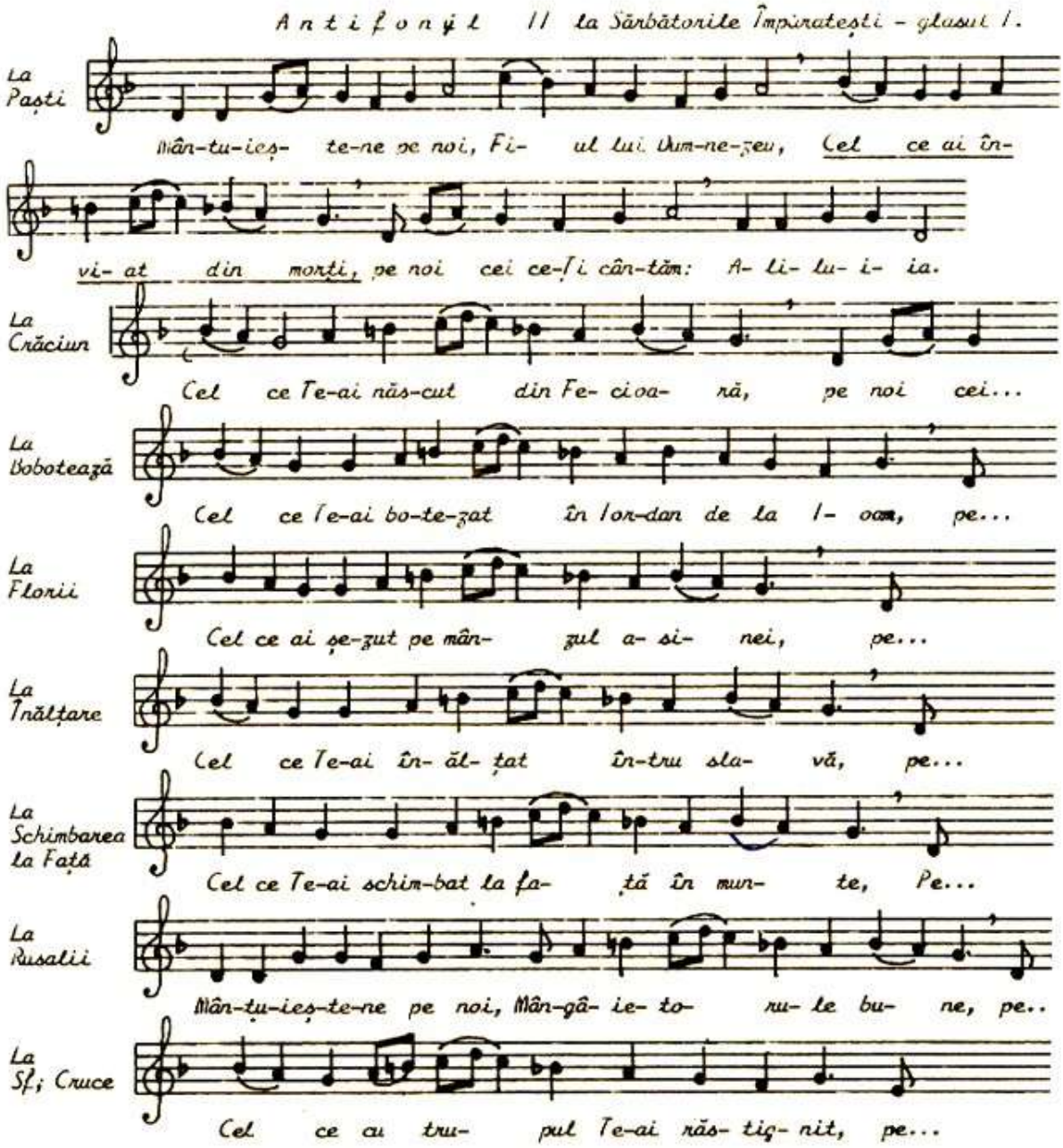

Antifoanele în varianta bănăţeană sunt pe glasul VIII. Deşi melodia diferă faţă de cea psaltică pe acelaşi glas, dacă le aşezăm paralel putem observa că ambele variante au aceleaşi cadenţe, aceeaşi scară muzicală (a glasului VIII). De aici concluzia că deşi cântarea bănăţeană s-a îndepărtat de cântarea bizantină datorită condiţiilor în care s-a păstrat şi influenţelor la care a fost supusă totuşi se poate constata că este de origine bizantină.

Ectenia şi antifoanele,varianta bănăţeană

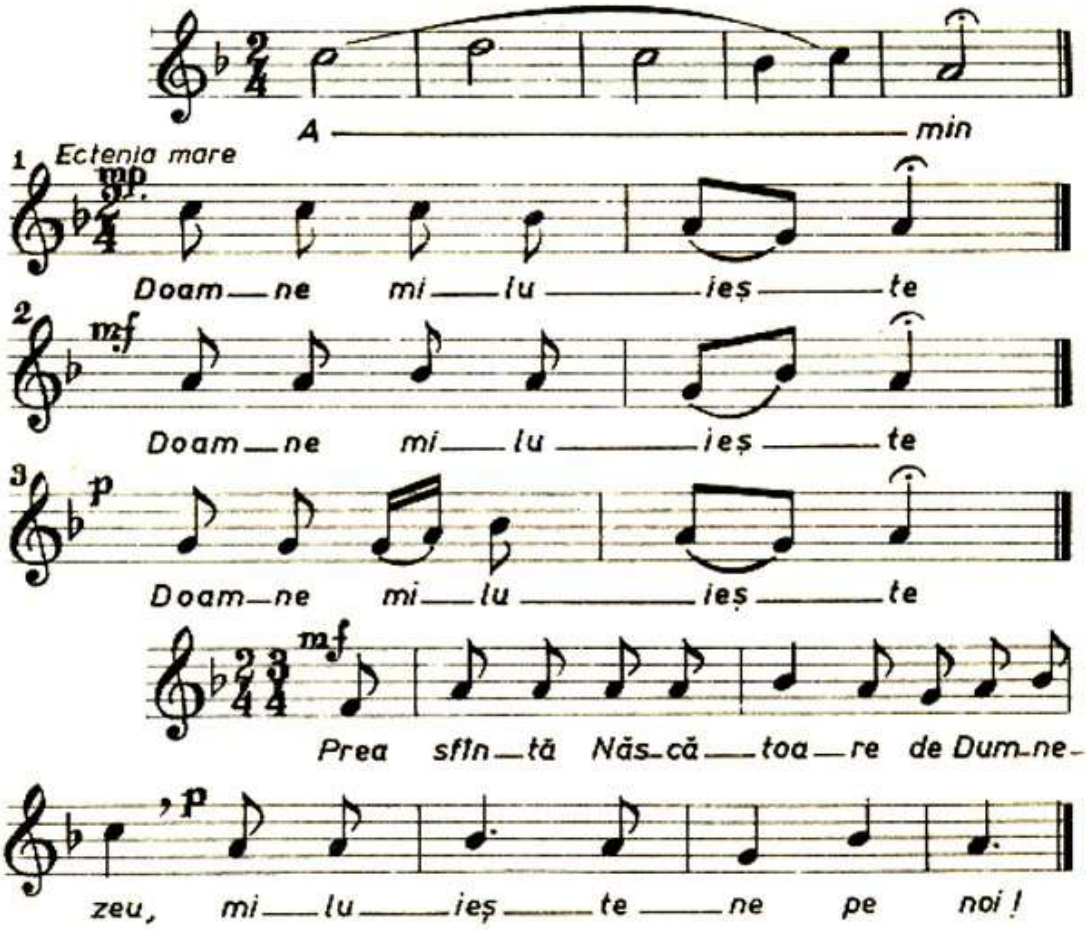
A min
Ectenia mare
1
mp
Doam ne mi lu ieș te
2
mf
Doam ne mi lu ieș te
3
p
Doam ne mi lu ieș te
mf
Prea sfîn tă Năs că toa re de Dum ne-
p
zeu, mi lu ieș te ne pe noi!

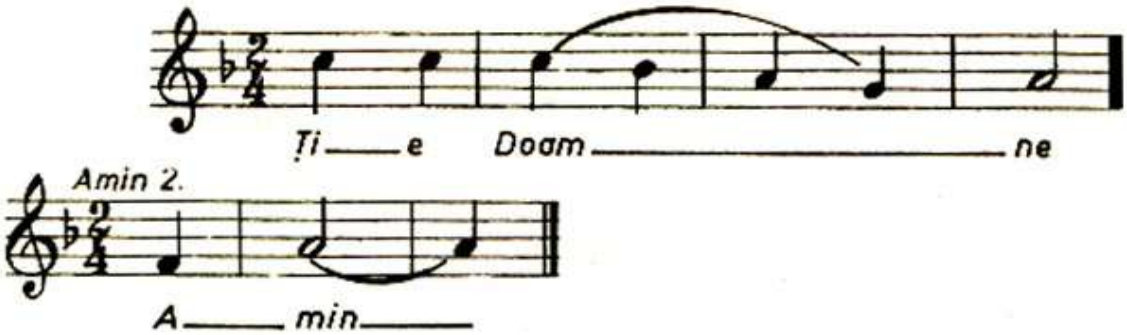
Ți e Doam ne
Amin 2.
A min

Mă_ri___re Ta_____tă_lui și

Fi___u___lui și___ Sfîn___tu_lui Duh.

Și a___cum și pu_____ru___rea și în

ve_____cii___ ve_____ci___lor a___min

Bi___ne cu_vîn___tea_____ză su_fle_

te al meu pe Dom___nul și toa_____

te ce___le din___lă_____un_____trul

meu, nu___me___le cel Sfînt al Lui; bi___ne___

cu___vîn___tat ești Doam_____ne.

Și a___cum și pu___ru___rea și în

ve___cii ve___ci___lor, a_____min.

te al meu pe Dom__nul și toa_____

te ce__le din__lă_____ un_____ trul

meu, nu__me__le cel Sfînt al Lui; bi__ne__

cu__vîn__tat ești Doam_____ ne.

Și a____cum și pu__ru__rea și în

ve____cii ve__ci____lor, a_____ min.

U__nu__le Năs_cut Fi__u__le și Cu-

vîn____tul lui Dum_ne__zeu, Cel ce ești fă_ră de

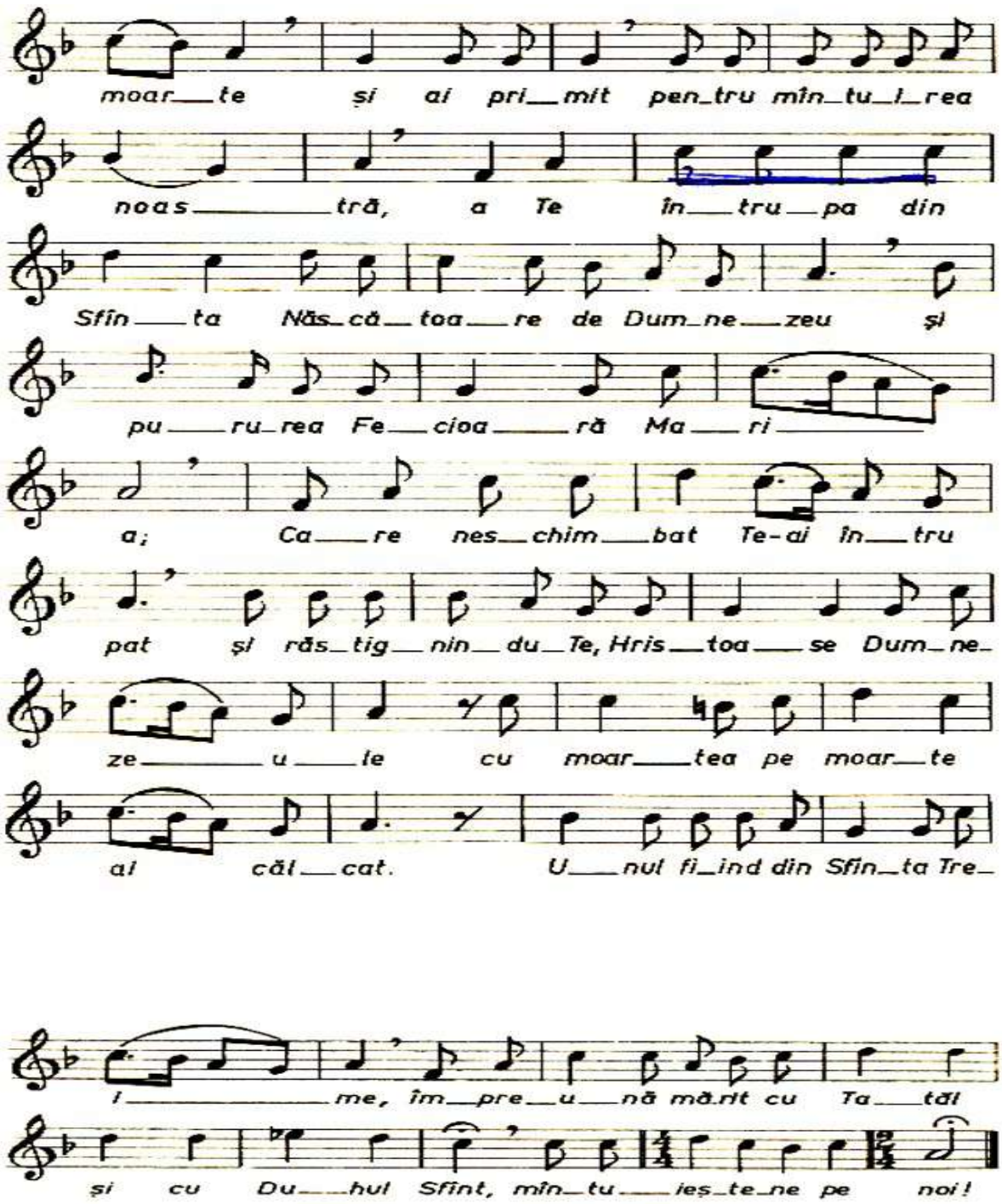

După Ectenia mică, urmează „Fericirile” (Matei 5, 3-12)[56]. În timpul cântării acestora, preotul face vohodul[57] cu Sfânta Evanghelie. Vohodul simbolizează venirea în lume a Mântuitorului. După terminarea Fericirilor,

[56] Fericirile amintesc de începutul propovăduirii Mântuitorului, când vestea Împărăția cerurilor. Ieşirea cu Sfânta Evanghelie simbolizează ieşirea în lume a Domnului, când a început să facă cunoscută Evanghelia Sa mântuitoare.

[57] Vohod, din slavonă, înseamnă ieşire. Vohodul mic se face cu Evanghelia, iar vohodul mare cu Sfintele Daruri. Mai există vohod şi la Vecernie (se face cu cădelnița).

preotul din fața uşilor împărăteşti rosteşte cu voce mare: „Înțelepciune drepți”, iar strana cântă „Veniți să ne închinăm…”

GLASUL VIII-Ni

de N. LUNGU

5.3

În- tru-m-pă -ră - ţi - a Ta când vei ve - ni,

po - me- neş - te - ne pre noi Doam_ ne. Fe -

ri - ciţi cei să - raci cu Du_ hul, că a - ce

lo - ra es - te îm - pă - ră - ţi - a ce_ ru -

ri - lor. Fe - ri - ciţi_ cei ce plâng, că a -

ce - ia se vor mân- gâ - ia. Fe - ri - ciţi_ cei

blânzi, că a - ce - ia vor moş - te - ni pă - mân_ -

ful. Fe - ri - ciţi_ cei flă - mânzi şi în - se - taţi_

de drep- ta_ - te, că a - ce - ia se vor să -

tu - ra. Fe - ri - ciţi cei mi - los - tivi, că a - ce_ -

ia se vor mi - lu - i Fe - ri - ciţi cei cu - raţi

cu i - ni - ma, că a - ce - ia vor ve - dea pre Dum-

7.

ne - zeu. Fe - ri - ciţi fă - că - to___ rii de

pa___ - ce, că a - ce - ia fi - ii lui. Dum - ne - zeu

8.

se vor che - ma. Fe - ri - ciţi cei pri - go - niţi pen-

tru drep - ta___ te, că a - ce - lo - ra es - te îm-

9

pă - ră - ţi a ce___ - ru - ri - lor. Fe - ri

ciţi___ veţi fi când vă vor o - că - rî pre voi şi

vă vor pri - go - ni şi vor zi - ce tot cu - vân - tul

rău îm - po - tri - va voas___ - tră min - ţind___

pen - tru mi___ ne. Bu - cu - ra - ţi___ - vă

şi vă ve - se - liţi___ că pla - ta voas___ - tră

mul - tă es___ te în ce___ ruri.

6. APĂRĂTOARE DOAMNĂ

GLASUL VIII–Ni

Moderato

Melodie psaltică „uniformizată”

6.1

A – min. A – pă – ră – toa – re Doam – nă,

pen – tru bi – ru – in – ța mul – tu – mi

re, iz – bă – vin – du – ne din voi a – du – cem

Ți e, Năs – că – toa – re de Dum – ne – zeu

noi ro – bii Tăi. Ci, ca ce – ea ce ai stă – pâ – ni

re ne – bi – ru – i tă, iz – bă – veș – te

ne din toa te ne – vo – i – le, ca să

stri – gam Ți e: Bu cu – ră – te, Mi – rea –

să, pu – ru – rea Fe – cioa ră.

În varianta Banat, „Fericirile” se cântă pe glasul de rând, iar „Fericiți veți fi…” şi „Bucurați-vă …”, se cântă întotdeauna pe glasul IV.

Fericirile după varianta Banat, pe glasul IV

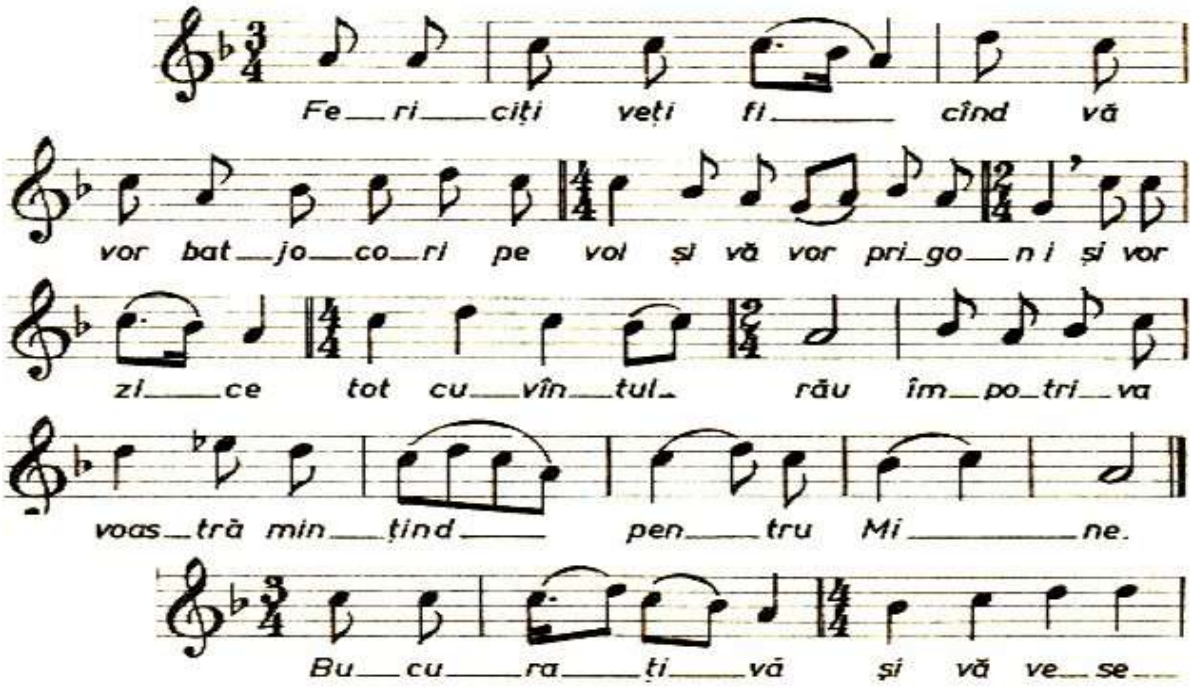
Fe ri ciți veți fi cînd vă
vor bat jo co ri pe voi și vă vor pri go ni și vor
zi ce tot cu vîn tul rău îm po tri va
voas trà min ținînd pen tru Mi ne.
Bu cu ra ți vă și vă ve se

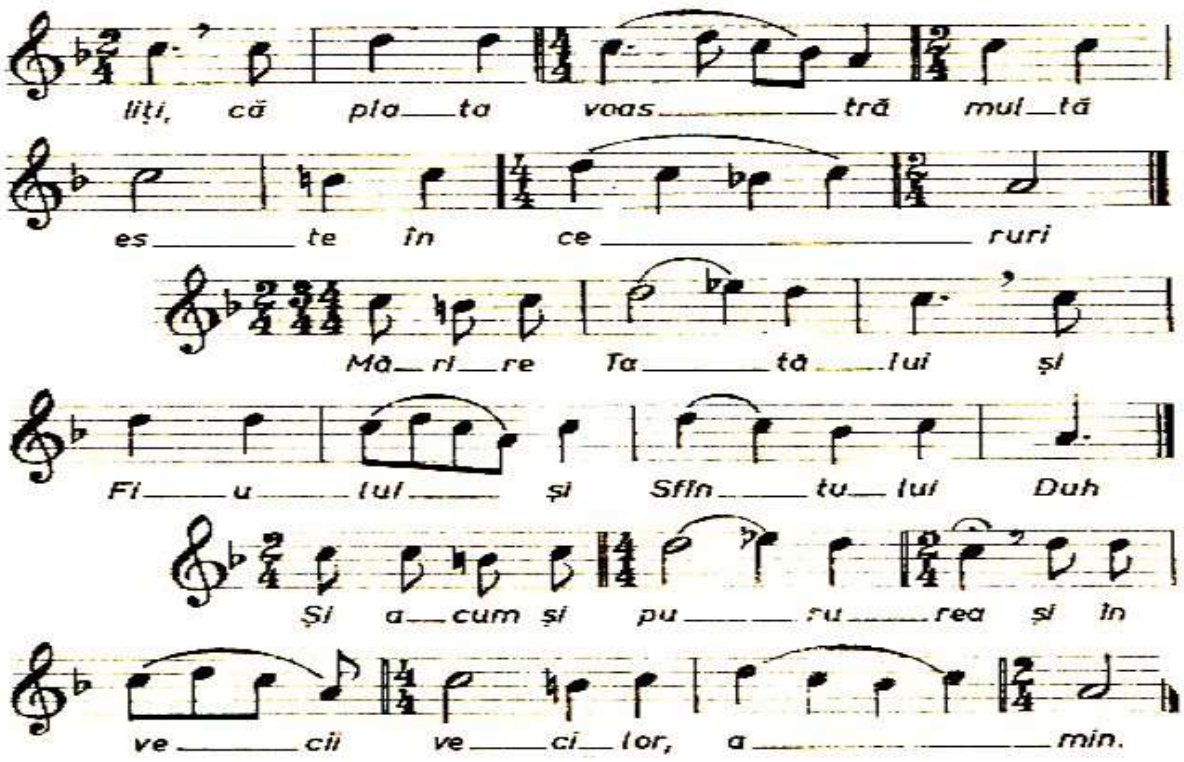

Veniți să ne închinăm… după melodia uniformizată[59]

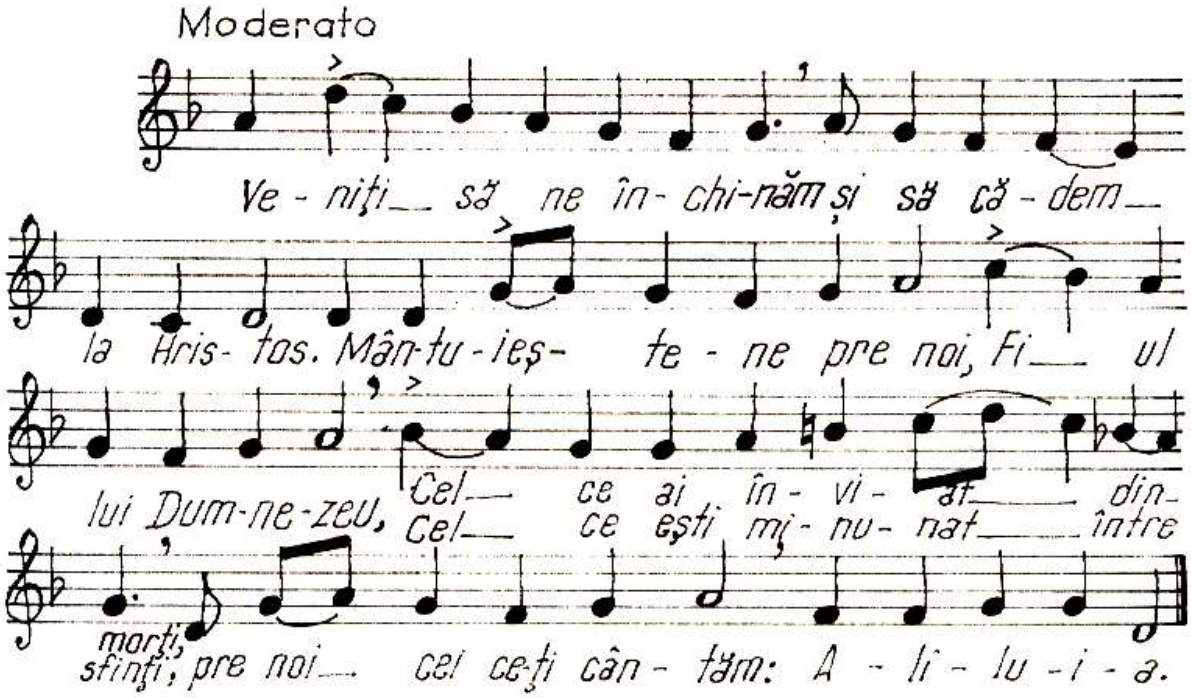

Varianta Banat:

[58] Fericirile sunt preluate după „Cartea de cântări bisericeşti”, Timişoara, 1989, pp. 218-219.
[59] Melodie preluată din Cartea de cântări bisericeşti, Bucureşti, 1975, p. 18

Ve niți să ne în chi năm
și să că dem la Hris tos. Mîn tu ieș te-
ne pe noi Fi ul lui
Dum ne zeu, Cel ce
ai în vi at din morți. Pe
ești mi nu nat în tru sfinți
noi cei ce cîn tăm Ți e:
A li lu ia.

La slujba arhierească intervin unele modificări[60].

GLASUL VIII
Melodie „uniformizată", Cântările Sfintei Liturghii, 1992

Doam-ne, mân-tu - ies te pre cei
bi - ne cre - din - cioși Și ne a - uzi, și
cresc
ne a - uzi pre noi, Și ne a
uzi pre noi, pre noi.

[60] La Liturghia arhierească, prima parte a acestei cântări se cântă de către sobor (Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos…), după care strana sau corul cântă mai departe (mântuiește-ne pe noi…). Înainte de „Trisaghion", se cântă „Doamne mântuiește pe cei binecredincioși, de către sobor și strană, apoi „Și ne auzi pe noi"

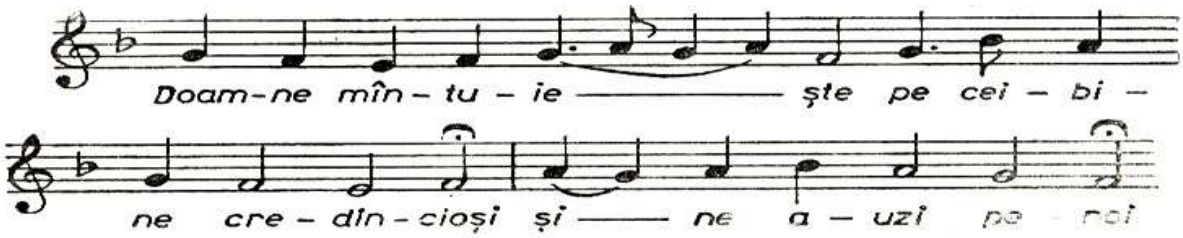

Imnul Trisaghion este un imn trinitar, provine din imnul serafimilor (Isaia 6, 1-3), iar cuvintele „Sfinte tare, sfinte fără de moarte”, provin din psalmul lui David: „Însetat-a sufletul meu de Dumnezeu Cel tare , cel viu” (Ps. 41,2). Prin „Trisaghion”, Biserica arată legătura dintre Vechiul şi Noul Testament, iar în al doilea rând că îngerii şi oamenii se unesc într-o singură suflare aducând laudă lui Dumnezeu[62].

La slujba arhierească, Trisaghionul se întrerupe de trei ori după cum urmează: înainte de a se cânta a treia oară, arhiereul din uşile împărăteşti (bine-cuvântând credincioşii cu dicherul şi tricherul) zice: „Doamne, Doamne, caută din cer şi vezi…”, strana sau corul: „Sfinte Dumnezeule…” Arhiereul: „Doamne, Doamne, caută din cer şi vezi…”, strana sau corul: „Sfinte tare.” din nou arhiereul: Doamne…”, strana sau corul: „Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi”.

[61] Varianta Banat
[62] Nicolae Cabasila, op. cit. p. 59.

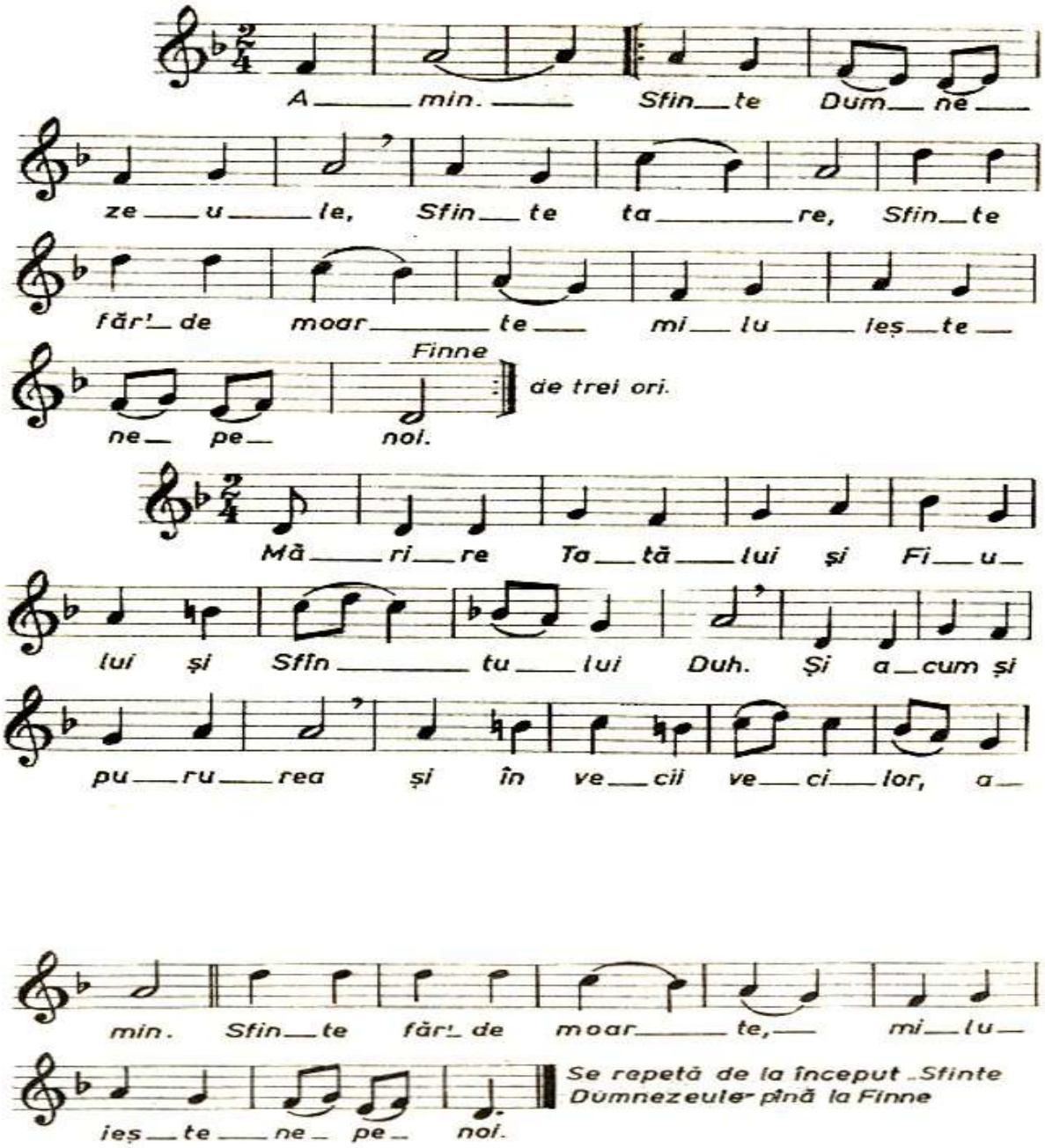

La Praznicele împărăteşti în locul Trisaghionului se cântă: „Câți în Hristos…" (Gal. 3,27). Aceasta pentru că în veacurile primare la aceste praznice erau botezați catehumenii, iar cântarea mai sus menționată face parte din slujba Botezului. De asemenea la 14 septembrie şi în duminica a III a din Postul Sf. Paşti, în locul Trisaghionului se cântă: „Crucii Tale…"[63].

[63] Şi aceste cântări respectă aceeaşi rânduială, în sensul că se cântă de trei ori cu mărire… şi acum… cu repetarea „şi sfântă învierea Ta", apoi se repetă de la început „Crucii Tale…"

Moderato

A - min. Cîți în Hris - tos — v-ați bo - te - zat,

în Hris - tos v-ați ș'îm-bră-cat; — A - li - lu — i — a. de 3 ori

Mă - ri - re Ta - tă - lui și Fi - u - lui și Sfîn —

tu - lui Duh. Și a - cum și pu — ru - rea

și în ve - cii ve - ci - lor, a - min. În Hris -

tos — v-ați ș'im - bră - cat. — A - li - lu — i — a.

Andante

mf

A - min. Cru - cii Ta — le ne

în - chi - nám, Stă - pî — ne și sfîn - tă În - vi - e —

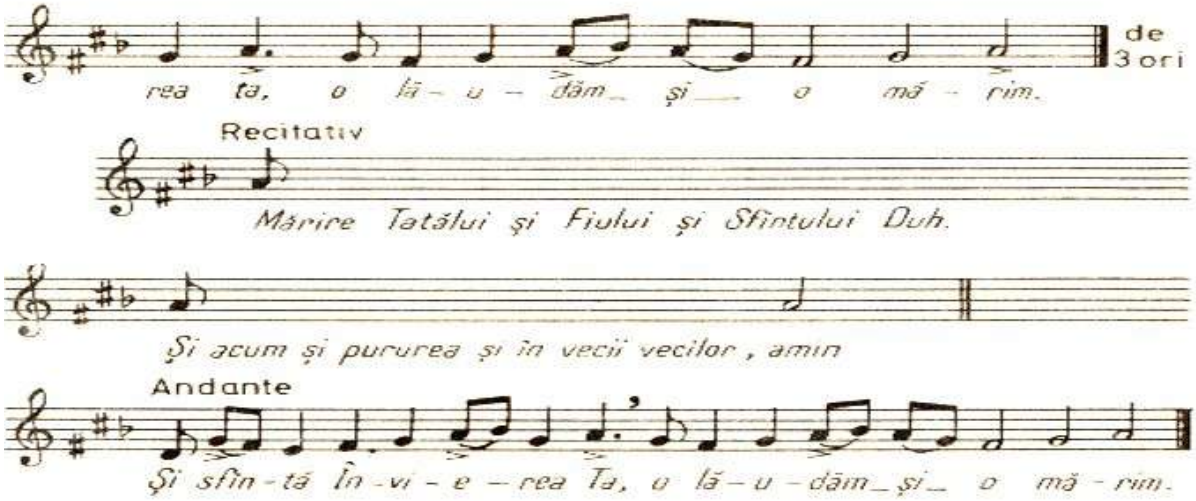

[64] Cele două cântări fac parte din Liturghia uniformizată a lui Nicolae Lungu şi au fost preluate după Cartea de cântări bisericeşti, Bucureşti, 1975, p. 20.

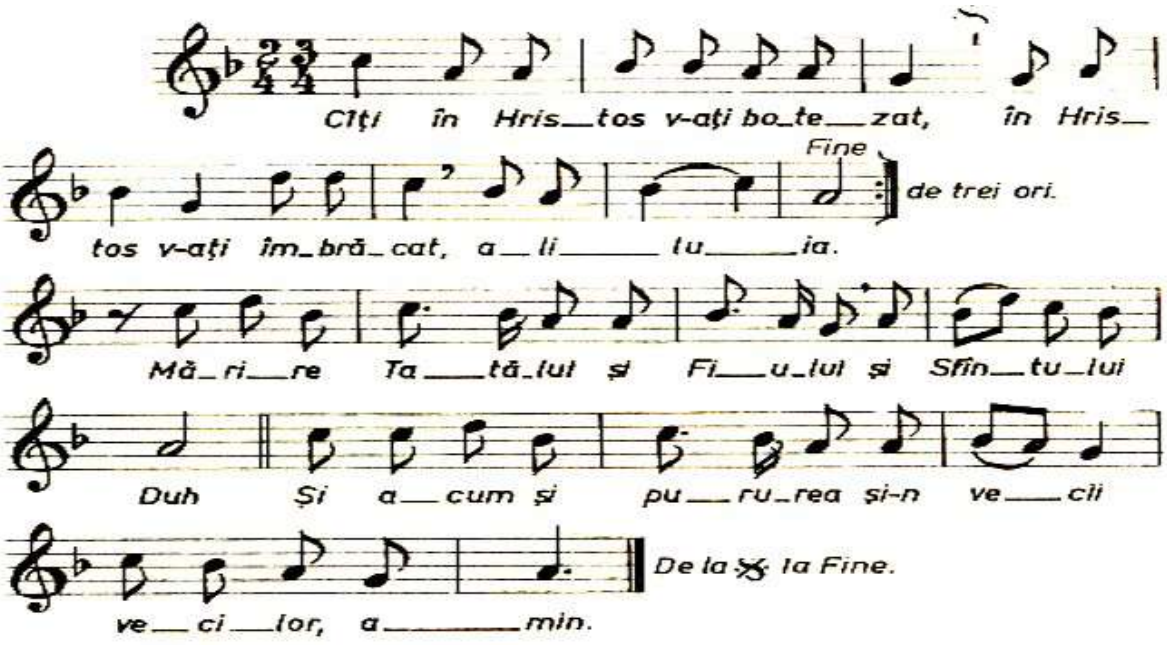
Cîţi în Hris_tos v-aţi bo_te_zat, în Hris_
Fine
de trei ori.
tos v-aţi îm_bră_cat, a_li_lu_ia.
Mă_ri_re Ta_tă_lui şi Fi_u_lui şi Sfîn_tu_lui
Duh Şi a_cum şi pu_ru_rea şi-n ve_cii
De la 𝄋 la Fine.
ve_ci_lor, a_min.

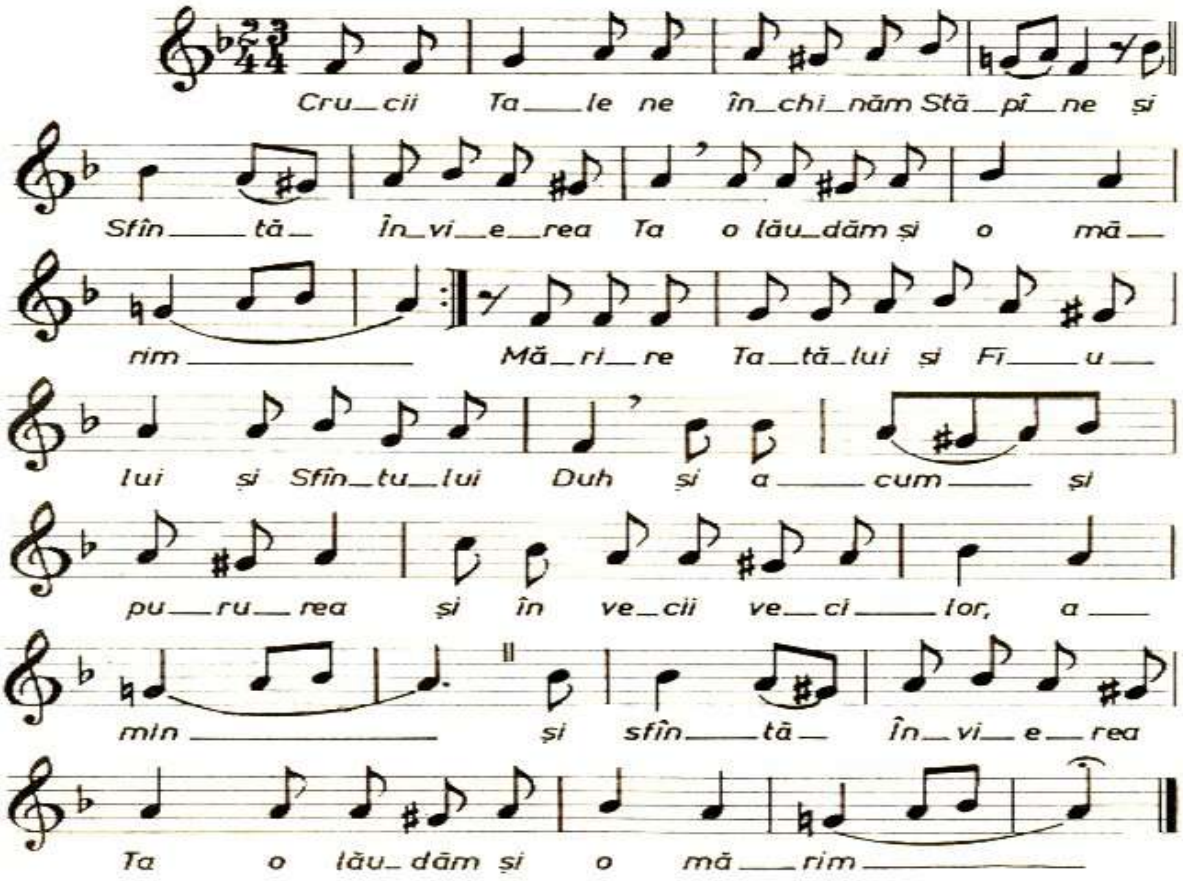

[65].

După cântarea întreit sfântă, urmează citirea Apostolului şi apoi a Evangheliei[66].

Dialogul dintre preot şi strană după citirea Apostolului, pregăteşte citirea Evangheliei, cântările „Aliluia” şi „Mărire Ție Doamne…” sunt cântări de preamărire a lui Dumnezeu.

[65] Varianta Banat a celor două cântări, a fost preluată după Cartea de cântări bisericeşti, Timişoara 1995, p. 29.

[66] Lecturile biblice au fost introduse în slujba Sfintei Liturghii cu scopul instruirii credincioşilor în învățătura lui Hristos. Ele ne pregătesc pentru sfințirea prin Sfintele Taine .Prin citirile biblice ne amintesc despre propovăduirea lui Iisus Hristos despre cele ce a învățat pe Apostoli şi ucenicii Săi. Acestea nu sunt piese muzicale, pentru că „deşi se recită, nu îndeplinesc condițiile unei adevărate cântări cu intervale muzicale” (Petre Vintilescu, op. cit. p. 188). Ele pot fi numite recitări solemne, în care se scoate în evidență conținutul textului. A se vedea Petre Vintilescu, Despre poezia imnografică din citirile de ritual şi cântarea bisericească, pp. 278-283.

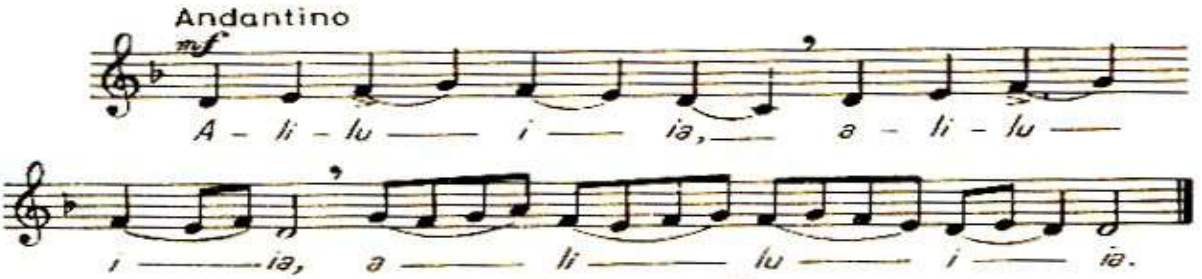

ȘI DUHULUI TĂU

MĂRIRE ȚIE DOAMNE

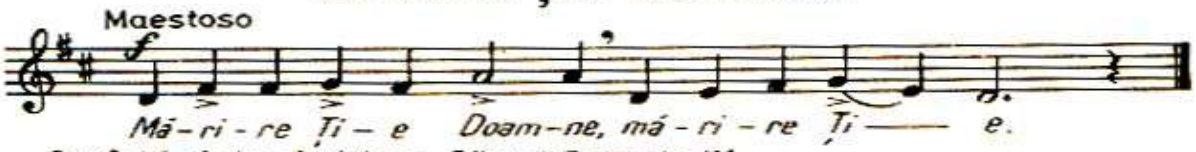

Se cîntă și după citirea Sfintei Evanghelii.

Varianta Banat:

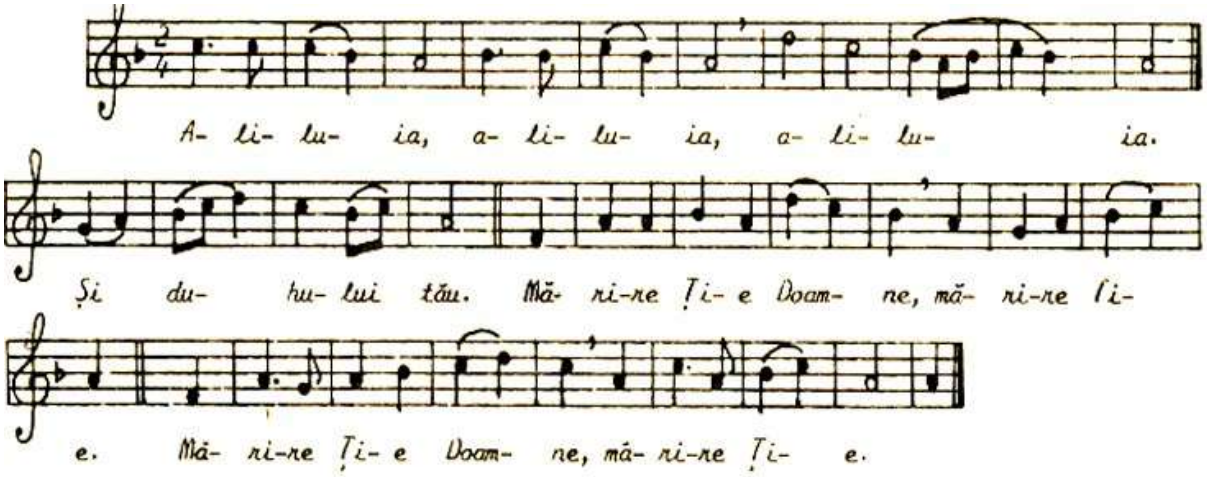

h) Evanghelie la Sfinţirea Apei celei mici

Cu în - ţe - lep - ciu - ne drepţi să as - cul - tăm Sfân - ta E - van - ghe - li - e.

Pa - ce tu - tu - ror! Din Sfân - ta E - van - ghe - li - e

de la I - oan ce - ti - re. Să lu - ăm a - min - te!

În vre - mea a - ce - ea, s'a su - it I - i - sus în I - e - ru - sa - lim.

şi es - te în I - e - ru - sa - lim scăl - dă - toa - rea o - i - lor ce se zi - ce în e - vre -

rall. *a tempo*

e - şte:" Vi - tez - da" cinci fo - i - şoa - re a - vând. În - tr'a - ce lea zăceau mul - ţi - me mul - tă de bol - navi: orbi, şchiopi, us - caţi, aş - tep - tând

rall. *a tempo*

miş - ca - rea a - pei; că în - ge - rul Dom - nu - lui la vre - me se po -

rall. *a tempo*

go - ra în scăl - dă - toa - re şi tul - bu - ra a - pa; şi ca - re in - tra în -

tâi du - pă tul - bu - ra - rea a - pei, se fă - cea să - nă - tos

rall. *a tempo* *rall.*

ori de ce boa - lă e - ra cu - prins.

67

După citirea Evangheliei urmează Ectenia întreită, care aminteşte de rugăciunea pe care Mântuitorul o făcea în locuri retrase după ce predica mulţimii. Această ectenie îi îndeamnă pe credincioşii prezenţi să participe cu toată fiinţa lor la rugăciune[68].

[67] Recitativul liturgic a fost preluat din Nicolae Lungu, op. cit. p. 570.
[68] Petre Vintilesacu, op. cit. p. 190.

Prezentăm mai jos un model de ectenie întreită[69]:

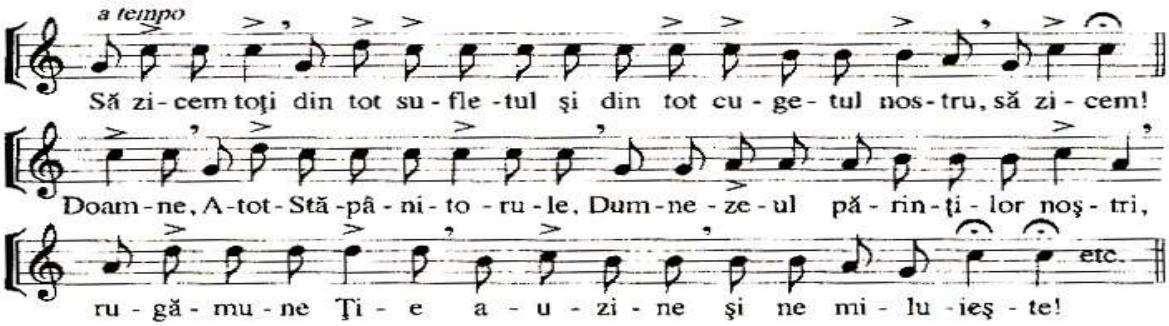

.

Răspunsuri la ectenia întreită[71]:

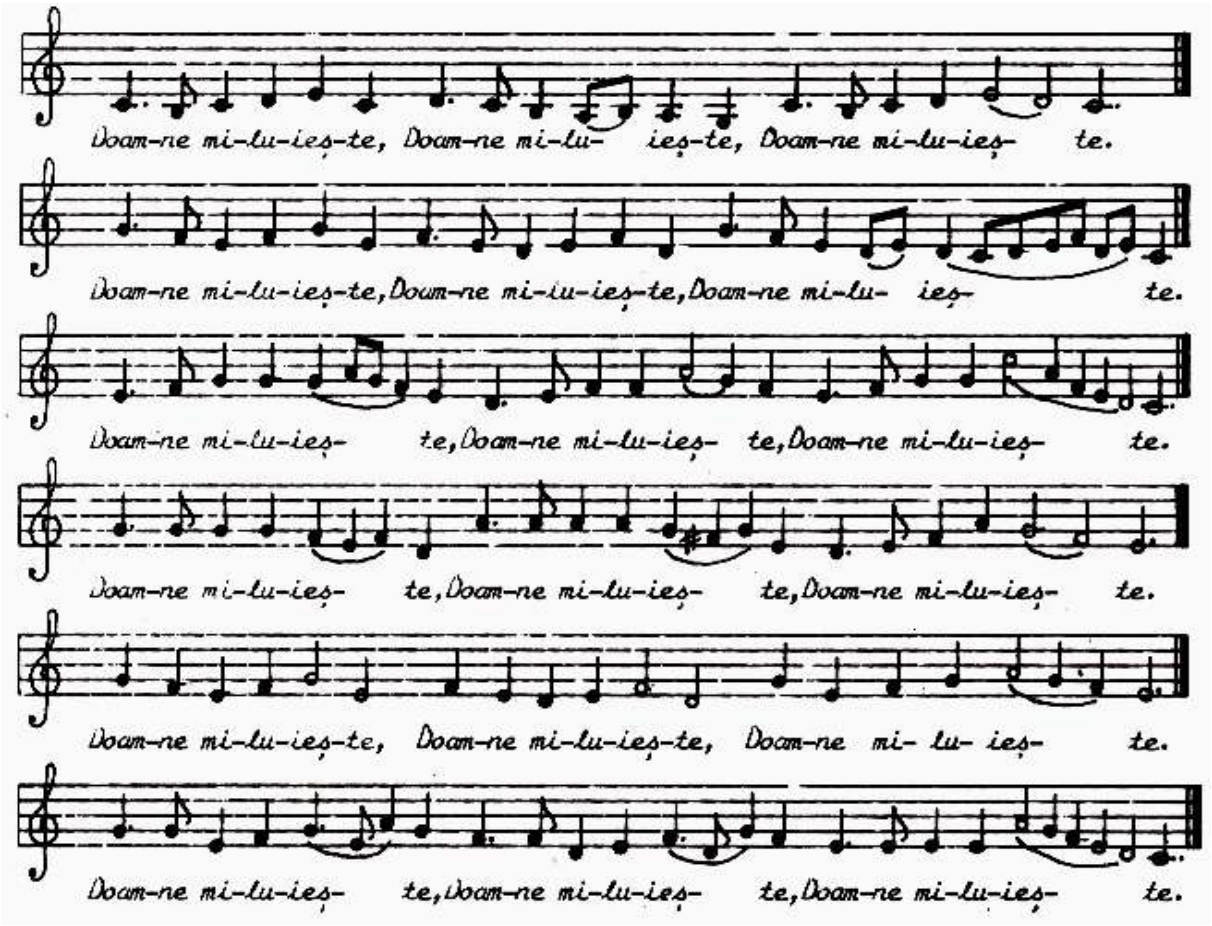

[69] După Nicolae Lungu, op. cit. p. 271.
[70] Ibidem, p. 572.
[71] Liturghia uniformizată, Carte de cântări bisericeşti, op. cit. p. 22.

Varianta Banat[72]:

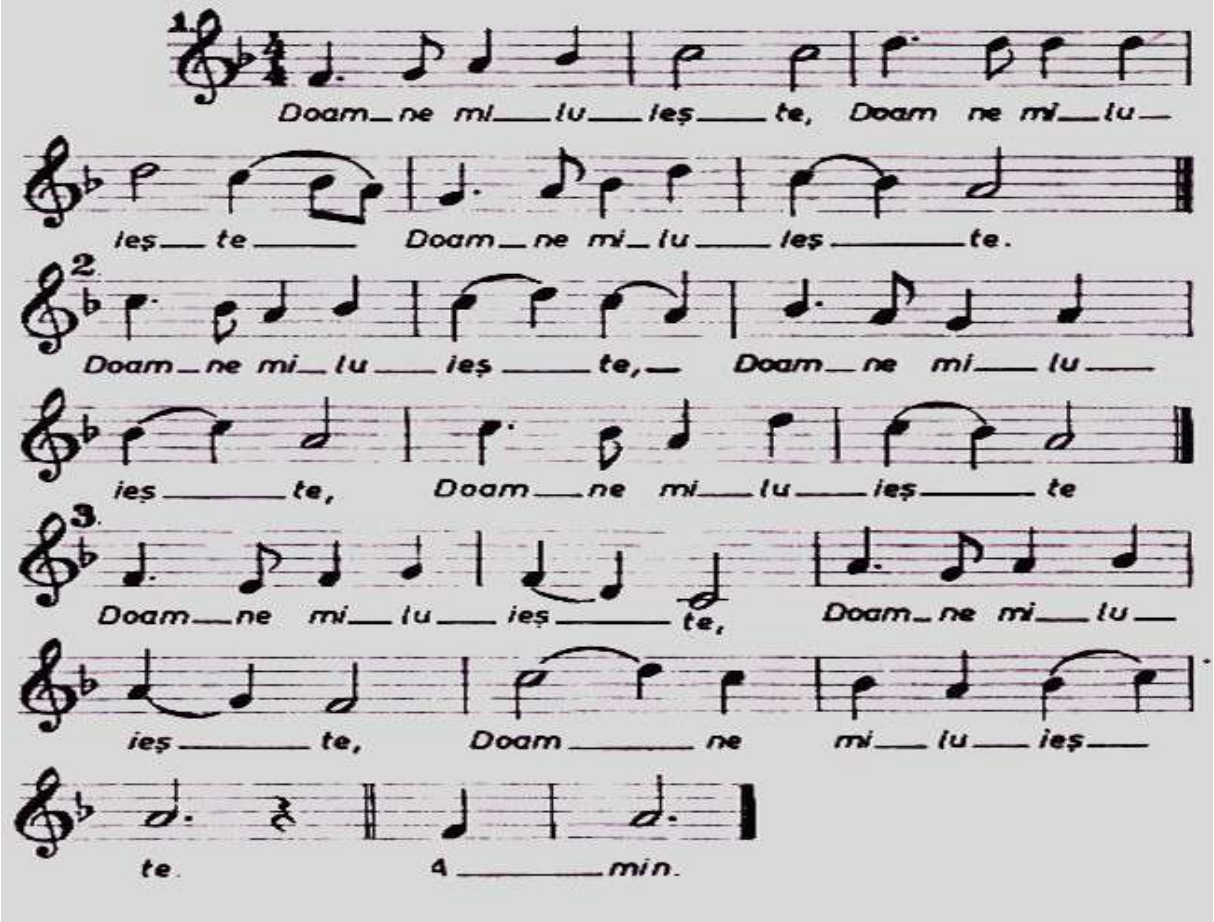

Răspunsuri la ectenia pentru cei răposați[73]:

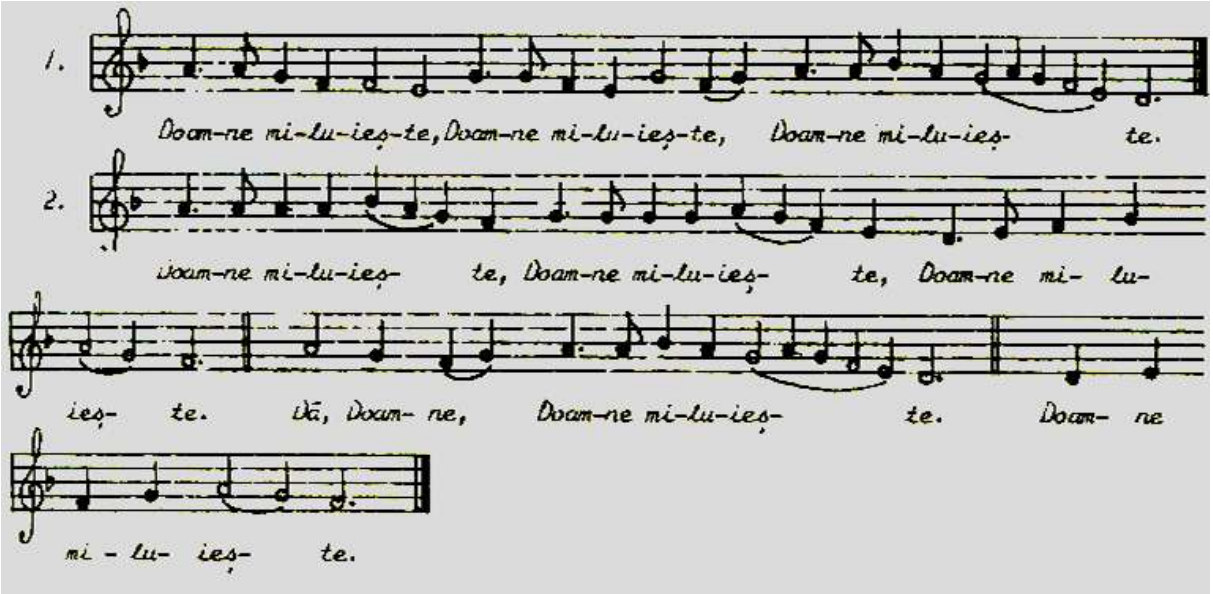

[72] Nicolae Belean, Carte de cântări bisericeşti, Timişoara 1995, p. 30.
[73] I.Popescu Pasărea, Liturghier de strană, 1925.

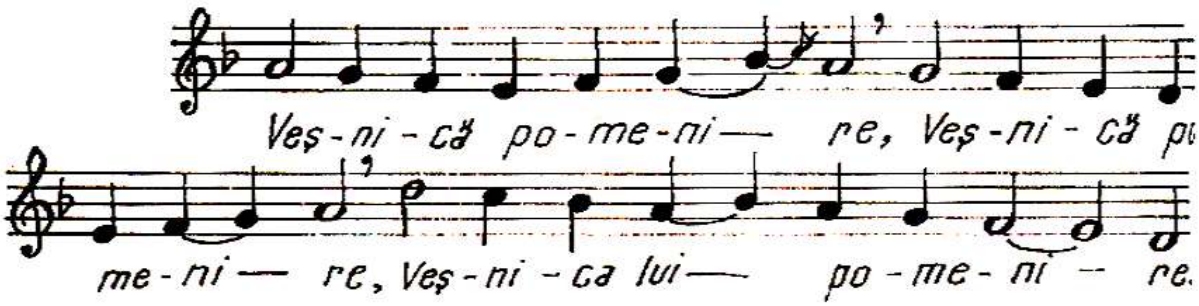

Varianta Banat[74]:

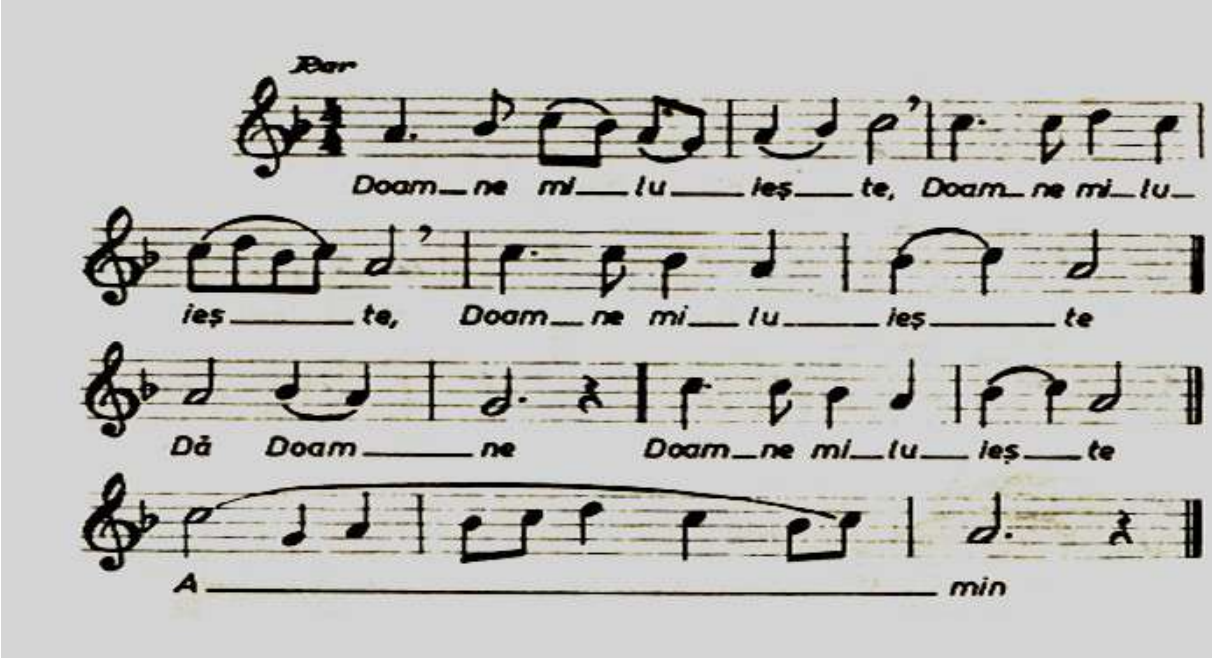

Dacă ținem seama de cele trei părți ale Sfintei Liturghii, Proscomidia, Liturghia catehumenilor şi Liturghia credincioşilor, în acest moment se încheie partea a doua a sfintei Liturghii[75]. Partea a treia, numită a credincioşilor, este centrul şi punctul culminant al Liturghiei, în care apare jertfa euharistică, „ea constituie adevărata Liturghie creştină”[76]. După ectenia mică, Liturghia credincioşilor continuă cu imnul heruvimic[77].

[74] Nicolae Belean, op. cit. p. 31
[75] Ectenia pentru invitarea catehumenilor de a ieşi din biserică nu mai este actuală, prezența ei în Liturghia de azi „nu este decât efectul unei legi sau proces mecanic legat de o succesiune ereditară liturgică” Petre Vintilescu, op. cit. p. 194. Din acest motiv în unele eparhii această ectenie a fost scoasă, trecându-se de la ectenia pentru cei răposați la ectenia mică de dinaintea Heruvicului.
[76] Petre Vintilescu, op. cit. p. 196.
[77] Denumirea vine de la numele cetei îngereşti a heruvimilor. Datează din timpul împăratului Iustin II, (565-578), apud, Vasile Grăjdian, Elemente de cântare bisericească şi tipic, Sibiu 2002, p. 225.

În acest imn, noi oamenii îi închipuim tainic pe heruvimi, pentru a-L vedea cu ochii spirituali pe Fiul lui Dumnezeu, Cel care s-a jertfit pentru mântuirea noastră. Pentru aceasta sufletul trebuie să fie desprins de tot ce este pământesc „toată grija cea lumească să o lepădăm”, să se detaşeze de puterea şi sugestia simțurilor care ne țin legați de cele lumeşti după cum arată Sfântul Gherman al Constantinopolului: „Imnul heruvic, îndeamnă pe toți să fie mai cu luare aminte de acum şi până la sfârşitul Liturghiei, lăsând toată grija de aici, ca să primească pe Marele Împărat prin Împărtăşanie”[78].

Intonarea într-un tempo mai rar a acestui imn constituie un îndemn pentru crearea unei dispoziții sufleteşti adecvate, corespunzătoare momentului. În ce priveşte termenii de nuanță în care trebuie cântat Heruvicul trebuie precizat faptul că pe tot parcursul imnului să se folosească un piano continuu, iar la sfârşitul imnului chiar un pianissimo (la „toată grija cea lumească să o lepădăm”), îndemnând la interiorizare la desprinderea sufletului de grijile lumeşti şi contopirea lui cu cele spirituale, pentru a fi pregătit pentru momentul înălțător al prefacerii Sfintelor Daruri în Trupul şi Sângele Domnului.

Partea a doua a Heruvicului, care se cântă după terminarea pomenirilor făcute de către preot , respectiv „Ca pe Împăratul tuturor primind…”, sugerează primirea triumfală a Mântuitorului în Ierusalim,. Cântarea trebuie să surprindă măreția manifestării entuziasmului a celor mulți pentru Hristos. Acest imn fiind o cântare de preamărire a lui Mesia, trebuie interpretat într-un ritm alert şi cu o intensitate mai mare decât prima parte, pentru a reda bucuria venirii Sale în lume pentru mântuirea noastră.

Dispoziția credincioşilor pentru jertfa ce se apropie este pregătită nu numai prin aceste imnuri, ci şi prin ectenia care urmează în care suntem îndemnați să ne rugăm pentru „cinstitele daruri ce sunt puse înainte”. Interpretarea răspunsurilor la această ectenie trebuie să fie una de interiorizare, de înălțare sufletească.

[78] Sfântul Gherman al Constantinopolului, Expunere despre biserică şi studiu mistic despre Liturghie, apud Petre Vintilescu, op. cit. p. 202.

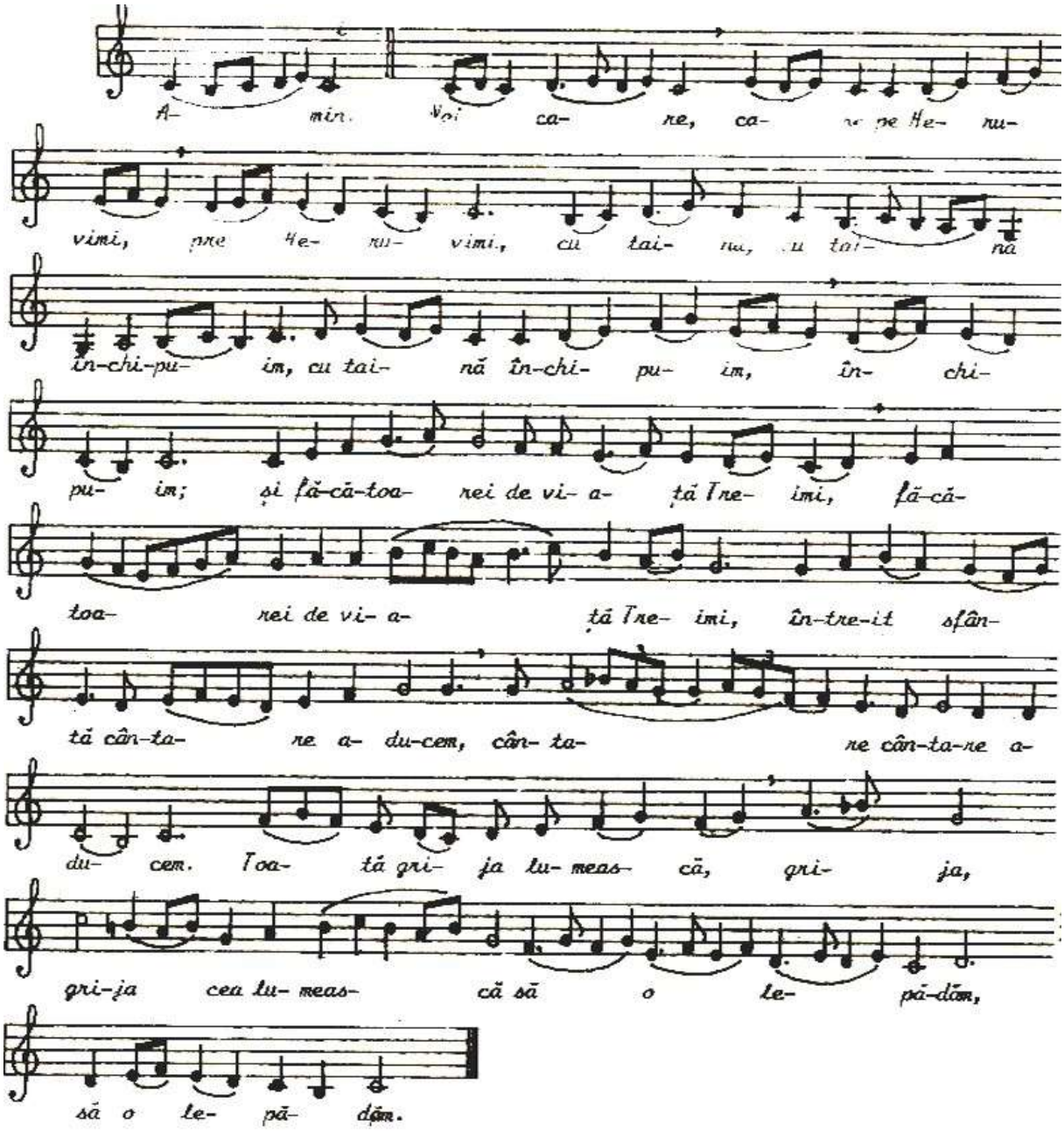

. După Heruvic urmează Vohodul cel mare cu sfintele Daruri. Intrarea cea mare este „începutul ritualului Sfintei Jertfe euharistice”[80]. Preotul ajungând în mijlocul bisericii, cu fața spre credincioşi, face pomenirile înscrise în Liturghier, la care strana răspunde de fiecare dată amin. După terminarea pomenirilor preotul intră în altar, iar la strană se cântă „Ca pe Împăratul tuturor…”

[79] După cântarea uniformizată de Nicolae Lungu
[80] Petre Vintilescu, op. cit. p. 199.

Rar

A min. Noi ca re

pe He ru vimi, cu

tai nă, cu tai nă în chi pu-

im, cu tai nă, cu tai nă

pe He ru vimi, în

chi pu im, cu tai nă în chi pu-

im. Și fă că toa rei de vi a tă

fă că toa rei de vi a

tă Tre imi, fă că toa rei de vi a

tă Tre imi, cîn ta rea cea

în tre it sfîn tă, în

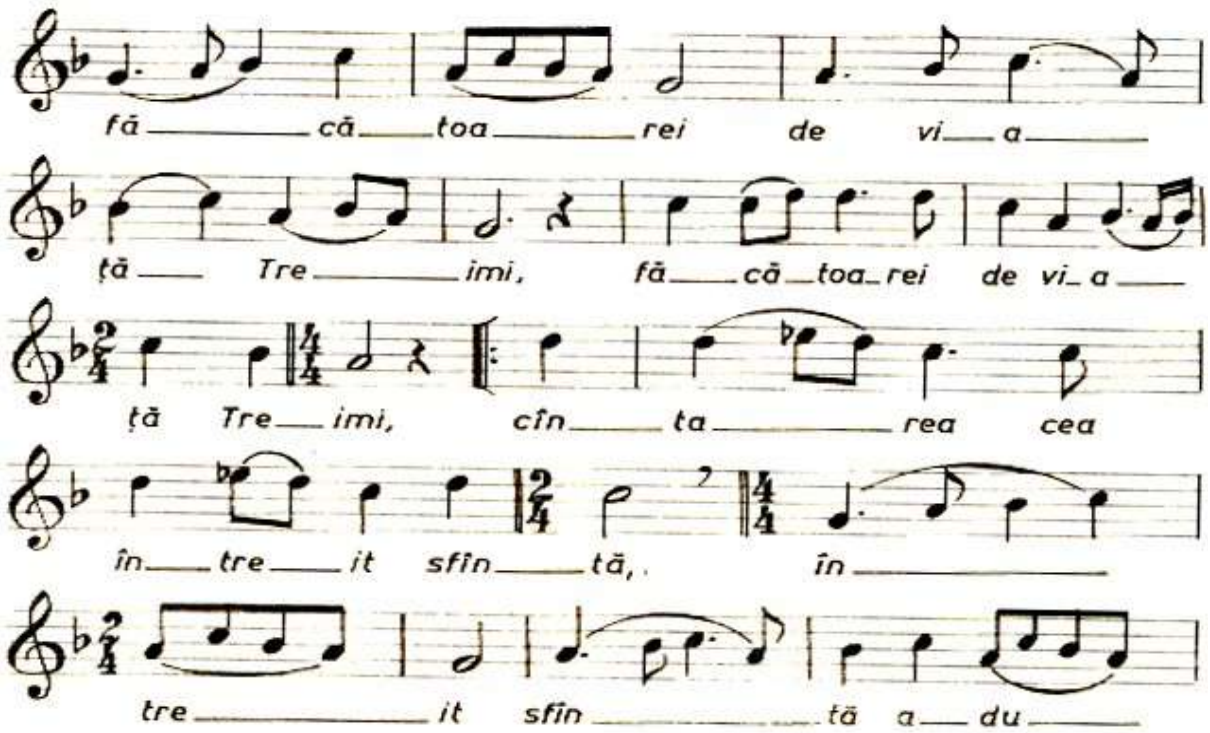

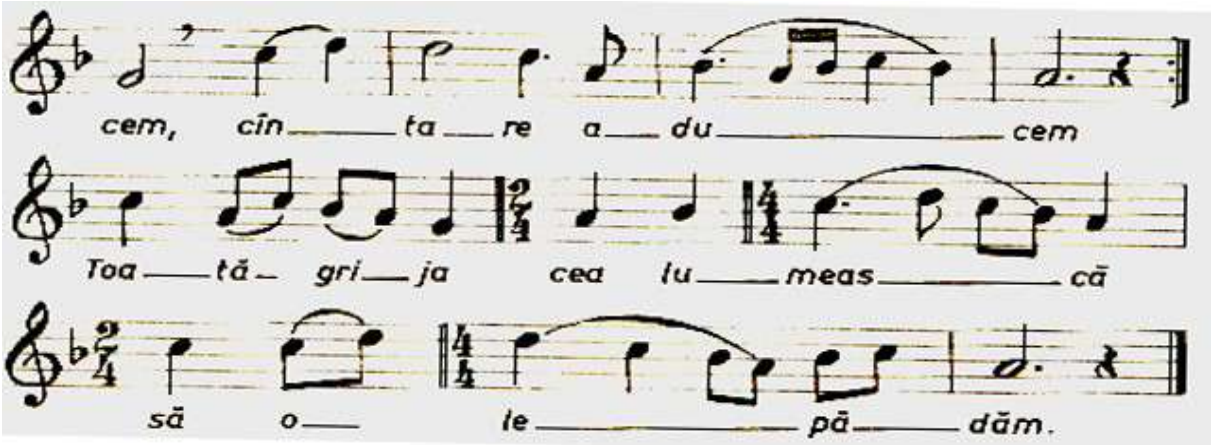

.

După intrarea cu Sfintele Daruri, se face hirotonia întru preot, deoarece va avea puterea de a sluji Sfânta Liturghie.

[81] Nicolae Belean, op. cit. p. 31.

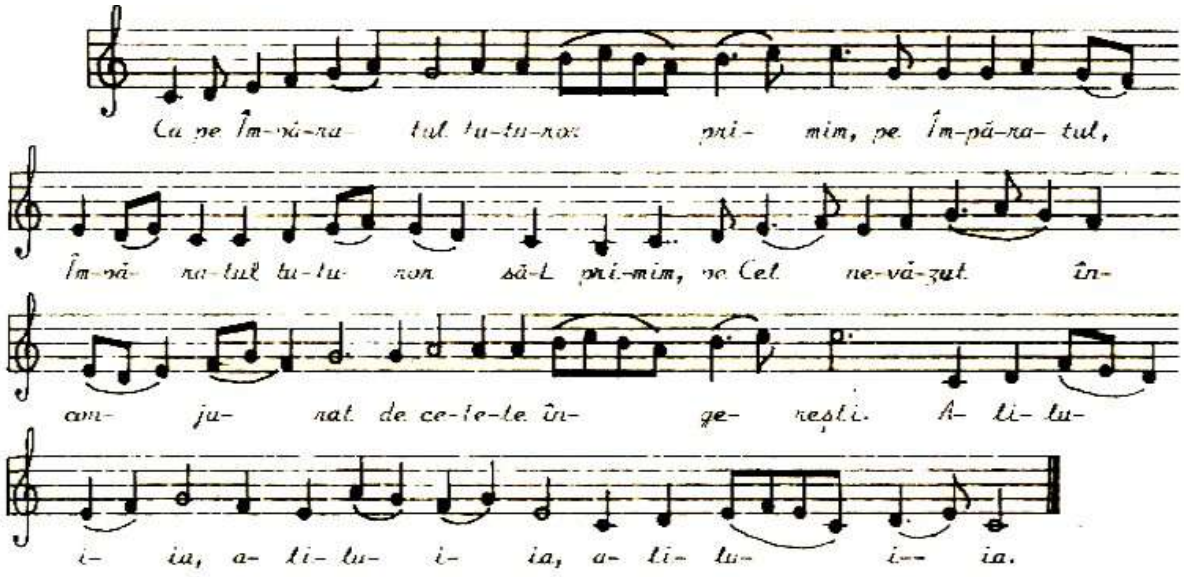

Preotul rosteşte ectenia: „Să plinim rugăciunile noastre Domnului…”, urmată de ectenia cererilor[83].

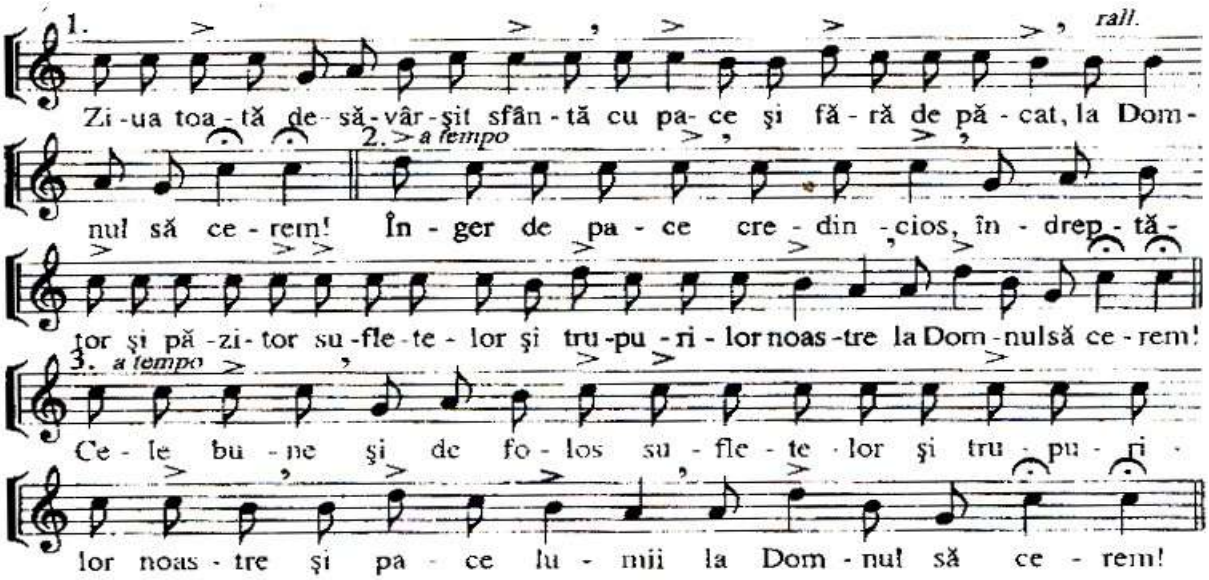

[82] Apud Nicolae Lungu, op cit.26.

[83] Redăm un scurt fragment reprezentând modelul cel mai autorizat de rostire a acestei ectenii, apud Nicolae Lungu, op. cit. p. 572.

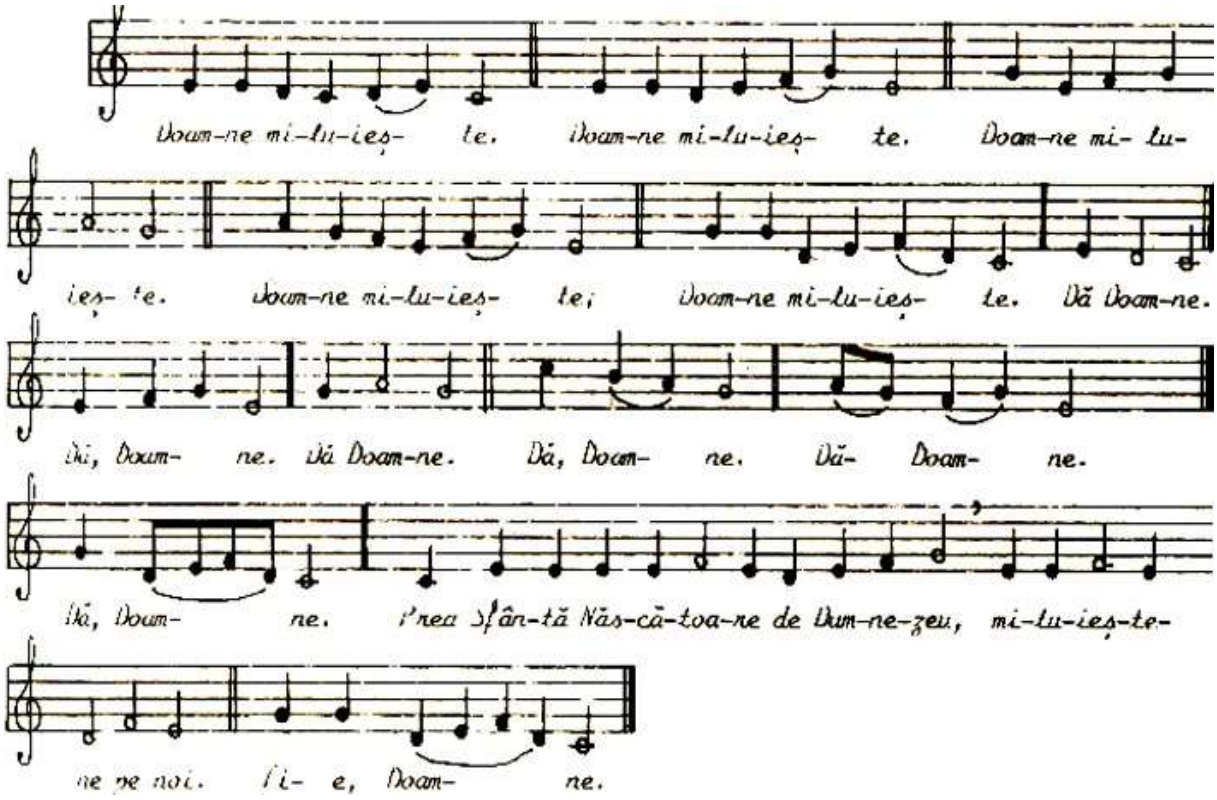

După ecfonisul: „Cu îndurările Unuia Născut Fiului Tău…”, preotul binecuvintează credincioşii din uşile împărăteşti, zicând: „Pace tuturor” la care strana răspunde: „Şi Duhului Tău”. Revenind la Sfânta Masă, preotul rosteşte: „Să ne iubim unii pe alții…”, iar strana cântă: „Pe Tatăl pe Fiul…”

[84] Apud Liturghia uniformizată a lui Nicolae Lungu.

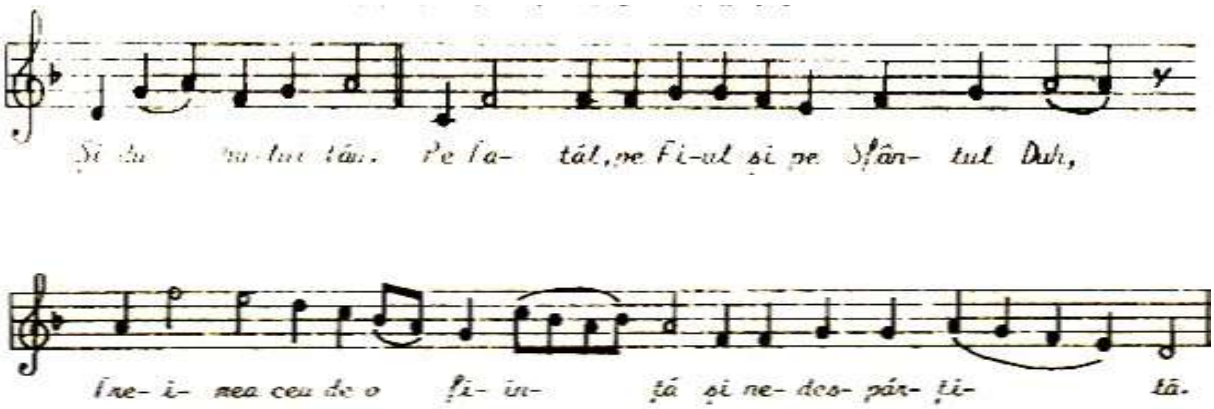

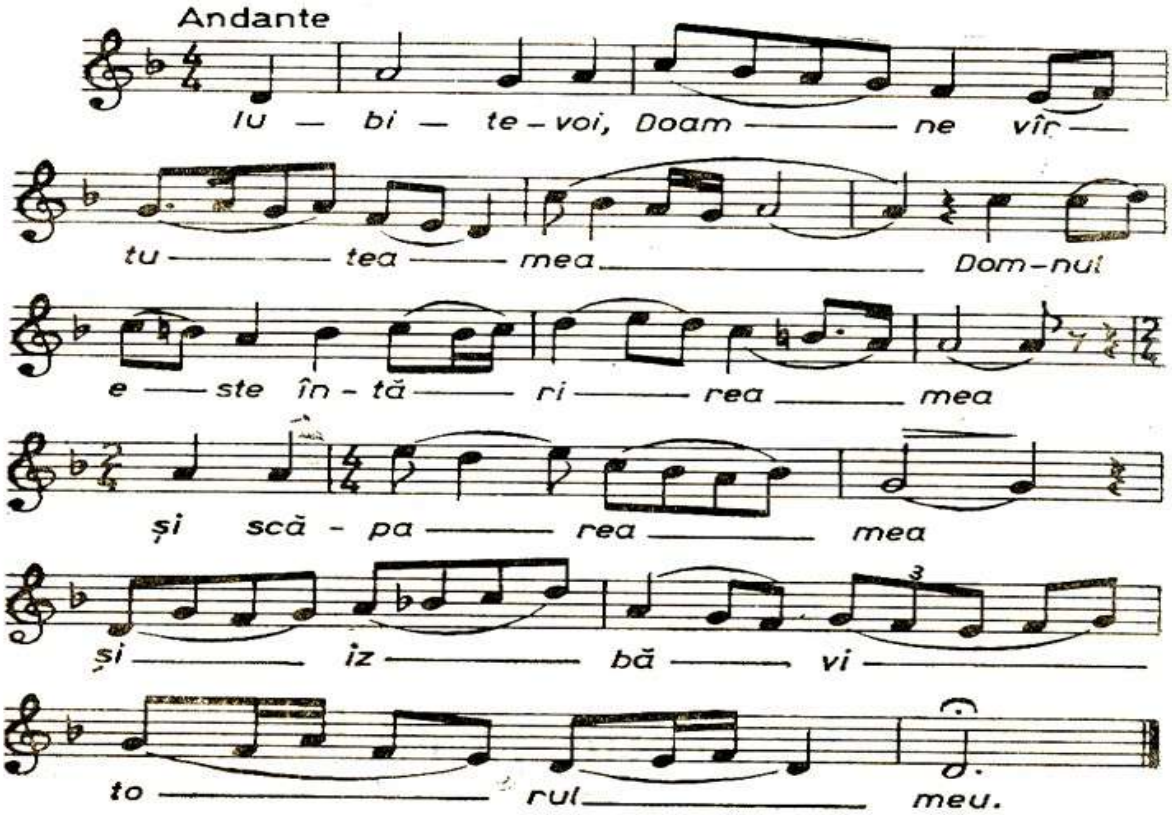

Varianta Banat:

[85] Apud Nicolae Lungu, Liturghia uniformizată.

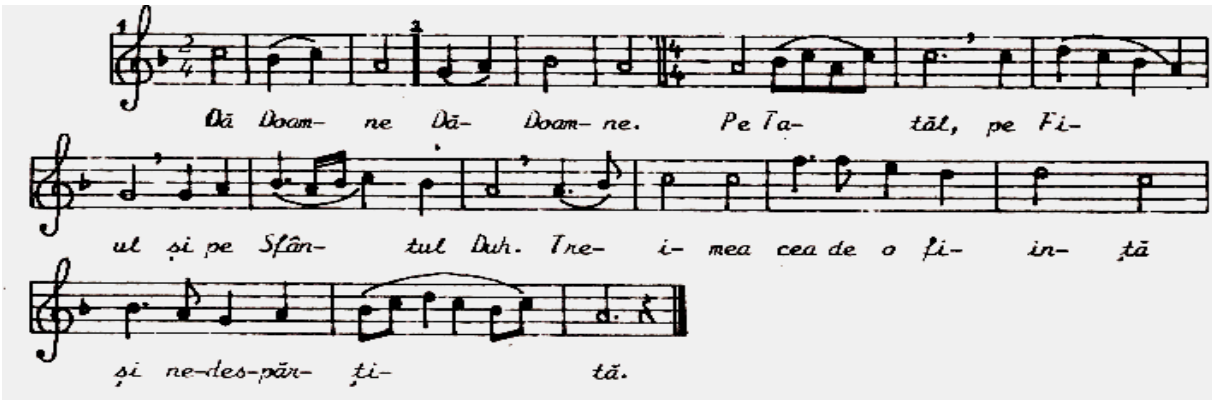

Înainte de jertfa euharistică, ceremonialul sfintei Liturghii creează o predispoziție religios morală a credincioşilor printr-un act simbolic de mărturisire a dreptei credințe. Citirea Simbolului de credință este un moment de meditație şi pietate care premerge ritualul Sfintei Jertfe. Crezul rezumă punctele esențiale ale credinței creştine ortodoxe, nu este o compoziție poetică nici rugăciune, ci o mărturisire a convingerilor religioase menite să fie declarate public. Pentru aceasta forma de rostire nu este cântată, nici recitată, ci rostită prin cursivitatea obişnuită a vorbirii solemne. Prin rostirea cu voce tare a Crezului de către toți credincioşii în comun se realizează comuniunea prin cuvânt a credincioşilor la Sfânta Liturghie.

După rostirea Simbolului de credință urmează ritualul pentru aducerea jertfei Euharistice, adică anaforaua (ofrandă, jertfă, înălțare, ridicare). Ea reprezintă partea centrală a Sfintei Liturghii, pentru că se atinge momentul către care tinde întreaga slujbă, adică prefacerea Darurilor în Trupul şi Sângele Domnului, pentru sfințirea credincioşilor.

Credincioşii sunt îndemnați să se concentreze cu toată ființa la momentul cel mai sublim prin cuvintele „Să stăm bine, să stă cu frică, să luăm aminte…”. Răspunsul stranei trebuie să fie dat cu gingăşie, cu puritatea sufletului pregătit pentru întâlnirea cu Hristos „cutremurați şi vărsând lacrimi, ca şi cum am vedea pe Dumnezeu Omul pătimind, aşa să stăm cu atenție şi cu linişte desăvârşită, pentru ca în pace şi fără nici o tulburare cu gânduri pământeşti, să ne învrednicim a vedea dumnezeiasca Lui înviere”[86].

[86] Teodor de Andida, apud Petre Vintilescu, op. cit. p. 222.

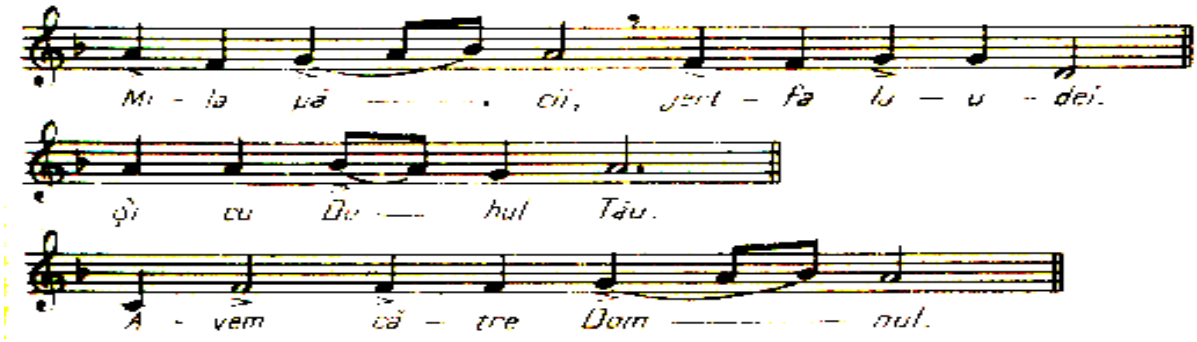
Mi - la pă - - - - - - cii, jert - fa lu - u - dei.
Şi cu Du - - hul Tău.
A - vem că - tre Dom - - - - - - nul.

Cu vred ni - ci - e și cu drep - ta - te e - ste

a ne în - chi - na Ta - tă lui și Fi - u - lui și

Sfîn - tu - lui Duh, Tre - i - mei cei de o fi -

decresc.

în - fă și ne des - păr ți - tă.

Sfînt! Sfînt! Sfînt! Dom - nul Sa - va - ot!

Plin e ce - rul și pă - mîn - tul

cresc.

de mă - ri - rea Ta. O - sa - na în - tru

cei de sus! Bi - ne e - ste cu - vîn - tat cel ce

vi - ne în - tru nu - me - le Dom - nu - lui.

O - sa - na în - tru cei de sus!

Varianta Banat[88]

[87] Liturghia uniformizată, Nicolae Lungu, op. cit. p. 28.
[88] Nicolae Belean, Cântări bisericeşti, op. cit. p. 33.

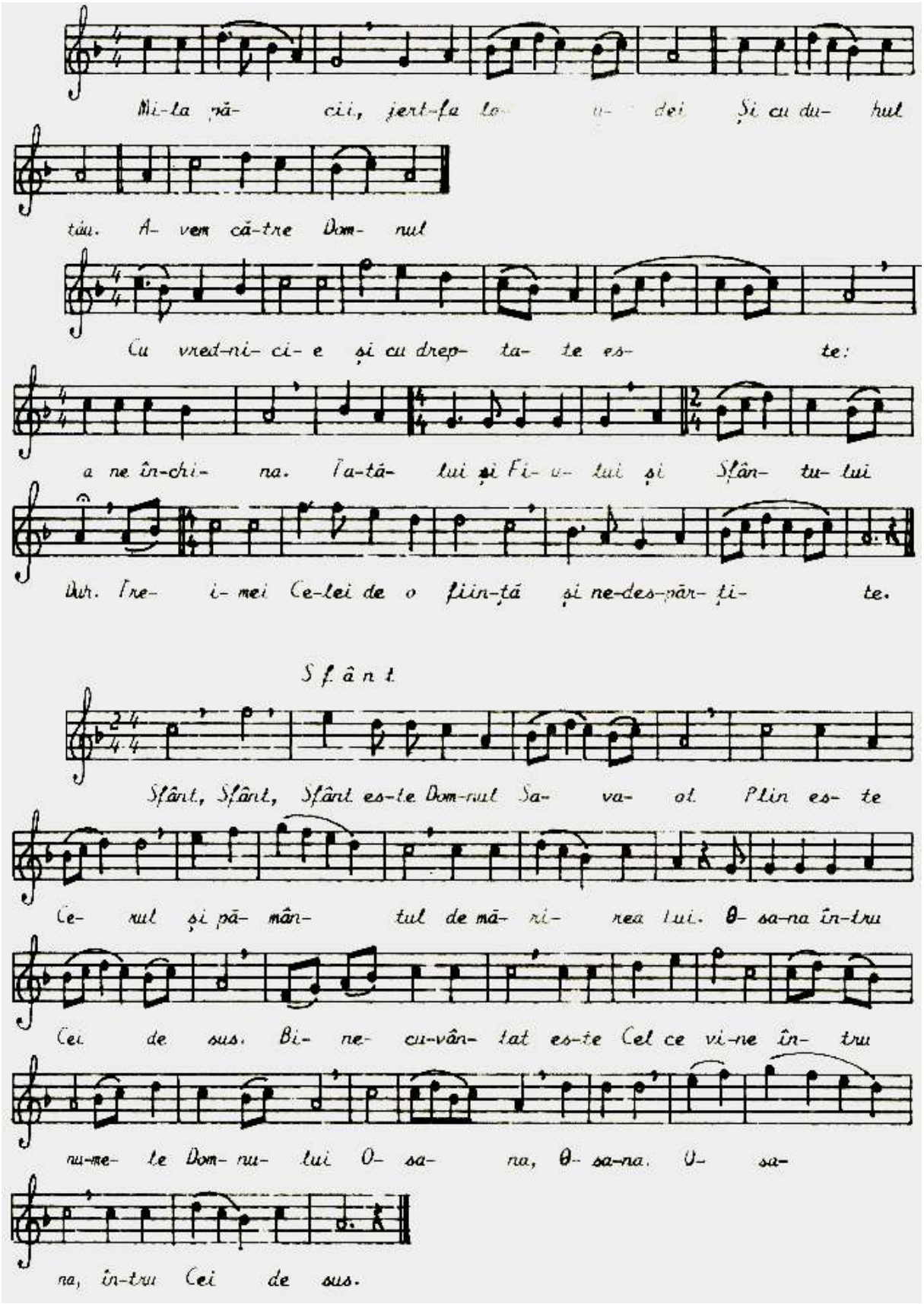
Mi-la prā- cii, jert-fa lo- u- dei Și cu du- hul
tău. A- vem că-tre Dom- nul
Cu vred-ni- ci- e și cu drep- ta- te es- te:
a ne în-chi- na. Ta-tă- lui și Fi- u- lui și Sfân- tu- lui
Dur. Tre- i- mei Ce-lei de o ființ-tă și ne-des-păr- ți- te.
S f. â n t.
Sfânt, Sfânt, Sfânt es-te Dom-nul Sa- va- ot. Plin es- te
Ce- rul și pā- mân- tul de mā- ri- rea Lui. Θ- sa-na în-tru
Cei de sus. Bi- ne- cu-vân- tat es-te Cel ce vi-ne în- tru
nu-me- le Dom- nu- lui O- sa- na, Θ- sa-na. O- sa-
na, în-tru Cei de sus.

Imnurile care preced Jertfa Euharistică, ca omagii adânci pornind din adâncul inimii, sunt considerate „sacrificii spirituale”[89], intonate spre mărirea lui Dumnezeu, de către cei care recunosc perfecțiunea lui Dumnezeu în comparație cu mărginirea şi nimicnicia noastră. Suntem îndemnați de către preot, „Sus să avem inimile”, pentru ca în acest moment „să ne îndreptăm mintea şi gândul către Dumnezeu, iar nu spre lucrurile pământeşti”[90].

Dialogul dintre preot şi credincioşii care participă la serviciul anaforei, are drept scop pe de o parte concentrarea tuturor către Dumnezeu, iar pe de altă parte unirea acestora într-un gând, într-o dispoziție religioasă specifică momentului. Momentul culminant în rugăciunea euharistică este atins când se intonează imnul serafimic. Este o cântare îndreptată către Dumnezeu din partea oamenilor care se unesc cu sfinții îngeri în armoniile aceluiaşi imn întreit sfânt, imn care a fost auzit încă din Vechiul Testament de către Isaia (6, 3). Acest imn ne introduce şi în atmosfera momentului intrării triumfale a Mântuitorului în Ierusalim „Osana întru cei de sus, Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului” (Matei 21, 9; Marcu 11, 9 ; Luca 19, 38). Cântarea aceasta exprimă bucuria şi entuziasmul prezenței reale a Domnului pe Sfânta Masă.

Iată un moment în care se uneşte cerul cu pământul. Cel care a fost trimis să aducă pacea în suflet , bunaînțelegere între oameni, duce la bun sfârşit ceea ce i-a fost încredințat. În acest moment sublim, când noi credincioşii lepădându-ne de toată grija cea lumească şi înfăptuind pacea în sufletul nostru, ne ridicăm către cer şi împreună cu îngerii preamărim pe Dumnezeu. Noi care suntem nişte ființe muritoare, păcătoase, ne facem părtaşi la cântarea cetelor îngereşti. Este un moment cu totul solemn şi de aceea trebuie interpretat din punct de vedere muzical cum se cuvine, cu o intensitate care redă bucuria măreția momentului dar nu cu țipete şi urlete. Cântarea are mai multe gradații de bucurie, o săltare a sufletului, când se cântă de trei ori „Sfânt”, se porneşte de la piano până la forte, în mod gradat, primul sfânt se va cânta în piano, ca un cântec, care se aude din

[89] Petre Vintilescu, op. cit. p. 224.
[90] Sfântul Chiril al Ierusalimului, Cateheza V mistagogică, apud Petre Vintilescu, op. cit. p. 225.

depărtare, se va creşte în intensitate la al doilea şi al treilea. La cuvintele „Bine este cuvântat…” se va folosi un forte religios, scoțând în relief sensul cuvintelor. Cuvântul „Osana”, reprezintă un accent de bucurie, de triumf şi de salutare, echivalent aclamațiilor moderne: „Ura”, „trăiască”[91]. Trebuie să avem tot timpul în minte scena intrării Mântuitorului în Ierusalim pe un asin, înconjurat de o mare mulțime care-i cânta: „Osana, Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului”, oamenii îşi aşterneau hainele în calea Lui fluturând ramuri de finic. Din cântare trebuie să transpară bucurie, bucuria unirii cerului cu pământul, bucuria venirii Mântuitorului pe pământ. Să nu se uite faptul că în acest moment al sfintei liturghii trebuie să creăm o atmosferă specifică de rugăciune, tensiunea creşte până la momentul culminant care urmează, la marele mister al prefacerii. Fiecare act, rugăciune sau cântare colaborează la formarea acestui grandios edificiu liturgic.

Prin cuvintele „Luați mâncați acesta este Trupul Meu, care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor” şi „Beți dintru acesta toți acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru voi se varsă spre iertarea păcatelor”, suntem conduşi la Cina cea de taină. Aici trebuie să lăsăm sufletul să cânte, adică cele două „aminuri” să fie executate în pianissimo. De aici trebuie să-L însoțim pe Mântuitorul în drumul Său spre Golgota pentru răstignire, cântând „Pe Tine te lăudăm…”. În altar prin invocarea Sfântului Duh, Sfintele Daruri se prefac în însuşi Trupul şi Sângele Domnului. Am ajuns la „Taina cea de nepătruns de mintea omenească” . Prefacerea se produce prin transformarea materiei în „izvor de viață dătător”. Nimicirea materiei trebuie să ne aducă aminte de moartea mântuitorului iar transformarea ei de Învierea Sa. Este greu pentru noi oamenii să pătrundem această mare taină. Aici pe pământ acest mister rămâne mister. Taina însă prin taină se va dezlega, dincolo în cer. Acest moment al Liturghiei transformă pământul în cer şi ne pregăteşte pe noi credincioşii pentru a învia prin Sfânta Împărtăşanie. Aşadar cântarea „Pe Tine Te lăudăm…” trebuie să fie

[91] Petre Vintilescu, op. cit. p. 235.

caldă, sensibilă, gingaşă, înălțătoare, în ton cu momentul care se desfăşoară în timpul interpretării ei.

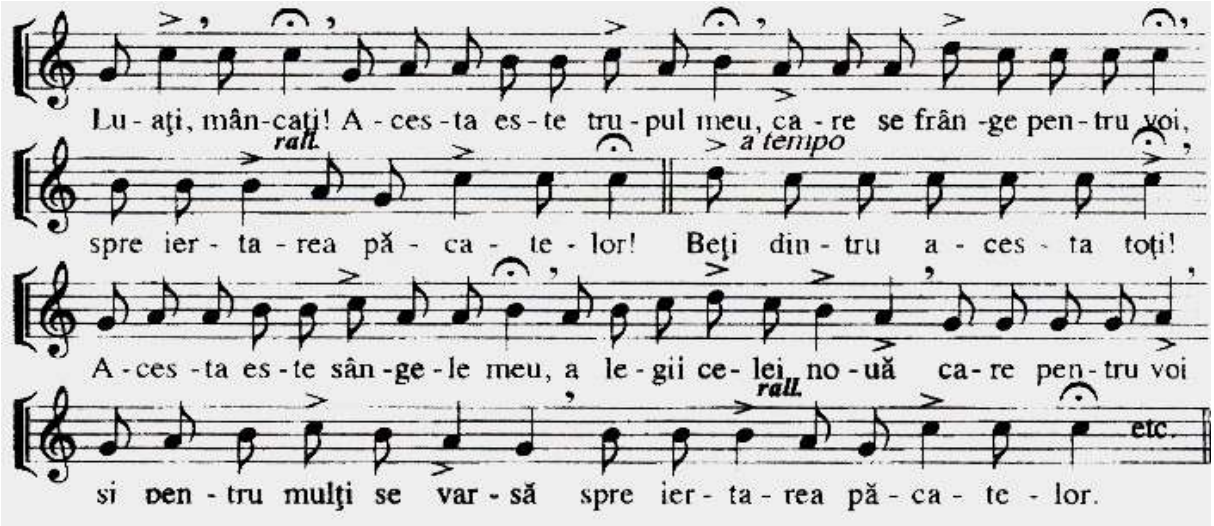

.

Preotul: Ale Tale dintru ale Tale, Ție aducem de toate şi pentru toate.

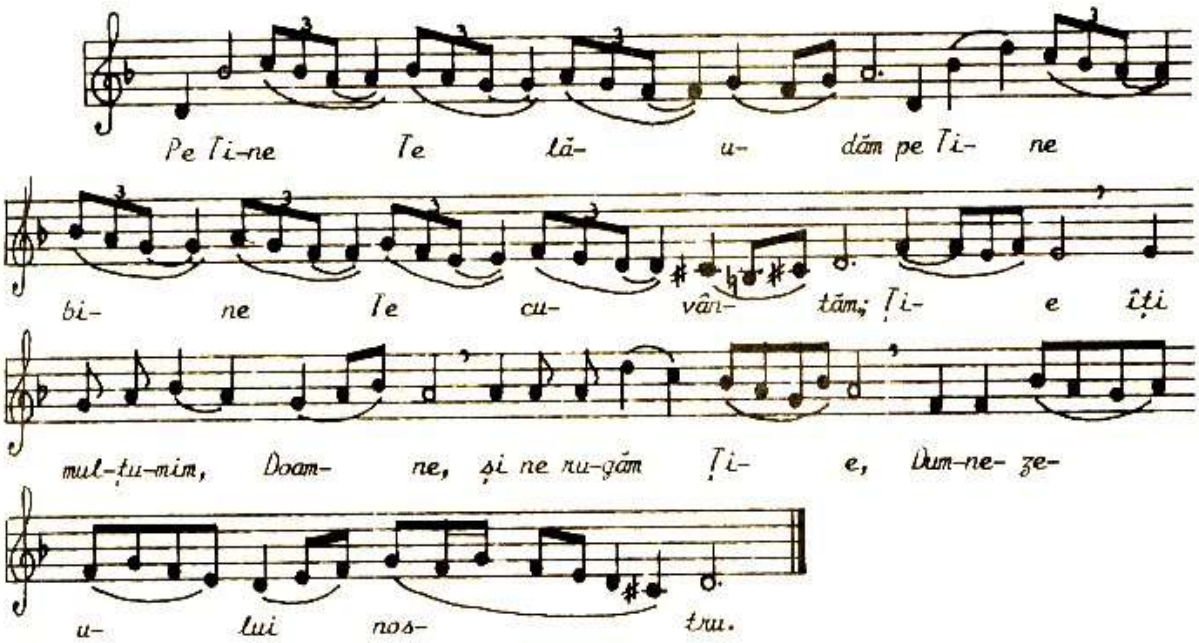

[92] Nicolae Lungu, op. cit. p.572.
[93] Carte de cântări bisericeşti, op. cit. p. 29.

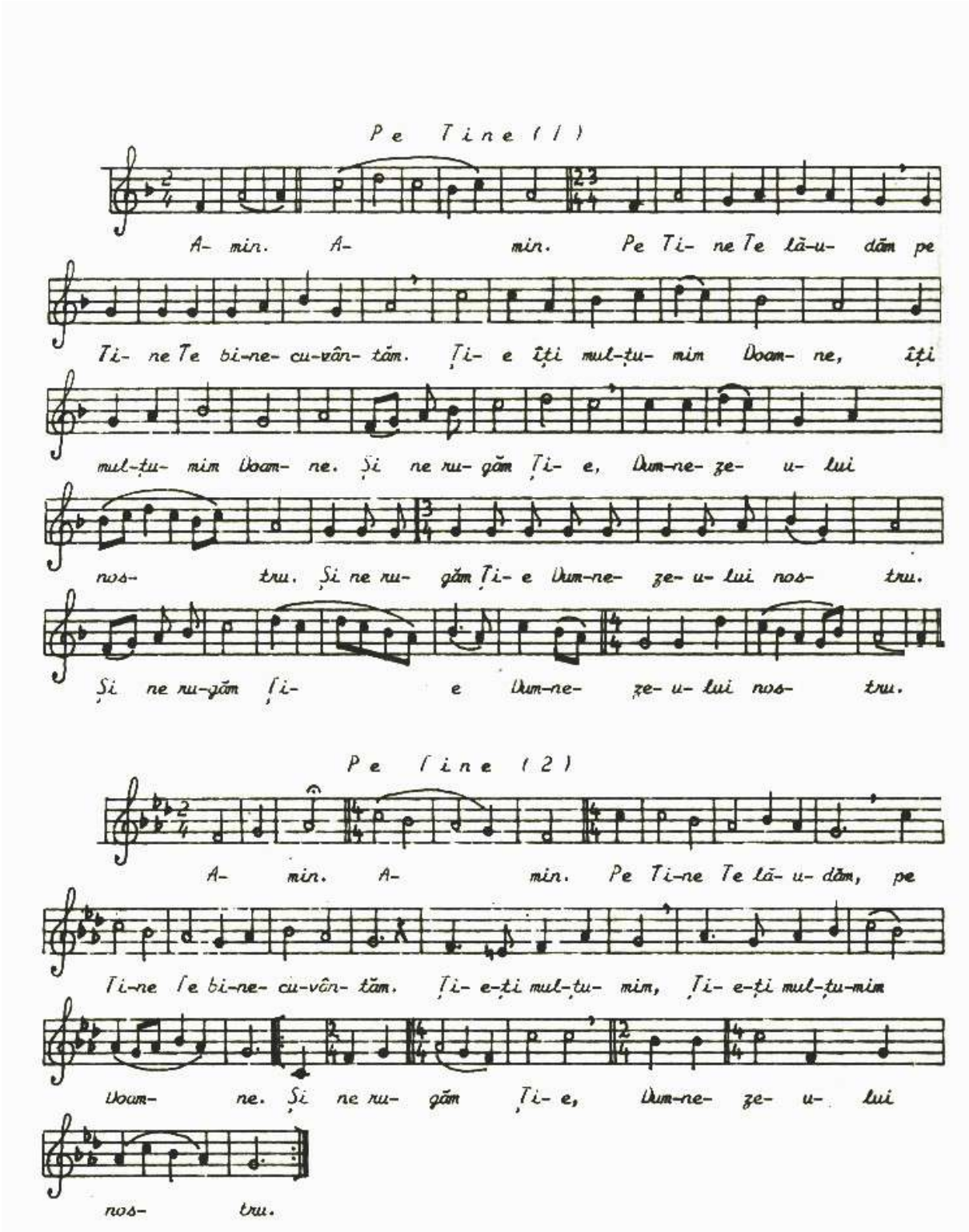

.

Jertfa fiind săvârşită prin prefacerea darurilor,este momentul potrivit pentru rugăciunea de cerere, de mulțumire pentru toate câte s-au făcut în scopul mântuirii noastre. Cea dintâi mulțumire pentru , după cea adusă lui Dumnezeu

[94] Nicolae Belean, op. cit. p. 34. varianta a II a este după N .Ştefu şi S. Drăgoi.

pentru binefacerile revărsate asupra noastră se cuvin Maicii Domnului de aceea preotul zice: „Mai ales pentru Preasfânta Curata …”, după care strana cântă **„Axionul”**

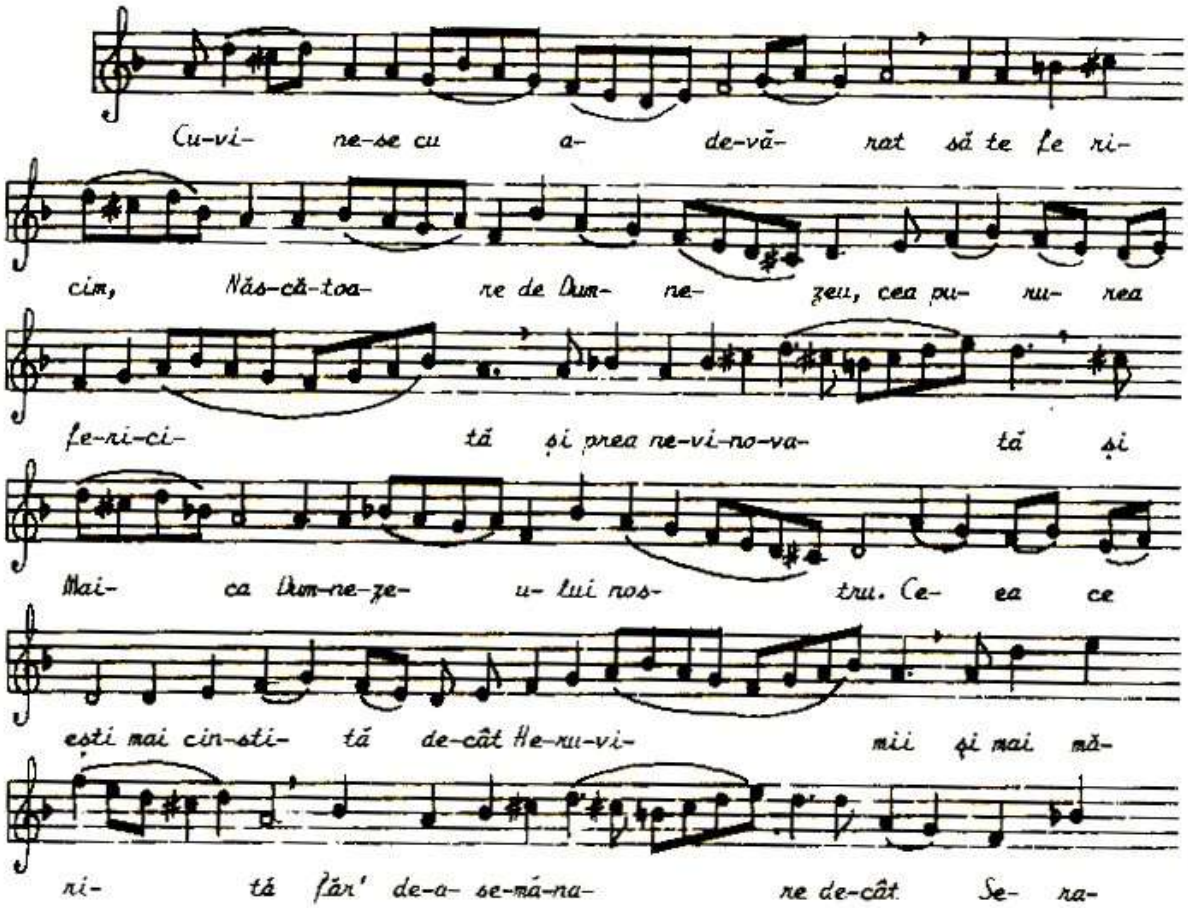
Cu-vi- ne-se cu a- de-vă- rat să te fe ri-
cim, Năs-că-toa- re de Dum- ne- zeu, cea pu- ru- rea
fe-ri-ci- tă și prea ne-vi-no-va- tă și
Mai- ca Dum-ne-ze- u- lui nos- tru. Ce- ea ce
ești mai cin-sti- tă de-cât He-ru-vi- mii și mai mă-
ri- tă fără de-a- se-mă-na- re de-cât Se- ra-

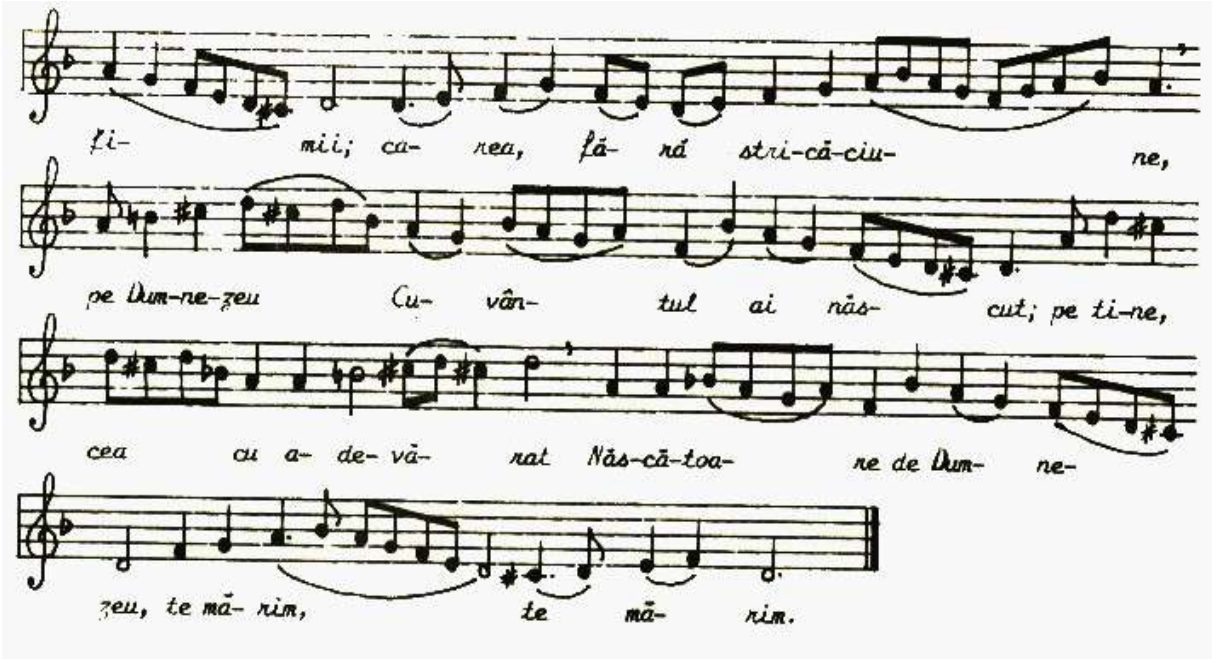

De tine se bucură

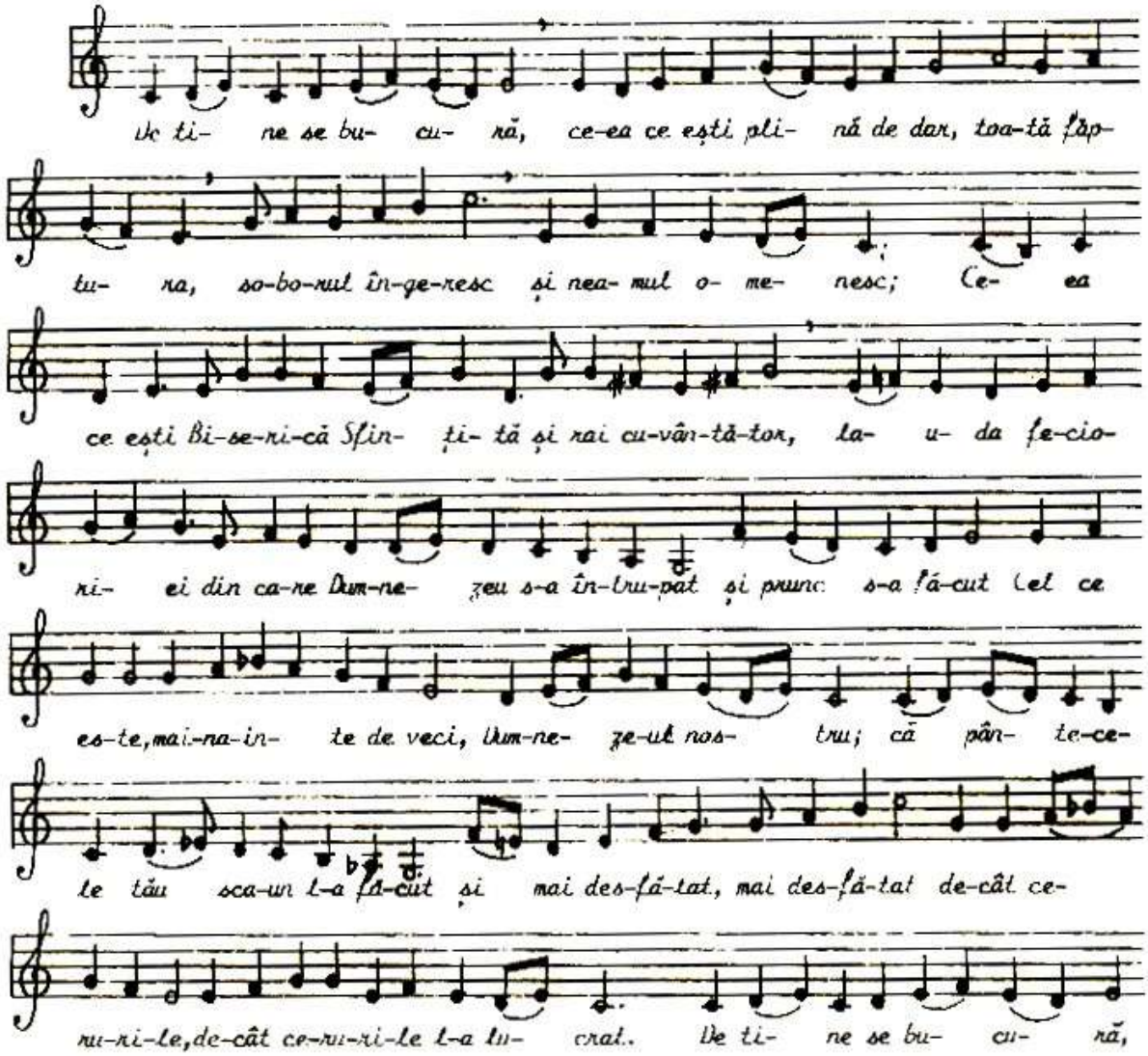

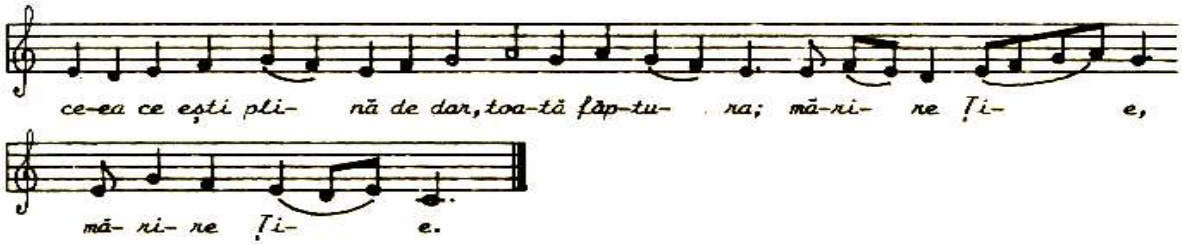

[95] "Cuvine-se cu adevărat…" de I.P.Pasărea şi „De tine se bucură…", de Nicolae Lungu, au fost preluate după Cartea de cântări bisericeşti, op. cit. p.

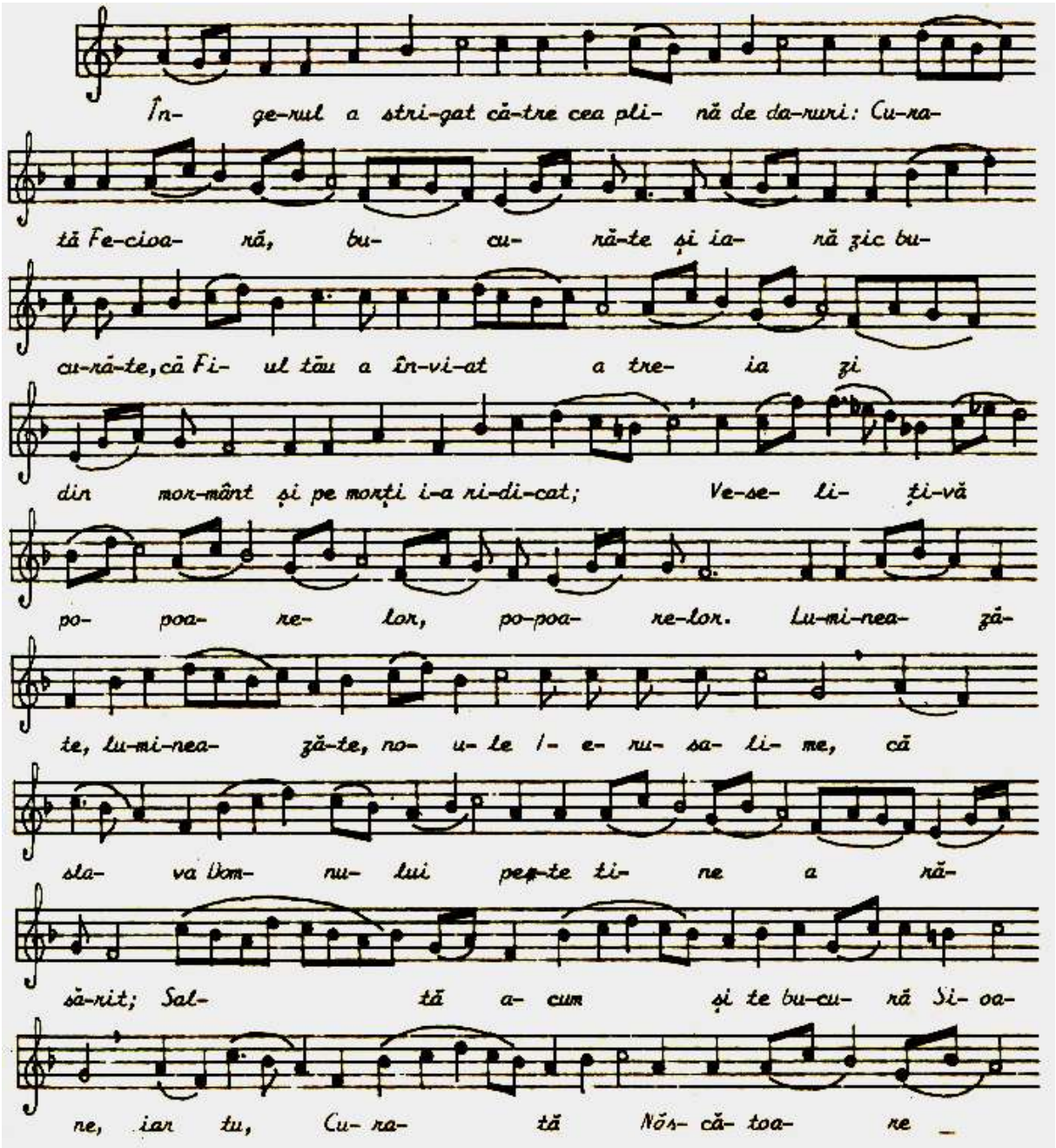
În- ge-rul a stri-gat că-tre cea pli- nă de da-ruri: Cu-ra-
tă Fe-cioa- ră, bu- cu- ră-te și ia- ră zic bu-
cu-ră-te, că Fi- ul tău a în-vi-at a tre- ia zi
din mor-mânt și pe morți i-a ri-di-cat; Ve-se- li- ți-vă
po- poa- re- lor, po-poa- re-lor. Lu-mi-nea- zā-
te, lu-mi-nea- zā-te, no- u- le I- e- ru- sa- li- me, că
sla- va Dom- nu- lui pe-te ti- ne a ră-
să-rit; Sal- tă a- cum și te bu-cu- ră Si- oa-
ne, iar tu, Cu- ra- tă Nos- că- toa- re

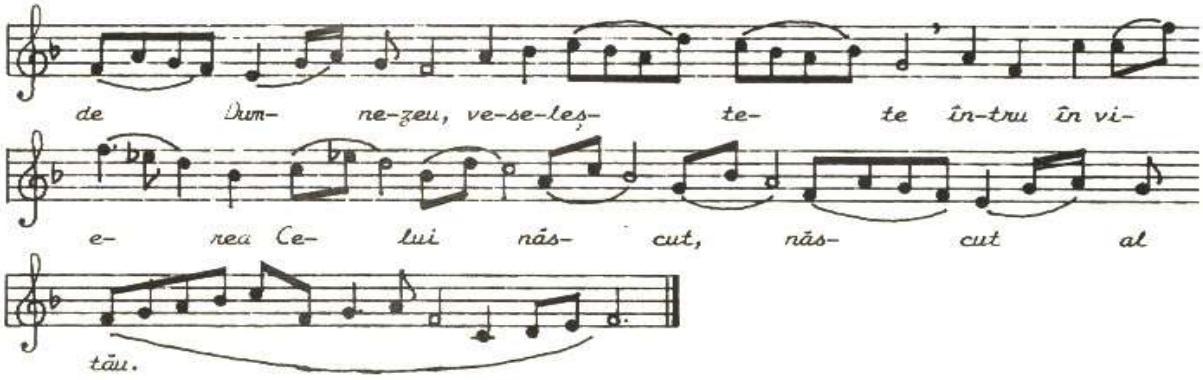

.

[96] Axionul „Îngerul a strigat”, de la Sfintele Paşti de Nicolae Lungu a fost preluat cupă Cartea de cântări bisericeşti, op. cit. p.97.

Cu vi ne se cu a de vă rat, să te
fe ri cim, Năs că toa re de Dum ne
zeu. Cea pu ru rea fe ri ci tă și
prea ne vi no va tă și Mai
ca Dum ne ze u lui nos tru.
Ce ea ce ești mai cin sti tă de cît
He ru vi mil și mai mă ri

tă fă ră de a se mă na re
de cît Se ra fi mil. Ca re fă ră
stri că ciu ne pe Dum ne zeu Cu vîn tul
ai năs cut, pe ti ne cea cu a de vă
rat Năs că toa re de Dum ne
rau.

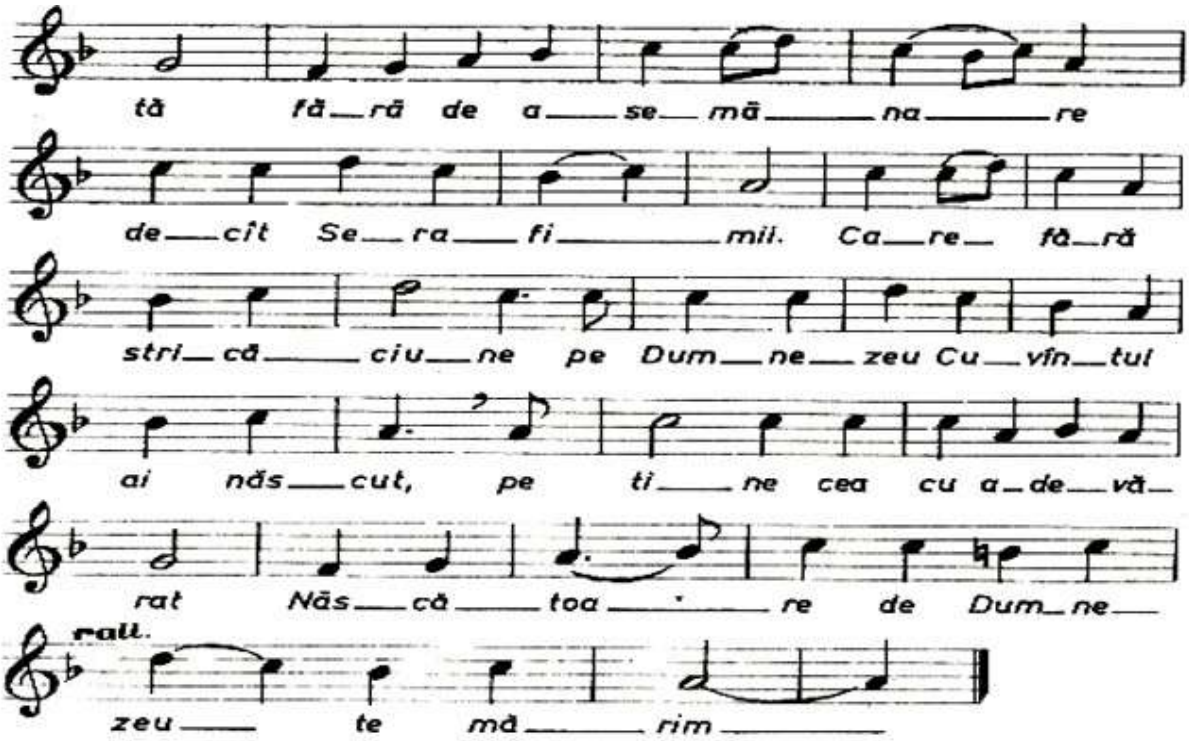
tă fă_ră de a_se_mă_na_re
de_cît Se_ra_fi_mil. Ca_re_ fă_ră
stri_că_ciu_ne pe Dum_ne_zeu Cu_vîn_tul
ai năs_cut, pe ti_ne cea cu a_de_vă_
rat Năs_că_toa_re de Dum_ne_
rall.
zeu_ te mă_rim_

De Ți — ne se bu — cu — ră ce-ea
ce ești pli — nă de dar toa — tă făp-tu — ra.
So — bo — rul cel în-ge — resc și nea-mul o — me — nesc
ce — ea — ce — ești Bi — se — ri — că sfin-ți — tă și
rai — cu — vîn — tă — tor — lau-da fe — cio —

ri — ei — din ca — re — Dum-ne-zeu s-a
în-tru-pat și prunc s-a — fă — cut Cel ce es —
te mai î-na-in — te de veci Dum-ne — ze-ul
nos — tru. Că bra — țul tău — scaun
l-a — fă — cut, și pîn — te — ce-le tău
mai — des-fă-tat de-cît ce — ru — ri-le l-a lu —

ri — ei din ca — re Dum-ne-zeu s-a

în-tru-pat și prunc s-a fă — cut Cel ce es —

te mai î-na-in-te de veci Dum-ne — ze-ul

nos — tru. Că bra — țul tău scaun

l-a fă — cut, și pîn-te — ce-le tău

mai des-fă-tat de-cît ce — ru — ri-le l-a lu —

crat. De Ți — ne se bu-cu — ră ce — ea ce esti

pli — nă de dar toa-tă făp tu — ra. Mă

— Ți — e.

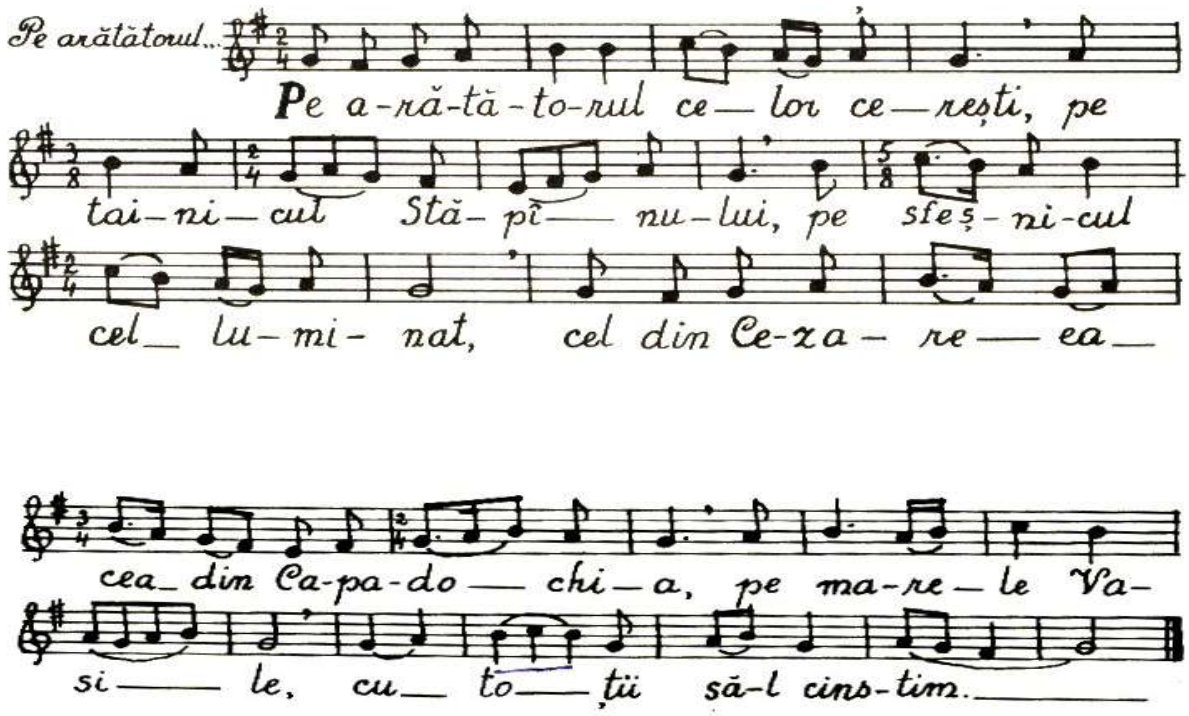

.

După terminarea Axionului, preotul rostește ecfonisul pentru pomenirea ierarhului locului: „Întâi pomenește Doamne pe…”, la care strana răspunde: „Pe toți și pe toate”. Preotul citește o rugăciune de mulțumire și încheie cu ecfonisul: „Și ne dă nouă cu o gură și cu o inimă…”, strana: „Amin”.

Preotul: „Și să fie milele marelui Dumnezeu și a Mântuitorului Iisus Hristos cu voi cu toți”. Strana: „Și cu Duhul Tău”.

În acest moment al Sf. Liturghii se săvârşeşte hirotonia întru diacon.

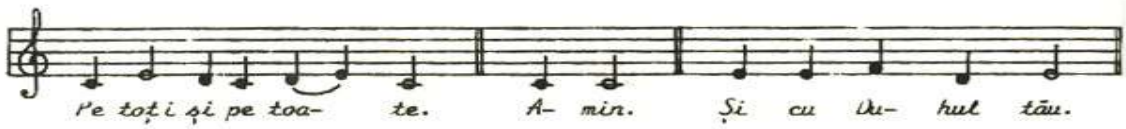

[97] Se cântă la Liturghia Sfântului Vasile cel Mare după „Pe toți și pe toate”

98

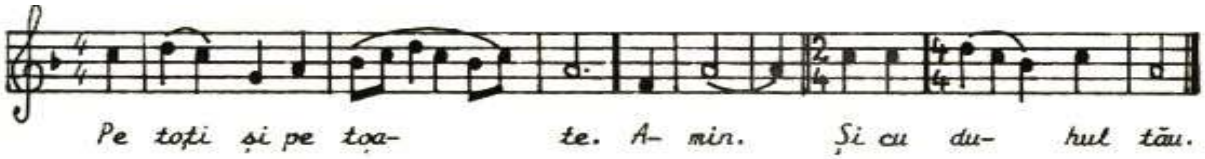

.

Cel mai însemnat act din ultima parte a Liturghiei este Împărtăşirea cu Trupul şi Sângele Domnului. Rugăciunea pregătitoare pentru acest moment începe cu ectenia prin care se cere ajutorul tuturor sfinților: „Pe toți sfinții pomenindu-i, iar şi iar cu pace Domnului să ne rugăm. Urmează o serie de cereri la care strana răspunde „Dă Doamne”[100], după care se cântă **„Tatăl nostru…”**

[98] După Nicolae Lungu, Liturghia uniformizată.
[99] Nicolae Belean, op. cit. p. 35.
[100] Răspunsurile se găsesc la p. 38, respectiv 39.

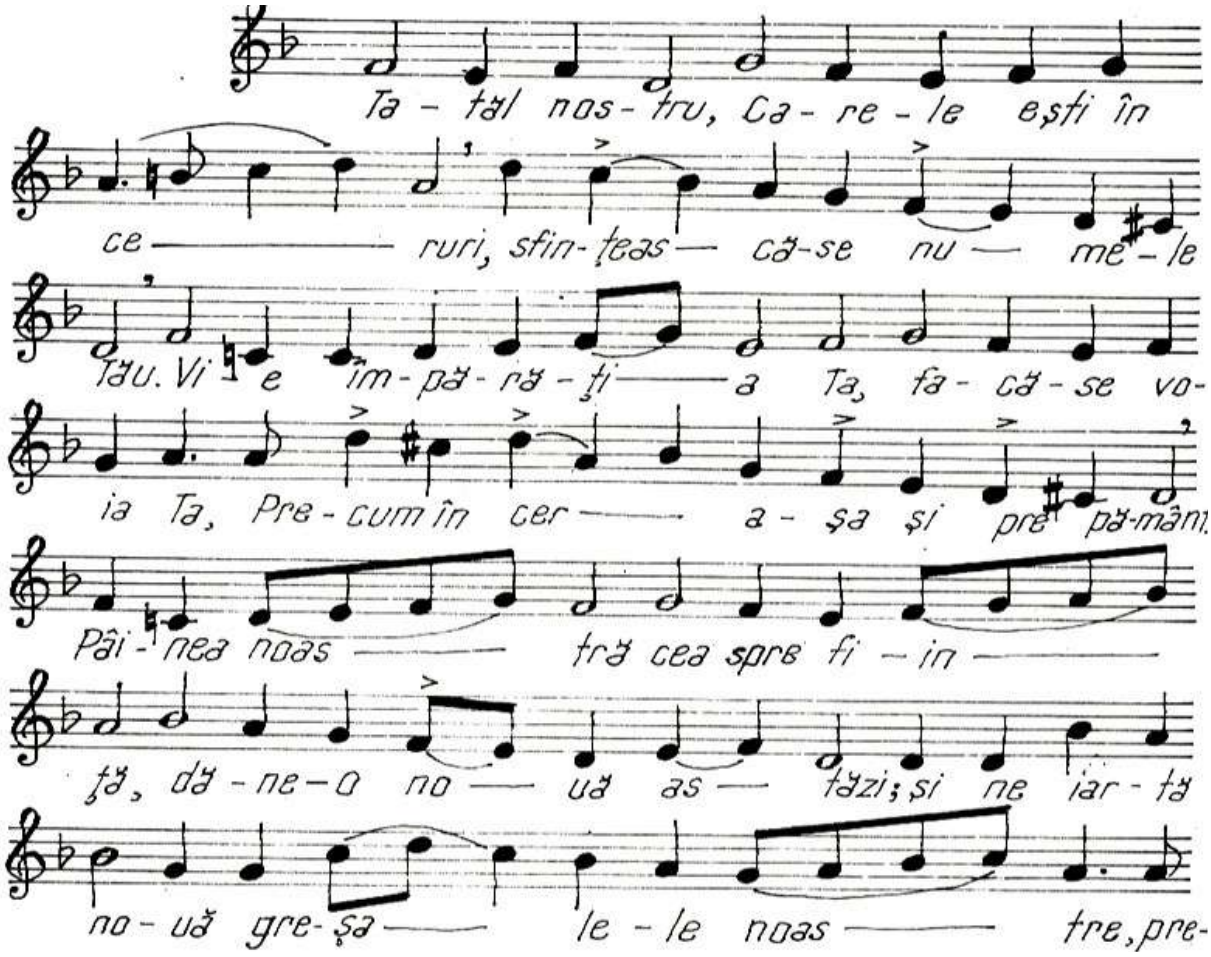
Ta - tăl nos - tru, Ca - re - le eşti în
ce ruri, sfin - ţeas că - se nu me - le
Tău. Vi e îm - pă - ră - ţi a Ta, fa - că - se vo-
ia Ta, Pre - cum în cer a - şa şi pre pă - mânt.
Pâi - nea noas tră cea spre fi - in
ţă, dă - ne - o no uă as - tăzi; şi ne iar - tă
no - uă gre - şa le - le noas tre, pre-

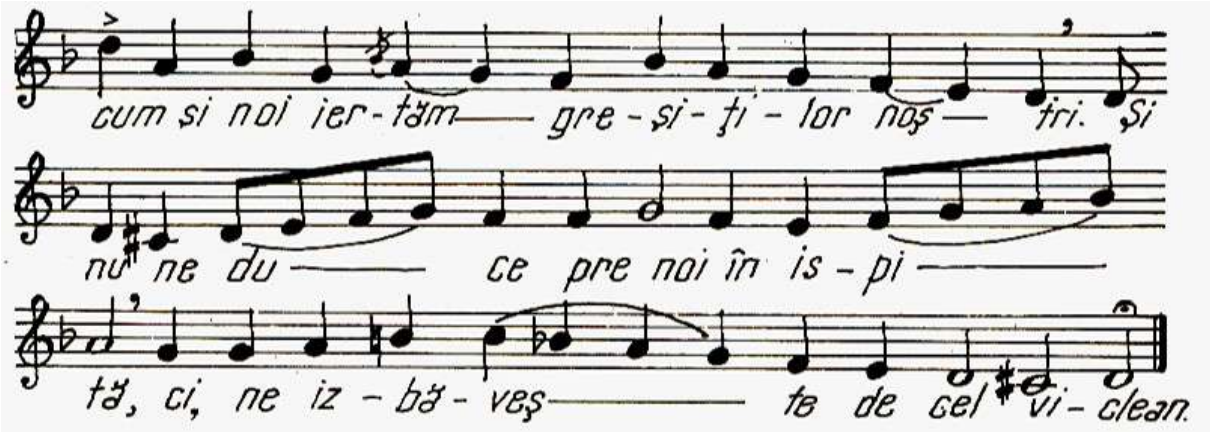

.

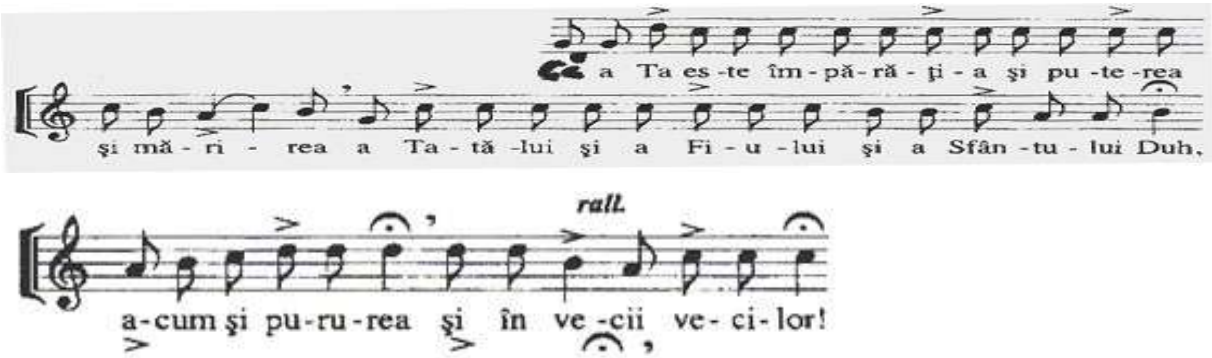

Preotul: Pace tuturor

Strana: Şi Duhului Tău

Preotul: Capetele noastre Domnului să le plecăm

Strana: Ţie Doamne

Preotul: rosteşte ecfonisul:

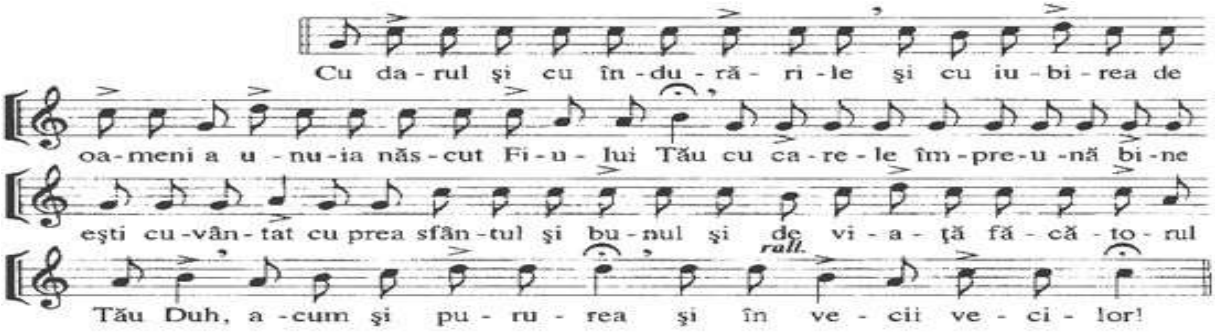

Strana: Amin

Preotul: Să luăm aminte Sfintele Sfinţilor

Strana:

[101] După Anton Pann, preluată din Florin Bucescu, Învăţarea cântărilor Sfintei Liturghii, Iaşi 1998, p.80.

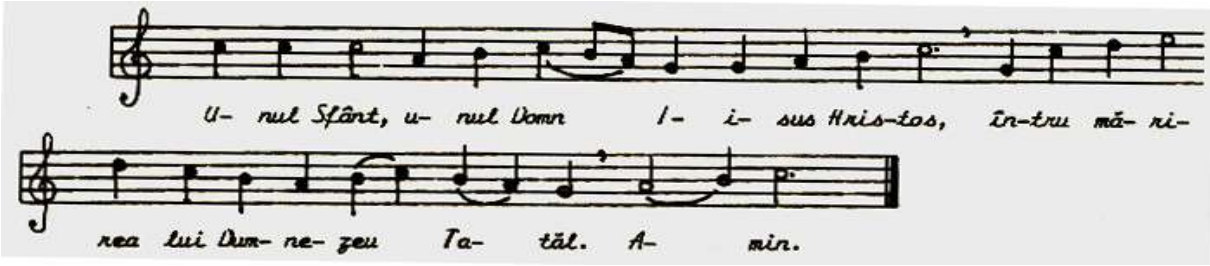

102

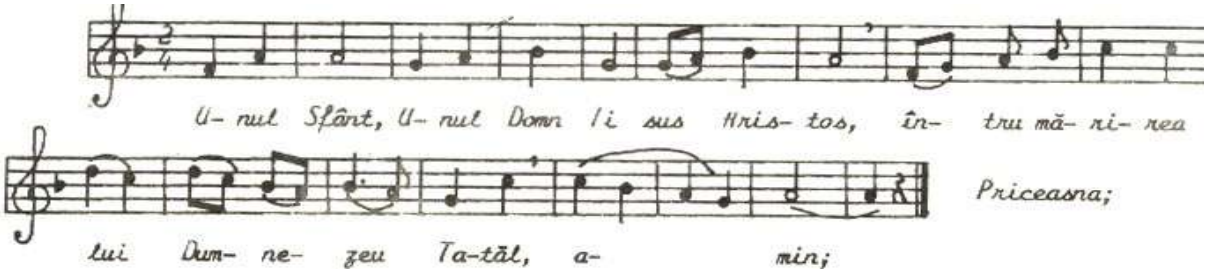

103.

În timp ce la strană se cântă priceasna (chinonicul), în altar preoții se împărtăşesc. Urmează predica, după îndrumările Sfântului Sinod.

Preotul: Cu frică de Dumnezeu cu credință şi cu dragoste să vă apropiați[104].

[102] Varianta uniformizată , apud Nicolae Lungu, op. cit. p. 33.
[103] Melodie bănățeană apud Nicolae Belean, op. cit. p. 36.
[104] Dacă sunt credincioşi pregătiți pentru Sfânta Împărtăşanie, se apropie de preot având fiecare în mână o lumânare aprinsă, pentru a fi Împărtăşiți, în timp ce la strană se cântă „Cu Trupul lui Hristos…”

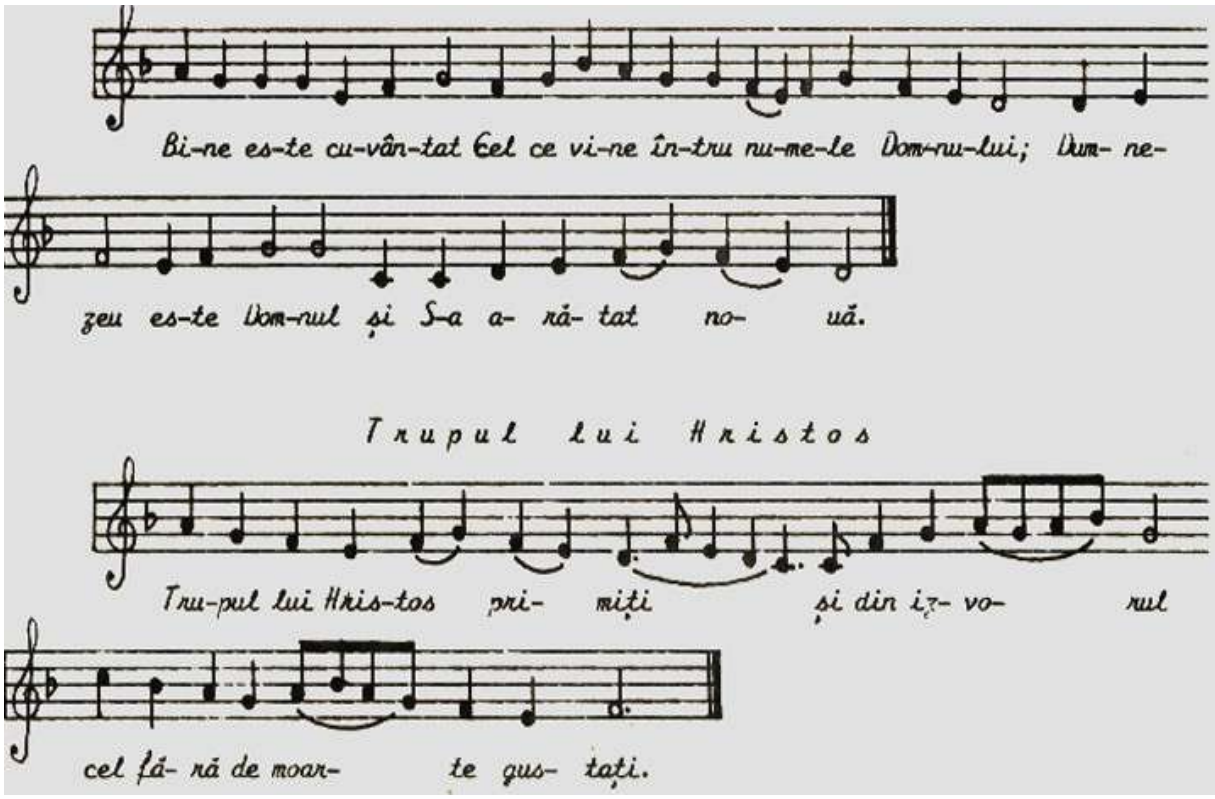

.

[105] Carte de cântări bisericeşti, Bucureşti, 1975, p.33.

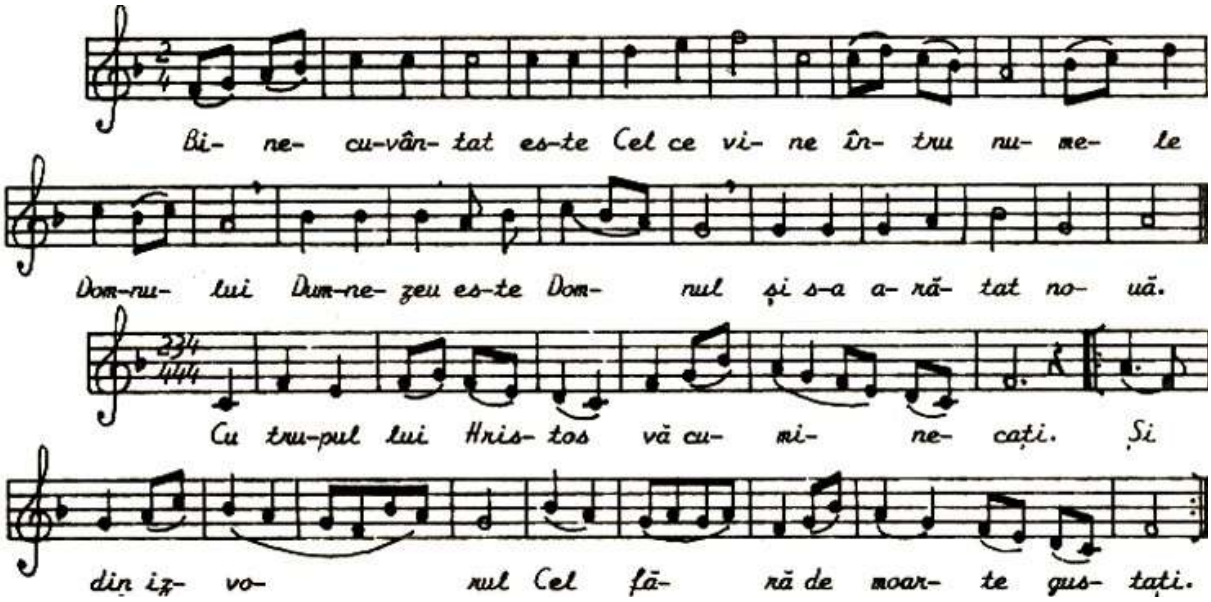

.

Preotul: Mântuieşte Dumnezeule poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta.

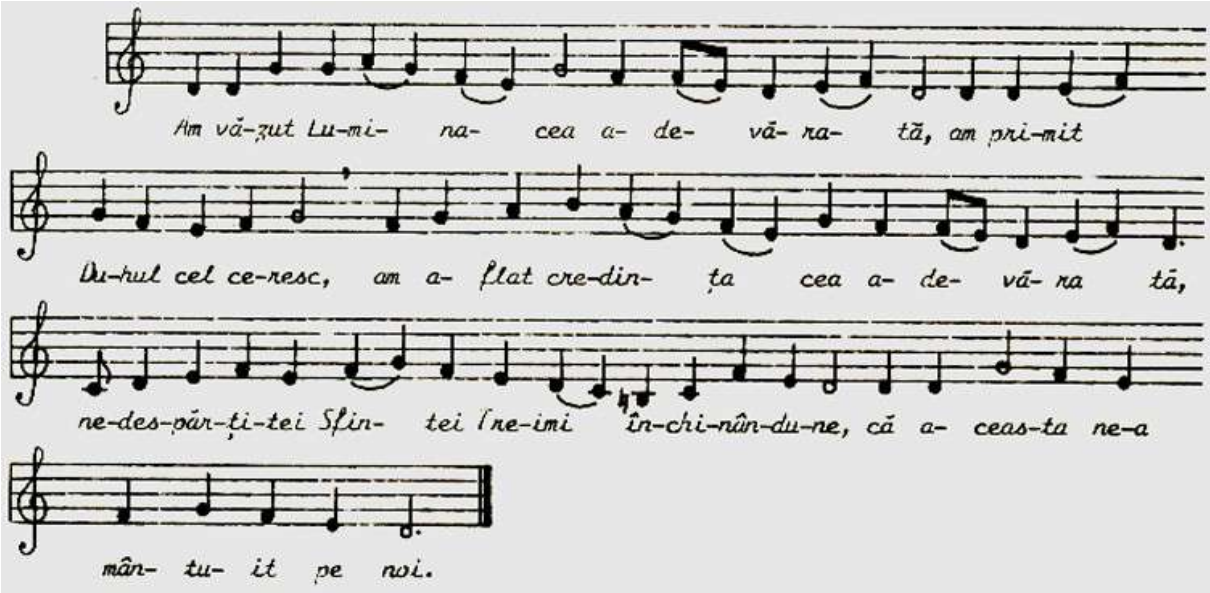

[106] Nicolae Belean, op. cit. p.37.
[107] Cartea de cântări bisericeşti, op. cit. p. 34.

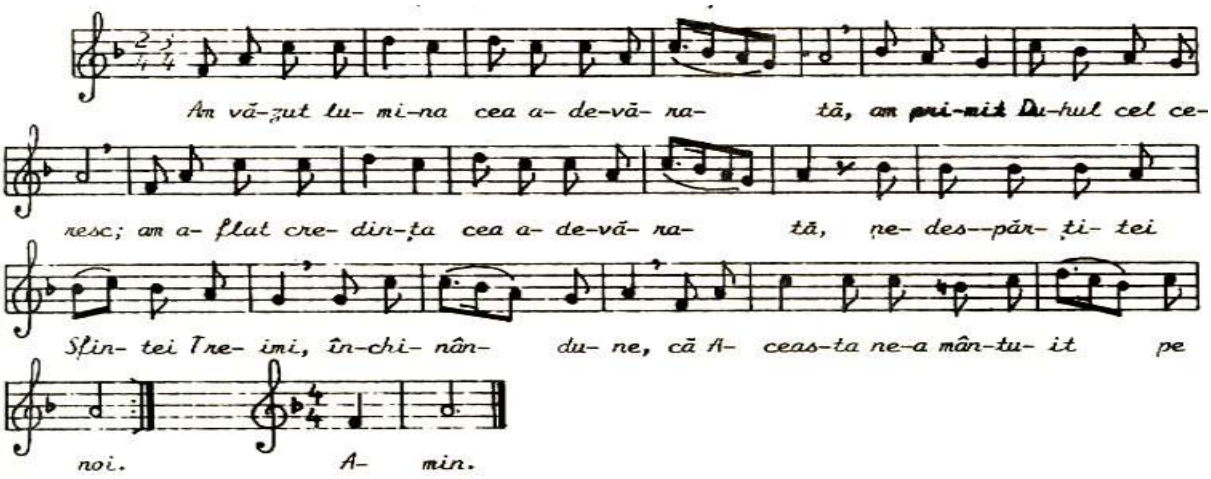

În săptămâna luminată, în loc de „Bine este cuvântat…” , „Am văzut lumina cea adevărată…” şi „Să se umple gurile noastre, se cântă „Hristos a înviat…”(în locul cântării „Am văzut lumina…”, se cântă „Hristos a înviat…” până la sărbătoarea Înălțării Domnului.

Preotul: Totdeauna acum şi pururi şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Se citeşte sau se cântă „Să se umple gurile noastre de lauda Ta Doamne…”

[108] Nicolae Belean, op. cit. p. 37.

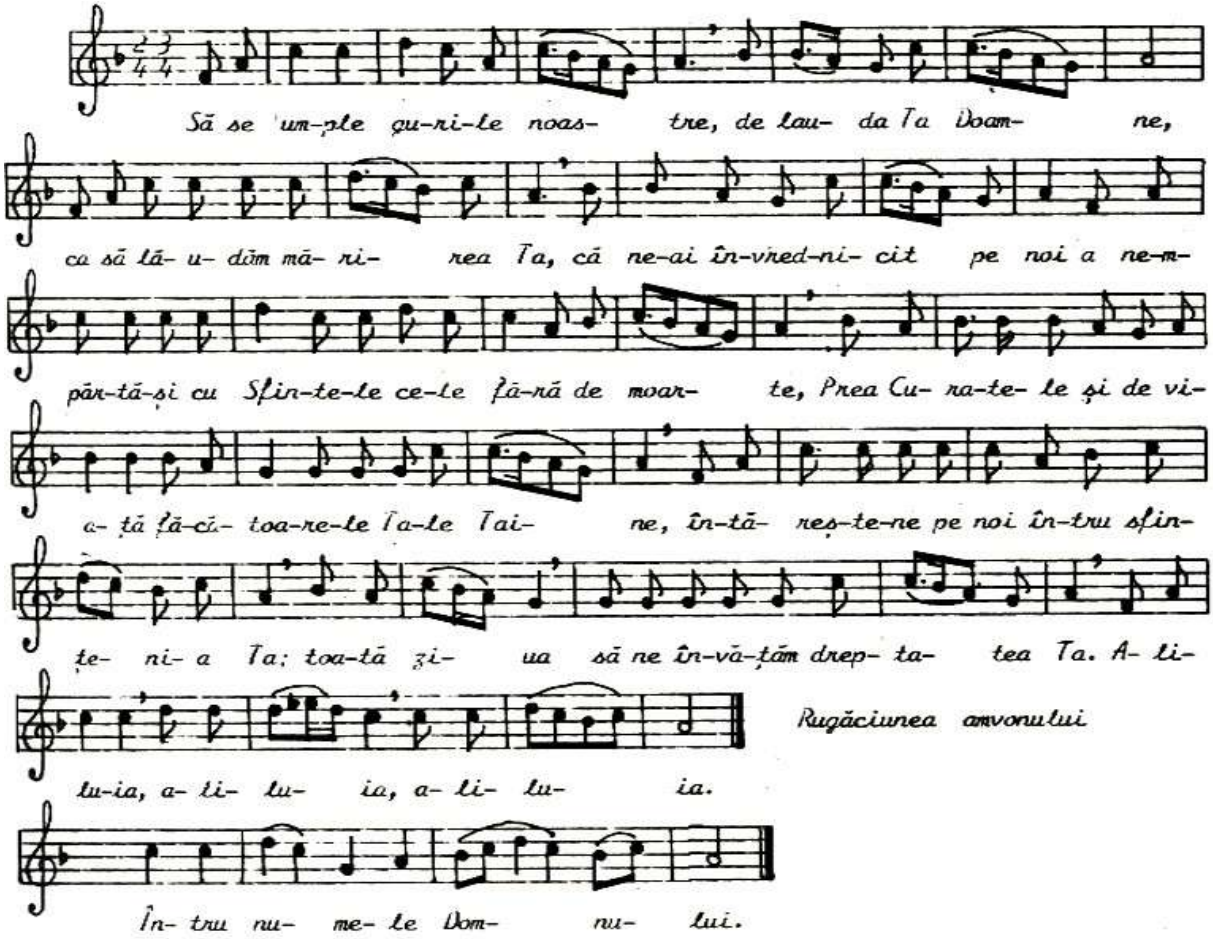

Rugăciunea amvonului

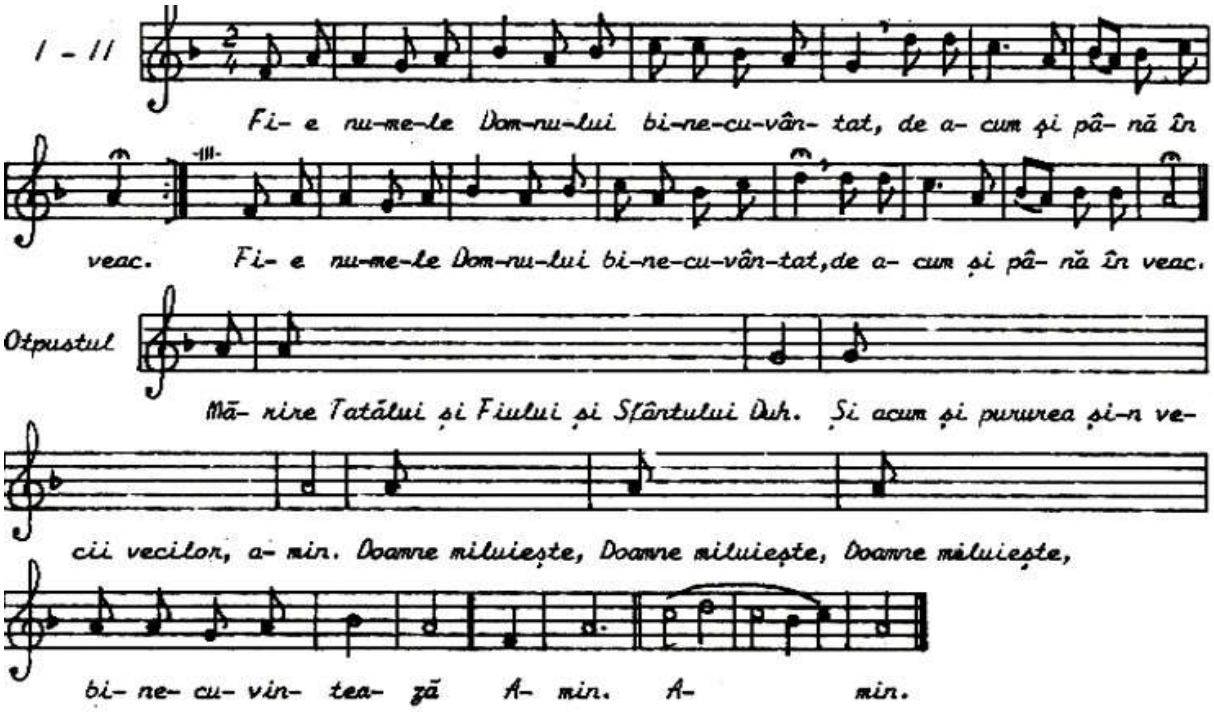

În săptămâna luminată, în loc de „Fie numele Domnului…”, se cântă „Hristos a înviat…” (de trei ori).

[109] Nicolae Belean, op. cit. p.38.

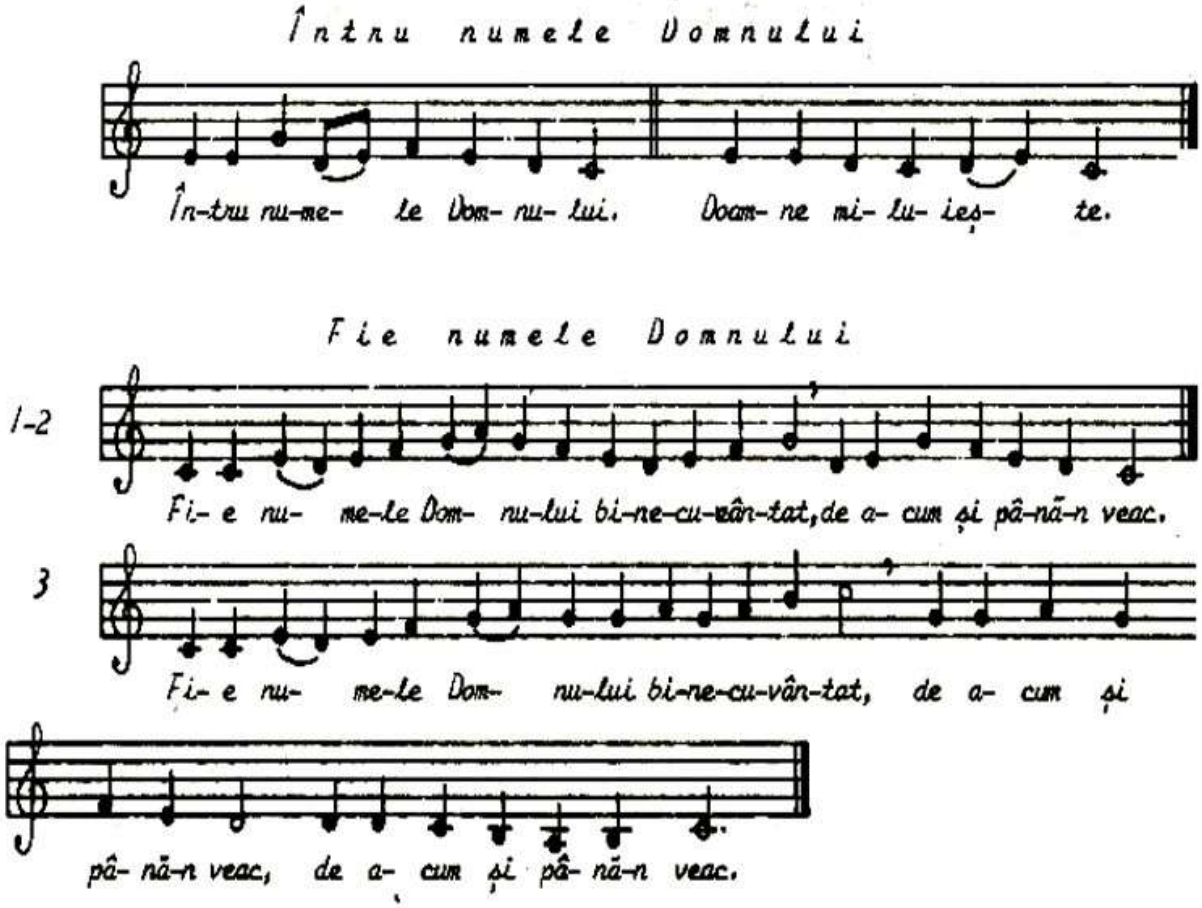

La sfârşitul Liturghiei, în timpul împărțirii anafurei, se poate cânta **„Stăpână, stăpână…”**, pricesne şi alte cântări religioase.

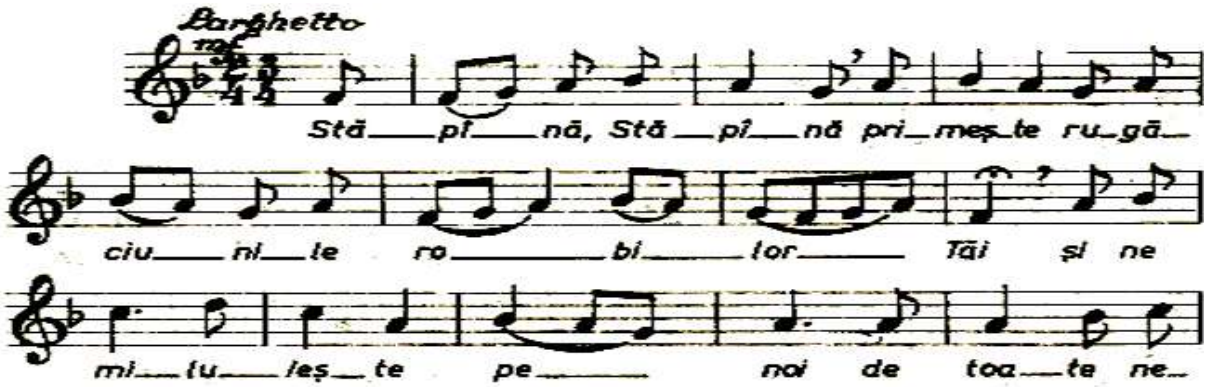

[110] Carte de cântări bisericeşti, Bucureşti 1975, p. 35.

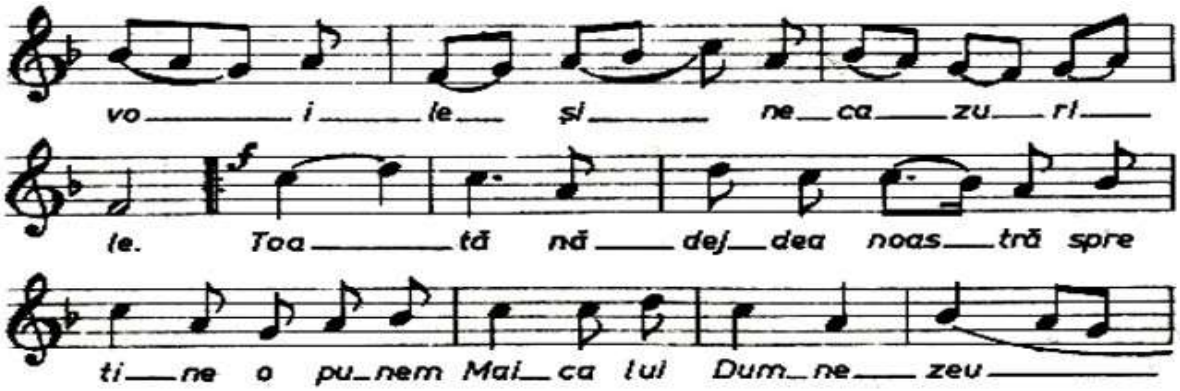

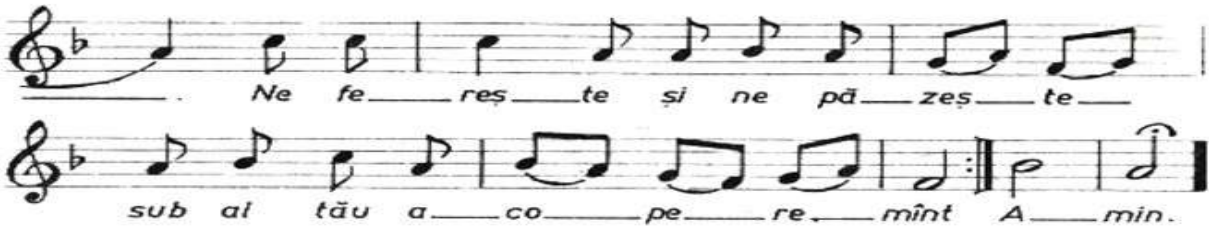

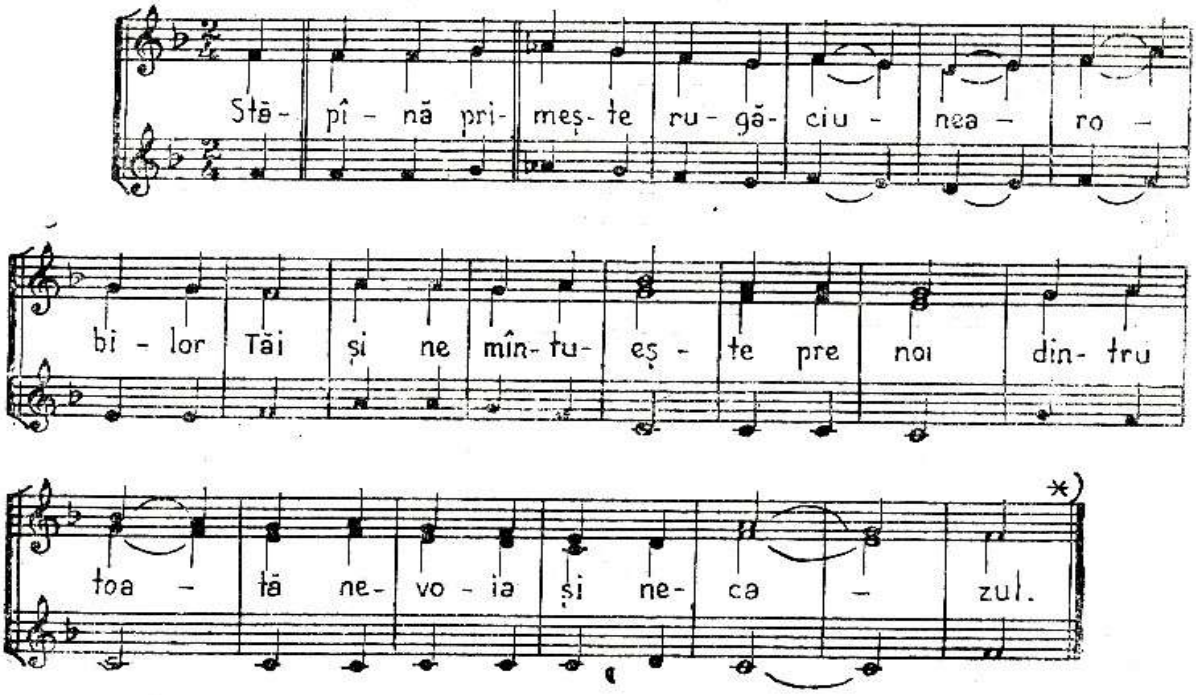

[111] Cântări bisericeşti, Timişoara, 1987, p. 246.
[112] Ioan Brie, Cântări la serviciile religioase, Cluj-Napoca, 1987, p.56.

La hirotonia în treptele de diacon şi preot se cântă „Vrednic este”:

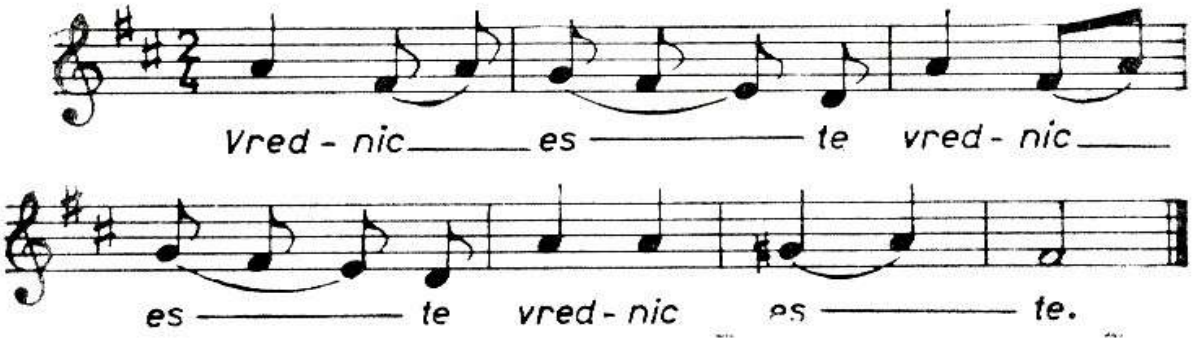

113

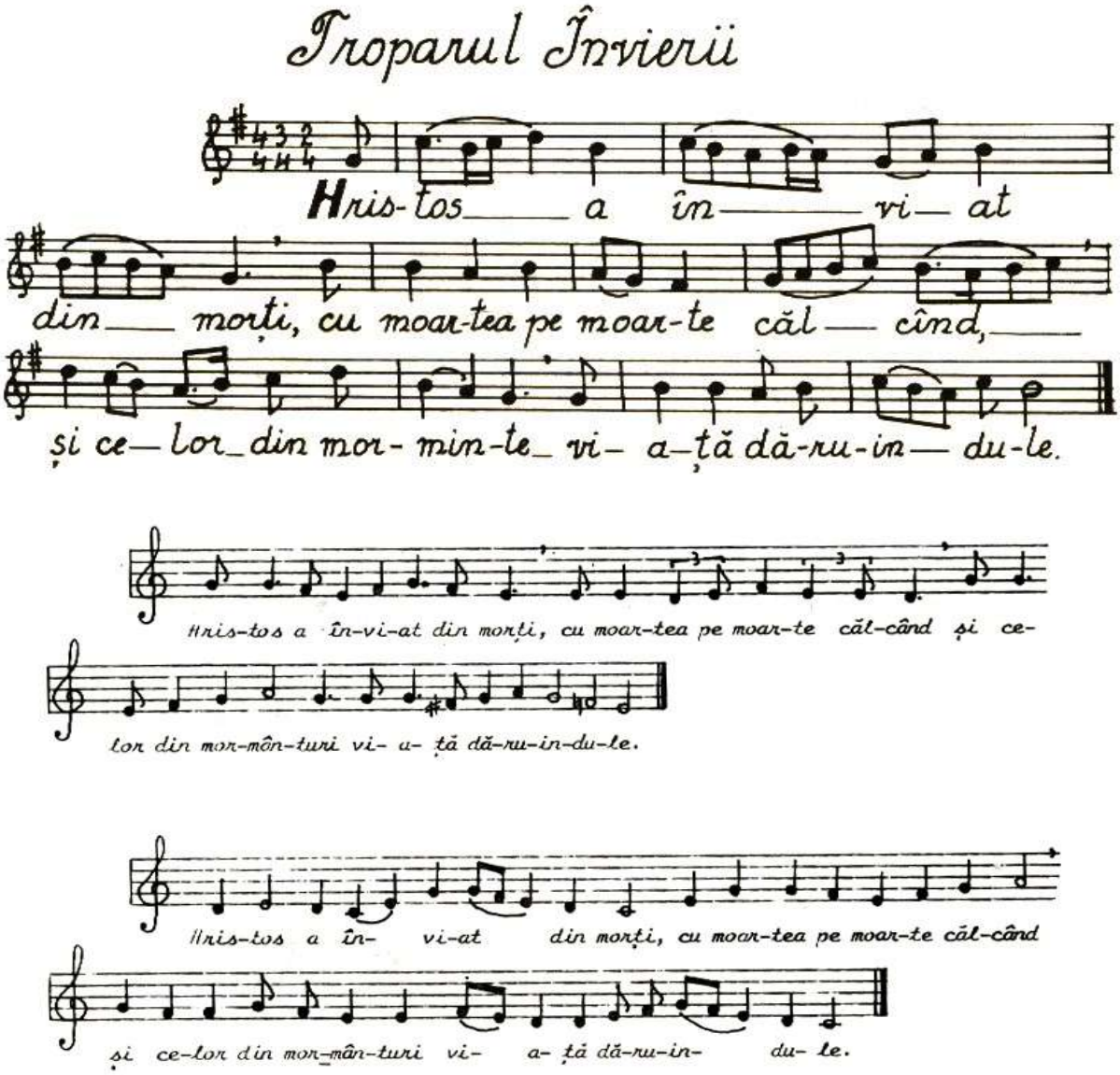

[113] Nicolae Belean, op. cit. p.
[114] Variantă Bănăţeană.

Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite, ce se zice a fi a Sfântului Grigorie cel Mare

Se oficiază numai în perioada Postului Paştilor, miercuri şi vineri, având denumirea de Liturghia Darurilor mai înainte sfințite[115]. Este o combinație între Vecernie şi Liturghie, oficiindu-se seara după citirea Ceasului al nouălea (aprox. ora 16). Astăzi se săvârşeşte dimineața la vremea săvârşirii sfintei Liturghii (ora 10), aducând şi deplasarea Ceasului 9 şi a vecerniei tot dimineața[116]

Autorul acestei liturghii este Sfântul Grigorie cel Mare, supranumit Dialogul, papă al Romei (+ 604)[117].

În săptămâna în care se săvârşeşte această liturghie trebuie să se pregătească din duminica precedentă, cele două Agnețe, procedând precum arată Liturghierul[118].

Rânduiala slujbei

Preotul: Binecuvântarea mare

Strana: Amin, „Veniți să ne închinăm…”cu ps. 103.

Preotul: Ectenia mare

Strana: Doamne miluieşte[119]. Urmează Catisma 18, partea I-a

[115] Această denumire vine de la faptul că Darurile sunt sfințite la o Liturghie anterioară a Sfântului Ioan Gură de Aur sau a Sfântului Vasile cel Mare. În edițiile mai vechi ale Liturghierului românesc se numea şi cu termenul slav „Presveştenie”. Nu se săvârşeşte în vinerea patimilor. Se mai oficiază luni şi marți din Săptămâna Patimilor, în Joia Canonului celui mare şi la unele sărbători cu polieleu: Sfântul Haralambie (10 februarie); Întâia şi a doua aflare a cinstitului cap al Sf. Ioan Botezătorul (24 februarie); la Sfinții 40 de mucenici (9 martie); Înaintepăznuirea Buneivestiri (24 martie) dacă acestea cad în zile de rând ale săptămânii de luni până vineri.

[116] Ene Branişte, Liturgica specială, Bucureşti 1980, p. 337.

[117] Ibidem. Ene Branişte menționează că Sf. Grigorie are doar meritul sistematizării acestei liturghii. Ea este de fapt opera anonimă a mai multor generații de clerici, monahi şi pusă sub numele unuia dintre cei mai de seamă ierarhi ai creştinătății.

[118] A se vedea Liturghierul la cap. pregătirea pentru oficierea Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

[119] A se vedea răspunsurile de la Sf. Liturghie.

Preotul: Ectenia mică

Strana: Starea a II-a, a Catismei

Preotul: Ectenia mică

Strana: Starea a III-a, a Catismei, în timpul acesta, preotul duce sfintele de la Sf. Masă la Proscomidiar.

Preotul: Ectenia mică.

Strana: Doamne strigat-am… Să se îndrepteze… pe glasul stihirilor din Triod (Preotul face cădirea mare)

Preotul: Vohodul cu cădelnița, cădire, Înțelepciune drepți.

Strana: Lumină lină… Prochimenul, Paremia I, din Triod. Prochimenul II. Porunciți.

Preotul: (cu sfeşnicul şi cădelnița): Înțelepciune drepți. Lumina lui Hristos luminează tuturor.

Strana: Paremia a II-a

Preotul: Să se îndrepteze… (cădeşte cele patru laturi ale altarului şi rosteşte stihurile) Strana: Să se îndrepteze…

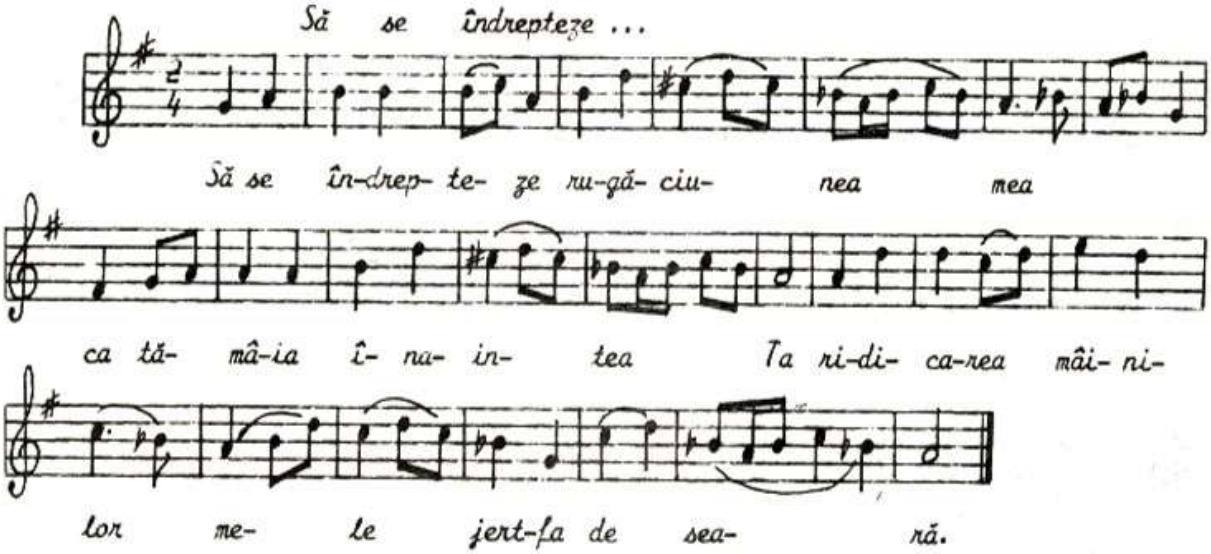

Strana: Apostolul (dacă există)

Preotul: Evanghelia (dacă există).

Preotul Ectenia întreită, ectenia mică.

[120] Nicolae Belean, op. cit. p. 191

Strana: Heruvicul „Acum puterile…” (se face cădirea mică)

A — cum — pu — te — ri — le ce —

— le ce — reşti, pu — te —

— ri — le ce — le ce — reşti, îm-pre-

u — nă cu — noi,

îm — pre — u — nă cu noi, cu — noi,

ne — vă — zut, — ne — vă — zut —

— slu — jesc. Că

ia — tă, ia — tă

in — tră Îm-pă-

ra — tul mă-ri —

— rii, mă — ri — rii.

Ia — tă, ia — tă jert — fa, —

jert — fa cea — de — tai — nă să-vîr-

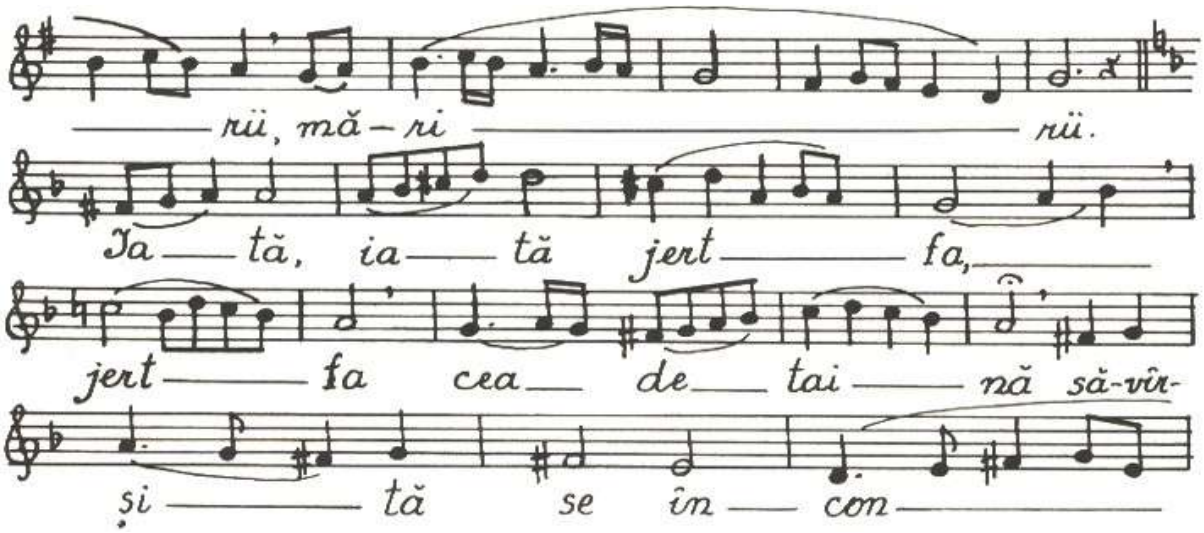
rii, mă-ri rii.
Ia tă, ia tă jert fa,
jert fa cea de tai nă să-vîr-
și tă se în con

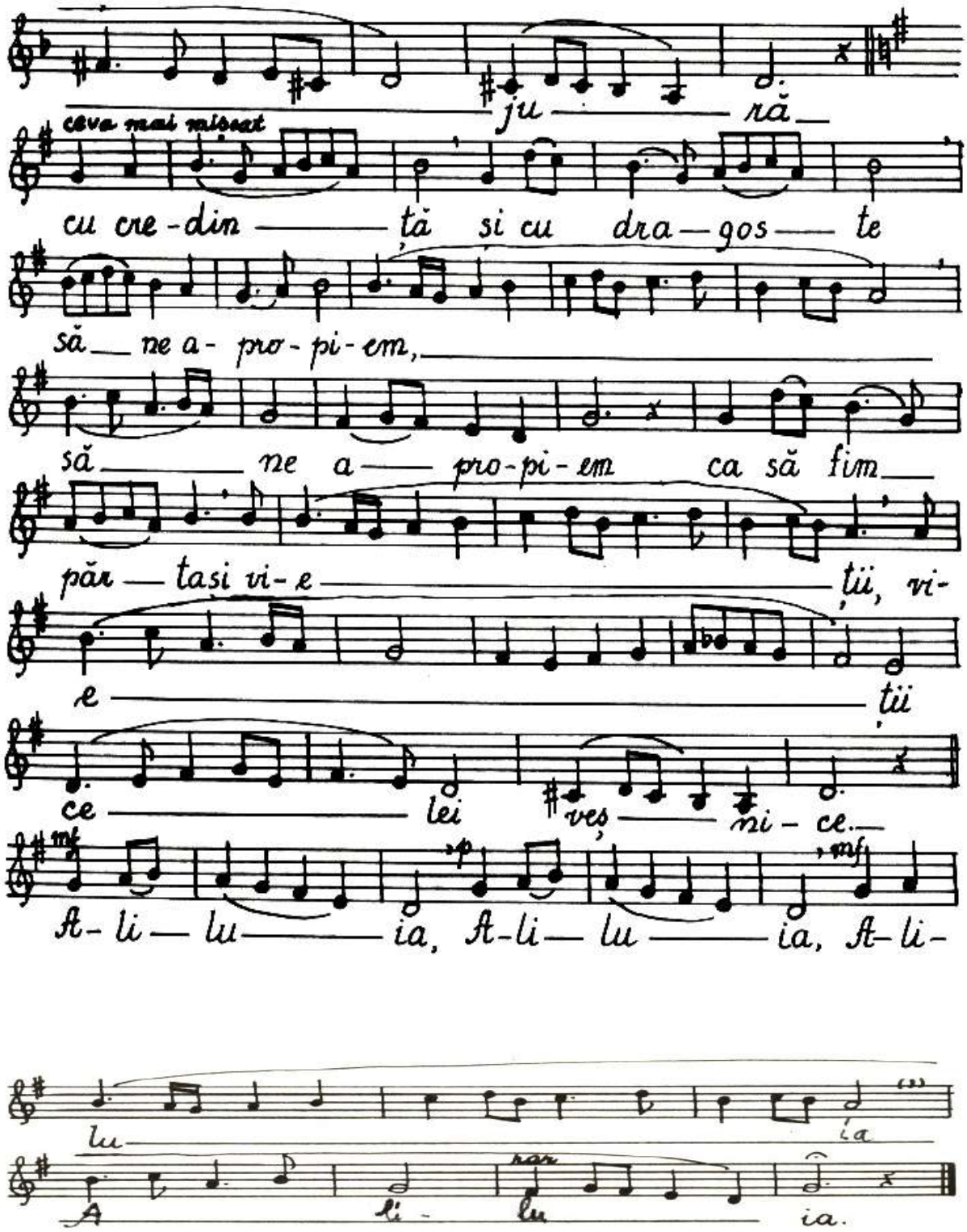

Preotul face Vohodul mare cu Sfintele Daruri, nimic zicând. La intrarea în Altar se cântă mai departe heruvicul de la „Cu credință şi cu dragoste…”

Preotul: Ectenia cererilor, Tatăl nostru.

[121] Nicolae Belean, op. cit. p. 188.

Strana: Priceasna: „Gustați şi vedeți…” În timpul pricesnei preotul se împărtăşeşte.

Gus-tați, gus- tați,

gus tați gus tați gus-tați.

și ve- deți,

și ve-deți, gus-tați, gus tați

rep. neoblig.

și ve- deți,

că es-te bun Dom-nul, că es-te

bun Dom-nul, că es-te bun

Dom nul, că es-

te bun Dom nul es- te

bun Dom nul.

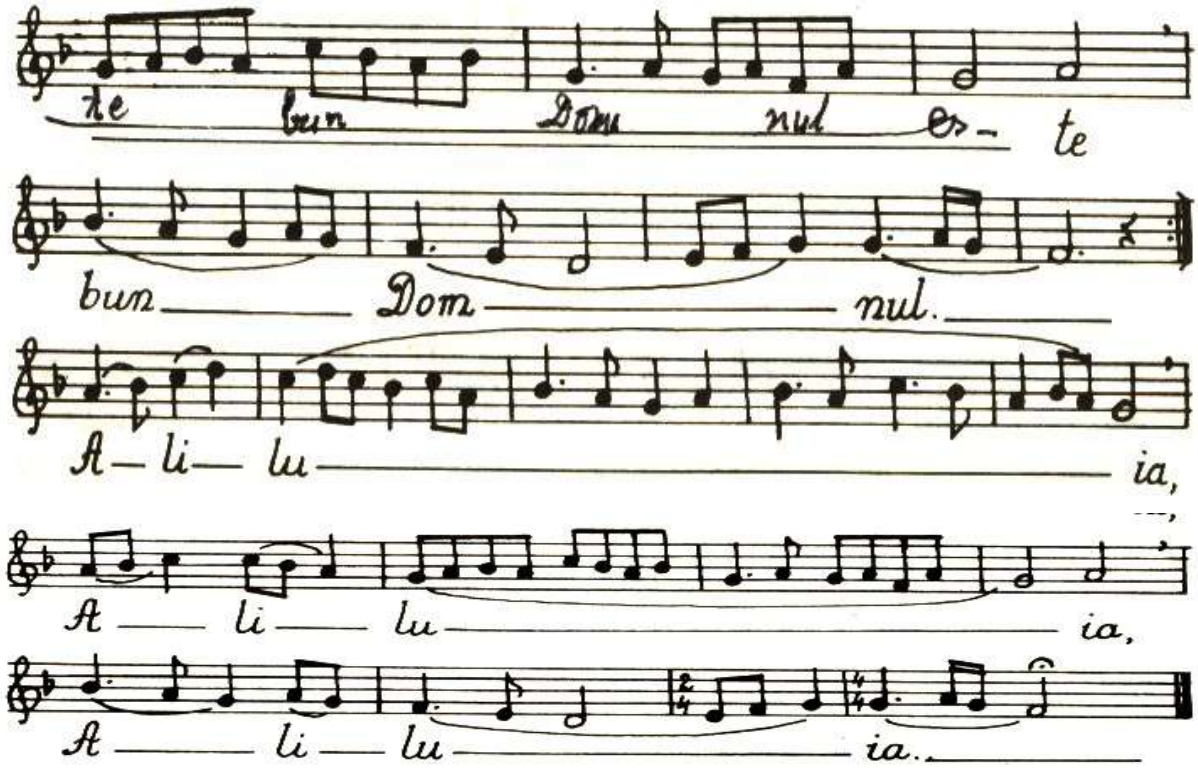

Preotul: Cu frică de Dumnezeu cu credință şi cu dragoste să vă apropiați.

Strana: Bine voi cuvânta pa Domnul în toată vremea.

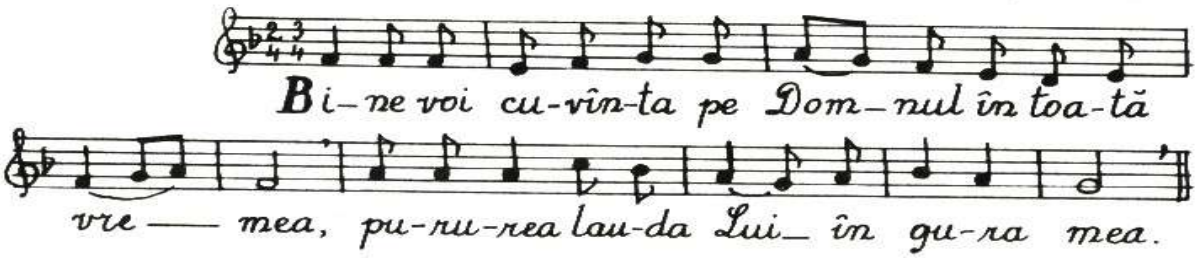

Preotul: Mântuieşte Dumnezeule poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta.

Strana: Pâinea cea cerească…

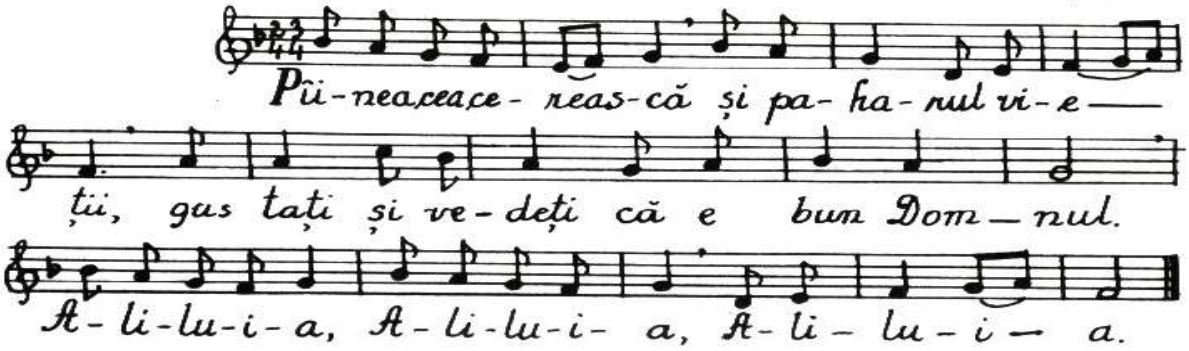

Preotul: Totdeauna acum şi pururea …

Strana: Amin. Să se umple gurile noastre… (a se vedea la Liturghia Sf. Ioan)

Preotul: Ectenia mică, rugăciunea amvonului, Fie numele Domnului şi Otpustul ca şi la Liturghia Sf. Ioan.

Cântări la Sfintele Taine

Sfintele Taine sunt lucrări văzute (slujbe bisericeşti), prin care se împărtăşesc credincioşilor harul lui Dumnezeu, în cele mai alese momente ale vieții. Ele se săvârşesc în biserică, (deşi unele pot fi oficiate şi în afara bisericii), atunci când este nevoie, nefiind legate de anumite termene sau date fixe.

Taina Sfântului Botez

Înainte de slujba Botezului, preotul citeşte „Lepădările" la intrarea în biserică şi-l uneşte pe cel ce se botează cu Hristos. Naşul rosteşte Crezul, se rosteşte rugăciunea de intrare în biserică şi în mijlocul bisericii se oficiază slujba propriu-zisă:

Preotul: Binecuvântarea mare, Ectenia mare, sfințirea apei

Strana: Doamne miluieşte[122].

Preotul: Rugăciunea de sfințire a undelemnului, unge pe cel ce se botează peste tot corpul, apoi îl botează prin afundare în numele Sfintei treimi, îl unge cu Sfântul mir şi împreună cu naşul şi pruncul înconjoară cristelnița şi masa, cântând de trei ori: **„Câți în Hristos v-ați botezat…"**

[122] A se vedea răspunsurile de la Sfânta Liturghie.

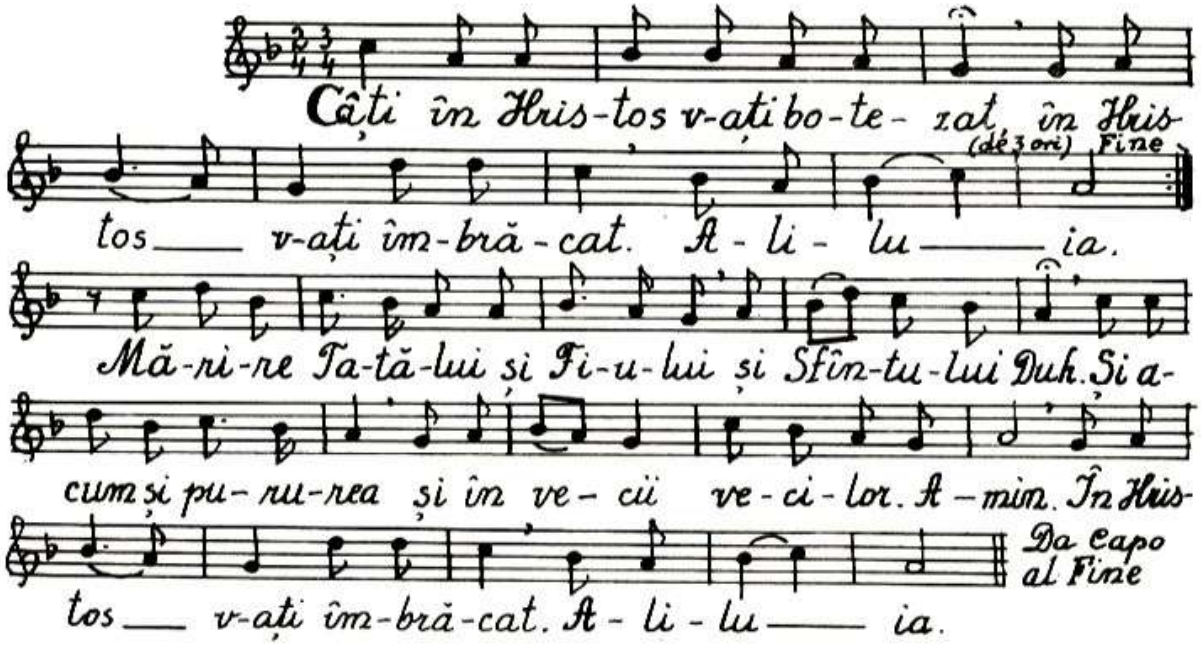

.

Urmează Apostolul, Evanghelia, ritualul spălării pruncului, tunderea, ectenia întreită şi otpustul[124].

Taina Sfintei Cununii

Prima parte a Cununiei este Logodna care se oficiază în fața uşilor împărăteşti. După terminarea logodnei preotul cu cădelnița merge în față iar mirii şi naşii îl urmează în mijlocul bisericii unde se oficiază Cununia, cântând: **„Mărire Ție Dumnezeului nostru, mărire Ție”** (glasul VII):

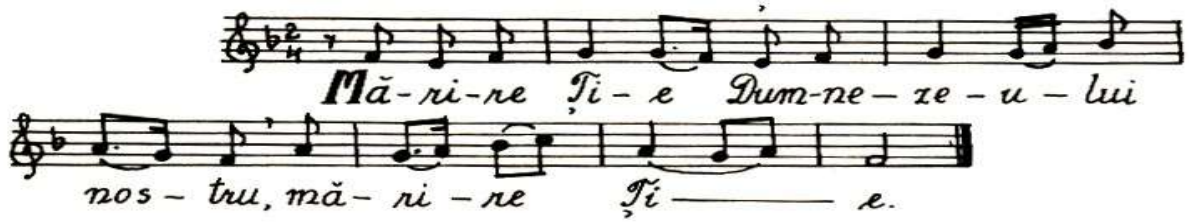

Preotul: Binecuvântarea mare, ectenia mare, rugăciunile de binecuvântare a mirilor.

Strana, răspunsurile ce se cuvin (Doamne miluieşte, amin).

[123]Nicolae Belean, op. cit. p. 192.
[124] Preotul împărtăşeşte copilul cu Sfintele Taine în fața uşilor împărăteşti, cum prevede Molitfelnicul.

Preotul: formula de cununie,după care se cântă:

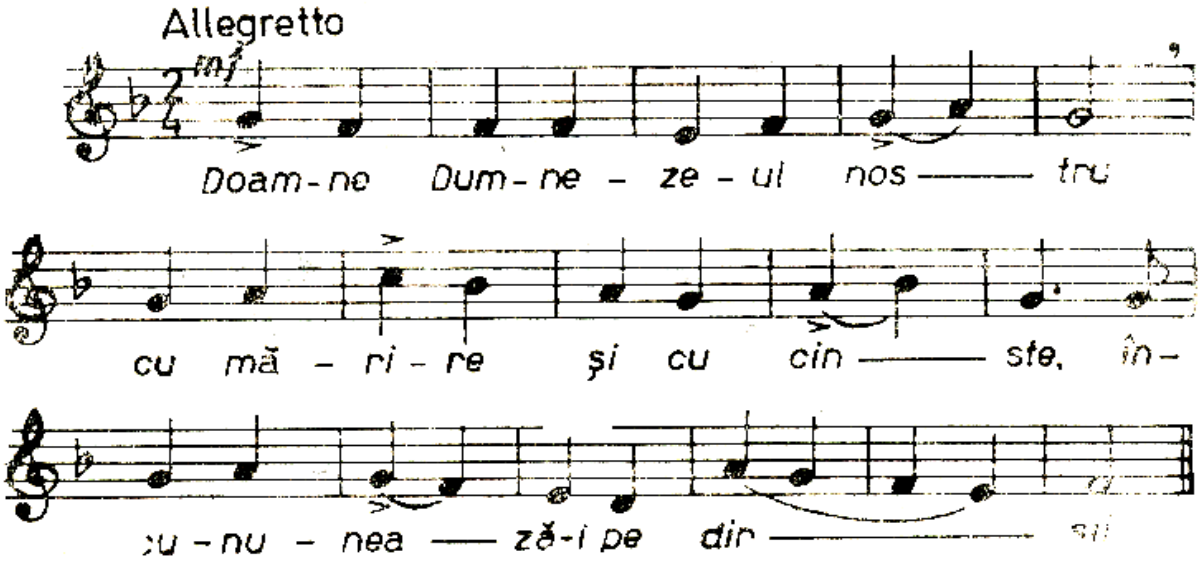

Apostolul, Evanghelia, Ectenia întreită, Tatăl nostru…, binecuvântarea vinului. Preotul dă mirilor să guste vin iar strana cântă:

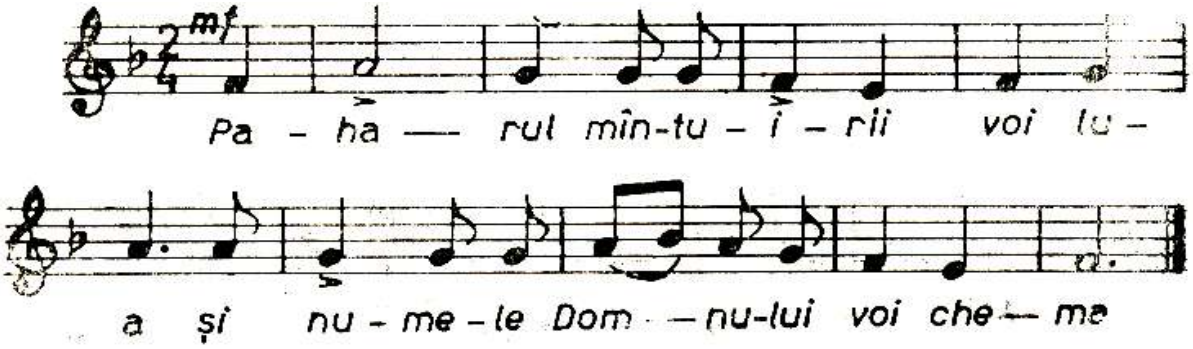

Urmează ocolirea mesei de trei ori de către preot, miri şi naşi, cântându-se **troparele**:

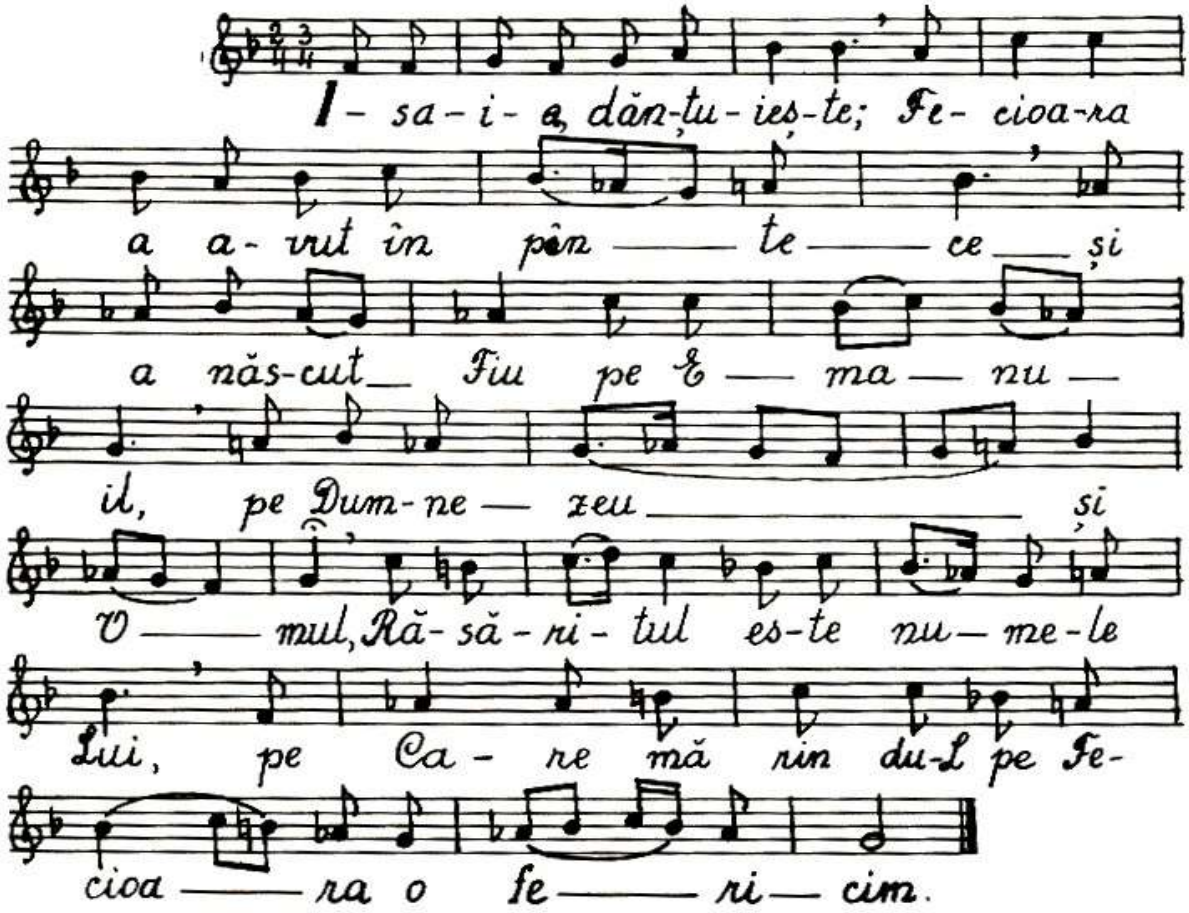
I - sa - i - a, dăn-ţu-ieş-te; Fe- cioa-ra
a a- vut în pân — te — ce — şi
a năs-cut — Fiu pe E — ma — nu —
il, pe Dum-ne — zeu — şi
O — mul, Ră- să - ri - tul es-te nu — me-le
Lui, pe Ca - re mă rin du-L pe Fe-
cioa — ra o fe — ri — cim.

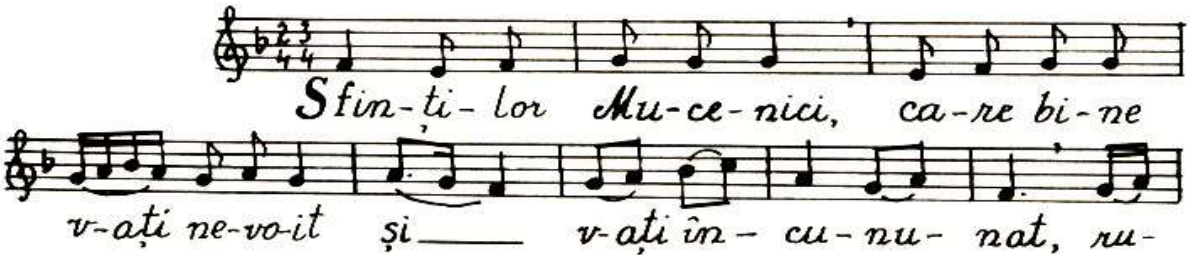
Sfin-ţi- lor Mu-ce- nici, ca-re bi-ne
v-aţi ne-vo-it şi — v-aţi în- cu- nu- nat, ru-

ga-ți-vă Dom — nu — lui — să se mân-tu-
ias — că su-fle-te-le noas — tre. —
„Mărire Ție Hristoase..."
Mă-ri-re Ți-e, Hris-toa-se
Dum-ne-ze-u — le; lau-da A-pos-to-li-
lor și bu-cu-ri-a Mu-ce-ni-ci-lor,
a că-ror bi-ne-ves-ti-re es — te Tre-
i — mea cea de o fi — in — ță. —

Preotul ia cununiile de pe capul mirilor, citeşte rugăciunile de jurământ şi binecuvântare, apoi face otpustul. La sfârşitul Cununiei se cântă:

Mulți — ani tră-ias — că, mulți — ani tră-
ias — că, mulți — ani tră-ias — că.

[126].

[125] Nicolae Belean, op. cit. p. 193.
[126] Ioan Brie, Cântări la serviciile religioase, Cluj- Napoca, 1987, p. 281.

Taina Sfântului Maslu

Preotul: Binecuvântarea mică.

Strana: Amin, rugăciunile începătoare, Canonul pe glasul IV:

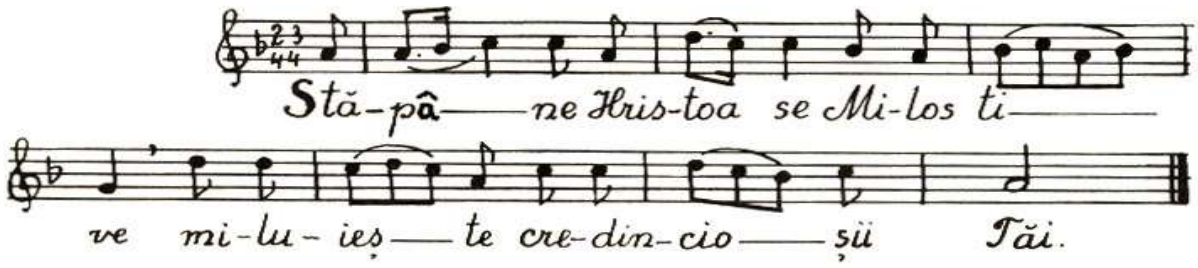

.

După cântarea a IX a, se cântă „Cuvine-se cu adevărat…”[128], apoi **luminânda** (are melodie specială).

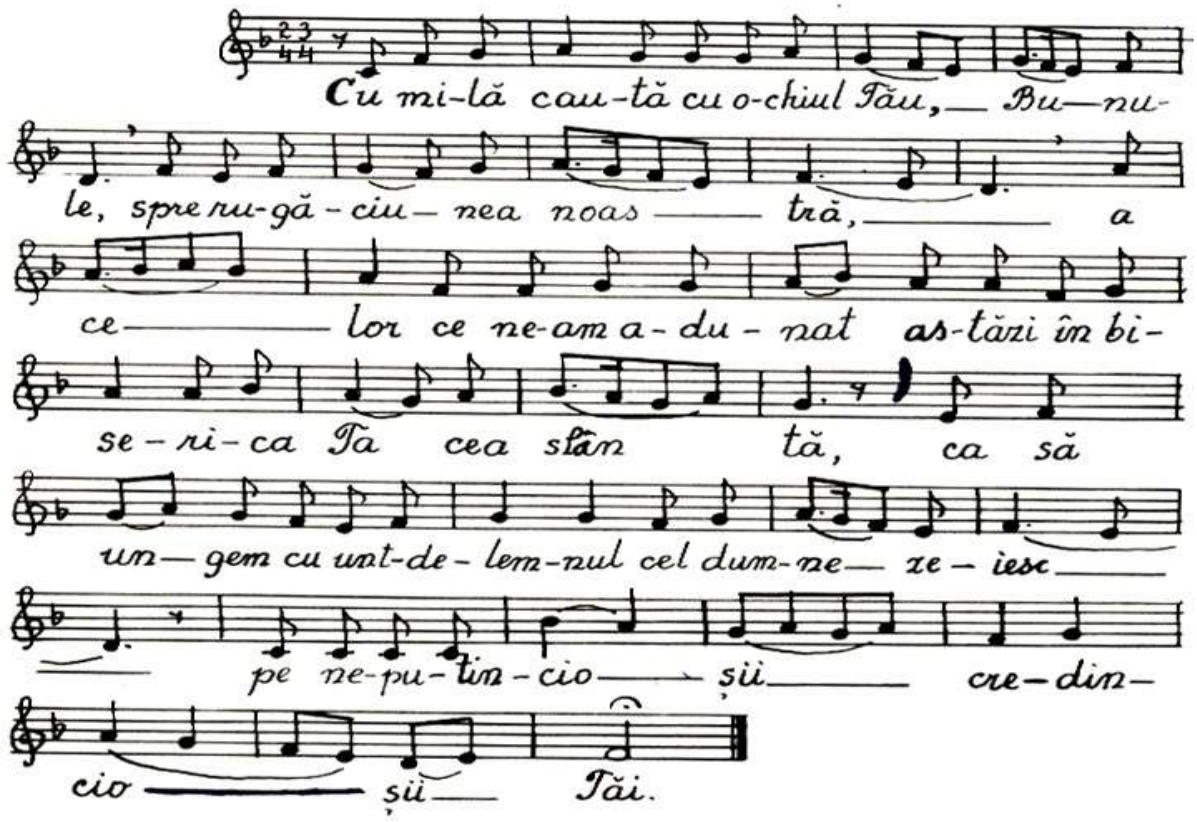

.

Strana continua cu Laudele pe glasul IV şi troparul tot pe glasul IV.

[127] Stihul redat mai sus reprezintă numai un model de aplicare a glasului IV (stihoavnă), pe care se vor cânta toate celelalte ode ale canonului, respectiv cântările I-IX.
[128] A se vedea la Liturghie, pag.47.
[129] Dimitrie Cusma,Ioan Teodorovici,Gheorghe Dobreanu, Cântări bisericeşti, Timişoara 1985,p. 333.

Preotul: Binecuvântarea mare, ectenia mare, rugăciunea de sfințire a untdelemnului (de şapte ori), după care urmează citirea celor şapte Apostole şi Evanghelii, citirea celor şapte rugăciuni,după fiecare rostindu-se ectenia mică. În timpul ungerii cu untdelemn sfințit, strana cântă **„Doamne armă asupra diavolului…”** pe gl. VIII:

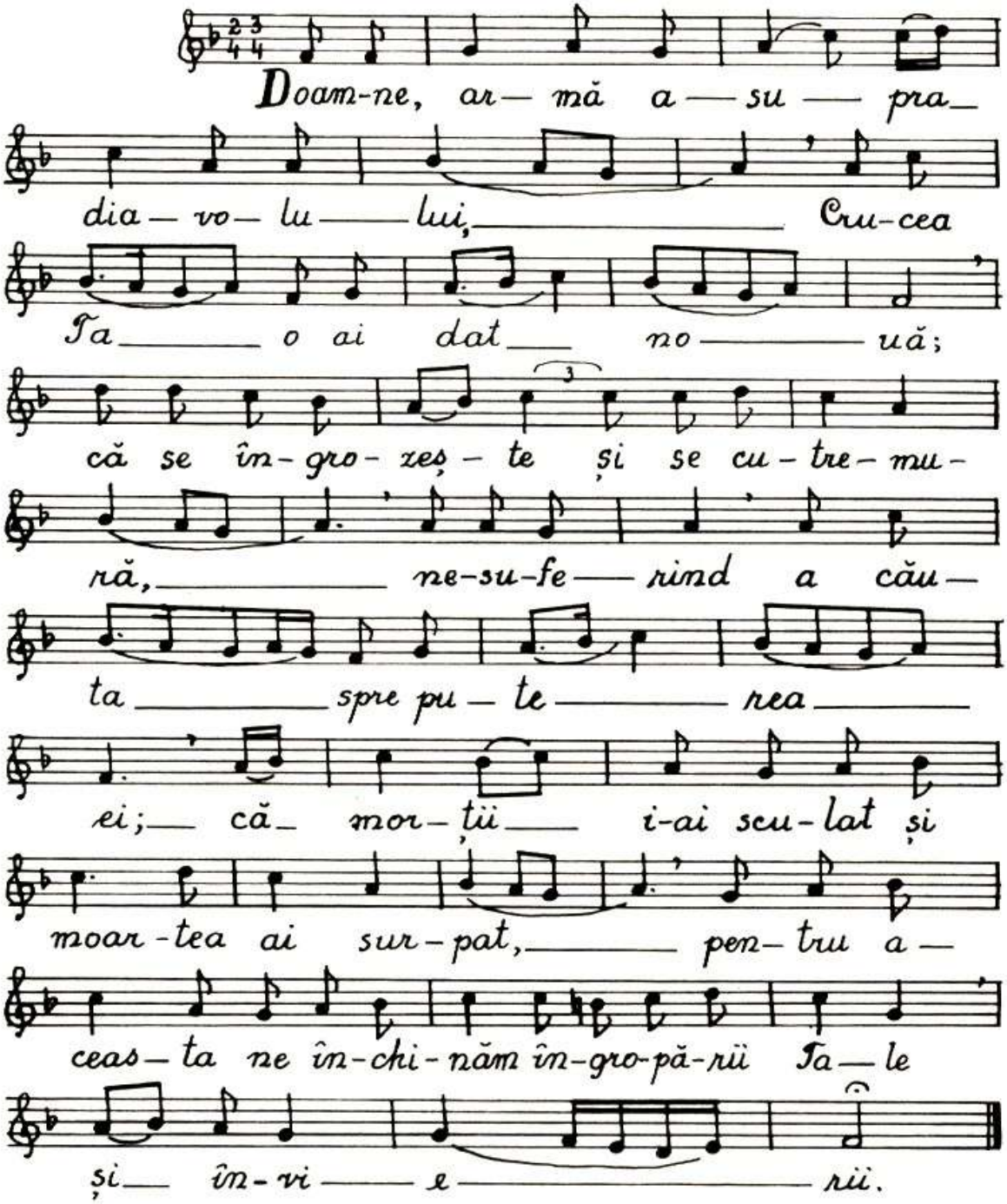

Preotul citeşte rugăciunea de iertare a păcatelor aşezând Sf. Evanghelie pe capul bolnavului. Urmează ectenia întreită, „Miluieşte-ne pe noi Dumnezeule…”, otpustul.

Preotul împreună cu bolnavul: „Binecuvântați părinți sfințiți şi mă iertați pe mine păcătosul”. Preotul răspunde: „Dumnezeu să te ierte şi să te binecuvânteze, sănătate să-ți dăruiască”.

Ierurgiile

Sunt slujbe de binecuvântare şi sfinţire a omului, a naturii înconjurătoare a diferitelor locuri, lucruri sau obiecte de folos omului[130]. Scopul acestora este de-a purifica firea înconjurătoare care de la căderea în păcat a primilor oameni este potrivnică omului. Astfel prin puterea sfinţitoare a preoţilor se împărtăşeşte firii neînsufleţite harul Sfântului Duh, căci „natura neînsufleţită în urma blestemului ajunsese în dezarmonie cu omul"[131]. Ierurgiile constituie astfel mijlocul prin care Biserica realizează desăvârşirea creaţiei, prin ele rugăciunea trece dincolo de persoana omului, tinzând să cuprindă întreaga lume creată.

Ele se deosebesc de Sfintele Taine, în primul rând pentru faptul că Sf. Taine au fost instituite direct de către Mântuitorul Iisus Hristos iar Ierurgiile de către Biserică, apoi Sf. Taine sunt necesare pentru mântuire, unele fiind chiar obligatorii(Sf. Botez), pe când Ierurgiile nu atrag după sine pierderea mântuirii. Sfintele Taine lucrează prin ele însele, nu depinde de vrednicia săvârşitorului sau primitorului, pe când ierurgiile depind de vrednicia preotului şi a primitorilor.

Sfeştania[132]

Pentru sfinţirea apei este nevoie de o masă pe care trebuie să se aşeze, o icoană, Sf. Cruce, Vasul cu apă, un mănunchi de busuioc, lumânări aprinse şi o farfurioară cu jar şi tămâie.

[130] Ene Branişte, op. cit. p. 437.
[131] Ibidem, p. 440.
[132] Se mai numeşte Agheasma mică sau Sfinţirea cea mică a casei. Cuvântul „aghiasmă „vine din l. greacă şi înseamnă sfinţirea apei. Se săvârşeşte ori de câte ori este nevoie, în orice loc curat, la cererea şi trebuinţele credincioşilor. În anumite momente importante din viaţa omului. La mutarea într-o casă nouă, la renovarea unei case, la sfinţirea icoanelor, a cimitirului, a izvoarelor etc.

Preotul: Binecuvântarea mică, rugăciunile începătoare, preotul rostește ecfonisul, apoi strana după amin, cântă pe glasul IV, aplicare după melodia troparului:

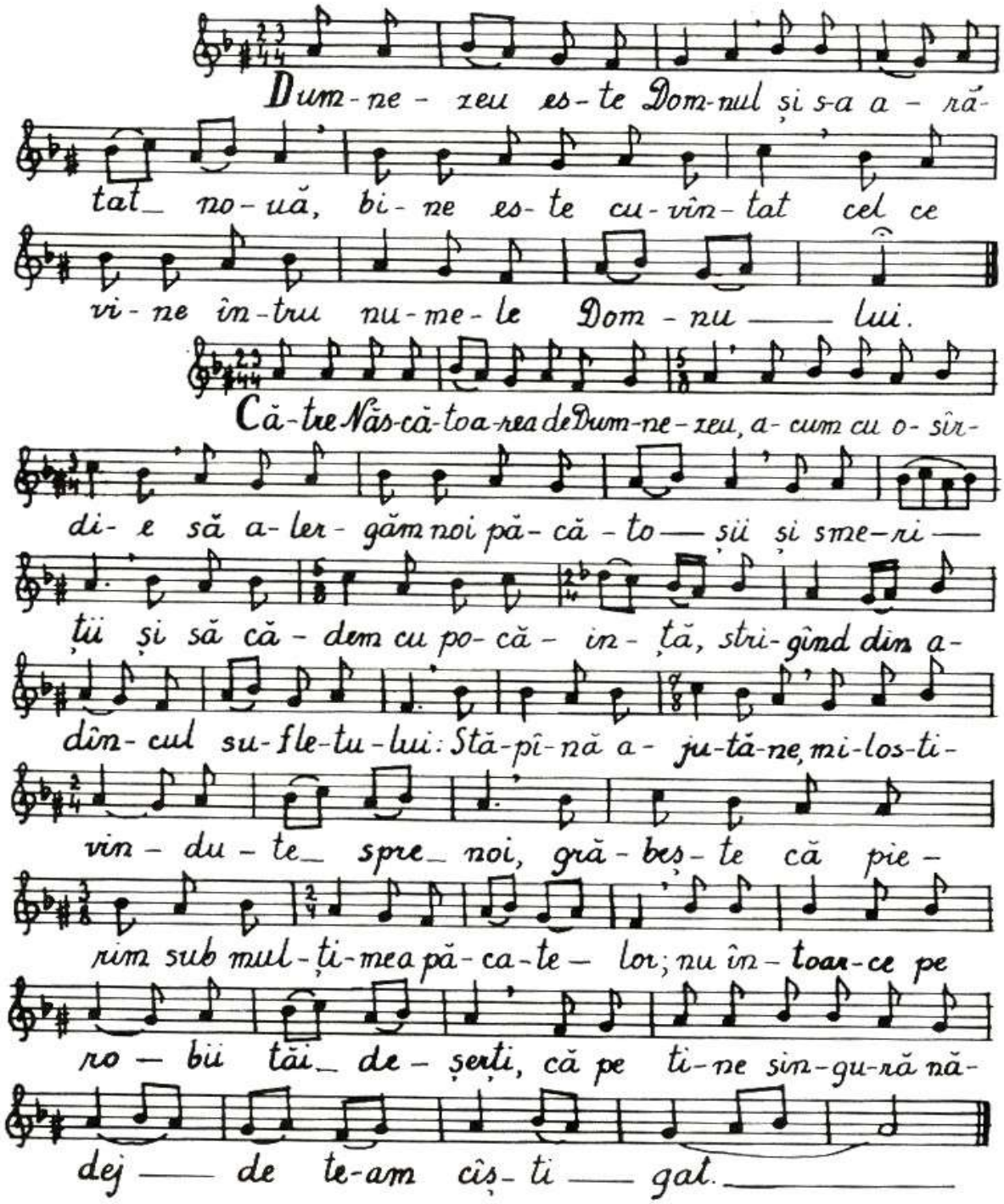

.

Stihirea care urmează se cântă cu mărire… şi acum…tot pe glasul IV.

[133] D. Cusma, I.Teodorovici, Gh.Dobreanu, op. cit. p. 335.

„Nu vom tăcea...”

Nu vom tă-cea Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu pu-ru-rea a spu- ne pu- te- ri-le ta-le, noi_ ne- vred-ni- cii; că de nu ai fi stă-tut tu î- na- in- te ru- gîn- du- te ci- ne ne-ar fi mîn-tu- it pe noi din a- tî tea ne-voi sau ci- ne ne-ar fi pă- zit_ pî- nă a- cum slo___ bozi? Nu ne vom de-păr-ta de la ti- ne Stă- pî_____ nă; că tu mîn-tu- ieşti pe ro- bii tăi pu-ru-rea din toa___ te_ ne___ vo- i___ le.

Urmează Apostolul, Evanghelia, ectenia mare, rugăciunea de sfinţire a apei, ectenia întreită, otpustul şi stropirea cu apă sfinţită a casei, a celor prezenţi, timp în care se cântă Troparul „Mântuieşte Doamne poporul tău…” pe glasul I:

[134] Ibidem,p. 336.

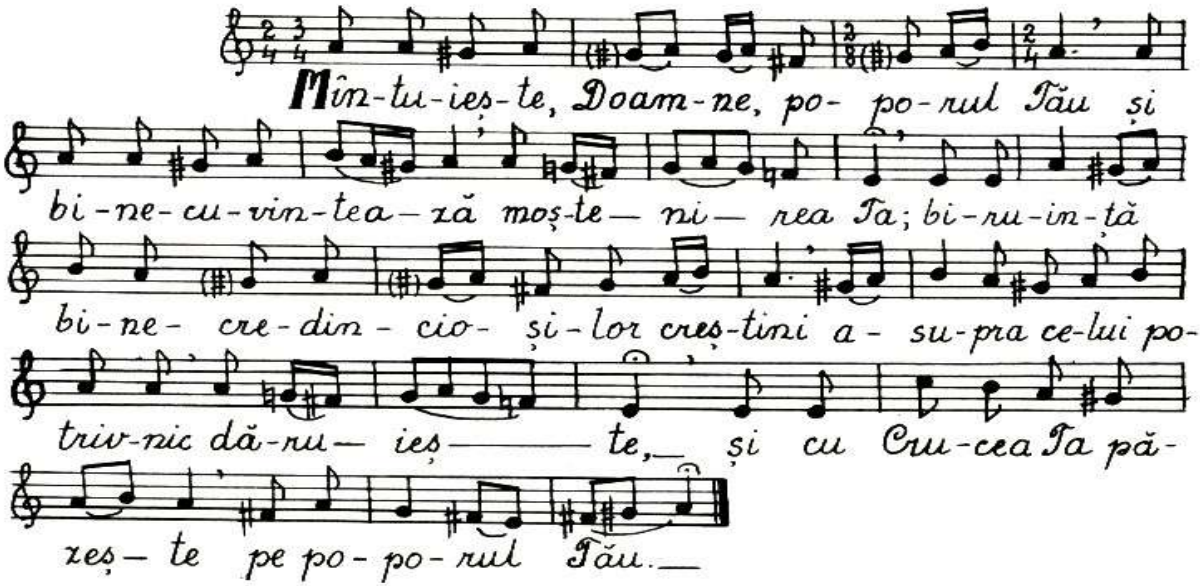

.

Efectul Sfeştaniei este alungarea duhurilor celor rele, iertarea păcatelor mici de peste zi, alungarea gândurilor celor rele, curățirea minții de lucrurile spurcate, îndreptarea minții omului spre rugăciune, aduce pază, înmulțirea câştigului şi îndestularea, gonirea bolilor, aduce sănătate sufletească şi trupească[136].

[135] Ibidem,p. 280.
[136] Molitfelnicul, Bucureşti 1937, p. 139.

Înmormântarea mirenilor[137]

Preotul: Binecuvântarea mică, se continuă cu rugăciunile începătoare, apoi strana cântă **troparele morților** pe glasul IV:

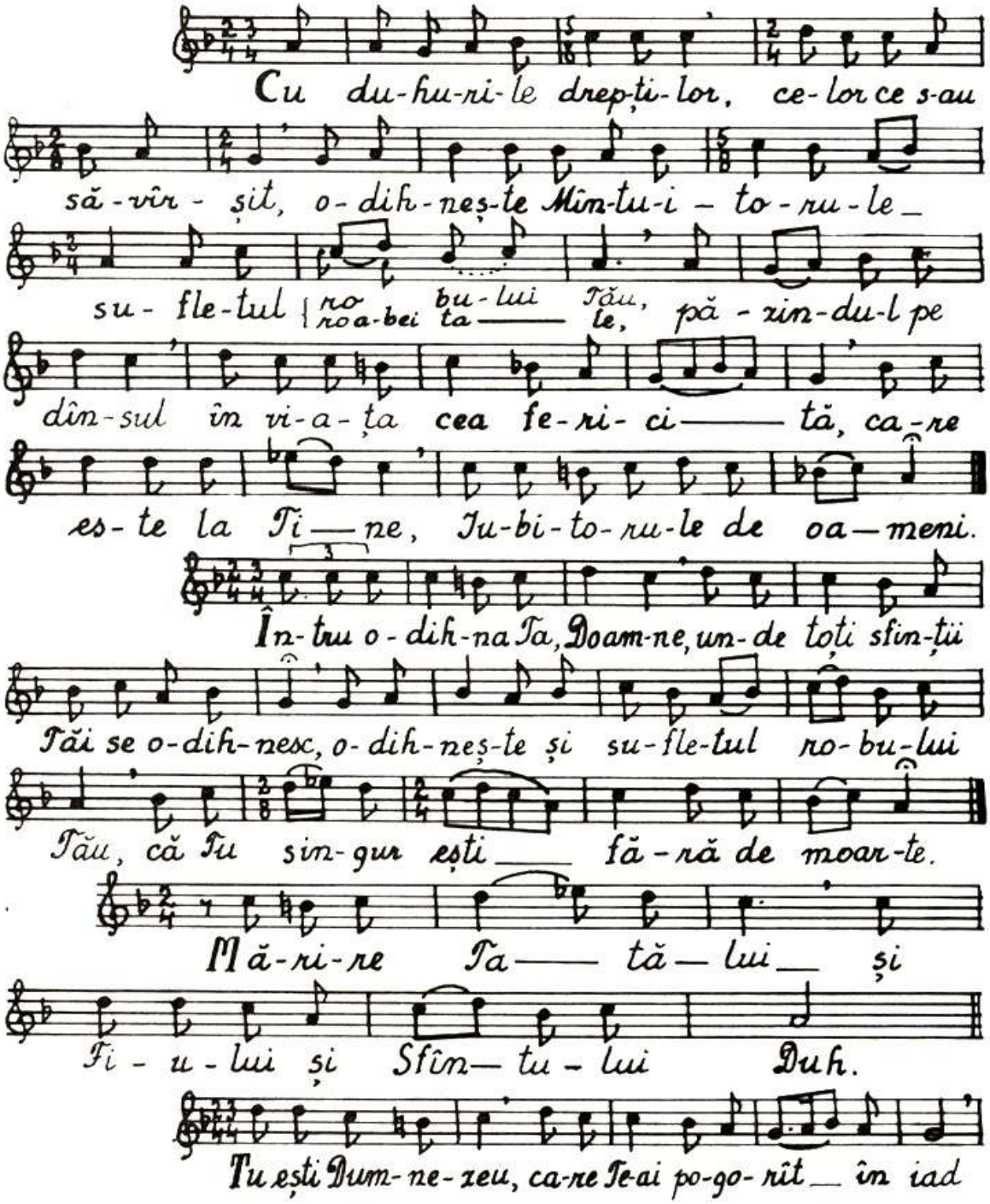

[137] Se mai numeşte prohod sau pogribanie.

și ai dez-le-gat du-re-ri-le ce-lor fe— re-cați;

În— suți și su-fle-tul ro-bu-lui Tău—

îl o-dih-neș-te.

Și acum...

Și a-cum și pu— ru—rea și în

ve— cii ve-ci-lor. A— min.

„Una curată"

U-na cu-ra-tă și prea ne-vi-no-

va-tă Fe-cioa— ră, ca-re ai năs-cut, mai pre-sus de

fi-re pe Dum-ne-zeu,— roa-gă-I să mîn-tu-

ias-că și su-fle-tul ro— bu-lui Tău.

Preotul: Ectenia întreită pentru cei răposați (Miluiește-ne pe noi Dumnezeule, după mare mila Ta…)

Strana:

Doam— ne mi— lu— ieș— te, Doam— ne mi— lu—

ieș— te, Doam— ne mi— lu— ieș— te

Dă Doam— ne Doam— ne mi— lu— ieș— te

Preotul. Otpustul. Trupul celui decedat este scos în curtea casei, este dus la biserică (dacă este obiceiul) sau scos în fața capelei de la cimitir, unde se continuă prohodul cu **„Binecuvântările învierii”** pe glasul V:

Bi - ne ești cu - vîn - tat Doam - ne, — în -
va - ță - ne pe noi în - drep - tă - ri - le Ta — le

Cea - ta sfin - ți - lor a a - flat iz - vo - rul vi - e - ții
și u - șa ra - iu - lui; să a flu și eu ca - lea prin po - că -
in — ță; eu sînt oa - ia cea pier - du — tă; chea - mă -
mă, Mîn - tu - i - to - ru - le — și mă mîn - tu - ieș — te.

Bine ești cuvîntat...

O - dih - neș - te, Dum - ne - ze - u - le, pe ro - bul
Tău și - l a - șea - ză în rai, un - de ce - te - le sfin — ți -
lor Doam - ne, și drep — ții — ca lu - mi - nă - to - rii
stră - lu — cesc; pe a - dor - mi - tul ro - bul Tău o - dih - neș —
te - l, tre - cîn - du - i lui — toa te gre - șe - li - le.

Cea-ta sfin-ți-lor a a-flat iz-vo-rul vi-e-tii

și u-șa ra-iu-lui; să a flu și eu ca-lea prin po-că-

in-tă; eu sînt oa-ia cea pier-du-tă; chea-mă-

mă, Mîn-tu-i-to-ru-le și mă mîn-tu-ieș-te.

Bine ești cuvîntat...

O-dih-neș-te, Dum-ne-ze-u-le, pe ro-bul

Tău și-l a-șea-ză în rai, un-de ce-te-le sfin-ți-

lor Doam-ne, și drep-tii ca lu-mi-nă-to-rii

stră-lu-cesc; pe a-dor-mi-tul ro-bul Tău o-dih-neș-

te-l, tre-cîn-du-i lui toa te gre-șe-li-le.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.

Pe o Dum-ne-ze-i-re în trei stră-lu-

ciri cu dreap-tă cre-din-ță să o lău-dăm, stri-gînd:

Sfînt — ești Pă-rin-te — fă-ră de în — ce — put și

Fi-u-le — cel îm-pre-u-nă fă-ră de în — ce-put, și

Du-hu-le cel — dum-ne-ze — iesc, lu-mi-

nea — ză — ne — pe — noi, ca-re cu cre-

din-ță slu-jim — Ți — e, și ne

scoa-te din fo — cul — cel — de veci.

Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii — ve-ci-lor. A-min.

Bu-cu-ră-te, cu-ra-tă, ce-ea ce ai năs-

cut pe Dum-ne-zeu cu trup, spre mîn-tu-

i — rea tu-tu-ror; că nea — mul o-me-

nesc — a a — flat mîn-tu-i-re prin ti — ne; și

noi să a-flăm ra-iul Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu, Cu-

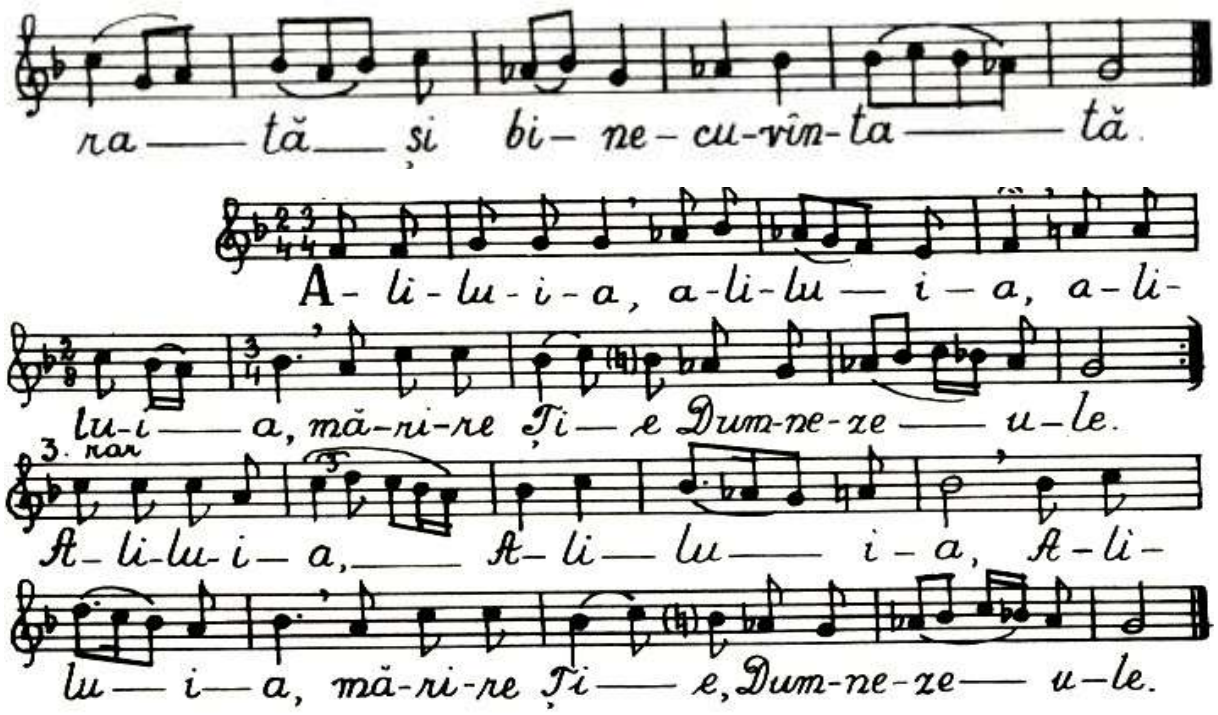

Preotul: Ectenia pentru cei răposați, cu răspunsurile prezentate mai sus. După ecfonis strana cântă **troparul** glas V:

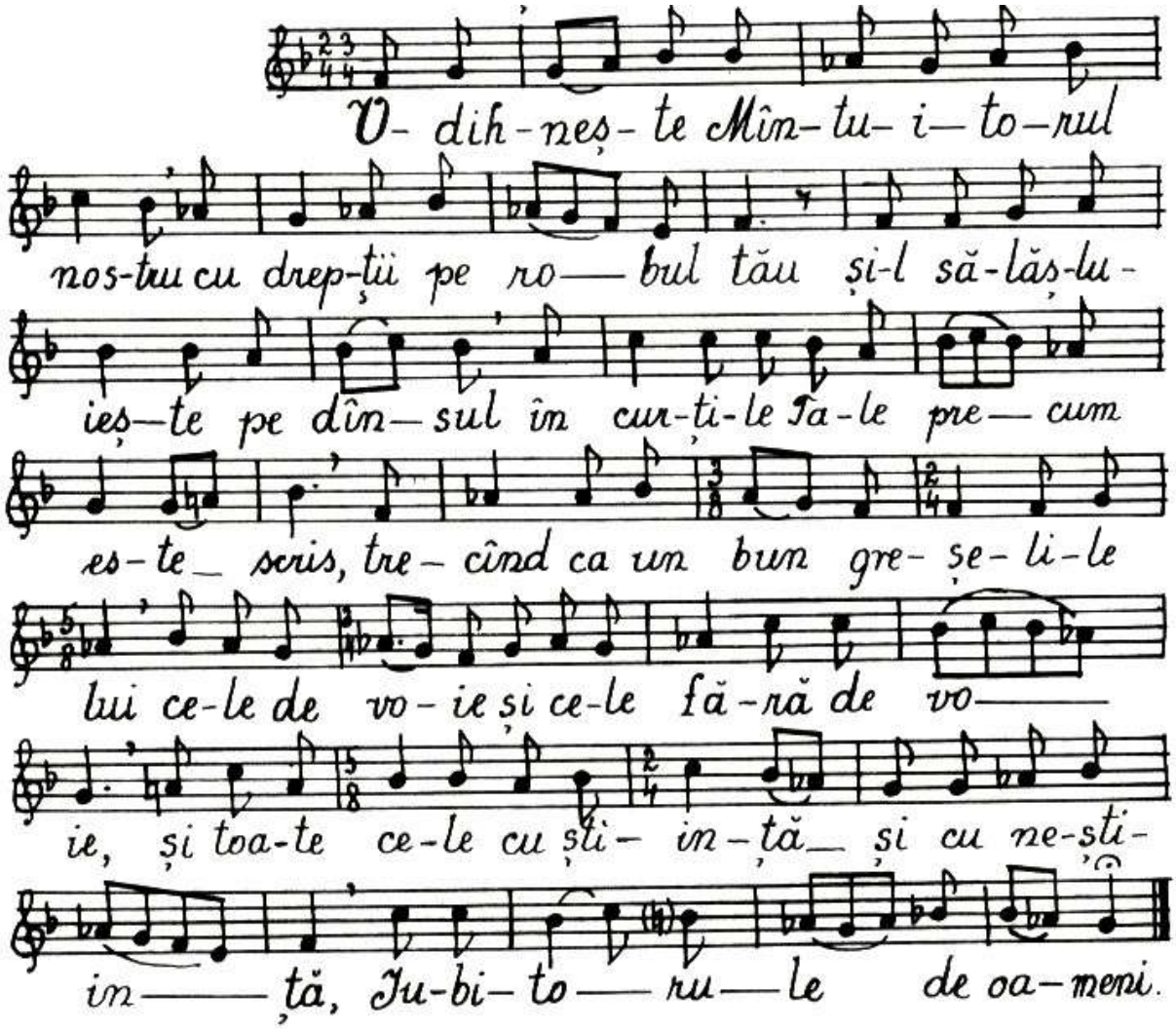

Se cântă irmosul de la cântarea a 3 a, din Canonul lui Teofan, pe glasul VI, „Nu este sfânt…”, după care urmează sedealna glasul VI, „Cu adevărat…”, „Marea vieții…”, icosul și condacul „Cu sfinții…”, „Pe Dumnezeu al vedea…”

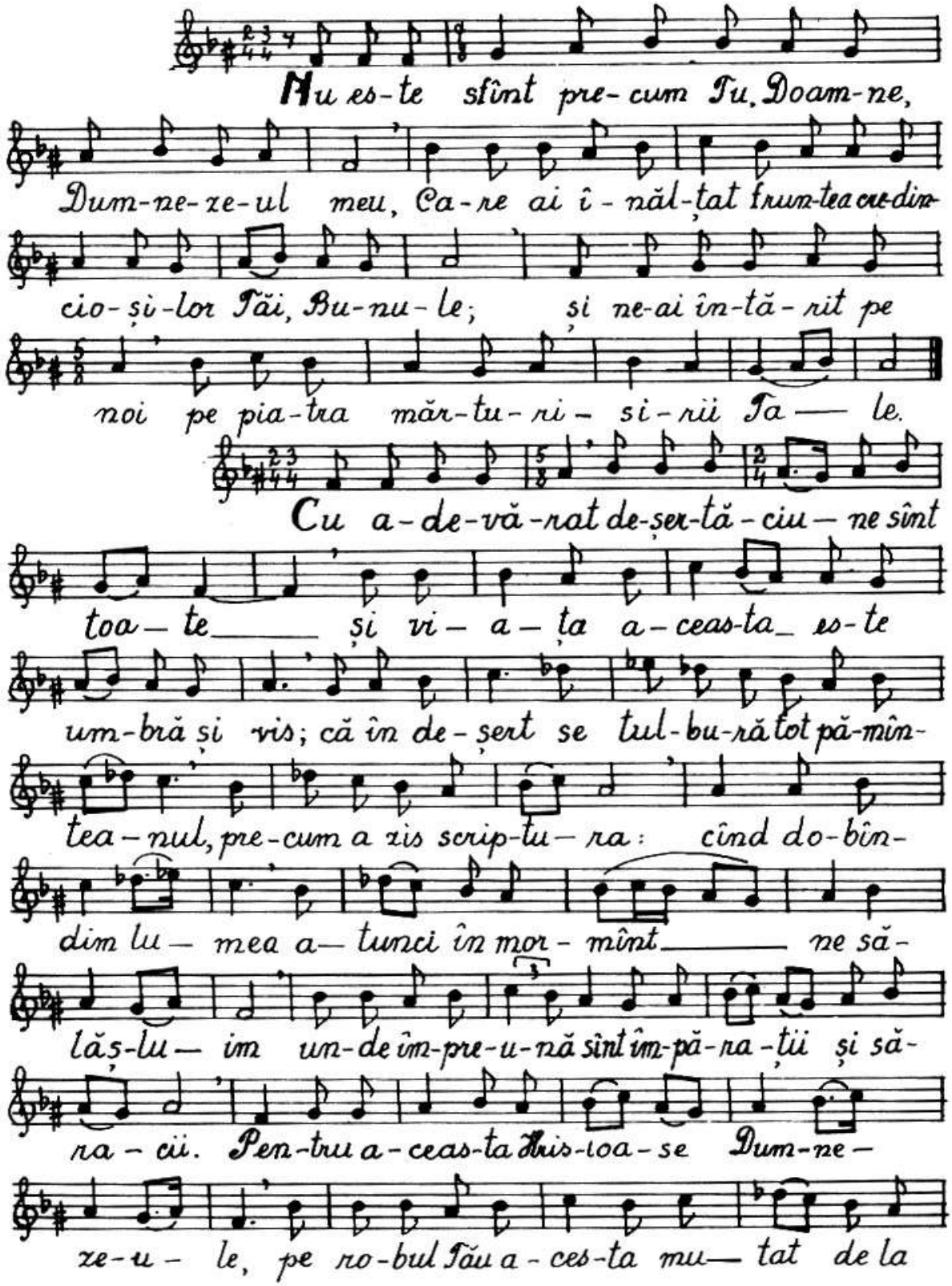
Nu es-te sfînt pre-cum Tu, Doam-ne,
Dum-ne-ze-ul meu, Ca-re ai î-năl-ţat frun-tea cu-din-
cio-şi-lor Tăi, Bu-nu-le; şi ne-ai în-tă-rit pe
noi pe pia-tra măr-tu-ri-si-rii Ta — le.
Cu a-de-vă-rat de-şer-tă-ciu — ne sînt
toa — te şi vi — a — ţa a-ceas-ta es-te
um-bră şi vis; că în de-şert se tul-bu-ră tot pă-mîn-
tea-nul, pre-cum a zis scrip-tu-ra: cînd do-bîn-
dim lu — mea a — tunci în mor-mînt ne să-
lăş-lu — im un-de îm-pre-u-nă sînt îm-pă-ra-ţii şi să-
ra-cii. Pen-tru a-ceas-ta His-toa-se Dum-ne-
ze-u-le, pe ro-bul Tău a-ces-ta mu — tat de la

noi_ o-dih neș — te-l, ca un iu-bi-
tor — de oa — meni.

Ma-rea vi-e-ții vă-zîn-du-o î-năl-
ții-du-se de vi — fo-rul is — pi-te — lor, la li-
ma-nul Tău cel lin a-ler-gînd strig că-tre Ți — ne:
scoa-te din stri-că-ciu — ne vi — a — ța mea,
mult mi-los-ti — ve.

Cu sfin-ții o-dih-neș-te Hris-toa-se
su-fle-tul — a-dor-mi-tu-lui ro-bu-lui Tău,
Un-de nu es-te du-re — re, nici în-tris-
ta — re nici sus — pin, ci vi — a —
ță — fă-ră de — sfîr — șit.

Cu a- de-vă- rat de-ser-tă- ciu-ne sunt toa- te

și vi- a- ța a- ceas- ta es- te um- bră și vis. Că în de-

sert se tul-bu-ră tot pă-mân- tea- nul pre- cum

a zis Scrip- tu- ra: când do-bân- dim tu- mea a- tunci în

groa-pă ne să- tăș-tu- im, un-de îm-pre- u- nă sunt îm- pă-

ra- ții și os- ta- șii. Pen- tru a- ceas-ta Hris- toa-se, Dum-ne-ze-

u- le, pe ro-bul Tău a- ces-ta, mu- tat de la noi, o- dih- neș- te-l

ca un iu-bi- tor de oa- meni.

Pe Dum-ne-zeu a-l ve- dea nu

es- te cu pu-tin-ță oa- me-ni- lor, spre ca-re nu cu-

tea-ză a cău-ta oș-ti-le în-ge-rești; iar prin ti-ne,

prea-cu-ra- tă, S-a a- ră- tat oa- me- ni.

[138] Această variantă este după Dimitrie Cunțanu, Ioan Brie, Cântări la serviciile religioase, op. cit. p.296.

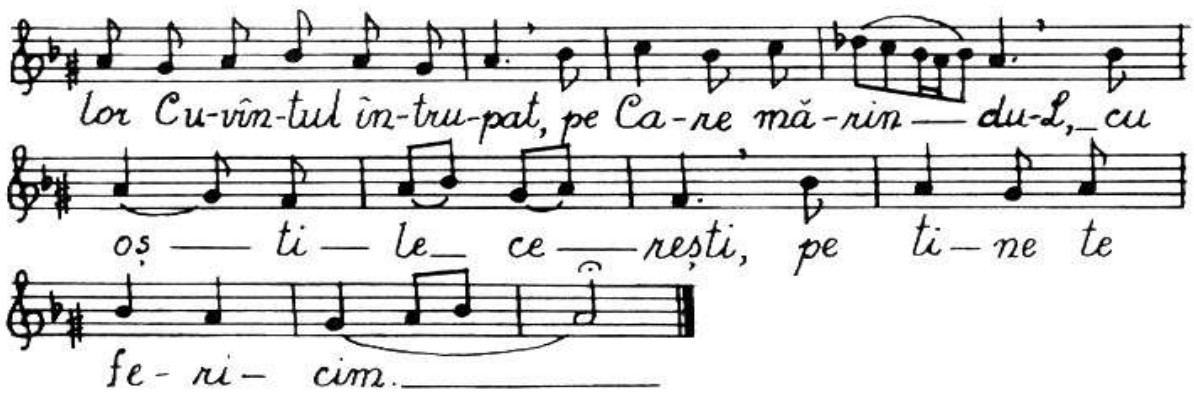

Stihirile morților: „Care desfătare lumească…” glas I

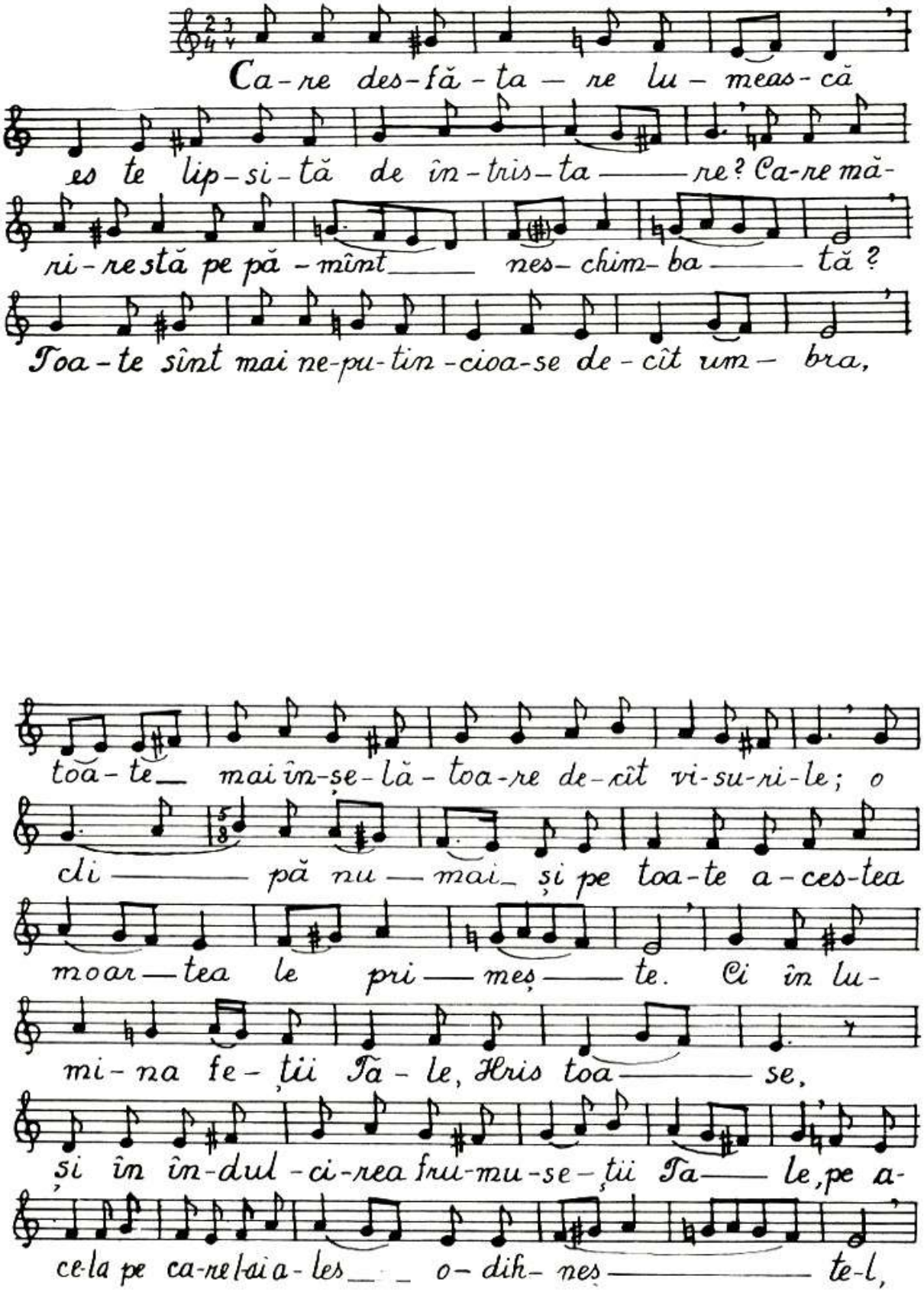

„Vai câtă luptă are sufletul…”, glasul II

Vai — cî-tă lup-tă a-re su-fle-tul cînd se des-
par-te de trup! Vai, — cît lă-cri-mea-ză a-tunci, și nu
es-te ci-ne să-l mi-lu-ias — că pe dîn — sul! Că-tre
în-geri — ri-di-cîn-du-și o-chii, în za-dar se roa —
gă, că-tre oa — meni mîi-ni-le tin — zîn —

du-și nu a re ci-ne să-l a — ju — te. Pen-tru a-
ceas-ta iu — bi — ții mei frați, cu-nos-cînd scur-ti — mea vi-
e — ții noas-tre — a-dor-mi tu lui să-i
ce-rem o-dih-nă de la Hris-tos și su-fle-te-lor noastre
ma — re mi — lă. —

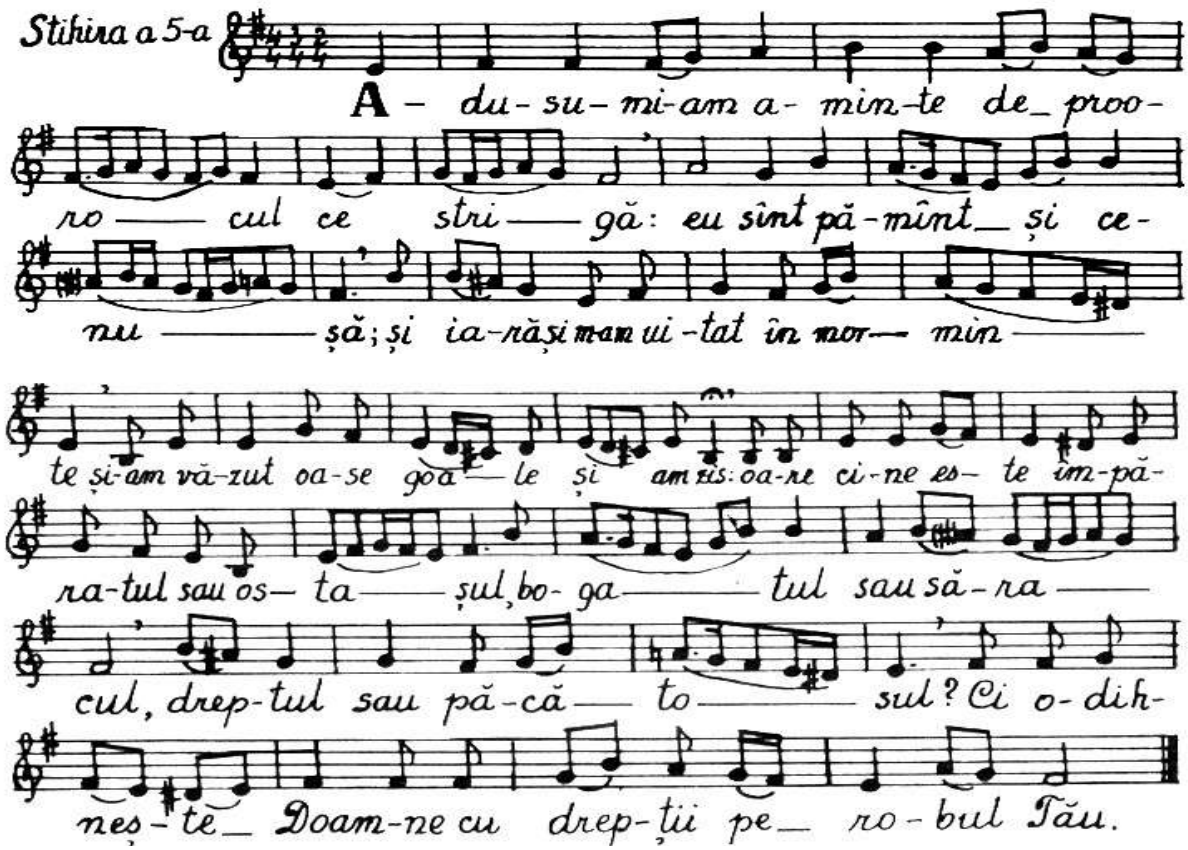

Stihirea „Plâng şi mă tânguiesc…” glas VIII

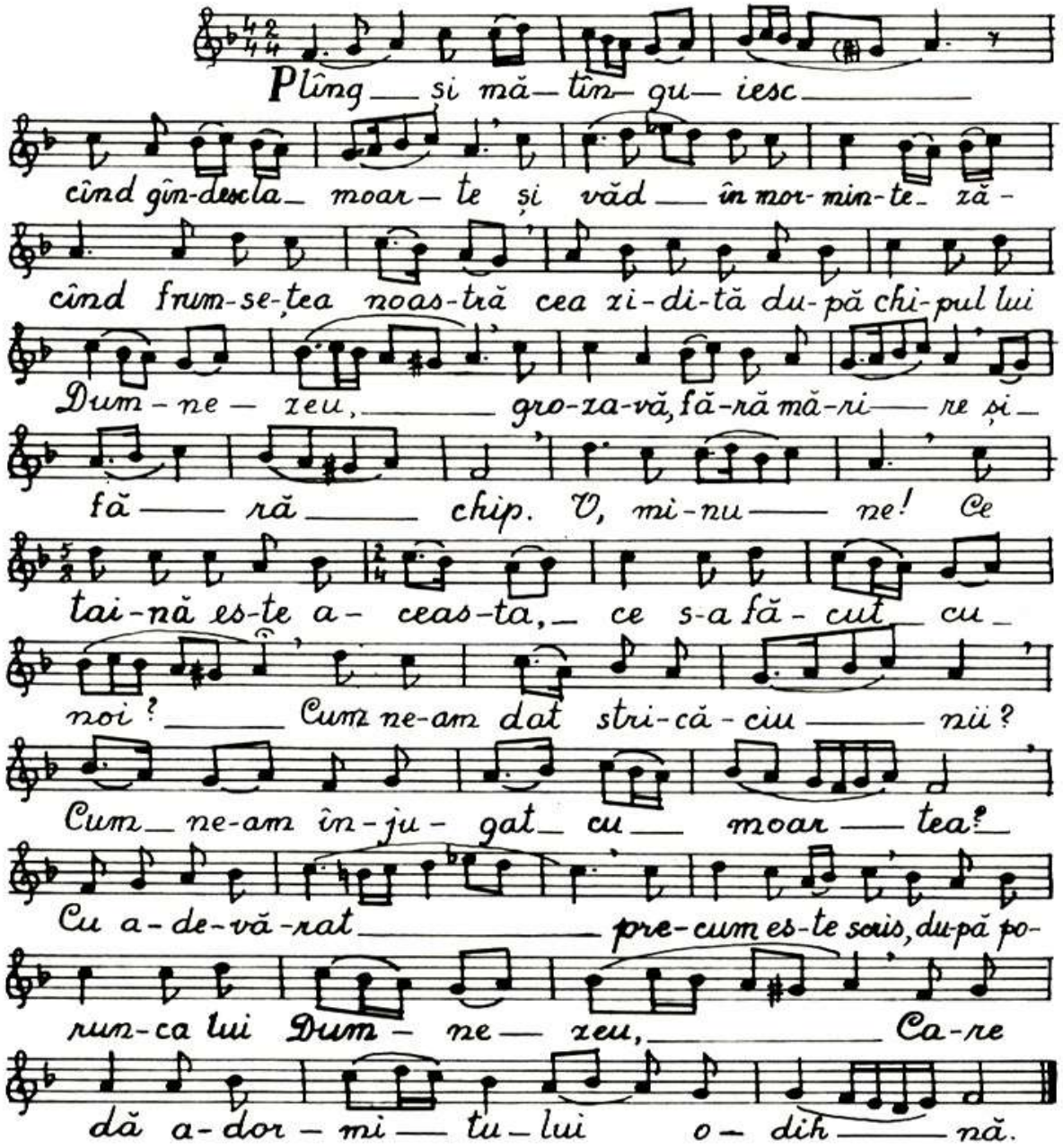

Urmează Fericirile, Apostolul (I Tes. 4,13)[139], Evanghelia (Ioan, 5,24 ș.u.), ectenia pentru cei răposați, rugăciunea de iertare, de dezlegare a sufletului de orice blestem, să-i ierte păcatele, ca sufletul său să se odihnească în lumea drepților.

Strana cântă apoi **„Veniți fraților …”**, glas II[140]:

[139] În timpul citirii Apostolul , preotul cădeşte.
[140] În timpul acestei cântări, preotul, rudele, prietenii şi cunoscuții vin pe rând, sărută crucea şi icoana de pe pieptul mortului, adresându-i acestuia ultimul salut.

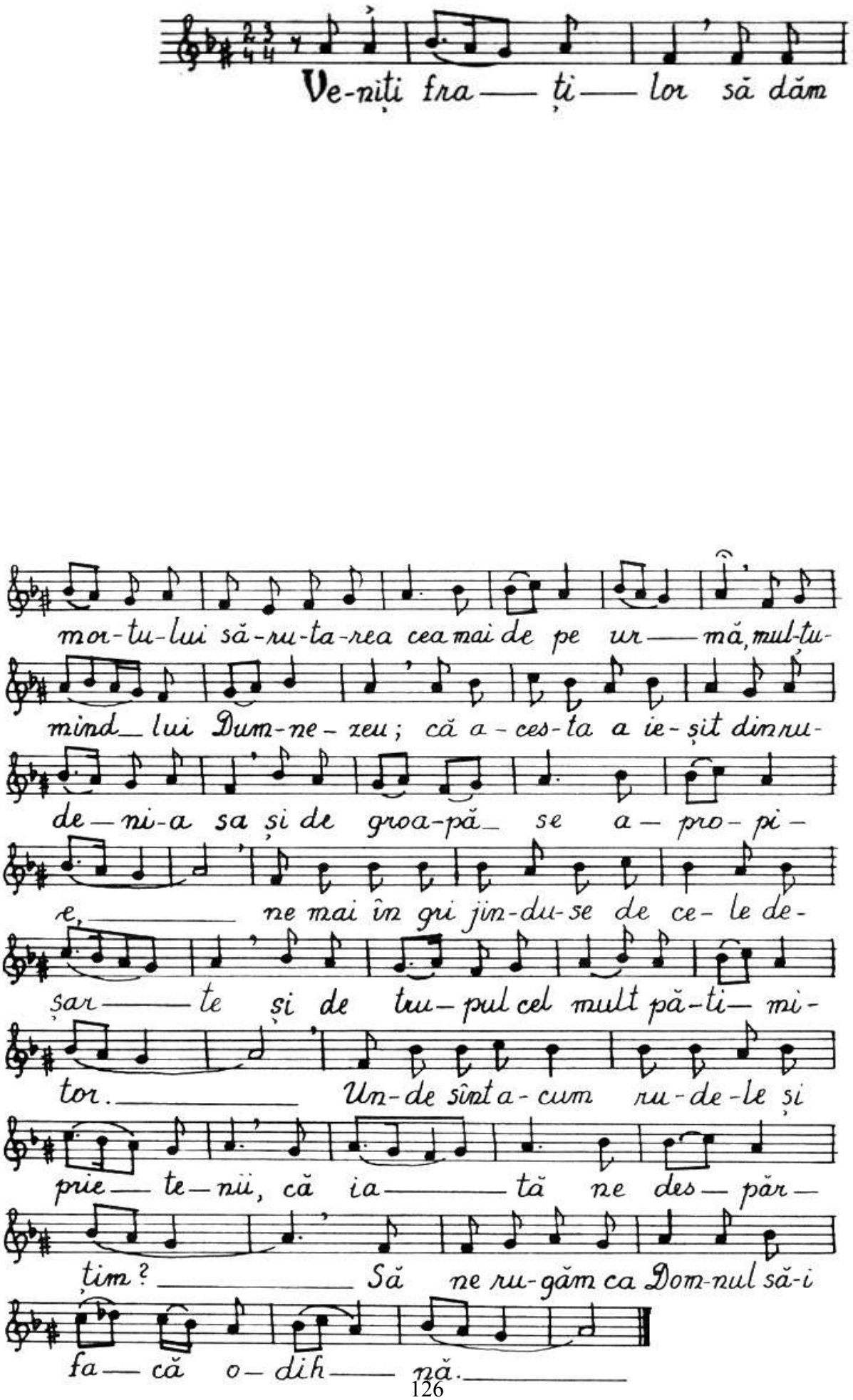
Ve-niți fra — ți — lor să dăm
mor-tu-lui să-ru-ta-rea cea mai de pe ur — mă, mul-tu-
mind — lui Dum-ne-zeu; că a-ces-ta a ie-șit din ru-
de-ni-a sa și de groa-pă — se a-pro-pi-
e, — ne mai în gri jin-du-se de ce-le de-
șar — te și de tru-pul cel mult pă-ti-mi-
tor. — Un-de sînt a-cum ru-de-le și
prie — te-nii, că ia — tă ne des-păr-
țim? — Să ne ru-găm ca Dom-nul să-i
fa — că o-dih — nă. —

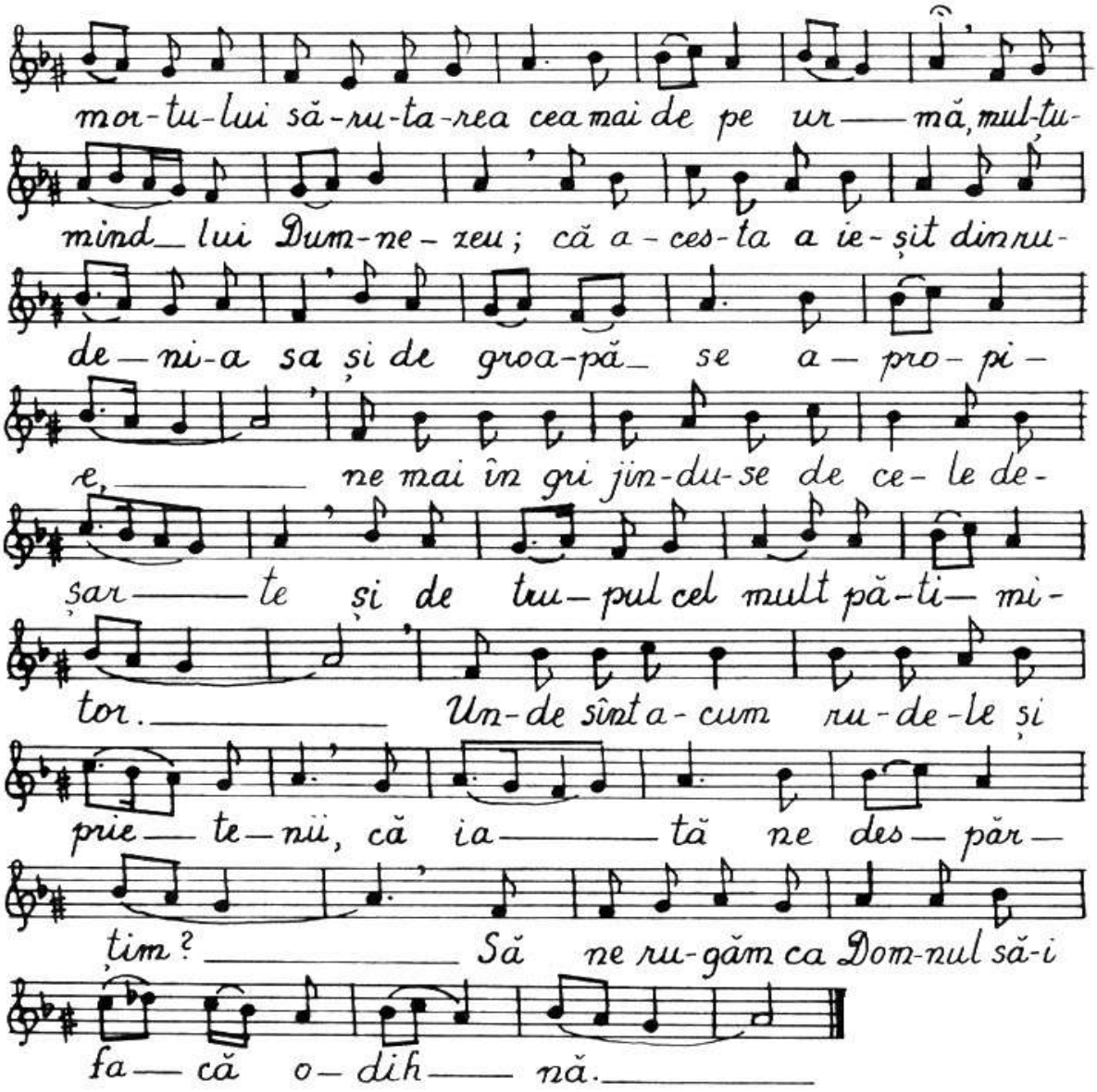
mor-tu-lui să-ru-ta-rea cea mai de pe ur — mă, mul-tu-
mind lui Dum-ne-zeu; că a-ces-ta a ie-șit din ru-
de-ni-a sa și de groa-pă se a-pro-pi-
e, ne mai în gri jin-du-se de ce-le de-
șar-te și de tru-pul cel mult pă-ti-mi-
tor. Un-de sînt a-cum ru-de-le și
prie-te-nii, că ia-tă ne des-păr-
țim? Să ne ru-găm ca Dom-nul să-i
fa-că o-dih-nă.

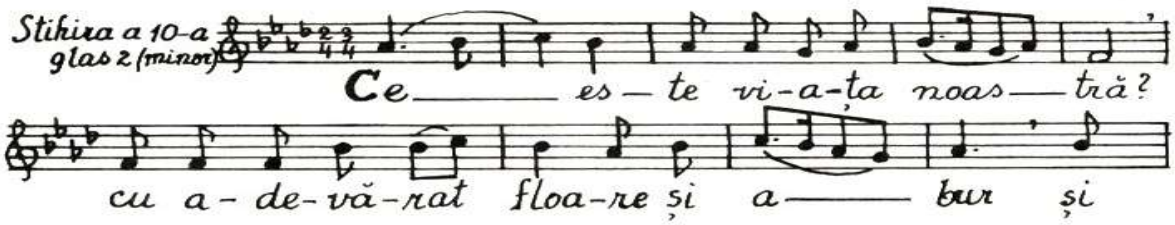
Stihira a 10-a
glas 2 (minor)
Ce es-te vi-a-ța noas-tră?
cu a-de-vă-rat floa-re și a-bur și

ro — uă de — di — mi — nea — tă. Ve —

niți — să ve- dem lă-mu- rit în mor-min — te:

un-de es-te fru-mu- se — tea tru — pu — lui, un-de

sînt ti — ne- re — ți — le? Un-de sînt o — chii și chi — pul

tru — pu — lui? Toa-te s-au veș-te-jit ca iar — ba,

toa — te au pie — rit. Ve- niți deci să că —

dem la Hris-tos cu la — crimi.

Mărire... Și acum... glas 6

Mă — ri — re Ta — tă — lui și Fi-u-

lui — și Sfîn — tu-lui Duh. — Și a-cum și

pu — ru rea și în ve cii ve-ci-lor. A — min. —

Stihira a 11-a glas 6

recitativ

Vă — zîn — du-mă ză-cînd fă-ră glas și

fă — ră su-fla — re, plîn-geți toți pen-tru mi — ne

fra-ți-lor și pri-e - te-ni-lor, — ru-de-lor și cu-nos-

cu — ți — lor, căci ieri vor-beam cu voi — și

fă-ră de ves-te mi-a ve-nit în-fri-co-șă-to-rul ceas al

mor — ții. Ci ve— niți toți _ ca-re mă iu-biți și mă să-ru-

tați cu să-ru-ta-rea cea mai de pe ur —— mă, că de a—

cum nu voi mai um— bla nici nu voi mai vor-bi cu _ voi. ——

Pen-tru că mă duc la Ju-de-că – to —— rul, un-de nu

es – te _ păr-ti – ni —— re; —— căci slu – ga și stă-

pî — nul îm-pre – u —— nă vor sta; îm-pă - ra-tul și os-ta-șul, bo-

ga-tul sau să-ra-cul în a – ce-eași cins-te vor fi; și

fi — e – ca-re, du-pă fap-te-le sa — le sau se va prea-mă-

ri sau se va ru — și — na. Ci vă rog pe toți _ și cu stă-ru-

Preotul face otpustul, ține necrologul (cuvântarea funebră), veşnica pomenire. Trupul mortului este dus la groapă. Se cântă **„Sfinte Dumnezeule…”**

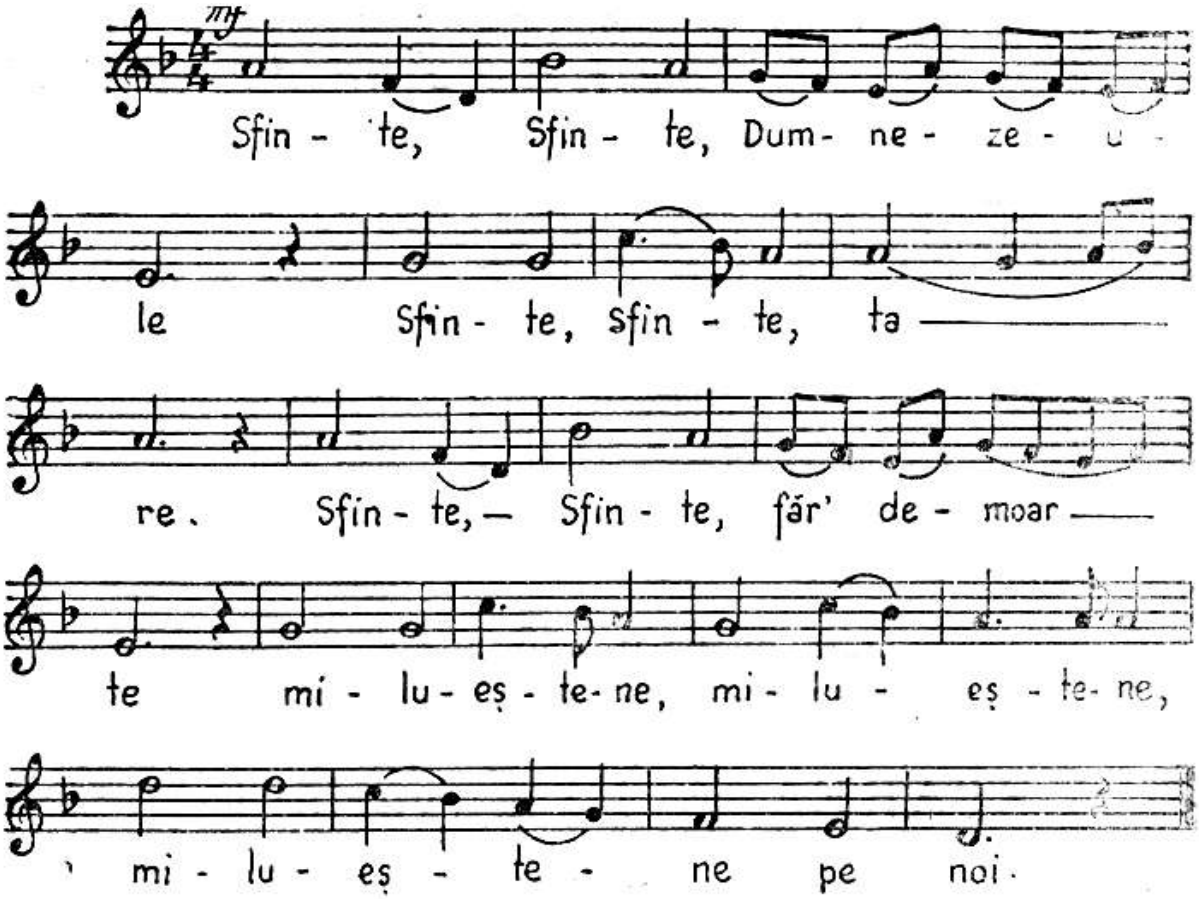

Preotul, ectenia pentru cei răposați, varsă untdelemn amestecat cu vin peste trupul mortului zicând: „Stropi-mă-vei cu isop şi mă vei curăța…” (Ps. 50,8). După ce se coboară sicriul în mormânt preotul aruncă peste el pământ cruciş zicând: „Al Domnului este pământul şi plinirea lui, lumea şi toți cei ce locuiesc într-însa” (Ps. 23,1).

Parastasul [141]

Este rânduiala înmormântării prescurtată.

Pentru oficierea parastasului trebuie colivă, colaci şi vin. Coliva simbolizează însuşi trupul mortului. Bobul de grâu ca să încolțească trebuie aşezat în pământ unde putrezeşte, tot aşa şi trupul omului trebuie îngropat pentru a învia întru nestricăciune. Dulciurile din colivă simbolizează dulceața vieții veşnice, pe care nădăjduim să o dobândim. Colacul fiind făcut din grâu are aceeaşi semnificație . Vinul este simbolul sângelui, al sevei de viață, stropirea trupului celui decedat cu vin este simbolul curățirii de întinăciunea păcatelor din viață.

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru…

Strana: Amin, aliluia de trei ori cu troparul „**Cela ce cu adâncul înțelepciunii…”**, pe glasul VIII:

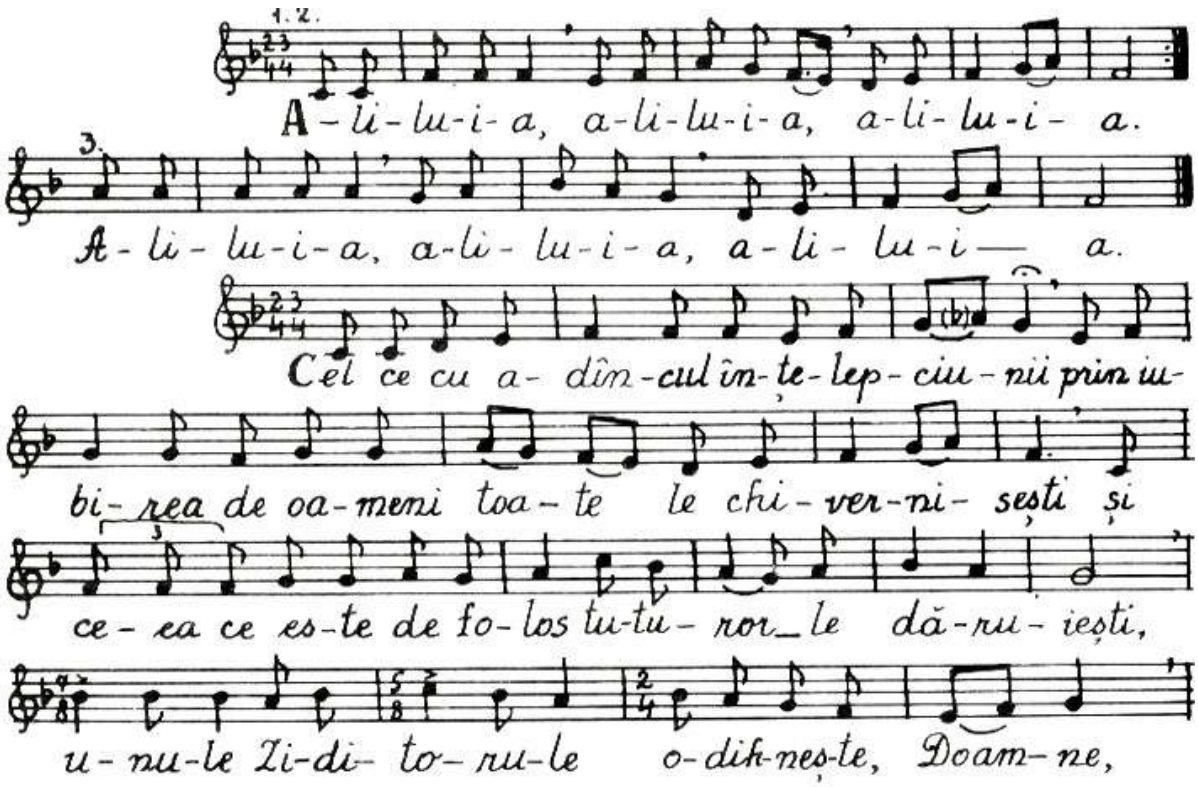

[141] Cuvântul vine din l. greacă şi înseamnă mijlocire. Se săvârşeşte la biserică (după rugăciunea amvonului), la casa mortului sau la mormânt.

su-fle-te-le ro-bi-lor Tăi, că spre Ti-ne nă-
dej-dea și-au pus, spre Fă-că-to-rul și Zi-di-to-rul și
Dum-ne-ze — ul nos — tru.
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și
Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea
și în ve-cii ve — ci — lor. A — min.
Pe ti-ne zid și li-man te a-
vem și ru-gă-toa-re bi-ne pri-mi-tă — că-tre
Dum-ne-zeu, Cel ce s-a năs-cut din ti-ne, Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu ne-nun-ti — tă,
ce-ea ce ești cre-din-cio-și-lor mîn-tu-i — re.

Urmează binecuvântările morților, ectenia pentru cei răposați, troparul „Odihneşte Mântuitorul nostru…”, din Canonul morților, „Nu este sfânt…”, „Marea vieții…”, „Pe Dumnezeu a-l vedea …”, sedealna „Cu adevărat…”, „Cu sfinții…”, urmate de troparele „Cu duhurile drepților…”, otpustul şi veşnica pomenire (toate se găsesc la slujba înmormântării).

Pricesne

Taina creştinătății (I Timotei, 3,14)

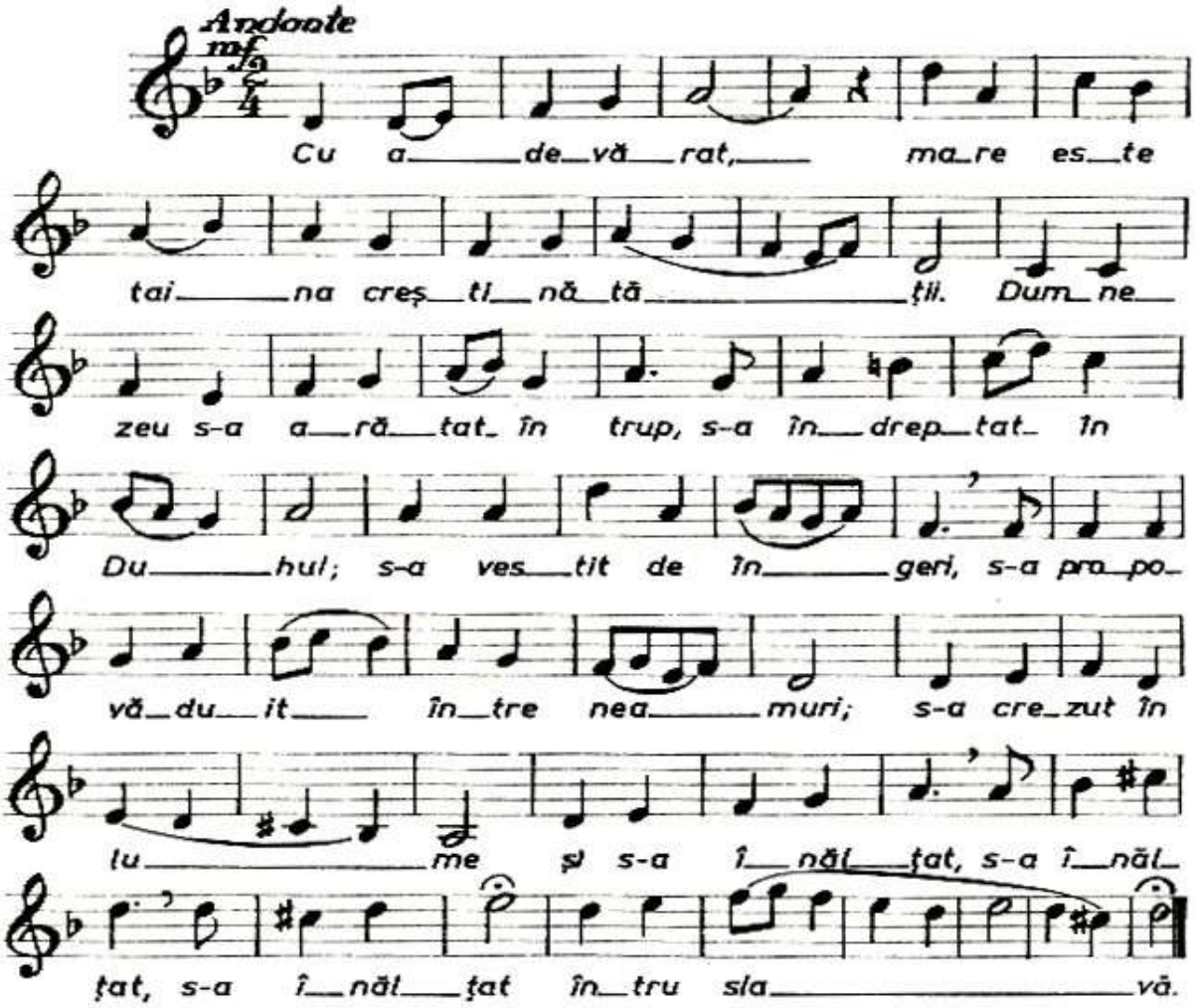

Cu noi este Dumnezeu

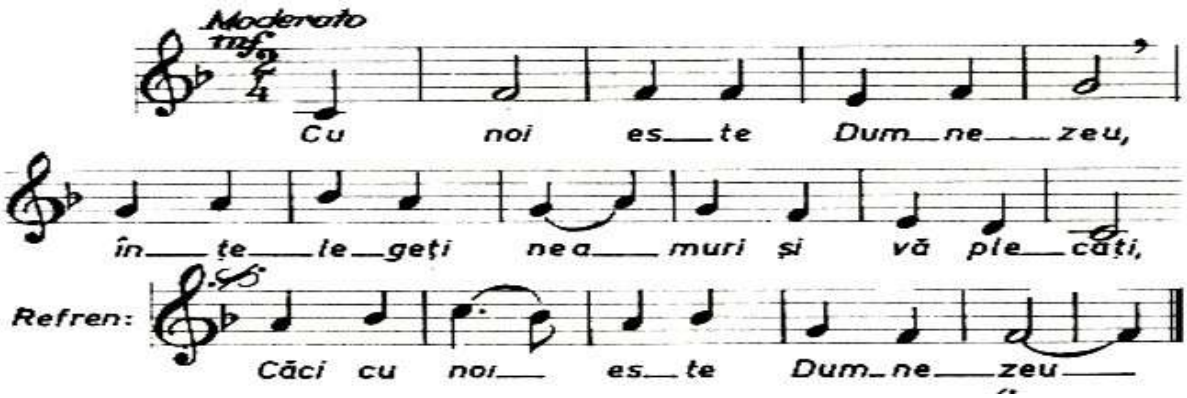

[142] Cântări bisericeşti, Timişoara, 1989, p. 316.

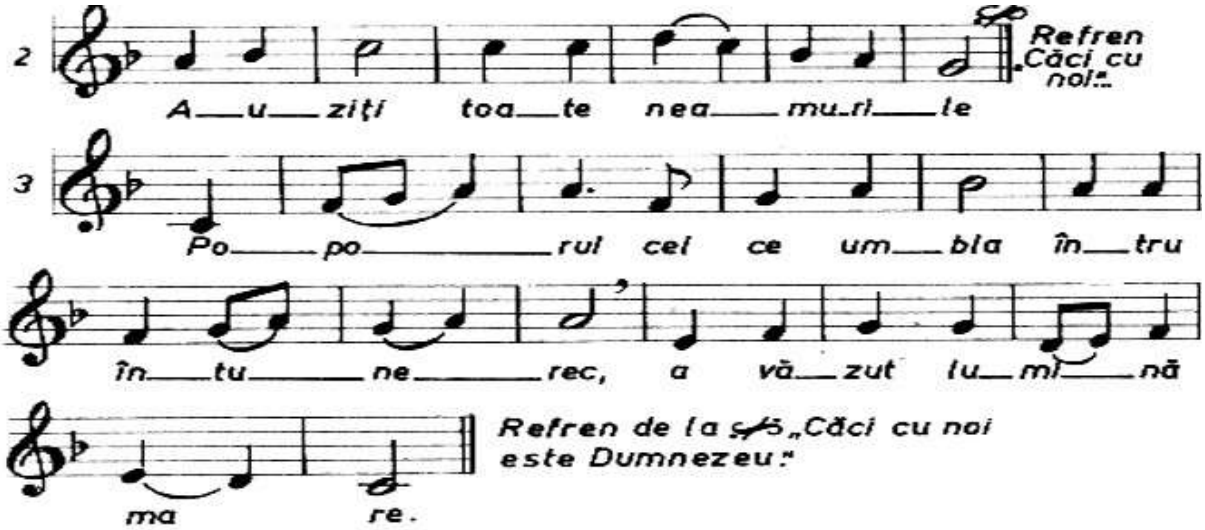
2
A__u__ziți toa__te nea__mu_ri__le
Refren „Căci cu noi"...
3
Po__po__rul cel ce um__bla în__tru
în__tu__ne__rec, a vă__zut lu__mi__nă
ma re.
Refren de la ♯5 „Căci cu noi este Dumnezeu."

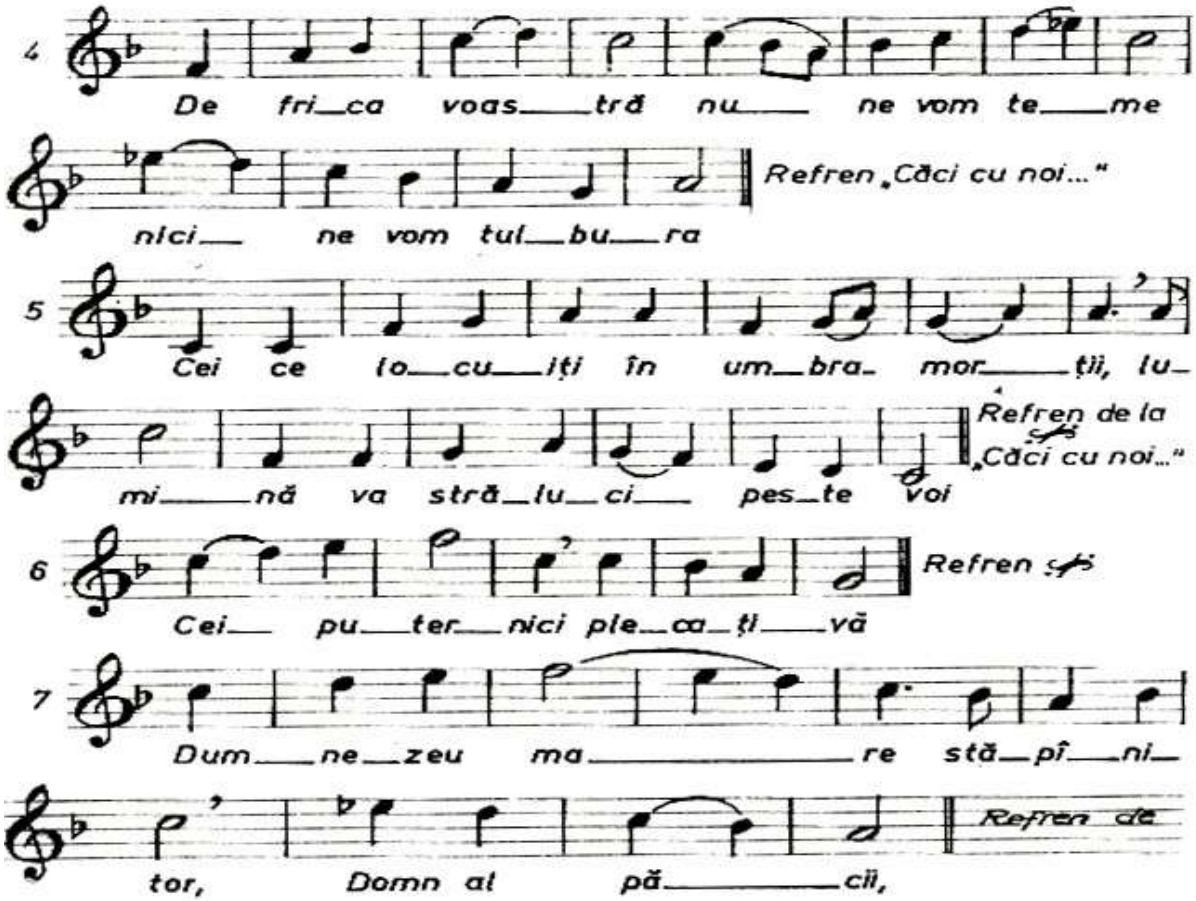

În casa Tatălui meu, D. Bortneanschi

[143] Carte de cântări bisericeşti, op. cit. p. 86.

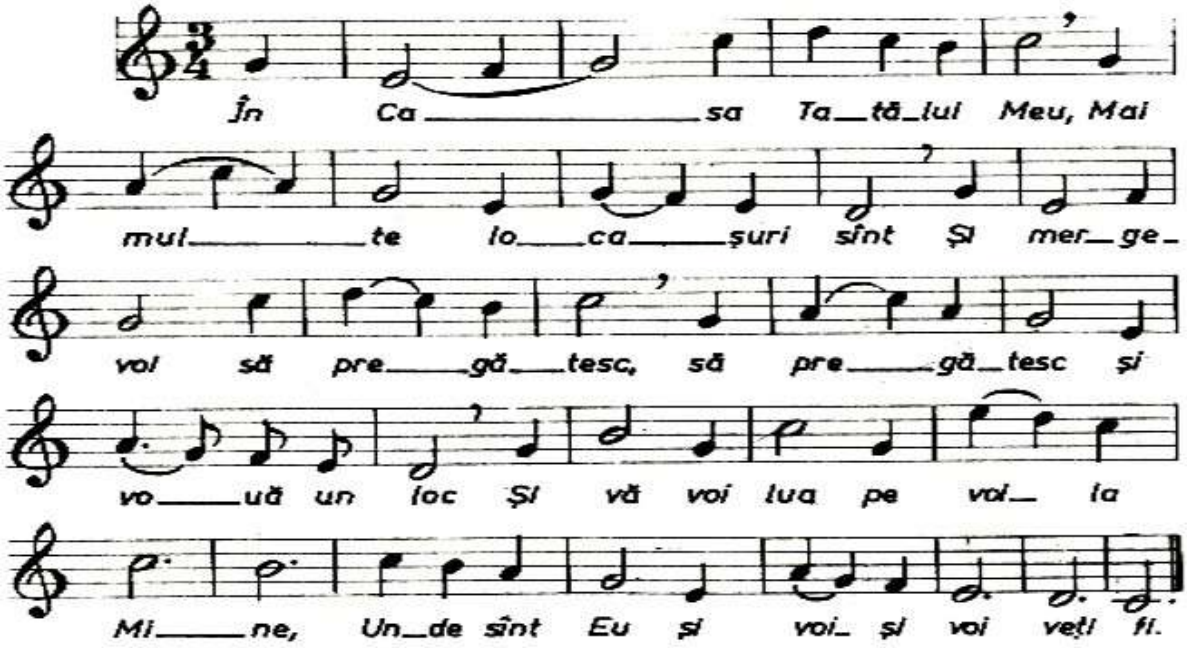

Doamne înaintea Ta

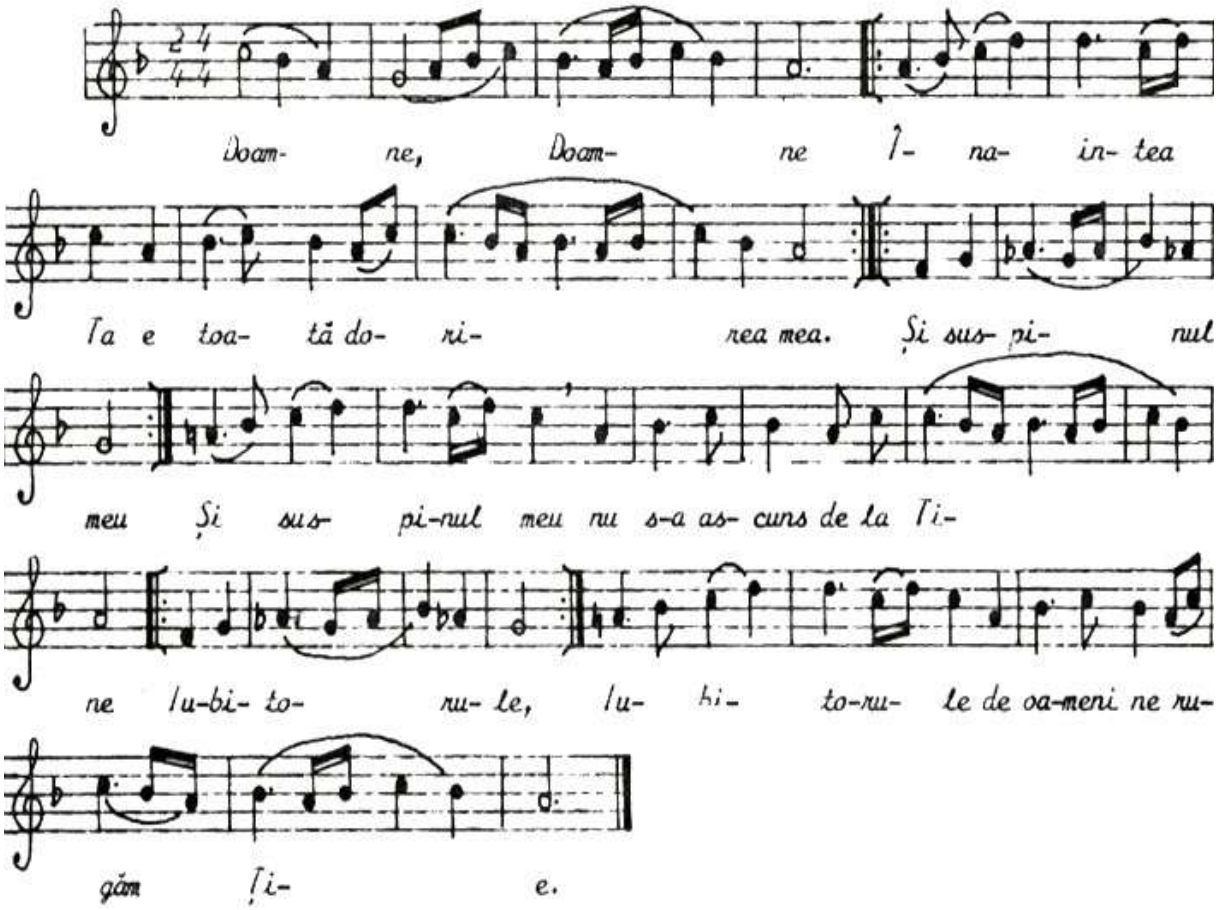

Nădejdea mea

[144] N.Belean, Cântări bisericeşti, op. cit. p. 211.

Nă- dej-dea mea e nu- mai la Ti-ne Doam- ne; că

Tu ai zis când ai ve-nit în-tre noi: Ve- niți, ve- niți la Mi- ne, ve-

niți, ve- niți la Mi- ne, toți cei os-te- niți și în- po-vă- rați și

Eu vă voi o- dih- ni. A- li- lu- ia, a- li- lu- ia,

a- li- lu- ia.

Ascultă Doamne pe robii Tăi

As- cul-tă Doam- ne, pe ro- bii Tăi și nu ui- ta

ru-ga lor. lor. Mân-tu- ieș- te, mân-tu- ieș- te po- po- rul

cel ce stri- gă și cau-tă în-du- ra- re, spre moș-te- ni-rea Ta, o

Doam-ne Doam- ne. A- li-lu-ia, a- li-lu- ia, a- li- lu- ia.

Auzi-se- vor graiurile mele

[145] N. Belean, op. cit. p. 205.
[146] Ibidem, p. 206.

A- u- zi- se- vor gra-iu-ri-le me-le, gra-iu-ri- le me- le Doam- ne, că zi- ua și noap-tea am stri- gat, am stri- gat, să ajungă rugăciunea mea î- na- in-tea Ta. Doam-ne Doam- ne nu mă le-pă- da de la fa-ța Ta, și Du-hul Tău cel Sfânt nu-L lu- a nu-L lu- a nu-L lu- a de la mi- ne Doam- ne.

Spune-mi mie Doamne, ce este omul?

Spu-ne-mi mi- e Doam-ne, Doam- ne: ce es- te o- mul ? Ce es-te o- mul, pe fa- ța pă- mân- tu- lui ? Praf și pul- be- re, ca-re-l bat vân- tu-ri- le, Iar su- fle tul: nu- mai o schin-tea Doam-ne Doam- ne î- na-in-tea Ta. A- li-lu-ia, a- li-lu- ia, a- li- lu- ia.

Doamne Dumnezeul meu

[147] Cântări bisericeşti, Timişoara, 1995, p. 206.

Doam-ne Dum-ne - ze-ul meu ma-re e
Tu ești cel ce ai fă-cut ce-rul și
Tu ești cel ce ai fă-cut soa-re-le

nu-me-le Tău Nu-ți în-toar-ce fa-ța Ta
pă-mîn tul. Toa-te a-ces-tea vor pie - ri
și lu na. Toa-te a-ces-tea vor pie - ri

ci as-cul-tă ru-gă-
iar Tu Doam-ne, Doamne-n
iar Tu Doam-ne, Doamne-n

ciu - nea mea
veci vei fi
veci vei fi

A - li - lu ia

a - li - lu - ia A - li - lu ia.

Doamne unde voi să fug?

T. LUGOJAN

Doam ne, Doam

ne, Doam-ne, Doam ne, Doam ne

[148] Ioan Brie, op. cit., p.218.

un - de voi să fug. de - la Ti - - - ne.

de la · Ti _____ ne, de la Ti —

_____ ne, de la Ti — ne Du - hul meu cel sfînt?

Că de mă voi su - i la cer, Tu a - co - lo ești,

Tu a - co - lo ești, Tu a - co _____ lo,

Tu a - co _____ lo, Tu a - co ____ lo,

Tu a - co - lo ești; iar de mă voi co - bo - rî la iad,

Tu de fa - ță ești, Tu de fa - ță ești,

Tu de fa ţă, Tu de fa ţă, Tu de fa ţă, Tu de fa ţă

eşti. A - li - lu - ia, A - li - lu ia, A - li - lu

ia, A - li - lu - ia, A - li - lu ia.

Ridicat-am ochii mei la ceruri

Ri - di - ca - t-am o - chii mei la ce - ruri, ruri, de un - de va ve - ni a - ju - to rul meu; a - ju - to - rul meu de la Dum ne - zeu, cel ce

[149] Ioan Brie, op. cit. , p.220.

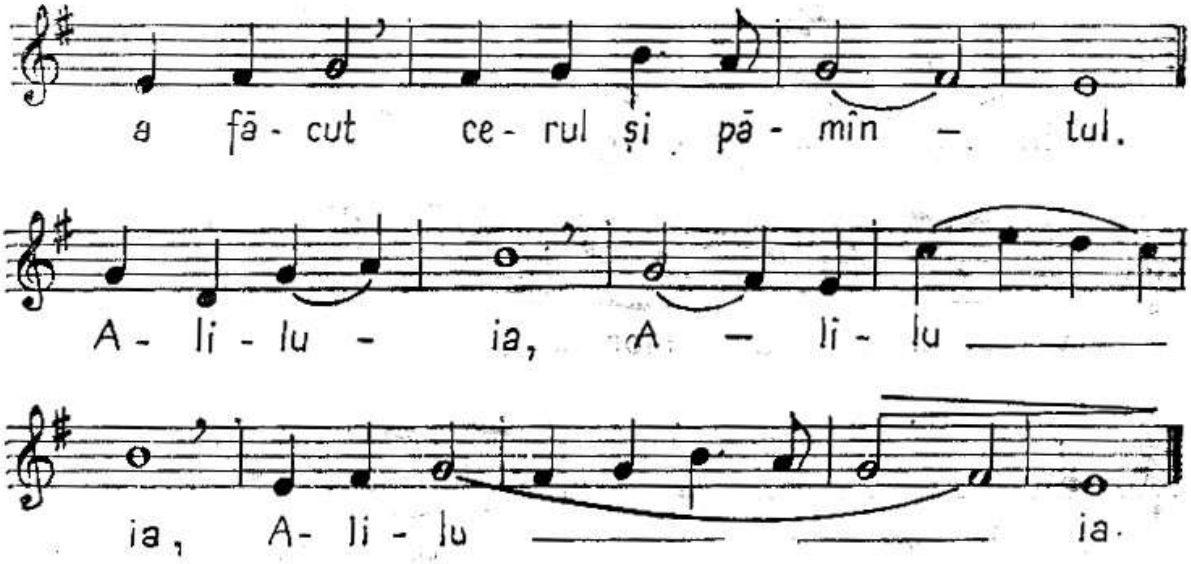

Pricesnele sărbătorilor mari

Paharul mântuirii – pricesnă la Întâmpinarea Domnului, Naşterea Maicii Domnului, Intrarea în Biserică

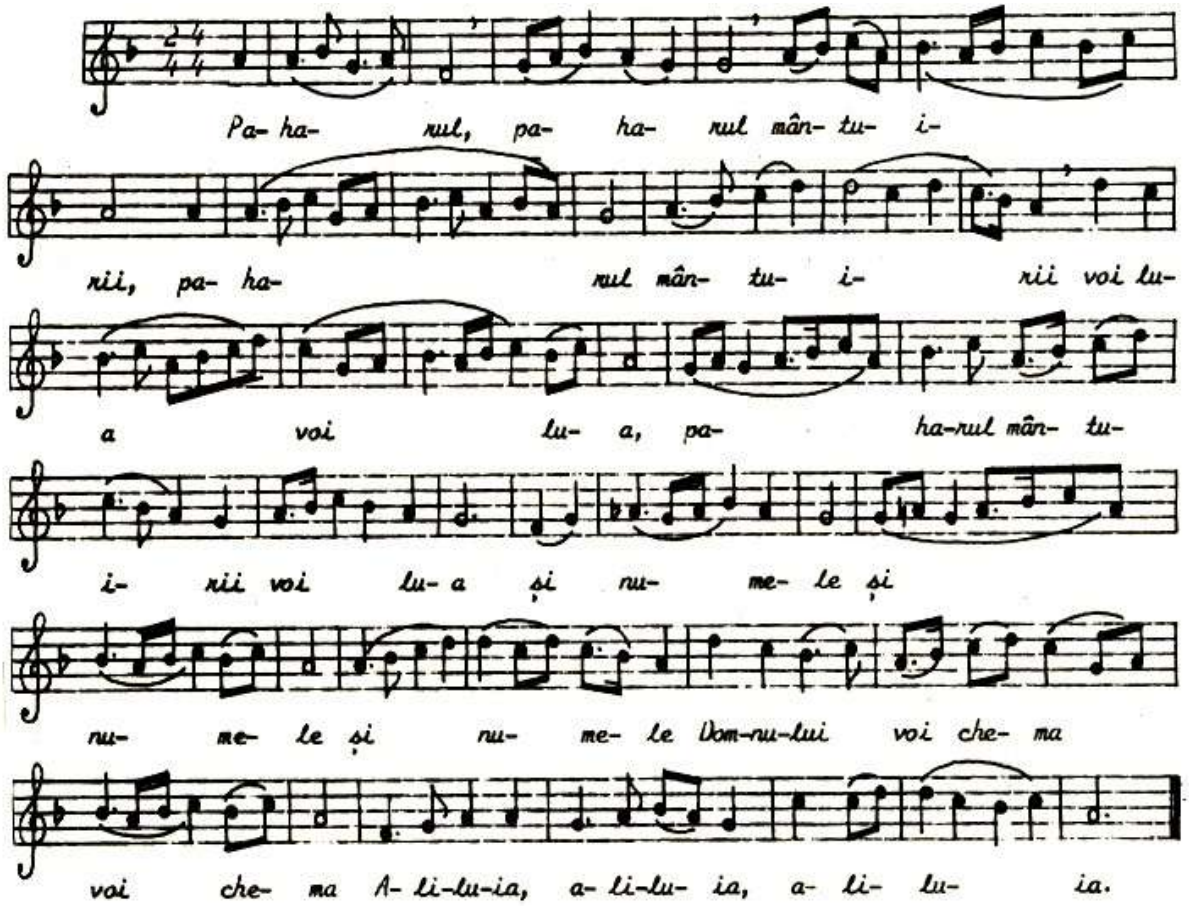

Însemnatu-s-a peste noi – priceasnă la Înălțarea Sfintei Cruci

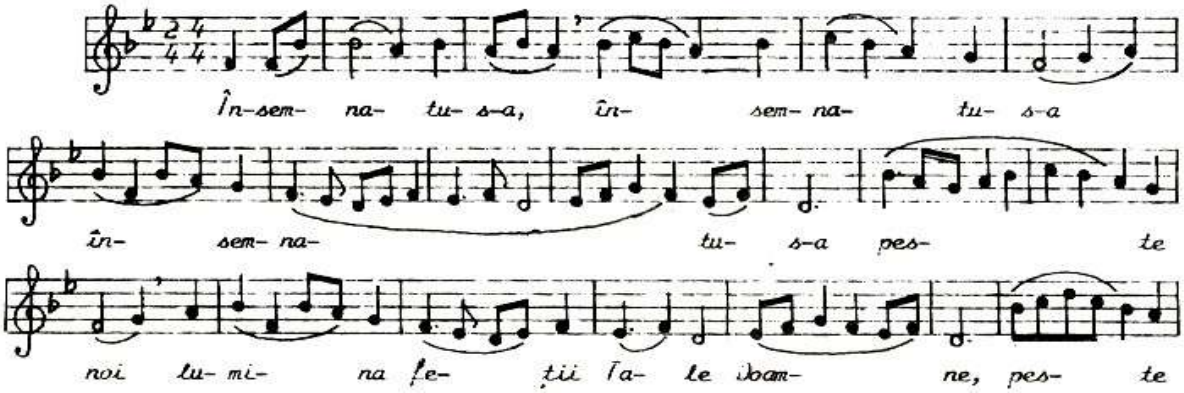

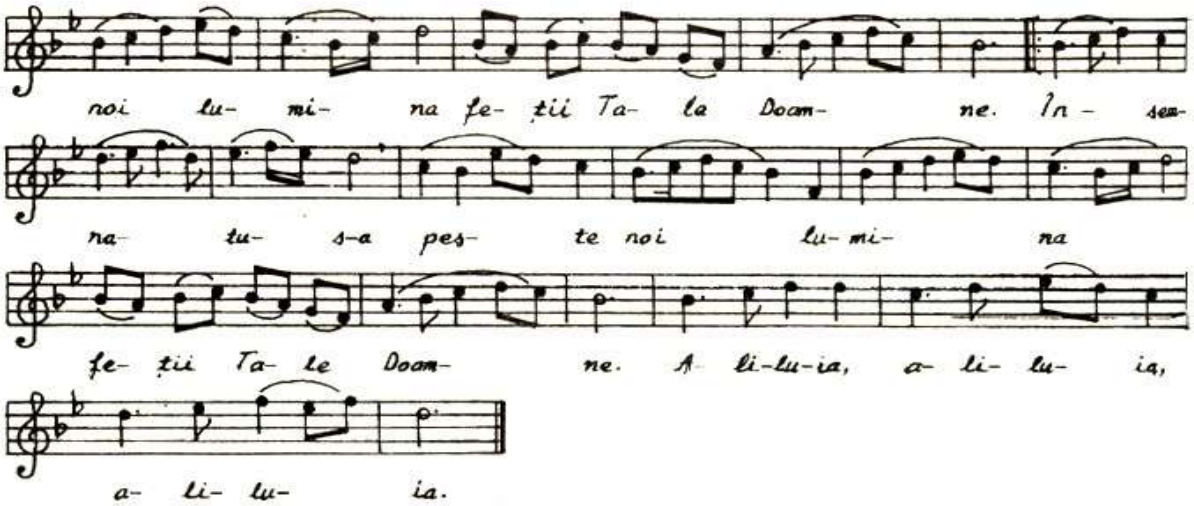

Mântuire a trimis Domnul – priceasnă la Naşterea Domnului

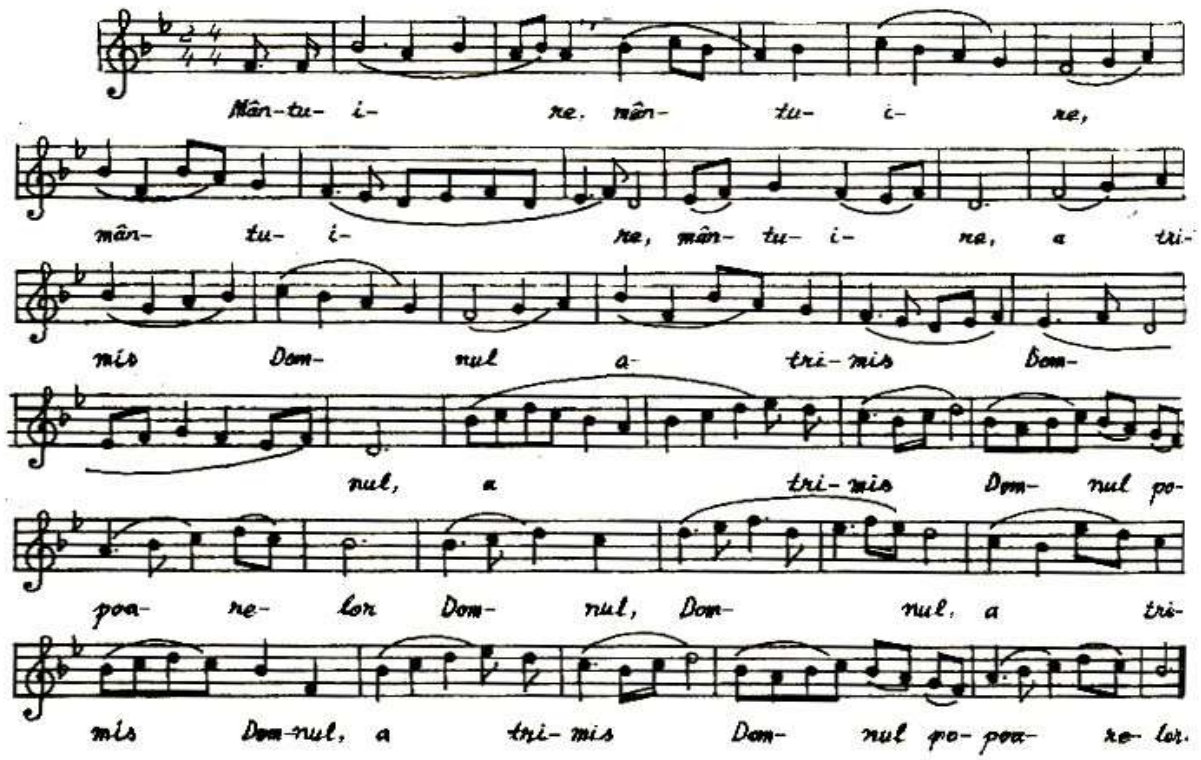

Arătatu-s-a Darul – priceasnă la Botezul Domnului

A- nă- ta- tu- s-a a- nă- ta- tu- s-a

a- nă- ta- tu- s-a Da-
tu-

rul Da- rul cel mân- tu- i-
tu- ror tu- tu-ror oa- me- ni-

tor Da- rul Da- rul Da- rul cel
lor tu- tu- ror tu- tu- ror

mân- tu- i- tor Da- rul Da- rul cel
oa- me- ni- lor

mân- tu- i- tor tu- tu- ror oa- me- ni-

lor.

Ales-a Domnul Sionul – priceasnă la Bunavestire

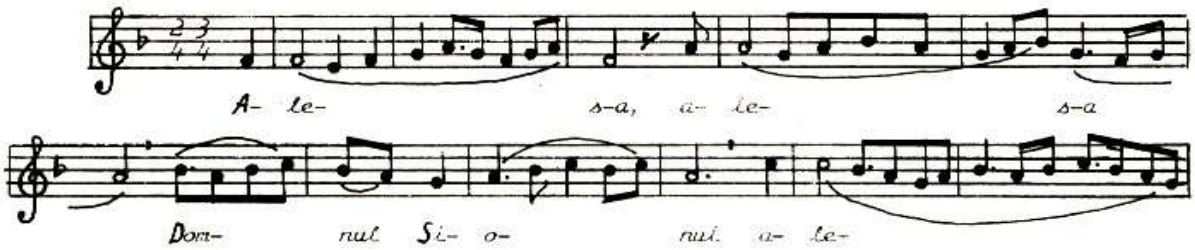

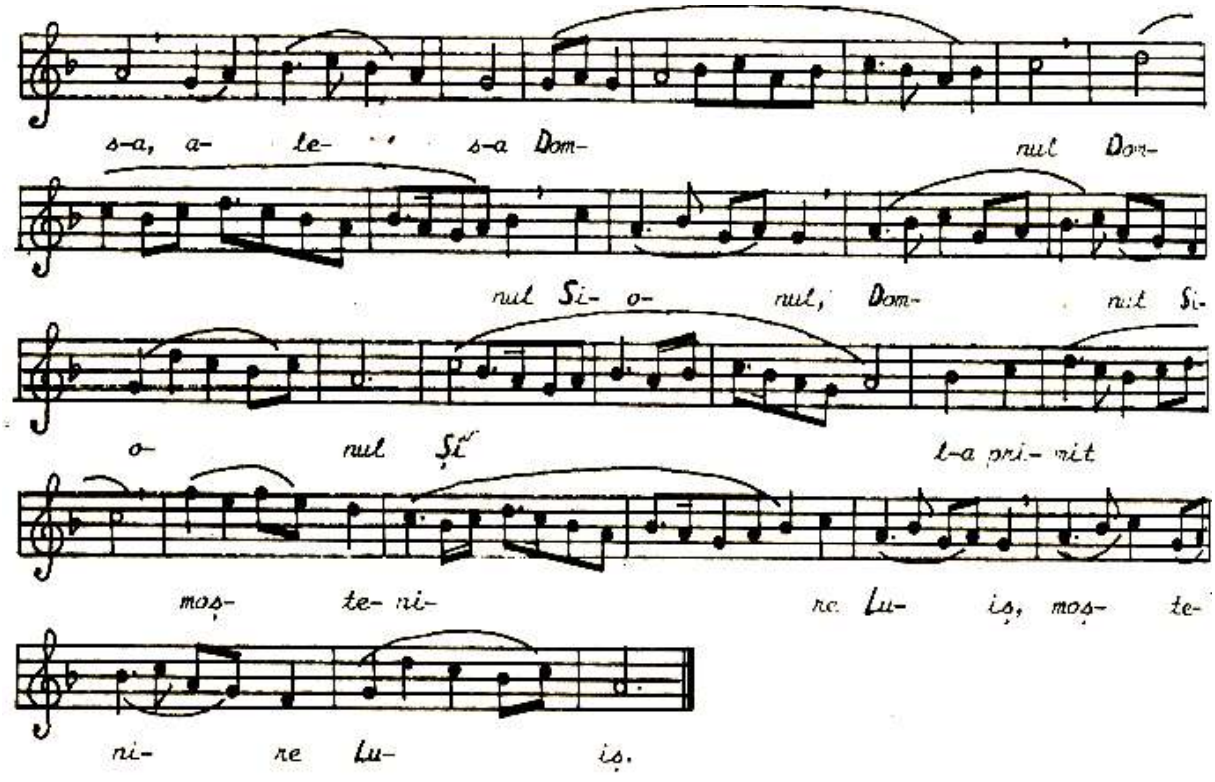

Bine este cuvântat – priceasna de la Florii

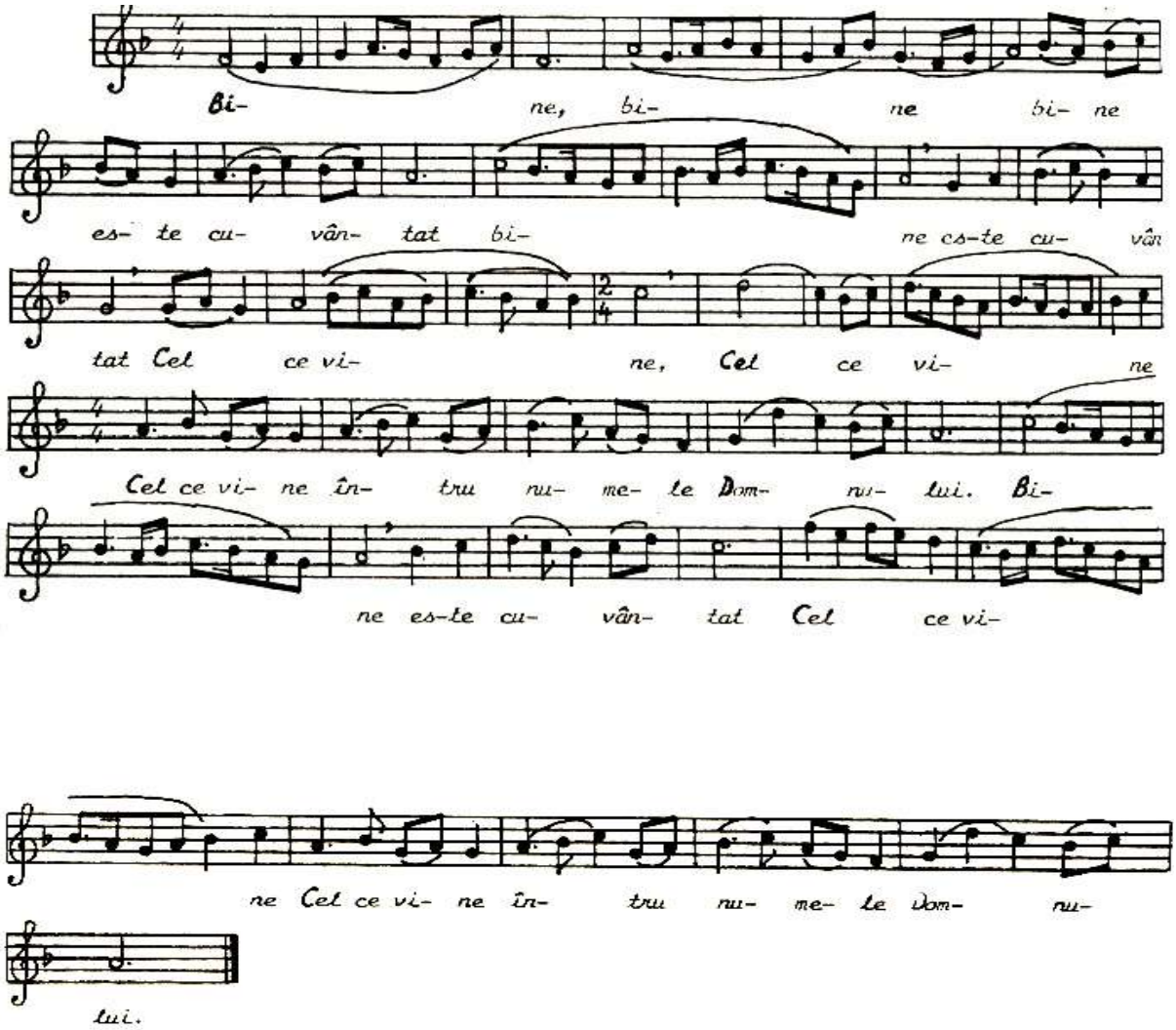

Trupul lui Hristos-priceasna de la Sfintele Paşti

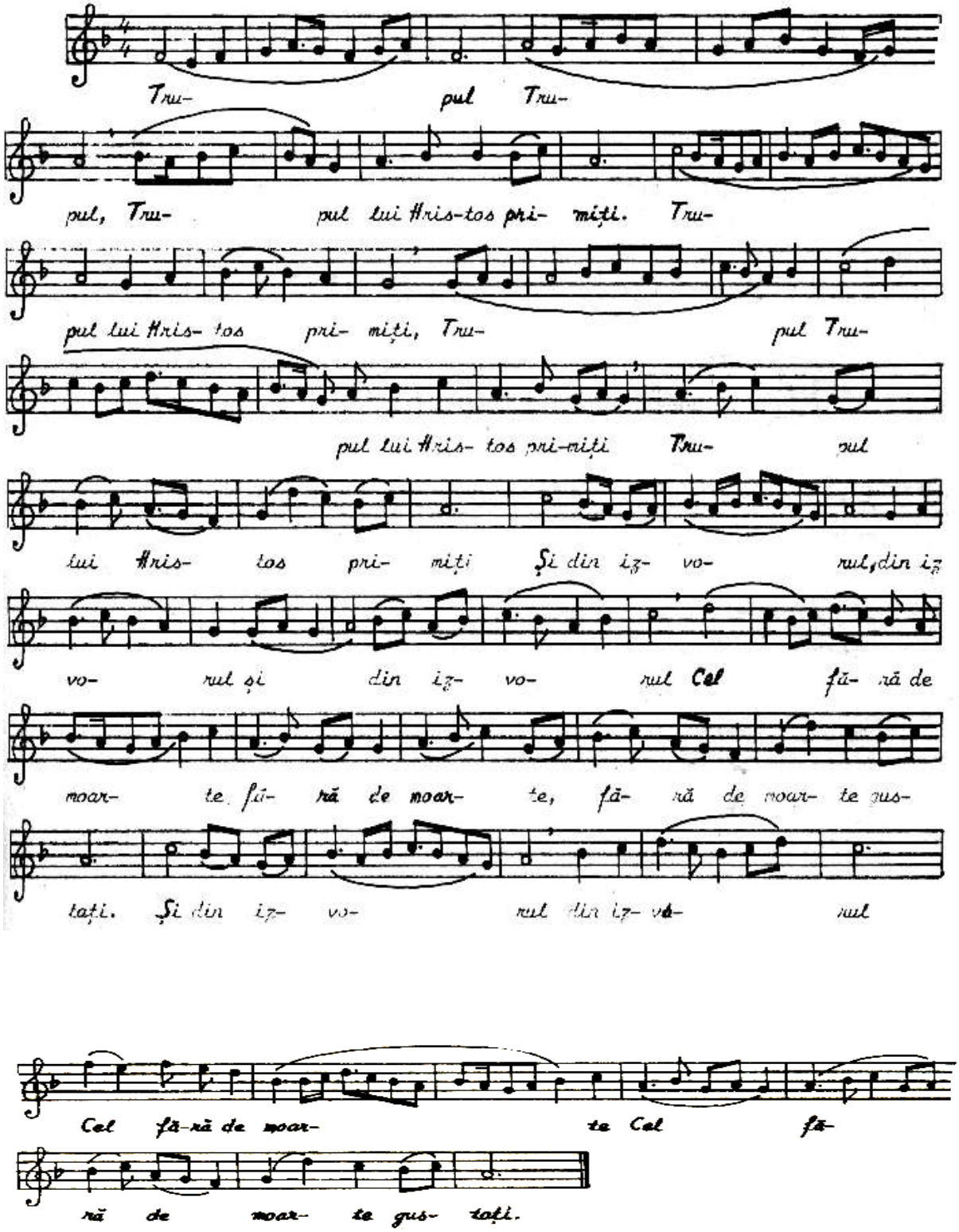

Suitu-s-a Dumnezeu – priceasna de la Înălțarea Domnului

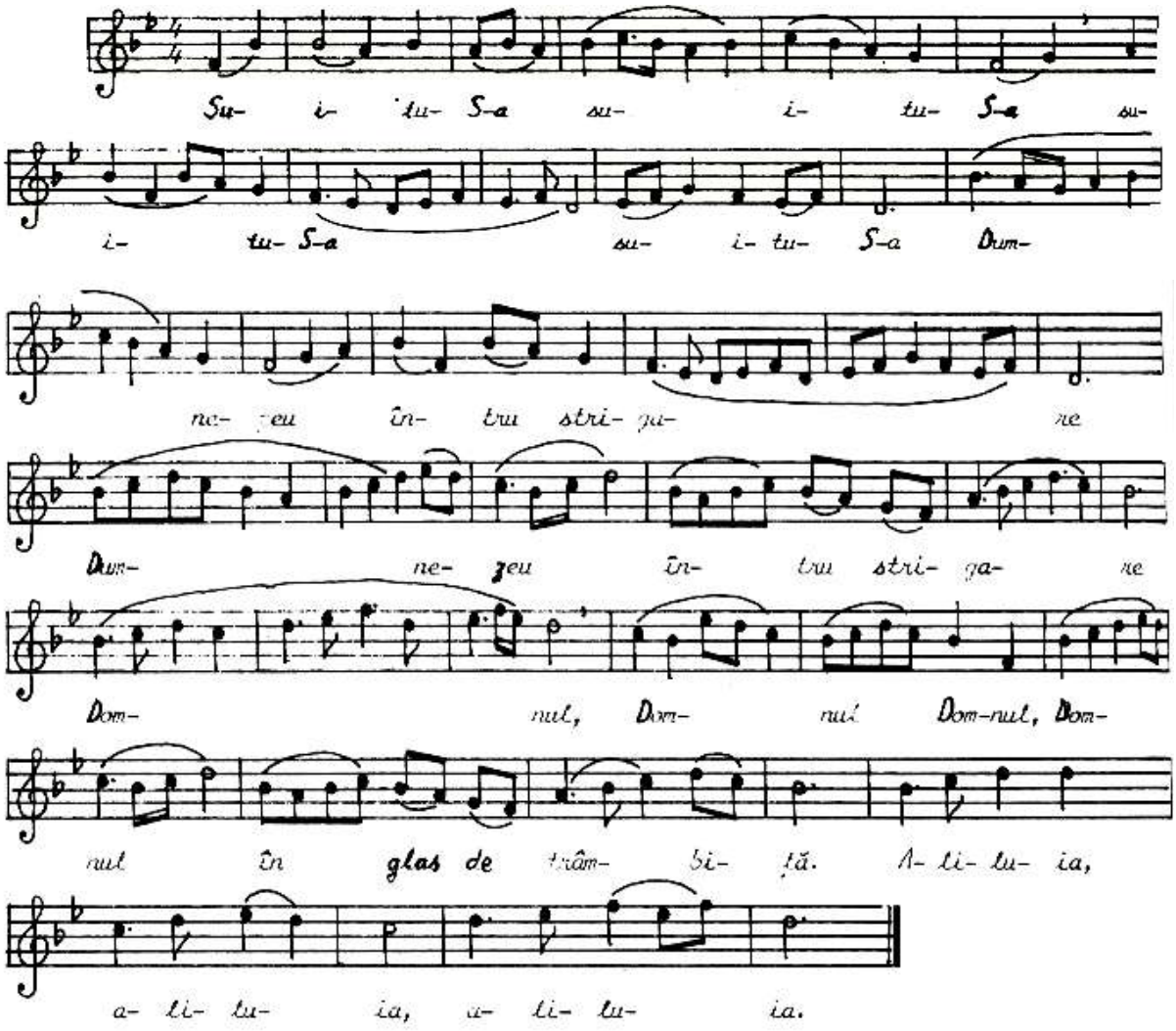

Duhul Tău cel Sfânt – priceasna de la Pogorârea Duhului Sfânt

Du- hul, Du- hul, Du- hul,

Du- hul Tău cel Sfânt nu-L lu- a nu-L lu- a

de la noi, Du- hul Tău cel Sfânt nu-L lu-

a de la noi, lu-bi- to- ru- le, lu- bi- to- ru-

le, lu- bi- to- ru- le de oa-meni ne ru- găm Ți- e

lu- bi- to- ru- le de oa-meni ne ru- găm Ți- e.

A- li- lu- ia, a- li- lu- ia, a- li- lu- ia.

Doamne întru lumina feței Tale – priceasna de la Schimbarea la față

Doam- ne, Doam- ne, Doam- ne

în- tru lu- mi- na fe- ții Ta-le Doam-ne vom um- bla vom

um- bla, în- tru lu- mi- na fe- ții Ta- le vom um-

bla, și în-tru nu- me-le Tău, și în- tru nu- me-le Tău,

și în-tru nu- me- le Tău ne vom bu- cu- ra în veci.

Ochiul inimii mele – priceasna de la Adormirea Maicii Domnului

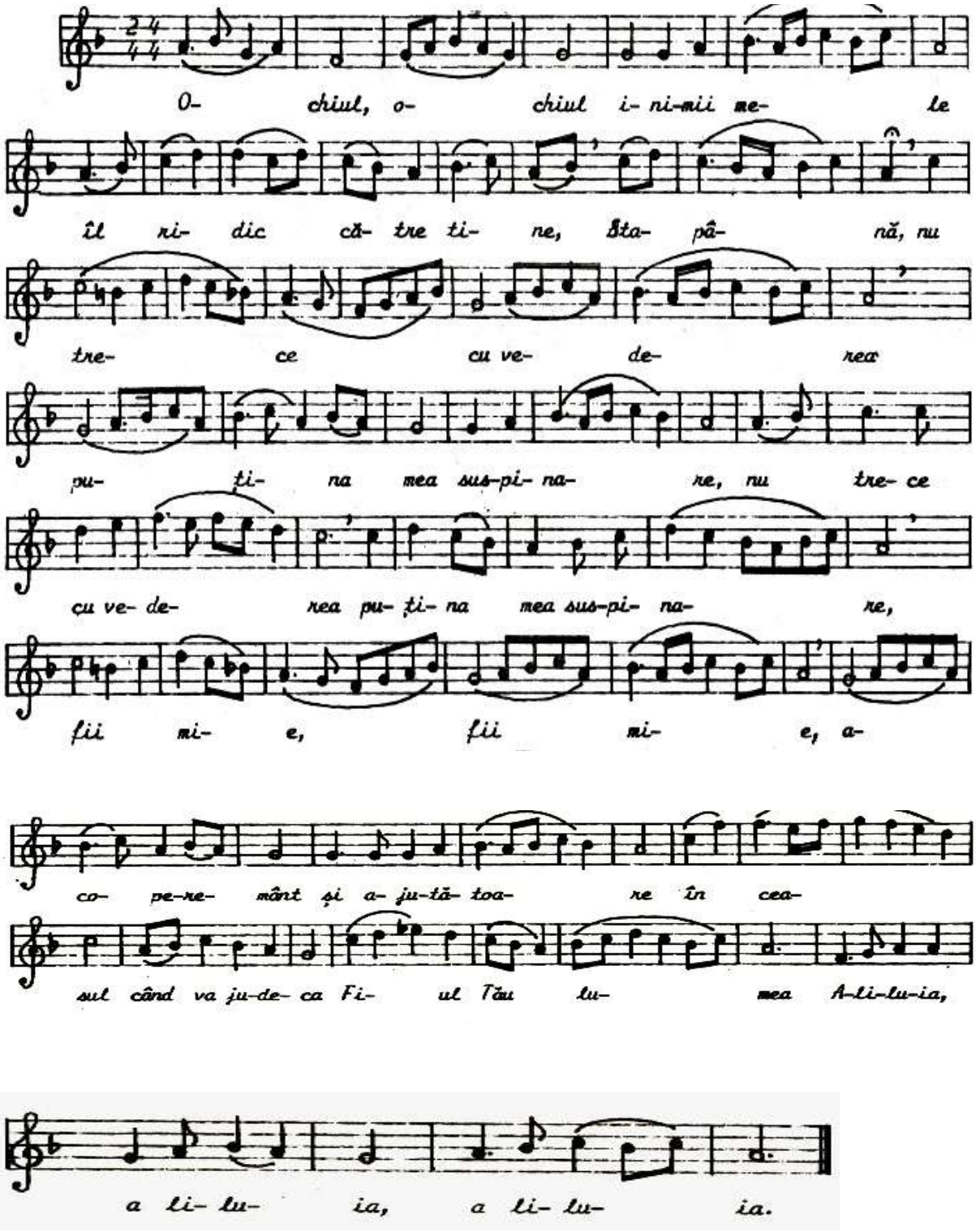

Axioanele Praznicelor Împărăteşti şi ale Maicii Domnului

Axionul Naşterii Maicii Domnului *

Mă - reș - te, su fle te al meu, pe
ce - ea ce s-a năs - cut din cea stear — pă
pe Fe — cioa — ra Ma-ri — a.
Stră — in — lu — cru
es - te mai — ci — lor fe — cio - ri — a, stră —
i — nă și — fe — cioa - re - lor nas — te —
rea de fiu. Iar în - tru ti —
— ne, de Dum - ne -
zeu Năs - că — toa — re, a — mîn - do — uă
s - a — a — ra — tat;

* Axioanele au fost preluate după D. Cusma, I. Teodorovici; Gh. Dobreanu, Cântări bisericeşti, Timişoara, 1985, pp. 356-372.

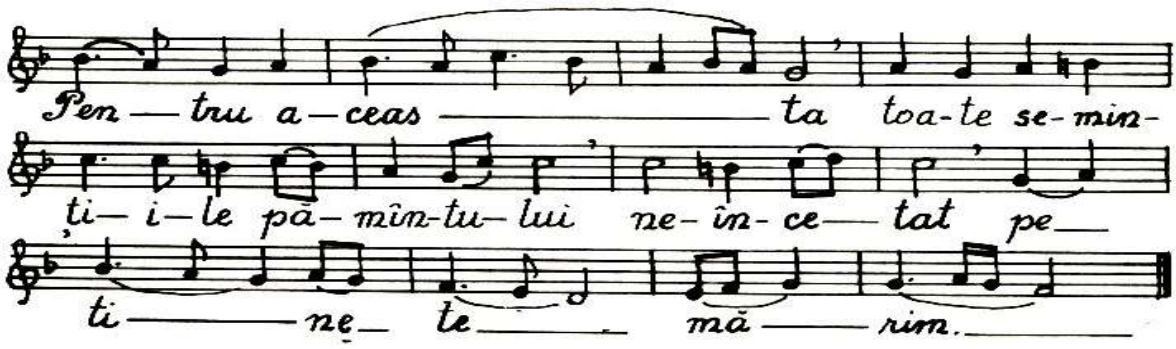

Axionul Înălțării Sfintei Cruci

Mă — reș — te, su — fle — te al meu,
pe prea-cins-ti — tă Cru — cea
Dom — nu — lui.
Rai de — tai — năești, Năs-că-
toa — re de — Dum-ne-zeu, ca — re ai o-drăs-lit,
ne-lu-crat, pe Hris-tos, pen-tru — ca —
— re lem — nul Cru — cii
cel — de vi-a — ță, cel —
de vi — a — ță — pur — tă — tor,
pe — pă — mînt — s-ai — să — dit.

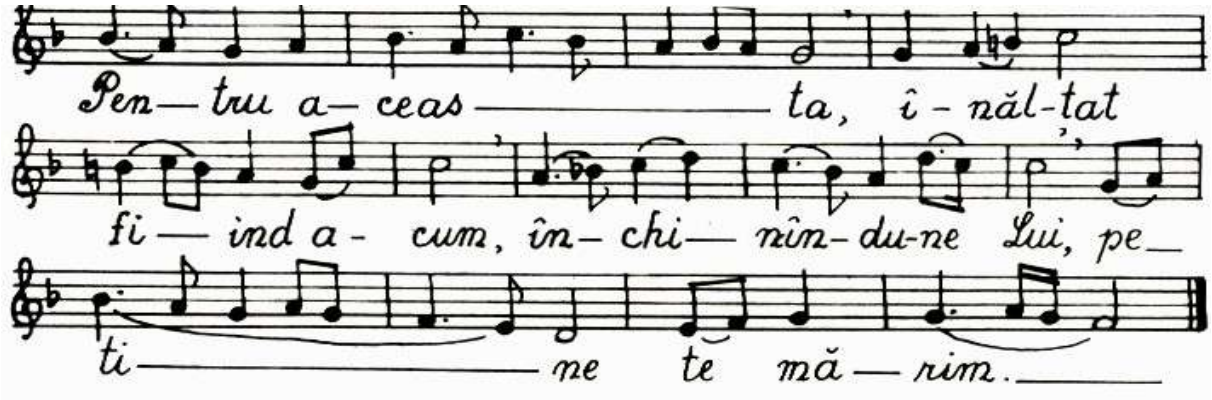

Axionul Intrării în Biserică

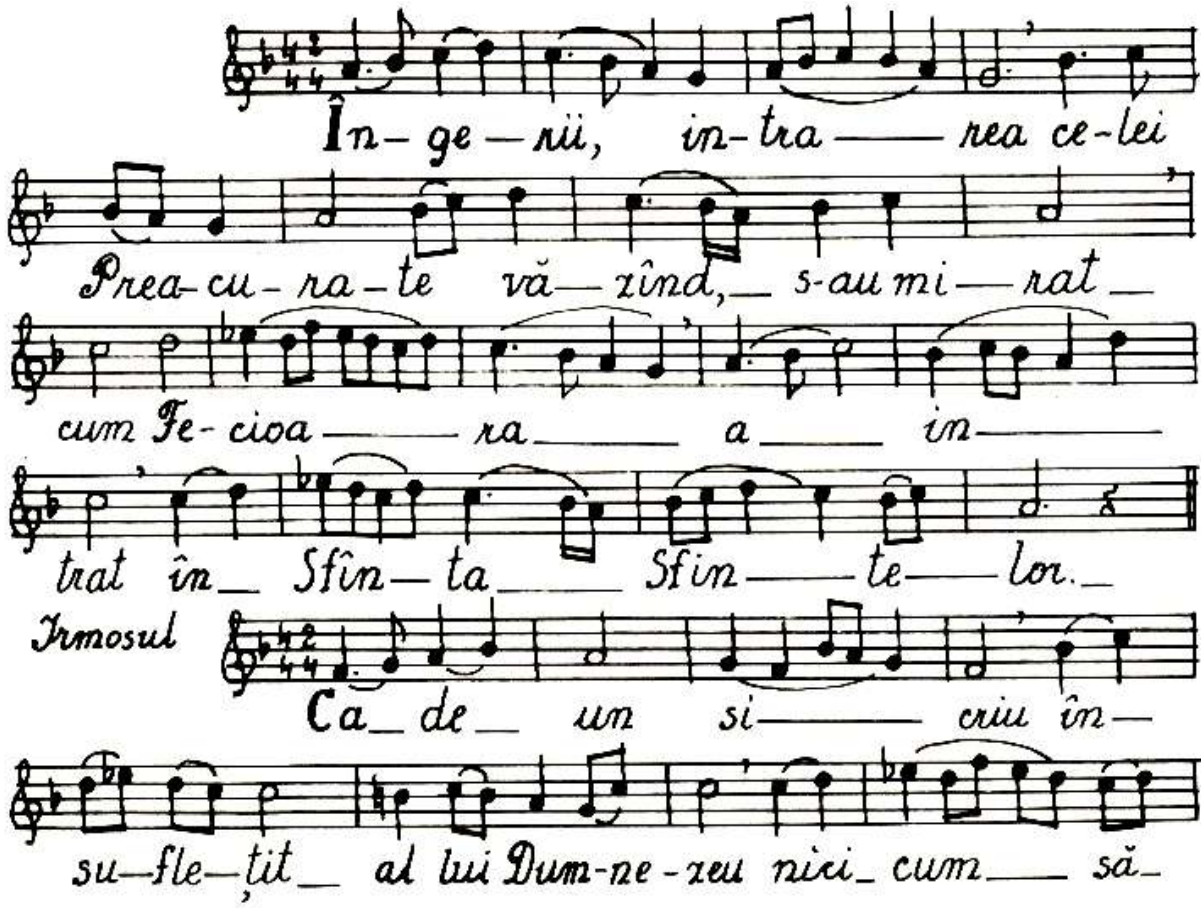
În-ge-rii, in-tra-rea ce-lei
Prea-cu-ra-te vă-zînd, s-au mi-rat
cum Fe-cioa-ra a in-
trat în Sfîn-ta Sfin-te-lor.
Irmosul
Ca de un si-criu în-
su-fle-ţit al lui Dum-ne-zeu nici cum să-

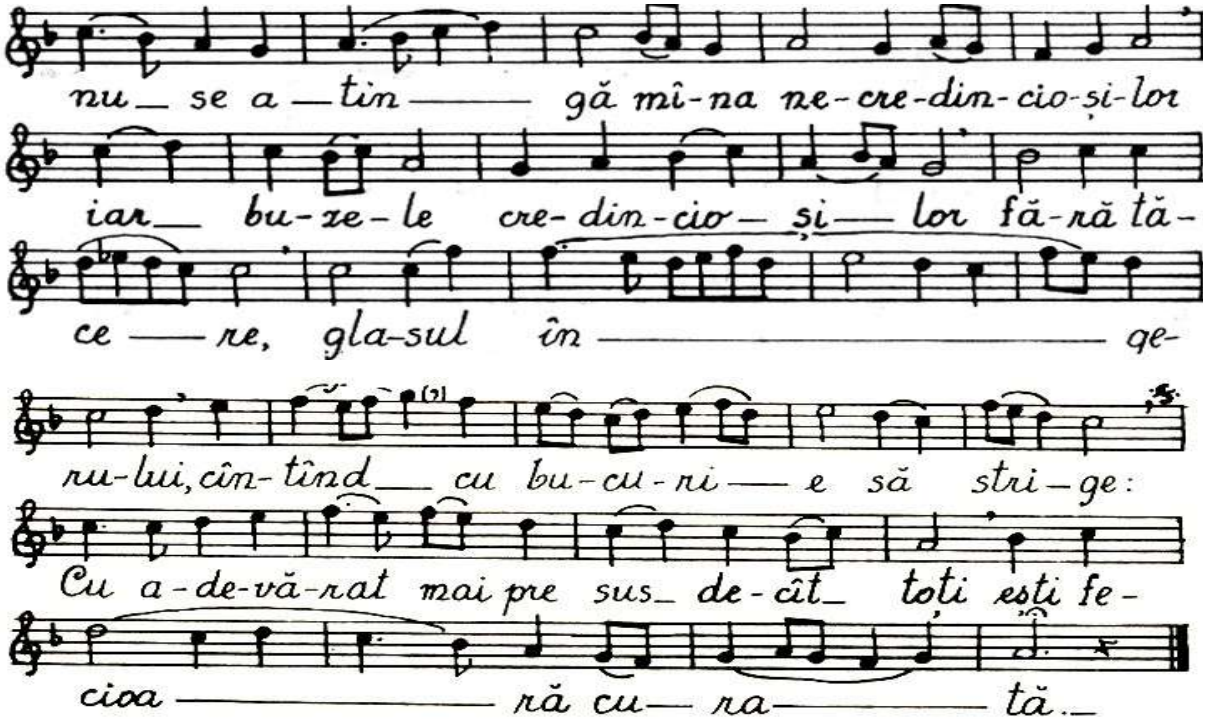
nu se a-tin-gă mî-na ne-cre-din-cio-şi-lor
iar bu-ze-le cre-din-cio-şi lor fă-ră tă-
ce-re, gla-sul în ge-
ru-lui, cîn-tînd cu bu-cu-ri-e să stri-ge:
Cu a-de-vă-rat mai pre sus de-cît toţi eşti fe-
cioa-ră cu-ra-tă.

Axionul Naşterii Domnului

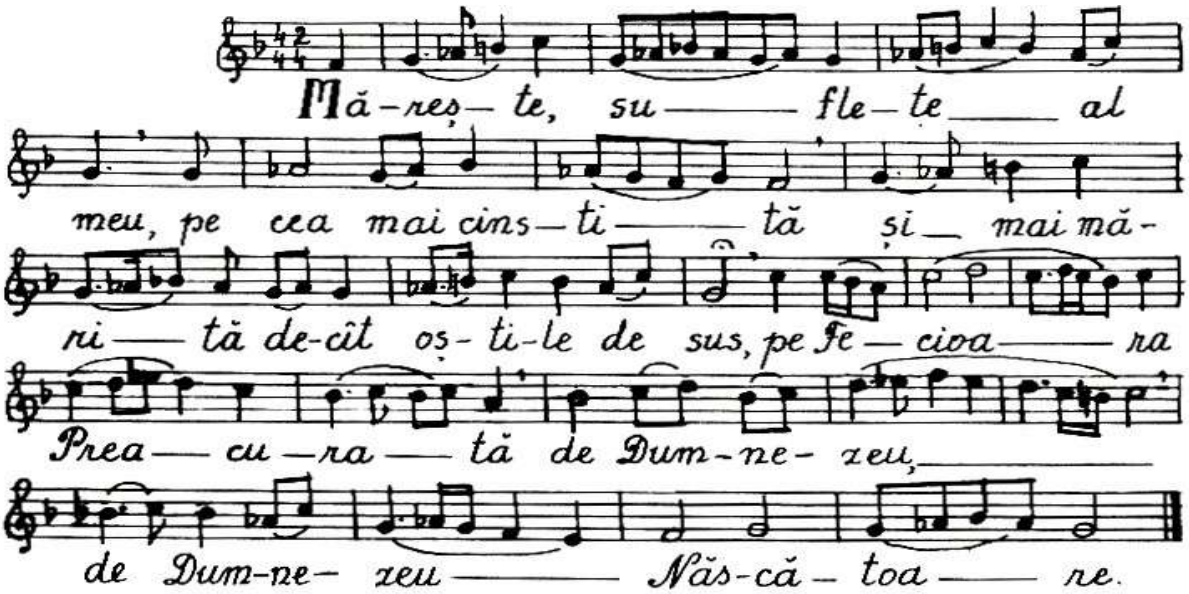

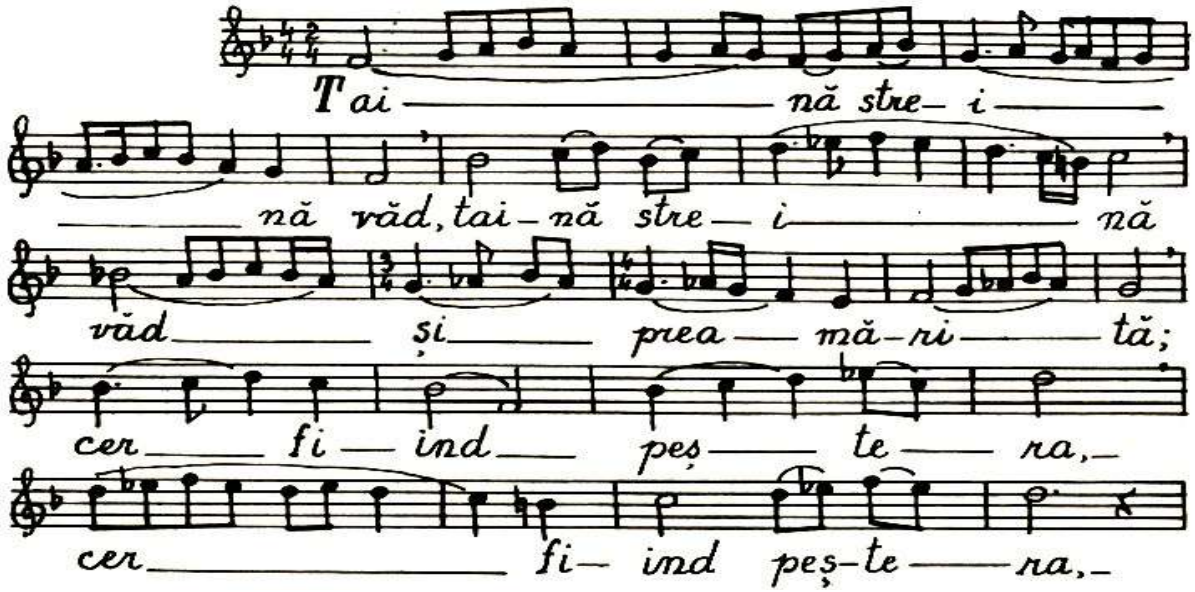

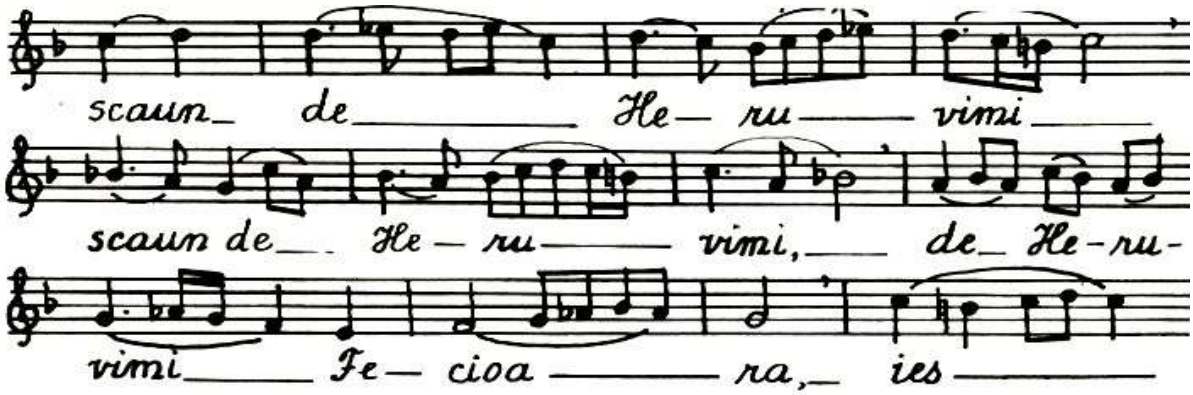

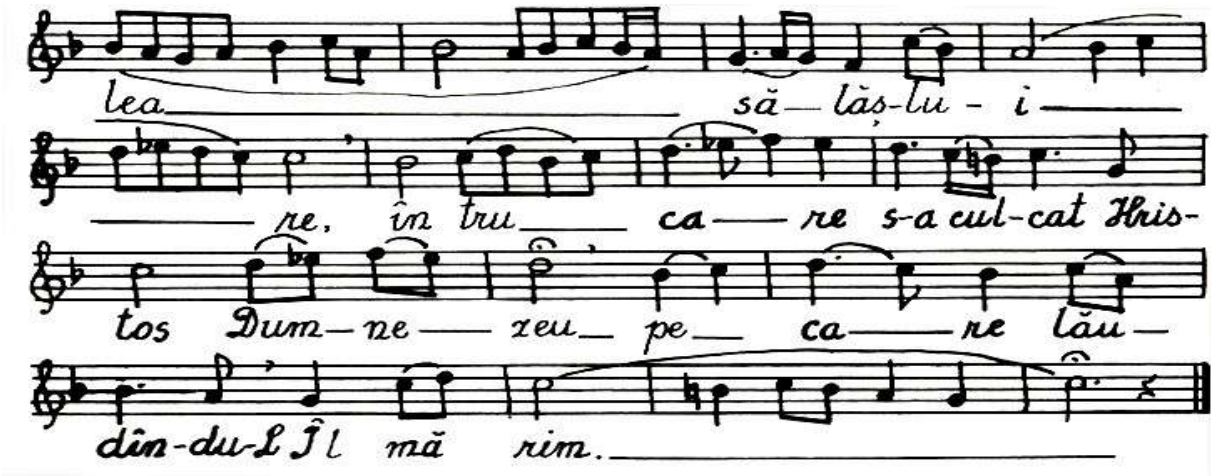

Axionul Botezului Domnului

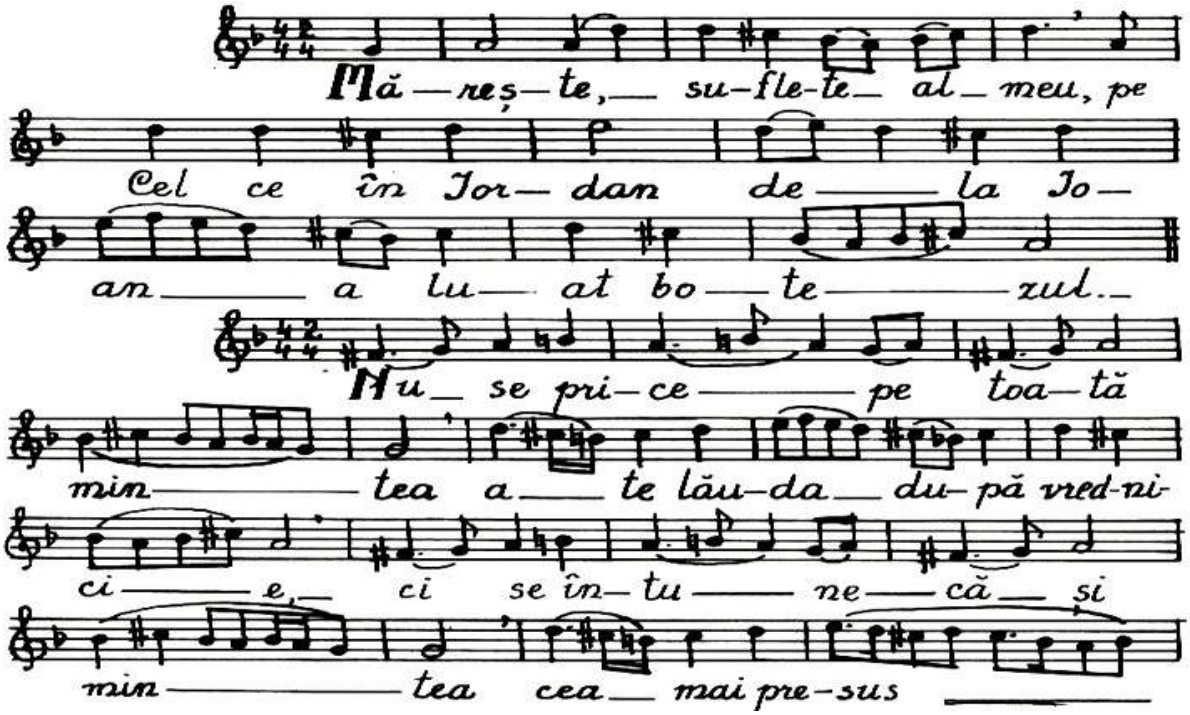
Mă — reș — te, su-fle-te al meu, pe
Cel ce în Ior — dan de la Io —
an a lu at bo te zul.
Nu se pri — ce pe toa — tă
min tea a te lău-da du-pă vred-ni-
ci e, ci se în — tu ne că și
min tea cea mai pre-sus

de lu — me a cîn- ta —
ți — e de Dum — ne — zeu —
Năs — că — toa — re. În — să fi —
ind — bu — nă, pri- meș — te cre-

din — ța, că știi — dra- gostea
noas — tră cea dum- ne — ze — ias —
că, că tu creș- ti- ni — lor ești fo- lo- si-
toa — re; pe ți — ne
te — mă — rim, te — mă- rim.

Axionul Întâmpinării Domnului

Măs-că — toa- re de Dum — ne- zeu, nă-
dej — dea tu — tu-ror creș- ti — ni — lor, a-
co — pe-ră, a — pă-ră, — pă- zeș — te, — pe
cei — ce nă- dăj-du-iesc — spre ti — ne. —
În — le — ge, — în —
um — bră și în — Scrip- tu — ră,

în — chi-pu-i — re ve — dem, ve — dem — noi —

cre-din — cio — șii. Toa-tă par-tea băr-bă-teas —

că, ce des-chi — de pîn — te — ce — le

sfînt — lui Dum-ne — zeu es — te —

Deci — pe Cu-vîn — tul Cel mai î — na —

in — te năs — cut, Fi — ul

Ta — tă — lui, — Ce — lui fă — ră —

de — în-ce — put, Cel în — tîi — năs-

cut — din Mai — că fă — ră is —

pi — tă băr-bă — teas — că, Îl — mă — rim. —

Axionul Buneivestiri

Bi — ne-ves-teș — te, pă-mîn — tu-le,
bu-cu-ri-e ma — re. Lău — dați —
ce — ruri, mă-ri — rea lui —
Dum — ne — zeu.

Irmosul: „Ca de un sicriu însuflețit...” ca și la Irmosul „Intrării în Biserică” (veri pag. ....) pînă la semnul 𝄋, continuînd apoi cu finalul următor:

𝄋 Păs-că — toa — re de Dum-ne-zeu,
bu-cu-ră — te cea-pli — nă de-dar
Dom — nul es — te cu — ti — ne.

Axionul Floriilor

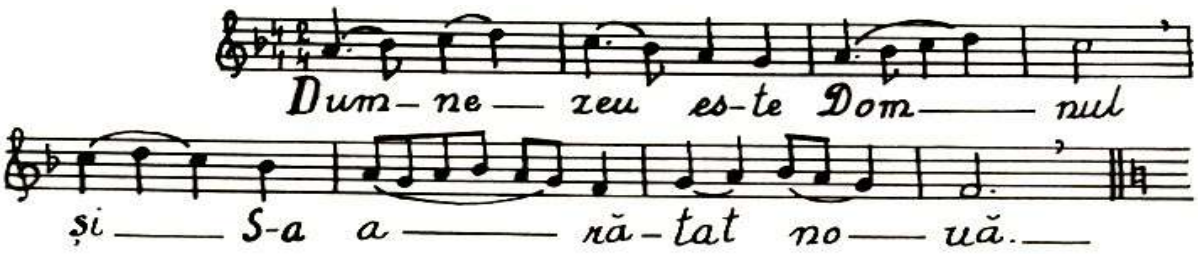
Dum- ne — zeu es-te Dom — nul
și — S-a a — ră-tat no — uă.

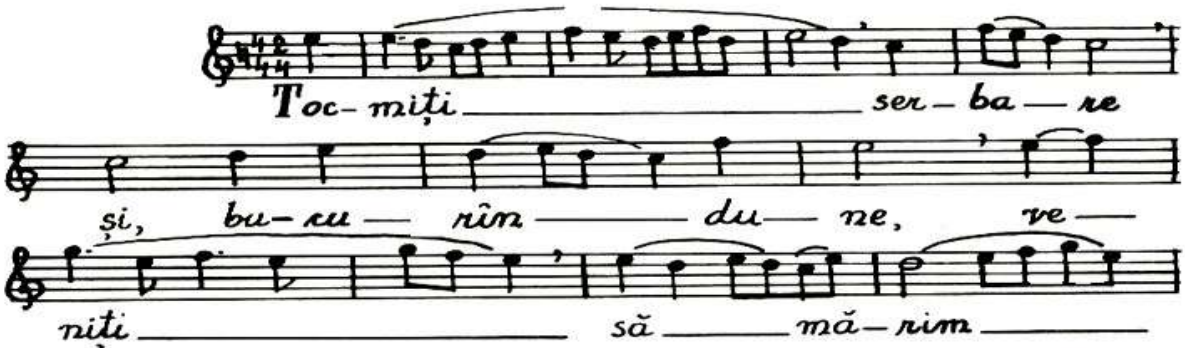
Toc- miți — ser- ba — re
și, bu- cu — rîn — du — ne, ve —
niți — să — mă- rim —

pe— Hris— tos cu ra— muri și
cu stîl— pări— și— cu cîn—
tări, stri gînd— Lui: Bi— ne es— te
cu— vîn— tat cel ce vi— ne
în— tru nu— me-le Dom—
nu— lui, Mîn-tu-i— to— rul
rar.....
nos— tru.

Axionul Sfintelor Paşti

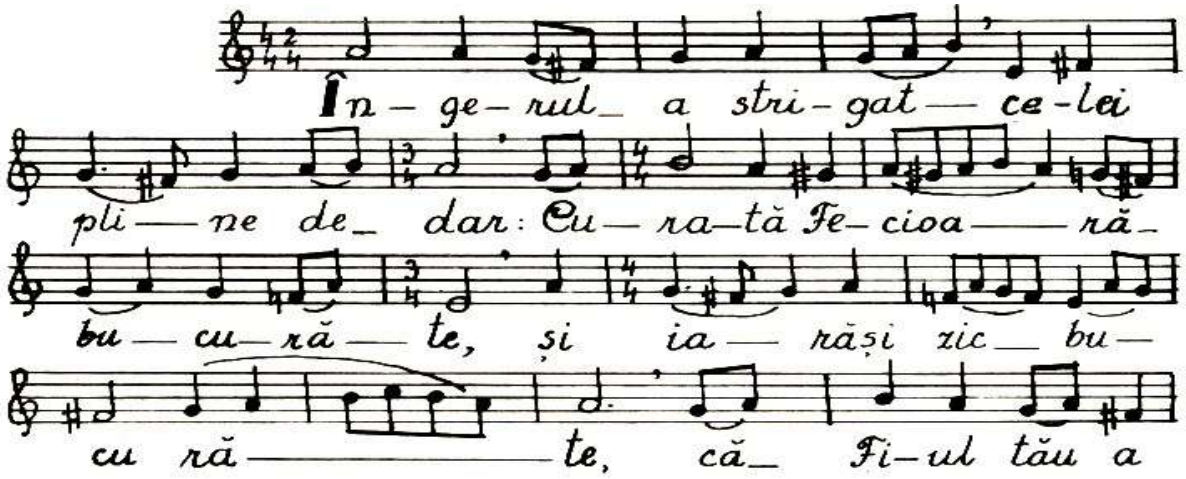

În— ge— rul— a stri— gat— ce-lei
pli— ne de— dar: Cu— ra—tă Fe— cioa— ră—
bu— cu— ră— te, și ia— răși zic— bu—
cu ră— te, că— Fi—ul tău a

în-vi — at a_ tre ——— ia_ zi din_ mor-
mînt și pe morți_ i-a ri — di — cat re-se-
li — ți — vă_ po — poa ——— re.
Lu-mi — nea ——— ză-te, lu ——— mi-
nea ——— ză ——— te, no ——— u-le Je-
ru — sa — li ——— me, că mă — ri ——— nea
Dom-nu-lui pes-te ti — ne a stră ——— lu — cit.

Sal-tă a — cum_ și te bu ——— cu — ră Si —
oa ——— ne, iar_ tu Cu — ra ——— tă
de Dum-ne-zeu ——— Năs-că-toa ——— re
ve-se-leș — te — te în-tru în-vi-e ——— rea
Ce — lui năs — cut al ——— tău.

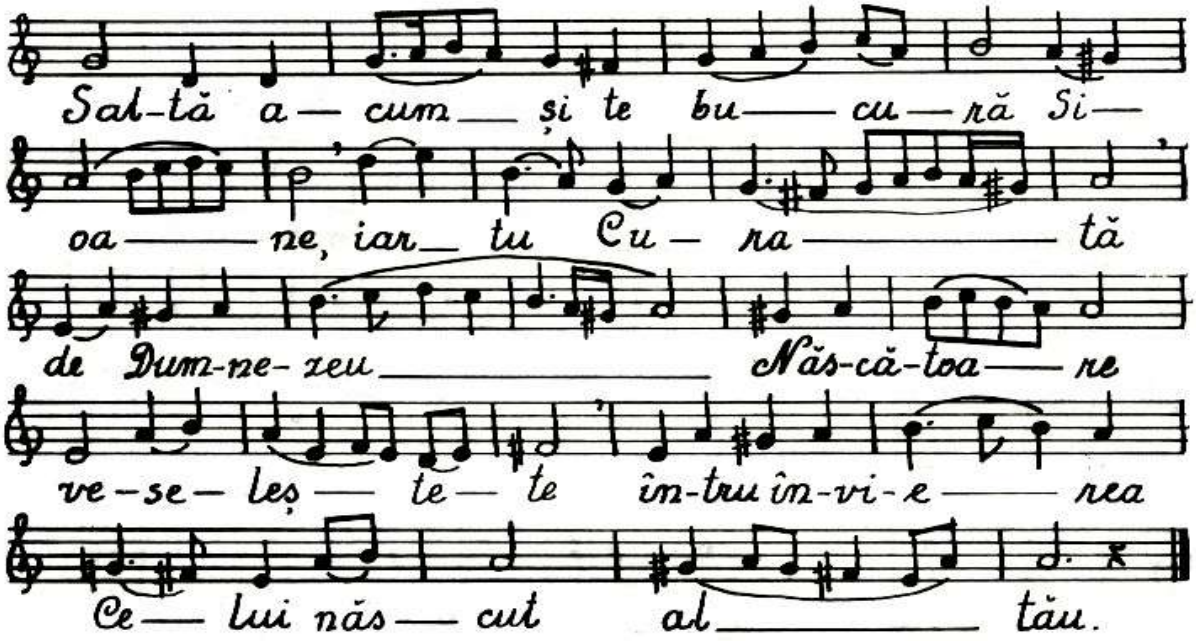

Axionul Înălțării Domnului

Mă-reș — te su — fle-
te al meu, pe Hris-tos, Dă-tă-to-rul de vi-
a — ță, Cel ce s-a i — năl-
tat — de pe pă-mînt la cer,
de — pe pă-mînt la — cer.

Rar

Pe Ti-ne Mai-ca lui Dum-ne-zeu

cea mai pre-sus, mai pre-sus de min-te,
mai pre — sus — de min — te
și de cu-vînt, ca — re ai năs-
cut — ne-gră-it — sub ani pe
Cel — fă — ră — de ani, cre-din-cio — și

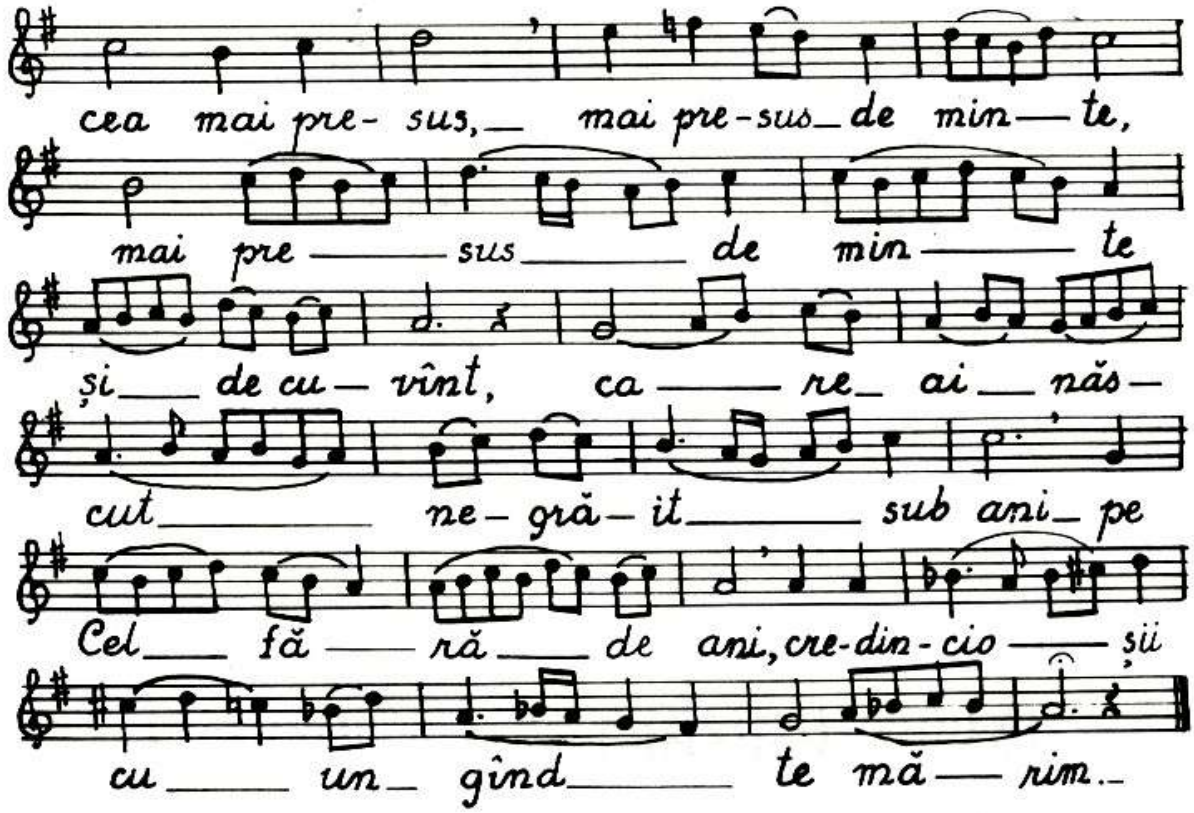

Axionul Pogorârii Duhului Sfânt

Bu— cu— ră — te

Îm— pă-ră-tea — să Mai — că, mă-

ri — rea fe- cioa-re-lor,—

că toa-tă gu — ra cea lim —

— pe- de, bi — ne gră-i— toa —

re, vor— bind, — vor- bind,

nu— te poa — te cîn-ta cum se ca— de,

nu — te poa-te— cîn—ta și —

se— în-tu- ne— că— toa — tă min-tea

a — cu- noaș — te naș-te-rea la;

pen tru a— ceas — ta cu — un gînd pe —

ti — ne, pe ti — ne te — mă-

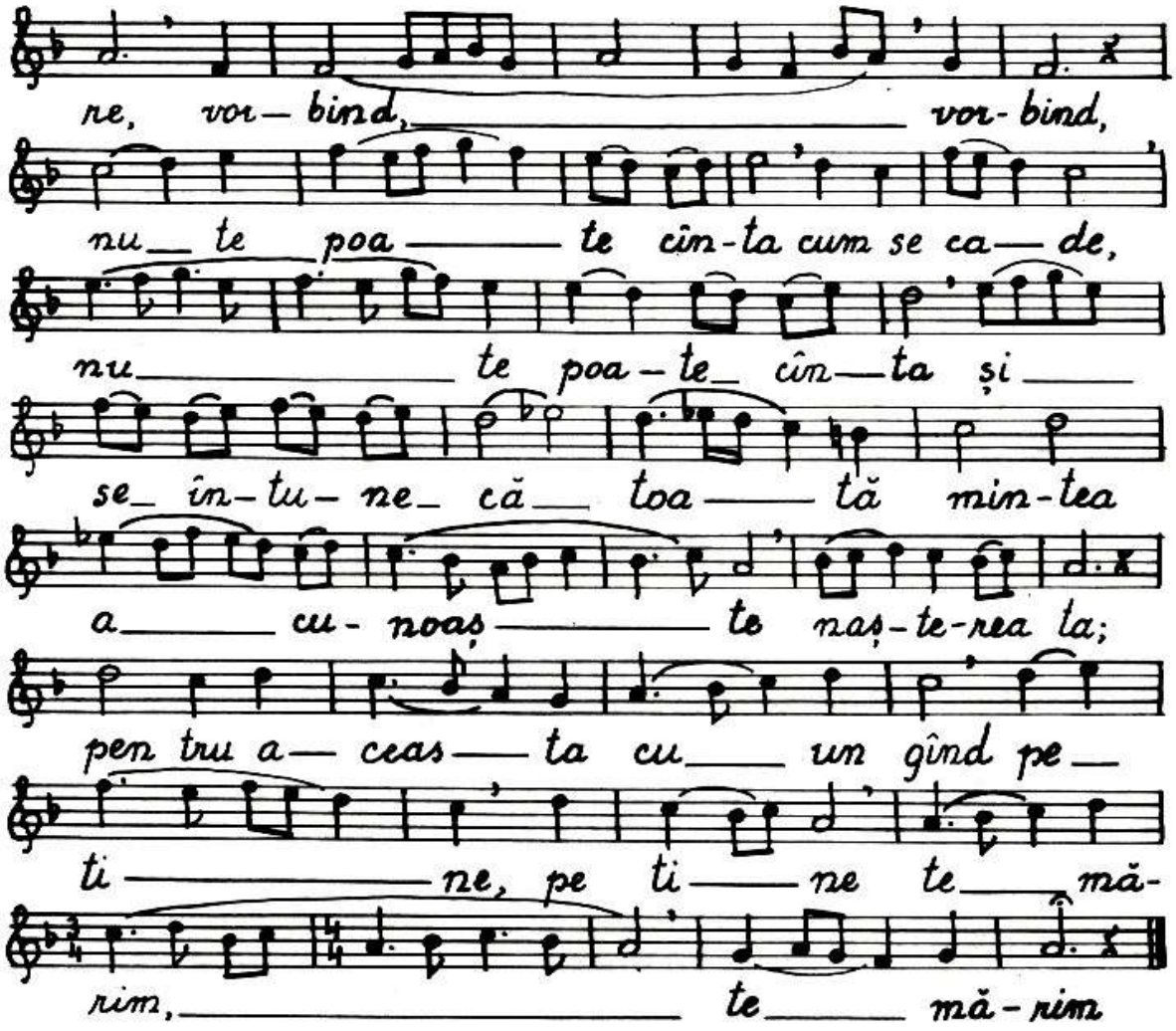

Axionul Schimbării la Față

Mă — reș — te —
su — fle — te — al — meu, mă —
reș — te pe Dom — nul —

Cel — ce s-a — schim-bat — la fa — ță in —
mun — te — le — Ta-bo — ru-lui. —
Mas-te-rea ta — ne-stri-ca — tă —
s-a — a — ră — tat;
Dum-ne-zeu — din coap-se-le ta — le a — ie-șit,
că — s-a — a — ră — tat —
pur-tă-tor de trup — pe — pă-mînt
și cu — oa — me-nii, cu oa-me — nii —
a — pe — tre — cut; pen — tru — a —

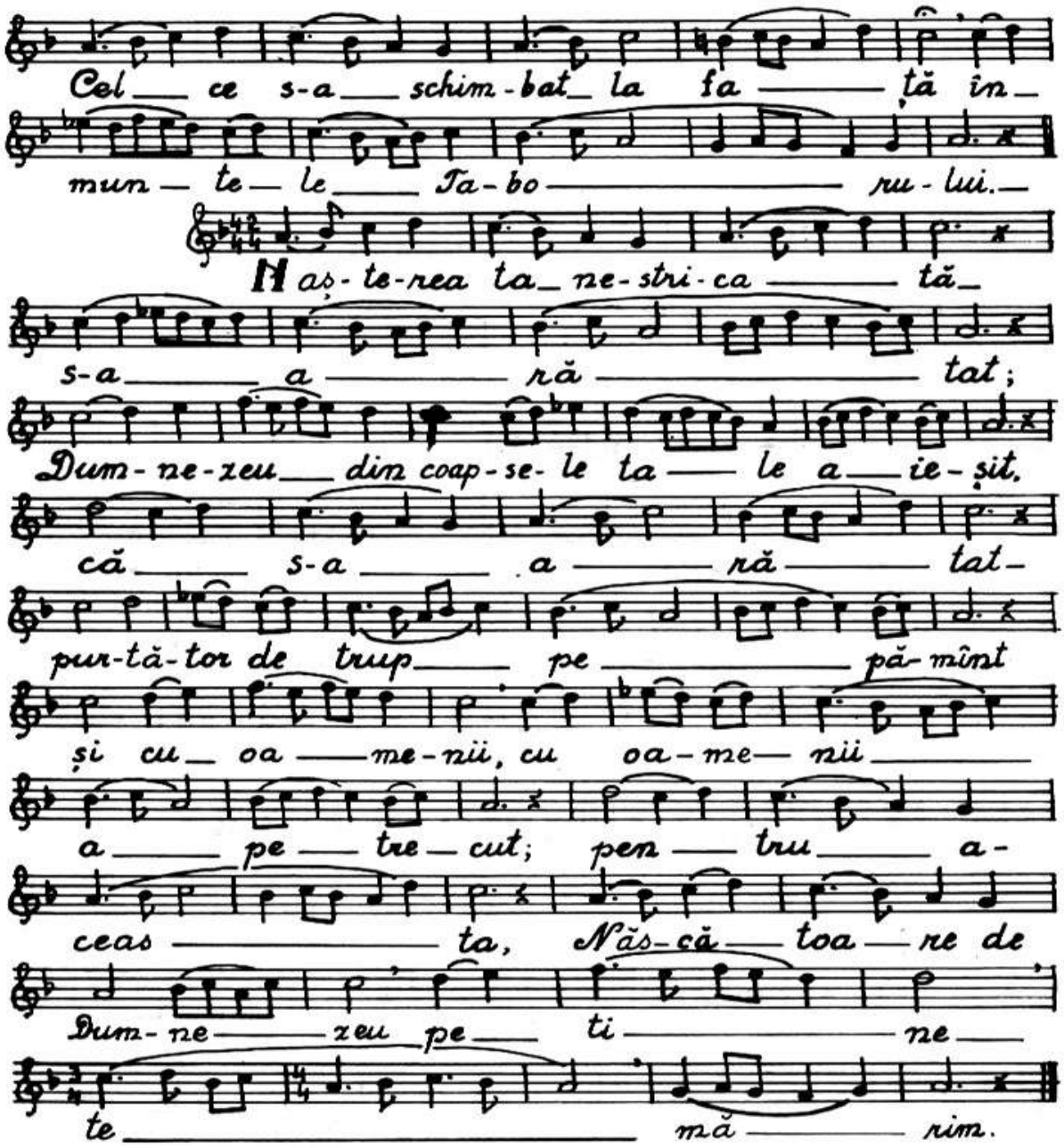

Axionul Adormirii Maicii Domnului

Hea-mu-ri-le toa-te te fe-ri-cim pe ti-ne,
u-na de Dum-ne-zeu
Năs-că-toa-re.
Bi-ru-ies-cu-se,
bi-ru-ies-cu-se rîn-du-
ie-li-le, rîn-du-ie-li-le
fi-rii în-tru
ti-ne fe-cioa-ră cu-ra-tă, că-
naș-te-rea fe-cio-reș-te și
moar-tea ar-vu-neș-te vi-a-ța;
ce-ea ce ești du-pă naș-te-
re fe-cioa-ră si du-pă moar-
te, du-pă moar-te
vi-e, mîn-tu-ieș-te
pu-ru-rea Năs-că-toa re de Dum-ne-zeu
moș-te-ni-rea ta, moș-te-ni-rea ta.

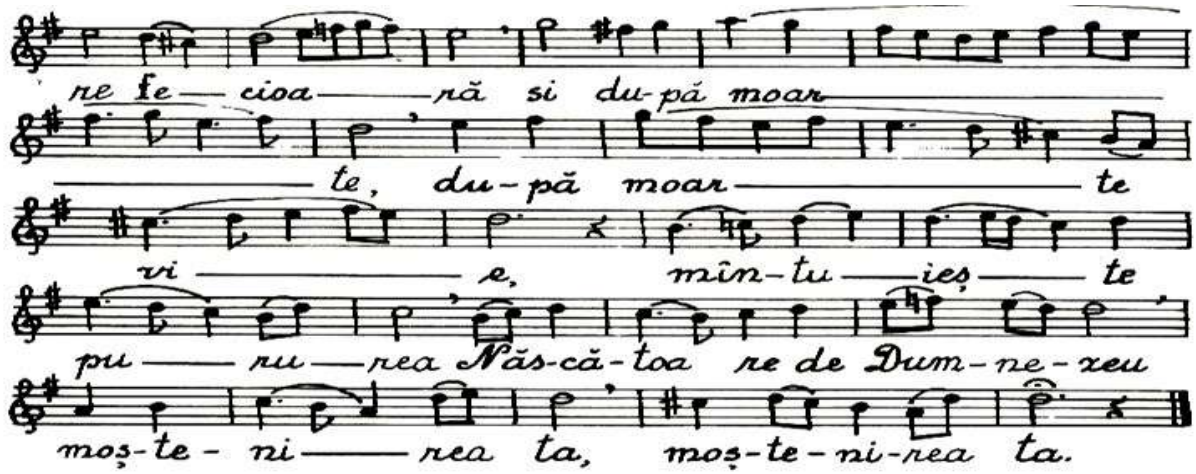

Cântările celor opt glasuri

Vorbind despre cele opt glasuri bisericeşti, termenul de glas, echivalentul ehului din l. greacă, nu este folosit în muzica religioasă în sens de voce omenească, ci în sens de stil de cântare, gen, sistem sonor sau cadențial. Pentru a distinge un glas de altul, trebuie să cunoaştem bine semnele caracteristice ale fiecărui glas în parte, adică: scara, care este treapta fundamentală, numită de bază, formulele melodice folosite, inclusiv formula de încheiere, derularea, cadențele şi formulele lor.

Glasul I (psaltic) foloseşte scara diatonică având treapta fundamentală pe re (pa)[150]. Dacă urmărim scara glasului I, varianta Banat, constatăm că prezintă aceeaşi structură melodică cu varianta psaltică. Dacă urmărim în mod special troparul învierii glas I pe Banat, comparativ cu varianta psaltică, vom observa o asemănare care merge până aproape de identitate.

Materialul sonor al glasului I este alcătuit din formule melodice restrânse dar şi mai ample, aflate în poziții variabile. Principalele formule melodice întâlnite pe parcursul unor cântări ca de ex. Doamne strigat-am…, Stihoavna sau

[150] Glasul I se mai numeşte şi dorian, pentru că provine din provincia Doria din Grecia

troparul, se numesc modele pentru că ele constituie fondul din care sunt alcătuite celelalte cântări, cuprinzând de asemenea criteriile de bază după care se realizează aplicarea melodiei pe alte texte ale cărților de cult. Țesătura muzicală este încadrată în intervalul de cvintă, pe care nu-l părăseşte pe tot parcursul cântării. Ambitusul restrâns precum şi repetarea formulelor melodice, determină însuşirea fără dificultăți a melodiei şi aplicarea acesteia pe text necunoscut.

În muzica psaltică se întâlnesc trei categorii stilistice de cântări, trei modele, pentru fiecare glas în parte: stihirarice (silabice), irmologice (uşor ornamentate) şi papadice (bogat ornamentate).

În stilul stihiraric se cântă: Doamne strigat-am, stihirile, dogmatica, laudele şi voscreasna (stihirea evangheliei).

În tactul irmologic se cântă: stihoavna, troparul, sedelnele, binecuvântările învierii, antifoanele,catavasiile,doxologia şi fericirile.

În tactul papadic: heruvicul, chinonicul sau priceasna.

În Banat nu se mai păstrează aceste denumiri. Majoritatea melozilor autohtoni, Terențiu Bugariu, Timotei Popovici, Aurel Popovici, Trifon Lugojan, vorbesc despre trei variante sau modele: glasul însuşi, care corespunde în muzica psaltică cu tactul stihiraric, modelul stihoavnei şi al troparului.

Aplicarea cântărilor pe textele cărțil9or de cult este următoarea:

Pe „însuşi glas" se cântă (la Vecernie): Doamne strigat-am, Să se îndrepteze, Stihirile şi Dogmatica cea mare, iar la Utrenie, Mărire… Pentru rugăciunile Apostolilor tăi, Şi acum… Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu…, Miluieşte-mă Dumnzeule după mare mila Ta… (cu stihirea sa), Laudele şi Voscreasna

Pe modelul stihoavnei: Stihoavna, Antifoanele, Catavasiile, Măreşte suflete al meu pe Domnul…, Şi acum… Prea binecuvântată, Doxologia şi Fericirile.

Pe modelul Troparului se cântă: Sedelnele, condacul, troparele învierii.

Dacă modelul „însuşi glas”, prezintă deosebiri esențiale față de cântarea psaltică, modelele stihoavnei şi a troparului se aseamănă foarte mult.

Întregul discurs muzical al glasului I, reprezintă reluarea variațională a primei formule, instaurându-se un climat de unitate, de echivalență sonoră impus de caracteristica textului. Fiecare cântare are trei sau mai multe formule melodice, care se repetă dar se impune întotdeauna formulă melodică de la început, întrucât aceasta reprezintă stabilirea unui anumit context, a unei acțiuni a cărei acțiune cronologică a avut loc după evenimentul expus în prima parte. Formula a treia îndeplineşte rolul de sinteză, de fapt reprezintă finalul sau încheierea cântării.

Al treilea model al glasului I, Troparul, în care se preamăreşte Învierea Mântuitorului, formulele melodice se succed cu fiecare propoziție având o legătură vizibilă şi un caracter optimist, scoțând în evidență, prin țesătura melodică de la sfârşit, marea minune a lumii: Învierea lui Hristos. Urcarea melodiei în final (mărire purtării Tale de grijă…, ne sugerează puterea lui Dumnezeu de a învinge moartea, de a birui prin învierea Sa puterea morții.

Vecernia glas I[151]

În practica bisericească, această slujbă se înfățişează în trei ipostase: Vecernia de toate zilele, când se oficiază în zilele de rând; vecernia mică, ea fiind o prescurtare a Vecerniei din zilele de rând; vecernia mare de sâmbătă seara şi din preziua sărbătorilor mari.

Ne vom referi la Vecernia de sâmbătă seara, semnalând deosebirile, la vecernia sărbătorilor mari.

[151] Cuvântul „Vecernie”, provine din l. slavonă, înseamnă slujba de seara, corespunde cu vesperina din l. latină. Se oficiază seara în jurul orei 18, 00.

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru…[152]

Strana: Amin, Ps. 103

Preotul : Ectenia mare

Strana: „Fericit bărbatul…”

[152] De la Paşti până la Înălțare , după binecuvântare se cântă de trei ori „Hristos a înviat…”

Fe-ri-cit bar-ba- tul, ca- re-le n-a um-blat în sfa- tul ne-
cre- din-cio-și-lor, a- li-lu- i- ia. Că și- e Dom-
nul ca-lea drep- ți-lor și ca- lea ne-cre-din-cio- și- lor va pie-
ri, a- li-lu- i- ia. Slu-jiți Dom- nu-lui cu fri-
că și vă bu-cu- rați Lui cu cu-tre- mur, a- li-lu-
i- ia. Fe-ri-ciți toți ca- rii na-dăj-du-iesc spre Dân-
sul, a- li-lu- i- ia. Scoa-lă, Doam- ne, mân-tu- e-
ște-mă, Dum- ne-ze-ul meu, a- li-lu- i- ia. A Dom-
nu-lui e- ste mân-tu- i- rea și pes ste po- po- rul Tău,
bi- ne- cu- vân-ta-rea Ta, a- li- lu- i- ia.
Sla-vă Ta-tă-lui și Fi- u- lui și Sfân- tu-lui Duh, a-li-lu- i- ia.

Preotul: Ectenia mică.

Strana: „Doamne strigat-am…”, „Să se îndrepteze…” „Din straja dimineții…”, „Că la Domnul…”.

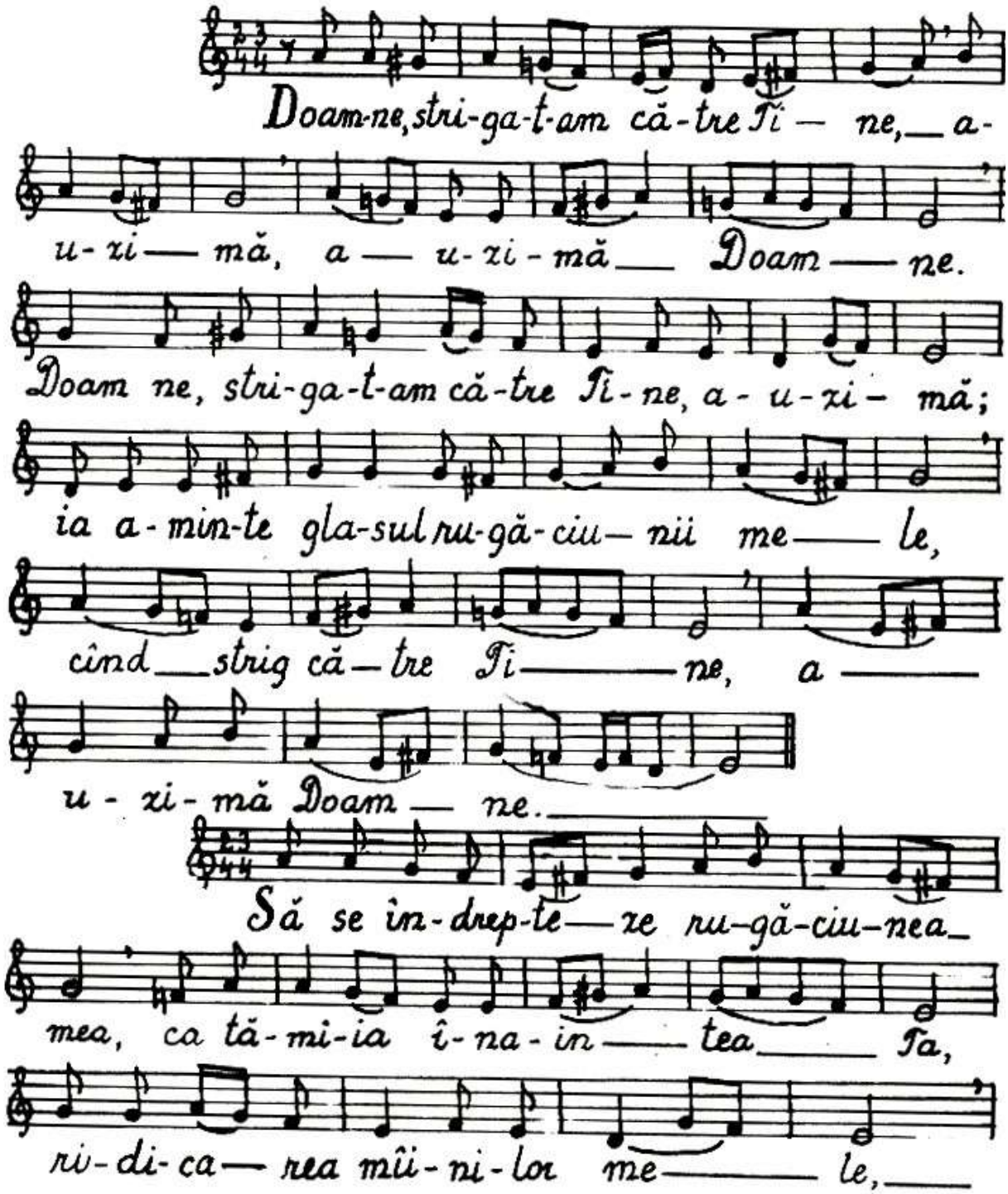

Preotul face cădirea mare, în timp ce la strană se continuă cântarea stihirilor învierii pe glasul I.

jert- fa de sea — ră, a — u- zi- mă

Doam — ne.

Din stra- ja di- mi- ne- tii pî- nă în

noap — te, din stra — ja

di- mi- ne — ții, să nă- dăj- du- ias- că

Is- ra- il spre — Dom — nul.

Ru- gă- ciu- ni- le noas- tre ce- le de

sea — -ră pri- meș- te- le, Stin- te

Doam — ne, și ne dă no- uă ier-

ta- re pă- ca- te — lor; că Tu

sin- gur ești Cel ce ai a- ră- tat în lu —

me în- vi- e — rea.

Că la Dom-nul es-te în-du-ra-re și
mul-tă mîn-tu- i — re la El, și
El va mîn-tu- i pe Is-ra-il de toa-te
fă-ră de le-gi-le Lui.
In-con-ju-rați, po-poa-re Si-
o-nul și-l cu-prin-deți pe
din-sul și dați mă-ri-re,
în-trîn-sul, Ce-lui ce a în-vi-
at din morți; că A-ces-ta es-te Dum-ne-
ze-ul nos-tru, Cel ce ne-a
mîn-tu-it pe noi de fă-ră-de-
le-gi-le noas-tre.

Preotul terminând cădirea intră în Sf. Altar pe ușa diaconească din dreapta, îmbracă felonul şi face vohodul cu cădelnița. La strană se cântă dogmatica mare.

Mă-ri-re Pa-tă- lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.

Și a-cum _ și pu-ru- rea și în ve-cii ve-ci-lor. _ A — min.

Pe ce-ea ce es-te mă-ri-rea a toa-tă lu —

mea, ca-re din oa — meni a ră — să ——— rit

și pe Stă- pî — nul S-a năs-cut, u- șa cea ce-reas — că,

lau-da ce-lor fă- ră de tru — puri și po-doa-ba cre-din-

cio-și- lor, pe Fe-cioa-ra Ma-ri-a să o lău-dăm. Că a-

ceas-ta s-a a-ră-tat _ cer și bi- se — ri-că Dum- ne-ze-

i ——— rii; a-ceas-ta, pe- re-te-le cel din mijloc al vrajbei sur-

pîn — du-l, pa- ce a a- dus _ și îm-pă-ră- ți — a

a ——— des — chis. Deci pe a- ceas-ta a- vîn-d-o

în-tă-ri-re a cre- din — ței, a - pă- ră-tor a- vem _ pe

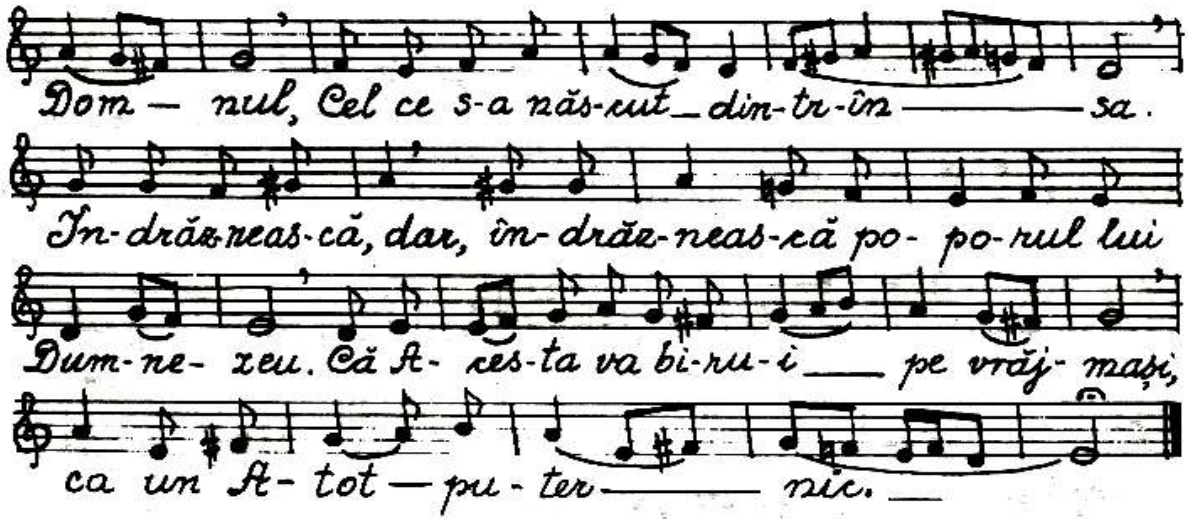

Preotul: Înțelepciune drepți

Strana: **„Lumină lină…”**

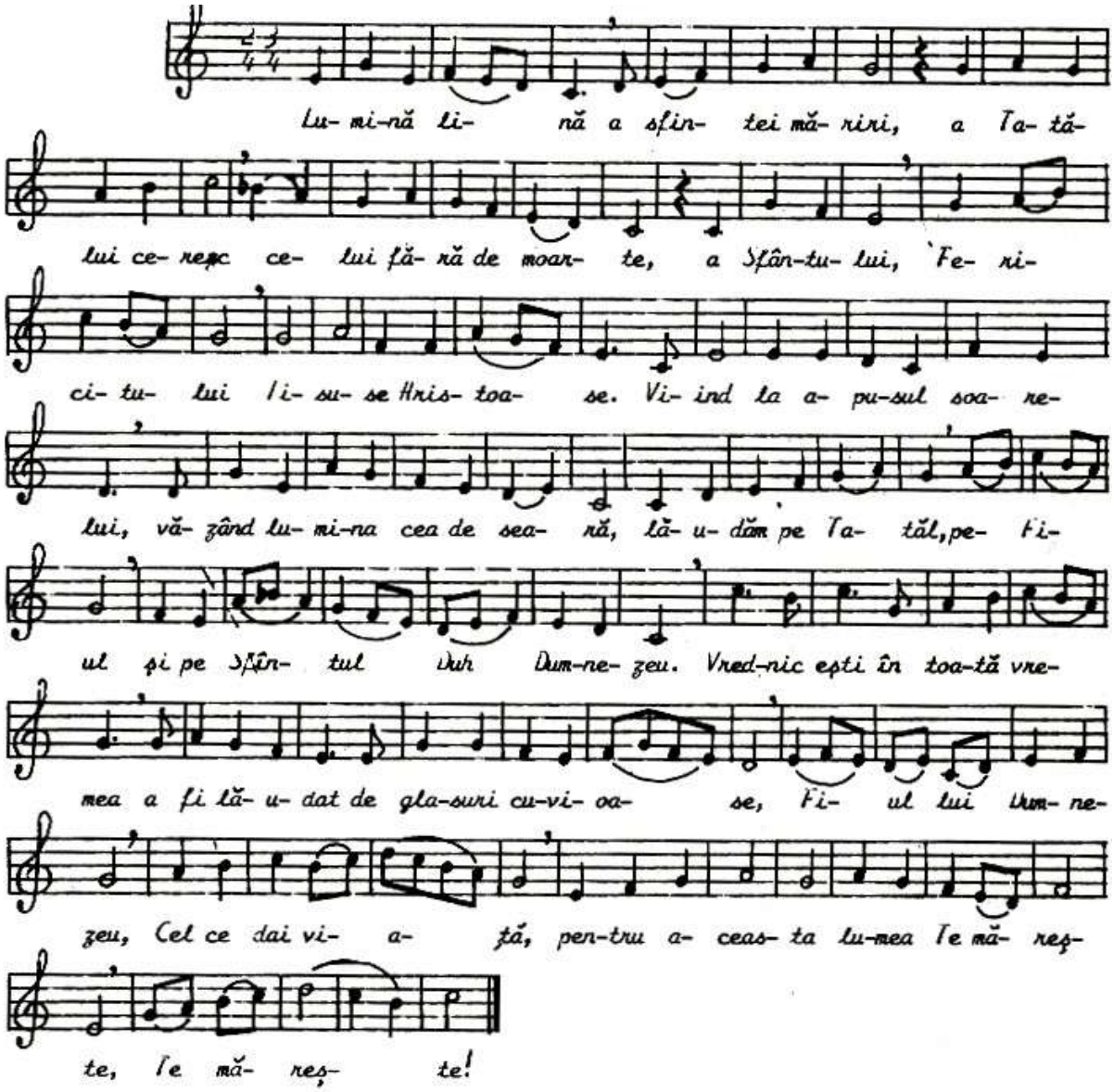

Preotul: Să luăm aminte. Pace tuturor.

Strana: Şi Duhului Tău

Preotul: Înțelepciune. Să luăm aminte

Strana: **Prochimenul zilei**

Sîmbătă seara (glas 6)

I. II.

Dom-nul a îm-pă-ră-ţit, în-tru po-doa-bă s-a îm-bră-cat.

III.

Dom-nul a îm-pă-ră-ţit, în-tru po-doa-bă s-a îm-bră-cat.

Duminică seara (glas 8)

Ia-tă a-cum bi-ne-cu-vîn-taţi pe Dom-nul, toţi slu-ji-to-rii Dom-nu-lui.

Luni seara (glas 4)

Dom-nul mă va a-u-zi, cînd voi stri-ga că-tre Dom-nul.

Marţi seara (glas 1)

Mi-la Ta, Doam-ne, mă va ur-ma în toa-te zi-le-le vi-e-ţii me-le.

Miercuri seara (glas 5)

Dum-ne-ze-u-le, în-tru nu-me-le Tău mîn-tu-ieş-te-mă şi în-tru pu-te-rea Ta mă ju-de-că.

Joi seara (glas 6)

A - ju - to - rul meu de la Dom - nul,

Cel ce a fă - cut ce - rul și pă - mîn - tul.

Vineri seara (glas 7)

Dum - ne - ze - u - le, spri - ji - ni - to - rul meu - ești

Tu - și mi - la Ta - mă va în - tîm pi - na.

În postul Sfintelor Paști, în Duminici la vecernie (glas 8)

Să nu în - tori fa - ța Ta - de la

ro - bul Tău, cînd mă ne - că - jesc de grab' -

mă - a - uzi, ia a - min - te - spre su - fle - tul

meu și - l mîn - tu - ies - te - pe el.

La Nașterea Domnului, la vecernia din 25 dec. (glas 7)

Ci - ne e Dum - ne - zeu ma -

re, ca Dum - ne - ze - ul nos - tru Tu - ești

Dum - ne - zeu - ca - ne faci mi - nuni.

La Botezul Domnului, la vecernia din 6 ian. (glas 7)

Dum - ne - ze - ul - nos - tru în cer și

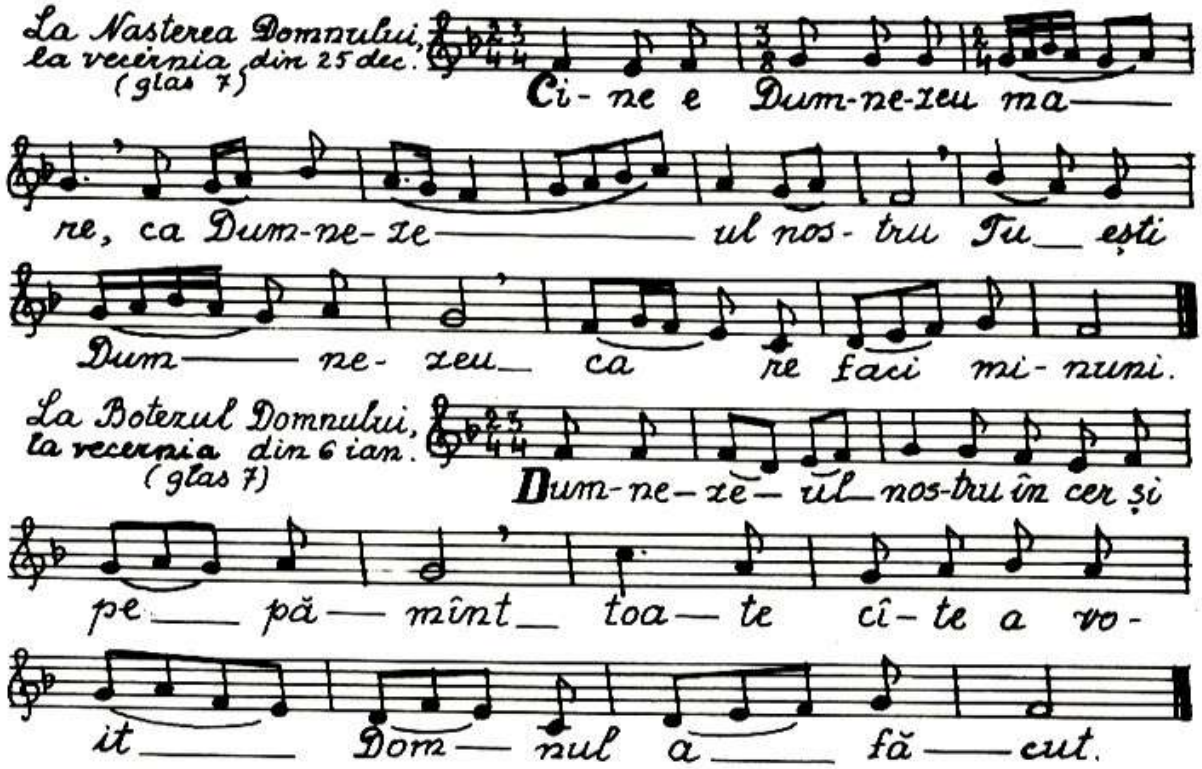

La Praznicele împărăteşti, urmează citirea Paremiilor din Minei, Triod sau Penticostar. Sâmbătă seara, urmează ectenia întreită, rugăciunea „Învredniceşte-ne Doamne…”

Preotul: Ectenia cererilor.

Dacă se face Litia, la strană se cântă acum stihirile litiei din Minei.

Preotul zice rugăciunea: „Mântuieşte Doamne poporul Tău…”

Strana: Doamne miluieşte.

Se pomeneşte cârmuirea țării, Ierarhul locului ş.a.

Preotul:rosteşte rugăciunea: „Stăpâne mult milostive…”

Strana: Stihoavna, Mărire… Şi acum… de la stihoavnă, Acum slobozeşte… Sf. Dumnezeule… Prea Sfântă Treime… Tatăl nostru…După ecfonisul: „Că a Ta este împărăția…”, se cântă troparul „Născătoare de Dumnezeu Fecioară…”, glasul V, dacă este duminică, iar dacă este sărbătoarea unui sfânt cu polieleu se cântă mai întâi troparul sfântului de două ori şi apoi **Născătoare de Dumnezeu**… Când este praznic se cântă numai troparul praznicului

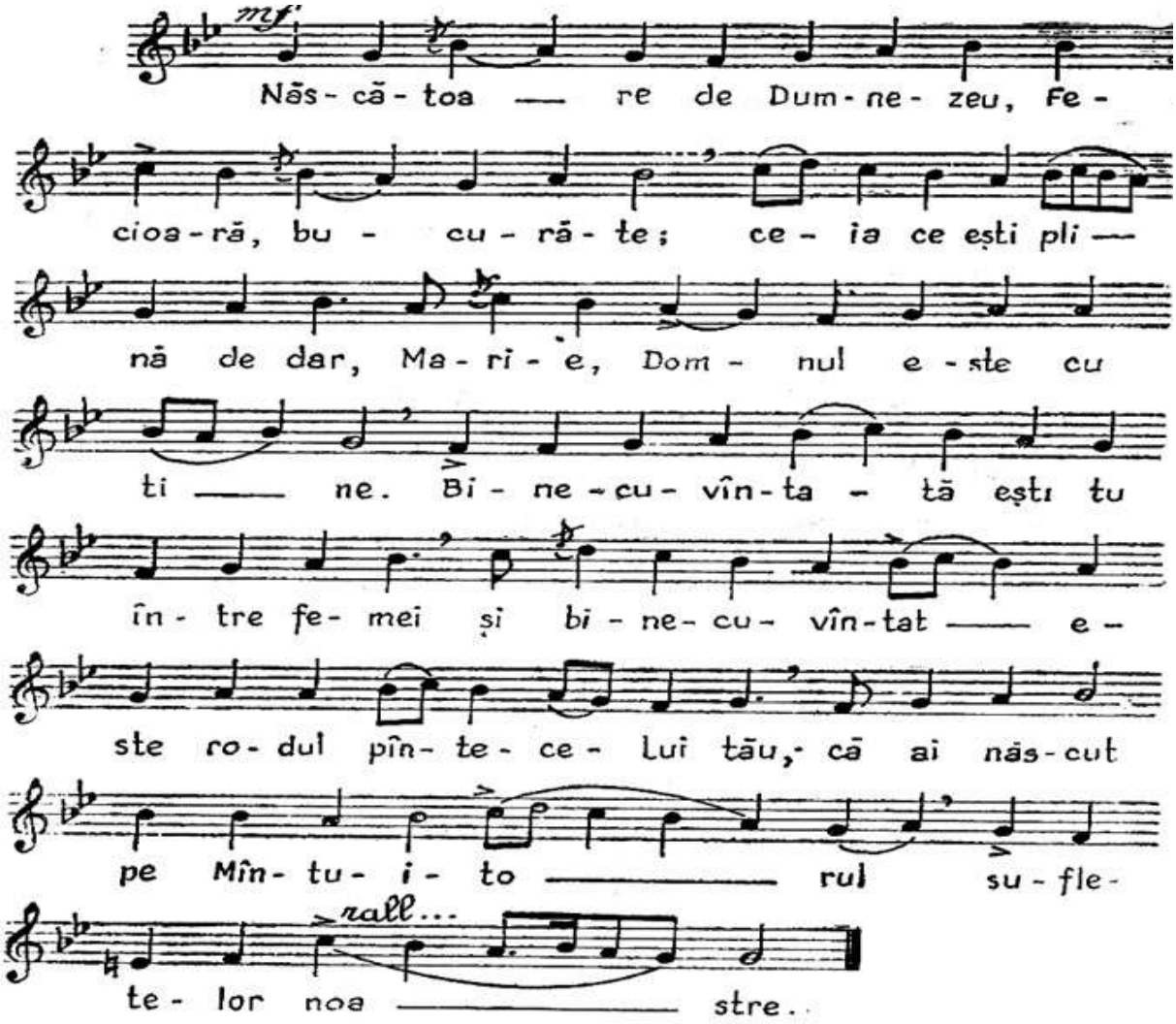

Cântare preluată din Ioan Brie, Cântări la serviciile religioase, p. 123.

Preotul rostește rugăciunea de sfințire a prinoaselor, strana: Fie numele Domnului (de trei ori), **Bogații au sărăcit şi au flămânzit**… pe glasul VII (de trei ori). Preotul cu fața spre credincioşi. Binecuvântarea Domnului peste voi toți…

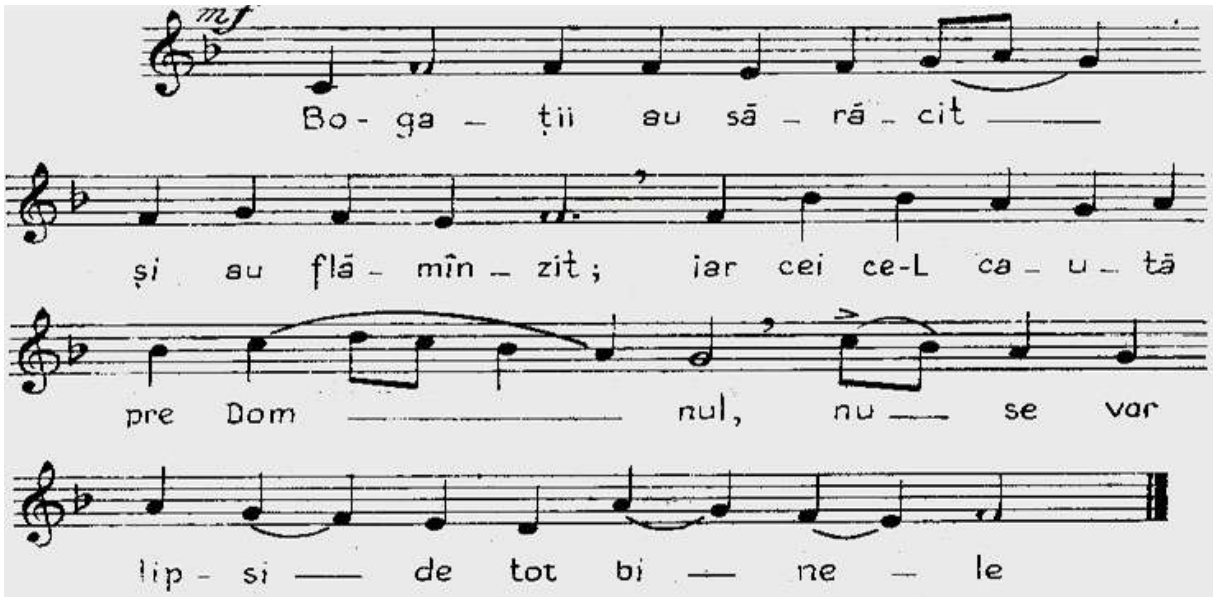

Dacă este vecernie obișnuită atunci după ecfonisul: Fie stăpânirea împărăției Tale…, la strană se cântă **stihoavna glasului de rând**.

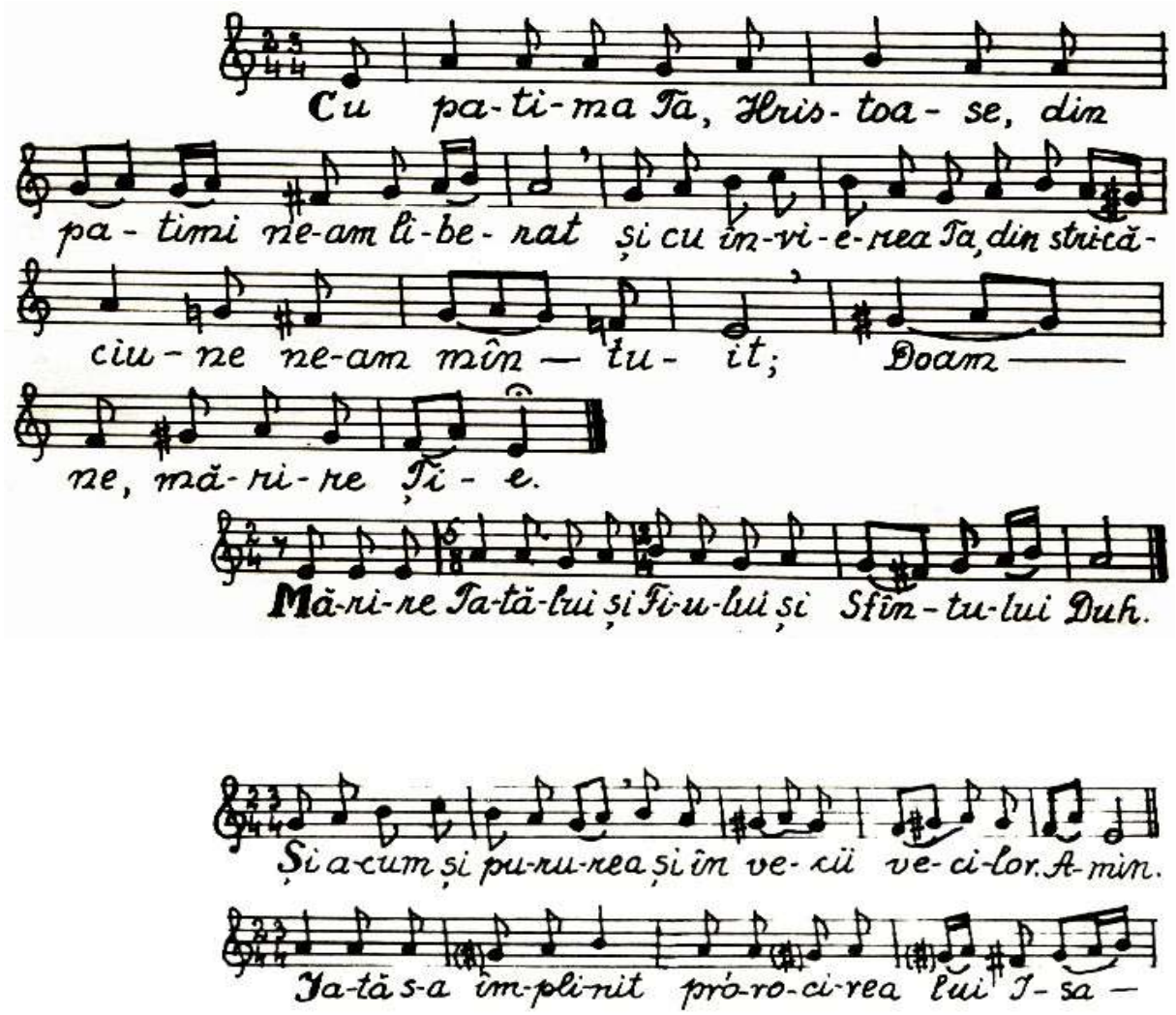

ia: că fe-cioa-ră fi-ind— ai năs-cut, iar du-pă naș-te-re

ca și mai î-na-in-te de naș-te-re ai ră-mas; că

Dum-ne-zeu e-ra Cel ce s-a năs-cut, pen-tru

ca-re și fi-ri-le le-a în-no-it. Ci, o,

Mai-că a lui Dum-ne-zeu, ru-gă-ciu-ni-le

ce se a-duc ți-e în bi-se-ri-ca ta, nu le

tre-ce cu ve-de— rea! Ci, ca ce-ea ce

ai pur-tat în bra-ți-le ta-le pe Cel mi-los-tiv, spre

ro-bii tăi mi-los-ti-veș-te-te și roa-gă-L

să se mîn-tu-ias-că su-fle-te-le noas-tre.

Strana: **Acum slobozește…**

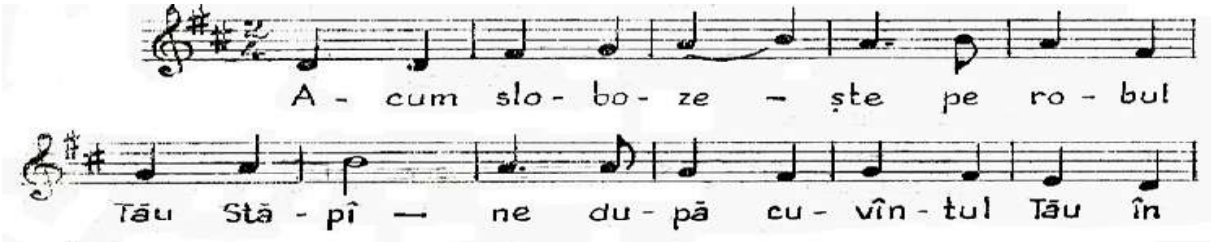

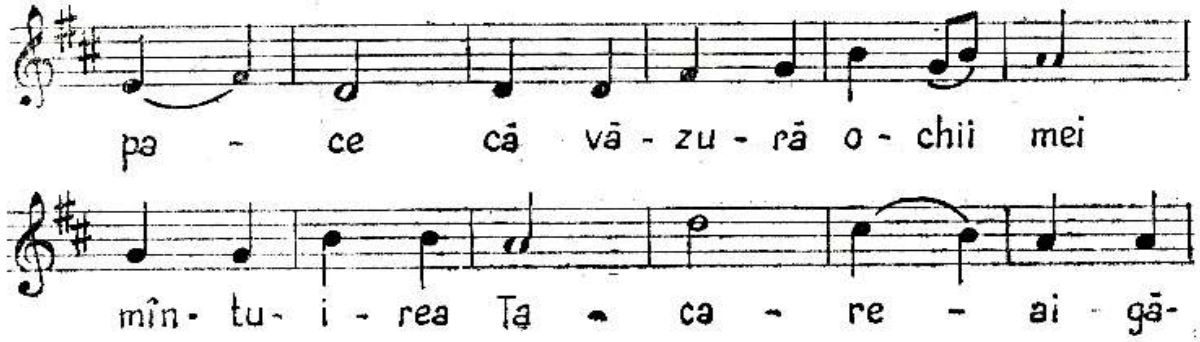
pa - ce că vă - zu - ră o - chii mei
mîn - tu - i - rea Ta - ca - re - ai - gă-

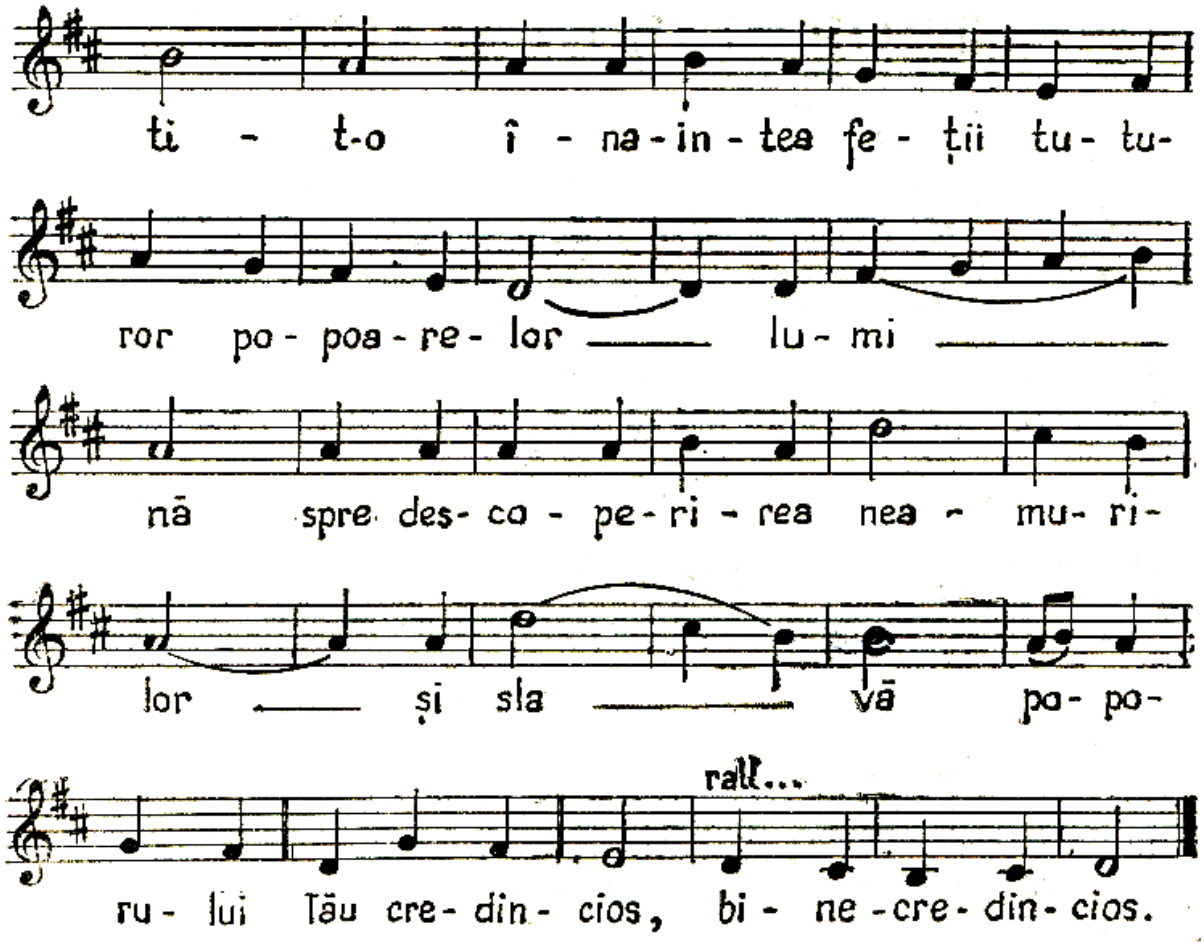
ti - t-o î - na - in - tea fe - ții tu - tu-
ror po - poa - re - lor lu - mi
nă spre des - co - pe - ri - rea nea - mu - ri-
lor și sla vă po - po-
rall...
ru - lui Tău cre - din - cios, bi - ne - cre - din - cios.

Sfinte Dumnezeule… (de trei ori), Preasfântă Treime…, Doamne miluieşte (de trei ori), Mărire … Şi acum…, Tatăl nostru…

Preotul: Că a Ta este împărăția şi puterea…

Strana: Amin. Troparul Învierii glas I, Mărire… Troparul Sfântului, Şi acum… Troparul Născătoarei de Dumnezeu, pe glasul pe care s-a cântat troparul Sfântului. La sărbătorile sfinților se cântă troparul sfântului de două ori, apoi Mărire… Şi acum… al Născătoarei de la glasul de rând al Octoihului. La praznicele împărăteşti se cântă numai troparul praznicului de trei ori.

149

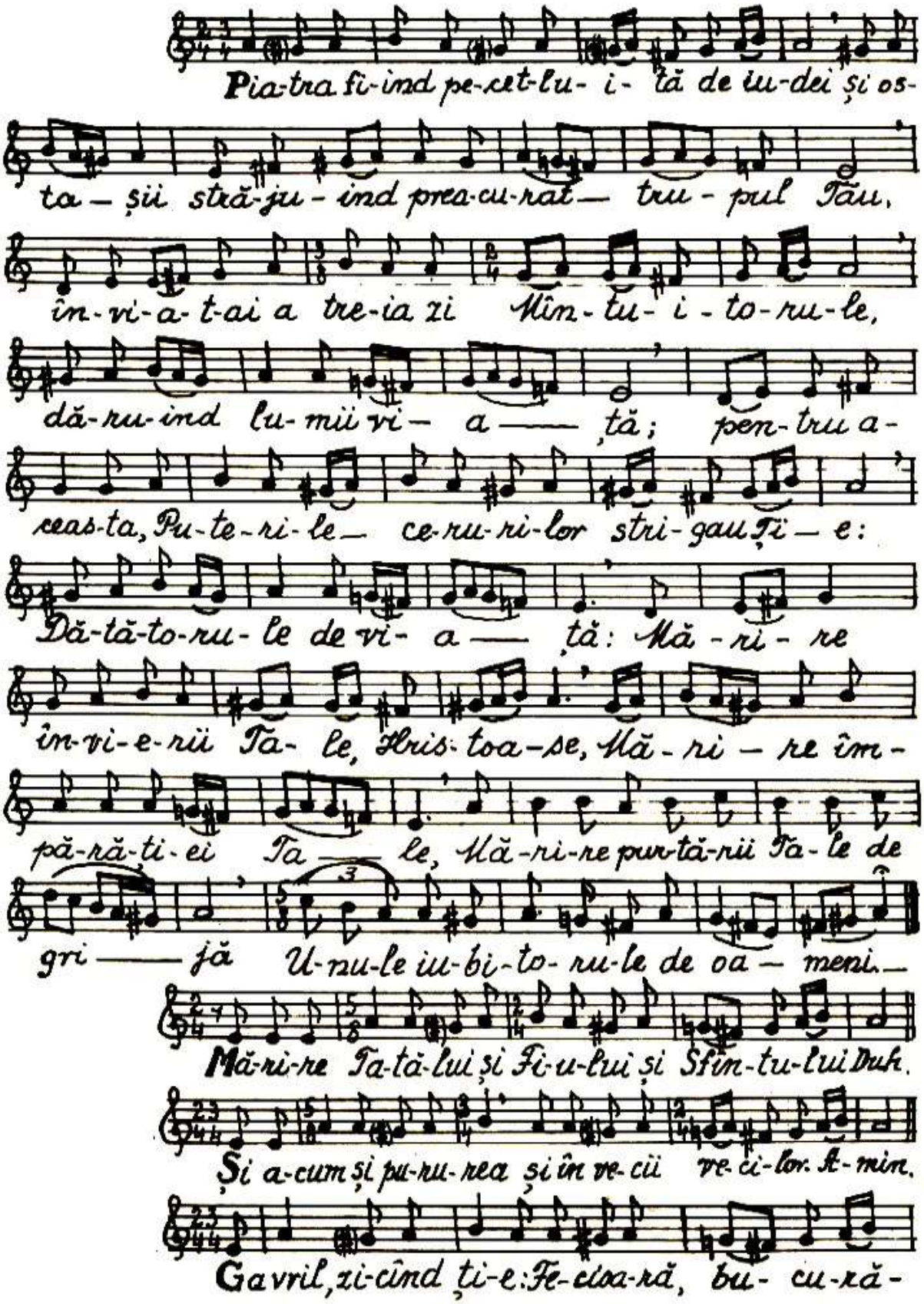
Pia-tra fi-ind pe-cet-lu- i- tă de iu-dei și os-
ta — șii stră-ju - ind prea-cu-rat — tru - pul Tău,
în-vi-a-t-ai a tre-ia zi Mîn-tu- i - to-ru-le,
dă-ru-ind lu-mii vi — a —— ță; pen-tru a-
ceas-ta, Pu-te-ri-le — ce-ru-ri-lor stri-gau Ți — e:
Dă-tă-to-ru-le de vi- a —— ță: Mă - ri - re
în-vi-e-rii Ta- le, Hris-toa-se, Mă - ri — re îm-
pă-ră-ti-ei Ta —— le, Mă-ri-re pur-tă-rii Ta-le de
gri —— jă U-nu-le iu-bi-to-ru-le de oa — meni —
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.
Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min.
Gavril, zi-cînd ți-e: Fe-ciua-ră, bu- cu-ră-

te!, îm-pre-u-nă cu gla-sul s-a în-tru-pat Stă-pî-nul
tu-tu-ror, în-tru ti-ne, chi-vo-tul cel
sfînt pre-cum a zis drep-tul Da-vid. A-ră-
ta-tu-te-ai mai cu-prin-ză-toa-re de-cît ce-ru-ri-le,
ce-ea ce ai pur-tat pe Fă-că-to-rul tău. Mă-
ri-re Ce-lui ce s-a să-lăș-lu-it în-tru ti-
ne. Mă-ri-re Ce-lui ce a ie-șit din
ti-ne. Mă-ri-re Ce-lui ce ne-a li-be-
rat pe noi, prin naș-te-rea ta.

Preotul: Înțelepciune

Strana: Binecuvintează

Preotul: Cel ce sete binecuvântat…

Strana: Amin. Întăreşte Dumnezeule, sfânta şi dreapta credință a drept-măritorilor creştini şi Sfântă Biserica Ta o păzeşte în veacul veacului.

Preotul: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Strana: Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Preotul: Mărire Ție Hristoase Dumnezeul nostru mărire Ție.

Strana: Mărire…, Şi acum…, Doamne miluieşte (de trei ori), binecuvântează

Strana: Amin, şi cântă **Nădejdea mea**…

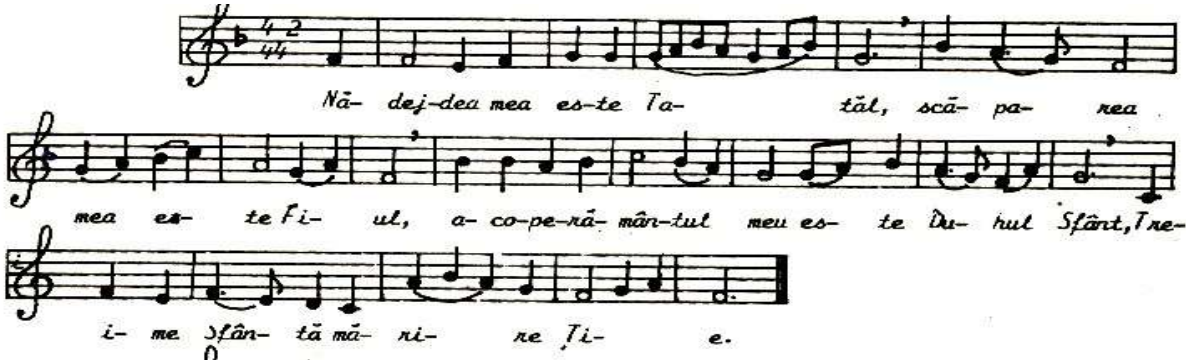

Utrenia glas I

Utrenia este slujba de dimineața, aşa cum îi spune şi numele. Deosebim trei variante de utrenie săvârşite în cultul creştin ortodox: Utrenia de toate zilele, din cursul săptămânii când nu este nici o sărbătoare, Utrenia duminicii şi Utrenia oficiată în mănăstiri la privegherea de noapte, la diferite sărbători. Ultimele două sunt aproape identice. La această slujbă de dimineața, rolul preotului este mult simplificat, el se reduce doar la rostirea unor ectenii mici, partea dominantă a slujbei revine stranei care are cele mai multe cântări şi rugăciuni brodate în jurul ecteniilor.

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru…

Strana: Amin. Veniți să ne închină Împăratului nostru Dumnezeu (de trei opri), se citesc psalmii 19, 20, Mărire… Şi acum… Sfinte Dumnezeule… Tatăl nostru… După binecuvântare preotul face cădirea mare. Când trebuie să rostească ecfonisul: Că a Ta este împărăția şi puterea şi mărirea…, trebuie să fie în mijlocul bisericii sub policandru.

Strana: citeşte troparele „Mântuieşte Doamne poporul Tău şi bine-cuvântează moştenirea Ta; biruință binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte; şi cu crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Mărire Tatălui… Cel ce te-ai înălțat pe cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruieşte-le lor biruință asupra protivnicului, având ajutorul lor armă de pace, nebiruită biruință.

Şi acum şi pururea… Ocrotitoare, neînfricată şi neînfruntată nu trece cu vederea, ceea ce eşti bună, rugăciunile noastre, întru tot lăudată Născătoare de Dumnezeu. Întăreşte viaţa cea de obşte a dreptcredincioşilor. Mântuieşte pe cei ce i-ai rânduit să conducă şi le dă lor biruinţă din cer, pentru că ai născut pe Dumnezeu, ceea ce eşti singură binecuvântată.

Preotul: Ectenia întreită

Strana: Doamne miluieşte (de trei ori)

Preotul ecfonisul: Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti…

Strana: Amin. Întru numele Domnului binecuvintează părinte

Preotul: Mărire Sfintei şi celei de op fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi, totdeauna acum şi pururi şi în vecii vecilor[153].

Strana citeşte cei şase psalmi (Ps. 3; 37; 62; 87; 102; 142)

Preotul: după psalmul 62, iese din altar şi citeşte ultimele şase rugăciuni ale dimineţii în faţa Sfintelor Uşi. După terminarea psalmilor rosteşte ectenia mare.

Strana: **Dumnezeu este Domnul**… (de trei ori) cu troparul glasului de rând.

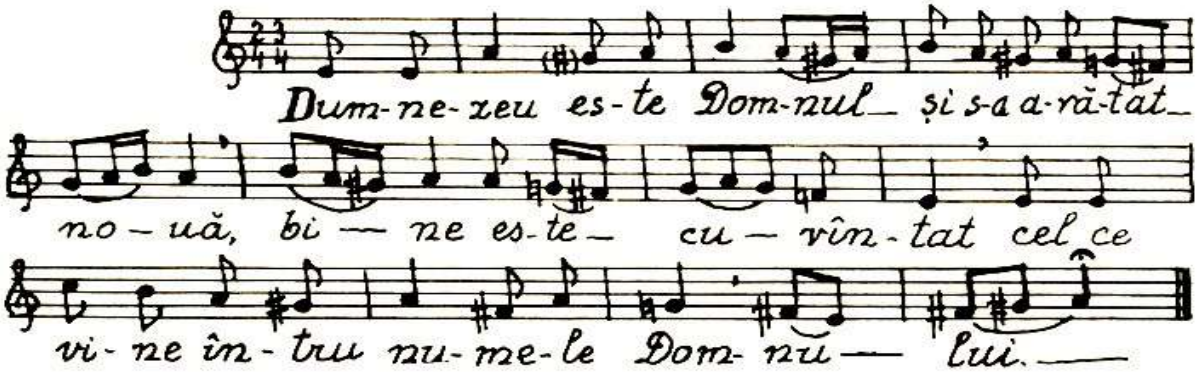

[153] De la duminica Tomii până la Înălţarea Domnului, Utrenia se începe direct cu „Mărire Sfintei…” după care se cântă „Hristos a Înviat… (de trei ori)

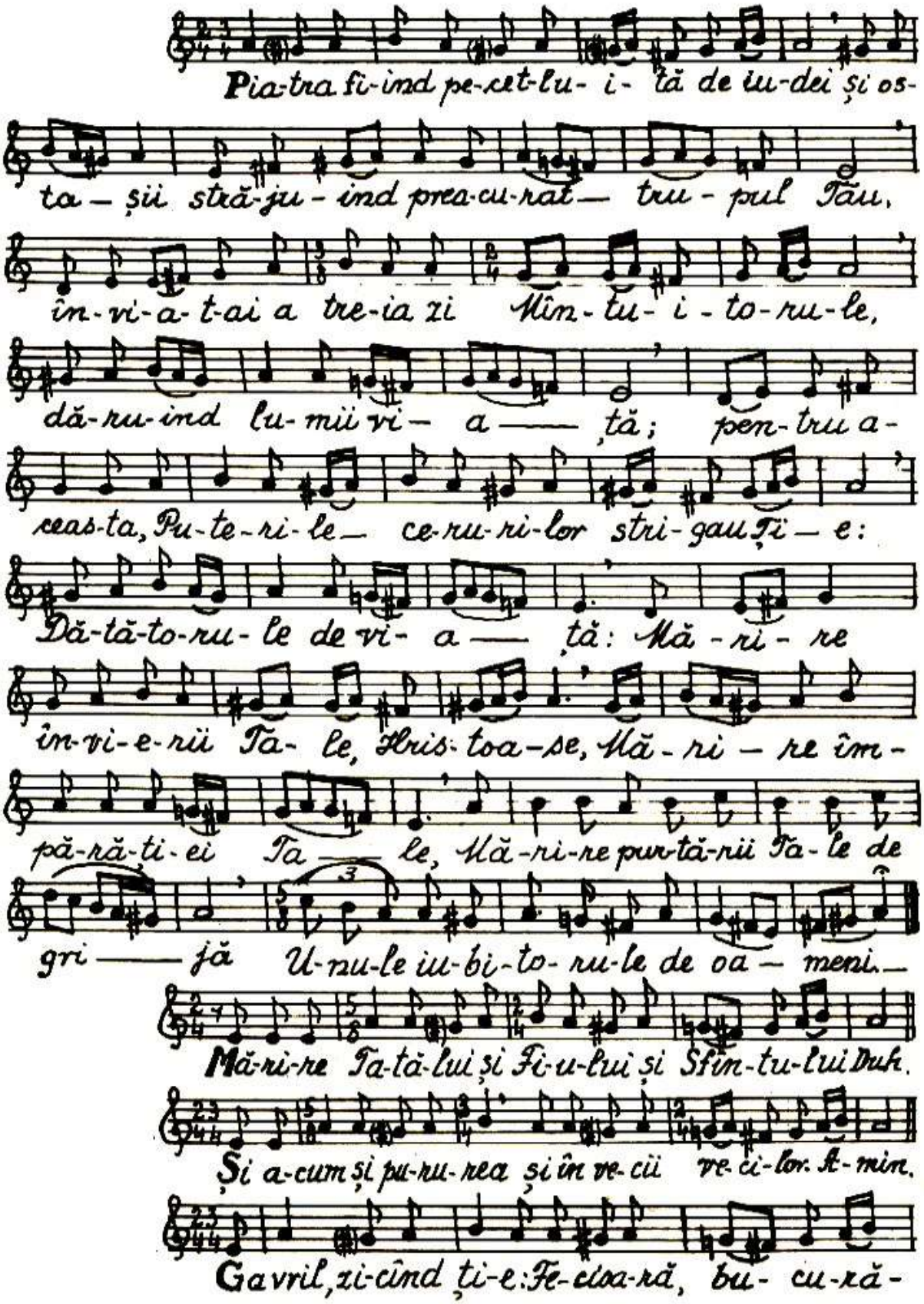
Pia-tra fi-ind pe-cet-lu- i- tă de iu-dei și os-
ta — șii stră-ju - ind prea-cu-rat — tru - pul Tău,
în-vi-a-t-ai a tre-ia zi Mîn-tu- i - to-ru-le,
dă-ru-ind lu-mii vi — a —— ță; pen-tru a-
ceas-ta, Pu-te-ri-le — ce-ru-ri-lor stri-gau Ți — e:
Dă-tă-to-ru-le de vi- a —— ță: Mă - ri - re
în-vi-e-rii Ta- le, Hris-toa-se, Mă - ri — re îm-
pă-ră-ti-ei Ta —— le, Mă-ri-re pur-tă-rii Ta-le de
gri —— jă U-nu-le iu-bi-to- ru-le de oa — meni —
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.
Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min.
Gavril, zi-cînd ți-e: Fe-ciua-ră, bu- cu-ră-

te!, îm-pre-u-nă cu gla-sul s-a în-tru-pat Stă-pî- nul
tu — tu-ror, în-tru ti — ne, chi- vo- tul cel
sfînt pre-cum a zis — drep-tul Da- vid. A-ră-
ta — tu-te-ai mai cu-prin-ză-toa-re de-cît ce- ru-ri-le,
ce-ea ce ai pur-tat pe Fă-că- to — rul tău. Mă-
ri- re — Ce-lui ce s-a să- lăș-lu-it în-tru ti —
ne. Mă- ri — re Ce- lui ce a ie- șit — din
ti — ne. Mă- ri-re Ce- lui ce ne-a li- be-
rat — pe noi, prin naș- te- rea ta. —

Preotul: ectenia mică

Strana: **primul rând de sedelne**

Mor-mîn-tul Tău, Mîn-tu-i- to-ru-le, os-
ta-șii stră-ju- în- du-l, morți s-au fă- cut de
stră-lu-ci-rea în- ge-ru- lui ce s-a a — ră-tat,
ca- re a ves- tit fe- me-i- lor În- vi- e — rea. Pe

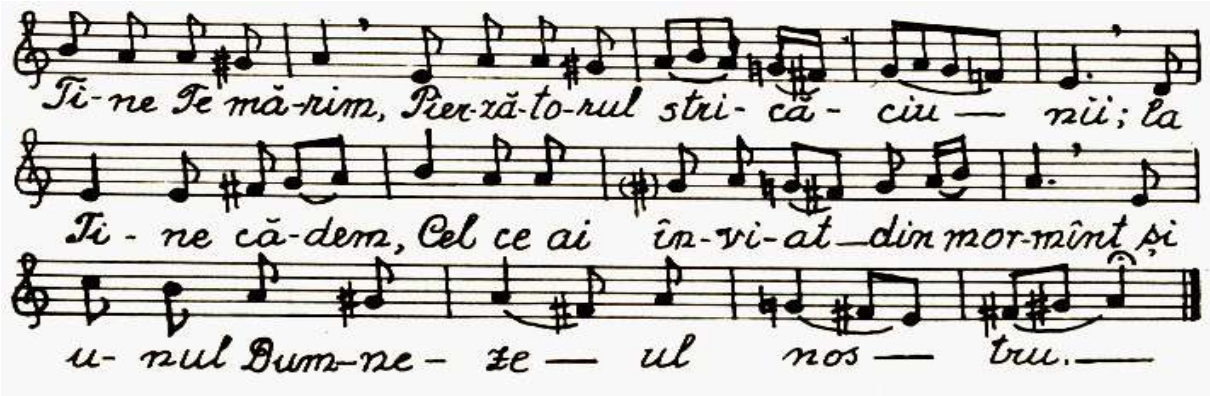
Ti-ne Te mă-rim, Pier-ză-to-rul stri- că- ciu — nii; la
Ti - ne că-dem, Cel ce ai în-vi-at din mor-mînt și
u- nul Dum-ne- ze — ul nos — tru.

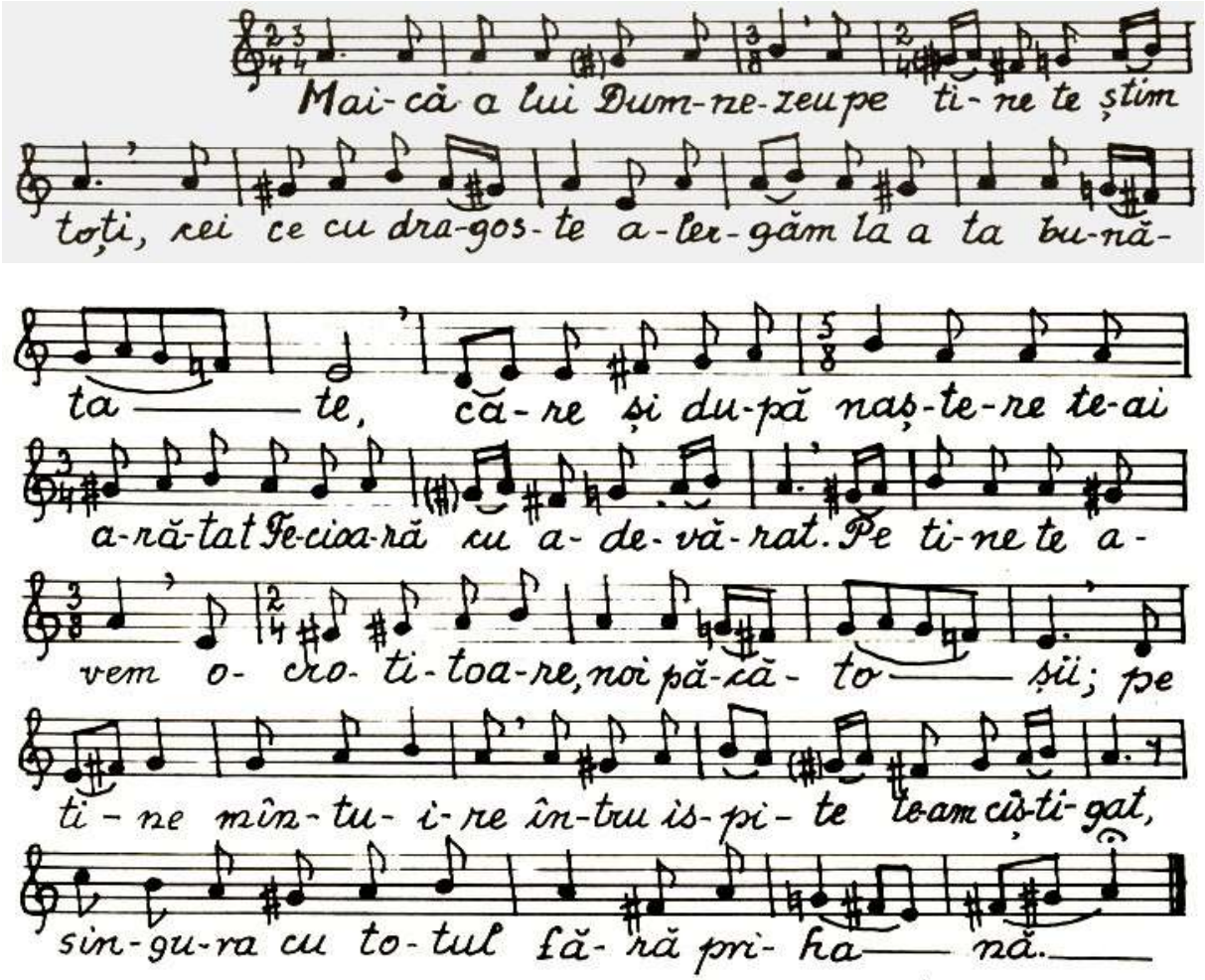

Preotul: ectenia mică

Strana: **al doilea rând de sedelne**

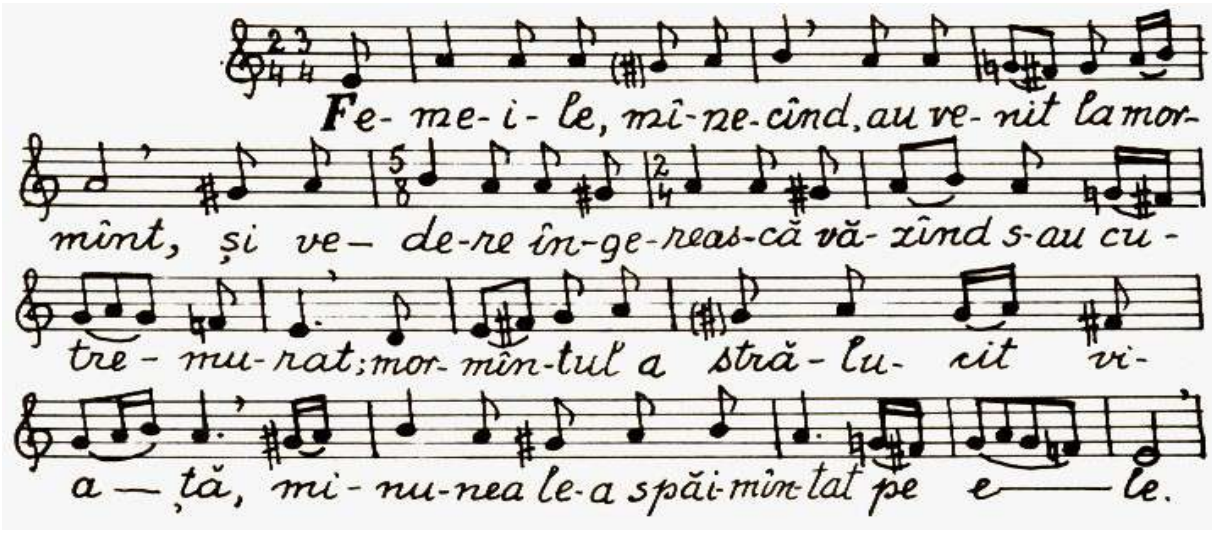

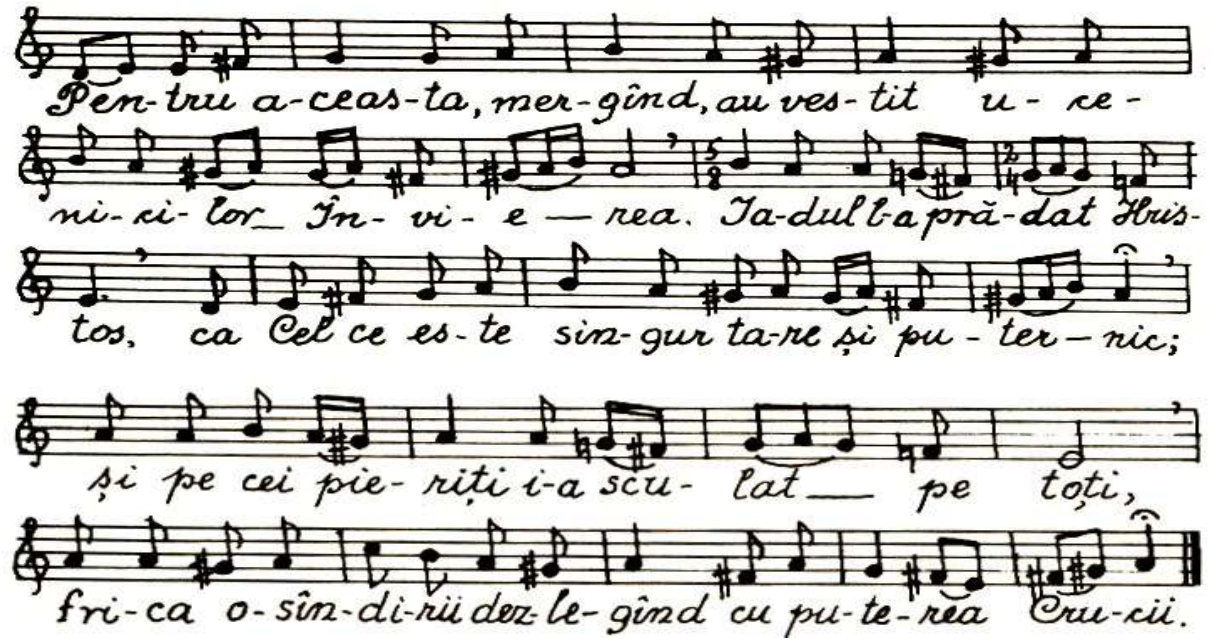

Dacă este un Praznic împărătesc se cântă **Polieleul** şi **Mărimurile**. În duminica Fiului Risipitor, duminica lăsatului sec de carne, dum. Lăsatului sec de brânză se cântă Ps. 136: „La râul Babilonului…”

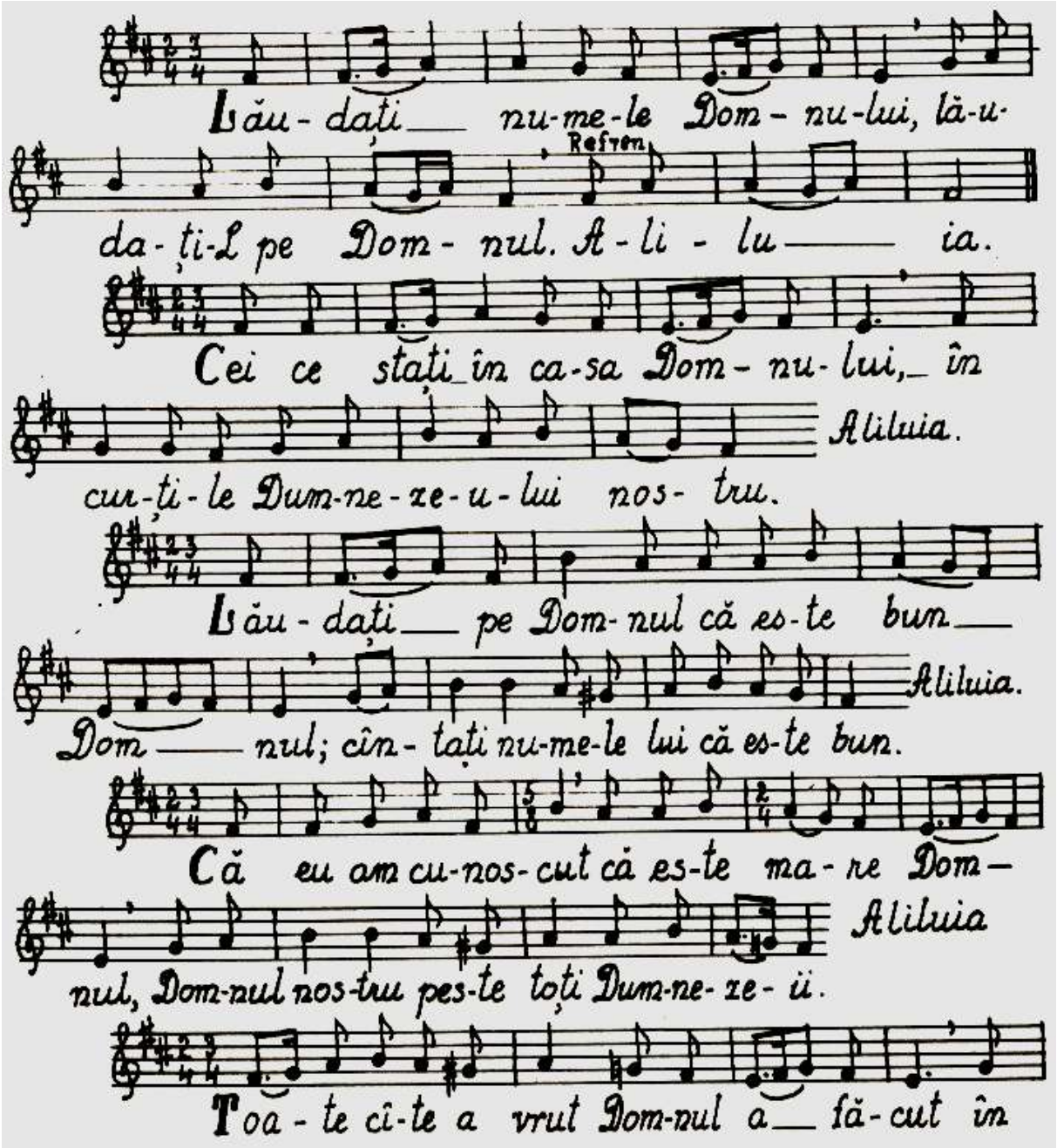
Lău-dați nu-me-le Dom-nu-lui, lă-u-
Refren
da-ți-L pe Dom-nul. A-li-lu ia.
Cei ce stați în ca-sa Dom-nu-lui, în
Aliluia.
cur-ți-le Dum-ne-ze-u-lui nos-tru.
Lău-dați pe Dom-nul că es-te bun
Aliluia.
Dom nul; cîn-tați nu-me-le lui că es-te bun.
Că eu am cu-nos-cut că es-te ma-re Dom-
Aliluia
nul, Dom-nul nos-tru pes-te toți Dum-ne-ze-ii.
Toa-te cî-te a vrut Dom-nul a fă-cut în

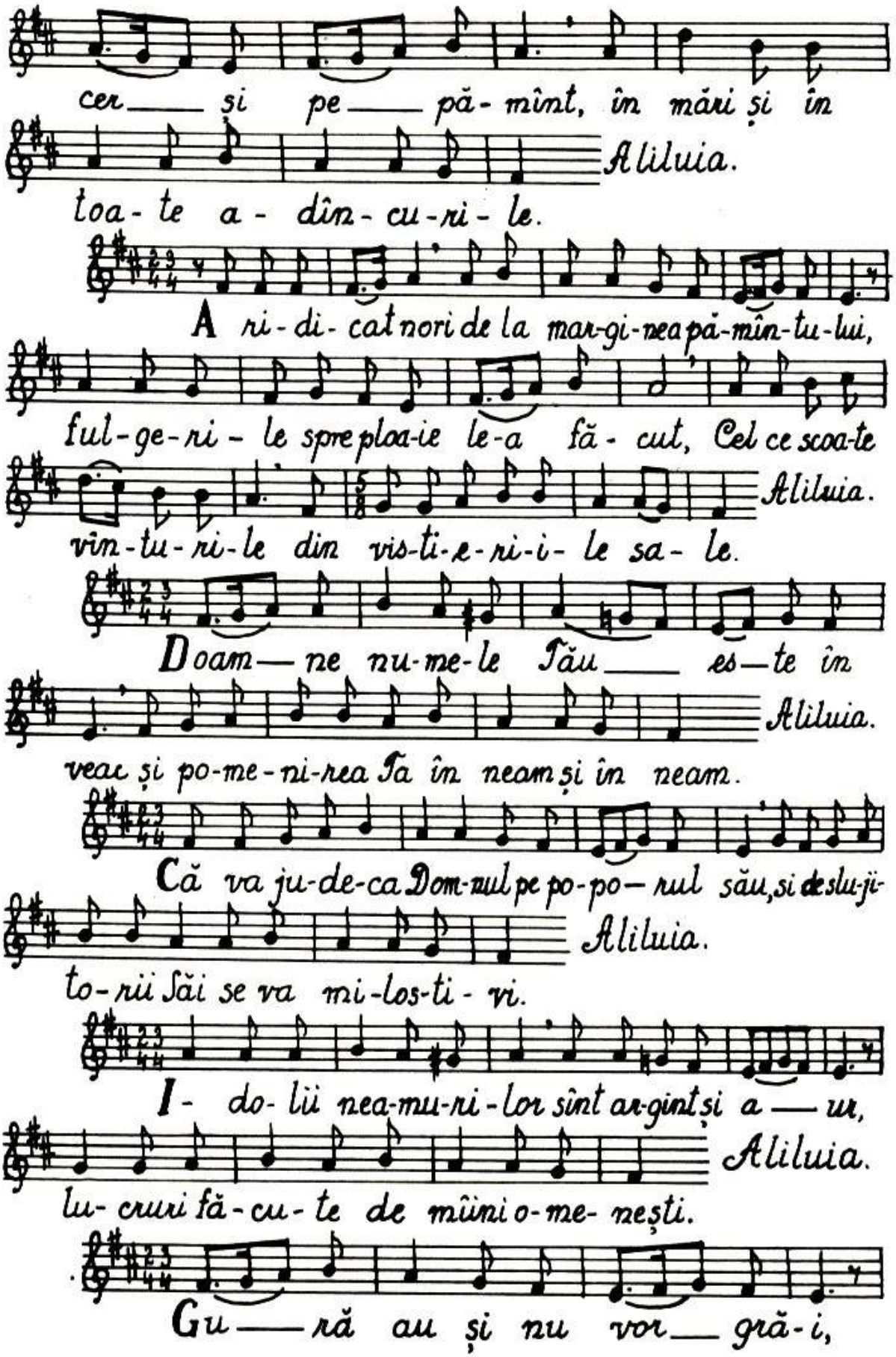
cer — și pe — pă-mînt, în mări și în
Aliluia.
toa-te a-dîn-cu-ri-le.
A ri-di-cat nori de la mar-gi-nea pă-mîn-tu-lui,
ful-ge-ri-le spre ploa-ie le-a fă-cut, Cel ce scoa-te
Aliluia.
vîn-tu-ri-le din vis-ti-e-ri-i-le sa-le.
Doam — ne nu-me-le Tău — es — te în
Aliluia.
veac și po-me-ni-rea Ta în neam și în neam.
Că va ju-de-ca Dom-nul pe po-po-rul său, si de slu-ji-
Aliluia.
to-rii Săi se va mi-los-ti-vi.
I-do-lii nea-mu-ri-lor sînt ar-gint și a — ur,
Aliluia.
lu-cruri fă-cu-te de mîini o-me-nești.
Gu — ră au și nu vor — gră-i,

ochi au_ și nu vor___ ve-dea, u-rechi au și nu

vor a-u-zi, că nu es-te duh în gu-ra lor. Aliluia.

A - se-me-nea lor să fi-e_ toți cei ce-i fac pe

dîn___ șii, și_ toți cei ce se în-cred în_ ei. Aliluia.

Ca-sa lui Is-ra-il bi-ne-cu-vîn-tați_ pe

Dom___nul, ca-sa lui Ar-on bi-ne-cu-vîn-tați pe Dom___nul,

ca-sa lui Le___vi bi-ne-cu-vîn-tați pe Dom-nul. Aliluia.

Psalmul 135.

Măr-tu-ri-și___ ți-vă Dum-ne-ze-u-lui dum-ne-

Refren

ze___ i___ lor, că în veac es-te mi-la___

Lui. A-li-lu___ i___ a.

Refren

Cel ce a fă-cut ce-rul cu în-ți-lep-ciu___ ne,

Soa-re-le spre stă-pî-ni-rea zi — lei,

lu-na și ste-le-le spre stă-pî-ni-rea nop — ții, că în veac...

Cel ce dă hra-nă la tot tru — pul, că în

veac es-te mi-la Lui. A-li-lu — ia.

Lău-dați pe Dum-ne-ze-ul ce — ru-lui, că în

veac es-te mi-la Lui. A-li-lu — ia.

Măr-tu-ri-si-ți-vă Dum-ne-ze-u-lui ce-resc,

că în veac es-te mi-la Lui. A-li-lu — ia.

Mărimurile

la Nașterea Maicii Domnului

Mă-ri-mu-te pe ti — ne,

Prea sfin — tă Fe —

cioa — ră și cins — tim

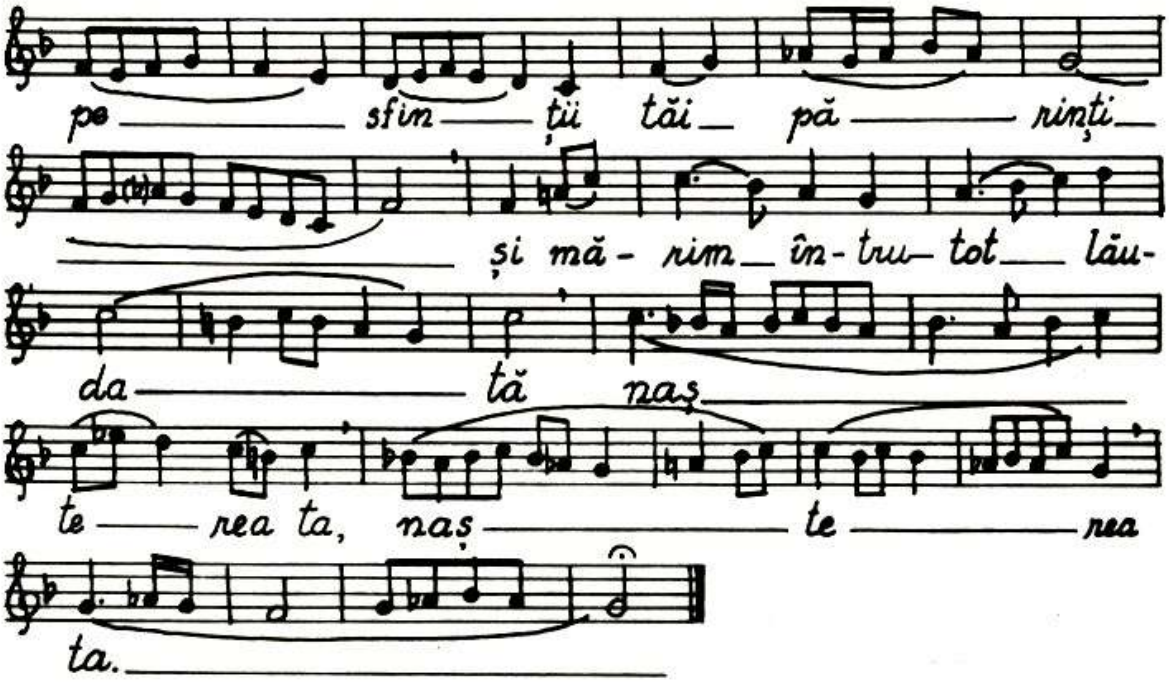

Psalmul ales

la Nașterea Maicii Domnului

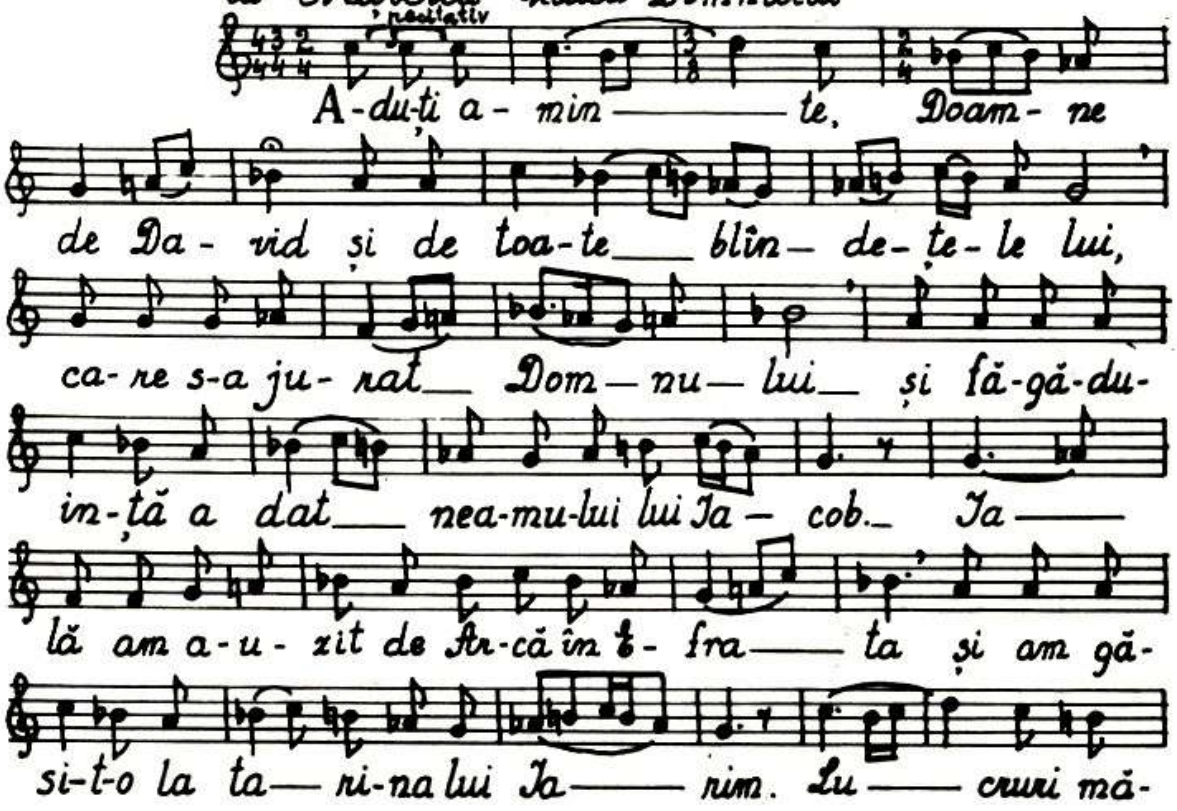

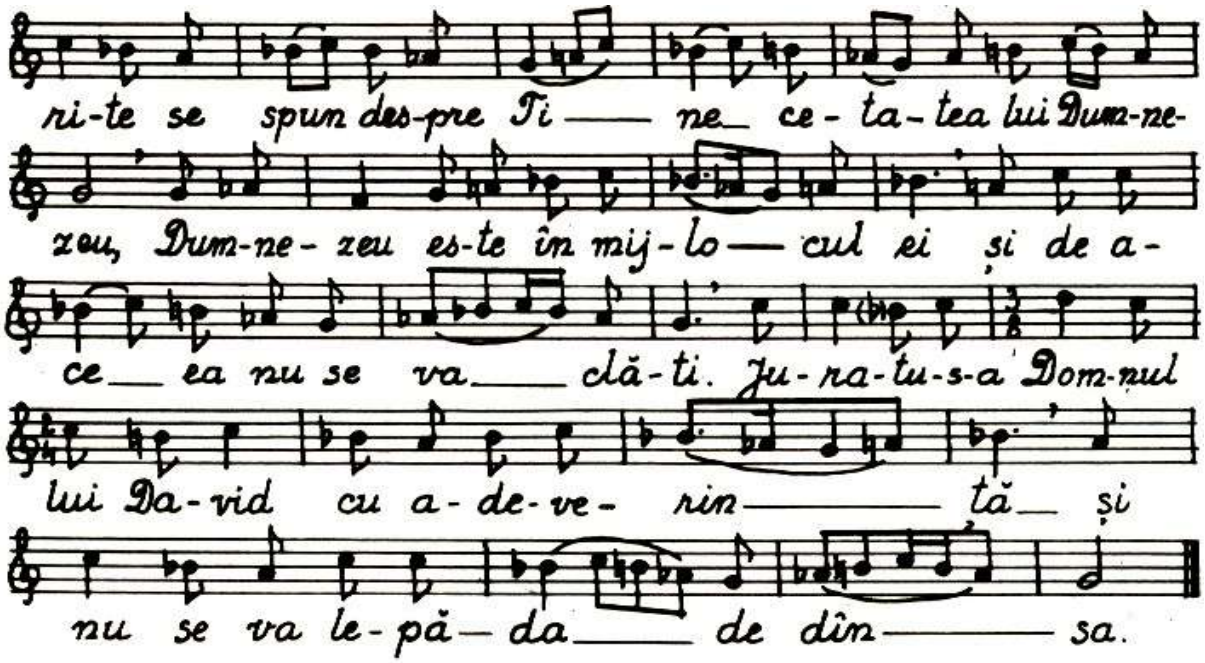

Psalmul 136 „La râul Babilonului…”

La rîu — ul Ba-bi-lo — nu-lui, a-co-
lo — am se- zut și am plîns, cînd — ne-am a-
min — te de Si- on. — A-li-lu — ia.

Refren

În săl cii, în mij- lo — cul — lor am a-tîr-
nat — har — fe- le noas — tre, că a-co-lo cei ce —
ne-au ro- bit — pe — noi, ne-au ce-rut no-uă cîn-ta-re
A — li — lu — ia. —

Refren

Și cei ce ne-au ro-bit pe noi zi- ceau: Cîn-ta — ti
ne no — uă din cîn-tă- ri — le Si- o — nu — lui.

Refren' Alilua

Cum să cîn- tăm cîn-ta-rea Dom — nu — lui —
în pă-mînt stre- in. —
Aliluia.

De te voi ui-ta, — I-e-ru-sa-li —
me, ui-ta-tă să fi — e — dreap-ta mea. —
Aliluia.

Să se li — peas-că lim-ba — mea — de gu-
ma — zul — meu, de nu îmi voi a-du — ce a-

min — te de ti — ne, de nu voi pu-ne i-na-in-te
I — e — ru-sa-li — mul ca — în — ce-put — al —
bu-cu-ri — ei me — le. — A-li-lu — ia.

Refren

7. A-du-ți a-min — te — Doam — ne — de —
fi — ii lui — Dom, în zi-ua dă-rî-mă-rii

min — te de ti — ne, de nu voi pu-ne i-na-in-te

I — e — ru-sa-li — mul ca — în — ce-put — al —

Refren

bu-cu-ri — ei me — le. — A-li-lu — ia.

7. A - du-ți a - min — te — Doam — ne — de —

fi — ii lui — ♭ — dom, în zi-ua dă-rî-mă-rii

I - e - ru - sa - li - mu-lui cînd — zi — ceau: Stri-

ca — ți-l, stri — ca — ți-l, — pî — nă la —

te - me-li — i — le — lui.

A liluia.

8. Fi — ca Ba-bi — lo-nu-lui, — ti-că — loa — sa! Fe-ri-cit — es-te cel — ce-ți va răs-plă — ți ți — e, — du-pă fap-ta ta pe ca-re — ai fă-cu-t-o no — uă. — Aliluia.

9. Fe-ri-cit — es — te — cel — ce va a — pu — ca și va lo — vi — prun-cii tăi de pia — tră. — A-li — lu — ia. — A-li-lu — ia, A-li-lu — ia.

Dacă este duminică, se cântă **Binecuvântările Învierii** pe glas V.

Stihul 1. Bi-ne ești cu-vîn-tat Doam-ne, în-va-tă-ne pe noi în — drep-tă-ri-le Tă — le.

Stihira 1 So — bo — rul în-ge-resc — s-a mi-rat vă-zîn-du-Te pe Ti-ne în-tre cei morți — so-co-tit — fi-ind, și pu-te — rea mor-ții sur-pînd, Mîn-tu-i-to-ru-le, și îm-pre-u-nă cu

[154] Polieleul, mărimurile şi Ps. 136, a fost preluat după D.Cusma, I.Teodorovicişi Gh.Dobreanu, Cântări bisericeşti, Timişoara, 1980, pp. 217-221.

Ți-ne pe A-dam ri-di-cîn-du-l,

și din iad pe toți slo-bo-zîn-du-i.

Stih (variantă melodică)

Bi-ne ești cu-vîn-tat Doam-ne, în-

va-tă-ne pe noi în-drep-tă-ri-le Ta-le.

Stihira II.

Pen-tru ce mi-ruri, din mi-los-ti-vi-re cu

la-crimi a-mes-te-cați, o u-ce-ni-te-lor?

În-ge-rul cel ce a stră-lu-cit la mor-mînt a zis

mi-ro-no-si-te-lor: Ve-deți voi

groa-pa și în-te-le-geți,

că Mîn-tu-i-to-rul a în-vi-at din mor-mînt.

Mărire...

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.

Și acum...

Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-rii ve-ci-lor. A-min.

Pe Dă-tă-to-rul de vi-a-ță năs-cîn-du-l Fe-
cioa — ră, de pă-cat pe A-dam l-ai
mîn-tu-it; și bu-cu-ri — e ți-
vei în lo-cul în-tris-tă-rii i-ai dă-ru-it,
și pe cei că-zuți din vi-a-ță i-a în-drep-tat
la a-ce — eași Cel ce s-a în-tru-pat din
ti-ne, Dum-ne-zeu — și om.

1.2.
A-li-lu-i-a, A-li-lu-i-a, A-li-lu-i-
a, mă-ri-re Ți-e Dum-ne-ze — u-le.

3. rar
A-li-lu-i-a, A-li-lu — i-
a, A-li-lu — i-a, mă-ri-re
Ți-e Dum-ne-ze — u-le.

Preotul: Ectenia mică.

Strana: Citeşte Ipacoiul şi îndată cântă **Antifoanele**:

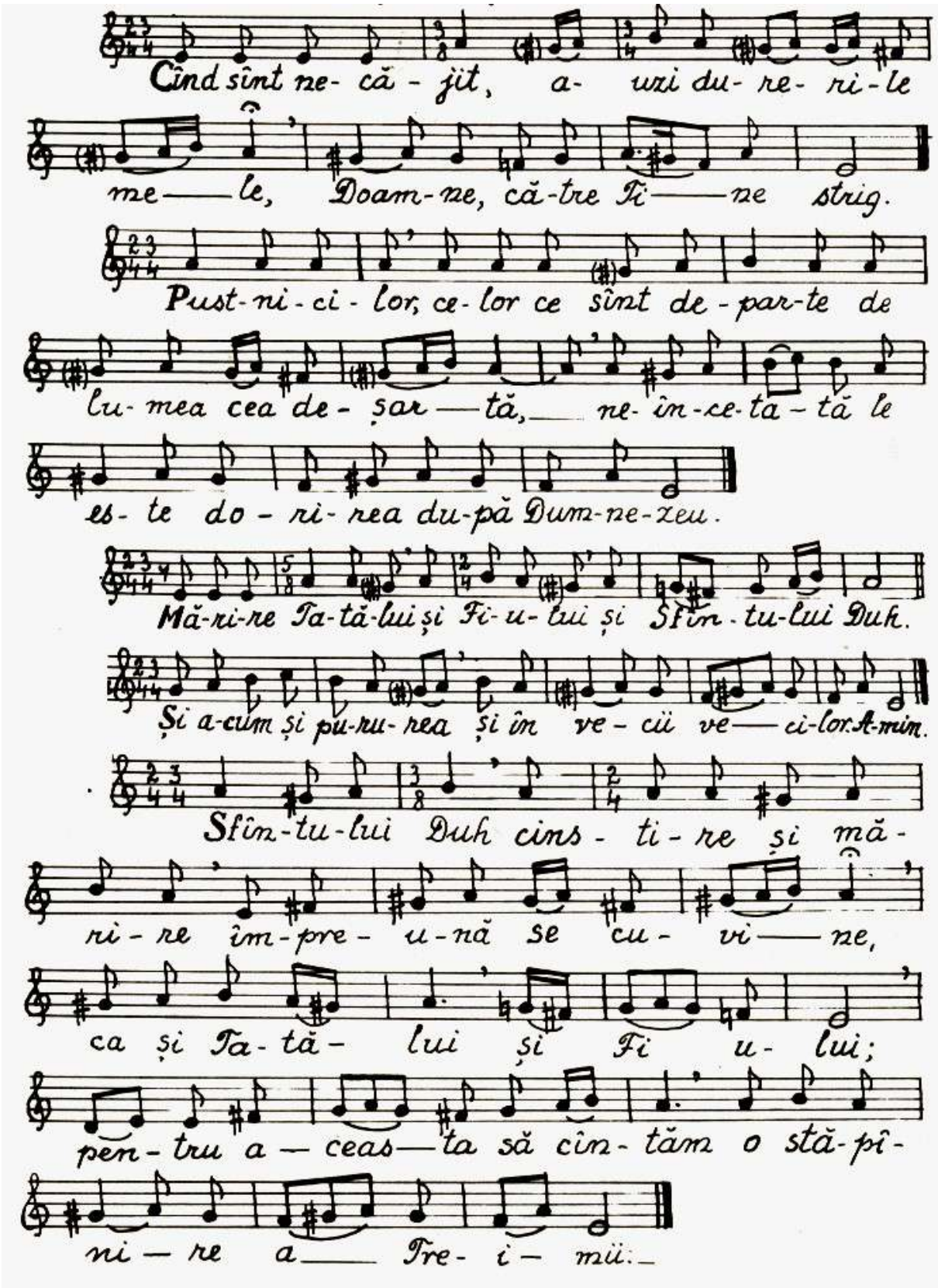

Preotul: Înțelepciune! Să luăm aminte!

Strana: **Prochimenul** (de trei ori).

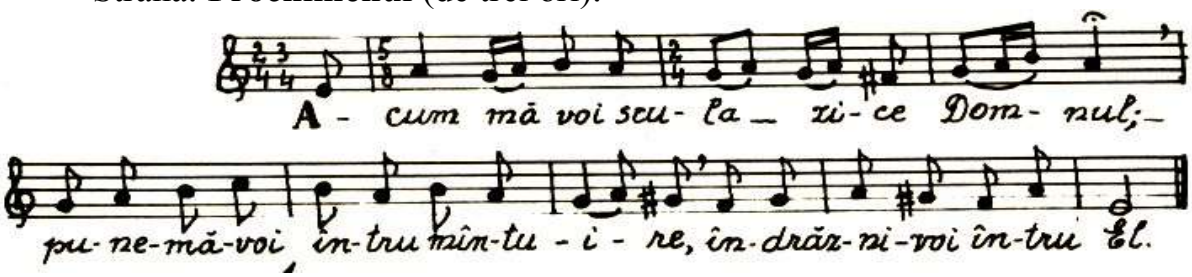

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Că sfânt eşti Dumnezeul nostru şi Ție mărire înălțăm…

Strana: Amin şi se cântă **„Toată suflarea…”**

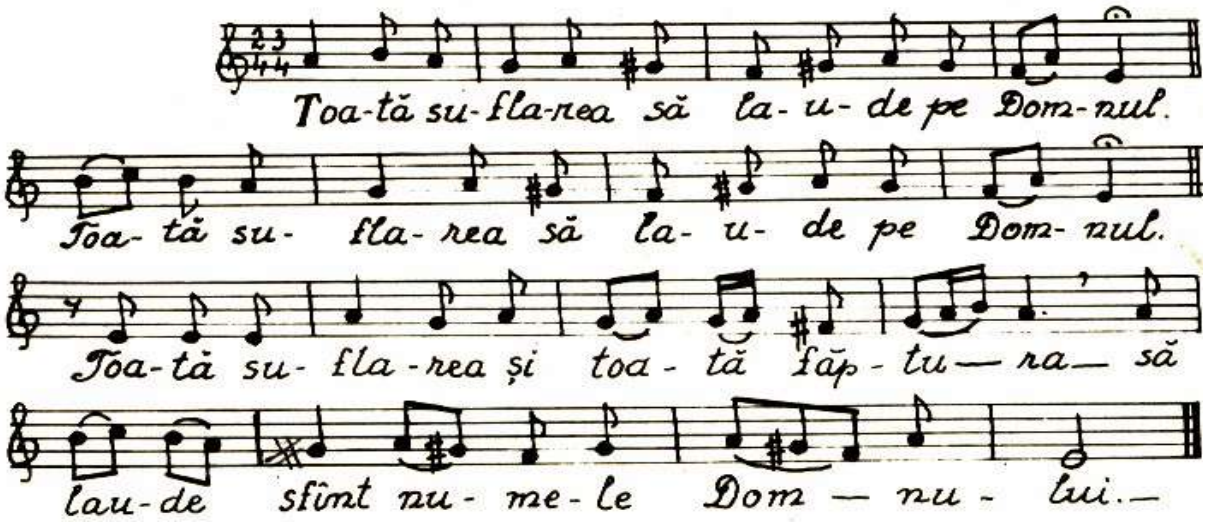

Preotul: Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm.

Strana: Doamne miluieşte (de trei ori).

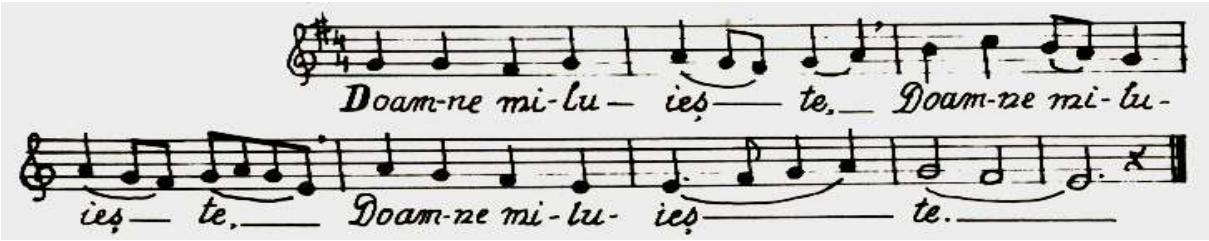

Preotul: Înțelepciune drepți să ascultăm Sfânta Evanghelie. Pace tuturor.

Strana: Şi duhului Tău

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la… citire

Strana: Mărire Ție Doamne mărire Ție.

Preotul: Citeşte Evanghelia. După terminarea Evangheliei se mai cântă încă odată ”Mărire Ție Doamne…”. În timp ce preotul scoate Sf. Evanghelie şi o aşează pe un analog în mijlocul bisericii, strana citeşte rugăciunea „Învierea lui Hristos…”, Ps. 50 şi se continuă cu cele două stihuri pe glasul II:

Mă - ri — re Ta — tă - lui și
Fi - u - lui — și — Sfîn - tu - lui Duh. —
Pen — tru ru - gă - ciu — ni - le A - pos - to - li - lor
Tăi, — Mi - los - ti — ve, cu - ră - țeș - te mul - ți - mea
gre — șe — li — lor — noas — tre.
Și a - cum — și pu — ru -
rea și în ve - cii ve - ci - lor. A - min. —
Pen — tru ru - gă - ciu ni - le Năs - că -
toa - rei de Dum - ne - zeu, — Mi — los — ti —
ve, — cu - ră - țeș - te mul — ți — mea gre —
șe — li — lor — noas — tre.

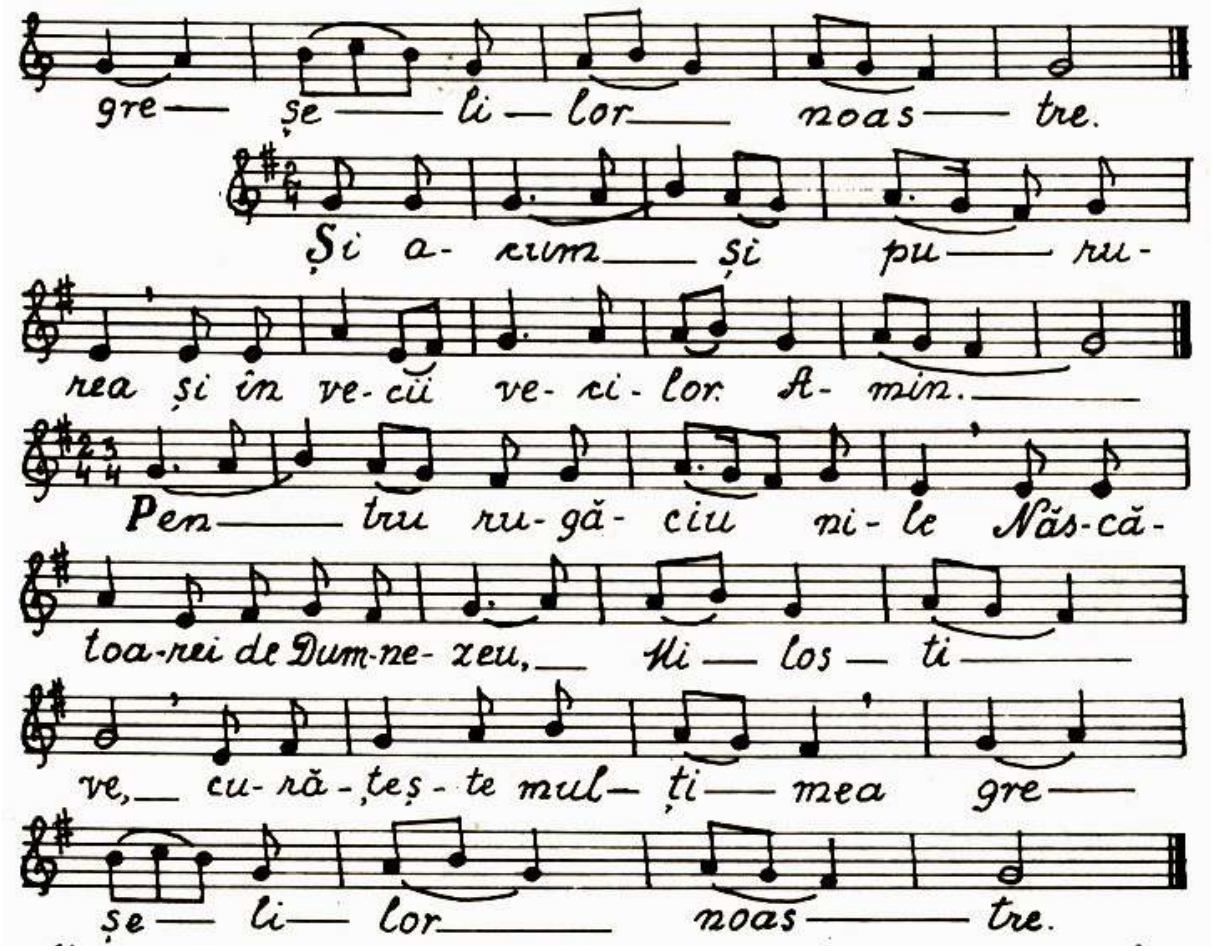
gre— șe— li— lor— noas— tre.
Și a- rum— și pu— ru-
rea și în ve- cii ve- ci- lor. A- min.
Pen— tru ru- gă- ciu ni- le Năs- că-
toa- rei de Dum- ne- zeu,— Hi— los— ti—
ve,— cu- ră- țeș- te mul— ți— mea gre—
șe— li— lor— noas— tre.

Mi-lu-ieș-te-ne Dum-ne-ze-u-le, du-pă ma-re
mi— la Ta— și du-pă mul-ți-mea în-du-
ră-ri-lor Ta— le,— cu-ră-țeș-te fă-ră-de-
le— gi-le noas— tre.—
În-vi-ind— I— sus din mor-

mînt, pre-cum a zis mai î-na-in— te— a
dă-ru-it— no-uă vi-a-ță veș— ni-că și
ma— re mi— lă.
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui— și
Sfîn— tu— lui— Duh.
U- și-le po-că-in— tei— des-

mînt, pre-cum a zis mai î-na-in — te — a

dă-ru-it — no-uă vi-a-ță veș — ni-că și

ma — re mi — lă.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui — și

Sfîn — tu — lui — Duh.

U — și-le po-că-in — ței — des-

chi-de-mi, Dă-tă-to — ru-le de vi-a — ță! Că

mi-ne-că du-hul meu la bi-se-ri-ca Ta cea sfîn-
tă, pur-tînd lo-caș al tru-pu-
lui, cu to-tul spur-cat; ci,
ca un în-du-rat, cu-ră-țeș te-i, cu
mi-la mi-los-ti-vi-rii Tă-le.

Și a-cum și pu-ru-rea și în
ve-cii ve-ci-lor. A-min.

În că-ră-ri-le mîn-tu-i-rii
în-drep-tea-ză-mă de Dum-ne-zeu Năs-că-
toa-re, căci cu pă-ca-te gro-za-ve mi-am spur-
cat su-fle-tul și cu le-ne-

Și a-cum și pu-ru-rea și în
ve-cii ve-ci-lor. A-min.

În că-ră-ri-le min-tu-i-rii
în-drep-tea-ză-mă de Dum-ne-zeu. Năs-că-
toa-re, căci cu pă-ca-te gro-za-ve mi-am spur-
cat su-fle-tul și cu le-ne-
vi-re vi-a-ța mea toa-tă o am chel-tu-it;
ci, cu ru-gă-ciu-ni-le ta-le, cu-ră-
țeș-te-mă de toa-tă ne-cu-ră-ți-a.

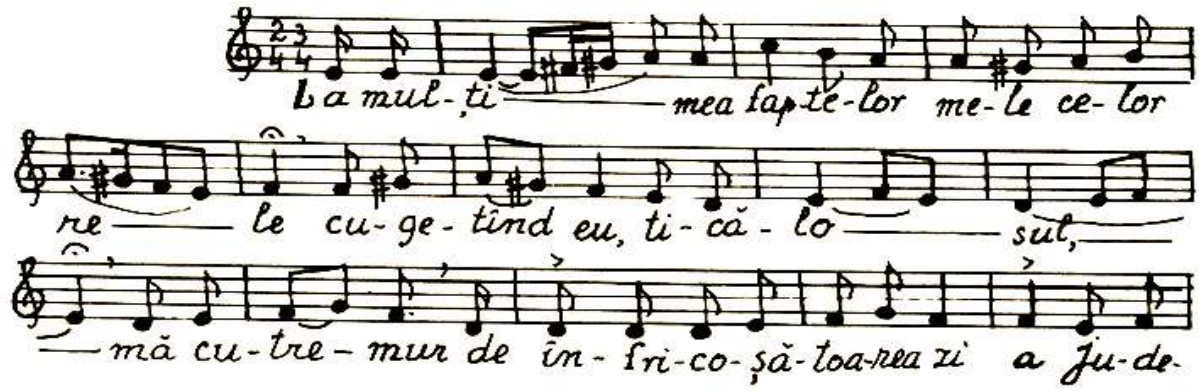

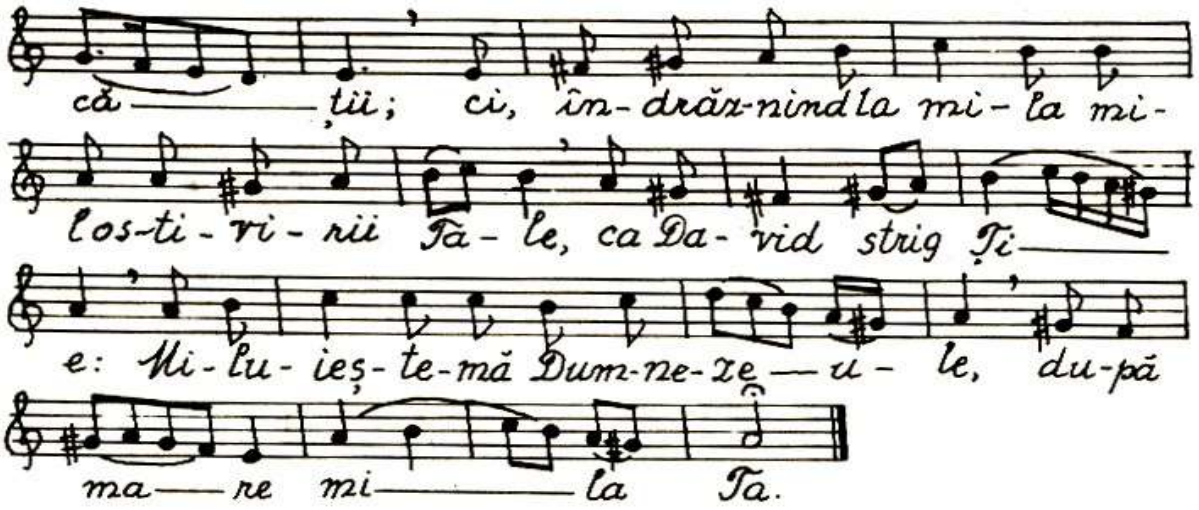

Preotul: Rugăciunea „Mântuieşte Doamne poporul Tău…” apoi ecfonisul: Cu mila şi cu îndurările şi cu iubirea de oameni…

Strana: **Catavasiile Bunei Vestiri** pe glas IV[156].

[155] „Uşile pocăinței…”, „În cărările mântuirii…” şi „La mulțimea faptelor mele celor rele…” se cântă de la Duminica Vameşului şi a Fariseului până la duminica a cincia din Postul Mare (inclusiv).

[156] Orânduirea Catavasiilor în decursul anului bisericesc este următoarea: 24- aug. - 21 sept. Catavasiile Înălțării Sf. Cruci; 22 sept.- 20 nov. , Catavasiile Bunei Vestiri; 21 nov. 30 dec. Catavasiile Naşterii Domnului; 1-14 ian. Catavasiile Botezului; 15 ian. 9 febr., Catavasiile Întâmpinării Domnului; 10 feb. Duminica Floriilor, Catavasiile Buneivestiri, de la dum. Fiului Risipitor, la dum. III a din Postul Mare Catavasiile sunt din Triod. Între Sf. Paşti şi Înălțare, Catavasiile Sf. Paşti;Între Înălțare şi dum. I după Rusalii, Catavasiile Rusaliilor; între dum. Tuturor Sfinților şi 1 aug., Catavasiile Buneivestiri; între 1-14 aug., Catavasiile Sf. Cruci: între 15-23 aug., Catavasiile Adormirii Maicii Domnului (apud Catavasierul, Bucureşti 1970, p. 44.)

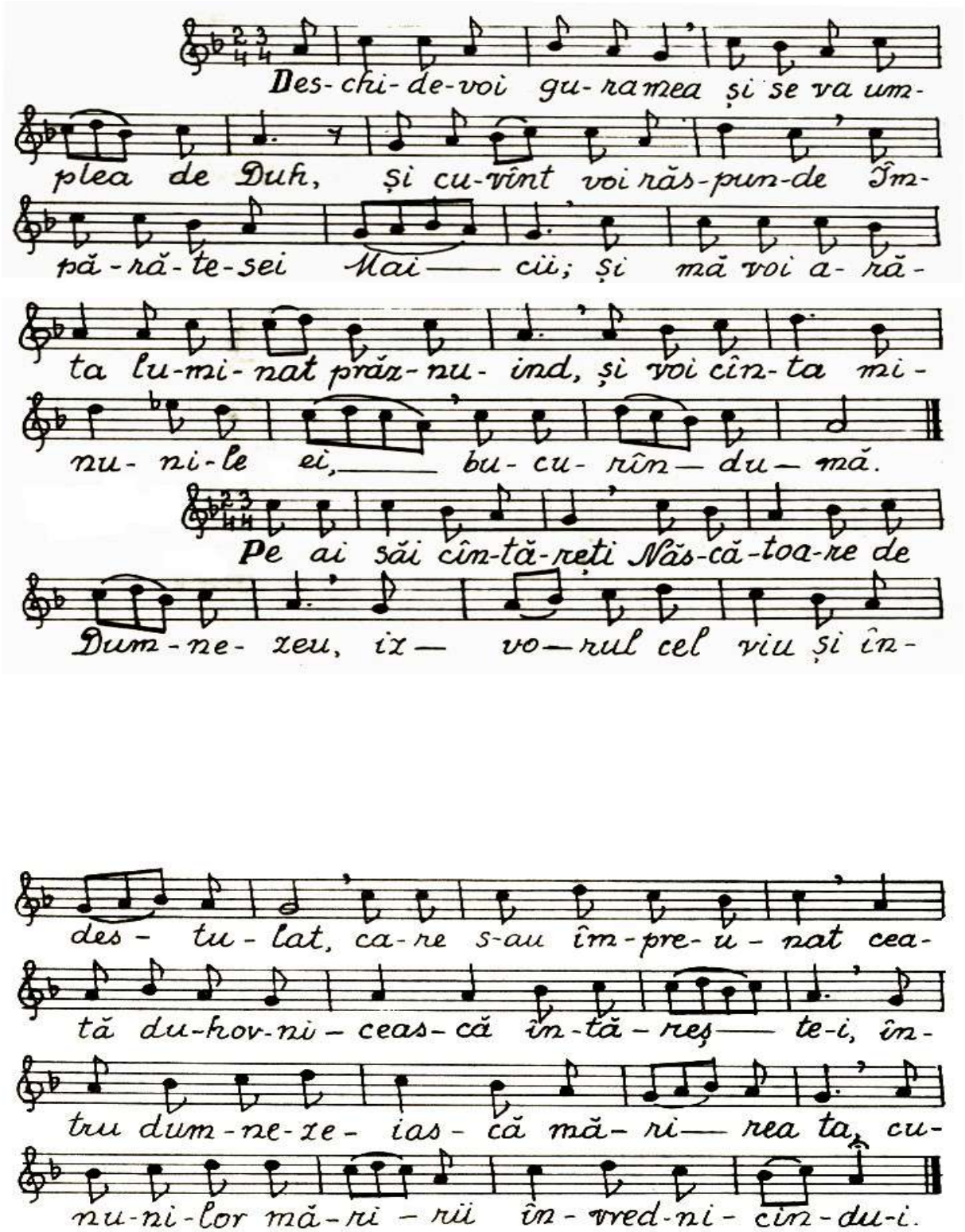

Preotul: Ectenia mică.

Strana: Cântările IV-V-VI.

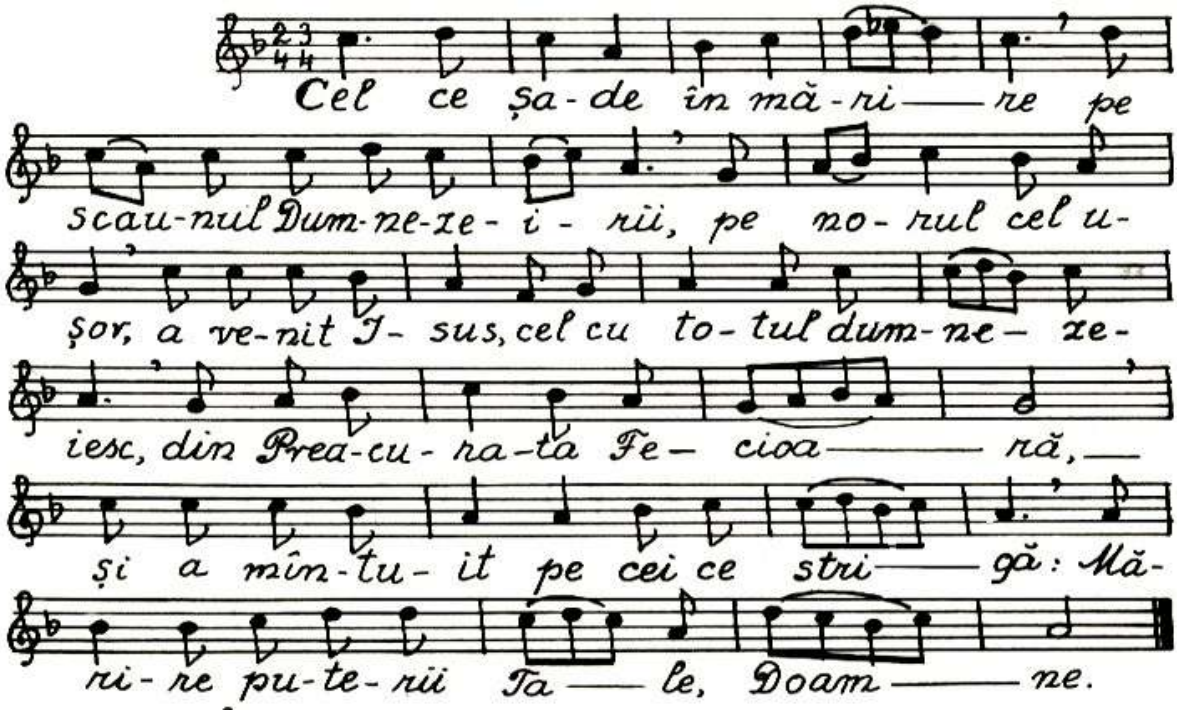
Cel ce șa-de în mă-ri — re pe
scau-nul Dum-ne-ze-i-rii, pe no-rul cel u-
șor, a ve-nit I-sus, cel cu to-tul dum-ne-ze-
iesc, din Prea-cu-ra-ta Fe-cioa — ră, —
și a mîn-tu-it pe cei ce stri — gă: Mă-
ri-re pu-te-rii Ta — le, Doam — ne.

Spăi-mîn-ta-tu-s-au toa — te

de dum-ne-ze-iaș-că mă-ri-rea ta; că tu Fe-

cioa-ră ne-is-pi-ti-tă de nun — tă, ai a-vut în

pîn-te-ce pe Dum-ne-zeu cel pes-te toa —— te și

ai năs-cut pe Fi-ul cel fă — ră —— de ani,

Cel ce dă-ru-ieș-te pa — ce tu-tu-ror ce-lor

ce —— te lau-dă pe ti — ne.

În-te-lep — ții de Dum-ne-zeu, ca-re

fa-ceți a-cest praz-nic dum-ne-ze-iesc — și cu

cioa-ră ne-is-pi- ti-tă de nun – tă, ai a-vut în

pîn-te-ce pe Dum-ne-zeu cel pes-te toa —— te și

ai năs-cut pe Fi - ul cel fă — ră — de ani,

Cel ce dă-ru-ieș-te pa – ce tu- tu-ror ce-lor

ce — te lau-dă pe ti – ne.

În- te- lep – ții de Dum-ne-zeu, ca-re

fa- ceți a-cest praz-nic dum-ne- ze- iesc — și cu

to – tul cins-tit al Mai-cii lui Dum- ne- zeu, ve-

niți să bă-tem din pal-me, mă- rind — pe Dum- ne-

zeu, Cel ce s-a — năs- cut — din - tr-în- sa.

Preotul: Ectenie mică.

Strana: **Condacul**, **icosul** şi **sinaxarul**, (viața pe scurt a sfântului zilei din Minei)

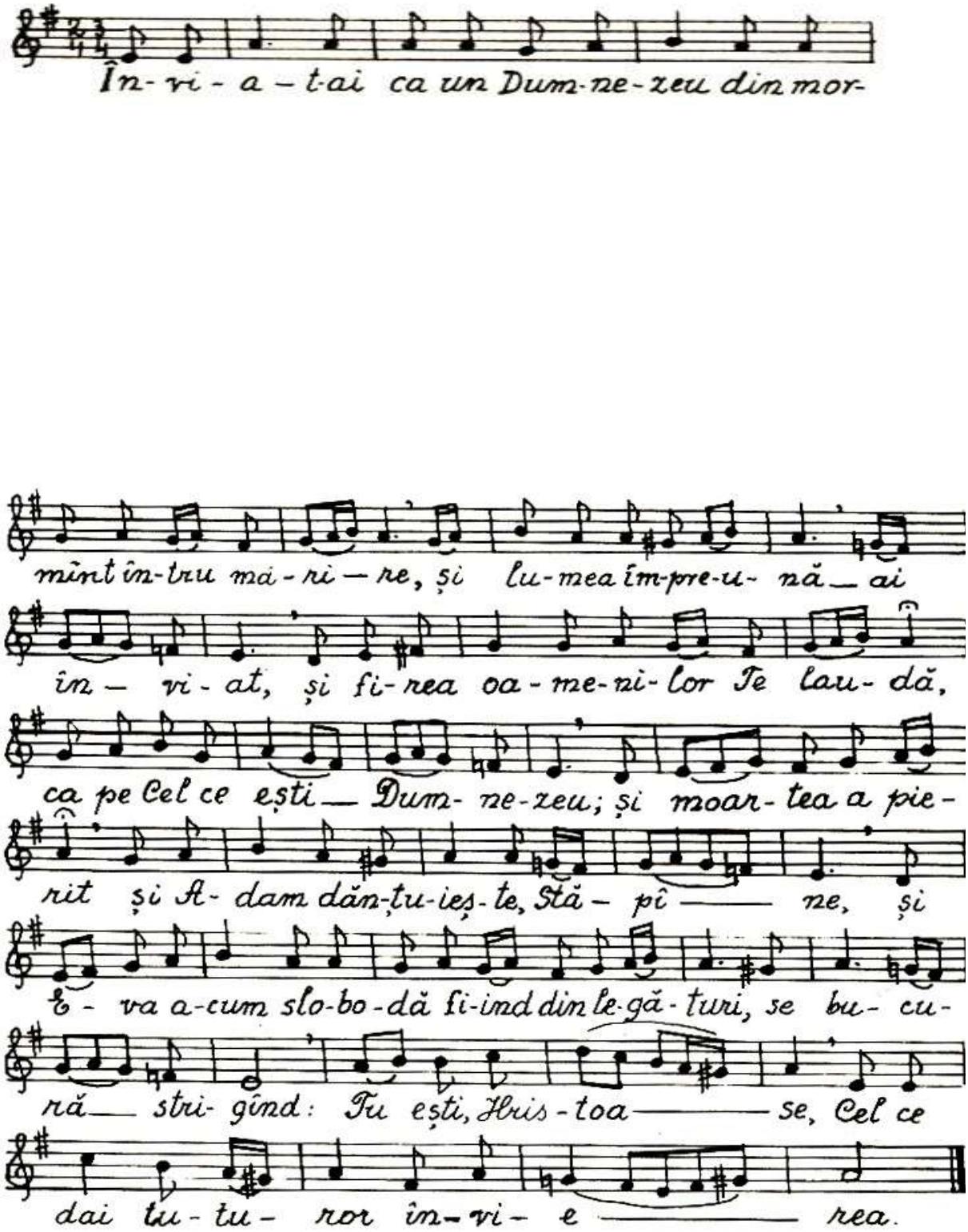
În-vi-a-t-ai ca un Dum-ne-zeu din mor-
mînt în-tru mă-ri-re, și lu-mea îm-pre-u-nă-ai
în-vi-at, și fi-rea oa-me-ni-lor Te lau-dă,
ca pe Cel ce ești Dum-ne-zeu; și moar-tea a pie-
rit și A-dam dăn-tu-ieș-te, Stă-pî-ne, și
E-va a-cum slo-bo-dă fi-ind din le-gă-turi, se bu-cu-
ră stri-gînd: Tu ești, Hris-toa-se, Cel ce
dai tu-tu-ror în-vi-e-rea.

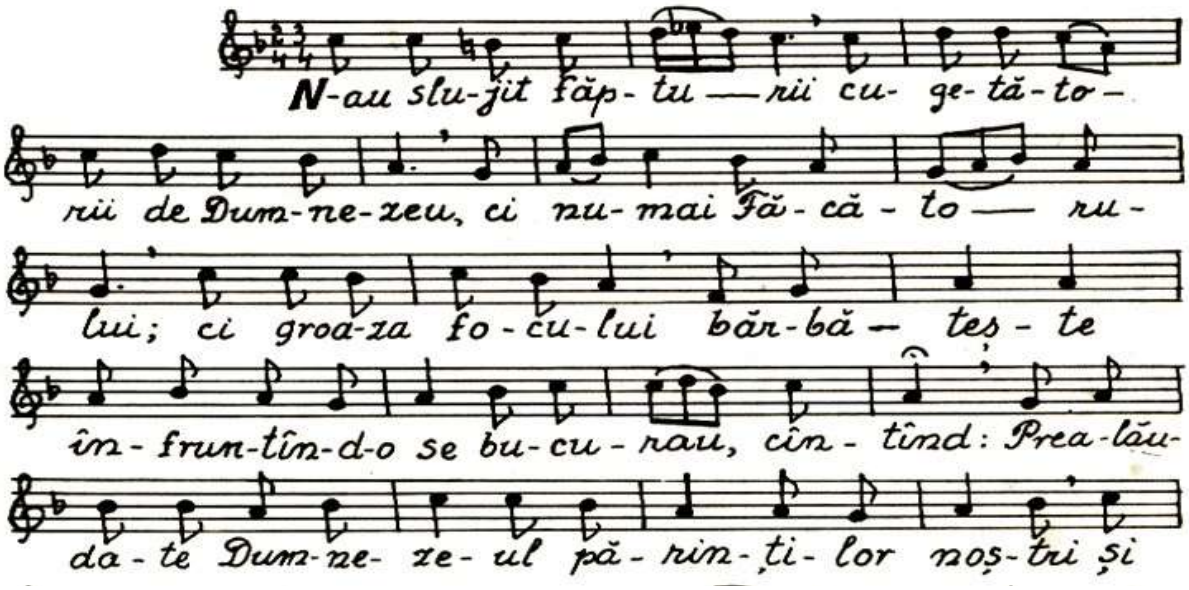
N-au slu-jit făp-tu — rii cu- ge-tă-to-
rii de Dum-ne-zeu, ci nu-mai Fă-că-to — ru-
lui; ci groa-za fo-cu-lui băr-bă — teș-te
în-frun-tîn-d-o se bu-cu-rau, cîn-tînd: Prea-lău-
da-te Dum-ne-ze-ul pă-rin-ți-lor noș-tri și

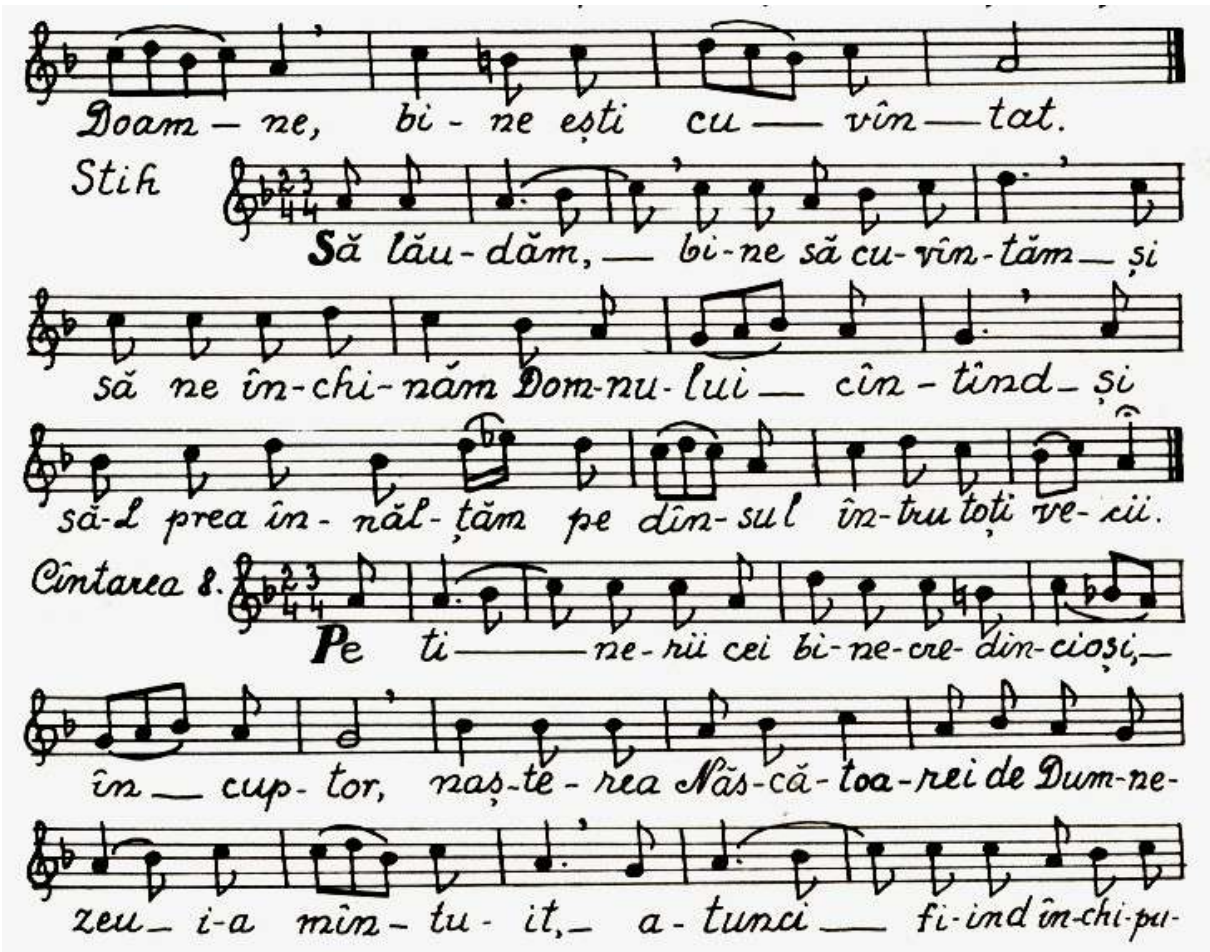

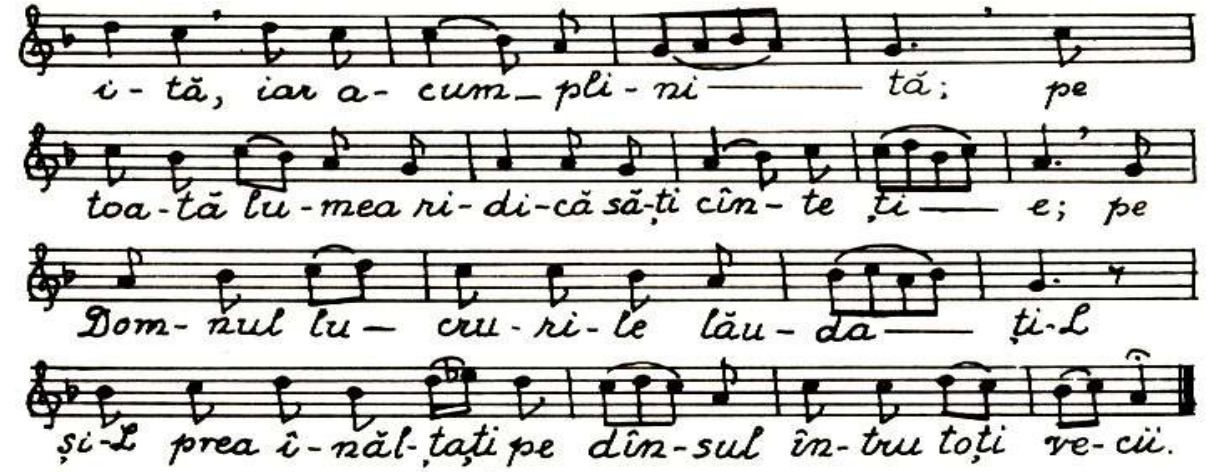

Preotul: Pe Născătoarea de Dumnezeu… (face cădirea mare).

Strana: **Măreşte suflete al meu pe Domnul**… pe glasul de rând.

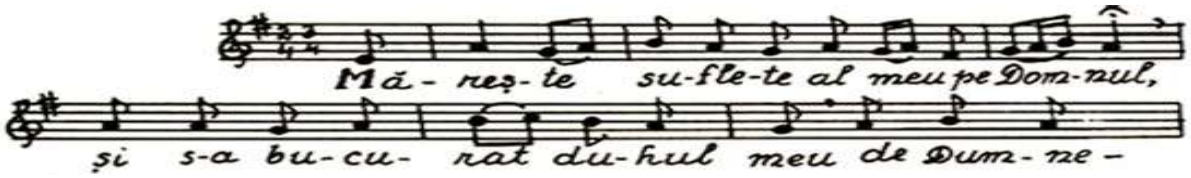
Mă - reș - te su-fle-te al meu pe Dom-nul,
și s-a bu-cu- rat du-hul meu de Dum-ne -

zeu, Mîn-tu-i- to— rul meu.

Ce- ea ce ești mai cins-ti-tă de-

cît_ He-ru-vi— mii___ și mai mă-ri— tă

fă-ră de a-se-mă-na-re de-cît Se-ra-

fi— mii, că-re_ fă-ră stri-că-ciu-ne pe

Dum-ne-zeu—Cu-vîn-tul ai năs- cut,_ pe

ti-ne cea cu a- de— vă- rat Năs-că-

toa-re de Dum-ne-zeu,___ te___ mă-rim.

Tot nea-mul o-me-nesc să sal-te cu

du-hul, fi-ind lu- mi-nat; și să prăz-nu-

ias-că fi-rea min-ți-lor ce— lor fă-ră de trup, cins-

tind sfîn-ta prăz-nu-i-re a Mai-cii lui Dum-ne-zeu—

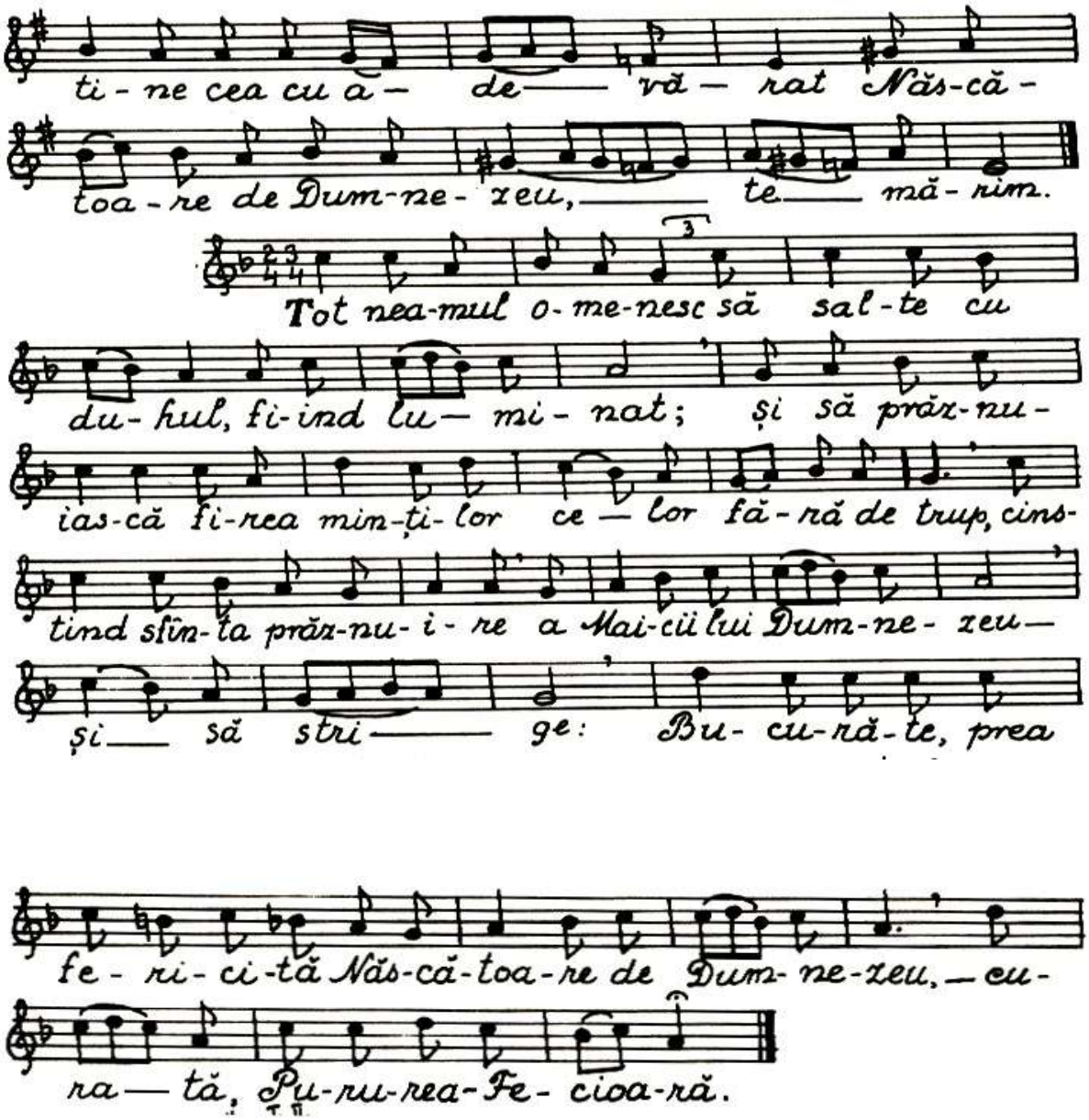

Preotul: Ectenie mică.

Strana: **Sfânt este Domnul**… cu **luminânda de rând (svetilna zilei)**.

T. II.

Sfînt es-te Dom-nul Dum-ne-ze-ul nos —

tru. — III. Sfînt — es-te Dom-nul —

Dum-ne-ze-ul nos — tru. —

Î-năl-ță-ți pe Dom — nul Dum-ne-ze-ul

nos — tru și vă în-chi-nați aș-ter-nu-tu-lui pi-

cioa-re-lor Lui, că sfînt es — te.

Sfețilna I.
(a Învierii)

Cu U-ce-ni-cii să ne su-im în

mun-te-le Ga-li-le — ii, prin cre-din-ță să ve-

dem pe Hris-tos gră-ind, — că a lu-at pu-te-re a

ce-lor de sus și a ce-lor de jos; să af-lăm cum în-

va-tă a bo-te-za toa-te nea-mu-ri-le,— în
nu-me-le Ta-tă-lui și al Fi-u-lui și al Sfîn-tu-lui
Duh și că va fi îm-pre-u-nă cu ai Săi,— pre-
cum a fă-gă-du-it,— pî-nă la sfîr-
și——— tul vea-cu-lui.———

(Se cântă pe „însuși glas”, respectiv pe melodia de la „Doamne strigat-am…”)

Stihul 1.
Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom—
nul! Lău-dați pe Dom——nul din—— ce——ruri, lău-
da-ți-L pe El în-tru ce-le î-nal——te;
Ți-e se cu-vi——ne cîn-ta——re Dum-ne-
ze-u—le.———

Stihul 2.
Lău-da-ți-L pe El— toți în-ge-rii Lui, lău-
da-ți-L pe El toa-te pu-te——ri-le— Lui;
Ți—e se cu-vi——ne cîn—ta———

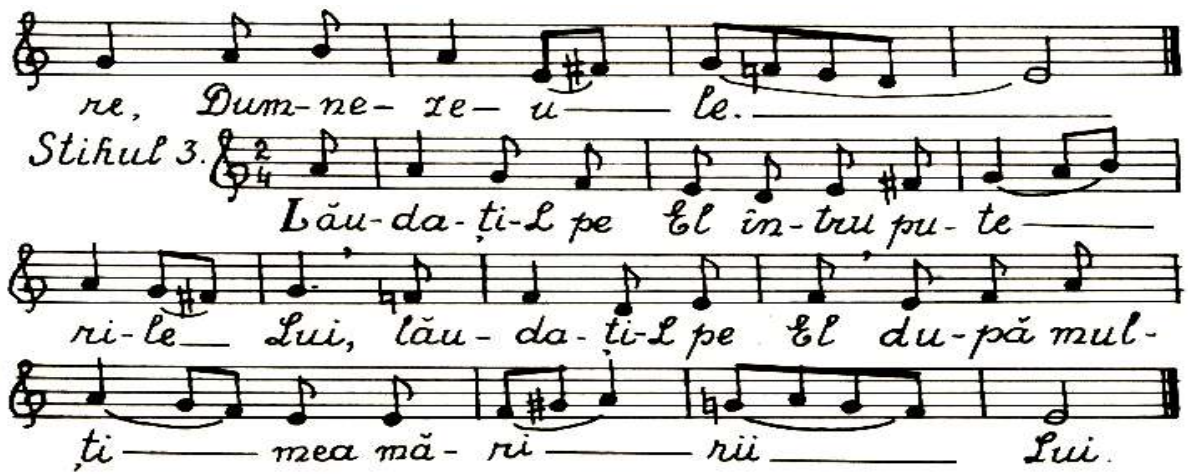

Mărire… Voscreasna sau stihirea de rând a Evangheliei, pe „Însuşi glas”, iar **Şi acum**… **„Prea binecuvântată…”**, după modelul stihoavnei.

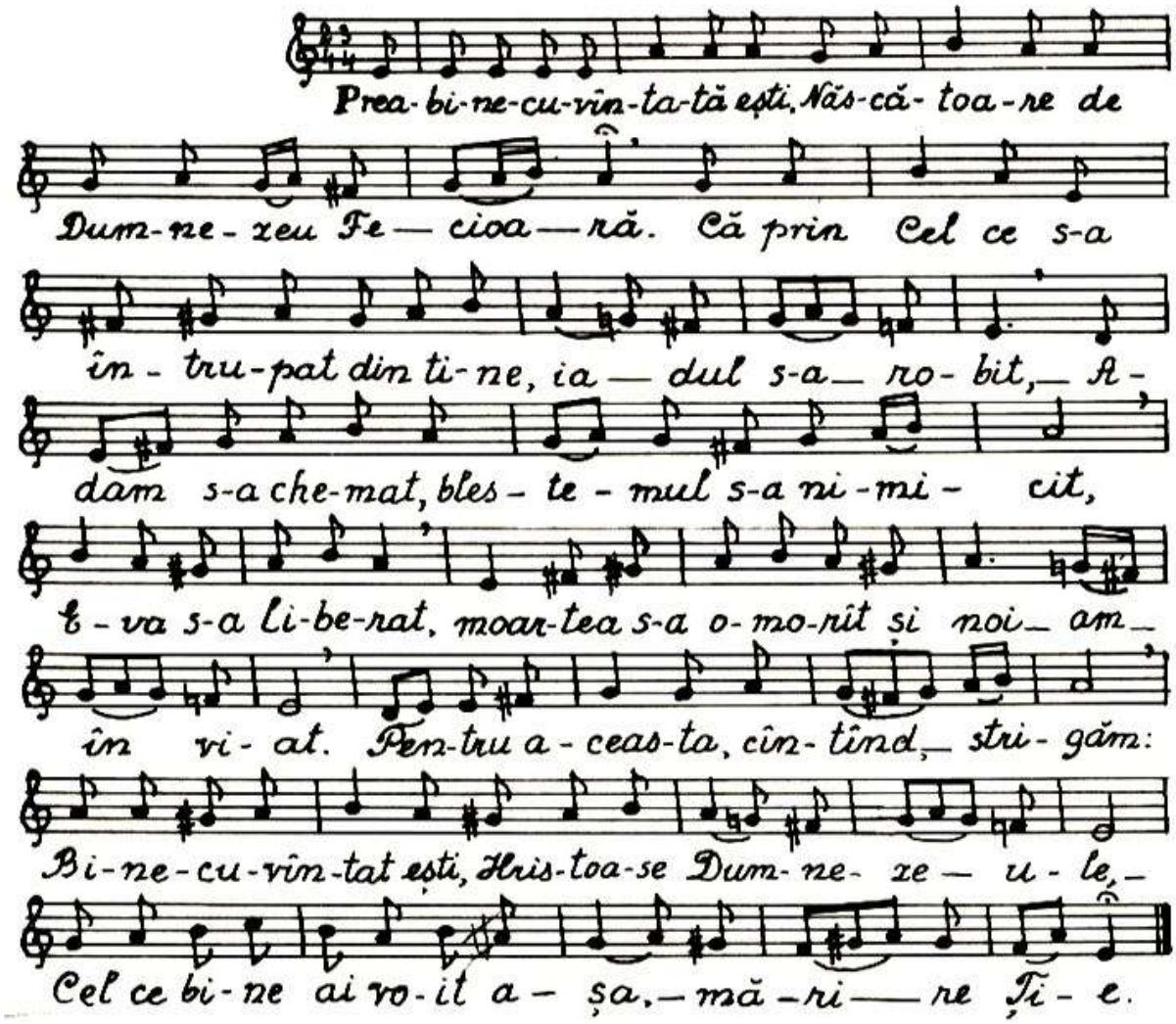

Preotul: Mărire Ție celui ce ne-ai arătat nouă lumina.

Strana: **Doxologia** pe glasul de rând (după modelul stihoavnei).

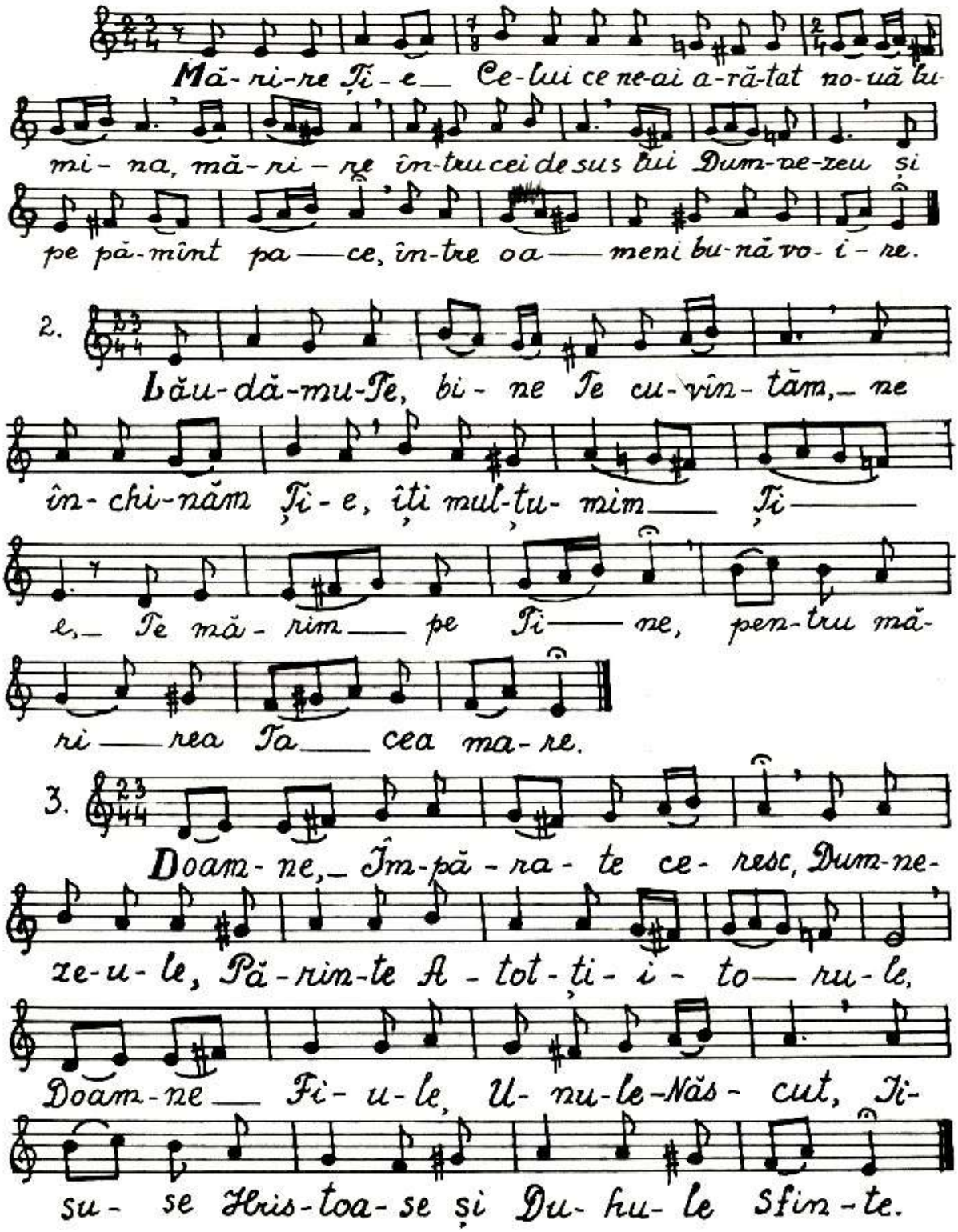

4.

Doam-ne Dum-ne-ze-u-le, Mie-lu-șe-lul lui Dum-ne-zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă-ca-tul lu——mii, mi-lu-ieș——te—ne pe noi, Cel_ ce ri-dici_ pă-ca-te-le lu-mii.

5.

Pri-meș-te ru-gă-ciu-nea noas-tră, Cel ce șezi de-a-dreap-ta Ta——tă-lui,_ și_ ne mi-lu-ieș-te pe noi.

6.

Că Tu ești u-nul Sfînt, Tu ești u-nul Domn Ie-sus Hris-tos, în-tru mă-ri-rea lui Dum-ne-zeu——Ta——tăl. A—min.

7.

În toa-te zi-le-le Te vom bi-ne-cu-vîn-

5. Pri- meș-te ru-gă-ciu- nea noas- tră,
Cel ce șezi de-a- dreap- ta Ta — tă- lui, —
și — ne mi- lu- ieș- te pe noi.

6. Că Tu ești u- nul Sfînt, Tu ești u- nul
Domn Iî sus Hris- tos, în- tru mă- ri- rea lui Dum- ne-
zeu — Ta — tăl. A — min.

7. În toa- te zi- le- le Te vom bi- ne- cu- vîn-
ta — și vom lău- da — nu- me- le Tău în
veac — și în vea- cul vea- cu- lui.

8.

În-vred-ni-ceș-te-ne, Doam-ne, în zi-ua a-ceas-ta, fă-ră de pă-cat să ne pă-zim noi.

9.

Bi-ne-cu-vîn-tat ești Doam-ne, Dum-ne-ze-ul pă-rin-ți-lor noș-tri, și lău-dat și prea-mă-rit es-te nu-me-le Tău în veci. A-min.

10.

Fi-e Doam-ne mi-la Ta spre noi, pre-cum am nă-dăj-du-it în-tru Ti-ne.

11.

Bi-ne-cu-vin-tat ești Doam-ne, în-

9.

Bi-ne-cu-vîn-tat ești Doam-ne, Dum-ne-ze-ul pă-
rin-ți-lor noș — tri, și lău-dat — și prea-mă-
rit es-te nu-me-le Tău — în veci. — A-min.

10.

Fi-e — Doam-ne mi — la Ta spre noi, pre-
cum — am nă-dăj-du-it — în — tru Ti-ne.

11.

Bi-ne-cu-vîn-tat ești Doam — ne, — în-
va-ță — ne în-drep-tă-ri-le Ta-le.

12.

Doam-ne, scă-pa-ne Te-ai fă-cut no-uă, în
neam și-n neam; — eu am zis Doam — ne mi-lu-
ieș — te-ne, vin-de-că su-fle-tul nostru că.

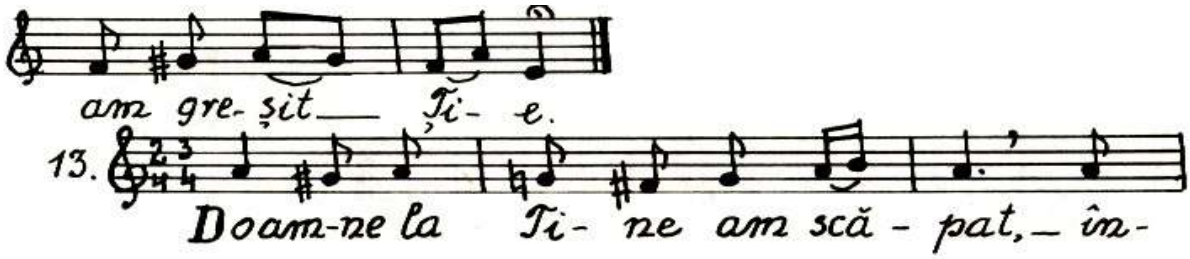
am gre- șit Ți- e.
13.
Doam-ne la Ți- ne am scă - pat, în-

va-tă-ne să fa-cem vo-ia Ta, că
Tu este Dum-ne-ze-ul nos-tru.
14. Că la Ti-ne es-te iz-vo-rul vi-e-tii,
în-tru lu-mi-na Ta vom ve-dea lu-mi-nă.
15. Tin-de mi-la Ta ce-lor ce-
Te cu-nosc pe Ti-ne.
16. Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, Sfin-te ta re, Sfin-te
(de 3 ori) Fine
fă-ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfin-tu-lui Duh,
Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii
ve-ci-lor. A-min. Sfin-te fă-ră de
moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.
Încă o dată de la început pînă la Fine.

Strana: Troparul (pentru glasurile I-II-III-IV, se cântă troparul **„Astăzi mântuirea…”**; pentru glasurile V-VI-VII-VIII, se cântă troparul **„Înviind din mormânt…”**. După tropar preotul rostește ectenia întreită, ectenia cererilor și face otpustul. Se cântă **„Apărătoare doamnă…”**

As-tăzi mîn-tu-i rea a toa-tă
lu-mea s-a fă-cut; să cîn-tăm Ce-lui
ce a în-vi-at din mor-
mînt și În-ce-pă-to-ru-lui vi-e-ții noas-
tre; că stri-cînd cu moar-tea pe moar-
te, bi-ru-in-tă ne-a dă-ru-it no-
uă și ma-re mi-lă.

În-vi-ind din mor-mînt și le-gă-
tu-ri-le ia-du-lui ru-pînd, stri-
ca-t-ai o-sîn-da mor-ții, Doam-ne, pe toți din
cur-se-le vrăj-ma-șu-lui mîn-tu-in-du-i; a-ră-

tîn-du-Te pe Ti-ne A-pos-to-li-lor Tăi,-

i-ai tri-mis pe dîn-sii la pro-po-vă-du-

i — re; și prin-trîn-șii pa — cea

Ta ai dă-ru-it — lu — mii, U-nu-le

mult — mi — los — ti — ve. —

A- pă-ră-toa-re Doam-nă, pen-tru bi-ru-in-ță,

mul-tu-mi-re, — mîn-tu-in-du-ne din ne-voi, a-du-cem

ți-e, Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu, noi ro-bii tăi. Ci, ca

ce-ea ce ai stă-pî-ni-re ne-bi-ru-i-tă, slo-bo-

zeș-te-ne din toa-te ne-vo-i-le, — ca să stri-

găm — Ți — e: Bu-cu-ră-te, Mi-rea-să,

Pu-ru-rea Fe-cioa — ră.

Glasul II

Glasul II psaltic, are scară cromatică, cu nota fundamentală pe sol (di). În tactul stihiraric şi papadic are cadența perfectă pe sol (di) şi imperfectă pe mi, do şi si. În tactul irmologic se serveşte de scara glasului VI, având cadențe perfecte pe re(pa) iar imperfecte pe sol (di).

În varianta bănățeană, se remarcă amplificarea ambitusului, mult mai elastic , prin mersul intervalic până la sunetul do În acest caz avem de-a face cu o desfăşurare a melodiei între sunetele mi-do, dar mai ales diatonizarea tactului stihiraric, numit în Banat" însuşi glas". Ca un argument al originii cântării bănățene din cea bizantină este păstrarea cromatismului la Stihoavna glasului II, deosebindu-se doar ca organizare internă a sunetelor. Discursul muzical al stihoavnei, urmăreşte sensul textului, cu o semnificație profundă pe plan spiritual. În cazul troparului glas II, se poate sesiza, ca şi în cazul „însuşi glasului", cromatizarea melodiei. Formulele melodice rămân aproape la fel doar că în varianta Banat au fost diatonizate datorită trasmiterii pe cale orală a acestor cântări o perioadă de timp foarte îndelungată. Dacă troparul în varianta Banat ar fi cântat ținându-se cont de caracterul cromatic al glasului psaltic, atunci asemănarea dintre cele două variante ar merge până la identitate.

Cântările vecerniei, glas II

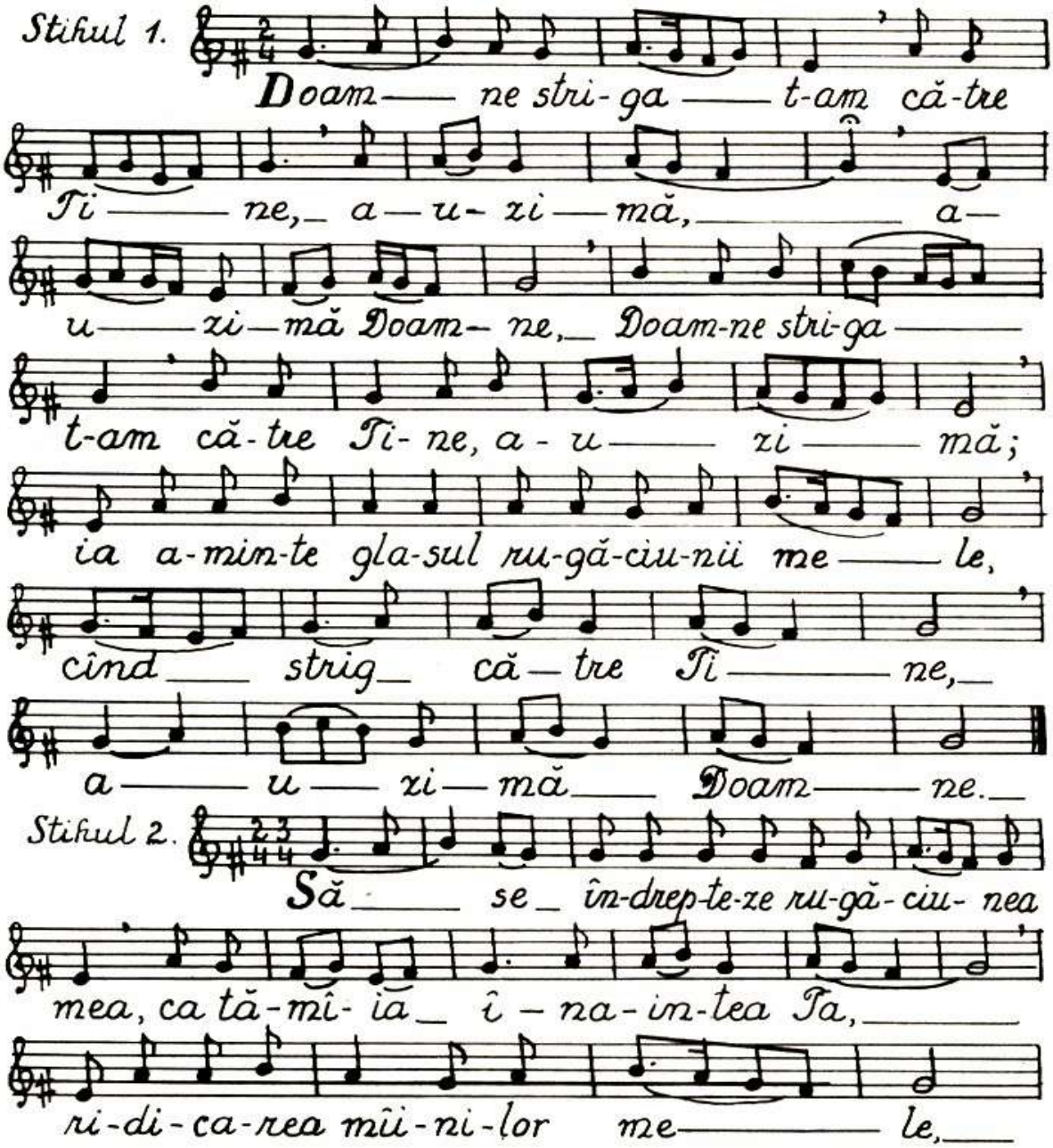

jert — fa de — sea — ră, —

a — u — zi — mă — Doam — ne. —

Stihul 3.

Din stra — ja di-mi-ne-ții pî-nă în

noap — te, — din stra-ja — di-mi-ne-ții,

să nă-dăj-du-ias-că Is- ra- il — spre Dom- nul.

Stihira I.

Ce — lui mai î-na- în- te de veci — din

Ta- tăl năs-cut, lui Dum-ne-zeu — Cu-vîn-tu- lui, —

Ce- lui în-tru-pat din Fe- cioa-ra Ma- ri — a, ve-

niți — să — ne în — chi — năm. Că

Cru- cea răb- dînd, în-gro- pă- rii s-a dat, pre-

cum — în- suși a — vo- it; — și —

în — vi- ind din — morți, m-a mîn-tu-it pe mi- ne

o - mul cel ră - tă - cit.

Stihul 4.

Că la Dom — nul es-te în-du-ra-re și

mul-tă mîn-tu- i - re la El, și El va mîn-tu-

i pe Is-ra-il din toa-te fă - ră - de-

le - gi - le lui.

Stihira II.

Hris-tos, Mîn - tu - i - to-rul

nos — tru, a rupt za-pi-sul cel ce e-

ra îm-po- tri- va noas — tră, pe

Cru-ce pi-ro- nin — du-l și stă-pî-ni-rea

mor — ții a — zdro — bit;

să ne în-chi-năm scu — lă — rii Lui,

ce-lei de a tre- ia zi.

Mărire...

Mă- ri ——— re_ Ta — tă- lui_ și

Fi -u- lui ___ și ___ Sfîn-tu- lui Duh. ———

Și acum...

Și ——— a- cum și pu — ru-rea și în

ve- cii_ ve — ci — lor._ A ——— min. ———

...a Născătoarei de Dumnezeu

Tre- cu ——— t-a um-bra le ——— gii, cînd

Da ——— rul a ve- nit; ——— că pre-cum

ru-gul, fi-ind a- prins,_ nu ___ ar- dea,_ a-

șa, Fe- cioa- ră, ai ___ năs — cut și fe- cioa- ră

ai ___ ră-mas._În lo- cul stîl- pu- lui_ ce- lui de

foc, ——— a ră-să-rit soa-re-le drep-tă ———

ții, în lo- cul lui Moi ——— si_ Hris - tos,_

mîn-tu-i-rea su — fle - te- lor noas ——— tre.

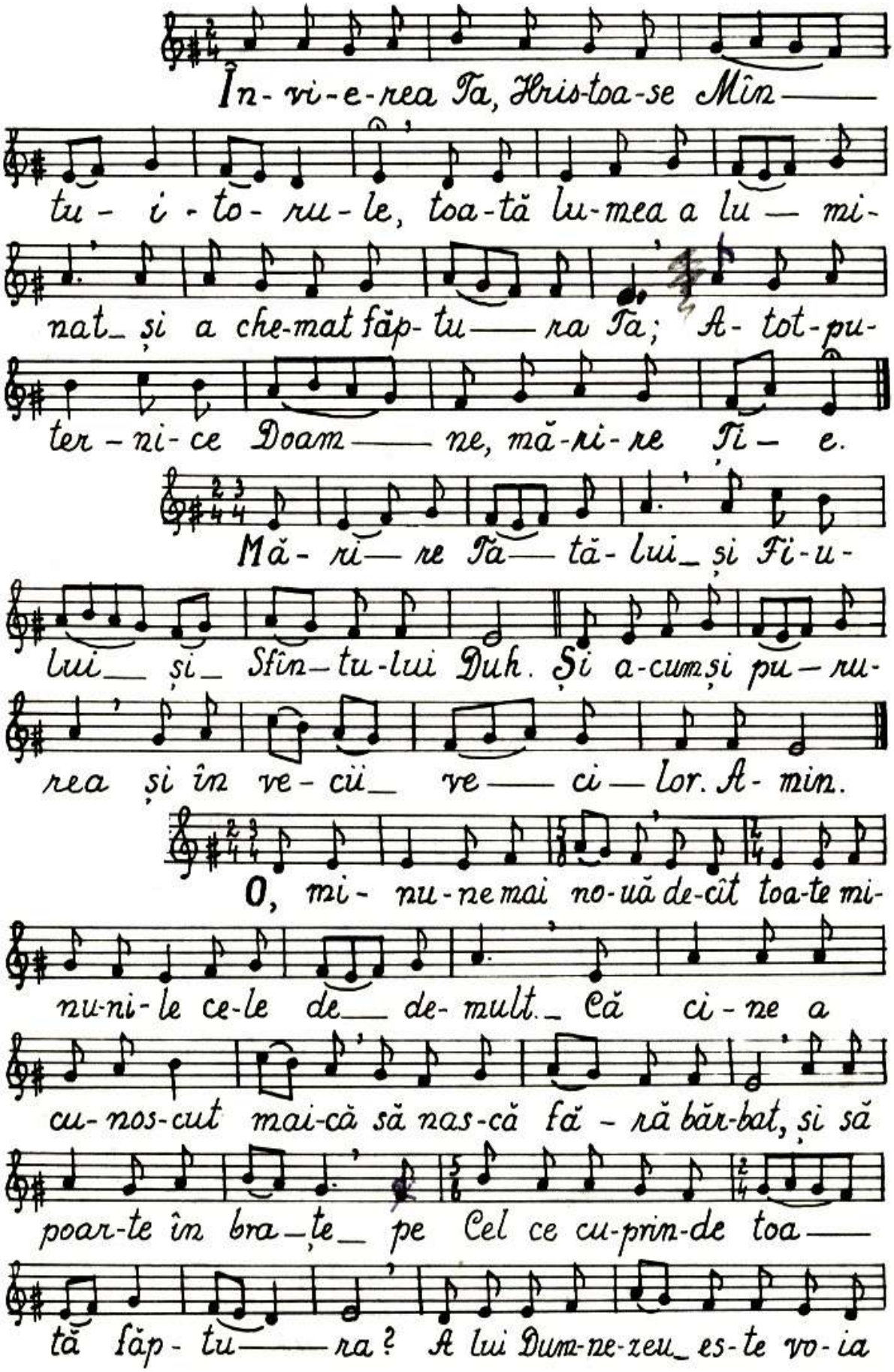
În-vi-e-rea Ta, Hris-toa-se Mîn—
tu-i-to-ru-le, toa-tă lu-mea a lu—mi-
nat_ și a che-mat făp-tu—ra Ta; A-tot-pu-
ter-ni-ce Doam—ne, mă-ri-re Ți—e.
Mă-ri—re Ta—tă-lui_ și Fi-u-
lui_ și_ Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-
rea și în ve-cii_ ve—ci—lor. A-min.
O, mi-nu-ne mai no-uă de-cît toa-te mi-
nu-ni-le ce-le de_ de-mult._ Că ci-ne a
cu-nos-cut mai-că să nas-că fă-ră băr-bat, și să
poar-te în bra-ț_e_ pe Cel ce cu-prin-de toa—
tă făp-tu—ra? A lui Dum-ne-zeu_ es-te vo-ia

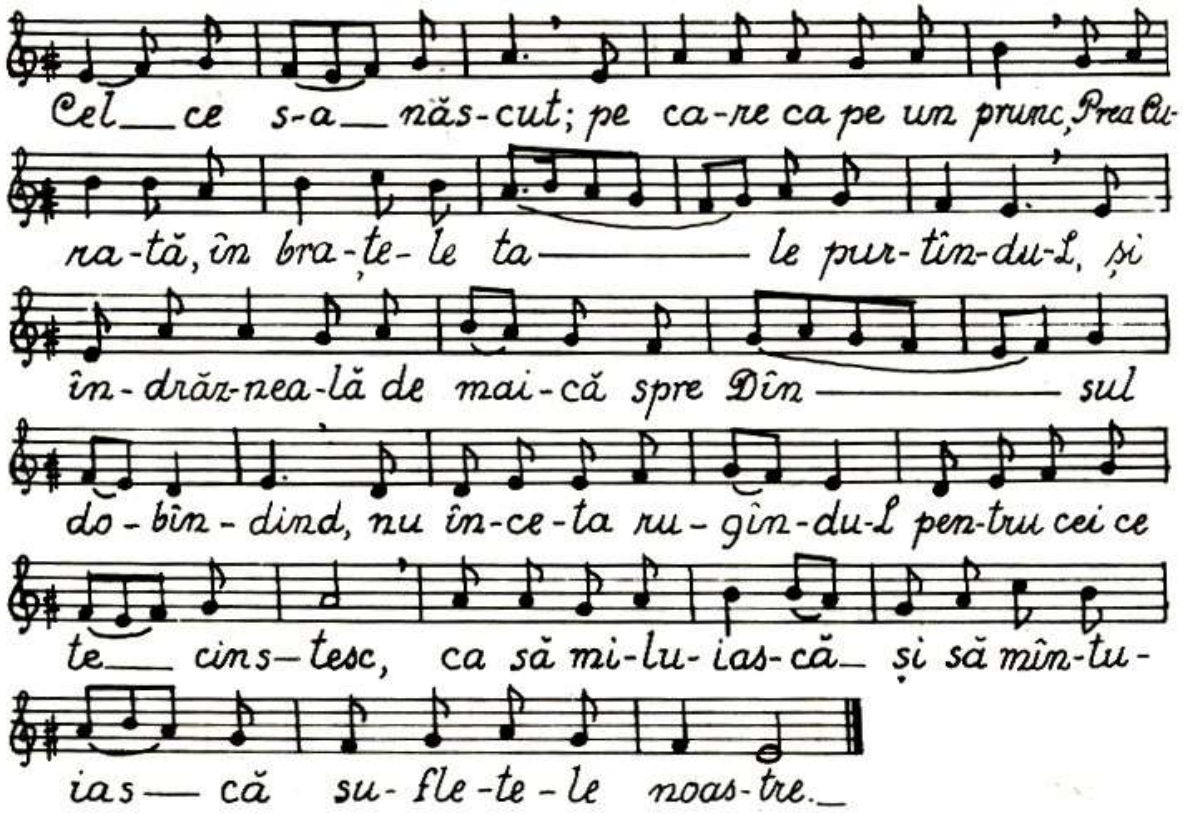

Troparul, glas II

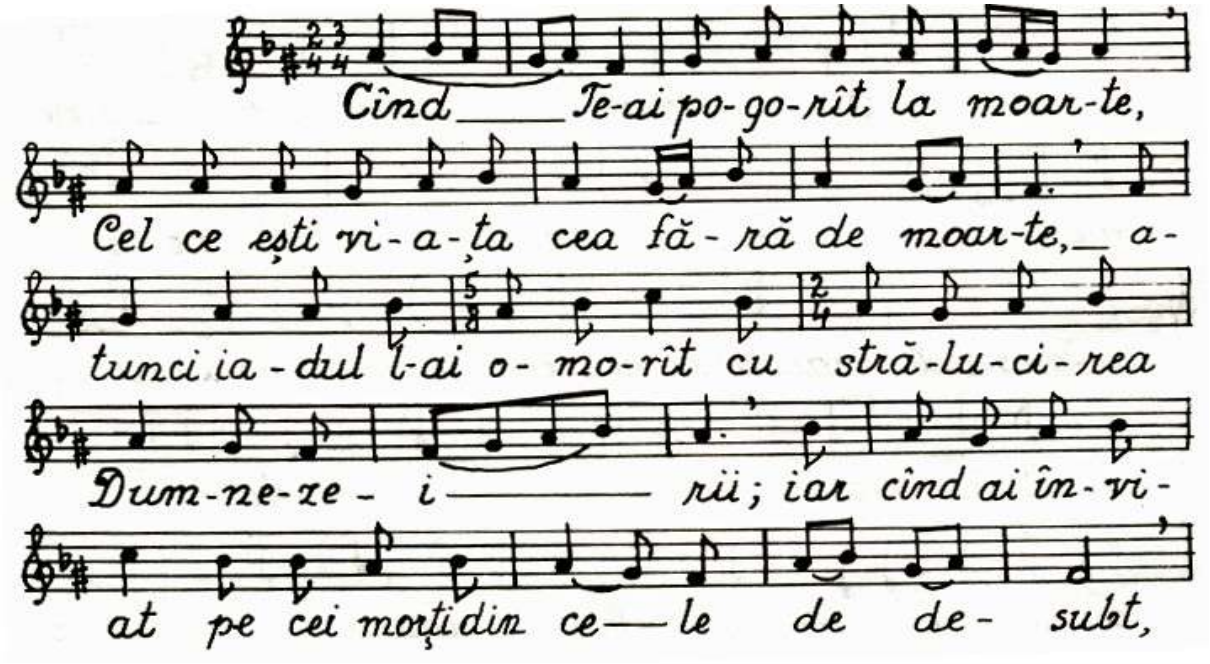

toa-te pu-te-ri-le ce-reș-ti au stri-

gat: Dă-tă-to-ru-le de vi-a-ță Hris-

toa-se Dum-ne-ze-ul nos-tru, mă-

ri-re Ți-e.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-

lui și Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum

și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min.

Toa-te tai-ne-le ta-le sînt mai pre-

sus de cu-get, toa-te sînt prea-mă-

ri-te, Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu. Cu

cu-ră-ți-a fi-ind pe-cet-lu-i-tă și în-tru fe-cio-

ri-e păs-tra-tă, cu a-de-vă-

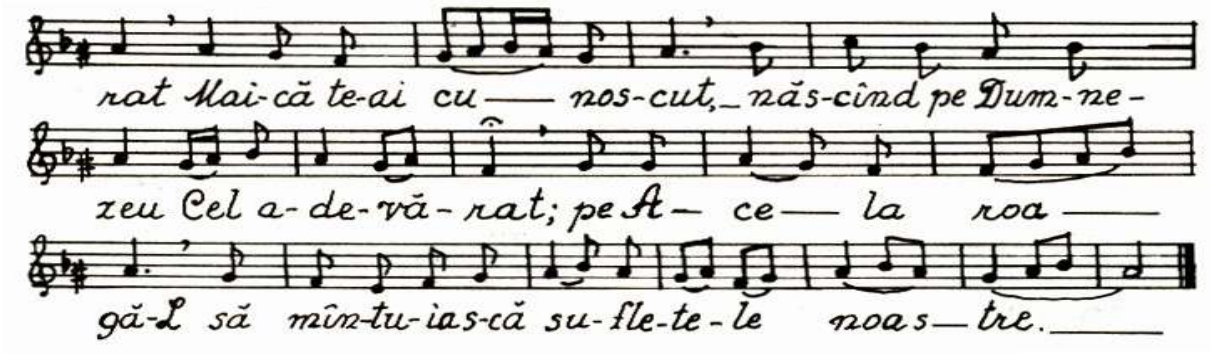

Cântările Utreniei, glas II

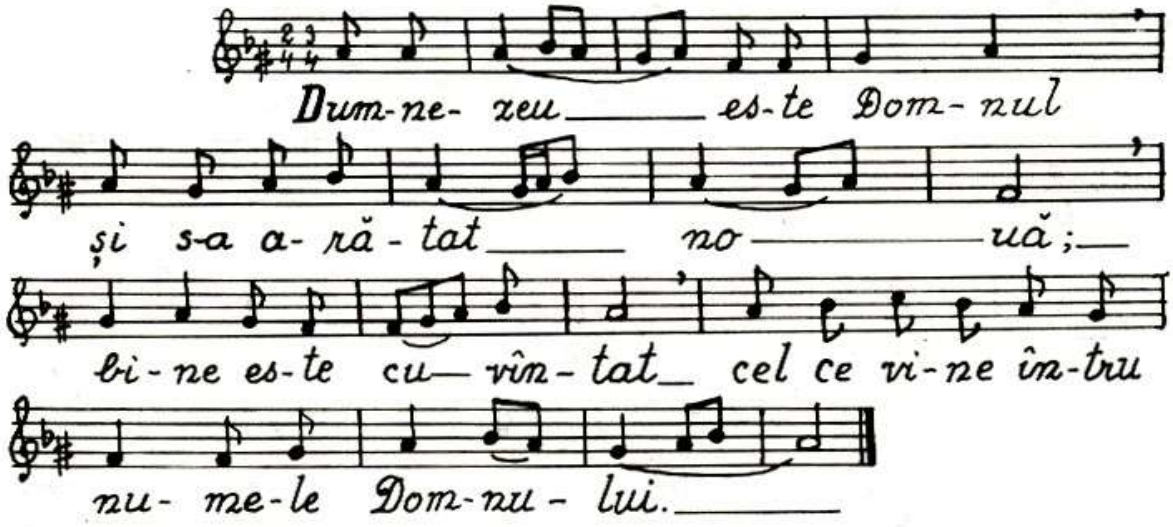

Sedealna I.

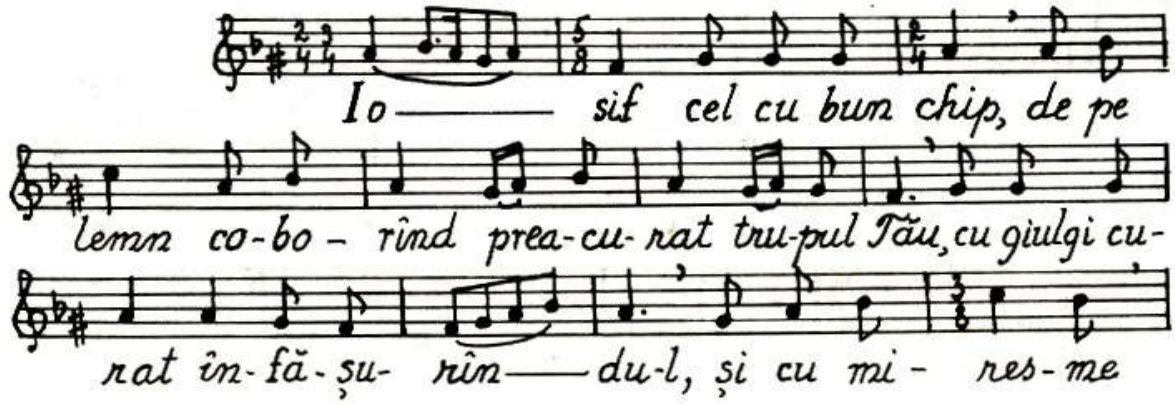

în mor-mînt nou, în-gro-pîn — du-l, l-a pus; dar a

tre-ia zi ai în-vi-at, — Doam — ne, dă-ru-

ind lu-mii ma-re mi — lă.

Mărire...

Mă-ri — re Ta-tă-lui și Fi-u-

lui și — Sfîn-tu-lui Duh.

Mi-ro-no-si — te-lor fe-

mei, în-ge-rul ca-re sta lîn-gă mor-mînt — a stri-gat:

Mi-ru-ri-le se cu-vin — mor-ți-lor, dar Hris-tos S-a

a-ră-tat stre-in pu-tre-ju — nii. Ci stri-gați:

A în-vi-at — Dom — nul,

dă-ru-ind lu-mii ma-re mi — lă.

Și a-cum — și pu-ru-rea și în ve-cii

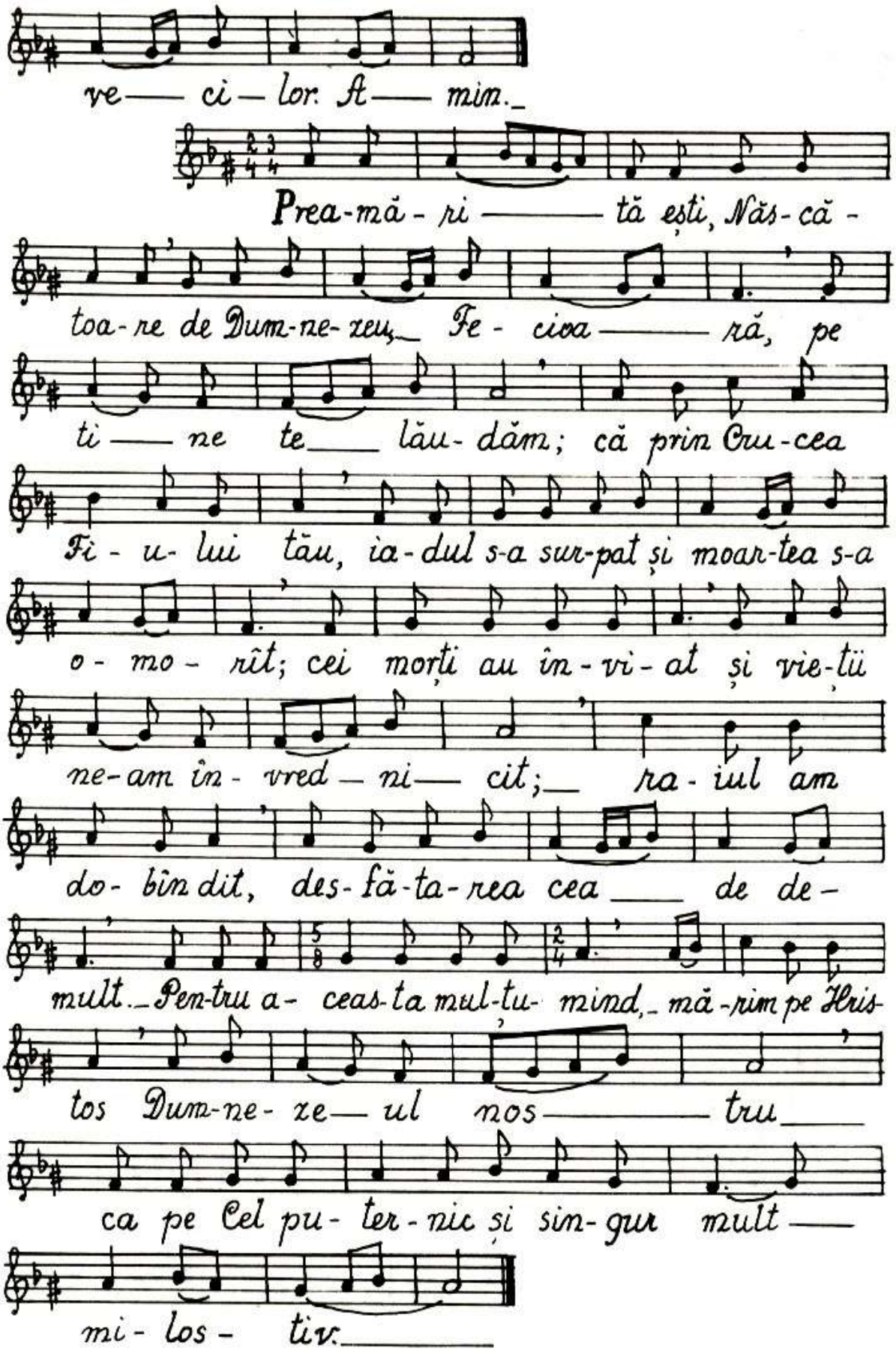
ve— ci— lor. A— min.
Prea-mă-ri — tă ești, Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu, Fe-cioa — ră, pe
ti — ne te — lău-dăm; că prin Cru-cea
Fi-u-lui tău, ia-dul s-a sur-pat și moar-tea s-a
o-mo-rît; cei morți au în-vi-at și vie-ții
ne-am în-vred-ni— cit; ra-iul am
do-bîn dit, des-fă-ta-rea cea — de de-
mult. Pen-tru a-ceas-ta mul-tu-mind, mă-rim pe Hris-
tos Dum-ne-ze— ul nos — tru —
ca pe Cel pu-ter-nic și sin-gur mult —
mi-los-tiv.

Sedealna a II-a

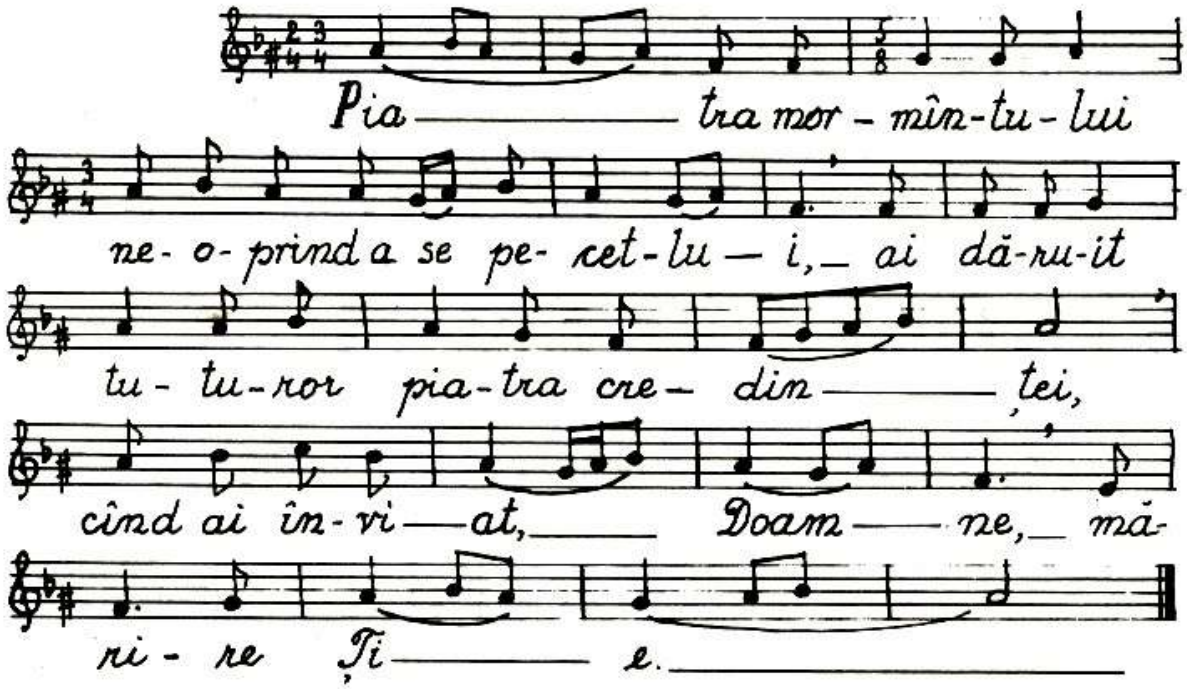

Antifoanele

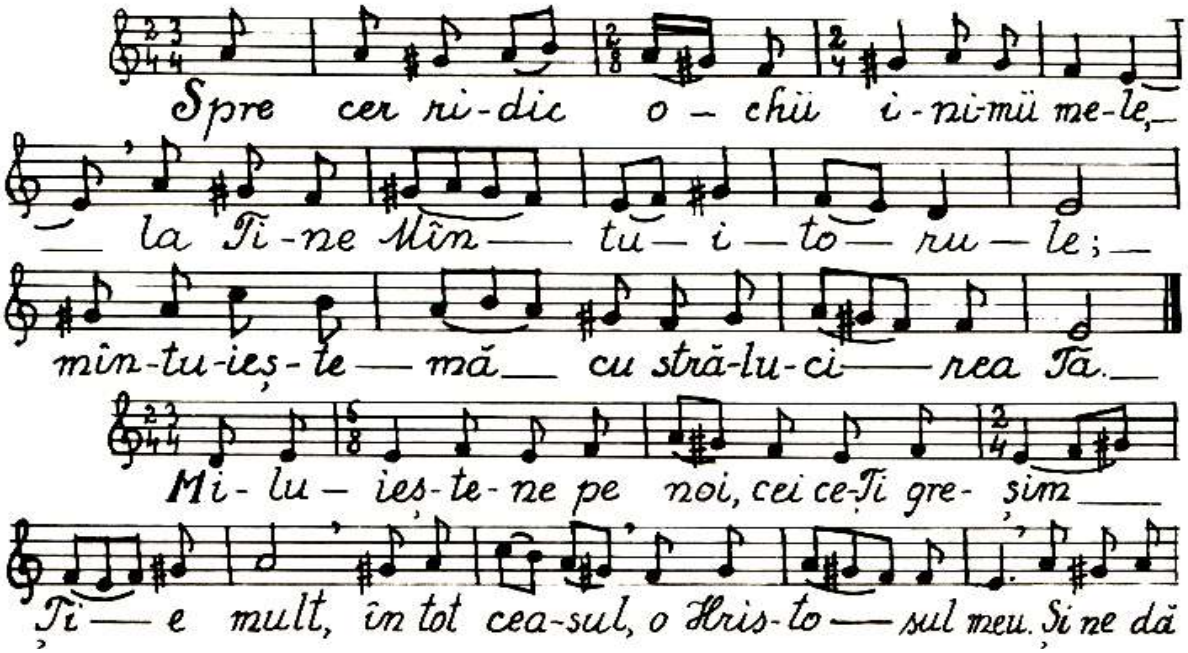

chi-puri mai î-na-in-te de sfîr-șit — să ne po—că-im.—

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui — și

Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu ru-rea și în

ve-cii — ve — ci-lor. A-min.

Sfîn-tu lui Duh a îm-pă-ră-ți se cu-

vi — ne, a sfin-ți — și a miș-ca făp-tu-ra; — că

Dum-ne-zeu es-te de o fi-in-ță cu

Ta — tăl și cu Cu-vîn-tul.

Prochimenul

Glasul al 2-lea

Scoă-lă-Te, Doam-ne Dum-ne-ze — ul

meu, du-pă po-run-ca prin ca-re ai po-run-cit; și

a-du-na-re de po-poa-re Te va în-con-ju-ra.—

1.2.

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom-nul.

3.

Su-fla-rea toa-tă și toa-tă făp-tu—

ra să lau-de sfînt— nu-me-le Dom— nu-lui.—

Condacul

Glasul al 2-lea

Scu-la— tu-Te-ai din mor-

mînt, Mîn-tu-i-to-ru-le A-tot—pu-ter-ni-ce, și

ia-dul vă-zînd mi-nu-nea s-a spăi mîn-tat, și

mor—ții s-au scu-lat și făp-tu-ra vă-zînd se

bu-cu-ră de Ti— ne și A-dam îm-pre-u-nă

se ve-se-leș—te— și lu-mea, Mîn-tu-i-

to-rul meu, Te lau-dă pu-ru-rea.—

Mă-reș-te su-fle-te al meu pe Dom— nul,

și s-a bu-cu- rat du-hul meu de Dum-ne-
zeu, Mîn-tu-i - to — rul meu.
Ce - ea ce ești mai cins-ti - tă de- cît He- ru-
vi — mii și mai mă - ri - tă fă-ră de a-se-mă-
na — re de-cît Se- ra- fi- mii, ca- re fă-ră stri-că-
ciu-ne pe Dum- ne- zeu-Cu- vîn — tul ai năs-
cut, pe ti - ne cea cu a - de — vă — rat Năs-că-
toa- re de Dum-ne - zeu, te mă- rim.

Laudele

Toa — tă su-fla-rea să lau- de pe
Dom — nul! Lău- dați pe Dom — nul din ce —
ruri, lău- da-ți-L pe El în-tru ce- le î - nal — te;

Ți - e se cu - vi — ne cîn - ta - re

Dum — ne — ze — u — le.

Lău - da — ți-L pe El loți în — ge-rii

Lui, lău-da-ți-L pe El toa-te pu - te — ri - le

Lui; Ți - e se cu - vi — ne cîn - ta - re

Dum — ne — ze — u — le.

Lău — da — ți-L pe El în - tru Pu-

te — ri - le Lui, lău - da - ți-L pe El du - pă mul-

ti - mea mă — ri — rii Lui.

Toa — tă su — fla-rea și toa-tă făp-

tu — ra pe Ți - nĕ Te mă — reș — te Doam - ne,

că prin Cru - ce moar — tea ai — stri - cat, ca să a-

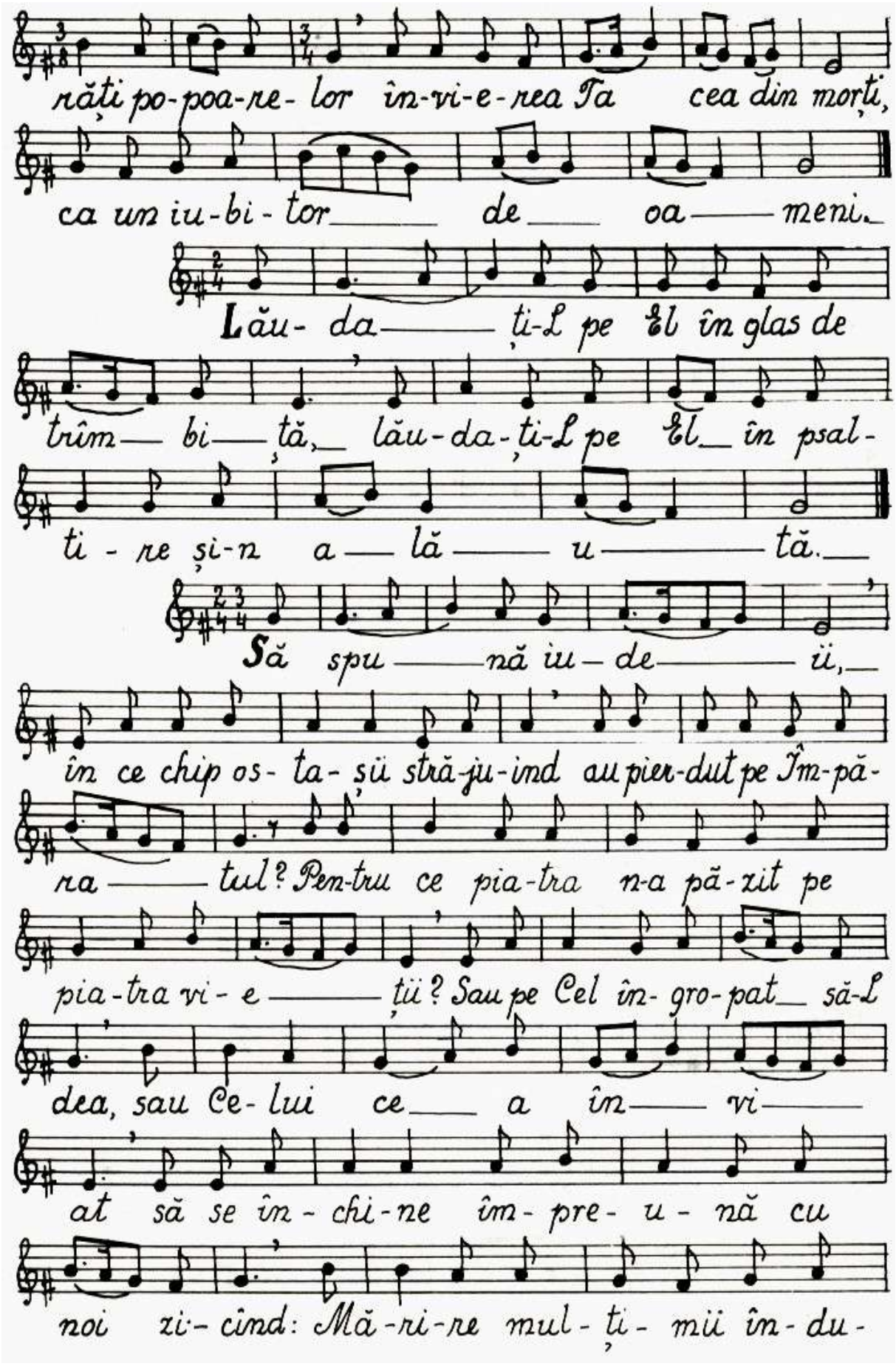
răți po-poa-re- lor în-vi-e-rea Ta cea din morți,
ca un iu-bi- tor de oa meni.
Lău- da ți-L pe El în glas de
trîm bi ță, lău-da-ți-L pe El în psal-
ti - re și-n a lă u tă.
Să spu nă iu- de ii,
în ce chip os- ta- și stră-ju-ind au pier-dut pe Îm-pă-
ra tul? Pen-tru ce pia-tra n-a pă-zit pe
pia-tra vi- e ții? Sau pe Cel în- gro-pat să-L
dea, sau Ce- lui ce a în vi-
at să se în - chi-ne îm- pre- u - nă cu
noi zi- cînd: Mă-ri-re mul- ți- mii în- du-

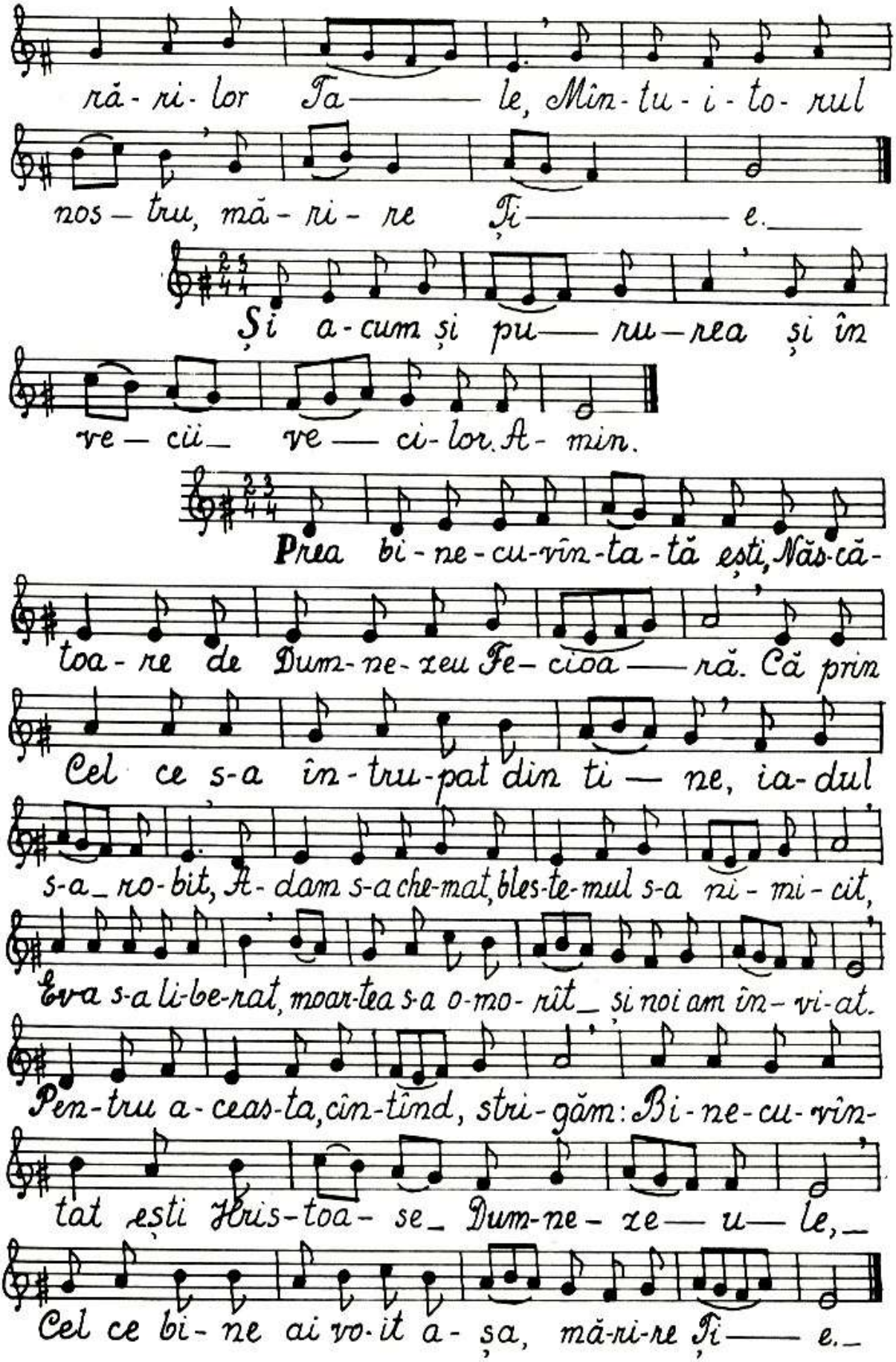
ră-ri-lor Ta — le, Min-tu-i-to-rul
nos — tru, mă-ri-re Ți — e.
Și a-cum și pu — ru — rea și în
ve — cii — ve — ci-lor. A-min.
Prea bi-ne-cu-vîn-ta-tă ești, Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu Fe-cioa — ră. Că prin
Cel ce s-a în-tru-pat din ti — ne, ia-dul
s-a — ro-bit, A-dam s-a che-mat, bles-te-mul s-a ni-mi-cit,
Eva s-a li-be-rat, moar-tea s-a o-mo-rît — și noi am în-vi-at.
Pen-tru a-ceas-ta, cîn-tînd, stri-găm: Bi-ne-cu-vîn-
tat ești Hris-toa-se — Dum-ne-ze — u — le, —
Cel ce bi-ne ai vo-it a-și, mă-ri-re Ți — e.

Doxologia, glas II

1. Mă-ri-re Ți-e, Ce-lui ce ne-ai a-ră-tat no-uă lu-mi — na! Mă-ri-re în-tru cei de sus — lui Dum-ne-zeu și pe pă-mînt pa-ce, în-tre oa — meni bu-nă-vo-i — re.

2. Lău-dă-mu-Te, bi-ne Te cu — vîn-tăm, ne în-chi-năm Ți-e, îți mul-țu-mim Ți-e, Te mă-rim pe Ți-ne, pen-tru mă-ri — rea Ta — cea ma-re.

3. Doam-ne, Îm-pă-ra-te — ce-resc, Dum-ne-ze-u-le, Pă-rin-te A-tot-ți-i-to — ru-le, Doam-ne Fi-u-le, — U-nu-le — Năs-cut, Ți — su-se Hris-toa — se și — Du — hu-le Sfin-te.

4. Doam-ne Dum-ne- ze- u- le, Mie-lu-
ș e- lul lui Dum- ne- zeu, Fi- ul Ta- tă-
lui Cel ce ri-dici pă- ca- tul lu- mii, mi-lu-
ieș- te- ne pe noi, Cel ce ri-
dici pă- ca- te- le lu- mii.

5. Pri- meș- te ru- gă-ciu-nea noas-
tră Cel ce șezi de-a dreap-ta Ta- tă- lui,
și ne mi- lu- ieș- te pe noi.

6. Că Tu ești u-nul Sfînt, Tu ești u-nul Domn Ii-
sus Hris-tos, în- tru mă- ri- rea lui Dum-ne-
zeu Ta- tăl. A- min.

7. În toa- te zi le le Te vom bi- ne-

cu — vîn - ta — și vom lău-da nu - me-le Tău în

veac — și în vea - cul vea - cu - lui. —

8. În - vred - ni ceș — te — ne, Doam - ne, în

zi - ua a — ceas — ta, fă - ră de pă-

cat — să ne pă — zim — noi.

9. Bi — ne - cu - vîn - tat — ești, Doam — ne, Dum-ne-

ze - ul pă - rin - ți - lor noș - tri, și lău - dat și

prea mă - rit es - te nu - me - le Tău — în — veci. A - min.

10. Fi - e Doam-ne mi - la Ta — spre noi, pre-

cum am nă - dăj - du - it — în — tru Ti - ne.

11. Bi — ne - cu - vîn - tat — ești Doam — ne, — în-

de 3 ori

va - ță - ne pe noi — în - drep - tă — ri - le Ta - le.

12. Doam-ne, scă-pa-re Te-ai fă-cut no-uă, în neam și în neam; noi am zis: Doam-ne mi-lu-ieș-te-ne, vin-de-că su-fle-tul nos-tru că am gre-șit Ți-e.

13. Doam-ne la Ți-ne am scă-pat, în-va-tă-ne să fa-cem vo-ia Ta, că Tu ești Dum-ne-ze-ul nos-tru.

14. Că la Ți-ne es-te iz-vo-rul vi-e-tii, în-tru lu-mi-na Ta vom ve-dea lu-mi-nă.

15. Tin-de mi-la Ta ce-lor ce Te cu-nosc pe Ți-ne.

16. Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, Sfin-te ta-re, Sfin-te fă-ră de moar-te mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

(de 3 ori) Fine

Glasul III

În varianta psaltică, se cântă pe scara diatonică având nota fundamentală pe ga (fa).Atât în tactul irmologic cât şi în cel stihiraric, face cadențe perfecte în Re (pa), imperfecte în La (ke) şi finala în Fa (fa).

Varianta Banat se apropie foarte mult de cea psaltică, în unele formule melodice se merge până la identitate. Ceea ce este specific glasului III, precum şi glasului VII plagalul său, este faptul că nu există diferențe între cele modele ale fiecărui glas, decât formula de final, care fixează melodia în zona stihoavnei sau a troparului. Materialul sonor al glasului, este plasat în cel de-al doilea tetracord, în care treapta Si, apare întotdeauna cu bemol. Formulele melodice îmbracă forme mai diverse, cu desene mai ornamentate decât în cadrul ehurilor precedente. Melodia glasului III, are un caracter optimist, dă încredere textului care-l îmbracă, accentuează sensul cuvântului, îl ajută să se dezvăluie mai uşor celor prezenți la rugăciune.

Cântările Vecerniei, glas III

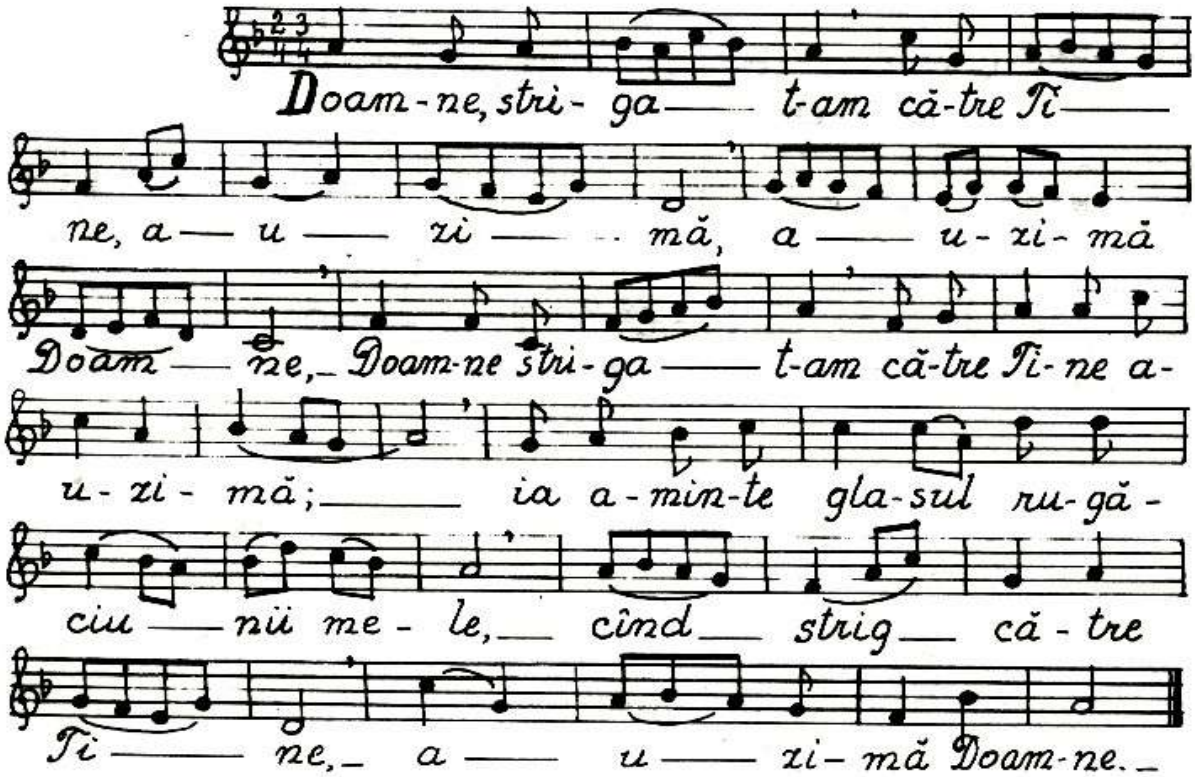

Să se în-drep-te-ze ru-gă-ciu-nea
mea, ca tă-mî-ia î-na-in-tea Ta;
ri-di-ca-rea mîi-ni-lor me-le, jertfa de
sea-ră, a-u-zi-mă Doam-ne.

Din stra-ja di-mi-ne-ții pî-nă în noap-
te, din stra-ja di-mi-ne-ții să nă-dăj-du-ias-că
Is-ra-il spre Dom-nul.

Cu cu-cea Ta, Hris-toa-se Mîn-tu-i-
to-ru-le, pu-te-rea mor-ții s-a
dez-le-gat si în-se-lă-ciu-nea dia-vo-lu-lui

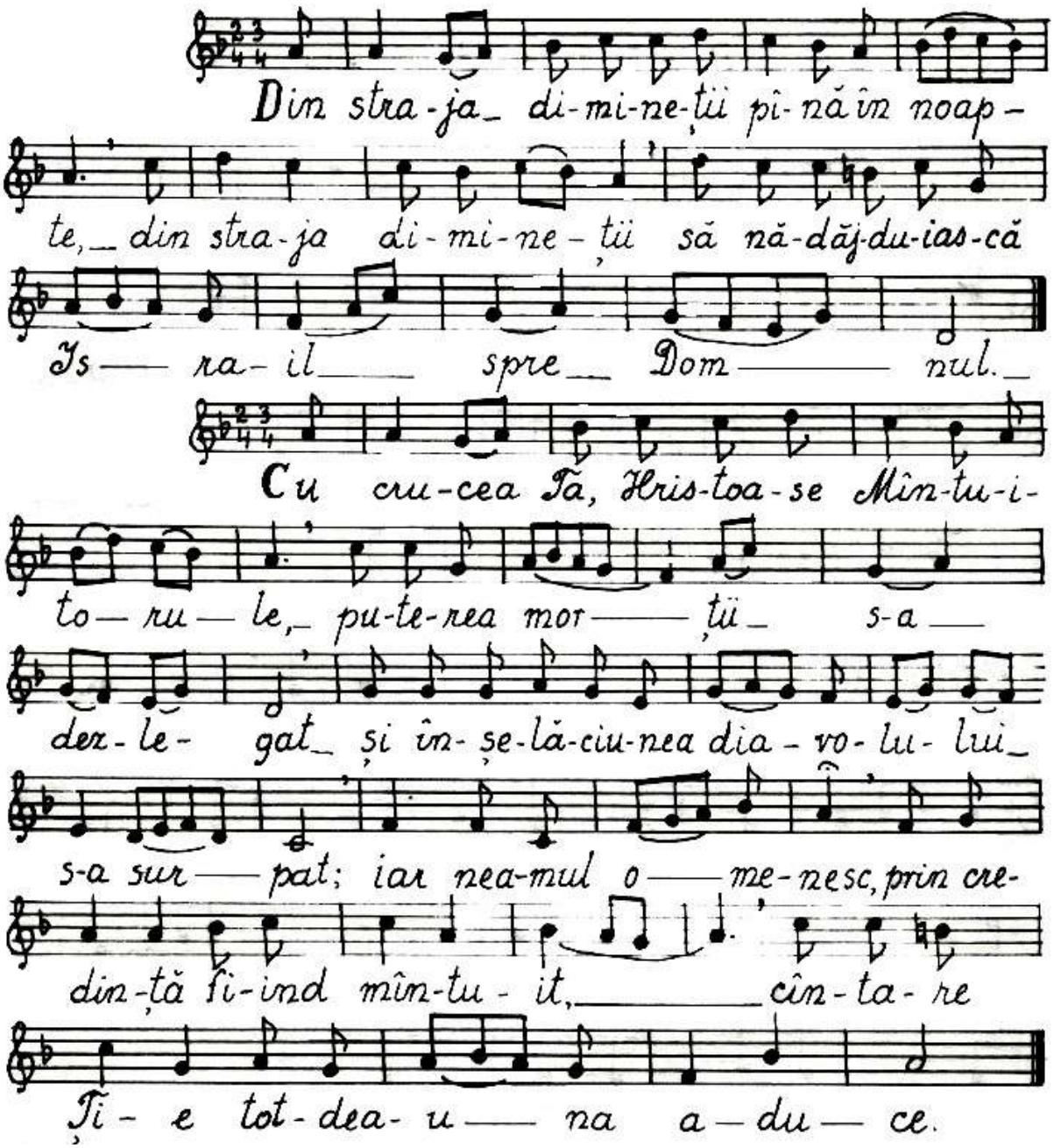
Din stra-ja di-mi-ne-ții pi-nă în noap-
te, din stra-ja di-mi-ne-ții să nă-dăj-du-ias-că
Is-ra-il spre Dom-nul.
Cu cru-cea Ta, Hris-toa-se Mîn-tu-i-
to-ru-le, pu-te-rea mor-ții s-a
der-le-gat și în-șe-lă-ciu-nea dia-vo-lu-lui
s-a sur-pat; iar nea-mul o-me-nesc, prin cre-
din-ță fi-ind mîn-tu-it, cîn-ta-re
Ți-e tot-dea-u-na a-du-ce.

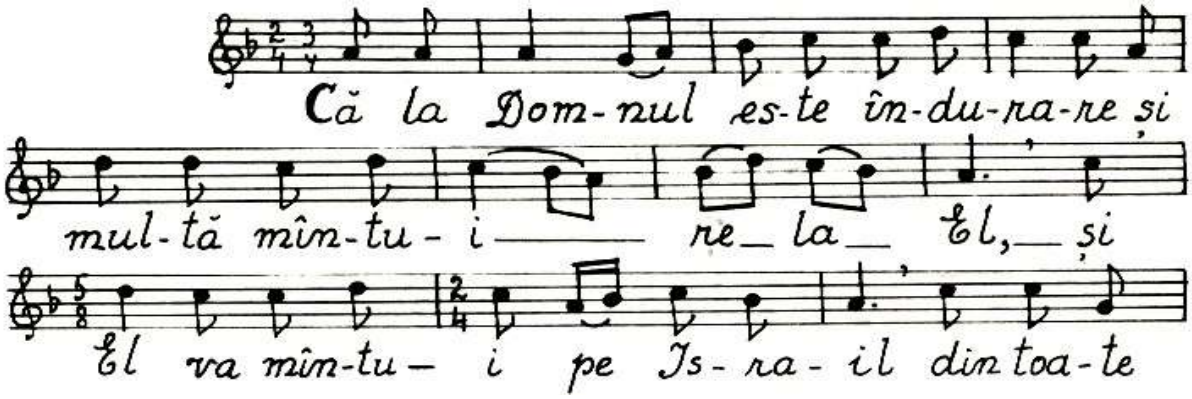
Că la Dom-nul es-te în-du-ra-re și
mul-tă mîn-tu-i re la El, și
El va mîn-tu-i pe Is-ra-il din toa-te

fă — — — ră-de — le — gi — le lui. —

Lu-mi-na-tu-s-au toa-te cu în-vi-e-rea

Ta, — Doam — ne, — și ra — iul ia-răși s-a —

des — chis și toa-tă zi-di — rea lău-dîn-du —

Te, cîn-ta-re Ți-e tot-dea-u — na a-du-ce. —

Mă-ri-re Ta — tă — lui și Fi-u-

lui — și — Sfîn — tu — lui Duh. —

Și a-cum și pu — ru-rea și în ve — cii

ve-ci-lor. — A — min.

Cum să nu ne mi-răm de naș-te-rea ta

cea dum-ne-ze-iesc-o-me-neas — că, — cu

to — tul — cins — ti — tă. —

Că is-pi-tă de băr-bat ne-lu-ind, ce-

ea ce ești cu to-tul fă-ră pri-ha-nă

ai năs-cut fă-ră de ta-tă, pe Fi-ul în trup, pe

Cel năs-cut din Ta-tăl mai i-na-in-te de veci fă-ră

de ma-mă; Ca-re nici cum n-a su-fe-rit schim-

ba-re, sau a-mes-te-ca-re, sau des-păr-ți-

re, ci a păs-trat ne-a-tin-să deo-se-bi-rea ce-lor

do-uă firi. Pen-tru a-ceas-ta, Stă-pî-nă Mai-că și Fe-

cioa-ră, pe A-ces-ta roa-gă-L să mîn-tu-ias-că

su-fle-te-le ce-lor ce cu dreap-tă cre-din-ță

te măr-tu-ri-sesc pe ti-ne Năs-că-

toa-re de Dum-ne-zeu.

Stihoavna, glas III

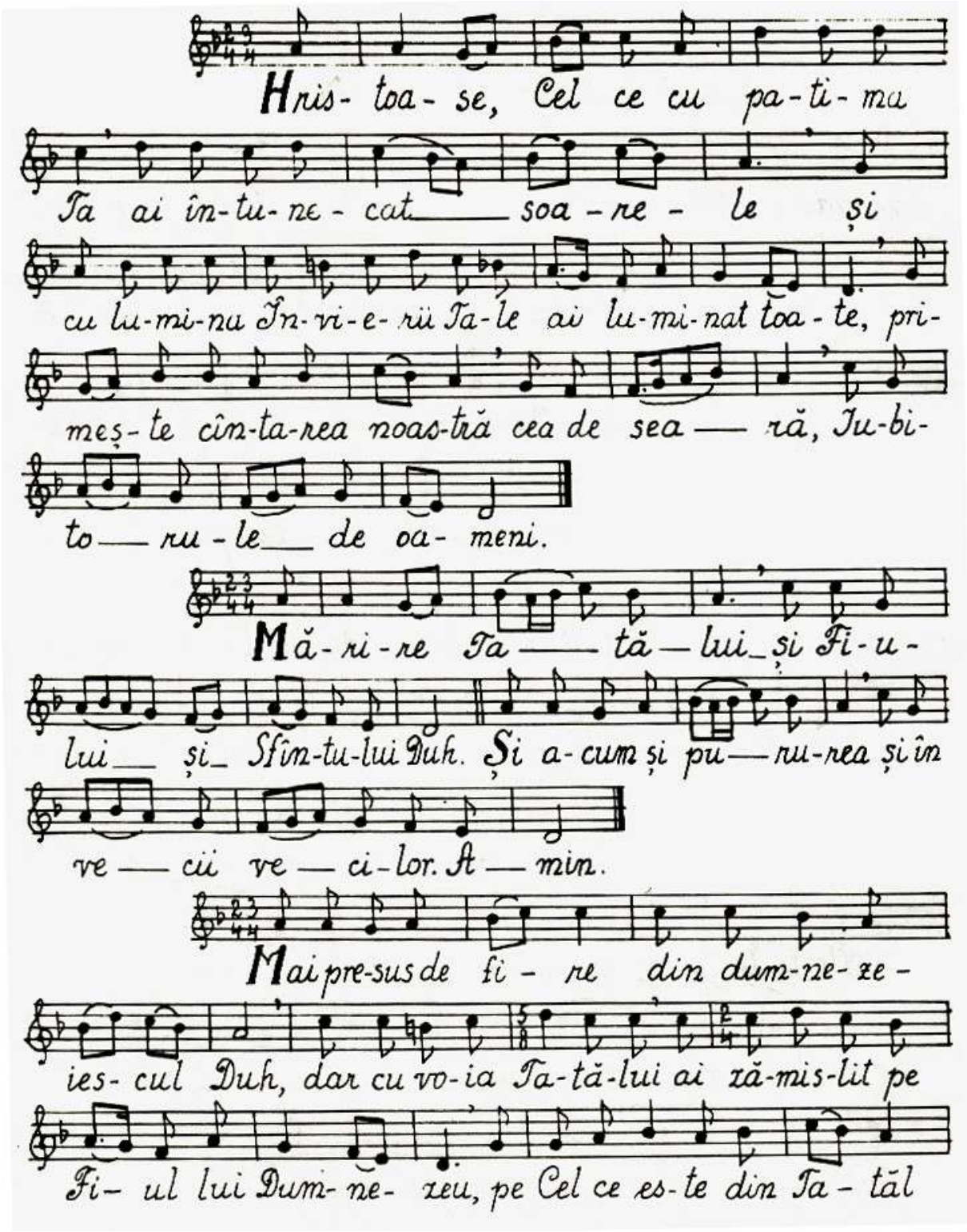

fă-ră de ma — mă, mai î-na-in — te de

veci; — dar pen-tru noi din ti-ne fă-ră de ta —

tă fi — ind, cu trup L-ai năs-cut și ca pe un prunc cu

lap — te L-ai hră — nit. Pen-tru a-ceas-ta, nu în-ce-

ta — a-L ru-ga — să se mîn-tu-ias-că din pri-

mej — dii su-fle-te-le noas — tre. —

Troparul Învierii

Glasul al 3-lea

Să se ve-se-leas-că ce-le ce-rești și

să se bu-cu-re — ce-le pă-mîn-tești. — Că a fă-

cut bi-ru-in-tă cu bra-țul său Dom — nul, căl-

ca-t-a cu moar — tea pe moar — te. —

Cel în-tîi-năs-cut din morți — s-a fă — cut, din

pîn-te-ce-le ia-du-lui ne-a mîn— tu— it pe_

noi_ și a dat lu-mii ma— re mi— lă._

Pe Ti-ne, ce-ea ce ai mij-lo-

cit mîn-tu-i-rea nea-mu-lui nos— tru, te lău-dam, Năs-că-

toa-re de Dum-ne-zeu Fe-cioa— ră. Căci cu tru-pul

cel lu-at din ti-ne, Fi-ul tău și Dum-ne-ze-ul nos—

tru, prin Cu-ce răb-dînd_ pa-ti-mă,_ ne-a mîn-tu-

it pe noi din stri— că— ciu ——— ne,_

ca un iu-bi— tor_ de oa ——— meni._

Cântările Utreniei, glas III

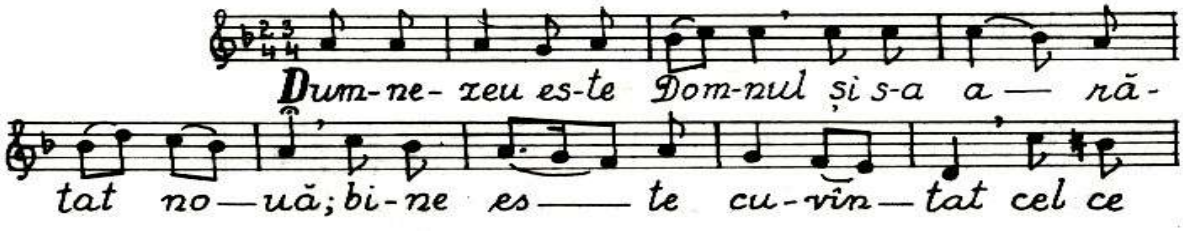
Dum-ne-zeu es-te Dom-nul și s-a a — ră-
tat no — uă; bi-ne es — te cu-vîn — tat cel ce

vi-ne în-tru nu — me-le Dom-nu-lui

Sedealna I.

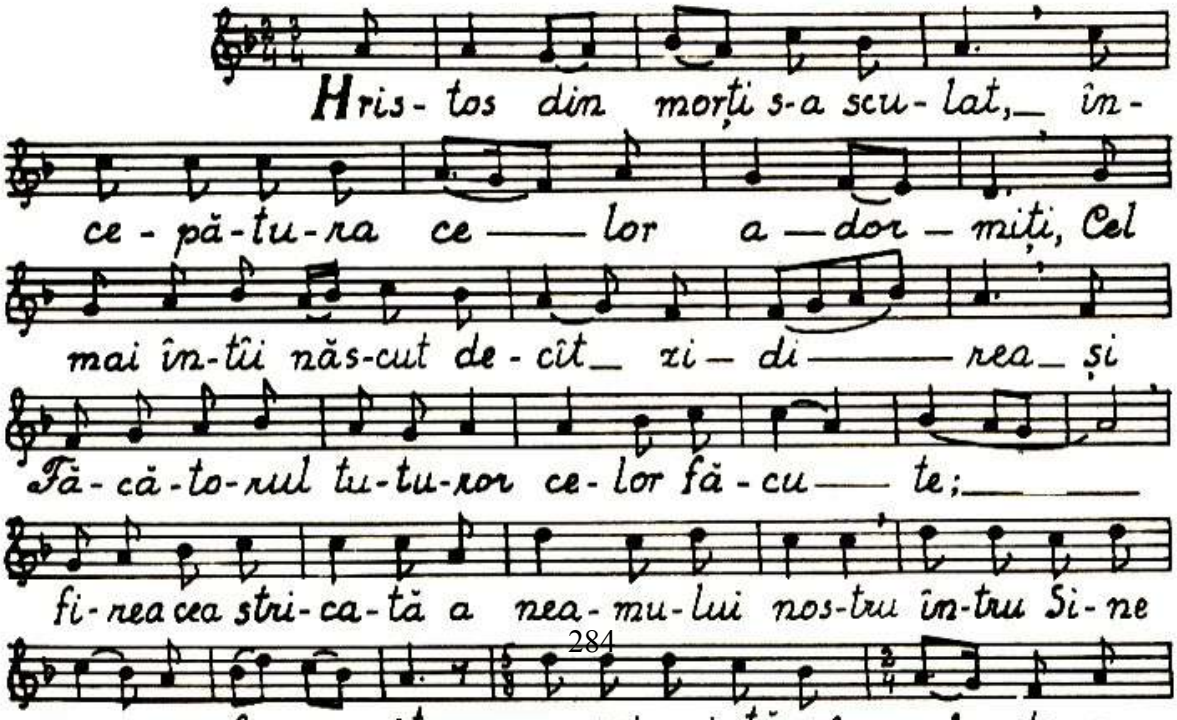
Hris-tos din morți s-a scu-lat, în-
ce-pă-tu-ra ce — lor a — dor — miți, Cel
mai în-tîi năs-cut de-cît zi — di — rea și
Fă-că-to-rul tu-tu-ror ce-lor fă-cu — te;
fi-rea cea stri-ca-tă a nea-mu-lui nos-tru în-tru Si-ne
o a î-no-it nu vei mai stă-pî-ni de a-

vi- ne în-tru nu — me-le Dom- nu- lui

Sedealna I.

Hris- tos din morți s-a scu- lat,_ în-
ce - pă-tu-ra ce —— lor a — dor — miți, Cel
mai în-tîi năs-cut de - cît_ zi — di ——— rea_ și
Fă - că-to-rul tu-tu-ror ce- lor fă - cu —— te;_____
fi- rea cea stri- ca- tă a nea- mu- lui nos-tru în-tru Si- ne
o__ a î- no- it_ nu vei mai stă-pî- nî_ de a-
cum, moar- te. Căci Stă- pî nul tu— tu— ror pu—te - rea
Ta__ o_____ a sur— pat.__
Mă — ri — re Ta —— tă-lui_ și Fi-u-
lui_ și_ Sfîn -tu- lui Duh._

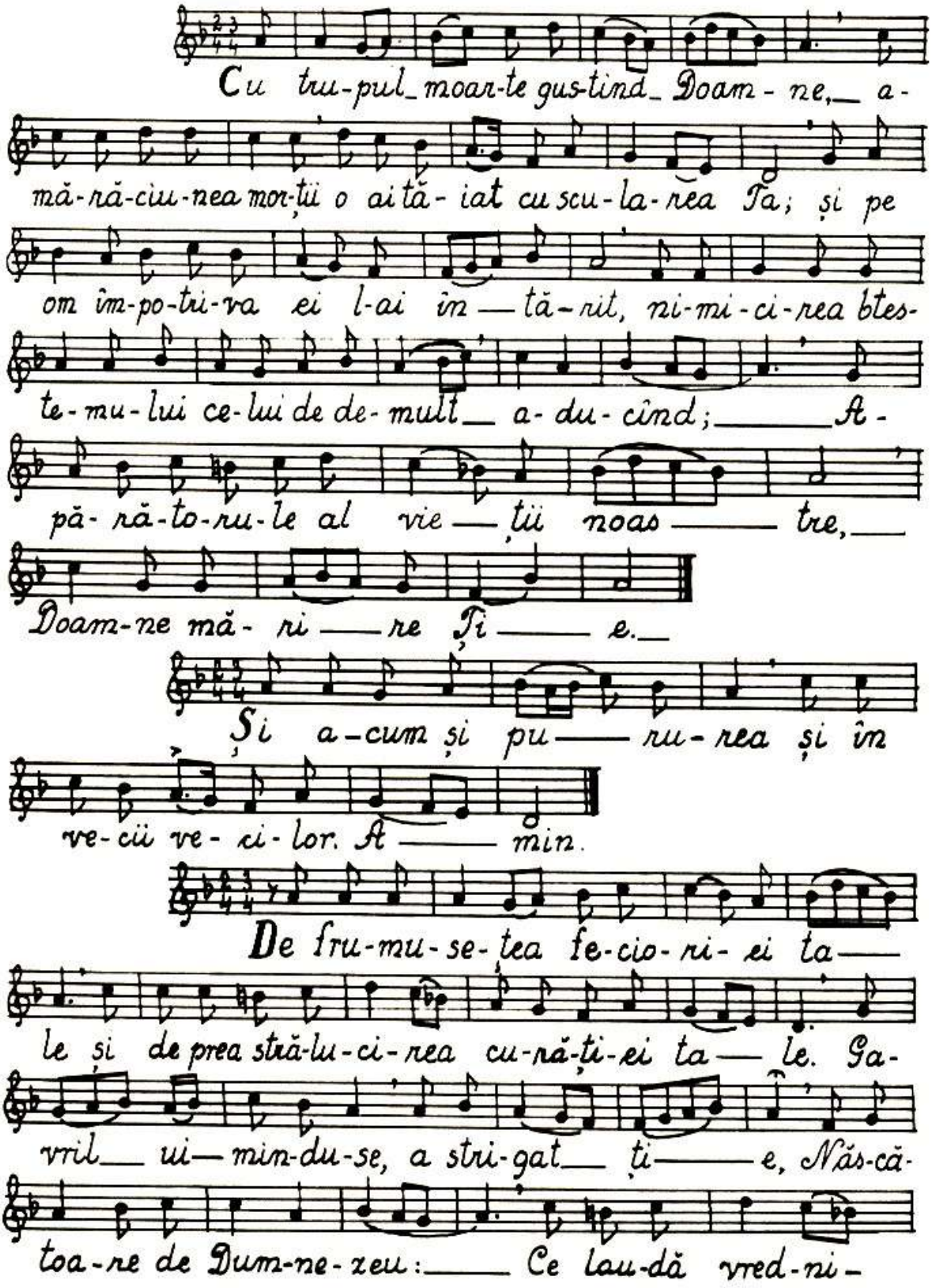
Cu tru-pul moar-te gus-tînd Doam-ne, a-
mă-ră-ciu-nea mor-ții o ai tă-iat cu scu-la-rea Ta; și pe
om în-po-tri-va ei l-ai în tă-rit, ni-mi-ci-rea bles-
te-mu-lui ce-lui de de-mult a-du-cînd; A-
pă-ră-to-ru-le al vie-ții noas-tre,
Doam-ne mă-ri-re Ți-e.
Și a-cum și pu-ru-rea și în
ve-cii ve-ci-lor. A-min.
De fru-mu-se-ța fe-cio-ri-ei ta-
le și de prea stră-lu-ci-rea cu-ră-ți-ei ta-le. Ga-
vril ui-min-du-se, a stri-gat ți-e, Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu: Ce lau-dă vred-ni-

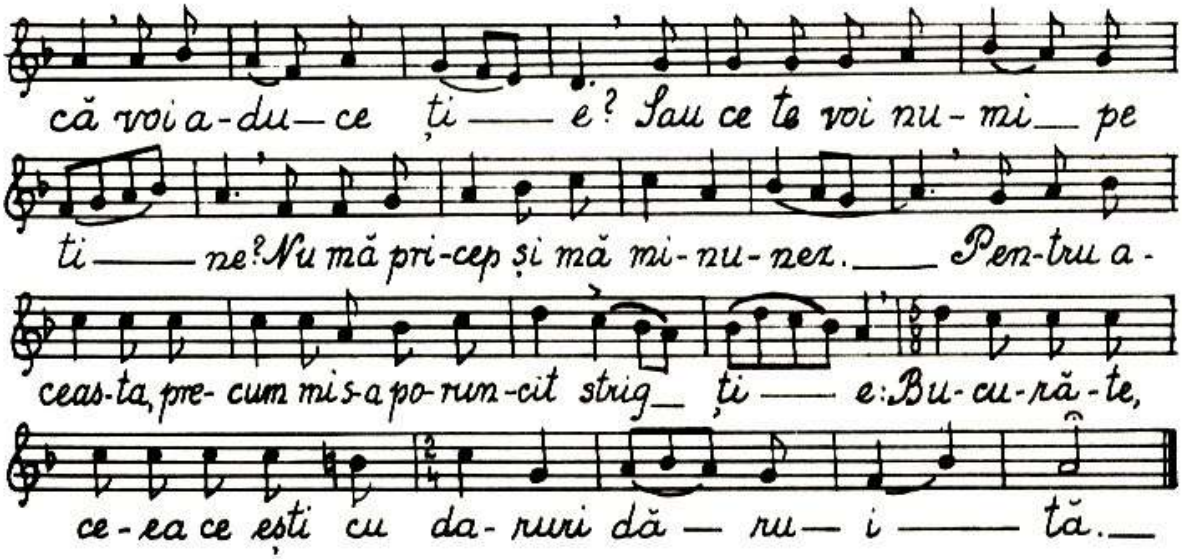
că voi a-du—ce ți — e? Sau ce te voi nu-mi — pe
ti — ne? Nu mă pri-cep și mă mi-nu-nez. — Pen-tru a-
ceas-ta, pre-cum mi s-a po-run-cit strig — ți — e: Bu-cu-ră-te,
ce-ea ce ești cu da-ruri dă — ru — i — tă. —

Sedealna II

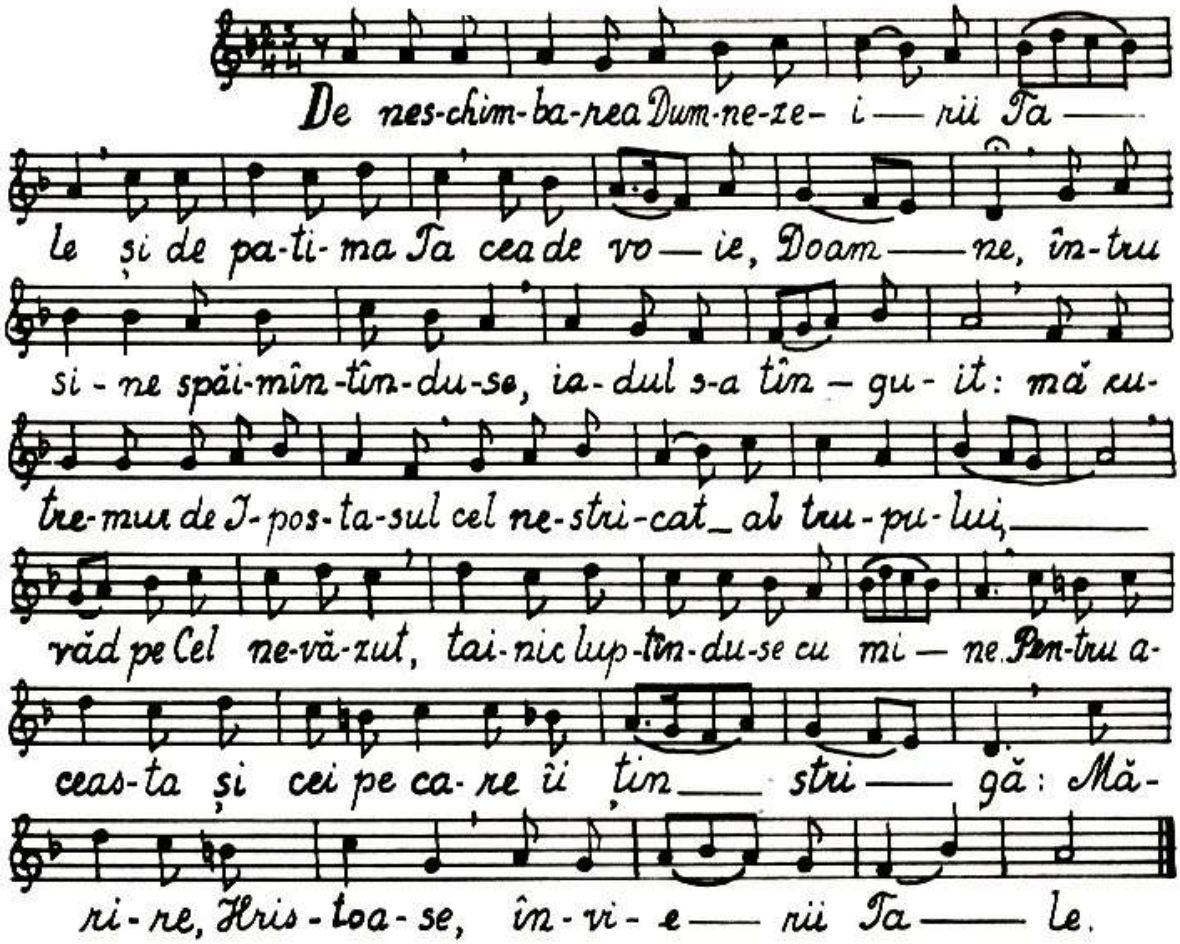
De nes-chim-ba-rea Dum-ne-ze-i — rii Ta —
le și de pa-ti-ma Ta cea de vo — ie, Doam — ne, în-tru
si-ne spăi-mîn-tîn-du-se, ia-dul s-a tîn-gu-it: mă cu-
tre-mur de I-pos-ta-sul cel ne-stri-cat al tru-pu-lui, —
văd pe Cel ne-vă-zut, tai-nic lup-tîn-du-se cu mi — ne. Pen-tru a-
ceas-ta și cei pe ca-re îi țin — stri — gă: Mă-
ri-re, Hris-toa-se, în-vi-e — rii Ta — le.

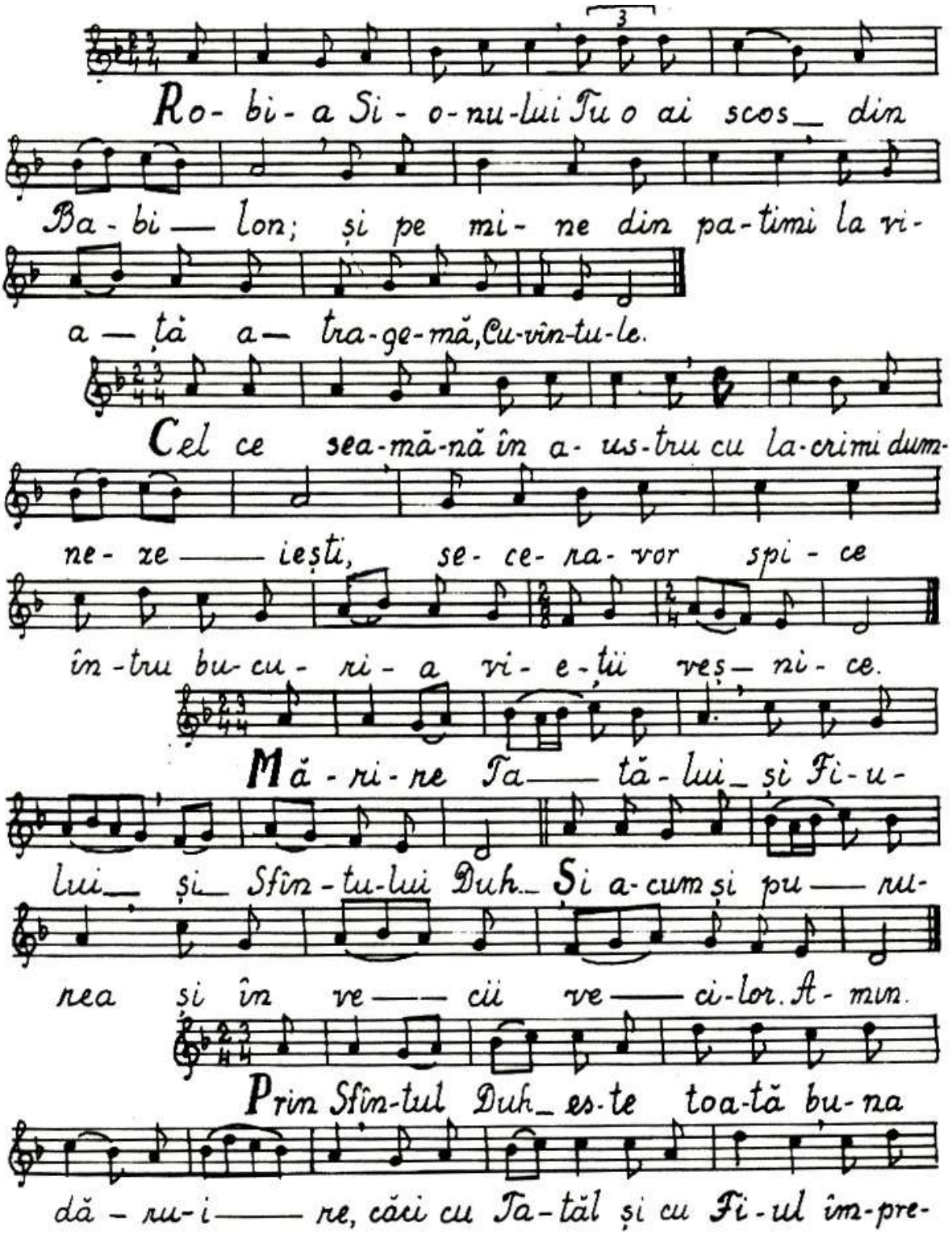
Ro- bi- a Si- o-nu-lui Tu o ai scos din
Ba- bi — lon; și pe mi- ne din pa-timi la vi-
a — ță a— tra-ge-mă, Cu-vîn-tu-le.
Cel ce sea-mă-nă în a- us-tru cu la-crimi dum-
ne- ze — ieș-ti, se- ce- ra- vor spi - ce
în-tru bu-cu- ri- a vi- e-ții veș— ni- ce.
Mă- ri- re Ta— tă- lui și Fi- u-
lui și Sfîn-tu-lui Duh Și a-cum și pu — ru-
rea și în ve — cii ve — ci-lor. A- min.
Prin Sfîn-tul Duh es-te toa-tă bu-na
dă - ru-i — re, căci cu Ta-tăl și cu Fi-ul îm-pre-

u — nă stră-lu-ceș — te, — în-tru ca-re

toa-te vi — a — ză și se miș — că. —

Prochimenul

Glasul al 3-lea

Spu-neți în-tru nea-muri că Dom-nul a îm-

pă-ră-țit, — pen-tru că a în-tă-rit — lu — mea, ca-re

nu — se — va — clă — ti. —

Toată suflarea

1. 2.

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom-nul.

3.

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom — nul, — lău-

da-ți-L pe El — în-tru sfin-ții Lui. —

Condacul

Glasul al 3-lea

În-vi-a-t-ai — as-tăzi din mor-mînt În-du-

ra — te, și pe noi ne-ai scos din por-ți-le mor — ții.

As - tăzi A - dam dăn - tu - ieș - te și E - va se bu - cu - ră, iar pro-

ro - cii dim - pre - u - nă cu pa - tri - ar — hii

lau - dă ne - în - ce - tat pu - te - rea cea dum - ne - ze -

ias — că a stă - pî - ni — rii Ta — le.

Mă - reș - te su - fle - te al meu pe

Dom — nul și s - a bu - cu — rat du - hul

meu de Dum - ne - zeu Mîn - tu - i - to — rul meu.

Ce - ea ce ești mai cins - ti - tă de - cît Ge - ru -

vi — mii și mai mă - ri - tă fă - ră de a - se - mă - na - re de - cît Se - ra -

fi - mii, ca - re fă - ră stri - că - ciu - ne pe Dum - ne - zeu - Cu - vîn - tul

ai — năs - cut, pe ti - ne cea cu a - de - vă - rat

— Năs - că - toa - re de Dum - ne - zeu te — mă - rim.

Laudele, glas III

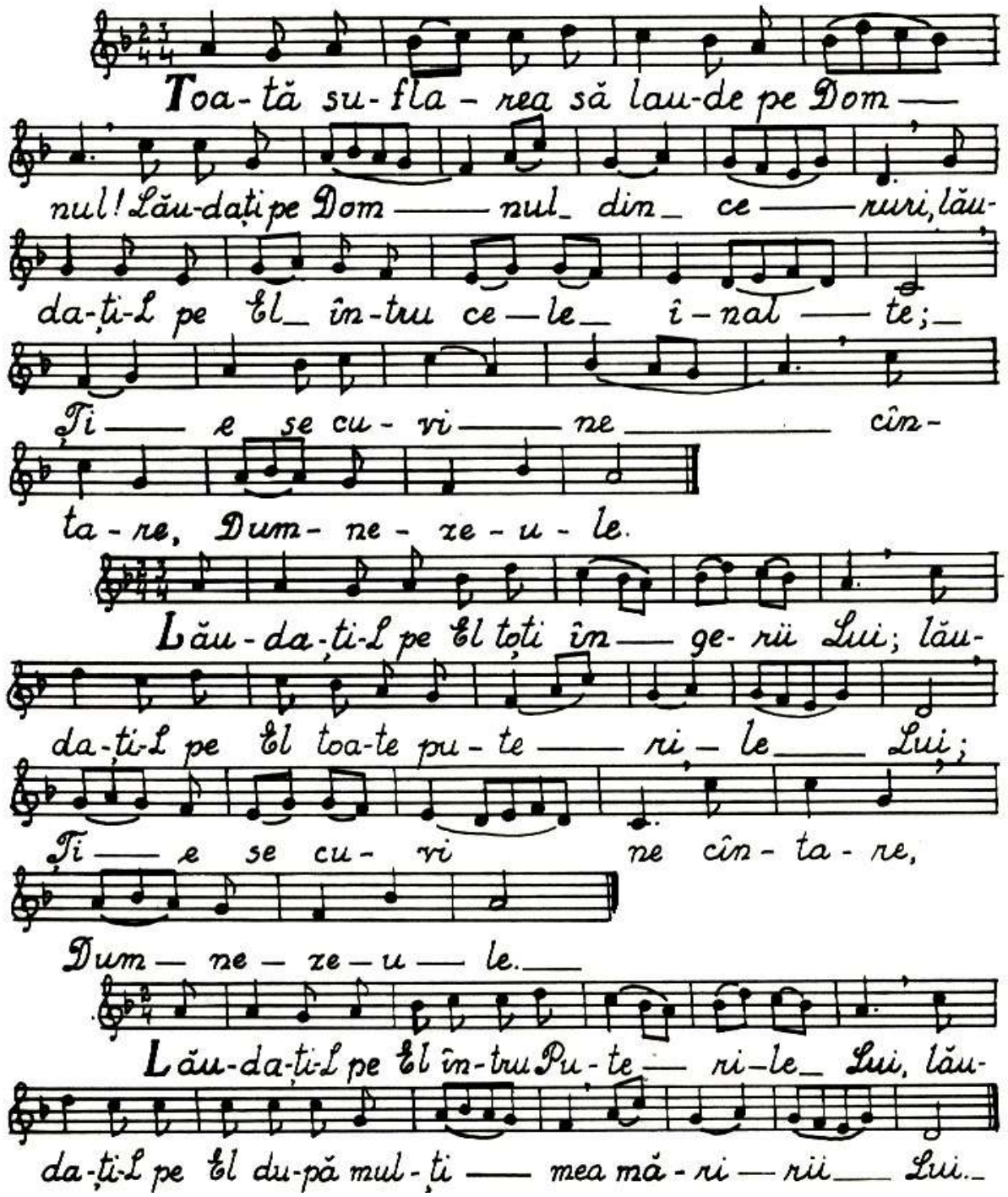

Ve- niți toa-te nea— mu-ri— le,— cu-

noaș-teți pu-te-rea tai- nei ce-lei în-fri-co-șă- toa —— re:

că Hris-tos Mîn-tu-i— to —— rul nos — tru, Cu-vîn-tul

cel din-tru în-ce- put —— s-a răs-tig- nit ——

pen-tru noi și de vo —— ie s-a în— gro —— pat,

și a în-vi- at —— din— morți ca să mîn-tu-ias-că toa-

te; —— A- ces-tu- ia— să ne în-chi- năm.—

Lău-da-ti-L pe El în glas de trîm-bi- ță, lău-

da-ti-L pe El în psal-ti— re și în a- lă- u —— tă.

Spu-s-au toa- te mi-nu-ni-le stră- je — rii

Tăi, Doam-ne; dar so-bo- rul de-ser-tă- ciu-nii, um-plînd de

da —— ruri— dreap— ta —— Ta,— so-co-

teau că vor as- cun- de În- vi- e- rea Ta, pe ca-re

lu-mea o slă- veș- te; mi- lu-

ieș- te- ne pe noi.

Și a- cum și pu- ru- rea și în

ve- cii ve- ci- lor. A- min.

Prea bi-ne-cu-vîn- ta- tă esti, Năs-că-toa-

re de Dum-ne- zeu Fe- cioa- ră. Că prin Cel ce s-a

în-tru-pat din ti- ne, ia-dul s-a ro- bit, A-

dam s-a che- mat, bles- te- mul s-a ni- mi- cit,

E- va s-a li- be- rat, moar-tea s-a o-mo-rît și

noi am în- vi- at. Pen-tru a-

ceas- ta, cîn- tînd, stri- găm:

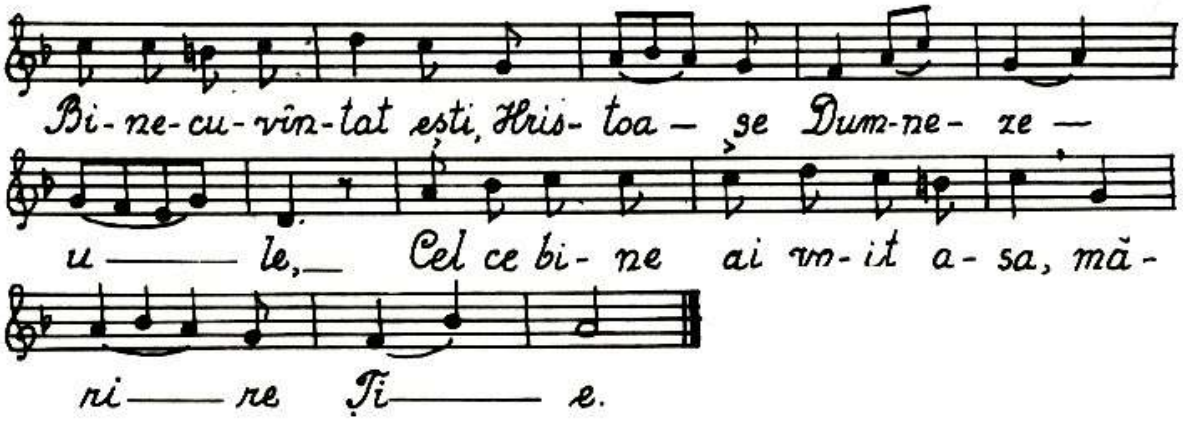
Bi-ne-cu-vîn-tat ești, Hris-toa-se Dum-ne-ze-
u-le, Cel ce bi-ne ai vi-it a-sa, mă-
ri-re Ți-e.

Doxologia

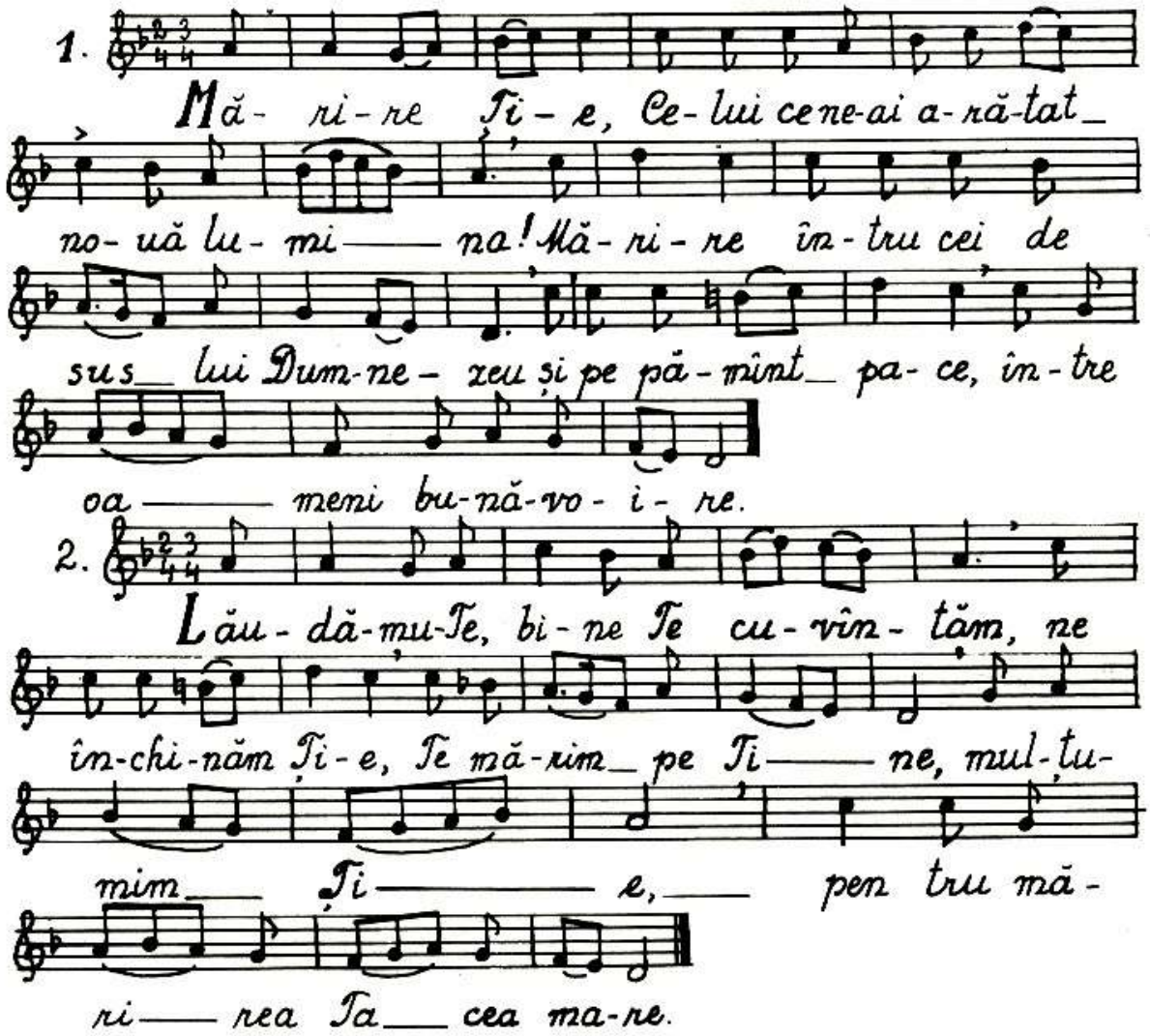
1.
Mă-ri-re Ți-e, Ce-lui ce ne-ai a-ră-tat
no-uă lu-mi-na! Mă-ri-re în-tru cei de
sus lui Dum-ne-zeu și pe pă-mînt pa-ce, în-tre
oa-meni bu-nă-vo-i-re.
2.
Lău-dă-mu-Te, bi-ne Te cu-vîn-tăm, ne
în-chi-năm Ți-e, Te mă-rim pe Ți-ne, mul-tu-
mim Ți-e, pen tru mă-
ri-rea Ta cea ma-re.

3. Doam- ne,_ Îm-pă-ra – te ce- resc,_

Dum-ne-ze-u-le, Pă-rin-te A- tot-ți-i- to- ru- le,

Doam-ne Fi- u- le,_ U- nu- le Năs- cut, I-

su- se Hris-toa – se și Du- hu- le Sfin- te._

4. Doam-ne Dum-ne- ze- u- le, Mie-lu - se- lul lui

Dum-ne- zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă- ca – tul

lu —— mii,_ mi-lu- ieș — te – ne —— pe noi, Cel ce ri-

dici _ pă- ca- te- le lu- mii._

5. Pri – meș-te_ ru-gă- ciu-nea noas —— tră,_

Cel ce șezi de-a dreap – ta Ta- tă —— lui,

și ne mi- lu – ieș- te pe noi._

6. Că Tu ești u- nul sfînt, Tu ești u- nul

Domn I- sus Hris-tos, în-tru mă-ri-rea lui Dum-ne-
zeu Ta- tăl. A- min.

7. În toa-te zi-le-le Te vom bi- ne-
cu-vîn-ta, și vom lău-da nu-me-le Tău în
veac și în vea-cul vea-cu-lui.

8. În-vred-ni-ceș-te-ne, Doam-ne, în
zi-ua a-ceas-ta fă-ră de pă-
cat să ne pă-zim noi.

9. Bi-ne-cu-vîn-tat ești Doam-
ne, Dum-ne-ze-ul pă-rin-ți-lor nos-
tri, și lău-dat și prea-mă-rit es-te
nu-me-le Tău în veci. A-min.

10.

Fi-e Doam-ne mi — la Ta spre noi, pre-

cum am nă-dăj-du-it în — tru Ti — ne.

11.

Bi-ne-cu-vîn-tat ești Doam — ne, în-

va-tă — mă în-drep-tă — ri-le Ta-le.

12.

Doam-ne, scă-pa-re Te-ai fă-cut no-uă în

neam și în neam; eu am zis Doam-ne mi — lu-ieș-te-mă,

vin-de-că su-fle-tul meu — că am gre-șit Ti — e.

13.

Doam-ne, la Ti-ne am scă-pat, în-

va-tă-mă să fac vo — ia Ta, că

Tu — ești Dum-ne-ze — ul meu.

14.

Că la Ti-ne es-te iz-vo-rul vi-e — ții, în-

tru lu-mi-na Ta — vom ve-dea lu-mi-nă.

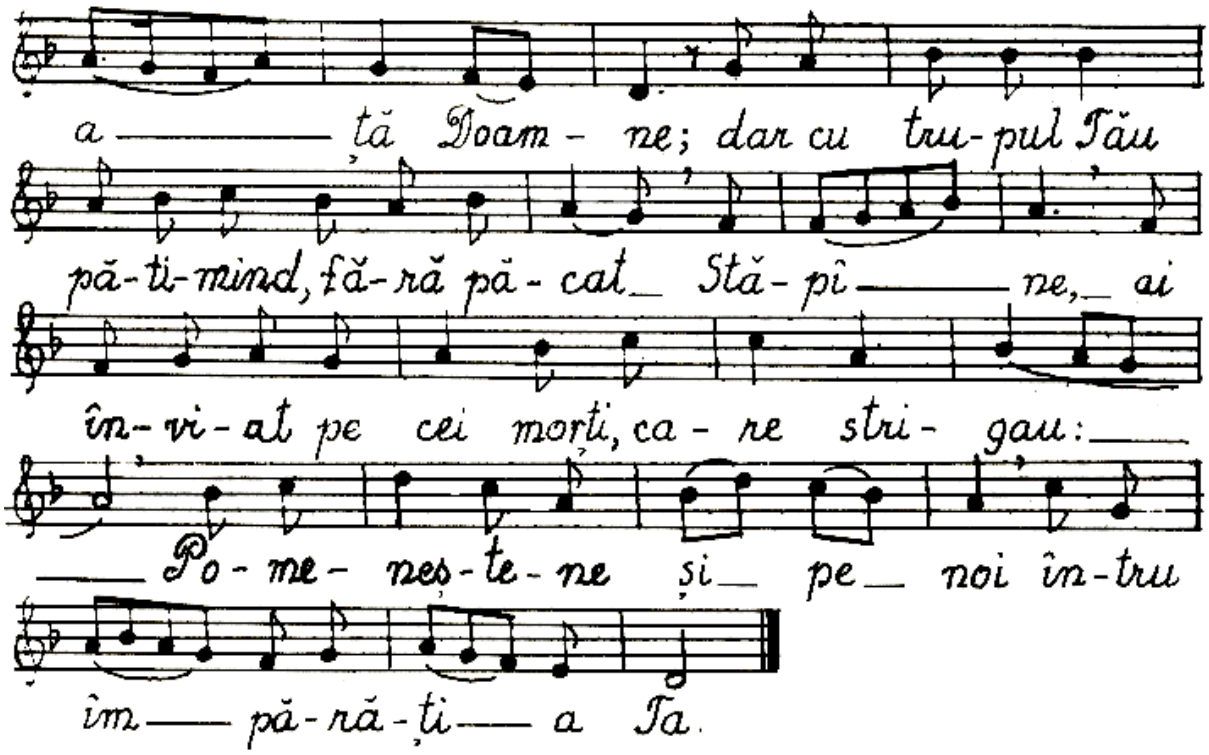
a tă Doam - ne; dar cu tru - pul Tău
pă - ti - mind, fă - ră pă - cat Stă - pî ne, ai
în - vi - at pe cei morți, ca - re stri - gau:
Po - me - nes - te - ne și pe noi în - tru
îm pă - ră - ți a Ta.

Glasul IV

În muzica psaltică se cântă pe scara diatonică, având fundamentala pe Sol (di) în melodia papadică, şi pe Mi (Vu) în melodia stihirarică şi irmologică.

În cântarea bănăţeană, acest eh se situează la începutul celui de-al doilea tetracord, având semicadenţele pe notele La, Do, iar cadenţa finală pe La. Nota Si pe tot parcursul cântărilor este cu bemol. Ambitusul este mai larg decât la celelalte ehuri.

Cântările Vecerniei, glas IV

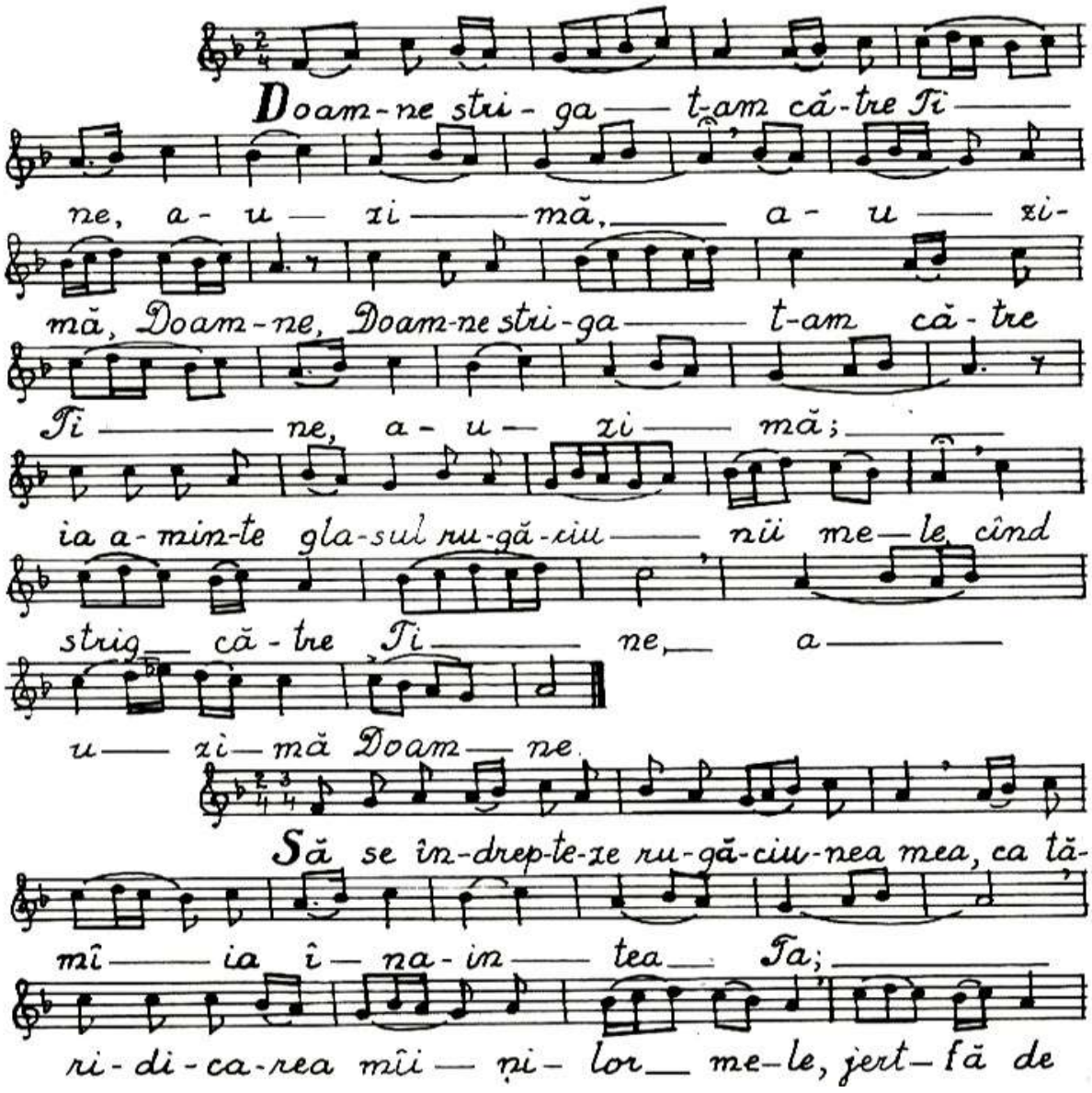

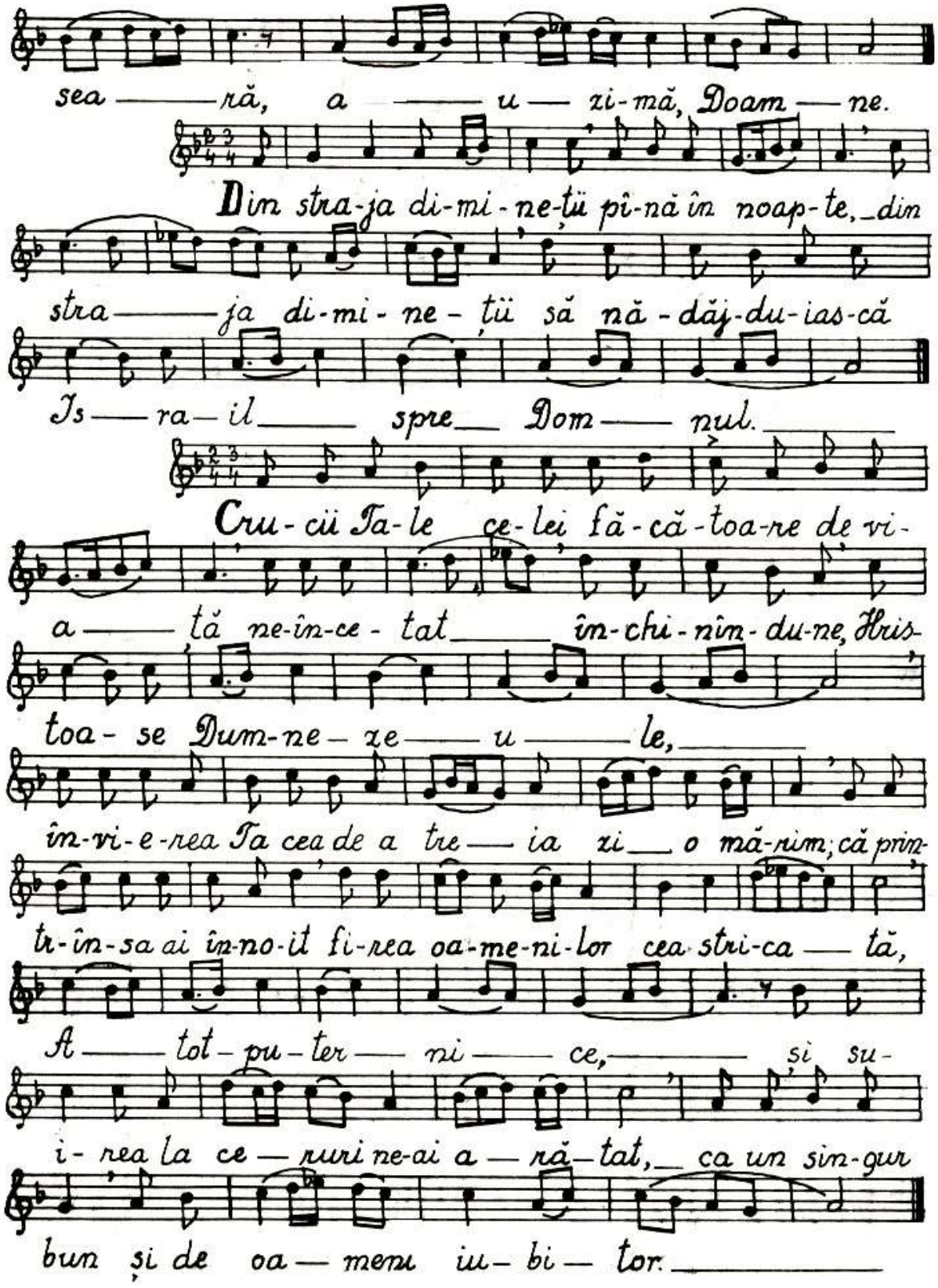
sea — ră, a — u — zi-mă, Doam — ne.
Din stra-ja di-mi-ne-tii pî-nă în noap-te, din
stra — ja di-mi-ne-tii să nă-dăj-du-ias-că
Is — ra-il — spre — Dom — nul.
Cru-cii Ta-le ce-lei fă-că-toa-re de vi-
a — tă ne-în-ce-tat — în-chi-nîn-du-ne, Hris-
toa-se Dum-ne-ze — u — le,
în-vi-e-rea Ta cea de a tre — ia zi — o mă-rim; că prin-
tr-în-sa ai în-no-it fi-rea oa-me-ni-lor cea stri-ca — tă,
A — tot-pu-ter — ni — ce, — și su-
i-rea la ce — ruri ne-ai a — ră-tat, — ca un sin-gur
bun și de oa — menu iu-bi — tor.

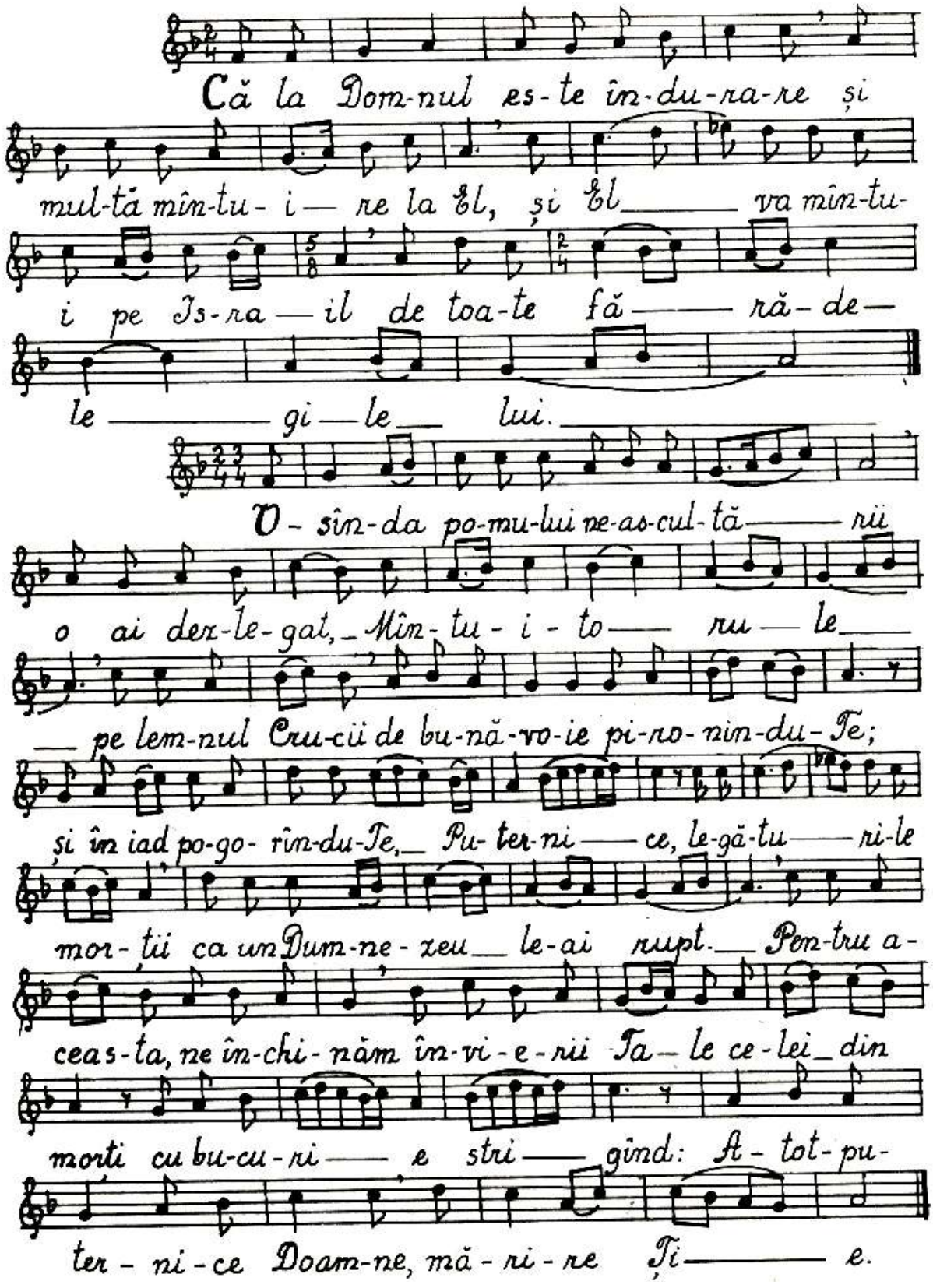
Că la Dom-nul es-te în-du-ra-re și
mul-tă mîn-tu- i— re la El, și El va mîn-tu-
i pe Is-ra—il de toa-te fă— ră-de—
le gi—le lui.
O- sîn-da po-mu-lui ne-as-cul-tă— rii
o ai dez-le-gat, Mîn-tu-i-to— ru—le
pe lem-nul Cru-cii de bu-nă-vo-ie pi-ro-nin-du-Te;
și în iad po-go- rîn-du-Te, Pu-ter-ni— ce, le-gă-tu— ri-le
mor-tii ca un Dum-ne-zeu le-ai rupt. Pen-tru a-
ceas-ta, ne în-chi-năm în-vi-e-rii Ta—le ce-lei din
morti cu bu-cu-ri— e stri— gînd: A-tot-pu-
ter-ni-ce Doam-ne, mă-ri-re Ți— e.

Mă-ri-re Ta — tă — lui și Fi-u - lui

și Sfîn — tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea și în

ve — cii ve — ci — lor. A — min.

Pro - ro-cul Da-vid, cel din-spre ti - ne dum-ne-ze-

iesc pă — rin — te, cu dul — ce cîn-

ta — re des-pre ti-ne mai i-na - in — te a glă —

su — it — că-tre Cel ce a fă-cut ți-

e mă - riri. Stă - tu - t-a îm-pă-ră-tea-sa a - proa-pe de-a

dreap-ta Ta. Că pe ti — ne, Mai-că, pri-ci-nu-i-

toa-re a vie — ții te-a a - ră - tat Dum-ne-

zeu, Cel ce fă-ră de ta — tă din ti - ne

a se fa - ce om bi-ne a vo — it, ca ia-răși

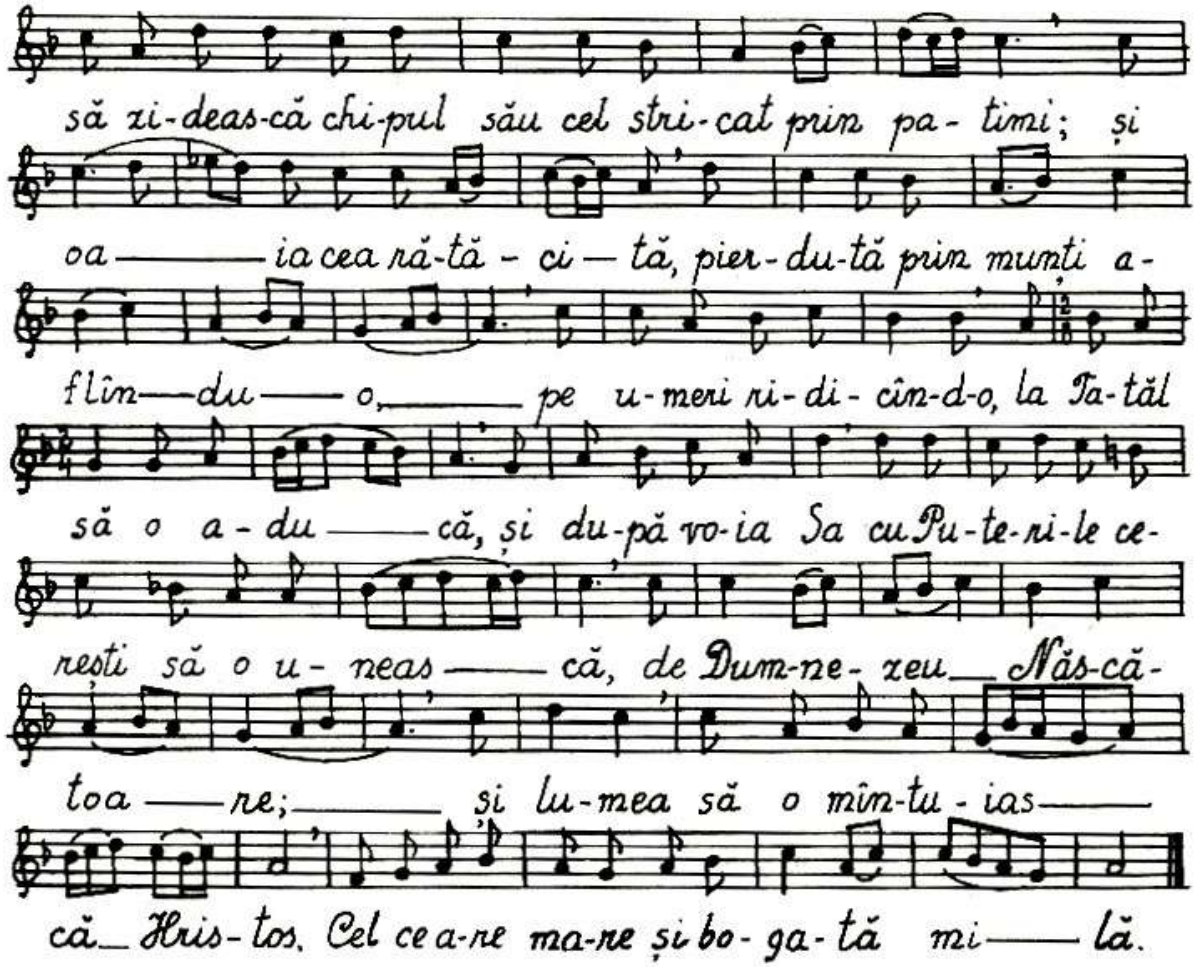

Stihirile Stihoavnei

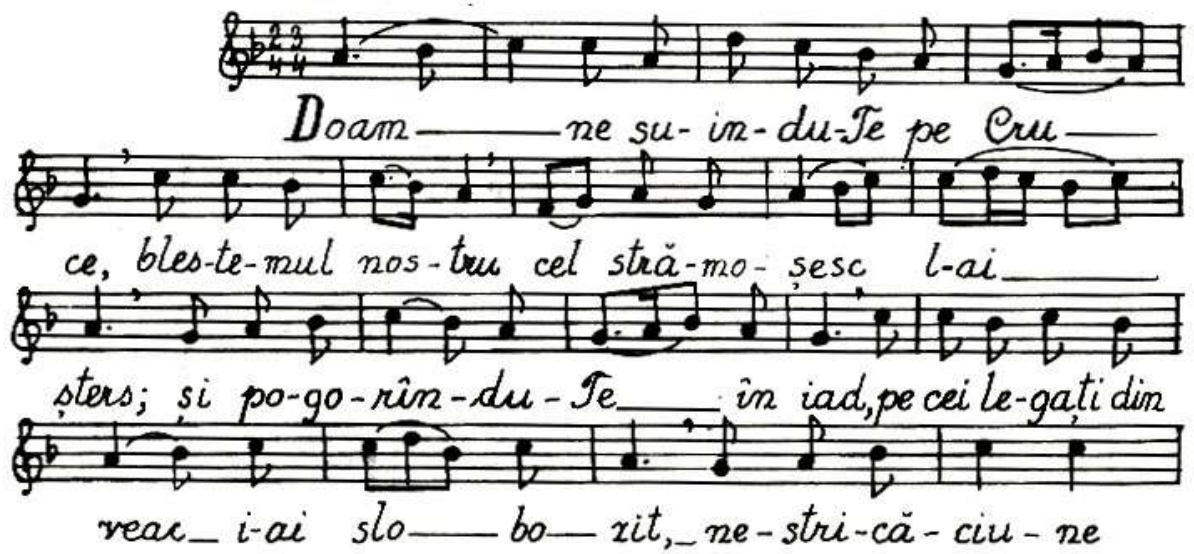

dă-ru-ind nea-mu-lui o — me—nesc. Pen-tru a-

ceas — ta, cîn-tînd, mă-rim scu-la-rea Ta cea de vi-

a-ță fă-că-toa — re și mîn-tu-i - toa - re.

Mărire... Și acum...

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și

Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea și în

ve-cii ve-ci-lor. A — min.

Cau — tă spre ru-gă-ciu-ni-le ro-bi-lor tăi,

ce-ea ce ești cu to-tul fă-ră pri-ha — nă,

po-to-lind por-ni-ri-le ce-le re-le îm-po-tri-va

noas tră, din tot ne-ca-zul mîn-tu-in-du-ne pe noi;

că pe ti-ne sin-gu-ră te a-vem an-co-ră ta-re și ne-clin-

ti — tă, și a ta o-cro-ti-re am do-bîn-dit. Să

nu fim ru-și-nați, Stă-pî — nă, cei ce te che-măm pe

ti — ne. Gră-beș-te spre ru-gă-ciu-nea ce-lor ce stri-gă că-tre

ti-ne cu cre-din — ță: Bu-cu-ră-te, Stă-pî-nă, a-ju-tă-

toa-rea tu — tu-ror, bu-cu-ri-a și a-co-pe-re-

mîn — tul și mîn-tu-i — rea su-fle-te-lor noas-tre.

Troparul Învierii

Bi-ne-ves-ti-rea în-vi-e-rii cea lu-mi-

na — tă, în-te-le-gîn-du-o de-la în-ger u-ce-ni-te-le

Dom-nu-lui și le-pă-dînd o-sîn-di-rea cea străm-o-șeas-

că, A-pos-to-li-lor lău-dîn-du-se au zis: Je-fu-

i-tu-s-a moar-tea, scu-la-tu-S-a Hris-tos Dum-ne-

zeu, dă-ru-ind lu-mii ma — re mi — lă.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și_

Sfîn-tu-lui Duh. Și a— cum_ și pu-ru-nea și în

ve-cii ve-ci-lor. A— min.

Tai-na cea din veac as-cun-să și de

în-geri ne-ști-u— tă,_ prin ti-ne, Năs-că-

toa-re de Dum-ne-zeu, ce-lor de pe pă-

mînt_ s-a a— ră— tat, Dum-ne-zeu în-tru-pîn-du-

Se în-tru u-ni-re ne-a-mes-te-ca—

tă și Cru-cea de vo-ie pen-tru noi pri-

mind; prin ca-re în-vi-ind pe Cel— în-

tîi_ zi— dit, a mîn-tu-it din moar-te su— fle-

te-le_ noas— tre.

Cântările Utreniei, glas IV

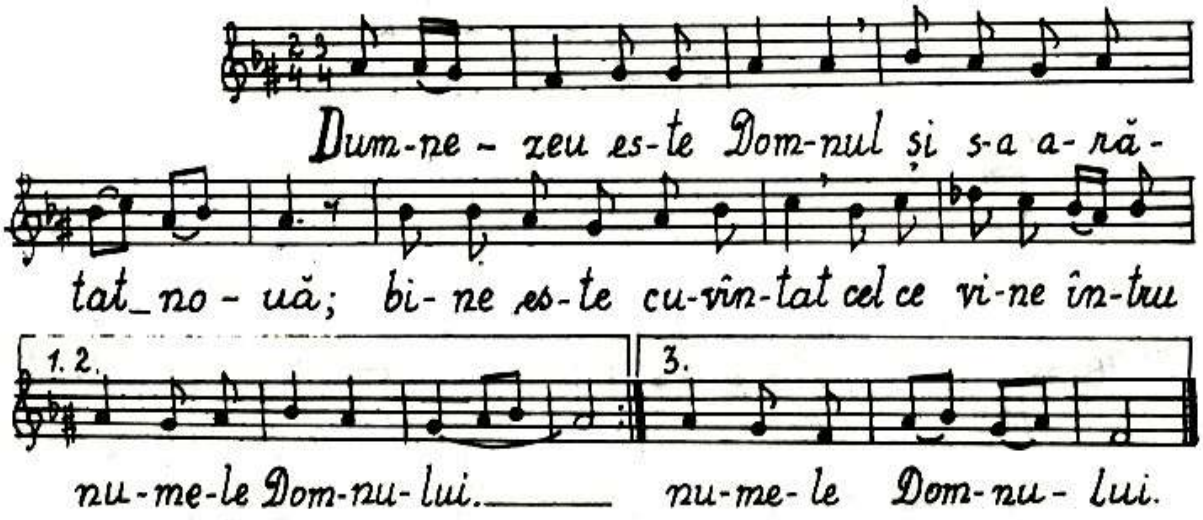

Sedealna I

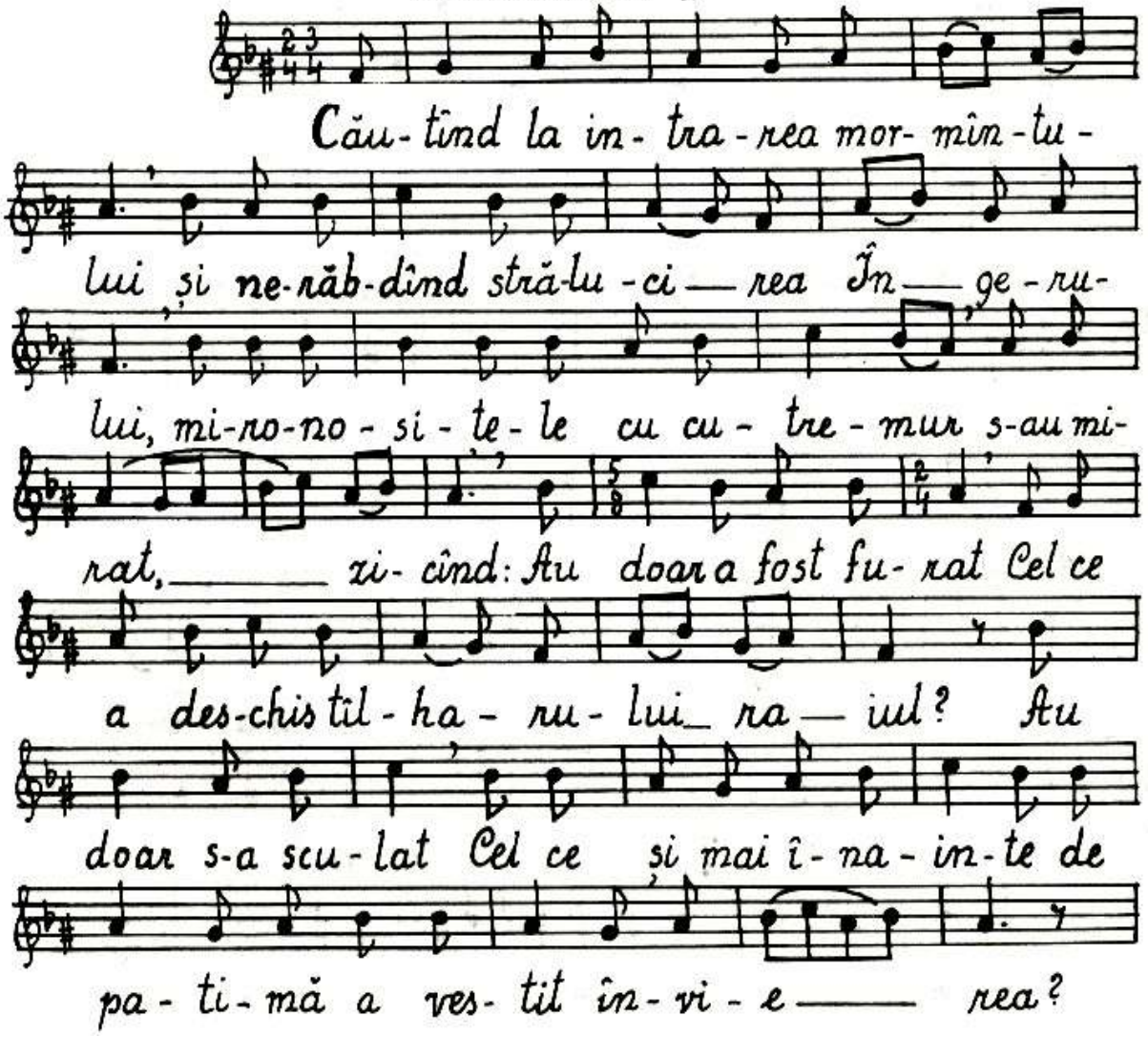

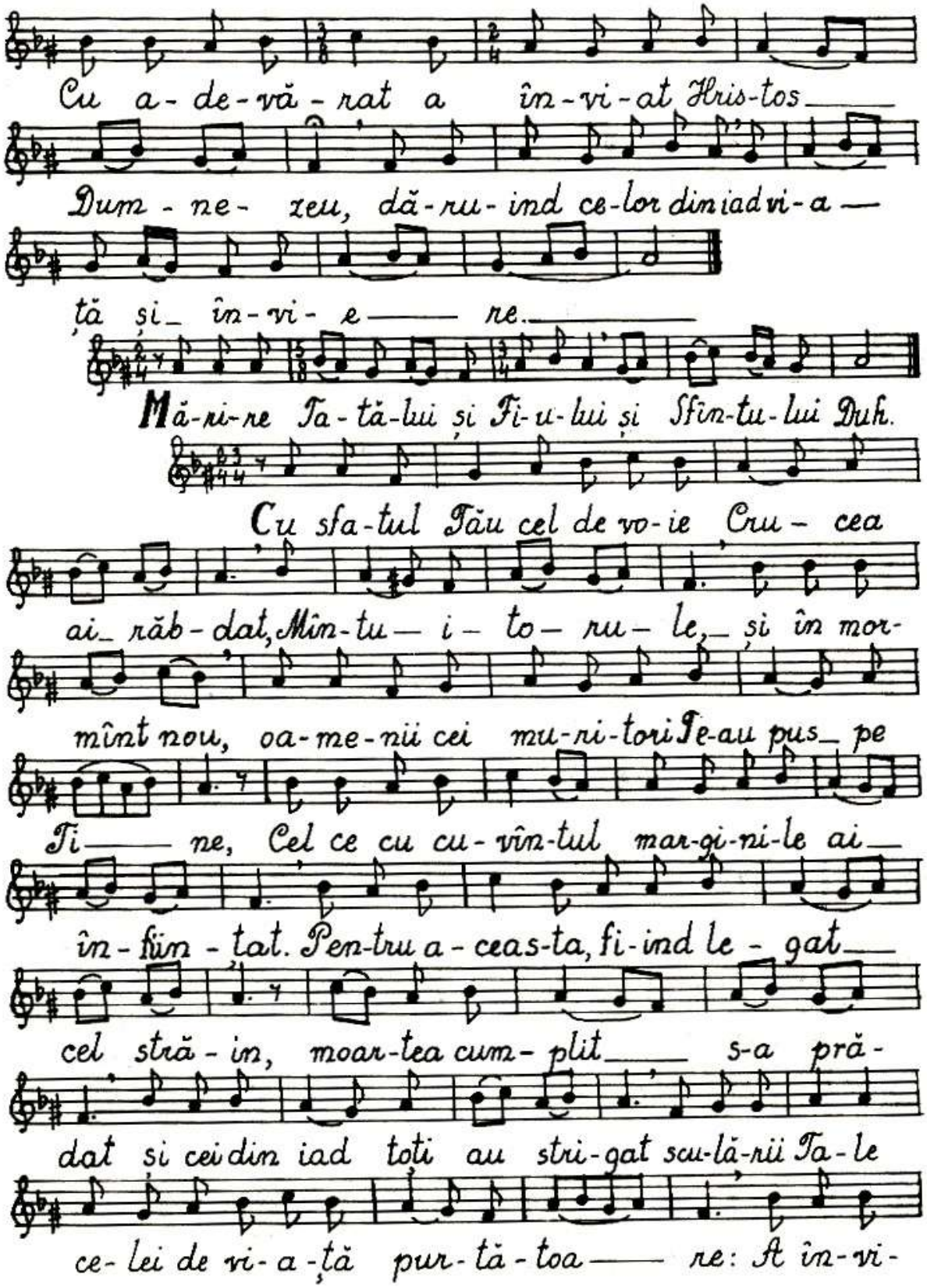
Cu a-de-vă-rat a în-vi-at Hris-tos
Dum-ne-zeu, dă-ru-ind ce-lor din iad vi-a-
ță și în-vi-e re.
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.
Cu sfa-tul Tău cel de vo-ie Cru-cea
ai răb-dat, Mîn-tu-i-to-ru-le, și în mor-
mînt nou, oa-me-nii cei mu-ri-tori Te-au pus pe
Ti-ne, Cel ce cu cu-vîn-tul mar-gi-ni-le ai
în-fiin-tat. Pen-tru a-ceas-ta, fi-ind le-gat
cel stră-in, moar-tea cum-plit s-a pră-
dat și cei din iad toți au stri-gat scu-lă-rii Ta-le
ce-lei de vi-a-ță pur-tă-toa-re: A în-vi-

at Hris- tos, Dă-tă-to-rul de vi- a — ță, Cel ce ră-

mî — ne în veci. —

Și a- cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A — min.

Spăi-mîn-ta-tu-s-a Io — sif, lu-cru

mai pre-sus de fi — re — vă — zînd și în

min-te a a- vut ploa-ia cea de pe lî — nă, în-tru

ză-mis-li-rea ta cea mai pre- sus — de fi —

re, de Dum-ne- zeu Năs-că - toa — re,

ru-gul cel ne- ars — în — foc, — to —

ia-gul lui A-ron — cel ce a o — drăs — lit: —

și măr-tu-ri-sind lo- god-ni-cul și o- cro-ti-

to-rul tău, — pre-o-ți-lor a — stri- gat: Fe-

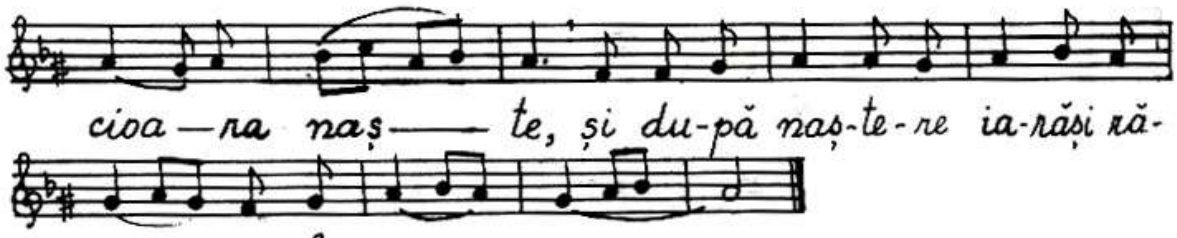

Sedealna a II-a

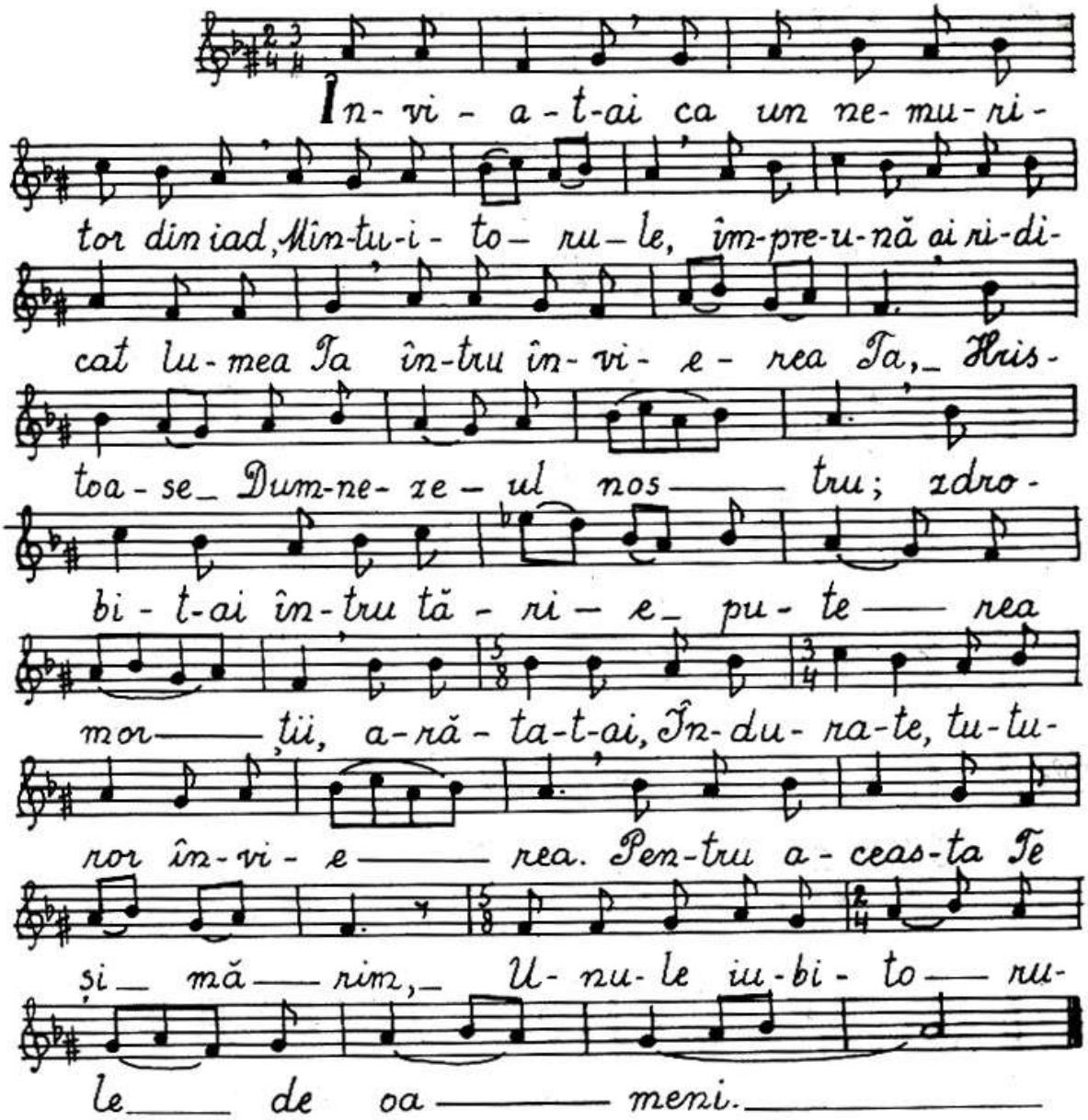

Antifoanele

1. Din ti-ne-re-te-le me — le mul-te
pa timi se lup-tă cu mi-ne; ci în-suți
mă spri-ji-neș — te — și mă mîn-tu-
ieș — te, Mîn-tu-i — to — rul meu.

2. Cei ce u-rîți Si-o — nul ru-și-
nați — veți fi — de Dom-nul; — că pre-cum iar —
ba — a-șa, — de foc veți fi — us — cați.
Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui — și Sfîn-tu-lui Duh.
Si a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A — min.

3. Prin Sfîn-tul Duh tot — su-fle-tul vi-a-ză
și cu cu-ră-ți — e se î-nal — ță, se lu-mi-

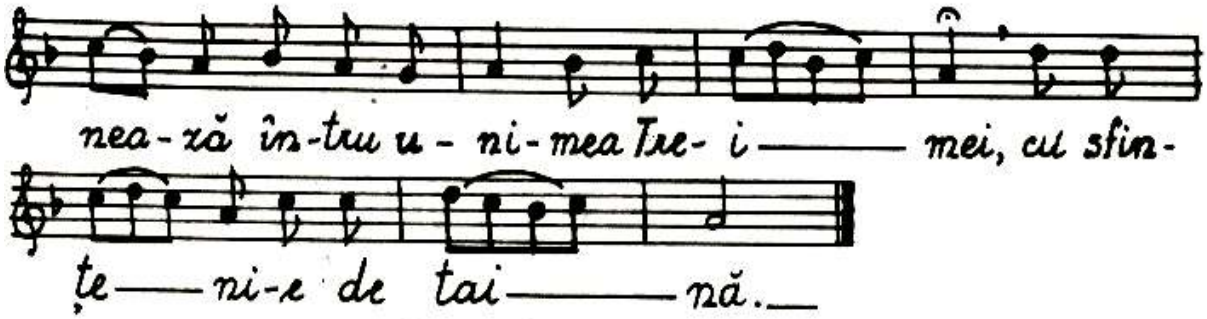

Prochimenul

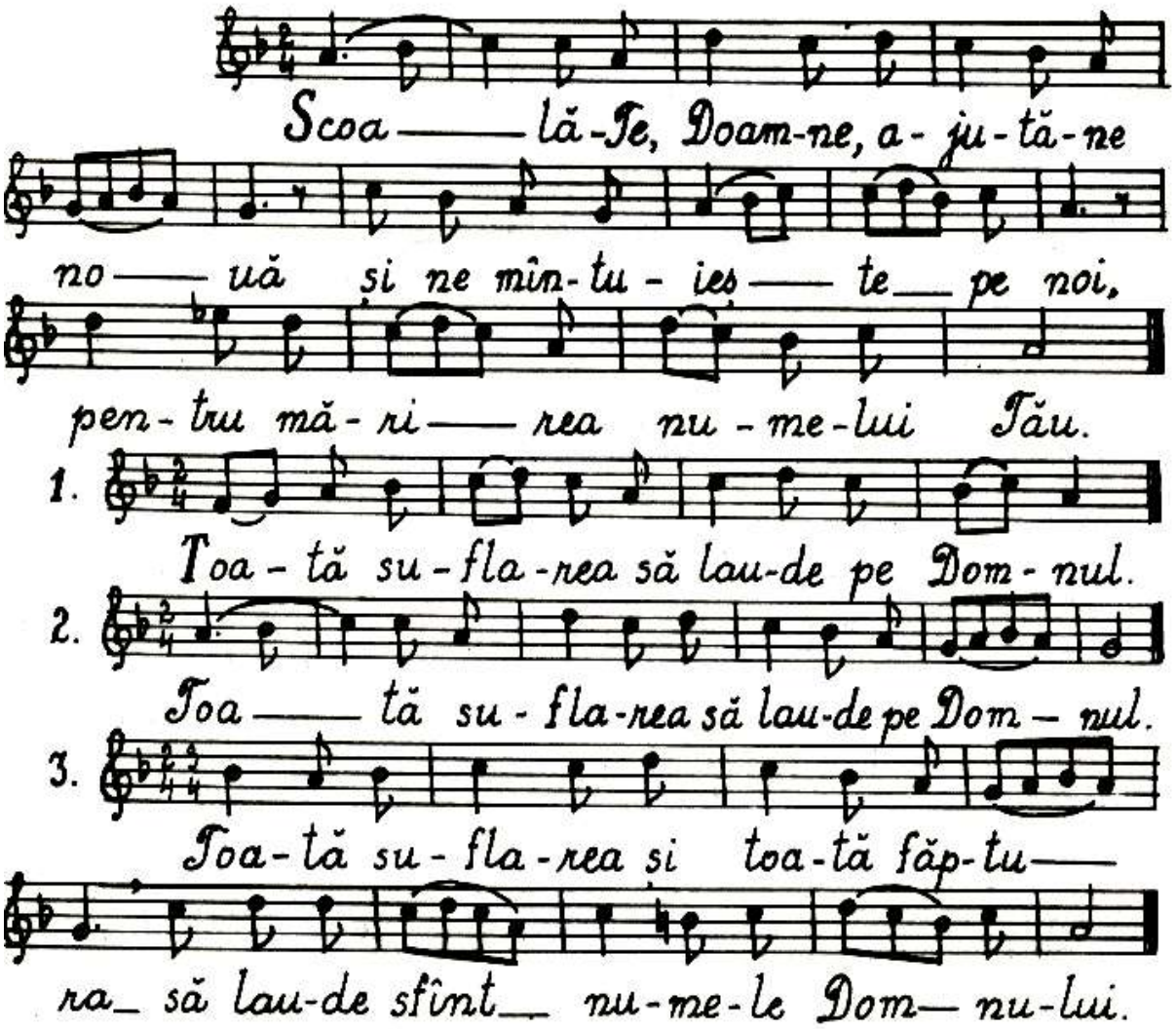

Condacul

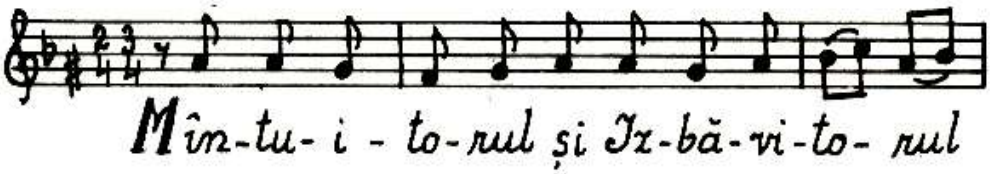

meu, din mor-mînt, ca un Dum-ne-zeu, a scu-lat din le-gă-

turi pe pă-mîn-teni, por-ți-le

ia-du-lui a zdro-bit și ca un Stă-

pîn a în-vi-at a tre-ia zi.

Mă-reș-te su-fle-te al meu pe

Dom-nul și s-a bu-cu-rat du-hul

meu de Dum-ne-zeu Mîn-tu-i-to-rul meu.

Ce-ea ce ești mai cins-ti-tă de-cît Ge-ru-vi-

mii și mai mă-ri-tă fă-ră de a-se-mă-na-re de-cît Se-ra-

fi mii, ca-re fă-ră stri-că-ciu-ne pe Dum-ne-zeu-Cu-

vîn-tul ai năs-cut, pe ti-ne cea cu a-de-vă-

rat Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu, te mă-rim.

Laudele

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom-nul! Lău-dați pe Dom-nul din ce-ruri, lău-da-ți-L pe El în-tru ce-le î-nal-te; Ți-e se cu-vi-ne cîn-ta-re, Dum-ne-ze-u-le.

Lău-da-ți-L pe El toți în-ge-rii Lui, lău-da-ți-L pe El toa-te pu-te-ri-le Lui; Ți-e se cu-vi-ne cîn-ta-re Dum-ne-ze-u-le.

Lău-da-ți-L pe El în-tru Pu-te-ri-le Lui, lău-

da — ți-L pe El du-pă mul-ți —
mea — mă — ri — rii — Lui. —

Cel ce ai su-fe-rit Cru-cea și moar — tea
și — ai în — vi — at — din — morți, —
A — tot — pu — ter — ni-ce Doam — ne, — mă-
rim în - vi - e - rea Ta. —

Lău-da-ți-L pe El în glas de trîm - bi - ță, lău-
da — ți-L pe El — în psal - ti — re — și în
a — lă — u — — tă.

Cu Cru-cea — Ta, Hris - toa — se, din bles-
te - mul rel de de - mult ne-ai slo - bo - zit pe noi, și cu
moar-tea Ta pe dia-vo-lul, ca-re chi-nu - ia fi - rea

noas — tră, l-ai sur - pat, iar cu scu - la — rea Ta -

toa - te de bu - cu - ri - e le - ai — um — plut. —

Pen - tru a - ceas - ta, stri - găm — Ți — e: —

Cel ce a în - vi - at din — morți,

Doam - ne mă - ri — re Ți — e. —

Și acum...

Și a - cum și pu - ru - rea și în ve - cii

ve - ci - lor. A — min

Prea bi - ne - cu - vîn - ta - tă ești, Năs - că -

toa - re de Dum - ne - zeu - Fe — cioa — ră. Că prin

Cel ce s-a în - tru - pat din ți - ne, ia - dul s-a — ro -

bit, A - dam s-a che - mat, bles - te - mul s-a ni - mi - cit,

E - va s-a li - be - rat, moar - tea s-a o - mo - rît și noi am

în — vi at. Pen-tru a-ceas-ta, cîn-tînd, — stri — găm:

Bi-ne-cu-vîn-tat ești, Hris-to a-se Dum-ne-ze — u-le,

Cel ce bi-ne ai vo-it a — ș a, — mă-ri — re Ți — e. —

Doxologia

1. Mă-ri — re Ți-e, Ce-lui ce ne-ai a-ră-tat

no-uă lu-mi — na! Mă-ri-re în-tru cei de

sus lui Dum ne zeu și pe pă-mînt pa-ce, în-tre

oa — meni bu — nă-vo — i — re. —

2. Lău-dă — mu-Te, bi-ne Te cu-vîn-tăm, ne

în-chi-năm Ți-e, îți mul-tu-mim — Ți — e. —

Te mă-rim pe Ți-ne pen-tru mă-ri-rea

Ta — cea ma-re.

3.

Doam — ne, Îm-pă-ra-te ce-resc, Dum-ne-

ze-u-le, Pă-rin-te A-tot-ți-i-to — ru-le

Doam-ne Fi-u-le, U-nu-le năs-cut, Ți-

su-se Hris-toa-se și Du-hu-le Sfin — te.

4.

Doam — ne Dum-ne-ze-u-le, Mie-lu-se-lul lui

Dum-ne-zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă-ca-tul

lu — mii, mi-lu-ieș — te-ne pe noi,

Cel — ce ri-dici — pă-ca-te-le lu-mii.

5.

Pri-meș-te ru-gă-ciu-nea noas-tră,

Cel ce șezi de-a dreap-ta Ta — tă-lui,

și ne mi-lu-ieș-te pe noi.

6.

Că Tu ești u-nul sfînt, Tu ești u-nul Domn Ți-

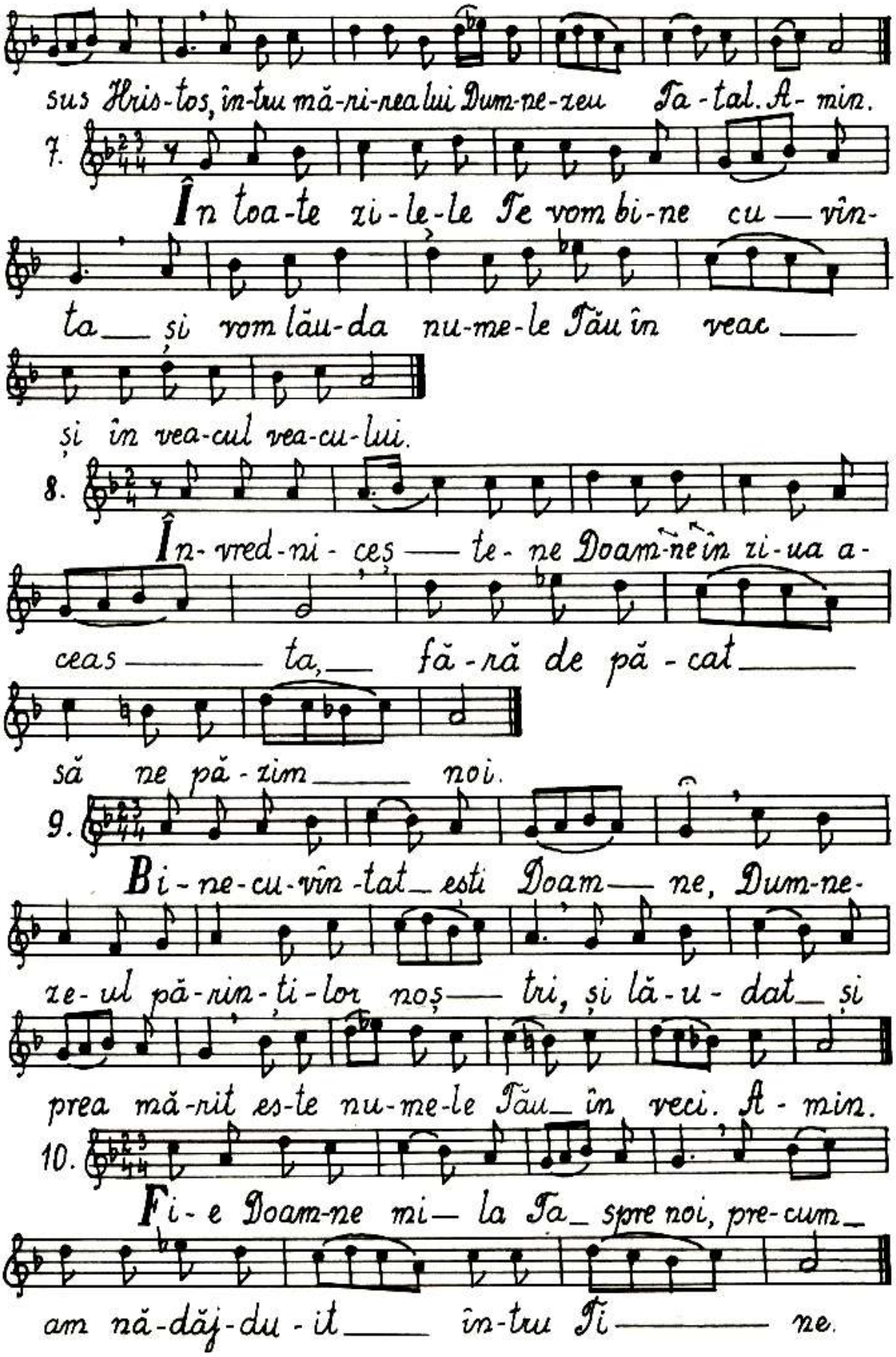
sus Hris-tos, în-tru mă-ri-rea lui Dum-ne-zeu Ta-tal. A-min.
7. În toa-te zi-le-le Te vom bi-ne cu — vîn-
ta — și vom lău-da nu-me-le Tău în veac —
și în vea-cul vea-cu-lui.
8. În-vred-ni-ceș — te-ne Doam-ne în zi-ua a-
ceas — ta, — fă-ră de pă-cat —
să ne pă-zim — noi.
9. Bi-ne-cu-vîn-tat — ești Doam — ne, Dum-ne-
ze-ul pă-rin-ți-lor noș — tri, și lă-u-dat — și
prea mă-rit es-te nu-me-le Tău — în veci. A-min.
10. Fi-e Doam-ne mi — la Ta — spre noi, pre-cum —
am nă-dăj-du-it — în-tru Ti — ne.

11. Bi-ne-cu-vîn-tat — ești, Doam — ne, în-
va-tă-ne pe noi în-drep-tă-ri-le Ta — le.

12. Doam — ne, scă-pa-ne Te-ai fă-cut no-uă în
neam și în neam; eu am zis: Doam-ne, mi-lu-ieș — te - ne,
vin-de-că su-fle-tul nostru că am gre-șit — Ți-e.

13. Doam-ne la Ți-ne am scă-pat, în-
va-tă-ne să fa — cem vo — ia Ta, că
Tu — ești Dum-ne-ze-ul nos-tru.

14. Că la Ți-ne es-te iz-vo-rul vi-e — tii, în-
tru lu-mi-na Ta — vom ve-dea lu-mi-nă.

15. Tin — de mi — la Ta ce-lor ce —
Te cu-nosc pe Ți-ne.

16.

Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, Sfin-te ta — re, Sfin-te

(de 3 ori) Fine

fă-ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfin-tu-lui Duh.

Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A — min. Sfin-te

fă — ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Da Capo al Fine.

Glasul V

Se cântă, ca şi glasul autentic I, tot pe scara diatonică, având acelaşi ambitus ca şi autenticul său Deşi este foarte asemănător ehului I, glasul V are ca iniţiativă sunetul La, semicadenţele pe Si, La, Mi, iar finala pe nota Si, cu atingere pe nota Mi.

Intervalica este asemănătoare cu cea a ehurilor descrise anterior. Mersul treptat de secunde, terţe, cvarte, asigură varietatea structurilor acestui eh care, deşi legat de autenticul său(glasul I), are o anumită notă personală, ce provine şi dintr-o altă asamblare a intervalelor, înlănţuite prin acelaşi tip de discurs unitar remarcat şi în cazul celorlalte ehuri.

La glasul V, melodia stihoavnei este identică cu cea a troparului, având puncte comune cu varianta psaltică.

Cântările Vecerniei, glas V

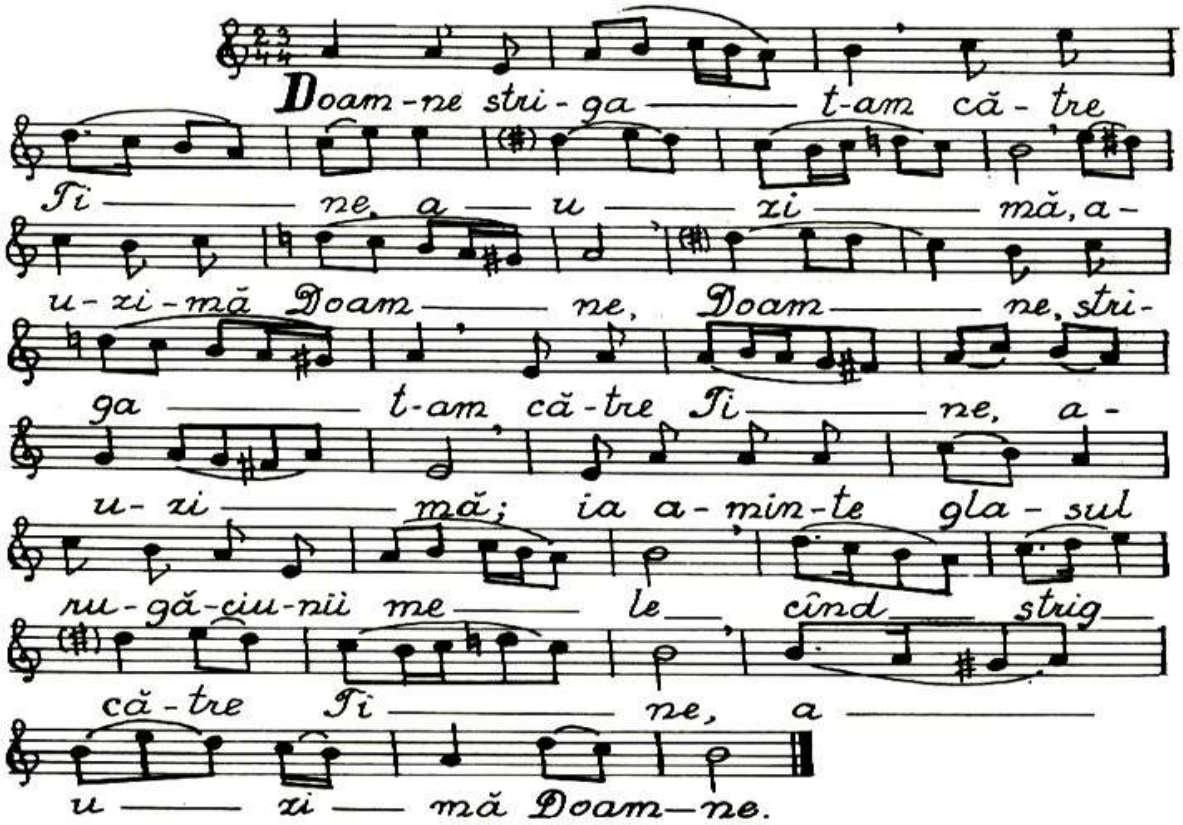

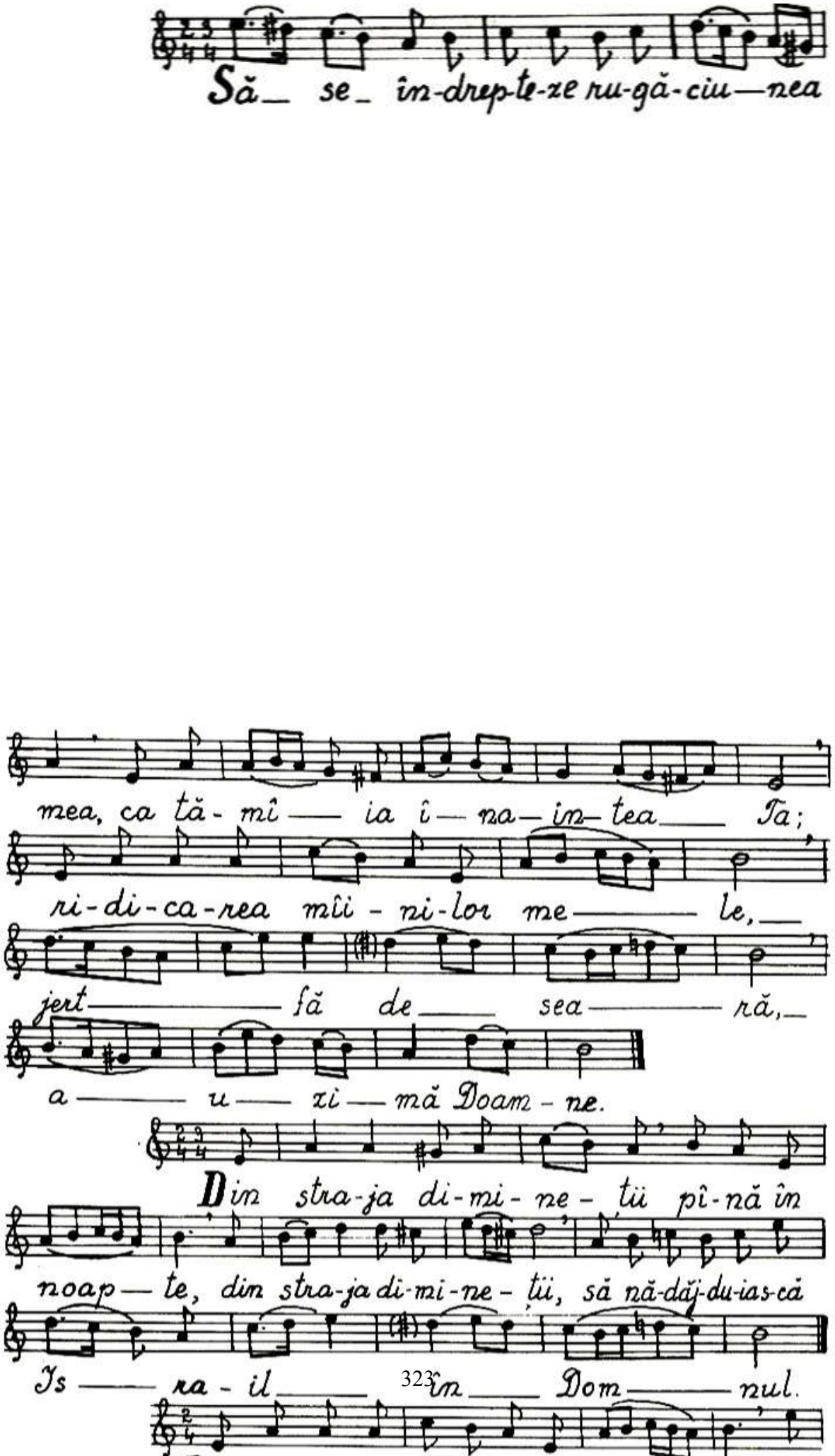
Să se în-drep-te-ze ru-gă-ciu-nea
mea, ca tă-mî ia î-na-in-tea Ta;
ri-di-ca-rea mîi-ni-lor me le,
jert fă de sea ră,
a u zi mă Doam-ne.
Din stra-ja di-mi-ne-ții pî-nă în
noap-te, din stra-ja di-mi-ne-ții, să nă-dăj-du-ias-că
Is ra-il în Dom nul.

mea, ca tă-mî — ia î — na — în — tea — Ta;

ri-di-ca-rea mîi-ni-lor me — le, —

jert — fă de — sea — ră, —

a — u — zi — mă Doam-ne.

Din stra-ja di-mi-ne-tii pî-nă în

noap — te, din stra-ja di-mi-ne-tii, să nă-dăj-du-ias-că

Is — ra-il — în — Dom — nul.

Prin cins-ti-tă Cru-cea Ta Hris-toa — se, pe

dia-vo-lul l-ai ru — și — nat; și —

prin în-vi-e — rea Ta, a-cul pă-ca —

— tu-lui l-ai to-cit și ne-ai mîn-tu-it pe noi din

por-ți-le mor — ții. Mă-ri-mu-Te pe Ti-ne,

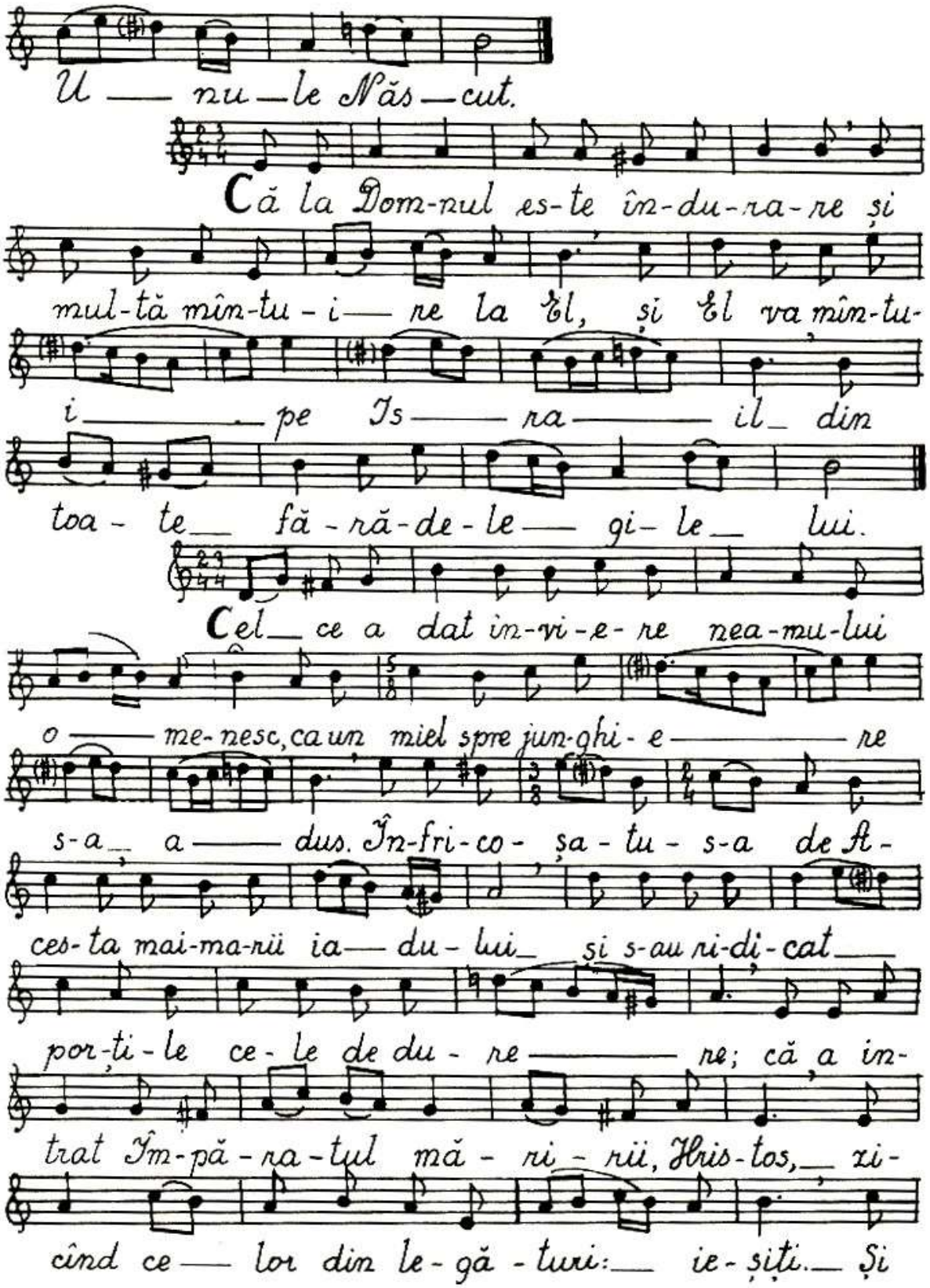
U — nu — le Năs — cut.
Că la Dom-nul es-te în-du-ra-re și
mul-tă mîn-tu-i — re la El, și El va mîn-tu-
i — pe Is — ra — il — din
toa-te — fă-ră-de-le — gi-le — lui.
Cel — ce a dat în-vi-e-re nea-mu-lui
o — me-nesc, ca un miel spre jun-ghi-e — re
s-a — a — dus. În-fri-co-ș a-tu-s-a de A-
ces-ta mai-ma-rii ia — du-lui — și s-au ri-di-cat —
por-ți-le ce-le de du-re — re; că a în-
trat Îm-pă-ra-tul mă-ri-rii, Hris-tos, — zi-
cînd ce — lor din le-gă-turi: — ie-și-ți. — Și

ce-lor din în-tu-ne-ric a — ră-ta-ți — vă.

Mă-ri-re Ta — tă-lui și Fi-u-lui — și —

Sfîn — tu — lui Duh. Și a-cum și pu — ru-

rea și în ve — cii ve-ci-lor. A — min.

În Ma-rea Ro — și-e, în-chi-pu-i-rea mi-

ne-sei ce-lei ne-is-pi-ti — te de — nun — tă,

s-a în-ti-pă-rit — de — de-mult. A-co-lo Moi —

se des-păr-ți-tor al a — pei, iar a-ici Ga-vril, slu-ji-

tor — al — mi-nu — nii. A-tunci tre-cu-t-a

Is-ra-il a-din-cul cu pi-cio-rul, ne — u-dat,

iar a-cum Fe-cioa-ra L-a năs-cut mai pre-sus de fi — re

pe — His — tos. Ma-rea, du-pă tre-ce-rea lui Is-ra-il,

a rămas nedespărțită; iar cea fără prihană,
după nașterea lui Emanuil, a rămas nevătămată. Cel ce ești și mai înainte ai fost
și Te-ai arătat ca om, Dumnezeule,
miluiește-ne pe noi.

Stihirile Stihoavnei

Pe Tine, Hristoase, Mîntuitorule, Cel ce Te-ai întrupat și de ceruri
nu Te-ai despărțit, cu glasuri de cîntări
Te mărim. Că Cruce și moarte ai primit pentru neamul nostru, ca Domnul celiubitor de oameni, prădînd porțile

ia- du- lui, a tre-ia zi ai în- vi-

at, mîn-tu- ind su-fle-te-le noas-tre.

Mă-ri-re Ta- tă-lui și Fi-u- lui și

Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu- ru-rea și în

ve- cii ve- ci-lor. A- min.

Bi- se-ri-că și u- șă, pa-lat și scaun al

Îm- pă-ra-tu-lui ești, Fe- cioa-ră în-tru to- tul cins-

ti tă, prin ca- re Mîn-tu-i-to-rul meu, Hris-

tos Dom-nul, s-a a-ră-tat ce-lor ce dor- meau în-tru în-tu-

ne ric, Soa-re-le drep-tă tii fi ind

Ca- re vo- ia să lu-mi- ne-ze pe cei ce i-a zi-

dit du-pă chi-pul Său, cu mî-na Sa. Pen-tru a-

ceas-ta, cu to- tul lău- da ——— tă,

ce-ea ce ca o Mai-că, ai cîș-ti-gat în-drăz-nea-lă că-tre

Dîn ——— sul, ___ roa — gă-L ne - în — ce ——— tat ___

să se mîn-tu — ias — că su- fle-te - le noas - tre.

Troparul Învierii

Pe Cu - vîn - tul, Cel îm-pre-u-nă fă-ră de

în — ce- put cu Ta-tăl și cu Du — hul, Ca-re s-a năs-

cut din Fe-cioa-ră spre mîn-tu - i ——— rea noas-tră, să-L lău-

dăm cre- din - cio- și și să ___ I_ ne în - chi- năm; că

bi - ne_ a vo- it ___ a se su - i ___ cu tru- pul pe

Cru-ce și moar ——— te a răb-da, și a scu-la pe cei

morți, _ în- tru mă - ri — tă în-vi - e ——— rea Sa. ___

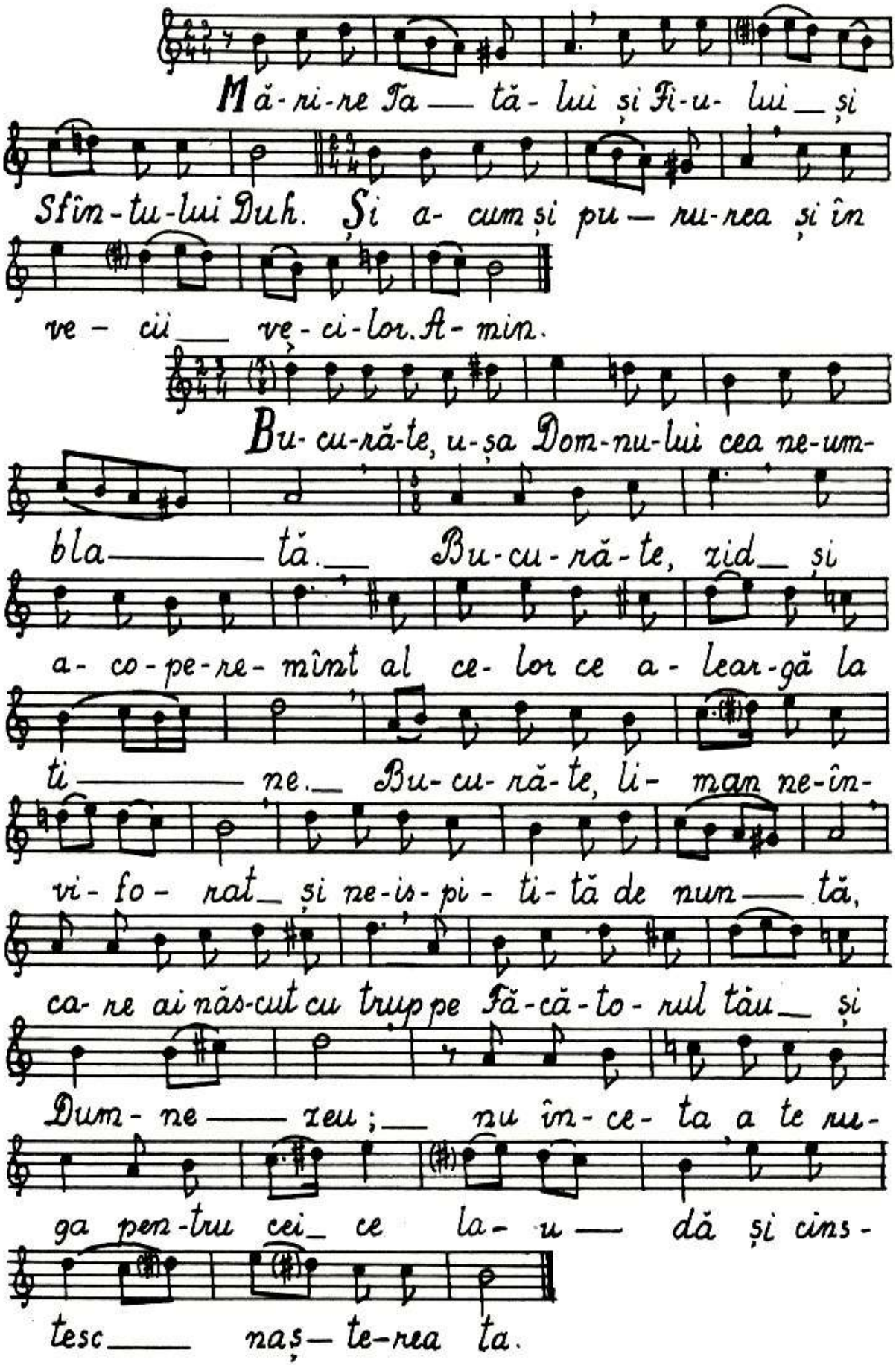
Mă-ri-re Ta — tă-lui și Fi-u-lui — și
Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu — ru-rea și în
ve-cii — ve-ci-lor. A-min.
Bu-cu-ră-te, u-șa Dom-nu-lui cea ne-um-
bla — tă. — Bu-cu-ră-te, zid — și
a-co-pe-re-mînt al ce-lor ce a-lear-gă la
ti — ne. — Bu-cu-ră-te, li-man ne-în-
vi-fo-rat — și ne-is-pi-ti-tă de nun — tă,
ca-re ai năs-cut cu trup pe Fă-că-to-rul tău — și
Dum-ne — zeu; — nu în-ce-ta a te ru-
ga pen-tru cei — ce la-u — dă și cins-
tesc — naș-te-rea ta.

Cântările Utreniei, glas V

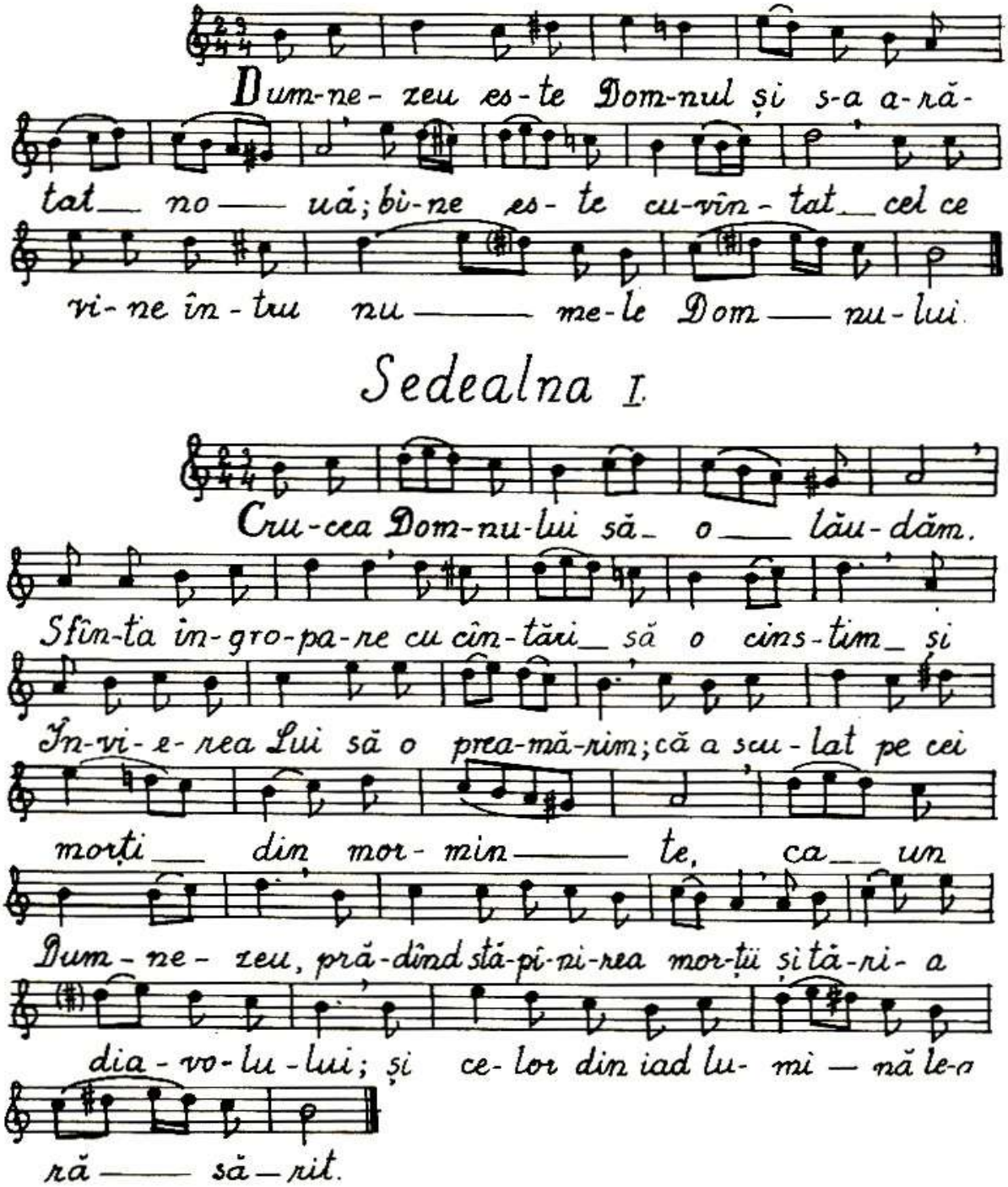

Doam-ne mort ai fost so — co — tit,

Cel ce ai o-mo-rît moar — tea; în mor-

mînt ai fost pus, Cel ce ai de-ser-tat mor-

min-te-le; sus os-ta-sii stră-ju-iau mor-

mîn — tul, jos pe mor-tii cei din veac i-ai

în-vi-at. În-tru tot pu-ter-ni-ce și ne-cu-

prin-su-le, Doam — ne, mă-ri-re Ți e.

Bu-cu-ră-te, mun-te sfînt și de Dum-ne-

zeu umblat. Bu-cu-ră-te rug în-su-fle-tit

și ne — ars. Bu-cu-ră-te, ce-ea ce ești u-na

lu-mii pun-tre că-tre Dum-ne-zeu, ca-re treci pe cei

morți la vi-a — ță res-ni-că.

Bu-cu-ră-te, Fe-cioa-ră fă-ră pri-ha — nă, ca-re
fă-ră is-pi-tă băr-bă-teas — că ai năs-
cut Mîn-tu-i — rea su-fle-te-lor noas-tre.-

Sedealna II.

Doam-ne, du-pă în-vi-e-rea Ta cea de a
tre-ia zi și du-pă în-chi-na-rea A-pos-to-li-lor,
Pe-tru a stri-gat că-tre Ti — ne: Fe-me-i-le
au a-vut în-drăz-nea-lă, iar eu m-am te-mut. Til-
ha-rul, Dum-ne-zeu — Te nu-mea, iar eu m-am le-pă-
dat de Ti — ne. Va-ne, mă vei mai che-
ma a — cu — ma u — ce-nic? Sau
mă vei fa-ce ia-răși vî-nă-tor al a-dîn-cu-lui?

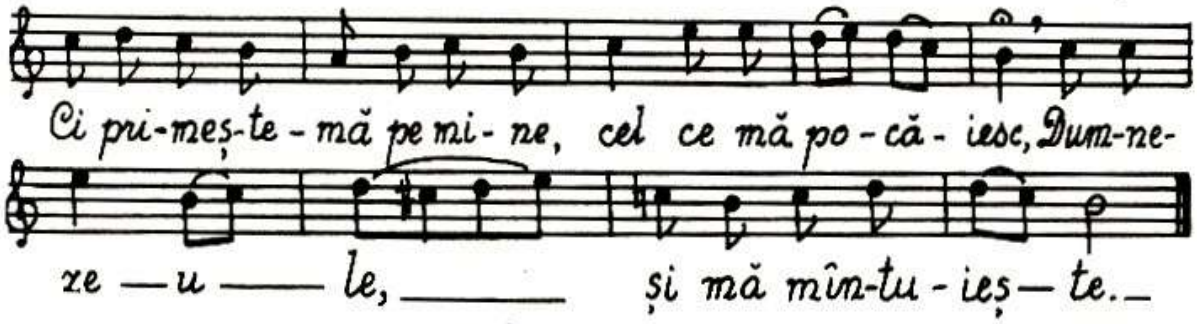

Antifoanele

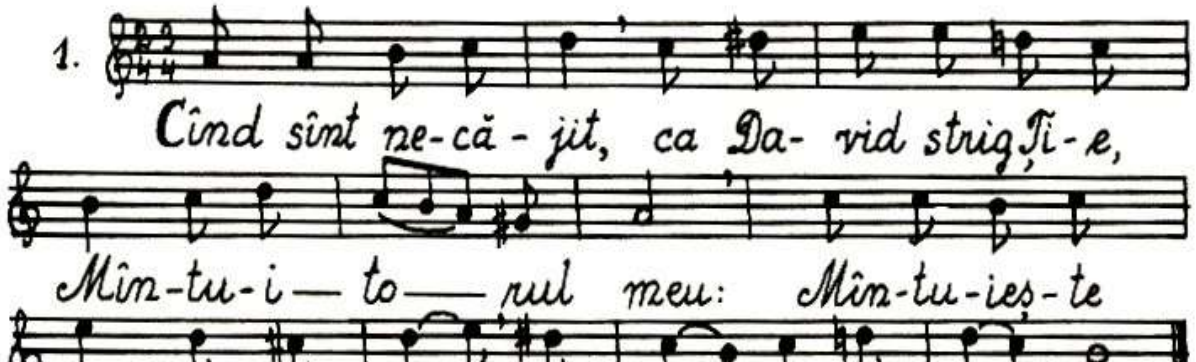

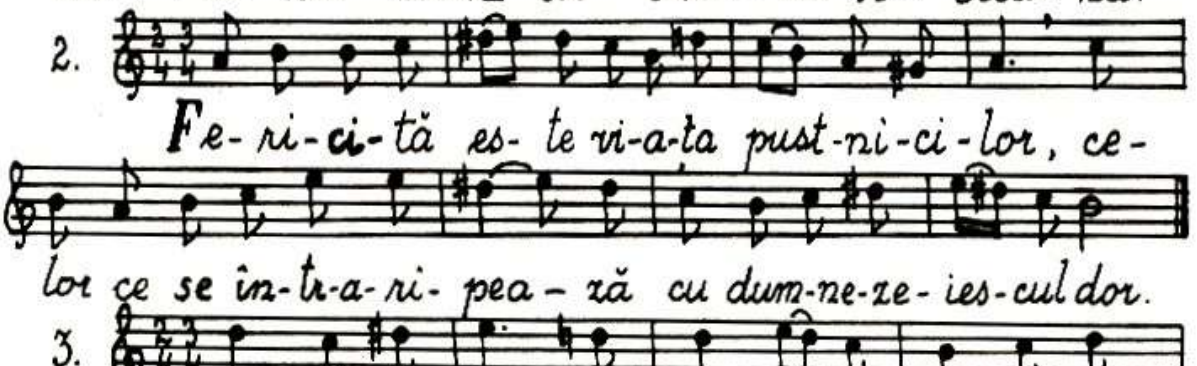

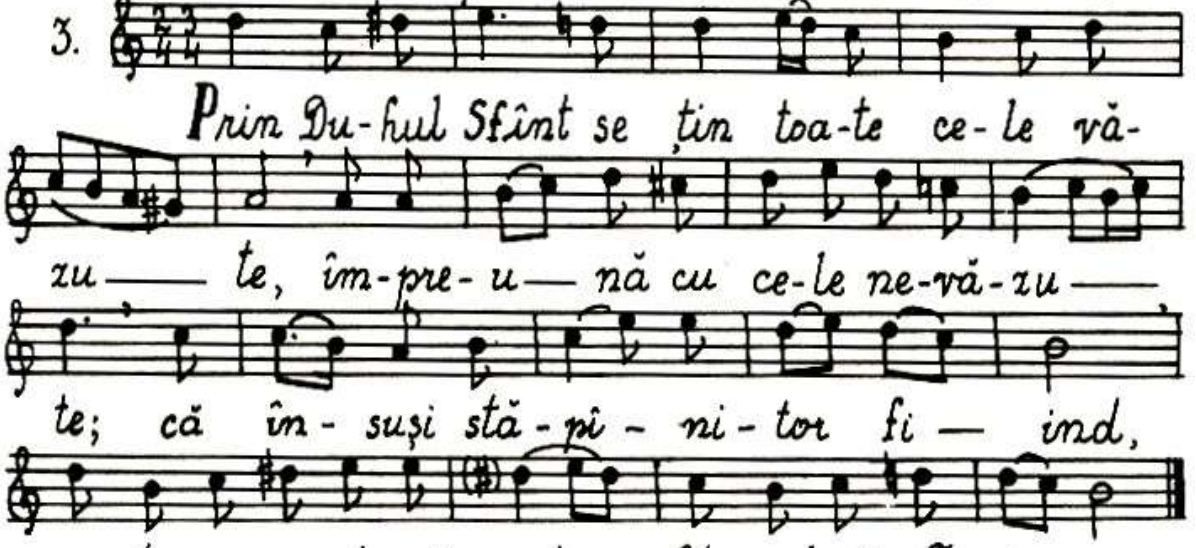

Prochimenul

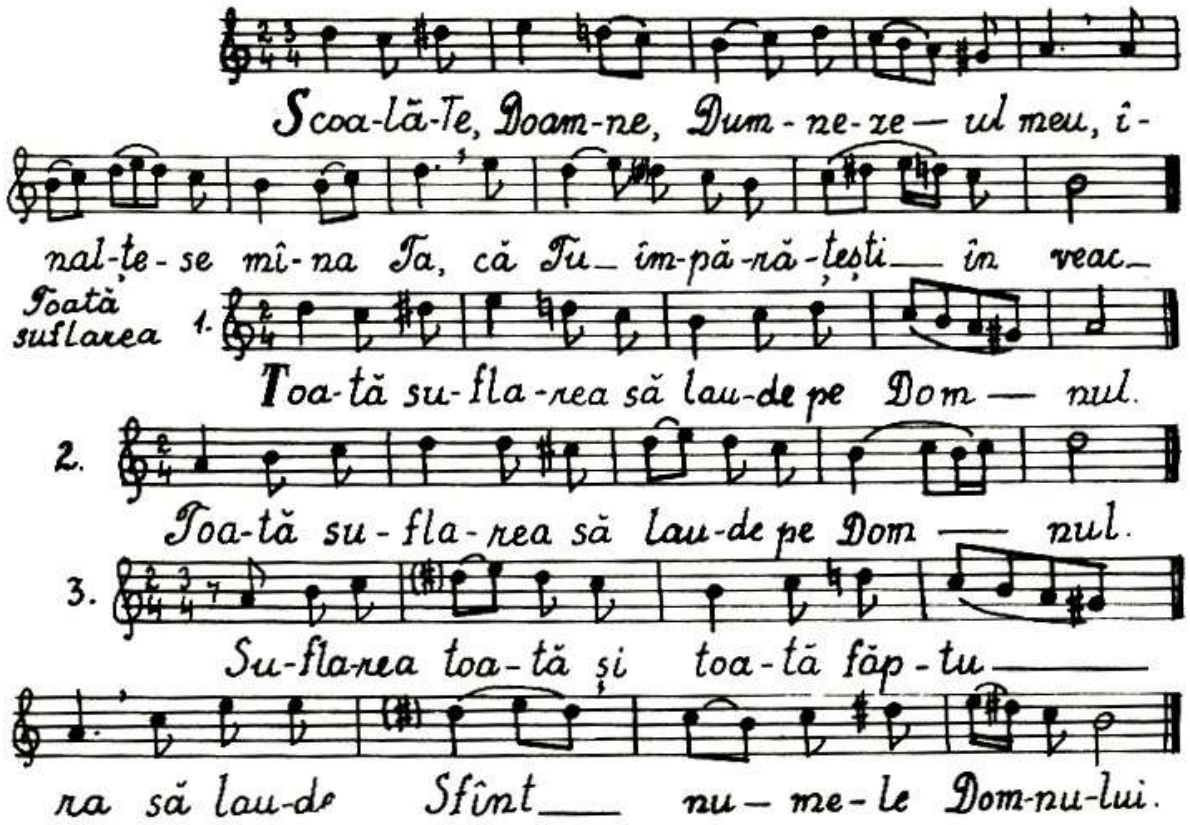

Condacul

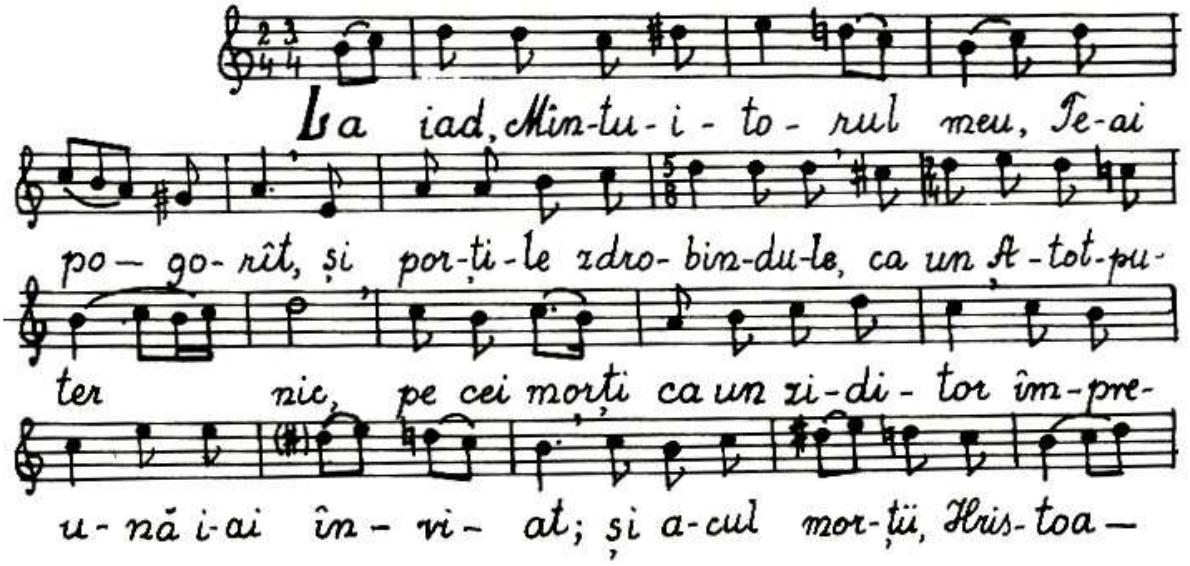

se, l-ai frînt, și A-dam din bles-tem s-a mîn-tu - it,

Iu - bi - to - ru - le de oa — meni. Pen - tru a -

ceas-ta, toți stri - găm — Ți — e: Mîn-tu -

ieș — te — ne pe noi Doam-ne.

Mă - reș - te, — su-fle-te al meu, — pe

Dom — nul, — și s-a bu - cu - rat du - hul

meu de Dum-ne - zeu, — Mîn-tu-i - to — rul meu.

Ce - ea ce ești mai cins - ti - tă de - cît Ge - ru -

vi — mii și mai mă - ri - tă fă - ră de a - se - mă -

na - re de - cît Se - ra - fi — mii, —

ca - re fă - ră stri - că - ciu - ne pe Dum-ne-zeu-Cu - vîn - tul

ai — năs - cut, pe ti - ne, cea cu a - de — vă - rat Năs - că -

toa - re de Dum-ne - zeu, te mă - rim.

Laudele

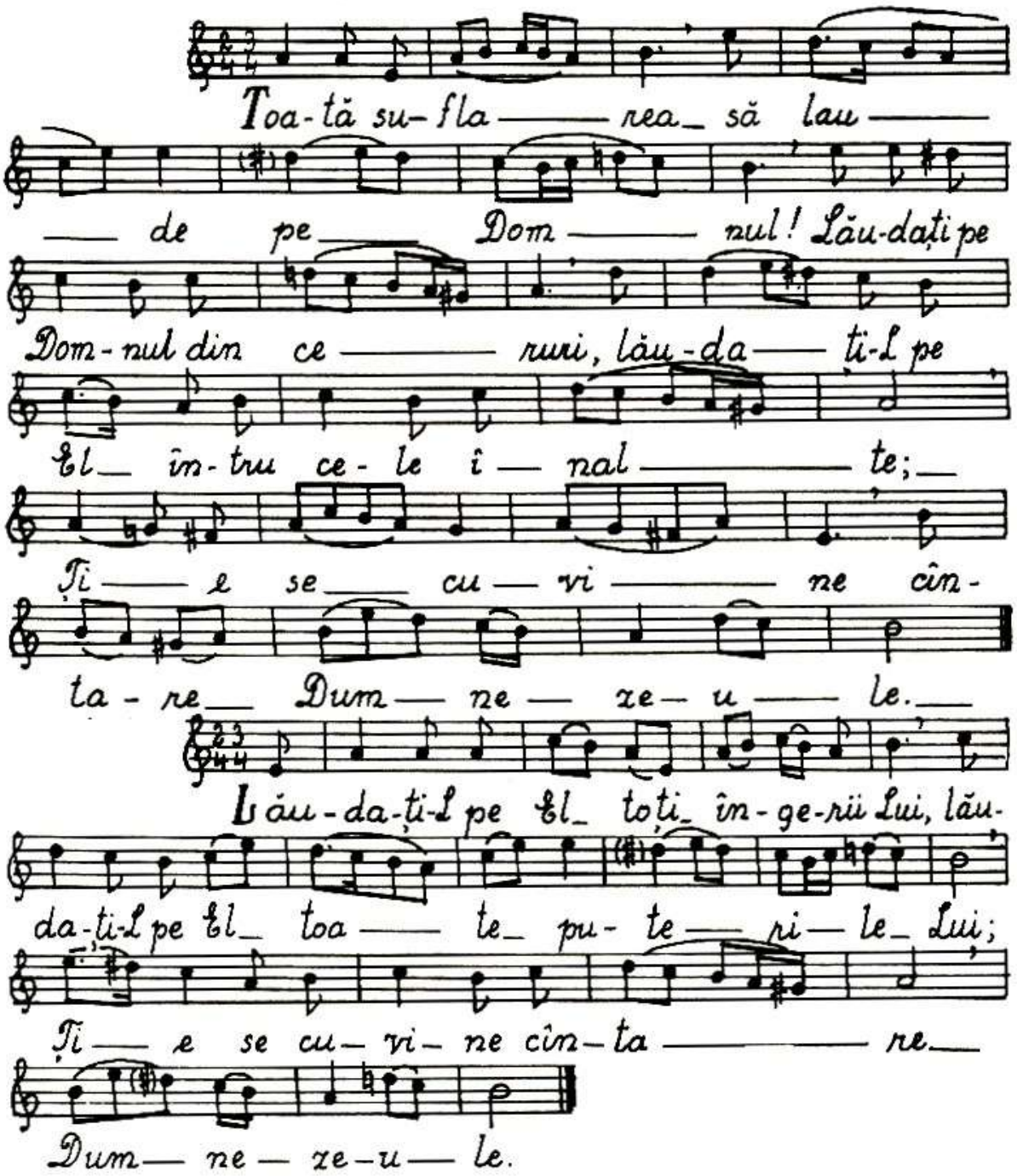
Toa-tă su-fla rea să lau
de pe Dom nul! Lău-dați pe
Dom-nul din ce ruri, lău-da ți-L pe
El în-tru ce-le î nal te;
Ți e se cu vi ne cîn-
ta-re Dum ne ze u le.
Lău-da-ți-L pe El toți în-ge-rii Lui, lău-
da-ți-L pe El toa te pu-te ri le Lui;
Ți e se cu vi ne cîn-ta re
Dum ne ze-u le.

Lău-da-ți-L pe El în-tru-pu-te-ri-le Lui, lău-
da-ți-L pe El du-pă mul-ți — mea mă — ri — rii — Lui.

Doam-ne, pe-cet-lu-it fi-ind mor-mînt — tul de
cei — fă-ră de — le — ge, ai ie-șit —
din — mor-mînt, pre-cum Te-ai năs-cut din Năs-că-
toa-rea de Dum-ne-zeu. N-au cu-nos-cut cum Te-ai în — tru-pat
în — ge-rii Tăi cei fă — ră — de trup. —
N-au sim-țit — cînd ai în — vi — at, os-ta-sii cei —
— ce Te-au stră-ju — it. Că a-mîn-do-uă au fost pe-cet-lu-
i-te pen-tru cei ce is — pi-teau; dar mi-nu — ni-le — s-au
des — co — pe-rit — ce-lor ce se în-chi-nă cu cre-
din-ță tai — nei. Dă-ne no-uă, ce-lor ce o lău-

dăm, bu-cu - ri - e și ma — re mi — lă.

Lău - da-ți-L pe El în glas de trîm - bi -

ță, lău - da - ți-L pe El în psal - ti — re și-n

a - lă — u — tă.

Doam-ne, în-cu-ie - to - ri-le ce-le veș-ni-ce zdro-

bin — du-le și le-gă — tu — ri - le ru — pîn —

du — le, ai în-vi - at din mor-mînt, lă-sînd

giul - giu - ri — le Ta — le spre măr-tu-

ri - a a - de-vă - ra - tei în-gro-pă-rii Ta-le ce - lei de trei

zi — le. Și ai mers mai î - na - in — te în

Ga-li - le — ia. Cel ce ai fost stră-ju - it în

peș — te — ră. Ma — re es — te mi - la

Ta, Min-tu-i-to-ru-le Cel ne cu-prins.

mi-lu ieș-te ne pe noi.

Și acum...

Și a-cum și pu-ru-rea și în

ve-cii ve-ci-lor. A-min.

Prea bine-cuvîntată...

Prea bi-ne-cu-vîn-ta-tă ești Năs-că-toa-re de Dum-ne-

zeu Fe-cioa-ră. Că prin Cel ce s-a în-tru-pat din ti-ne,

ia-dul s-a ro-bit, A-dam s-a che-mat, bles-

te-mul s-a ni-mi-cit, E-va s-a li-be-rat,

moar-tea s-a o-mo-rît și noi am în-vi-at. Pen-tru a-

ceas-ta, cîn-tînd, stri-găm: Bi-ne-cu-vîn-

tat ești Hris-toa-se Dum-ne-ze-u-le,

Cel ce bi-ne ai vo-it a-șa, mă-ri-re Ți-e.

1.

Mă-ri-re Ți-e, Ce-lui ce ne-ai a-ră-tat

no-uă lu- mi — nă, mă-ri — re în-tru cei de

sus lui Dum-ne- zeu și pe pă-mînt pa —

ce, în-tre oa — meni bu-nă vo- i — re.

2.

Lău-dă-mu-Te, bi-ne Te cu — vîn-tăm, ne

în-chi-năm Ți-e, îți mul-tu-mim Ți — e,

Te mă-rim pe Ți-ne pen-tru mă-ri-rea Ta cea ma-re.

3.

Doam-ne, Îm-pă-ra-te ce-resc, Dum-ne-

ze-u-le, Pă-rin-te A-tot-ți-i-to — ru-le, Doam-ne

Fi-u-le, U-nu-le năs-cut, Ți-su-se Hris-

toa-se și Du-hu-le Sfin-te.

4.

Doam-ne Dum-ne-ze-u-le, Mie-lu-șe-lul lui

Dum-ne-zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă-ca-tul

lu-mii, mi-lu-ieș-te-ne pe noi,

Cel ce ri-dici pă-ca-te-le lu-mii.

5.

Pri-meș-te ru-gă-ciu-nea noastră, Cel ce ședi de-a

dreap-ta Ta-tă-lui, și ne mi-lu-ieș-te pe noi.

6.

Că Tu ești u-nul sfînt, Tu ești u-nul Domn Ti-

sus Hris-tos, în-tru mă-ri-rea lui Dum-ne-

zeu Ta-tăl. A-min.

7.

În toa-te zi-le-le Te vom bi-ne-

cu-vin-ta și vom lău-da nu-me-le Tău în

veac și în vea-cul vea-cu-lui.

8. În-vred-ni-ceș-te-ne, Doam-ne în zi-ua a-

ceas — ta, fă-ră de pă-cat — să ne pă-zim noi.

9. Bi-ne-cu-vîn-tat ești, Doam — ne, Dum-ne-

ze-ul pă-rin-ți-lor noș — tri, și lău-

dat și prea-mă-rit es-te nu — me-le Tău în veci. A-min.

10. Fi-e Doam-ne, mi-la Ta — spre noi, pre-

cum am nă-dăj-du-it — în — tru Ți-ne.

11. Bi-ne-cu-vîn-tat — ești, Doam — ne, — în-

va-tă — ne în-drep-tă-ri-le Ta-le.

12. Doam-ne, scă-pa-re Te-ai fă-cut no-uă în

neam și în neam; noi am zis: Doam-ne, mi-lu-ieș-te — ne,

vin-de-că su-fle-tul nos-tru că am gre-șit Ți-e.

13. Doam-ne, la Ti-ne am scă-pat, în-va-tă-ne să fa-cem vo — ia Ta, — că Tu — ești Dum-ne-ze-ul nos-tru.

14. Că la Ti-ne es-te iz-vo-rul vi-e — tii, în-tru lu-mi-na Ta — vom ve-dea lu-mi-nă. —

15. Tin — de în-du-ra — rea Ta ce-lor ce — Te cu-nosc pe Ti — ne.

16. Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, Sfin-te ta — re. Sfin-te fă-ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi. — Mă-ri-re Ta — tă — lui — și Ti-u-lui — și Sfin-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii — ve-ci-lor. A-min. Sfin-te fă-ră de moar — te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Glasul VI

În varianta psaltică, este plagalul glasului II, având denumirea de ipolidian. Are scara cromatică proprie, cu nota fundamentală în Re (Pa). În melodia stihirarică are cadențe perfecte şi finală pe Re (Pa), imperfecte pe Sol, (Di), şi La (Ke), iar în cea irmologică întrebuințează scara glasului II, din care derivă.

În cântarea bănățeană glasul Vi este construit dintr-un material sonor cuprins între Mi şi Re, având semicadențele pe Mi şi La, iar cadența finală pe La. Formulele melodice mai puțin numeroase, ca de pildă la glasurile IV şi V, se caracterizează prin insistența unor întorsături melodice preluate identic. De remarcat că secunda mărită între Sol diez şi Fa natural, ne aminteşte de glasul VI cromatic din muzica psaltică din care provine şi cea bănățeană. Caracterul cromatic al acestui glas s-a păstrat numai în tactul stihiraric, nu şi în cel irmologic (stihoavnă sau tropar).

Cântările Vecerniei, glas VI

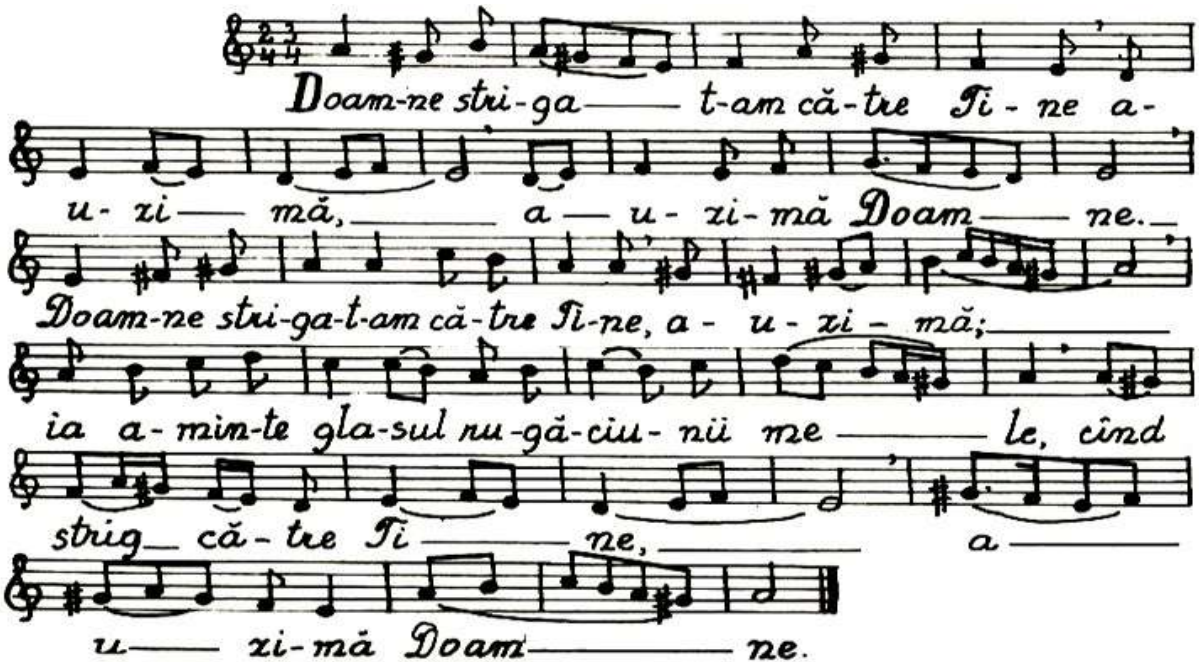

Să se în-drep-te-ze ru-gă-ciu — nea mea, ca tă-
mî-ia î-na-in-tea Ta; ri-di-ca-rea mîi-ni-lor
me le, jert fă de sea ră,
a u zi-mă, Doam ne.
Din stra ja di-mi-ne-
ții pî-nă în noap te, din stra-ja di-mi-ne-ții,
să nă-dăj-du-ias-că Is — ra-il în Dom — nul.
Bi-ru-in-ță a-vînd Hris-toa-se a-su-pra
ia du-lui, pe Cru-ce Te-ai su-it, ca pe
cei ce se-deau în în-tu-ne-ri-cul mor — ții să-i în-vi-
eri îm-pre-u-nă cu Ti ne, Cel ce

a — u — zi-mă, Doam — ne.

Din stra — ja di-mi-ne-

ții pi-nă în noap te, din stra-ja di-mi-ne-ții,

să nă-dăj-du-ias-că Is — ra-il în Dom — nul.

Bi-ru-in-ță a-vînd Hris-toa-se a-su-pra

ia — du-lui, pe Cru-ce Te-ai su-it, — ca pe

cei ce se-deau în în-tu-ne-ri-cul mor — ții să-i în-vi-

eri îm-pre-u-nă cu Ti — ne, Cel ce

ești în-tre morți — slo — bod; Cel ce

iz-vo-rești vi-a-ță din lu-mi-na Ta, —

A-tot-pu-ter-ni-ce Min-tu-i-to — ru-le, mi-lu-

ieș — te-ne pe — noi.

Că la Dom — nul es- te în-du-ra-re și
mul-tă mîn-tu- i - re la El, și El va mîn-tu-i pe Is-ra-
il_ din toa-te fă-ră-de-le-gi-le lui.
As-tăzi Hris-tos, moar-tea căl-cînd, a în-vi-
at,_ pre-cum a_ zis și bu-cu-ri-e lu-mii a
dă — ru- it; ca toți glă-su- ind cîn- ta- rea, a-
sa să zi — cem: Iz-vo-ru-te al vi- e —
ții,_ Lu-mi-na cea_ ne- a- pro-pi- a — tă,_
A- tot-pu-ter-ni-ce Mîn-tu-i- to — ru-le, mi-lu-
ies — te- ne pe — noi.
Mă-ri-re Ta — tă-lui și Fi-u- lui_ și Sfîn-tu-lui Duh.
Și a- cum și pu- ru-rea și în ve-cii ve- ci- lor. A- min.

Ci - ne nu te va fe-ri-ci Prea-sfîn-tă Fe-
cioa — ră? Sau ci-ne nu va lă-u-da prea cu-ra - tă
naș-te-rea Ta? — Că Fi-ul — U - nul Năs-cut,
Cel ce a stră-lu-cit fă-ră de ani din Ta — tăl,
În- suși din ti - ne, cea cu - ra - tă a — ie - șit, ne-gră-
it în-tru - pîn-du — se; — din fi - re Dum-ne-
zeu fi - ind și cu fi - rea om fă - cîn-du-se pen - tru noi,
nu în do-uă fe - țe fi - ind — des — păr - țit,
ci în do-uă firi ne-a-mes-te - cat fi - ind cu - nos-cut.
Pe A - ce-la roa-gă-L, cu - ra-tă cu to-tul fe - ri-
ci — tă, — să se mîn-tu-ias-că
su — fle - te - le noas — tre. —

Stihirile Stihoavnei

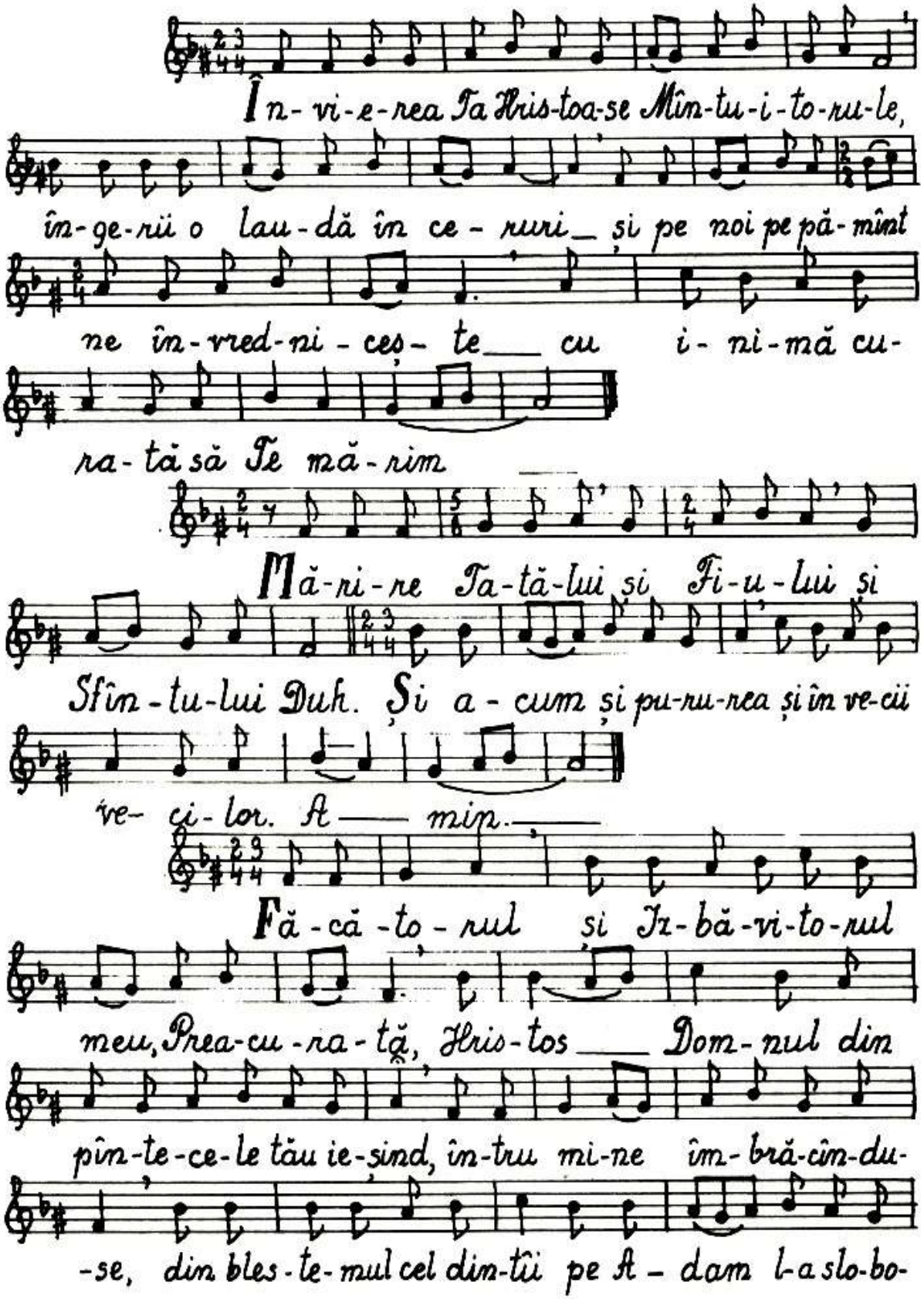

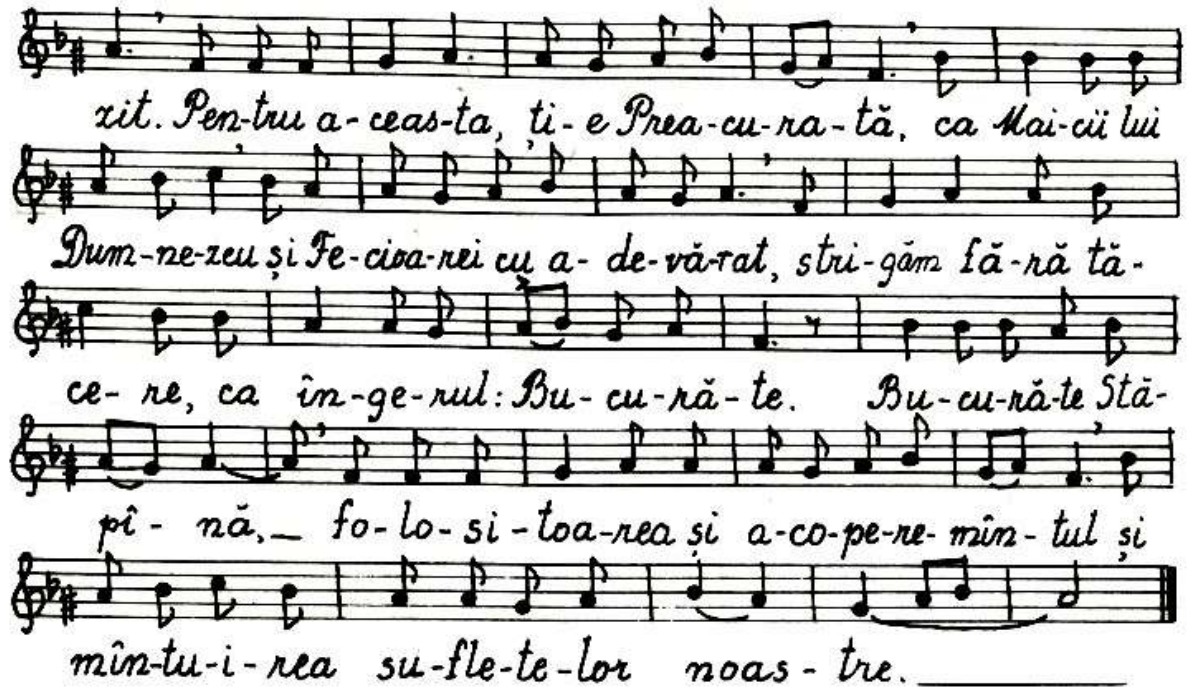

Troparul Învierii

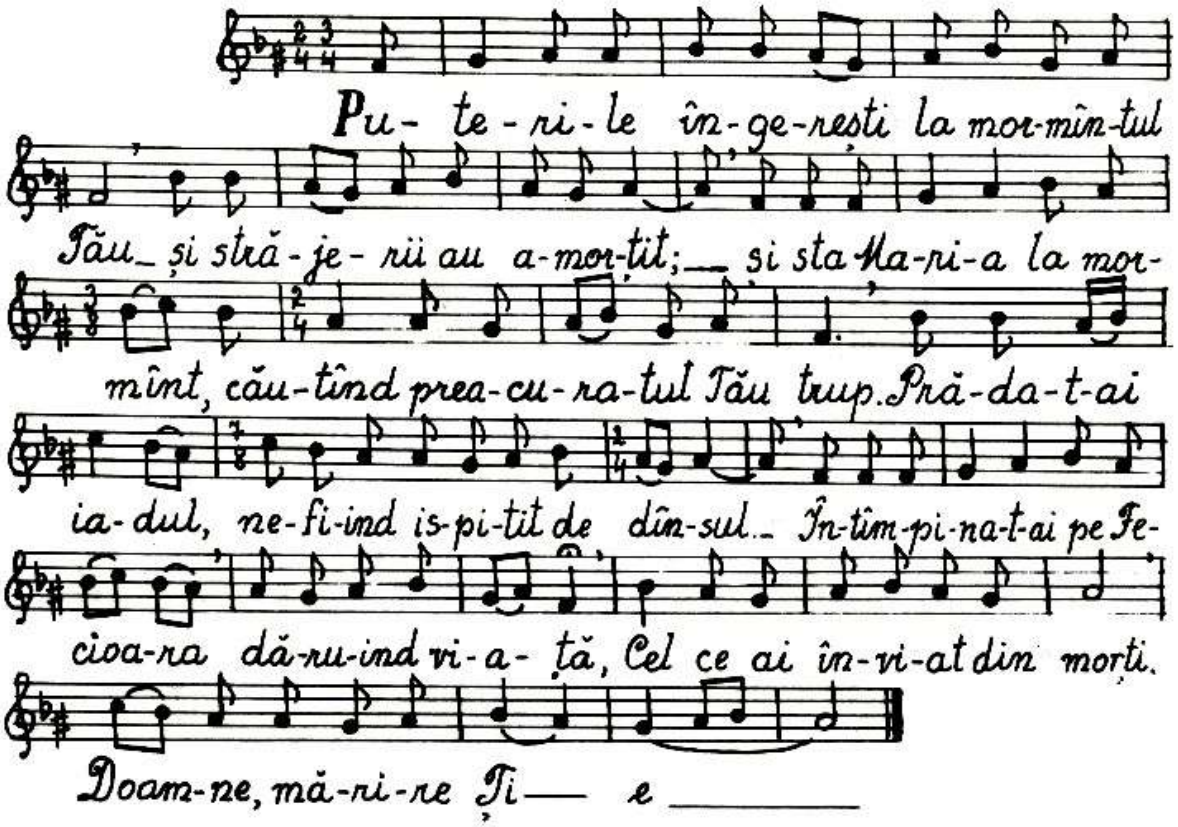

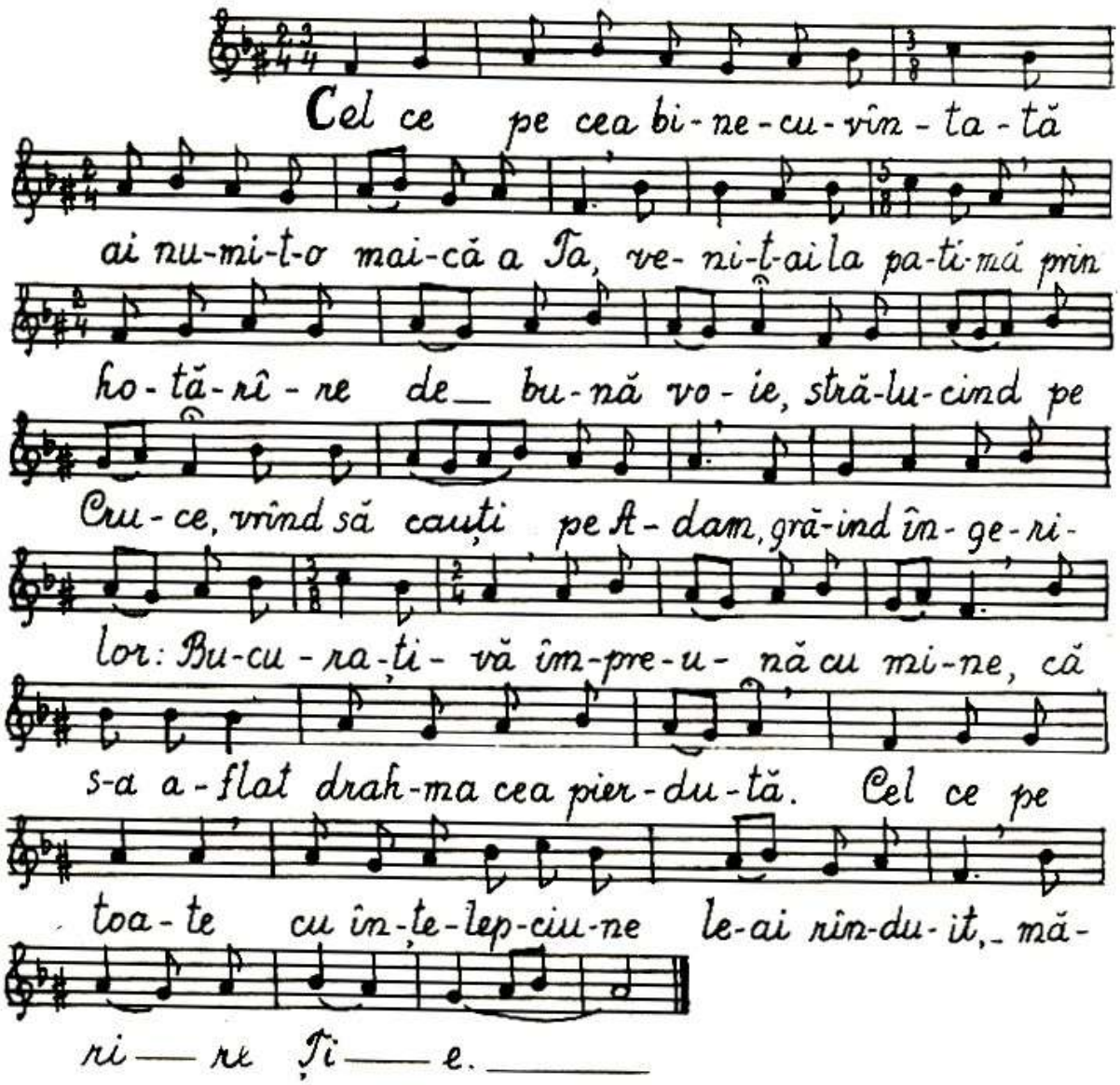

Cântările Utreniei, glas VI

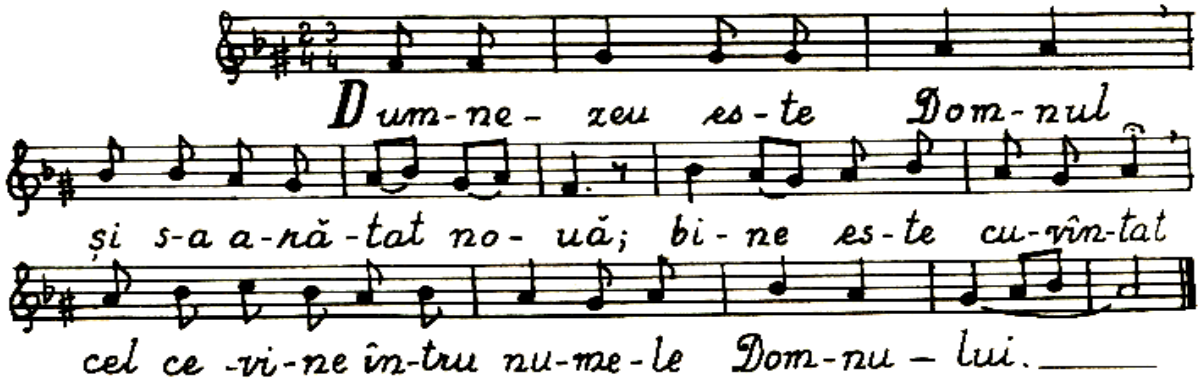

Sedealna I

Mor-mîn-tul des-chis fi-ind și ia-dul
tîn-gu-în-du-se, Ma-ri-a a stri-gat că-tre A-
pos-to-lii cei as-cunși: Je-șiti, lu-cră-to-rii vi-ei,
pro-po-vă-du-iți ves-tea în-vi-e-rii; în-vi-
a — t-a Dom-nul, dînd lu-mii ma — re
mi — lă.

Doam-ne î-na-in-tea mor-mîn-tu-lui
Tău stă-tea Ma-ri-a Mag-da-le-na și plîn-gea;
și cre-zîn-du-Te pe Ti-ne gră-di-nar, zi-cea:
Un-de ai as-cuns vi-a-ta cea ves-ni-că?
Un-de ai pus pe Cel de pe scau-nul he-ru-vi-mi-lor?

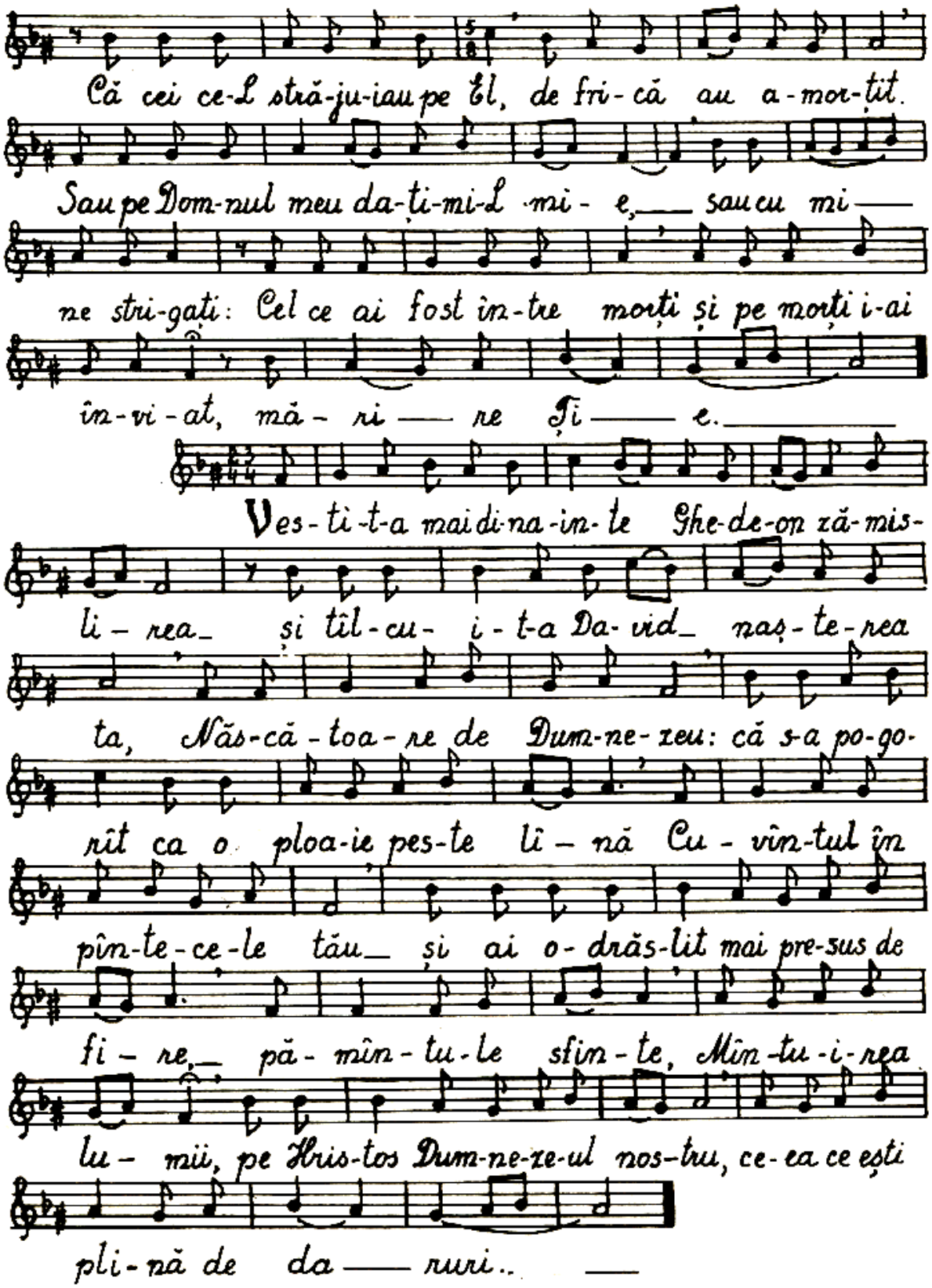
Că cei ce-L stră-ju-iau pe El, de fri-că au a-mor-ţit.
Sau pe Dom-nul meu da-ţi-mi-L mi-e, sau cu mi-
ne stri-gaţi: Cel ce ai fost în-tre morţi şi pe morţi i-ai
în-vi-at, mă-ri-re Ţi-e.
Ves-ti-t-a mai di-na-in-te Ghe-de-on zămis-
li-rea şi tîl-cu-i-t-a Da-vid naş-te-rea
ta, Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu: că s-a po-go-
rît ca o ploa-ie pes-te lî-nă Cu-vîn-tul în
pîn-te-ce-le tău şi ai o-drăs-lit mai pre-sus de
fi-re, pă-mîn-tu-le sfin-te, Mîn-tu-i-rea
lu-mii, pe Hris-tos Dum-ne-ze-ul nos-tru, ce-ea ce eşti
pli-nă de da-ruri..

Sedealna a II-a

Vi - a - ța în mor-mînt zăc - ea și pe-
ce - tea pes-te pia-tră e-ra pu-să. Ca pe un
îm-pă-rat a-dor-mit stră-ju - iau os-ta - șii pe Hris-tos;
și pe vrăj-ma-șii Săi cu or - bi - re lo - vin - du-i, —
— a în - vi - at — Dom — nul. —

Antifoanele

1. La cer o-chii mei ri-dic, că-tre Ți - ne, Cu-vîn-tu - le:
mi-los-ti-veș-te-Te spre mi-ne, ca să vi - ez — Ți — e. —

2. Mi - lu - ieș - te - ne pe noi, de-făi-ma-tii, fă-
cîn - du - ne va - se de bu - nă trea-bă Ți - e, Cu-
vîn-tu - le. —

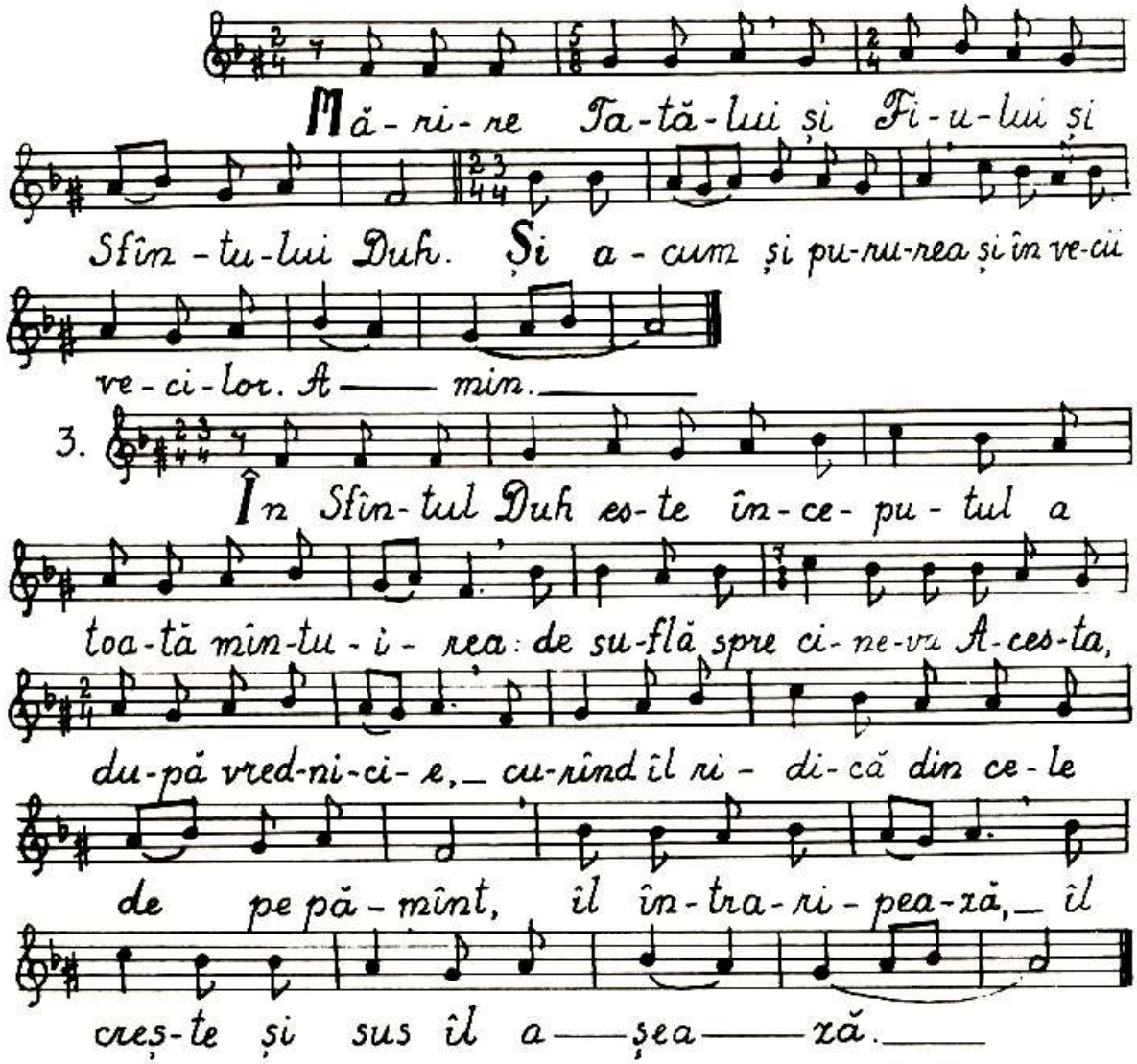

Prochimenul

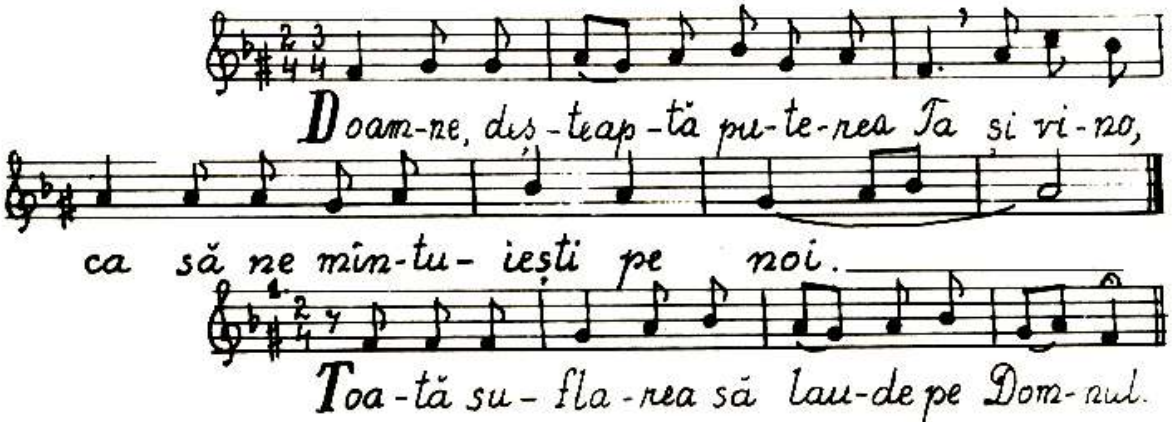

2.

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom-nul.

3.

Su-fla-rea toa-tă și toa-tă săp-tu-ra — — să lau-de sfînt nu-me-le Dom-nu-lui.

Condacul

Cu pal-ma cea în-ce-pă-toa-re de vi-a-ță, pe cei morți din în-cu-ie-to-ri-le ce-le în-tu-ne-coa-se în-vi-in-du-i pe toți — Dă-tă-to-rul de vi-a-ță, Hris-tos Dum-ne-zeu, în-vi-e-re a dă-ru-it nea-mu-lui o-me-nesc; că es-te Mîn-tu-i-to-rul tu-tu-ror, în-vi-e-rea și vi-a — ța — și Dum-ne-zeu a toa — te.

Mă-reș-te, su-fle-te al meu, pe Dom-nul,
și s-a bu-cu-rat du-hul meu de Dum-ne-zeu, Min-
tu-i-to-rul meu.

Ce-ea ce ești mai cins-ti-tă de-
cît Ge-ru-vi-mii și mai mă-ri-tă fă-ră de a-se-mă-
na-re de-cît Se-ra-fi-mii, ca-re fă-ră stri-că-
ciu-ne pe Dum-ne-zeu-Cu-vîn-tul ai năs-cut, pe
ti-ne, cea cu a-de-vă-rat Năs-că-toa-re de Dum-ne-
zeu, te mă-rim.

Laudele

Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom-
nul! Lău-dați pe Dom-nul din ce-ruri, lău-

da - ți-L pe El în - tru ce - le î - nal — te

Ți - e se cu - vi - ne cîn - ta — re —

Dum - ne - ze — u - le!

Lău - da - ți-L pe El toți în - ge-rii Lui, lău-

da - ți-L pe El — loa te pu - te - ri - le Lui. —

Ți - e se cu - vi — ne cîn - ta — re

Dum - ne - ze — u - te.

Lău - da - ți-L pe El în - tru pu - te - ri-le Lui, lău-

da - ți-L pe El du - pă mul - ți - mea mă - ri - rii Lui. —

Cru - cea Ta, Doam - ne, vi - a - ță și în - vi-

e - re po - po - ru - lui Tău — es — te; și în - tru

dîn - sa nă - dăj - du - ind, pe Ți - ne Dum - ne - ze - ul —

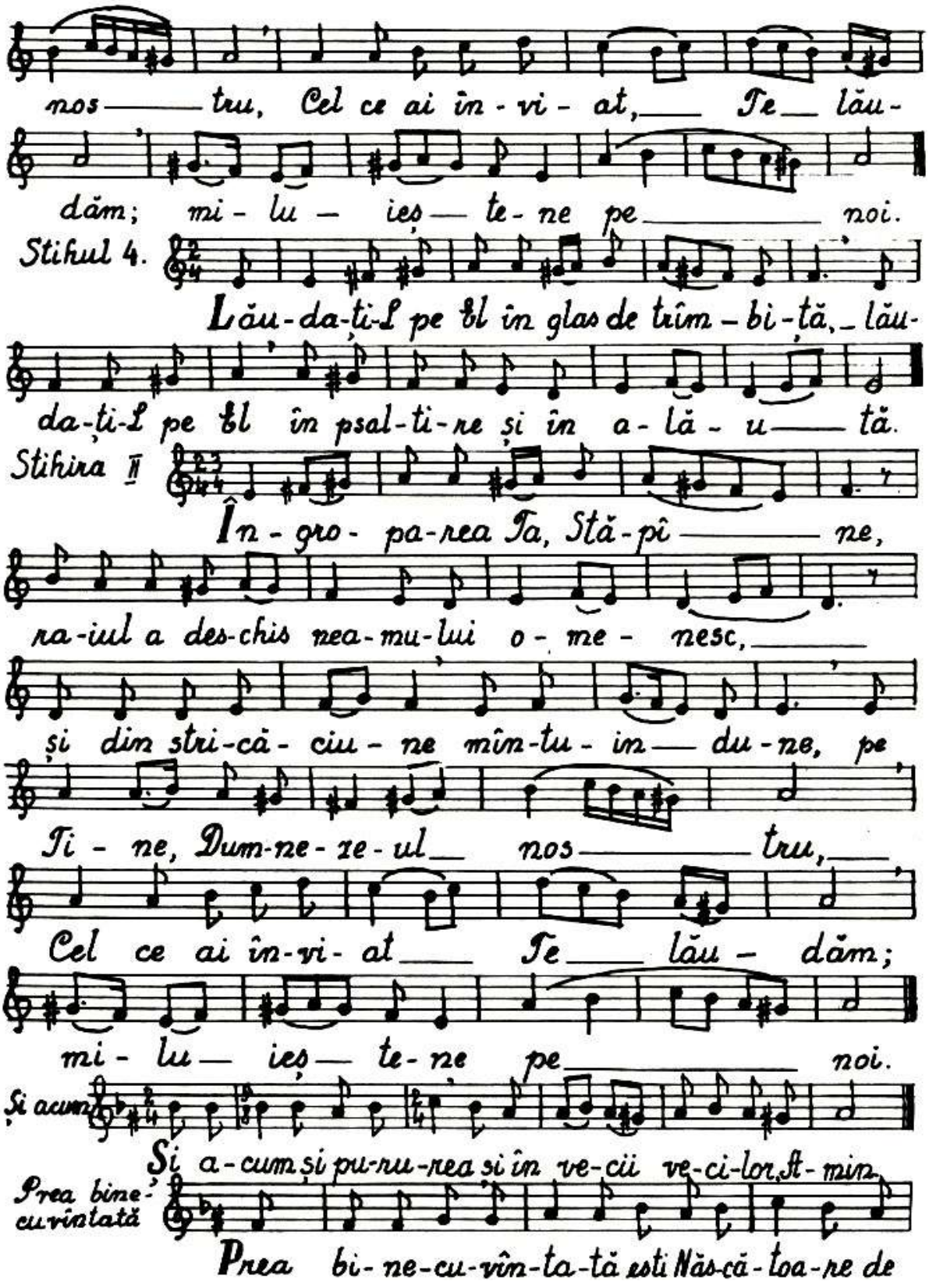
nos — tru, Cel ce ai în - vi - at, — Te — lău-
dăm; mi - lu — ieș — te - ne pe — noi.
Stihul 4.
Lău-da-ți-L pe El în glas de trîm - bi - ță, — lău-
da-ți-L pe El în psal-ti-re și în a - lă - u — tă.
Stihira II
În - gro - pa-rea Ta, Stă - pî — ne,
ra-iul a des-chis nea-mu-lui o - me - nesc, —
și din stri-că - ciu - ne mîn-tu - in — du - ne, pe
Ti - ne, Dum-ne-ze-ul — nos — tru, —
Cel ce ai în-vi - at — Te — lău - dăm;
mi - lu — ieș — te - ne pe — noi.
Și acum
Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor, A-min.
Prea bine-cuvîntată
Prea bi - ne-cu-vîn-ta-tă ești Năs-că - toa-re de

Dum-ne-zeu Te-cioa-ră. Că prin Cel ce s-a în-tru-pat din

ti-ne, ia-dul s-a ro-bit, A-dam s-a che-mat, bles-te-mul s-a

ni-mi-cit, E-va s-a li-be-rat, moar-tea s-a o-mo-rît și

noi am în-vi-at. Pen-tru a-ceas-ta, cîn-tînd, stri-găm:

Bi-ne-cu-vîn-tat ești, Hris-toa-se Dum-ne-ze-u-le,

Cel ce bi-ne ai vo-it a-șa, mă-ri-re Ți — e.

Doxologia

1. Mă-ri-re Ți-e, Ce-lui ce ne-ai a-ră-tat

no-uă lu-mi-na. Mă-ri — re în-tru cei de sus lui

Dum-ne-zeu și pe pă-mînt pa-ce, în-tre oa-meni bu-nă vo-i-re.

2. Lău-dă-mu-Te, bi — ne Te cu-vîn-tăm, ne

în-chi-năm Ți-e, îți mul-ți-mim Ți — e, Te mă-rim pe

Ți - ne, pen-tru mă- ri — rea Ta cea ma- re.

3. Doam — ne, Îm-pă- ra- te ce- resc, Dum-ne-

ze- u- le, Pă- rin- te A- tot- ți- i- to- ru- le,

Doam- ne Fi- u- le, U- nu- le- Năs- cut, Ți-

su- se Hris- toa- se și Du- hu- le Sfin — te.

4. Doam — ne Dum-ne-ze- u- le, Mie-lu-se-lul lui

Dum- ne- zeu, Fi- ul Ta tă- lui, Cel ce ri- dici pă-

ca — tul lu — mii, mi- lu- ieș- te- ne pe noi,

Cel ce ri- dici pă- că- te- le lu — mii.

5. Pri- meș- te ru- gă- ciu- nea noas- tră,

Cel ce șezi de- a dreap- ta Ta- tă- lui

și — ne mi- lu- ieș- te pe noi.

6.

Că Tu ești u-nul sfînt, Tu ești u-nul Domn_ Ți-

sus Hris-tos,_____ în-tru mă- ri — rea lui Dum-ne-

zeu____ Ta — tăl. A— min.

7.

În toa-te zi-le-le Te vom bi-ne-cu-vîn-ta_ și

vom lău-da_ nu-me-le Tău în veac___ și în vea-cul vea-cu-lui.

8.

În-vred-ni-ceș-te-ne Doam-ne în zi-ua a-

ceas- ta, fă-ră de pă- cat_____ să ne pă-zim noi.

9.

Bi- ne- cu- vîn -tat ești, Doam-ne, Dum-ne- ze-ul pă-

rin-ți-lor noș tri, și lău-dat și prea-mă-rit es-te

nu me-le Tău___ în veci. A-min.

10.

Fi- e, Doam- ne, mi-la Ta spre noi, pre-

cum am nă-dăj-du-it_____ în— tru Ti- ne.

11. Bi - ne - cu - vîn - tat — ești Doam - ne, în -

va - ță - ne în - drep - tă - ri - le Ta - le. de 3 ori

12. Doam — ne, scă - pa - re Te - ai fă - cut no - uă în

neam și - n neam, — noi am zis: Doam - ne, mi - lu - ieș - te - ne,

vin - de - că su - fle - tul nos - tru, că am gre - șit Ți — e.

13. Doam — ne, la Ti - ne am scă - pat, — în -

va - ță - ne să fa — cem vo - ia Ta — că Tu ești Dum - ne -

ze - ul nos — tru. —

14. Că la Ti - ne es - te iz - vo - rul vi - e — ții, — în -

tru lu - mi - na Ta — vom ve - dea lu - mi - nă. —

15. Tin — de mi — la Ta ce - lor ce —

Te cu - nosc pe Ti - ne.

16.

Sfîn-te Dum-ne-ze-u-le, Sfîn-te ta-re, Sfîn-te

(de 3 ori) Fine.

fă-ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh. Și a-um și

pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min. Sfîn-te fă-ră de

moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Glasul VII

În muzica psaltică este plagalul glasului III, numit şi ipofrigian. Nota sa fundamentală se află mai jos decât al tuturor glasurilor, adică pe treapta Si (Zo). Pentru o mai uşoară interpretare i s-a mutat isonul pe Ga (Ga). Are cadențele imperfecte atât în melodia stihirarică cât şi în cea irmologică pe treptele Sol (Di) şi Re (Pa), iar perfecte şi finale pe Fa (Ga). În anumite cântări întrebuințează scara diatonică a gl. I, având nota fundamentală în Si (Zo), în această situație numindu-se protovaris (întâiul varis).

În varianta bănățeană, formulele melodice, mai puțin variate ca număr şi profil decât cele ale glasului III din care provine, se caracterizează printr-un desen melodic mai unitar, în care elementul nou este reluarea variațională a unuia expus deja. Repetările identice, conferă glasului VII, o deosebită sobrietate şi o expresivitate unică.

Cântările Vecerniei, glas VII

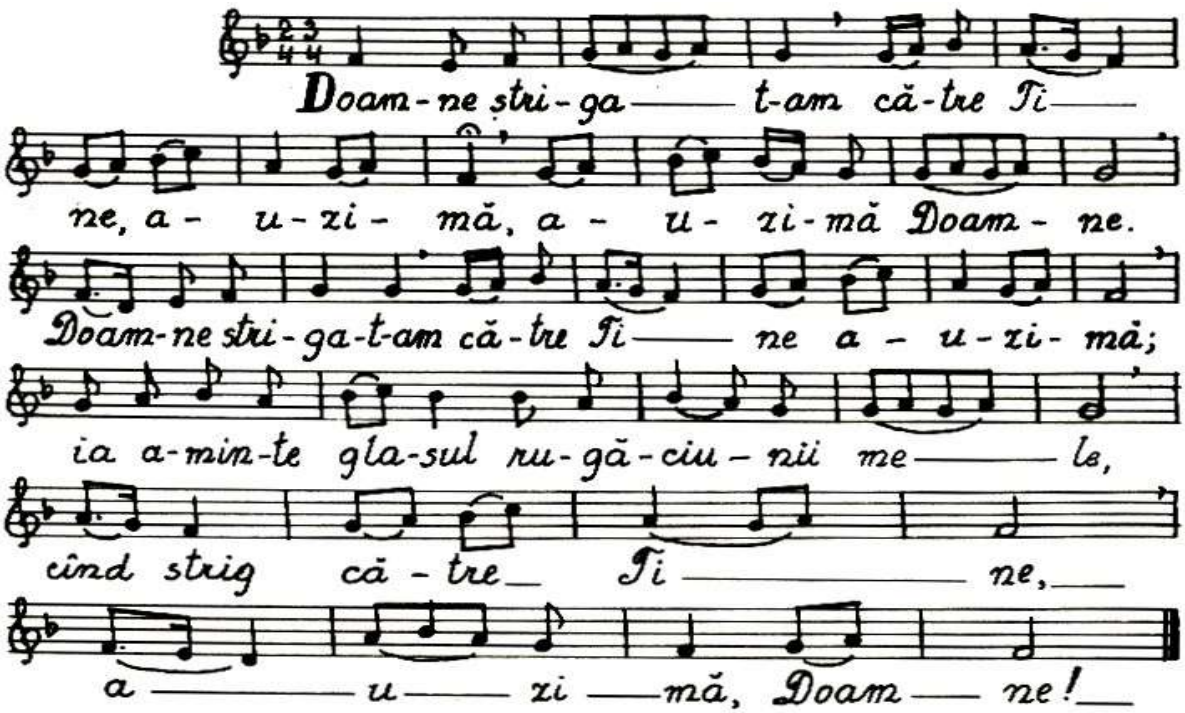

Stihul 2.

Să se în-drep-te-ze ru-gă- ciu — nea mea, ca tă-

mî-ia î- na- in-tea Ta; ri- di-ca- rea

mîi- ni- lor me — le, jert — fă de

sea — ră, a — u — zi- mă Doam- ne.

Din stra-ja di- mi- ne-ții pî-nă în

noap — te, din stra-ja di-mi - ne — ții,

să nă-dăj-du-ias-că Is - ra- il spre Dom — nul.

Ve- niți să ne bu-cu-răm de Dom — nul,

Cel ce a sfă-rî- mat pu- te- rea mor — ții

și a lu- mi- nat nea-mul o — me- nesc, cu

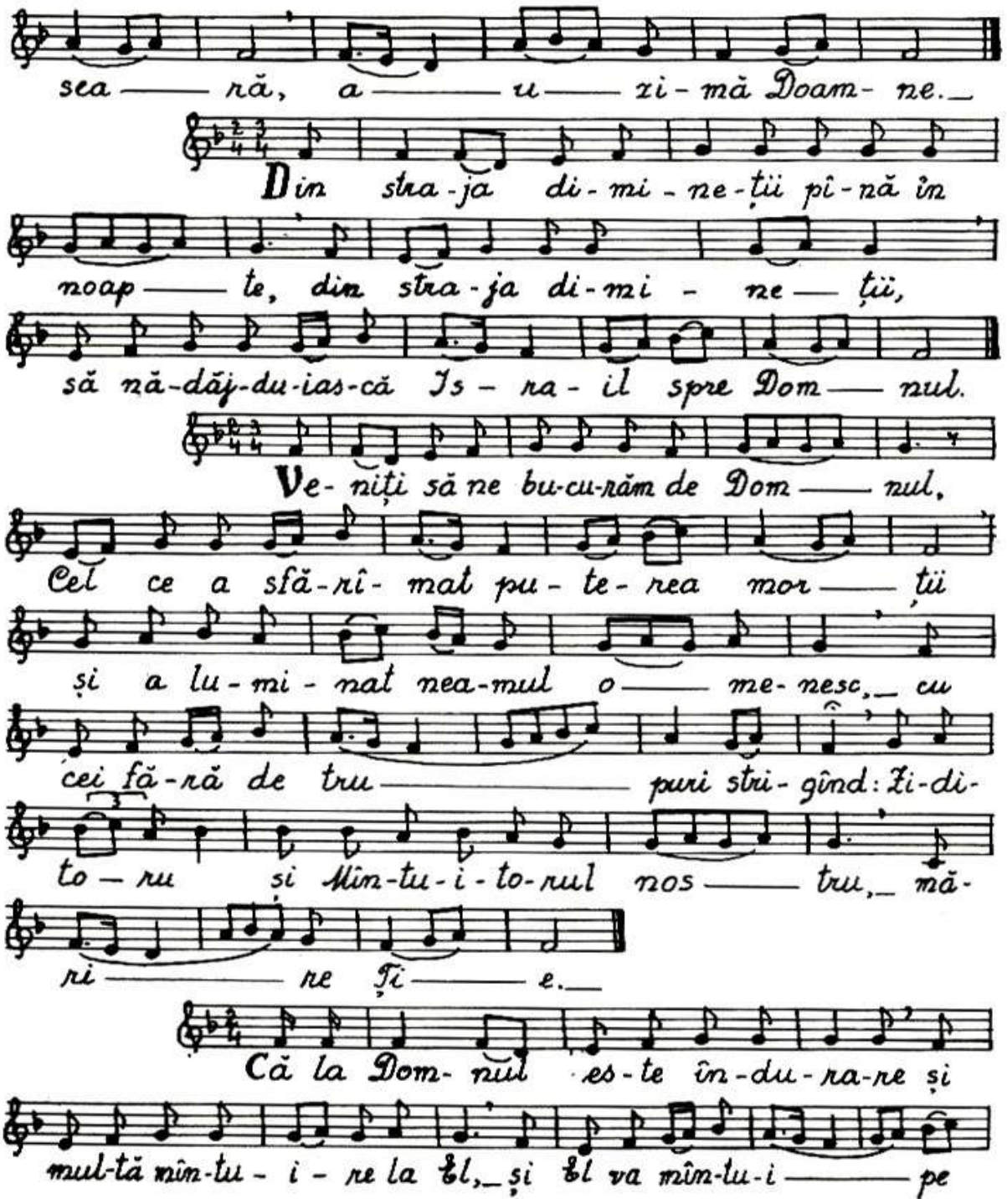
sea — ră, a — u — zi - mă Doam- ne.
Din stra - ja di - mi - ne - ții pî - nă în
noap — te, din stra - ja di - mi - ne — ții,
să nă - dăj - du - ias - că Is - ra - il spre Dom — nul.
Ve - niți să ne bu - cu - răm de Dom — nul,
Cel ce a sfă - rî - mat pu - te - rea mor — ții
și a lu - mi - nat nea - mul o — me - nesc, cu
cei fă - ră de tru — puri stri - gînd: Zi - di -
to — ru și Mîn - tu - i - to - rul nos — tru, mă -
ri — re Ți — e.
Că la Dom - nul es - te în - du - ra - re și
mul - tă mîn - tu - i - re la El, și El va mîn - tu - i — pe

Is-ra-il din toa-te fă-ră-de-le-gi-le lui.

Cru-ce și în-gro-pa-re ai răb-dat Min-

tu-i-to-ru-le, pen-tru noi; dar cu moar-tea,

ca un Dum-ne-zeu, pe moar-te ai o-mo-rît.

Pen-tru a-ceas-ta, ne în-chi-năm în-vi-e-rii

Ta le ce-lei de a tre-ia zi,

Doam-ne, mă-ri re Ți e.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și

Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-

rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min.

a Născătoarei de Dumnezeu

Mai-că te-ai cu-nos-cut mai pre-sus de

fi-re, Năs-că-toa-re de Dum-ne-zeu, dar

ai rămas fe- cioa- ră, mai pre-sus de cu-vînt și de

cu ——— get._ Și mi-nu-nea naș-te- rii ta- le_

a o til- cu- i___ nu poa- te___ lim ———

ba; că prea-mă- ri- tă fi— ind_ ză- mis- li- rea, Cu-

ra ——— tă,___ ne- cu- prins de min-te es- te

fe ——— lul_ naș-te— rii._ Că un-de

vrea Dum-ne-zeu,_ e bi- ru- i- tă rîn-du-ia-la

fi ——— rii. Pen-tru a- ceas-ta, pe ti- ne toți sti-

in- du- te Mai- că a_ lui_ Dum-ne-

zeu, ne ru- găm ți- e cu_ de-a- din ——— sul:

Roa- gă- te să se mîn- tu- ias— că

su- fle- te- le noas——— tre._

Stihirile Stihoavnei

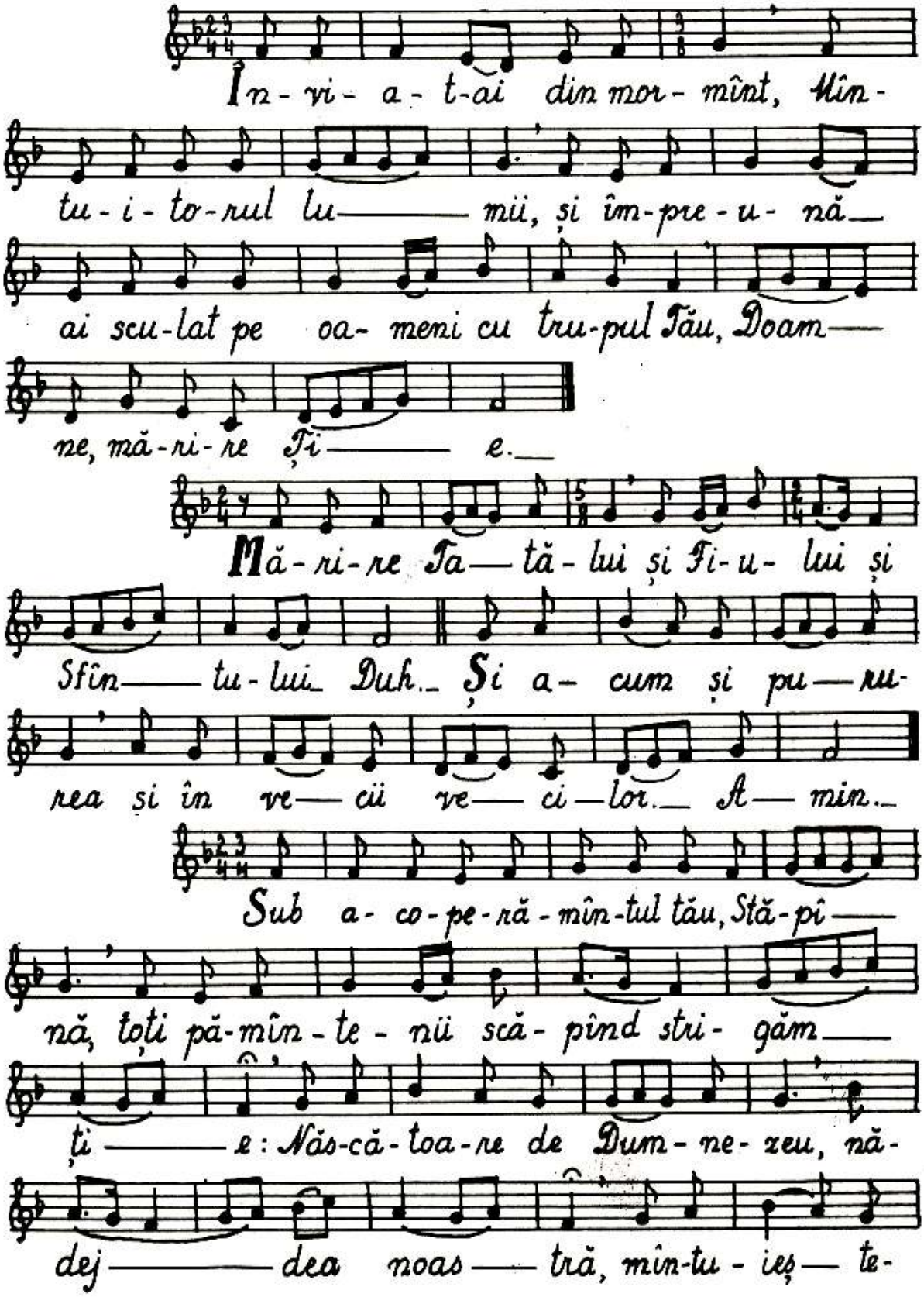

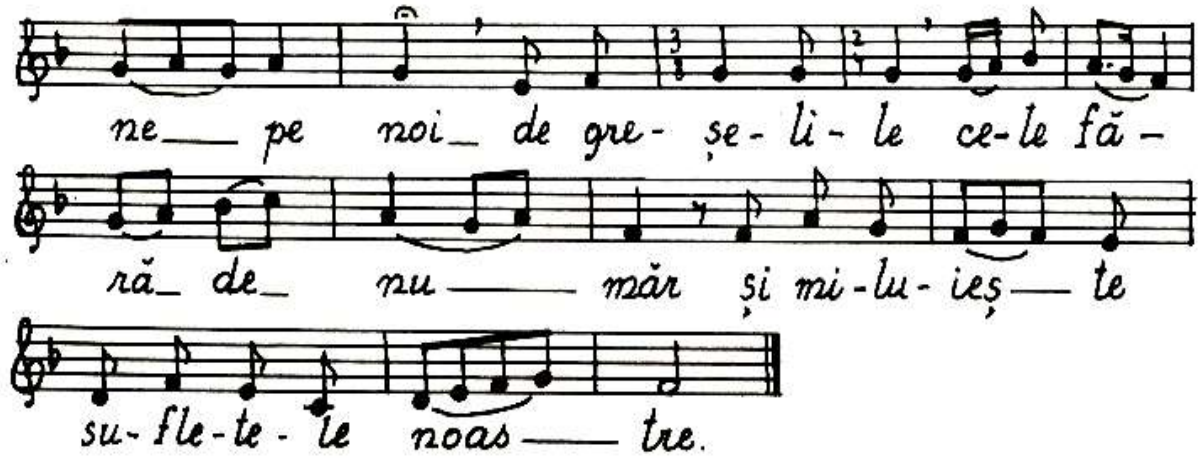
ne pe noi de gre- șe- li- le ce- le fă-
ră de nu măr și mi- lu- ieș te
su- fle- te- le noas tre.

Troparul Învierii

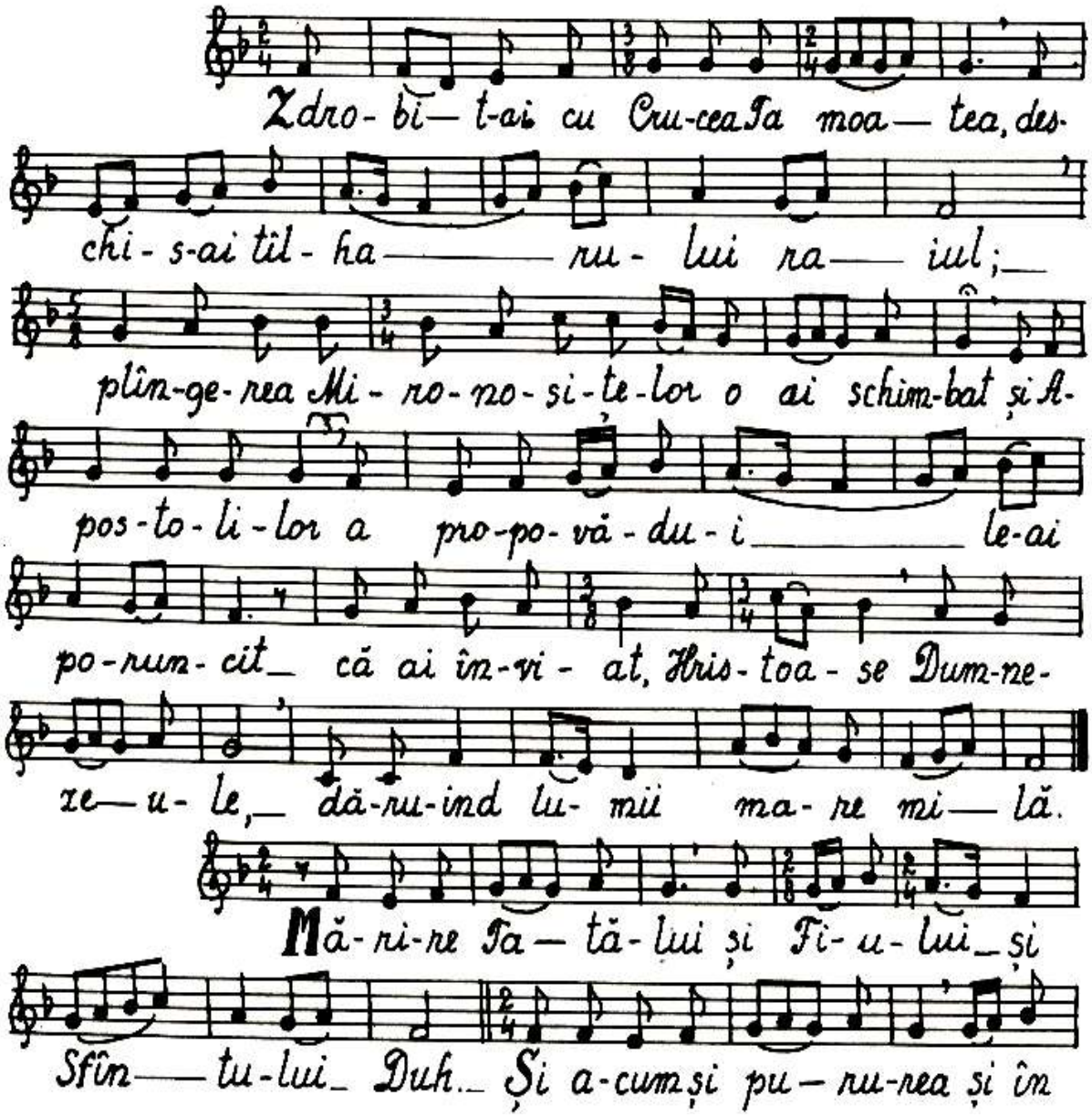
Zdro- bi- t-ai cu Cru-cea Ta moa- tea, des-
chi- s-ai tîl- ha ru- lui ra iul;
plîn-ge- rea Mi- ro- no- si- te- lor o ai schim-bat și A-
pos- to- li- lor a pro- po- vă- du- i le-ai
po- run- cit că ai în- vi- at, Hris- toa- se Dum-ne-
ze- u- le, dă- ru- ind lu- mii ma- re mi- lă.
Mă- ri- re Ta- tă- lui și Fi- u- lui și
Sfîn- tu- lui Duh. Și a- cum și pu- ru- rea și în

ve — cii ve — ci — lor. A — min.

Ca ce - ea_ ce ești vis-tie - ri - a

în - vi - e - rii noas — tre, pe cei ce nă-dăj-du-

iesc _____ în_ ti ——— ne,_ Prea - lău-

da —— tă,_ scoa-te-i din pră - pas-ti - e și din a-

din —— cul gre — șe — li — lor; că tu năs-

cînd Mîn-tu - i ——— rea, pe cei vi-no-vați pă-

ca - tu - lui_ i-ai_ mîn-tu —— it;

ce- ea ce mai î - na - în - te de naș-te-re ai

fost_ fe - cioa ——— ră, și_ în naș - te-

re_ fe —— cioa —— ră, și du-pă naș-te-re ai ră-

mas_ fe- cioa —— ră.

Cântările Utreniei, glas VII

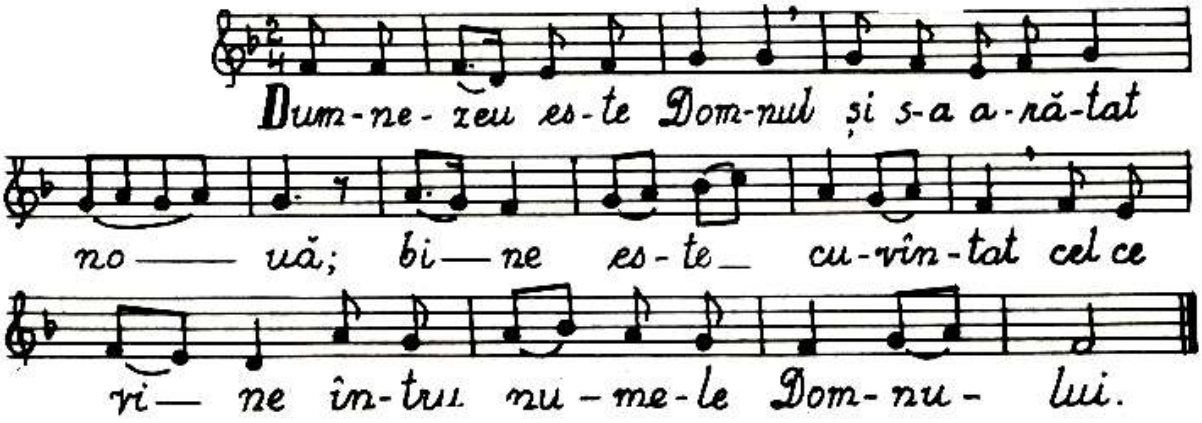

Sedealna I.

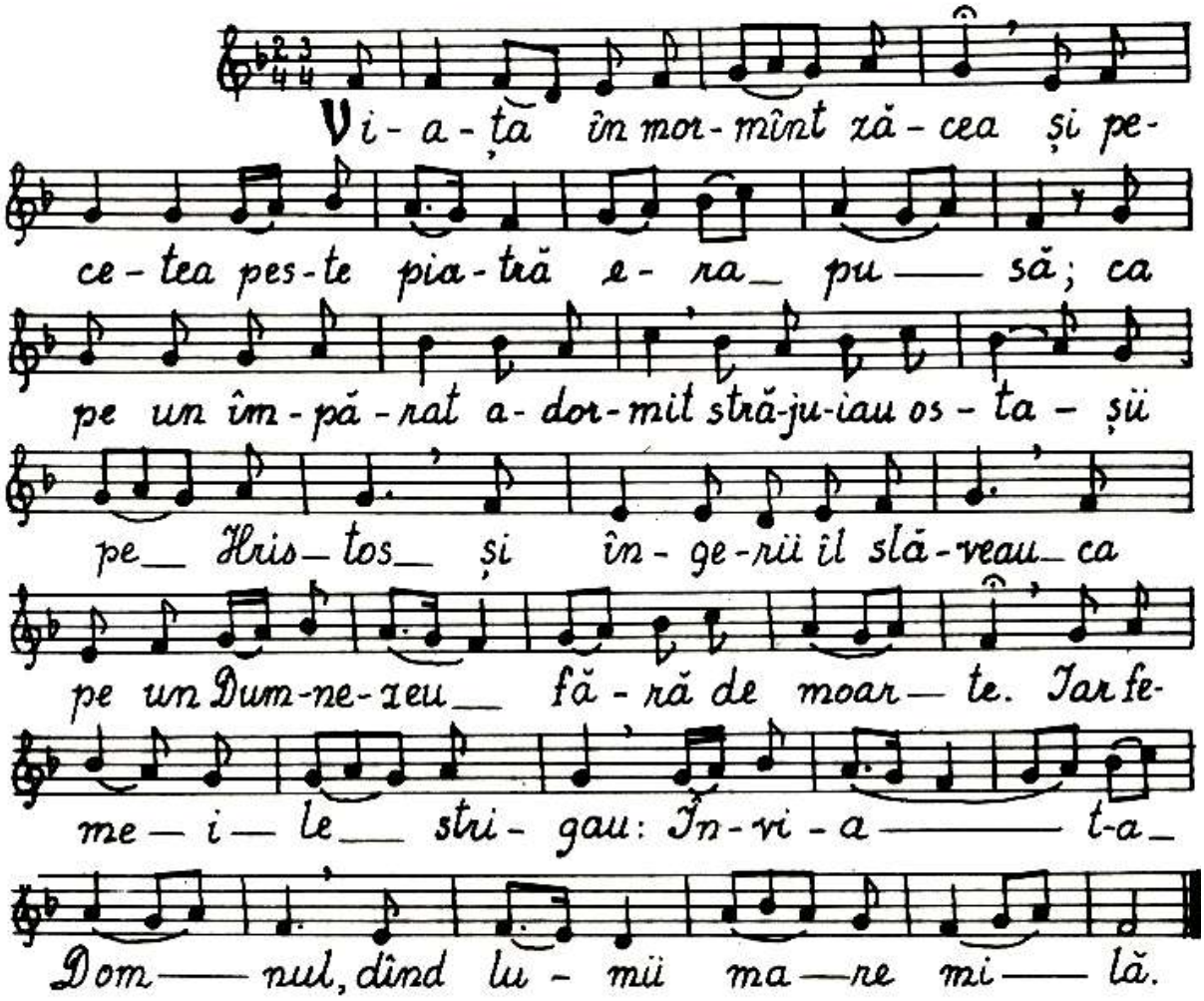

Cel ce cu în-gro-pa-rea Ta cea de trei
zi — le ai pră-dat — moar — tea
și pe o-mul cel pier-dut, cu scu- la - rea Ta cea
pur-tă-toa-re de vi- a - ță l-ai în vi - at, Hris-
toa — se — Dum - ne — ze — u — le, —
ca un iu-bi-tor de oa- meni, mă - ri - re Ți — e. —
Mă-ri-re Ta — tă - lui și Fi-u- lui — și
Sfîn — tu-lui Duh. — Și a- cum și pu — ru-rea și în
ve — cii ve — ci — lor. — A — min. —
Pe Hris-tos — Dum-ne-zeu, Cel ce s-a răs-tig-
nit pen-tru noi — și a în-vi — at și a — zdro-
bit — pu — te — rea — mor — ții, — ne în - ce-

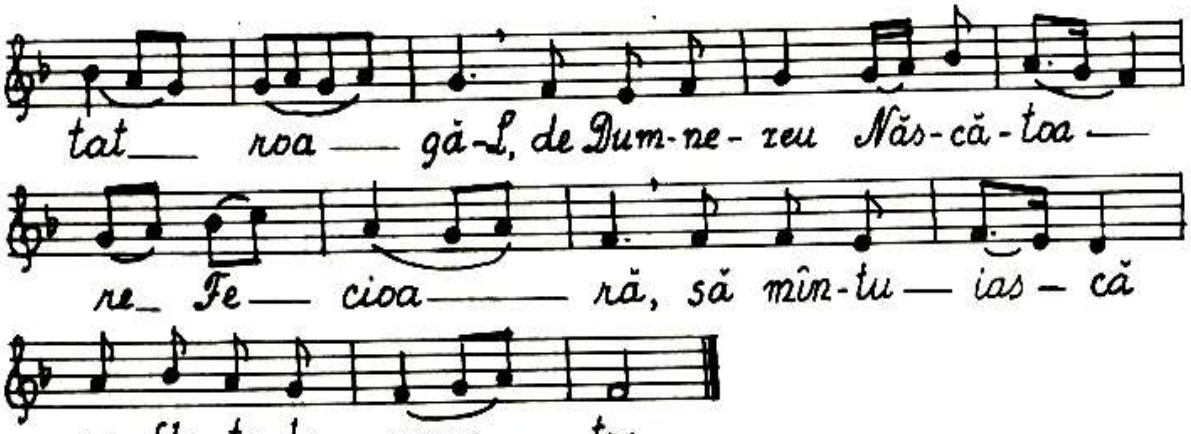
tat roa gă-L, de Dum-ne-zeu Năs-că-toa-
re Fe cioa ră, să mîn-tu ias-că
su-fle-te-le noas tre.

Sedealna II

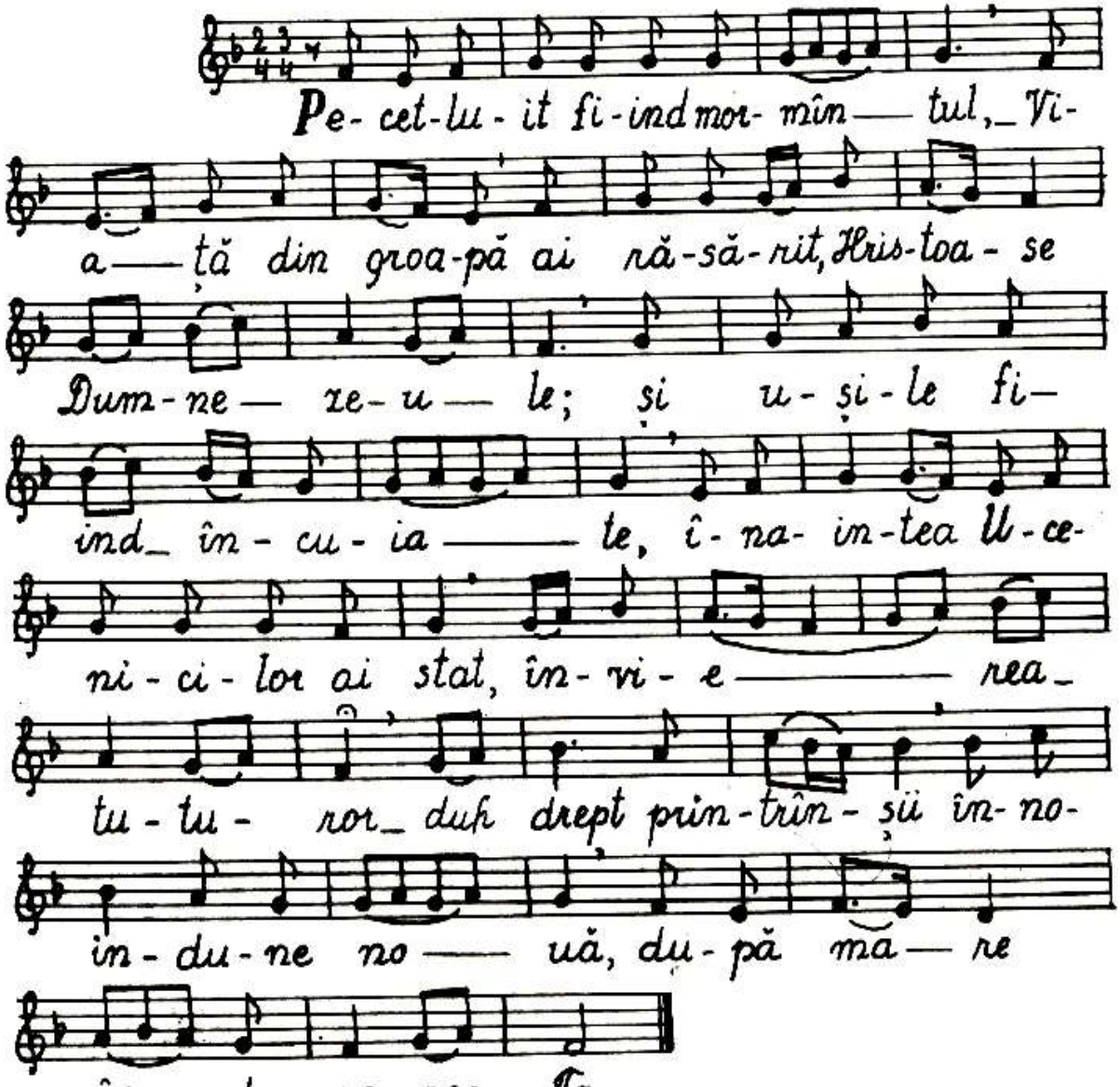
Pe-cet-lu-it fi-ind mor-mîn tul, Vi-
a ță din groa-pă ai ră-să-rit, Hris-toa-se
Dum-ne ze-u le; și u-și-le fi-
ind în-cu-ia te, î-na-in-tea Ui-ce-
ni-ci-lor ai stat, în-vi-e rea-
tu-tu-ror duh drept prin-trîn-și în-no-
in-du-ne no uă, du-pă ma re
în du-ra-rea Ta.

Antifoanele

1. Ro - bi - a Si - o — nu - lui_ din-tru ră-tă-
ci - re_ o ai în - tors; — și pe mi - ne, Mîn-
tu - i - to - ru - le, mă vi - a — ză, sco-țîn-du-
mă — din ro - bi - a pa — ti — mii.

2. Cel ce sea - mă - nă în a - us - tru re - le
pă — ti - miri, pos — turi_cu_ la — crimi, a-
ces-ta va se - ce - ra_ sno-pii de bu-cu - ri — e_ ai
hra - nei_ ce - lei de vi - a — ță veș - ni - că.

Mă-ri-re Ta — tă - lui și Fi-u- lui și
Sfîn — tu-lui Duh. Și a - cum și pu - ru-
rea și în ve — cii ve — ci - lor. A - min.

3.

In Sfîn-tul Duh es-te iz- vo-rul dum-ne-ze-

ieș- ti-lor vis- ti-e-rii, din ca-re es-te în-te-lep-

ciu- nea, în- le- le- ge- rea, fri- ca;

Lui se cu- vi- ne lau- dă, mă-ri-re,

cins- te și pu- te- re.

Prochimenul

Scoa-lă-Te, Doam-ne Dum-ne-ze- ul meu, î-

nal- tă- se mî-na Ta, nu ui-ta pe să-ra-cii

Tăi pî- nă în sfîr- șit.

1. Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom- nul.

2. Toa-tă su-fla-rea să lau- de pe Dom- nul.

3. Su-fla-rea toa-tă și toa-tă făp-tu- ra să lau-de

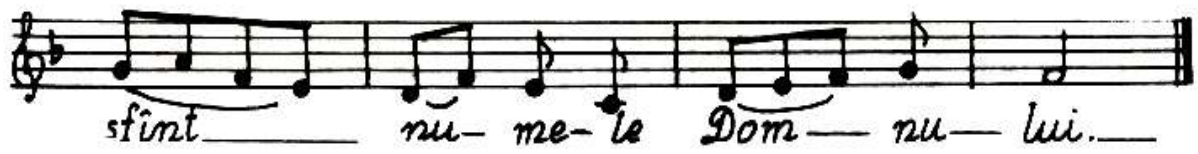
sfînt nu- me- le Dom- nu- lui.

Condacul

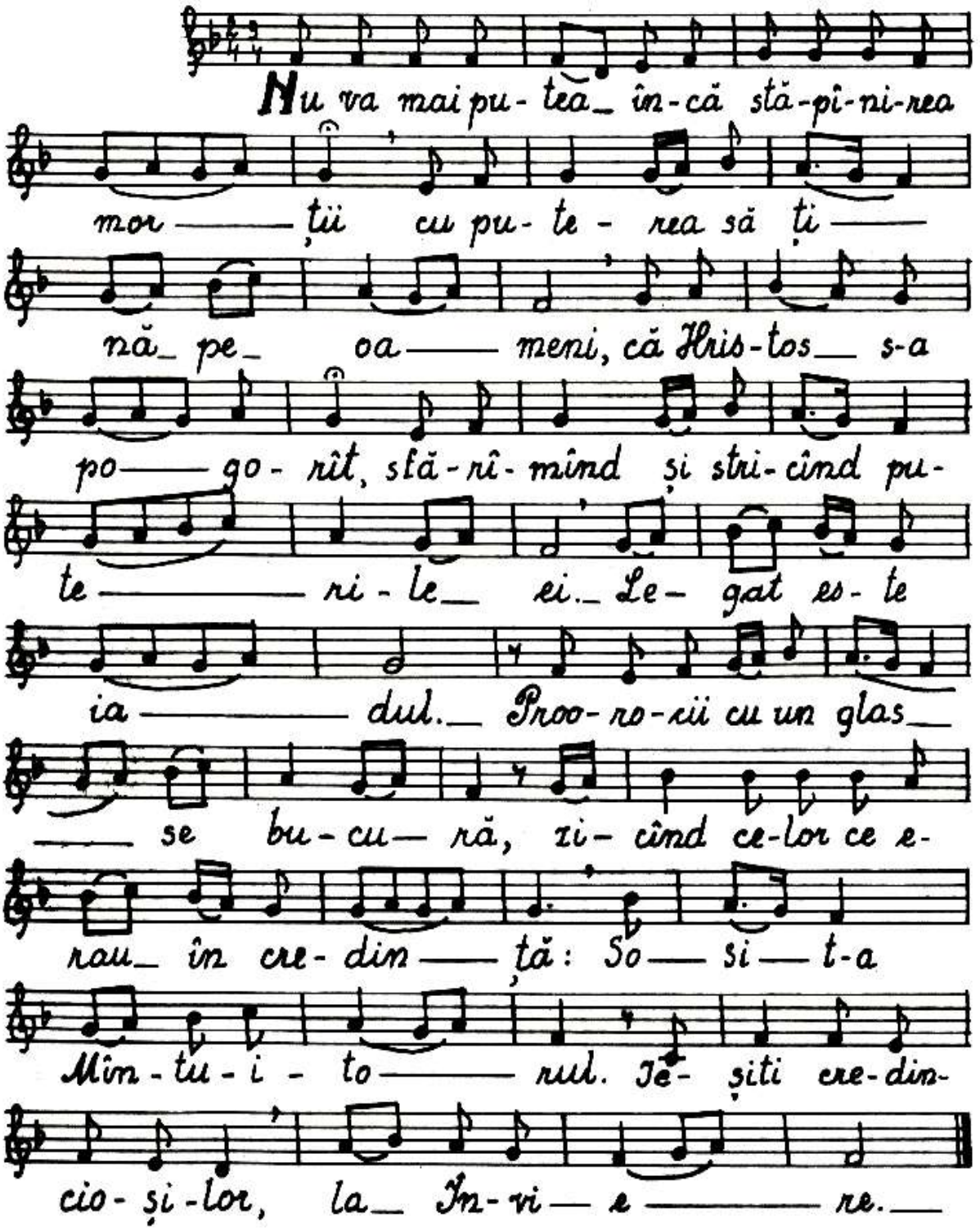
Nu va mai pu- tea în-că stă-pî-ni-rea
mor- ții cu pu- te- rea să ți-
nă pe oa- meni, că Hris-tos s-a
po- go- rît, stă-rî- mînd și stri- cînd pu-
te- ri- le ei. Le- gat es- te
ia- dul. Proo- ro- cii cu un glas
se bu- cu- ră, zi- cînd ce-lor ce e-
rau în cre- din- ță: So- si- t-a
Mîn- tu- i- to- rul. Je- șiti cre- din-
cio- și- lor, la In- vi- e- re.

Mă - reș-te_ su-fte-te al meu pe Dom — nul,
și s-a bu-cu-rat du-hul meu de Dum-ne - zeu,_
Mîn - tu - i - to —— rul meu.

Ce - ea ce ești_ mai cins-ti-tă de-cît_ He-ru-
vi —— mii și mai mă-ri-tă_ fă-ră de a - se - mă-
na-re de - cît Se-ra-fi —— mii, ca-re fă-ră stri-că-
ciu-ne pe Dum-ne-zeu-Cu-vîn-tul ai_ năs-cut, pe
ti - ne cea cu a - de - vă - rat Năs-că-
toa-re de Dum-ne- zeu,—— te —— mă - rim.

Laudele

1. Toa-tă su-fla-rea să lau-de pe Dom —
nul! Lău-dați pe Dom —— nul din_ ce —— ruri, lău-

da-ți-L pe El în-tru ce-le i-nal — te;

Și — e se cu — vi — ne cîn — ta — re

Dum — ne — ze-u — le.

Stihul 2.

Lău-da-ți-L pe El toți în-ge-rii Lui, lău-

da ți-L pe El toa-te pu-te — ri-le Lui;

Și — e se cu-vi — ne cîn-ta-re

Dum — ne-ze-u — le.

Stihul 3.

Lău-da-ți-L pe El în-tru pu-te-ri-le

Lui, lău-da-ți-L pe El du-pă mul-ți —

mea mă — ri-rii Lui.

Stihira I.

În-vi-a-t-a Hris-tos din morți, der-le-

gînd le-gă-tu — ri-le mor — ții. Bi-ne-ves-

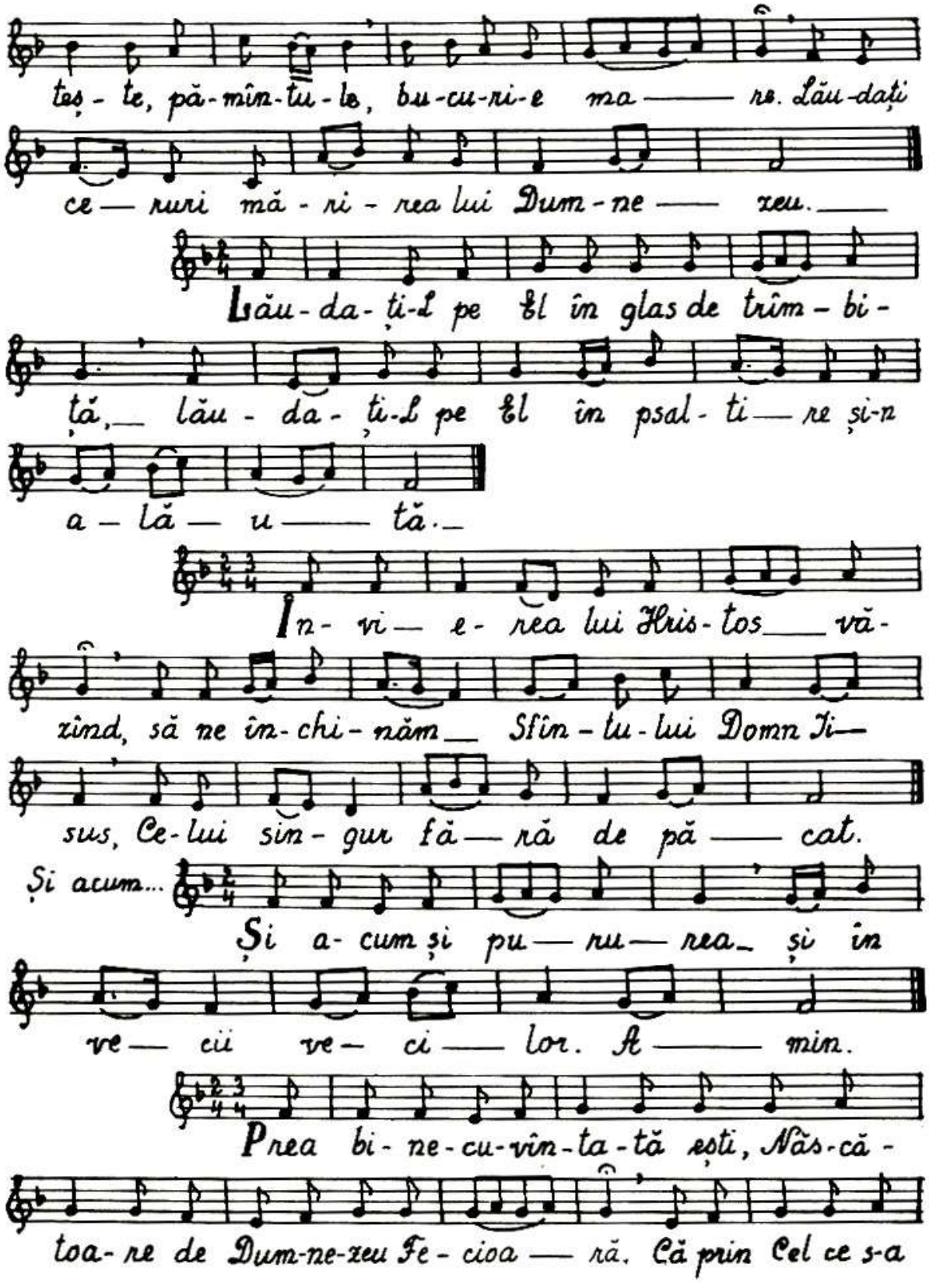
teș - te, pă-mîn-tu-le, bu-cu-ri-e ma — re. Lău-dați
ce — ruri mă - ri - rea lui Dum-ne — zeu.
Lău-da-ți-L pe El în glas de trîm-bi-
ță, lău - da - ți-L pe El în psal - ti — re și-n
a — lă — u — tă.
In- vi — e - rea lui Hris-tos — vă-
zînd, să ne în-chi-năm Sfîn-tu-lui Domn Ți—
sus, Ce-lui sin-gur fă — ră de pă — cat.
Și acum...
Și a- cum și pu — ru — rea și în
ve — cii ve — ci — lor. A — min.
Prea bi- ne-cu-vîn-ta-tă ești, Năs-că-
toa- re de Dum-ne-zeu Fe- cioa — ră. Că prin Cel ce s-a

în-tru-pat din ti-ne ia — dul s-a ro- bit, A-

dam s-a che-mat, bles- te- mul s-a ni — mi- cit,

E- va s-a li- be- rat, moar-tea s-a o- mo- rît și

noi am în- vi — at. Pen- tru a- ceas-ta, cîn-

tînd, — stri — găm: Bi-ne-cu-vîn- tat ești, Hris-

toa- se Dum- ne- ze- u — le, Cel ce

bi- ne ai vo- it a- șa, — mă- ri — re Ți — e.

Doxologia

1. Mă- ri- re Ți- e, — Ce- lui ce ne-ai a- ră- tat

no- uă lu- mi — na. Mă- ri- re în- tru cei de

sus — lui — Dum- ne- zeu și pe pă- mînt

pa- ce, în- tre oa — meni bu- nă- vo- i — re.

2.

Lău-dă-mu-Te, bi-ne Te cu-vîn-tăm, ne

în-chi-năm Ți-e, îți mul-ți-mim Ți-

e, Te mă-rim pe Ți-ne,

pen-tru mă-ri-rea Ta cea ma-re.

3.

Doam-ne, Îm-pă-ra-te ce-resc, Dum-ne-

ze-u-le, Pă-rin-te A-tot ți-i-to-ru-

le, Doam-ne Fi-u-le, U-nu-le Năs-cut, Fi-

su-se Hris-toa-se și Du-hu-le Sfin-te.

4.

Doam-ne Dum-ne-ze-u-le, Mie-lu-șe-lul lui

Dum-ne-zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă-ca-

tul lu-mii, mi-lu-ieș-te-ne pe

noi, Cel ce ri-dici pă-ca-te-le lu-mii.

5. Pri - meș-te ru-gă-ciu-nea noas — tră, Cel ce

șezi de-a dreap-ta Ta - tă - lui, și ne

mi-lu-ieș — te pe noi.

6. Că Tu ești u-nul sfînt, Tu ești u-nul Domn Ti-

sus Hris-tos, în-tru mă-ri-rea lui Dum-ne-zeu

Ta — tăl. A — min.

7. În toa-te zi — le-le Te vom bi-ne-

cu — vin-ta și vom lău-da nu-me-le Tău în

veac și în vea-cul vea — cu — lui

8. În-red-ni - ș - te-ne, Doamne, în

zi — ua a — ceas — ta, fă-ră de pă-

cat — să ne pă-zim — noi.

9.

Bi- ne-cu-vîn-tat ești Doam — ne, Dum-ne-

ze-ul pă - rin — ți - lor noș - tri, și lău-

dat — și prea - mă - rit es - te nu-me-le

Tău — în veci. A - min.

10.

Fi - e, Doam-ne, mi-la Ta — spre noi, pre-

cum am nă-dăj-du-it — în — tru Ti — ne.

11.

Bi - ne-cu-vîn-tat ești Doam — ne, în-va-ță-

ne în-drep-tă - ri - le Ta — le.

12.

Doam-ne, scă - pa - re Te-ai fă - cut no - uă în

neam și în neam; noi am zis: Doam-ne, mi - lu -

ieș - te — ne, vin - de - că su - fle - tul

nos - tru că am gre - șit — Ți — e.

13. Doam-ne la Ți-ne am scă-pat, în-
va-ță-ne să fa-cem vo-ia Ta, că
Tu ești Dum-ne-ze-ul nos-tru.

14. Că la Ți-ne es-te iz-vo-rul vi-
e-ții, în tru lu-mi-na Ta
vom ve-dea lu-mi-nă

15. Tin-de-mi la Ta ce-lor ce
Te cu-nosc pe Ți-ne.

16. Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, Sfin-te ta-
(de 3 ori)
re, Sfin-te fă-ră de moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Glasul VIII

În cântarea psaltică provine din glasul IV, este numit şi ipomixolidian,foloseşte scara diatonică, având nota fundamentală Do (Ni). Acest glas atât în tactul stihiraric cât şi în cel irmologic are cadenţe perfecte şi finale pe Do (Ni), iar imperfecte pe Mi (Vu), Sol (Di), şi Fa (Ga).Glasul VIII, tropar, se cântă de la Sol (Di), ca de la Do Ni).

În varianta bănăţeană, glasul VIII, are un caracter majestuos, la fel ca şi glasul autentic IV din care provine. Deşi se înrudeşte cu glasul IV, configuraţiile melodice sunt diferite, ca şi cadenţele finale. Ceea ce este caracteristic acestui glas este apariţia intervalelor mai mari decât secundele şi terţele, respectiv cvartele, care-l face mai amplu, optimist, oferind imbold spre viaţă şi înviere, spre îndreptarea privirilor către cer.

Cântările Vecerniei, glas VIII

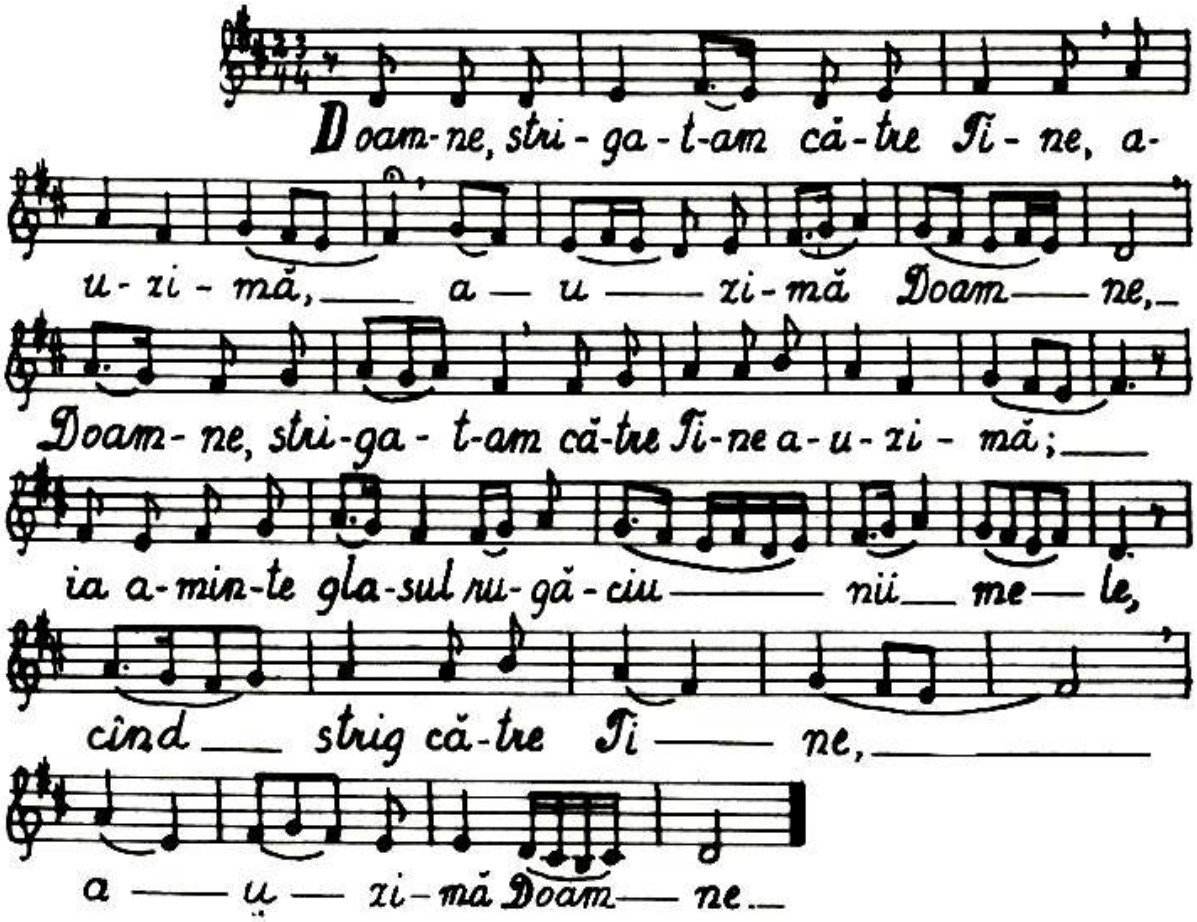
Doam-ne, stri-ga-t-am că-tre Ti-ne, a-
u-zi-mă, a-u-zi-mă Doam-ne,
Doam-ne, stri-ga-t-am că-tre Ti-ne a-u-zi-mă;
ia a-min-te gla-sul ru-gă-ciu-nii me-le,
cînd strig că-tre Ti-ne,
a-u-zi-mă Doam-ne.

Să se în-drep-te-ze ru-gă-ciu-nea
mea, ca tă-mî-ia î-na-in-tea
Ta, ri-di-ca-rea mîi-ni-lor me-le,

jert-fă de sea-ră,
a-u-zi-mă Doam-ne.

Din stra-ja di-mi-ne-ții pî-nă în
noap-te, din stra-ja di-mi-ne
ții, să nă-dăj-du-ias-că Is-ra-il spre Dom-nul.

Cîn-ta-re de sea-ră și
sluj-bă cu-vîn-tă-toa-re a-du-cem
Ți-e, Hris-toa-se, că bi-ne ai vo-it

jert — fă de sea — ră,

a — u — zi — mă Doam — ne.

Din stra-ja di-mi-ne-ții pi-nă în

noap-te, — din stra-ja di-mi-ne —

ții, — să nă-dăj-du-ias-că Is-ra-il — spre Dom nul.

Cîn-ta-re de sea — ră — și

sluj-bă cu — vîn-tă-toa — re a-du-cem

Ți — e, Hris-toa — se, că bi-ne — ai — vo-it

a ne mîn-tu-i pe noi prin I-vi-e — re.

Că la Dom-nul es-te în-du-ra-

re — și mul-tă mîn-tu-i — re la El, și

El va mîn-tu-i pe Is-ra-il — din

toa-te fă-ră-de-le-gi-le lui.

Doam-ne, Doam-ne, nu ne le-pă-da pe

noi de la fa-ța Ta, ci bi-ne-vo-iș-te

a ne mîn-tu-i pe noi prin În-vi-e-re.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și

Sfîn-tu lui Duh. Și a-cum și

pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A-min.

Îm-pă-ra-tul ce-ru-ri-lor,

pen-tru iu-bi-rea de oa-meni, pe pă-

mînt s-a a-ră-tat și cu oa-me-nii a pe-

tre-cut; că din Fe-cioa-ră cu-ra-tă trup lu-

înd și din-tr-în-sa ie-șind prin i-no-me-

ni — re, un Fiu es-te, în-do-it în fi-re, dar —
nu în fe — te. Pen-tru a-ceas-ta, pro-po-vă-du-
in — du-l pe A-ces — ta Dum-ne-zeu de-să-vîr-
șit — și om de-să-vîr-șit cu a-de-vă-rat —
— măr-tu-ri-sim pe Hris-tos, — Dum-ne-ze-ul
nos — tru. Pe Ca-re — roa-gă-L, Mai-că
ne-nun-ti — tă, să se mîn-tu-ias-că
su-fle-te-le noas — tre. —

Stihirile Stihoavnei

Su-i-tu-Te-ai pe Cru-ce, Ți-su —
se, Cel ce Te-ai po-go-rît din cer; ve-ni-t-ai la
moar-te, Vi-a-ța cea fă-ră de moar — te; că-tre

cei din în-tu-ne — ric_ Lu-mi-na cea a-de-vă-ra-tă;

că-tre cei că-zuți, In-vi-e — rea tu — tu-ror. Cel ce

ești_ Lu-mi-na — rea_ și Min-tu-i-to-rul

nos-tru, mă-ri-re Ți — e.

Mărire... Și acum...

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui_ și_

Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu — ru-rea și în

ve-cii_ ve — ci-lor. A-min.

a Născătoarei de Dumnezeu

Fe — cioa-ră_ ne-num-ti — tă,

ca-re pe Dum-ne-zeu ne-gră-it_ L-ai năs-cut_ cu trup,

Mai-ca Dum-ne-ze-u-lui Ce — lui prea — i-

nalt, ru-gă-ciu-ni-le ro-bi-lor tăi pri-meș-te-

le, ce-ea ce ești cu to — tul fă-ră pri-ha-nă,

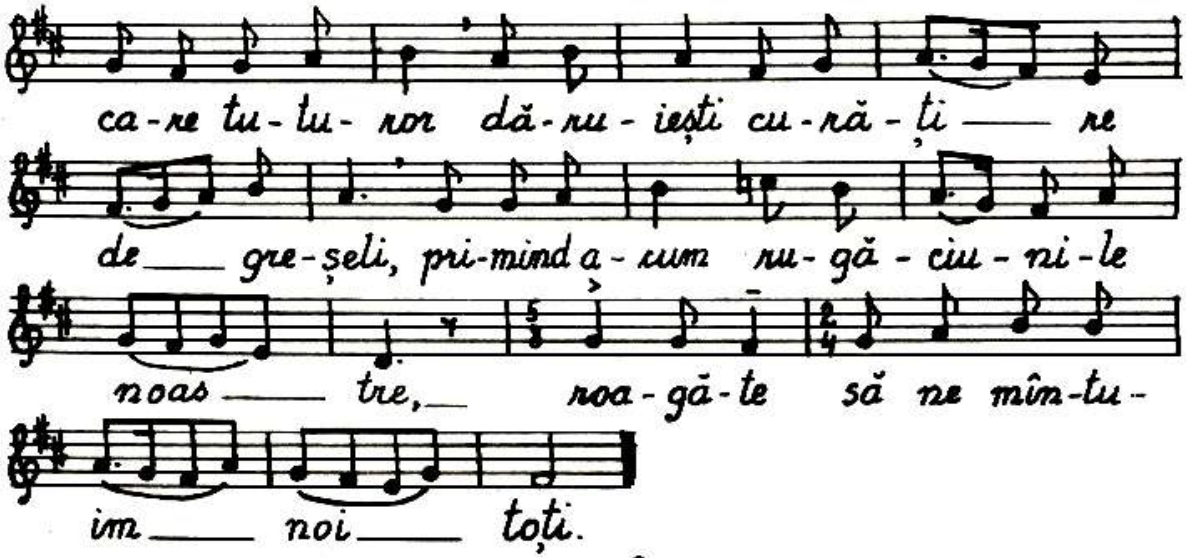

Troparul Învierii

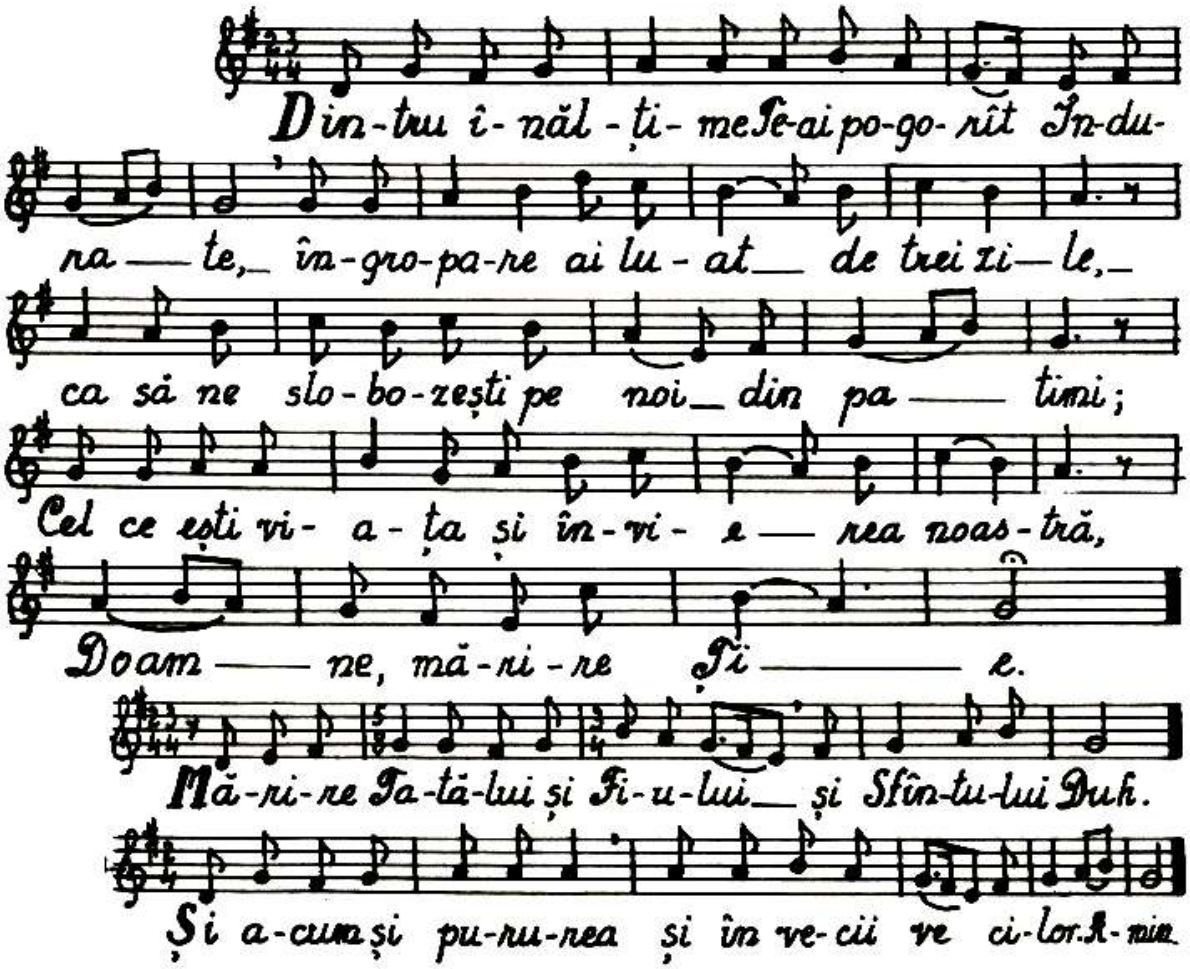

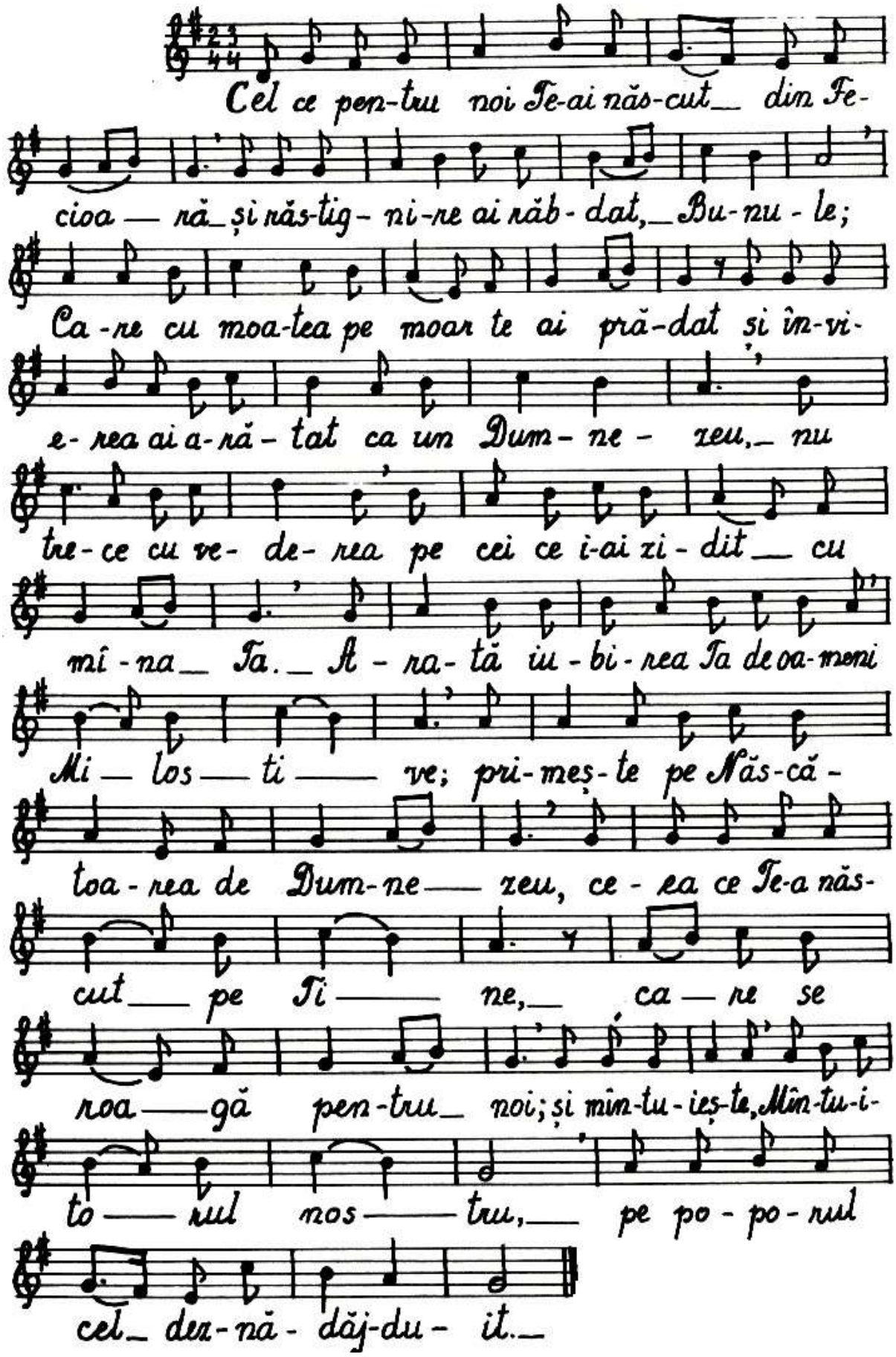
Cel ce pen-tru noi Te-ai năs-cut_ din Fe-
cioa — ră_ și năs-tig- ni-ne ai răb- dat,_ Bu-nu - le;
Ca-re cu moa-tea pe moar te ai pră-dat și în-vi-
e- rea ai a-ră- tat ca un Dum- ne- zeu,_ nu
tre- ce cu ve- de- rea pe cei ce i-ai zi- dit_ cu
mî- na_ Ta._ A- ra- tă iu- bi- rea Ta de oa-meni
Mi_ los_ ti_ ve; pri- meș- te pe Năs-că-
toa- rea de Dum-ne_ zeu, ce- ea ce Te-a năs-
cut_ pe Ti_ ne,_ ca_ re se
roa_ gă pen-tru_ noi; și mîn-tu- ieș-te, Mîn-tu-i-
to_ rul nos_ tru,_ pe po- po- rul
cel_ dez- nă- dăj-du- it._

Cântările Utreniei, glas VIII

Dum-ne-zeu es-te Dom-nul și s-a a — ră-
tat no — uă; bi-ne es-te cu-vîn-tat_
cel ce vi-ne în-tru nu-me-le Dom-nu-lui.

Sedealna I.

În-vi-a-t-ai din morți, Vi-a — ta
tu-tu — ror;_ și în-ger lu-mi-nat fe-me-i-lor
le stri-ga: Pă-ră-siți — la-cri-mi-le, A-
pos-to-li-lor bi-ne-ves-tiți,_ stri-gați lău-dînd,_
că a în-vi-at Hris-tos — Dom — nul,_
Că-re bi-ne a vo-it — a mîn-tu-i,_
ca un Dum-ne-zeu, nea-mul o-me-nesc.

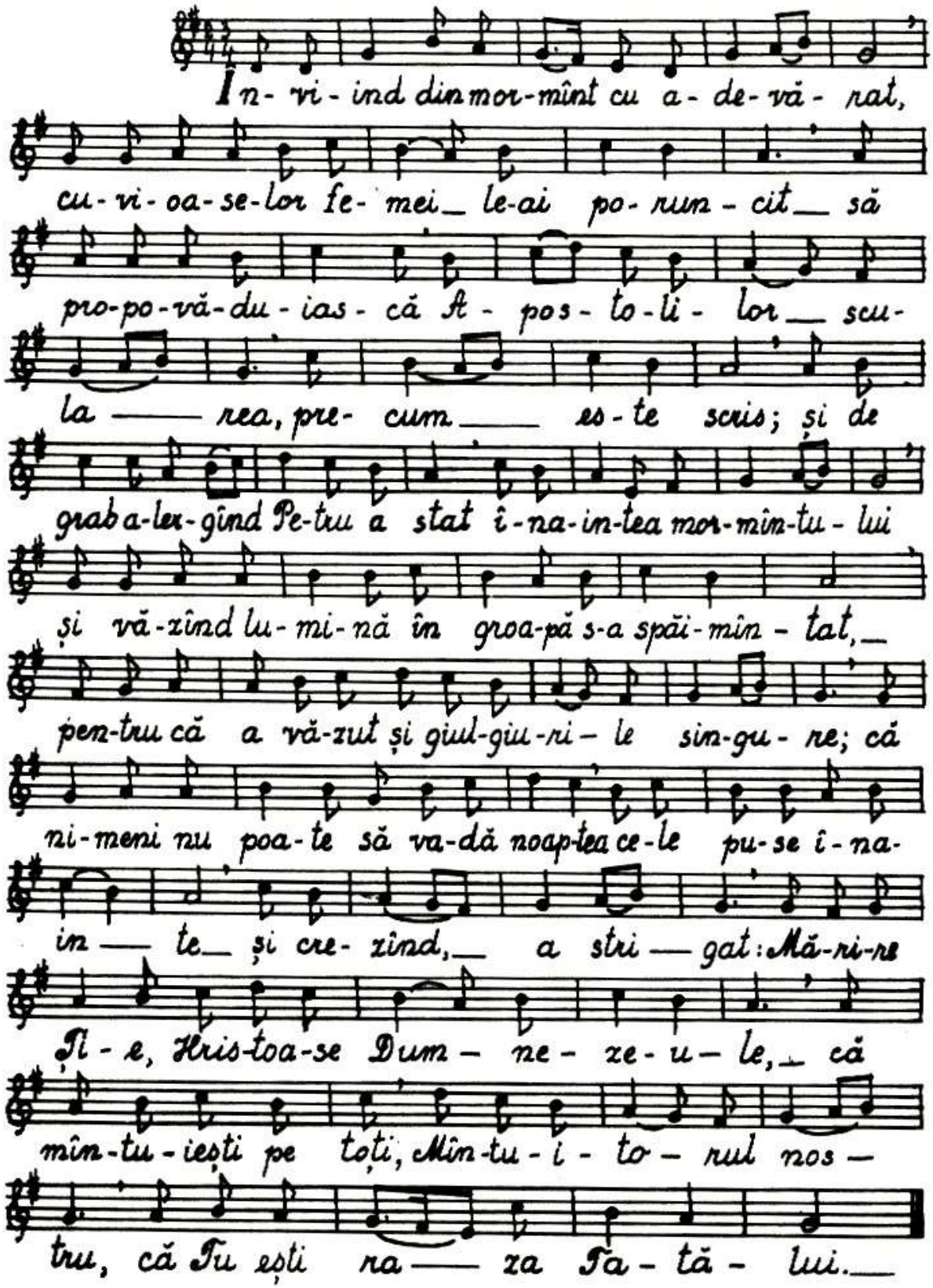
In-vi-ind din mor-mînt cu a-de-vă-rat,
cu-vi-oa-se-lor fe-mei le-ai po-run-cit să
pro-po-vă-du-ias-că A-pos-to-li-lor scu-
la rea, pre-cum es-te scris; și de
grab a-lex-gînd Pe-tru a stat î-na-in-tea mor-mîn-tu-lui
și vă-zînd lu-mi-nă în groa-pă s-a spăi-mîn-tat,
pen-tru că a vă-zut și giul-giu-ri-le sin-gu-re; că
ni-meni nu poa-te să va-dă noap-tea ce-le pu-se î-na-
in-te și cre-zînd, a stri-gat: Mă-ri-re
Ți-e, Hris-toa-se Dum-ne-ze-u-le, că
mîn-tu-iești pe toți, Mîn-tu-i-to-rul nos-
tru, că Tu ești ra-za Ta-tă-lui.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve — ci — lor. A — min.

Pe ce-ea ce es-te u-șă ce-reas-că și chi-vot, mun-te cu to-tul sfînt, no-rul cel — stră-lu-cit, să — o lău-dăm; pe sca-ra cea ce-reas-că, ra-iul cel cu-vîn-tă-tor, mîn-tu-i — rea — vei și o-do-rul cel ma-re a toa-tă lu — mea; că prin-tr-în-sa s-a să-vîr-șit mîn-tu-i — rea lu — mii și ier-ta-rea gre-șe-li-lor ce — lor de de-mult. Pen-tru a-ceas-ta, stri-găm că-tre dîn-sa:

Roa-gă pe Fi-ul tău și Dum-ne-zeu să dă-ru-
ias-că ier-ta-re de gre-șeli, ce-lor ce
se în-chi-nă cu cre-din-ță prea sfin-tei
naș-te-rii ta-le.

Sedealna a II-a

Oa-me-nii, Mîn-tu-i-to-ru-le, mor-mîn-tul
Tău l-au pe-cet-lu-it și în-ge-rul
pia-tra de pe u-șă a pră-vă-lit. Fe-
me-i-le Te-au vă-zut scu-lat din morți și a-
ce-lea au bi-ne-ves-tit u-ce-ni-ci-lor
Tăi în Si-on, că ai în-vi-at, Vi-
a-ța tu-tu-ror; și s-au dez-le-gat le-gă-

Antifoanele

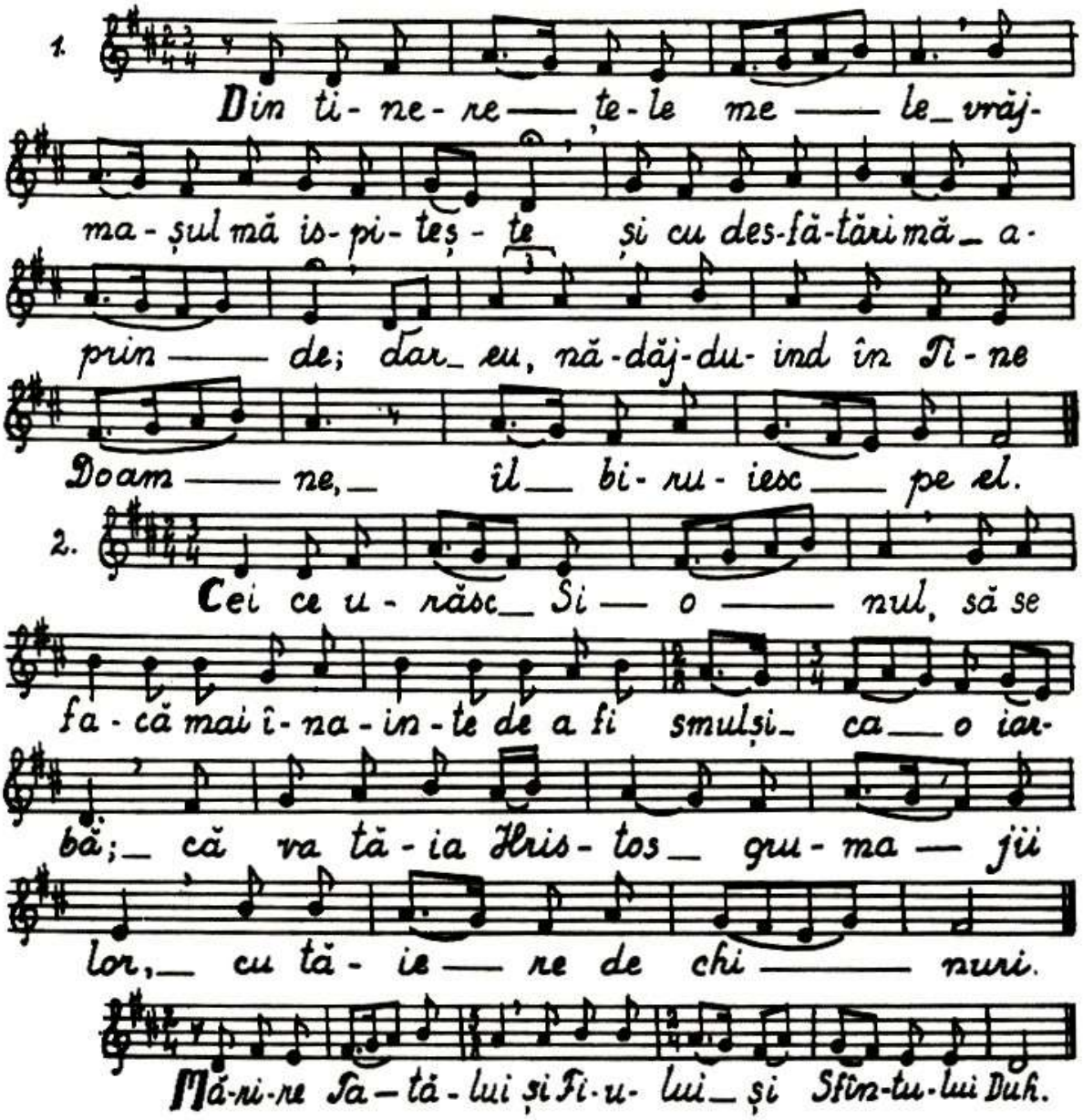

Și a-cum și pu – ru-rea și în ve-cii ve – ci-lor. A-min.

3. Prin Du-hul Sfînt vi-a-ză toa — te, lu-

mi-nă din lu- mi-nă, Dum-ne- zeu — ma —

re; îm-pre-u-nă cu Ta-tăl îl lău-dăm — pe tl — și

cu — Cu – vîn — tul.

Prochimenul

Îm- pă-ră-ți — va Dom-nul în veac, Dum-ne-

ze-ul tău Si — oa — ne în neam și — în neam.

1. Toa-tă su- fla-rea să lau-de pe Dom – nul.

2. Toa-tă su- fla-rea să lau-de pe Dom — nul.

3. Su-fla-rea toa-tă și toa- tă făp- tu —

ra — să lau-de sfînt nu-me-le Dom — nu-lui.

Condacul

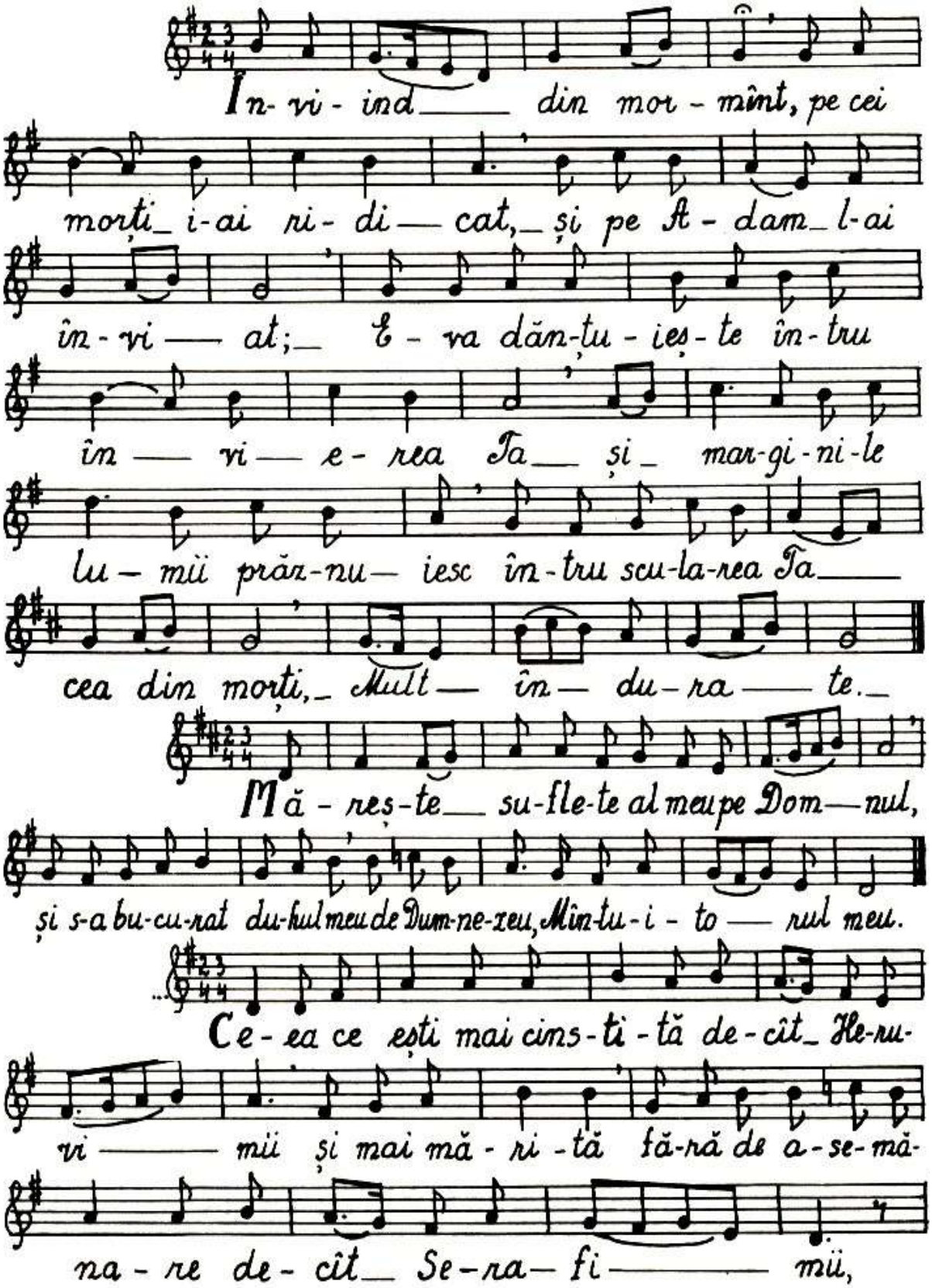
In-vi-ind din mor-mînt, pe cei
morți i-ai ri-di-cat, și pe A-dam l-ai
în-vi-at; E-va dăn-tu-ieș-te în-tru
în-vi-e-rea Ta și mar-gi-ni-le
lu-mii prăz-nu-iesc în-tru scu-la-rea Ta
cea din morți, Mult în-du-ra-te.
Mă-reș-te su-fle-te al meu pe Dom-nul,
și s-a bu-cu-rat du-hul meu de Dum-ne-zeu, Mîn-tu-i-to-rul meu.
Ce-ea ce ești mai cins-ti-tă de-cît Che-ru-
vi-mii și mai mă-ri-tă fă-ră de a-se-mă-
na-re de-cît Se-ra-fi-mii,

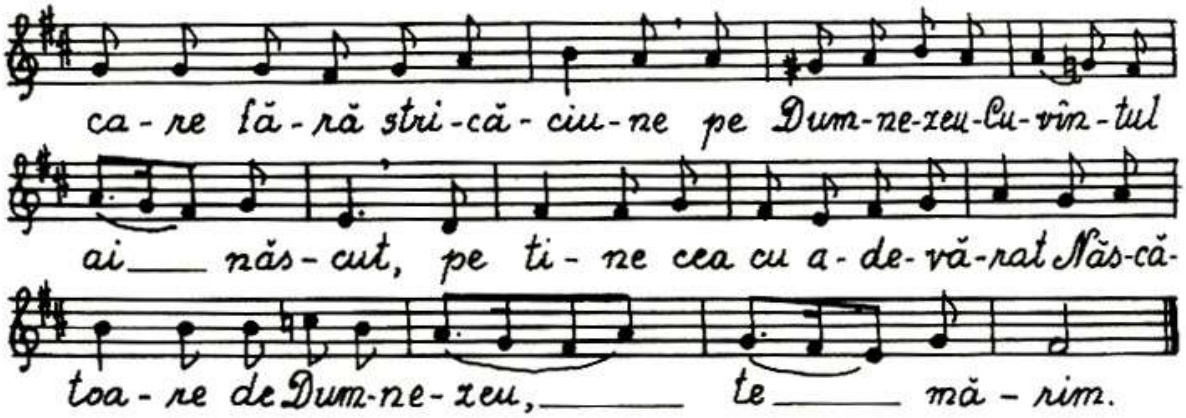
ca-re fă-ră stri-că-ciu-ne pe Dum-ne-zeu-Cu-vîn-tul
ai___ năs-cut, pe ti-ne cea cu a-de-vă-rat Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu,_____ te_____ mă-rim.

Laudele

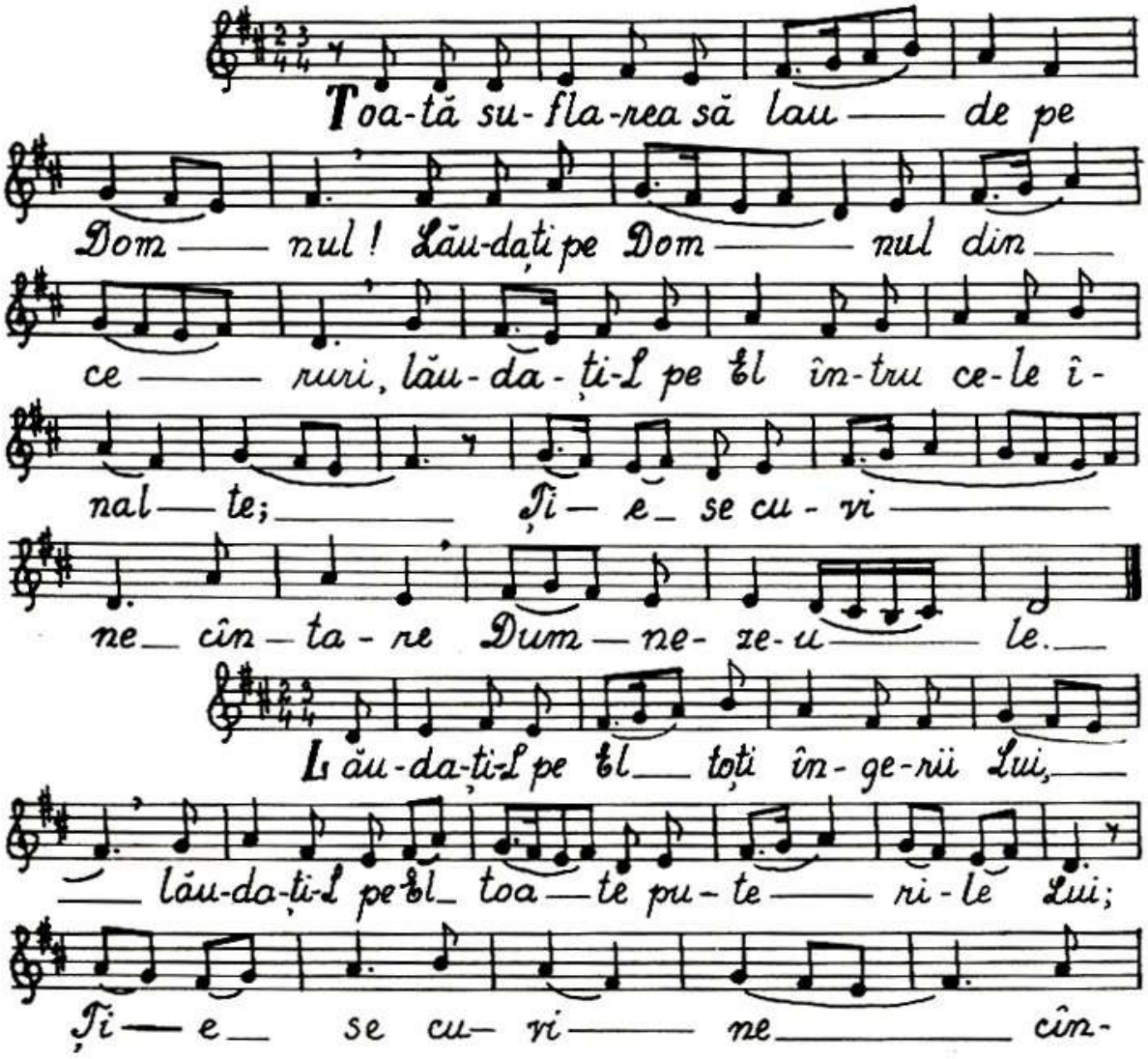
Toa-tă su-fla-rea să lau___ de pe
Dom___ nul! Lău-dați pe Dom___ nul din___
ce___ ruri, lău-da-ți-L pe El în-tru ce-le î-
nal___ te;_____ Ți___ e_ se cu-vi_____
ne_ cîn-ta-re Dum-ne-ze-u_____ le.___
Lău-da-ți-L pe El___ toți în-ge-rii Lui,___
___ lău-da-ți-L pe El_ toa___ te pu-te___ ri-le Lui;
Ți___ e_ se cu-vi_____ ne_____ cîn-

ta - re, Dum — ne - ze - u — le. —

Lău - da - ți - L pe El în - tru pu - te - ri - le

Lui, — lău da - ți - L pe El du - pă — mul -

ți — mea mă - ri — rii — Lui. —

Doam - ne, de - și — ai — stat î - na - in - tea di -

va - nu - lui, — de Pi - lat — fi - ind ju —

de — cat, dar nu — Te - ai — de — păr - tat de

scaun, — cu Ta - tăl îm - pre - u — nă — șe —

zînd; și — în — vi — ind din morți, —

lu - mea ai slo - bo - zit din ro - bi — a — ce —

lui — stră — in, — ca un în - du - rat și de

oa — meni iu - bi — tor. —

Lău - da-ți-L pe El în glas de trîm-bi-
ță, lău - da - ți-L pe El în psal-
ti — re — și în a — lă — u — tă. —
Doam - ne, de-și Te-au pus iu-de- ii, ca pe un
mort, — în mor - mînt, — dar ca pe un îm-pă-
rat a-dor-mit stră- je - rii Te — stră — ju — iau — și
ca pe o vis-ti-e — ri - e a vi - e — ții,
cu pe-ce-te Te-au pe- cet - lu - it. —
Dar — ai — în — vi — at —
și ai dat ne-stri-că-ciu-ne su-fle-te-lor noas — tre.
Și a - cum și pu — ru - rea și în
ve-cii — ve — ci-lor. A - min.

Prea bi- ne- cu- vîn- ta- tă ești Năs- că-
toa- re de Dum- ne- zeu Fe- cioa — ră. Că prin
Cel ce s-a în- tru- pat din ti- ne, ia— dul s-a_ no- bit, A-
dam s-a che- mat, bles- te- mul s-a ni — mi- cit,
E- va s-a li — be — rat, moar- tea s-a o- mo- rît și
noi_ am în — vi- at. Pen- tru a- ceas- ta, cîn-
tînd,_ stri — găm: Bi- ne- cu- vîn- tat ești Hris-
toa — se_ Dum- ne- ze — u- le,_
Cel ce bi- ne ai vo- it a- șa, mă- ri- re Ți — e.

Doxologia

1. Mă- ri- re Ți- e, Ce- lui ce ne- ai a- ră- tat
no- uă lu- mi — na, mă- ri- re în- tru cei de

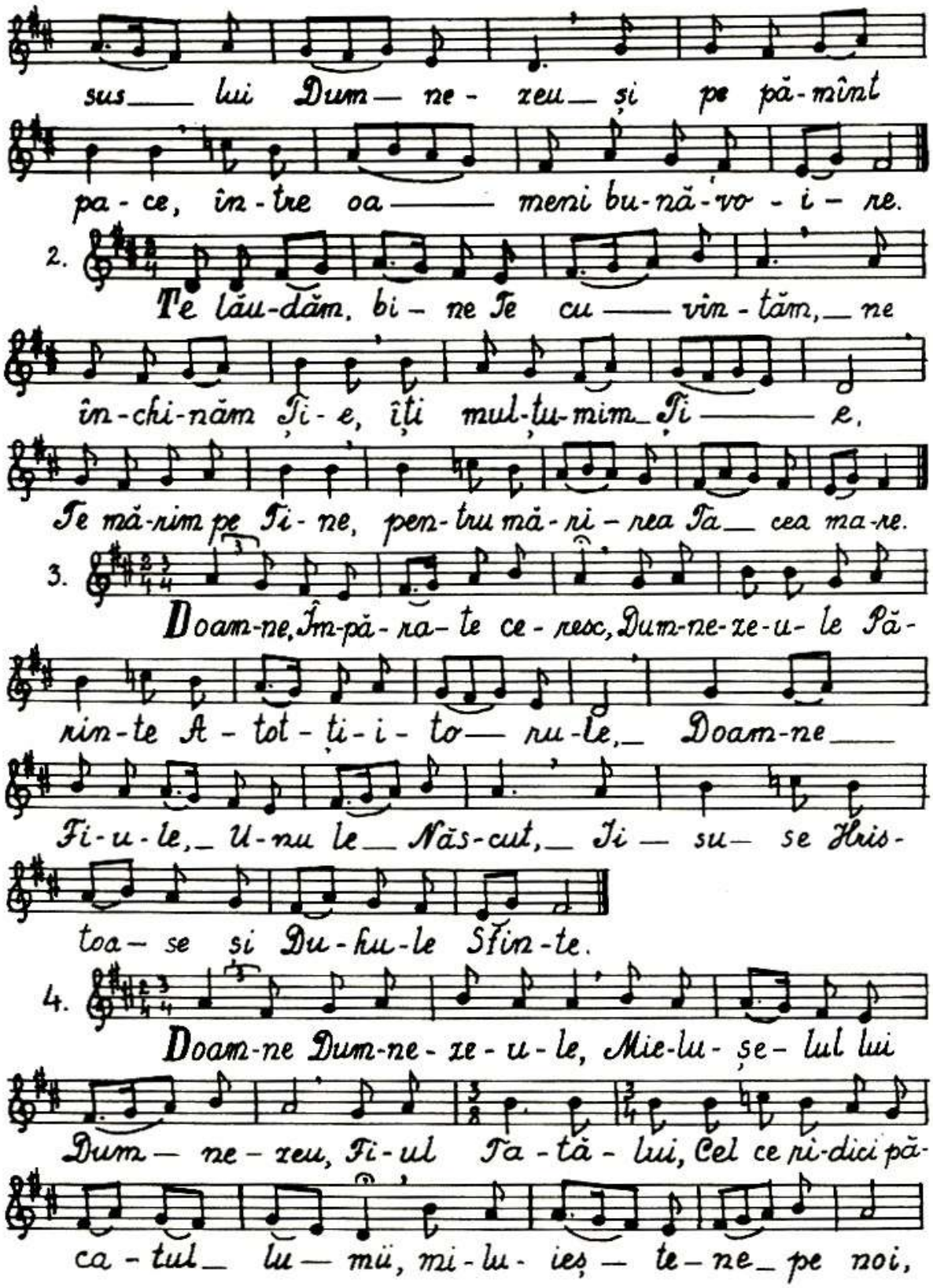
sus lui Dum-ne-zeu și pe pă-mînt
pa-ce, în-tre oa-meni bu-nă-vo-i-re.
2. Te lău-dăm, bi-ne Te cu-vin-tăm, ne
în-chi-năm Ți-e, îți mul-ți-mim Ți-e,
Te mă-rim pe Ți-ne, pen-tru mă-ri-rea Ta cea ma-re.
3. Doam-ne, Îm-pă-ra-te ce-resc, Dum-ne-ze-u-le Pă-
rin-te A-tot-ți-i-to-ru-le, Doam-ne
Fi-u-le, U-nu-le Năs-cut, Ți-su-se Hris-
toa-se și Du-hu-le Sfîn-te.
4. Doam-ne Dum-ne-ze-u-le, Mie-lu-șe-lul lui
Dum-ne-zeu, Fi-ul Ta-tă-lui, Cel ce ri-dici pă-
ca-tul lu-mii, mi-lu-ieș-te-ne pe noi,

Cel ce ri - dici pă - ca - te - le lu - mii.

5. Pri - meș - te ru - gă - ciu - nea noas - tră,

Cel ce șezi de-a dreap - ta Ta - tă - lui, și

ne mi - lu - ieș - te pe noi.

6. Că Tu ești u - nul sfînt, Tu ești u - nul Domn Ii-

sus Hris - tos, în - tru mă - ri - rea lui Dum - ne-

zeu Ta - tăl. A - min.

7. În toa - te zi - le - le Te vom bi - ne - cu - vîn-

ta și vom lău - da nu - me - le Tău în

veac și în vea - cul vea - cu - lui.

8. În - vred - ni - ceș - te - ne, Doam - ne, în zi - ua a - ceas - ta,

fă - ră de pă - cat să ne pă - zim noi.

9.

Bi-ne-cu-vîn-tat__ ești Doam___ ne, Dum-ne-

ze-ul pă-rin-ți-lor noș— tri, și lău-dat__ și

prea-mă-rit es-te nu-me-le Tău__ în veci. A-min.

10.

Fi-e, Doam-ne, mi-la Ta___ spre noi, pre-

cum am nă-dăj-du-it_____ în— tru Ti-ne._

11.

Bi-ne-cu-vîn-tat__ ești Doam-ne,_ în-

de 3 ori

va-ță-ne pe noi în-drep-tă-ri-le Ta_____ le._

12.

Doam-ne, scă-pa-re Te-ai fă-cut no-uă în

neam și în neam; eu am zis: Doam-ne, mi-lu-ieș-te-mă,

vin-de-că su-fle-tul nos-tru, că am gre-șit_ Ti-e.

13.

Doam-ne, la Ti-ne am scă-pat, în-va-ță-ne să fa-cem

vo___ ia Ta, că Tu ești Dum-ne-ze-ul nos-tru._

14.

Că la Ti-ne es — te iz — vo — rul vi-

e — ții, — în — tru lu-mi-na Ta —

vom ve-dea lu- mi- nă.

15.

Tin — de mi — la Ta ce-lor

ce — Te cu-nosc pe Ti- ne.

16.

Sfin-te Dum-ne-ze-u-le, — Sfin-te ta —

re, — Sfin-te fă-ră de moar-te, mi-lu-

(de 3 ori) Fine.

ieș-te-ne pe noi. Mă-ri-re Ta — tă-

lui și Fi-u-lui — și Sfîn-tu-lui Duh.

Și a-cum și pu — ru — rea și în ve-cii —

ve — ci — lor. A- min. Sfin-te fă-ră de

moar-te, mi-lu-ieș-te-ne pe noi.

Cântări la sărbătorile mari de peste an

La Naşterea Maicii Domnului – 8 septembrie

Troparul, glas IV

Maș-te-rea ta, de Dum-ne-zeu Năs-că-
toa-re Fe-cioa-ră, bu-cu-ri-e
a ves-tit la toa-tă lu-mea; că din
ti-ne a ră-să-rit Soa-re-le drep-
tă-ții, Hris-tos Dum-ne-ze-ul
nos-tru; și dez-le-gînd bles-
te-mul, a dat bi-ne-cu-vîn-ta-
re; și stri-cînd moar-tea, ne-a
dă-ru-it no-uă vi-a-ță
veș-ni-că.

Condacul, glas IV

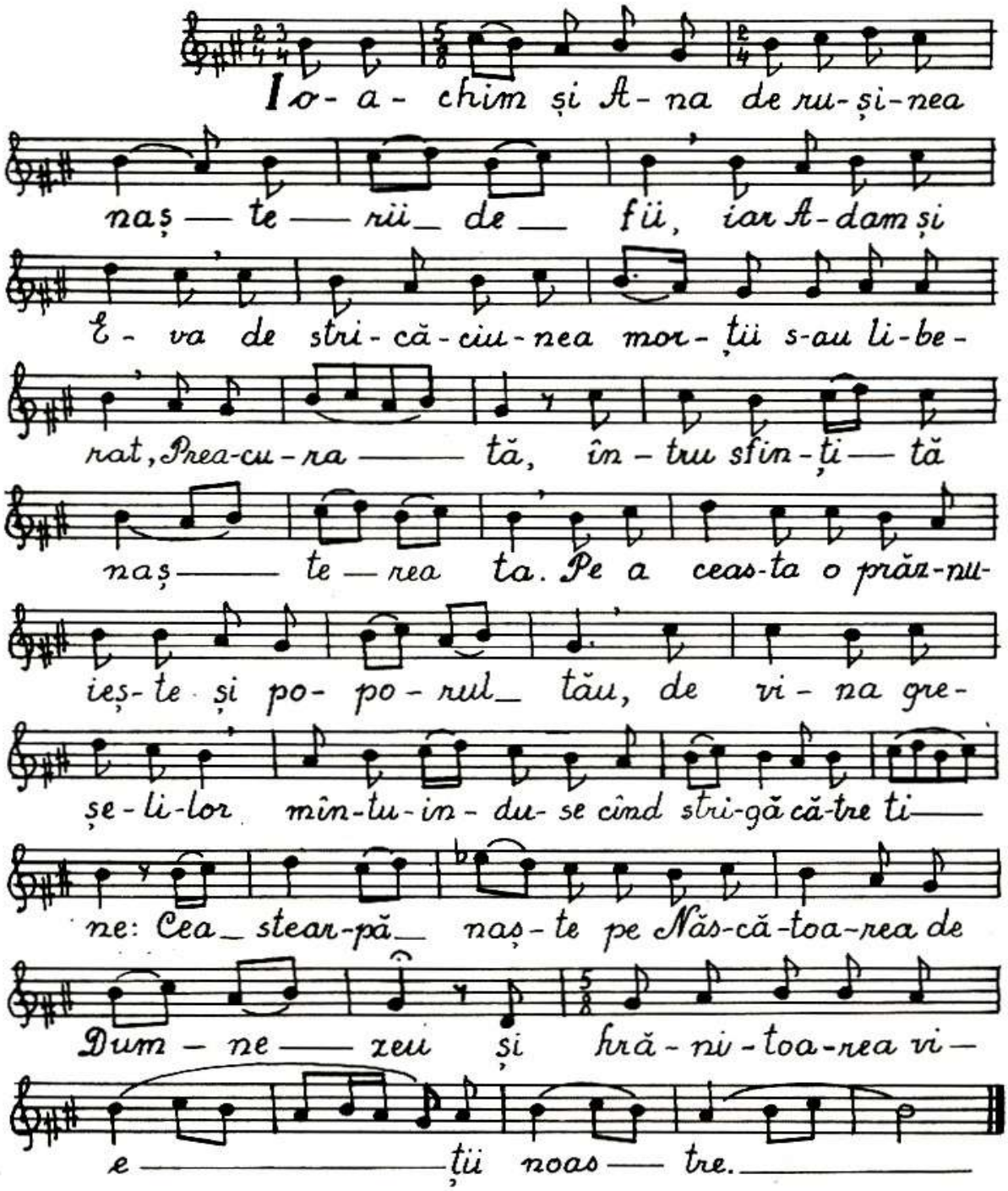

Înălțarea Sfintei Cruci – 14 septembrie

Troparul, glas I

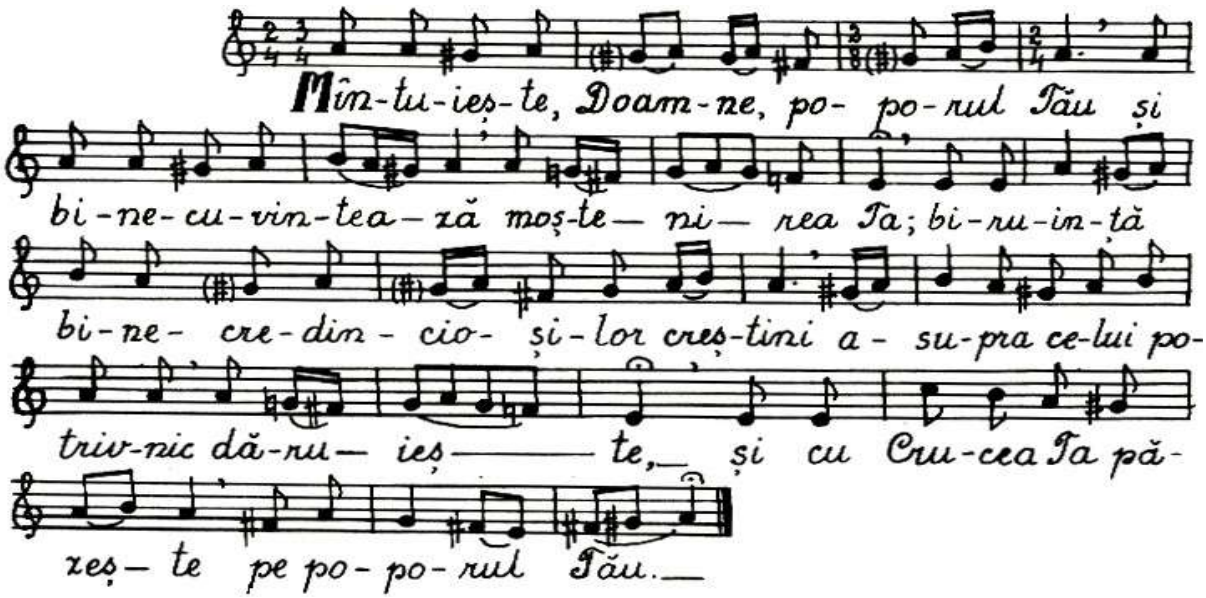

Condacul, glas VIII

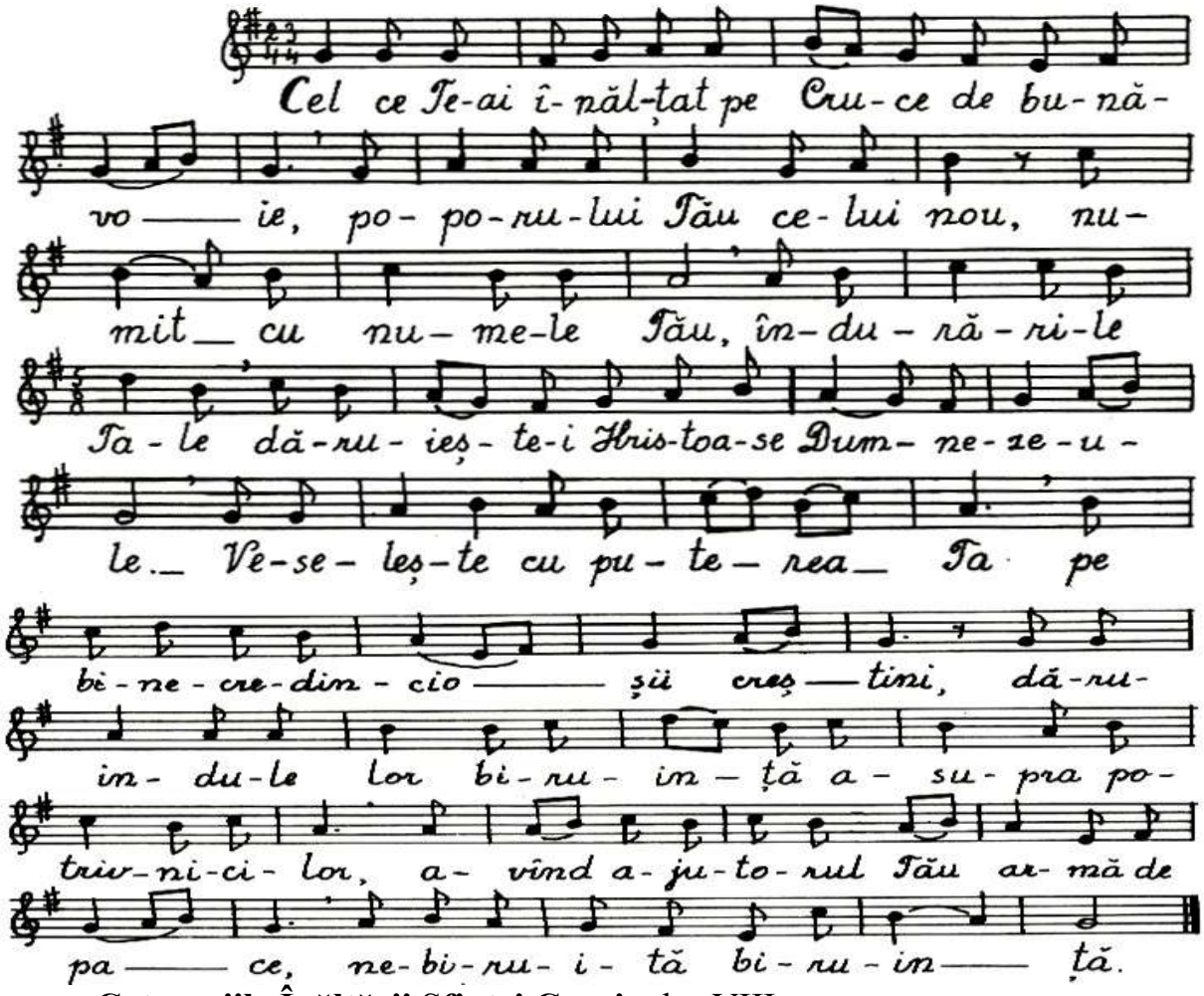

Catavasiile Înălțării Sfintei Cruci, glas VIII

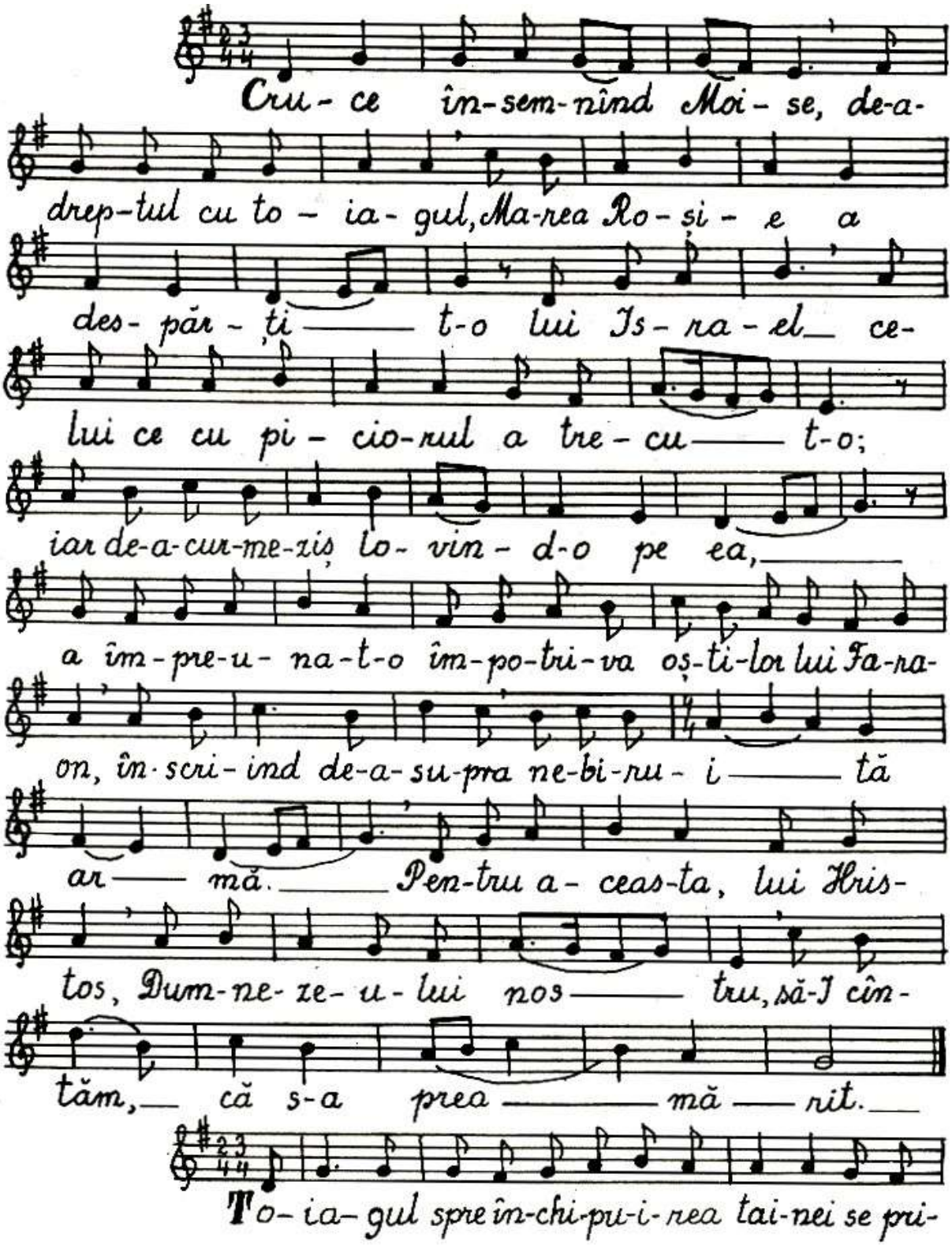
Cru- ce în-sem-nînd Moi- se, de-a-
drep-tul cu to- ia- gul, Ma-rea Ro- și- e a
des- păr- ți t-o lui Is- ra- el ce-
lui ce cu pi- cio-rul a tre- cu t-o;
iar de-a-cur-me-zis lo- vin- d-o pe ea,
a îm- pre-u- na-t-o îm-po-tri-va oș-ti-lor lui Fa-ra-
on, în-scri- ind de-a-su-pra ne-bi-ru- i tă
ar mă. Pen-tru a- ceas-ta, lui Hris-
tos, Dum-ne- ze- u- lui nos tru, să-I cîn-
tăm, că s-a prea mă rit.
To- ia- gul spre în-chi-pu-i- rea tai-nei se pri-

meș — te, — că prin o-drăs-li-re a a-les pre-

ot; — iar Bi-se-ri-cii, ce-lei mai î-na-in-te

ne-ro-di-toa — re, i-a în-flo-rit a-cum — lem-nul

Cru — cii, — spre pu-te-re și spre

în-tă — ri — ne. —

A-u-zi-t-am, Doam-ne, tai-na rîn-du-

ie-lii Ta — le, — în-te-le-s-am lu-cru-ri-le

Ta — le și am prea-mă-rit — Dum-

ne-ze-i — rea Ta. —

O, — de trei ori — fe-ri-ci-te

lemn, — pe ca-re s-a răs-tig-nit Hris-tos, Îm-pă-

ra-tul și Dom — nul. Prin ca-re a că-zut — cel

ce a în-se-lat cu lem-nul,

bi-ru-it fi-ind de Cel ce s-a pi-ro-nit pe ti-ne cu

tru-pul, de Dum-ne-zeu, Ca-re dă pa-ce

su-fle-te-lor noas-tre.

În pîn-te-ce-le fia-rei ce-lei din

a-pă, în-tin-zîn-du-și Jo-nà pal-me-le în chi-pul

Cru-cii, mîn-tu-i-toa-rea Pa-ti-mă lă-mu-

rit a pre-în-chi-pu-i-t-o. Din ca-re a tre-ia

zi-ie-și-ind, a în-sem-nat Î-vi-

e-rea cea mai pre-sus de lu-me, a lui Hris-

tos Dum-ne-zeu, Cel ce s-a răs-tig-nit cu

tru-pul, și cu în-vi-e-rea cea de a tre-ia zi

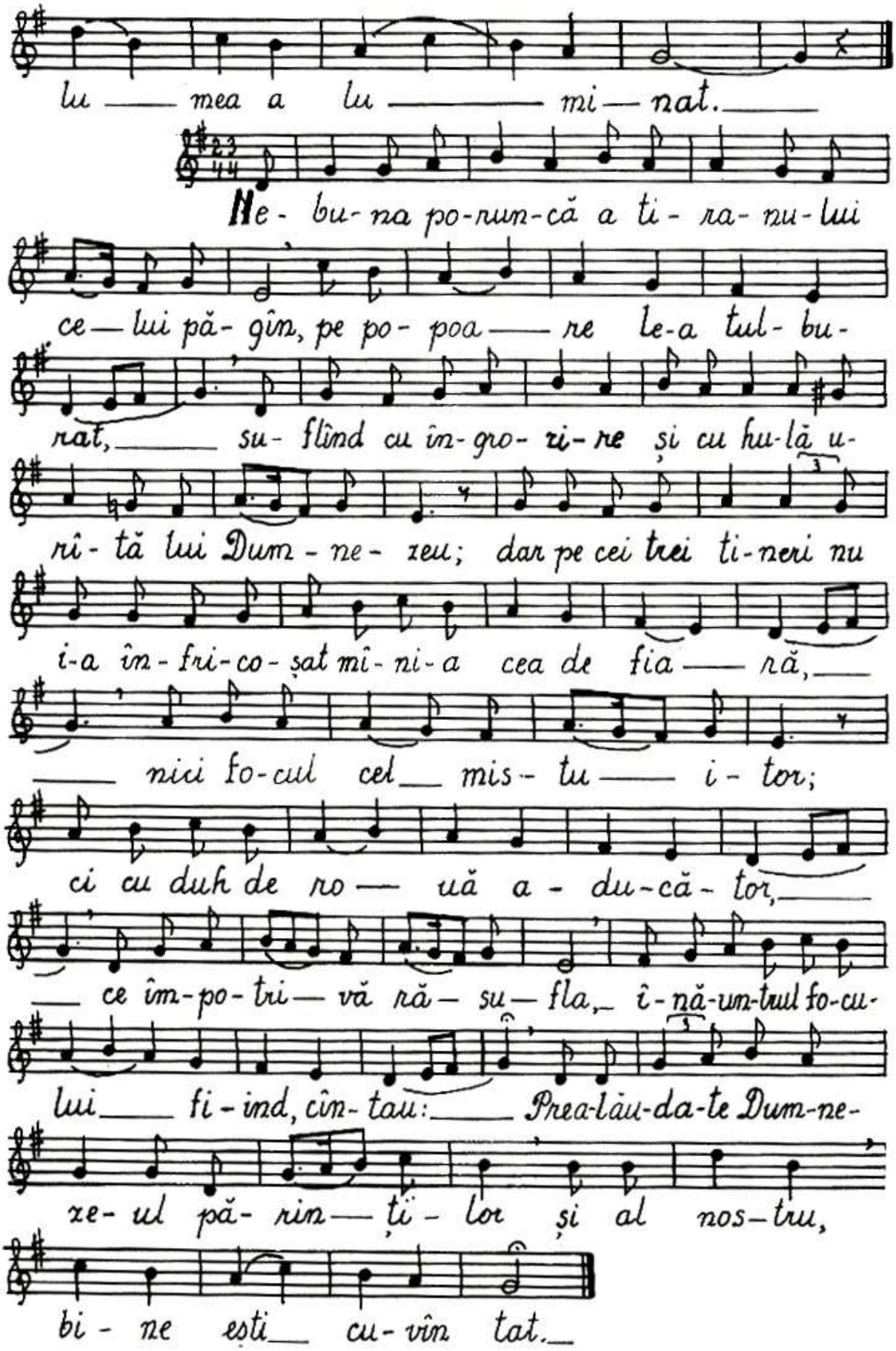
lu mea a lu mi nat.
Ne- bu- na po- run- că a ti- ra- nu- lui
ce- lui pă- gîn, pe po- poa re le- a tul- bu-
rat, su- flînd cu în- gro- zi- re și cu hu- lă u-
rî- tă lui Dum- ne- zeu; dar pe cei trei ti- neri nu
i- a în- fri- co- șat mî- ni- a cea de fia ră,
nici fo- cul cel mis- tu i- tor;
ci cu duh de ro uă a- du- că- tor,
ce îm- po- tri- vă ră- su- fla, î- nă- un- tul fo- cu-
lui fi- ind, cîn- tau: Prea- lău- da- te Dum- ne-
ze- ul pă- rin ți- lor și al nos- tru,
bi- ne ești cu- vîn tat.

Să lău-dăm, bi-ne să cu-vîn-tăm și
să ne în-chi-năm Dom-nu-lui cîn-tînd și
să-L prea-î-nă-țăm pe Dîn-sul în-tru toți ve-cii.

Bi-ne-cu-vîn-tați, ti-neri, cei in-
toc-mai cu nu-mă-rul Tre-i mei,
pe Fă-că-to-rul Dum-ne-zeu-Pă-rin-te-le; lău-
dați pe Cu-vîn-tul Cel ce s-a po-go-
rît și fo-cul în ro-uă l-a
pre-fă-cut; și prea-î-năl-țați pe Du-hul
cel Prea-sfînt, Ca-re dă vi-a-ță
tu-tu-ror în-tru toți
ve-cii.

Rai de tai - nă ești, Năs-că-toa - re de
Dum-ne - zeu, ca re ai o - drăs - lit ne - lu -
crat pe Hris - tos, prin ca - re po - mul Cru - cii,
cel de vi - a - ță pur - tă - tor,
în pă-mînt a fost să - dit. Pen-tru a - ceas-ta, a - cum
î - năl - țat fi - ind, în-chi - nîn - du - ne
Lui, pe ti - ne te mă - rim.

Luminînda Sfintei Cruci

Rar

Cru - cea es - te pă - zi - toa - re a toa - tă
lu - mea. Cru - cea, po - doa - ba Bi - se - ri -
cii. Cru - cea, stă - pî - ni - rea îm - pă -
ra - ți - lor. Cru - cea, în - tă - ri - rea cre - din -
cio - și - lor. Cru - cea mă -

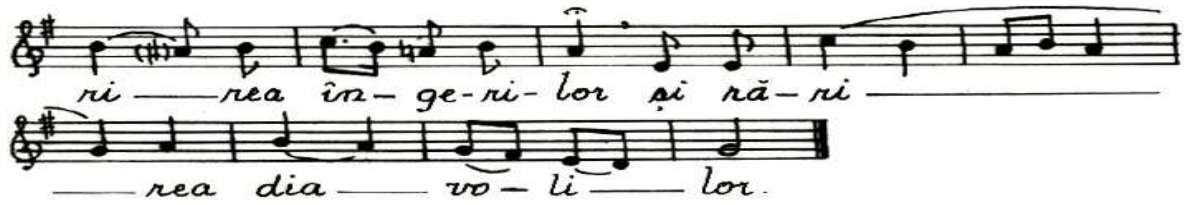

La Sfânta Liturghie, în locul cântării: „Veniți să ne închinăm…”, se cântă, **„Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru…”**, glas IV:

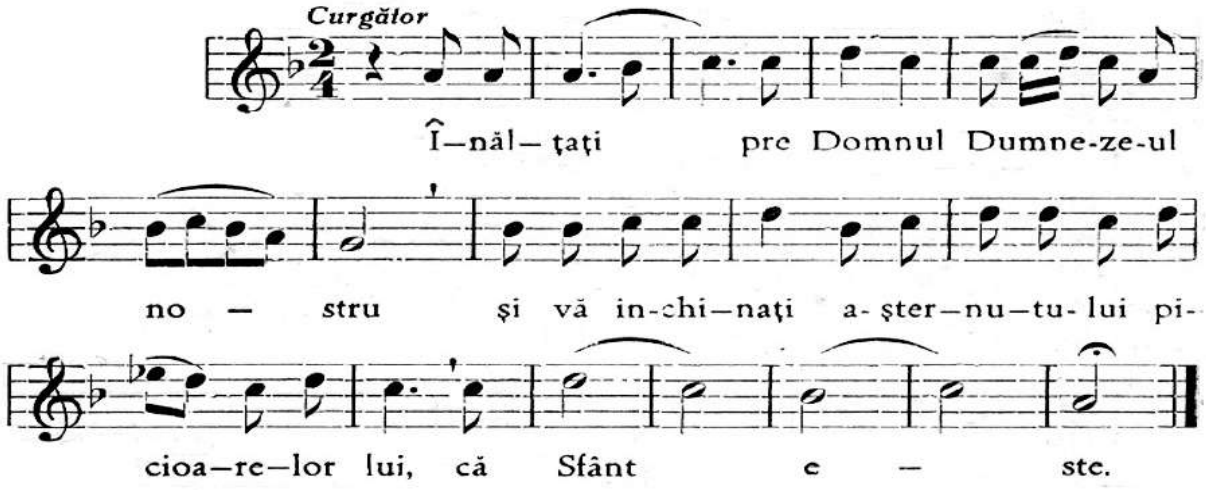

Sfântul Iosif cel Nou de la Partoş – 15 septembrie

Troparul:

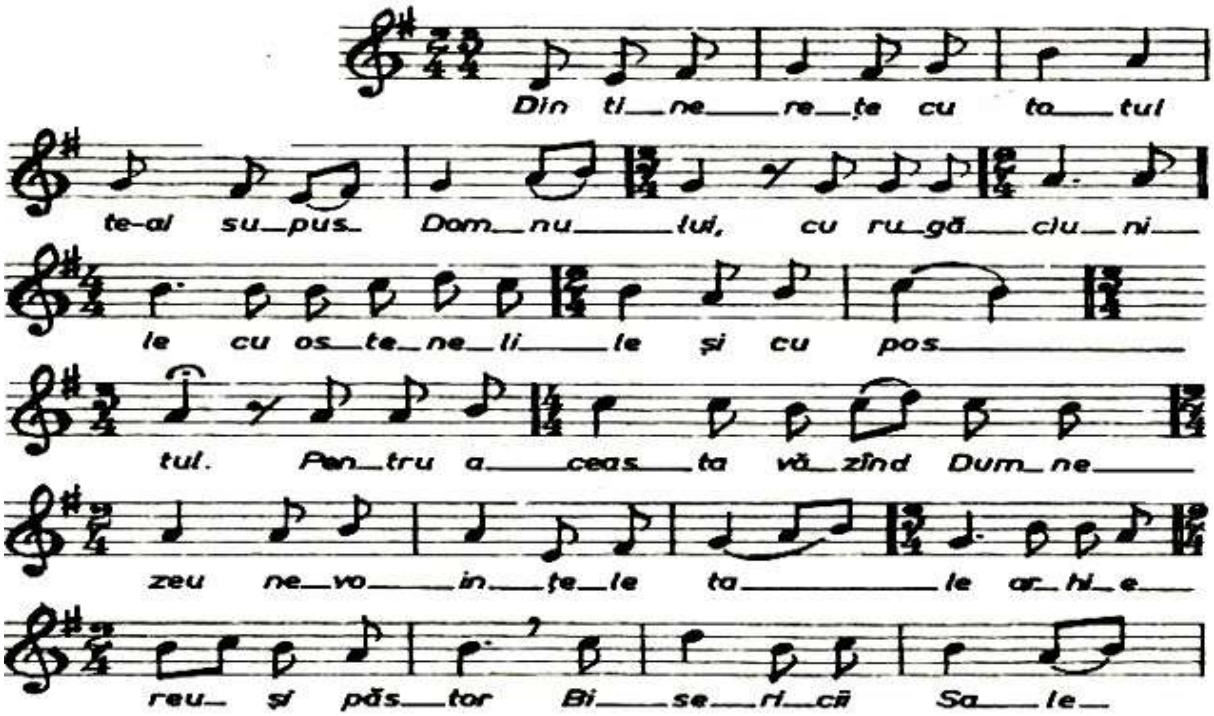

te-a rîn_du_it și du_pă moar_te în

ce_te_le sfin_ți_lor te-a să_lăș_lu_it.

Sfin_te Pă_rin_te Io_si_fe, roa_gă_te lui Hris_

tos_ Dum_ne_zeu să ne dă_ru_las_că ler_

ta_re de pă_ca_te ce_lor ce cu cre_

din_ță și cu dra_gos_te sa_vîr_șim_

rall...

sfîn_tă po_me_ni_rea ta

Condacul glas 8

A_pă_ră_tor ne_bi_ru_

rit_ și ne_în_frînt, te pu_ne I_na_

in_te pe ti_ne pă_mîn_tul Ba_na_tu_

lui, mul_țu_mi_re a_du_cîn_du-ți, ca

cel ce prin ti_ne de pri_mej_dii s-a mîn_tu_

it. Ci ca u_nul ce ai în_drăz_nea_lă că_tre

Dum_ne_zeu a_pă_rător pe el de_ toa_te ne_voi_

le, ca să cîn_tăm ți_e: Bu_cu_ră_te Pă_rin_te_le

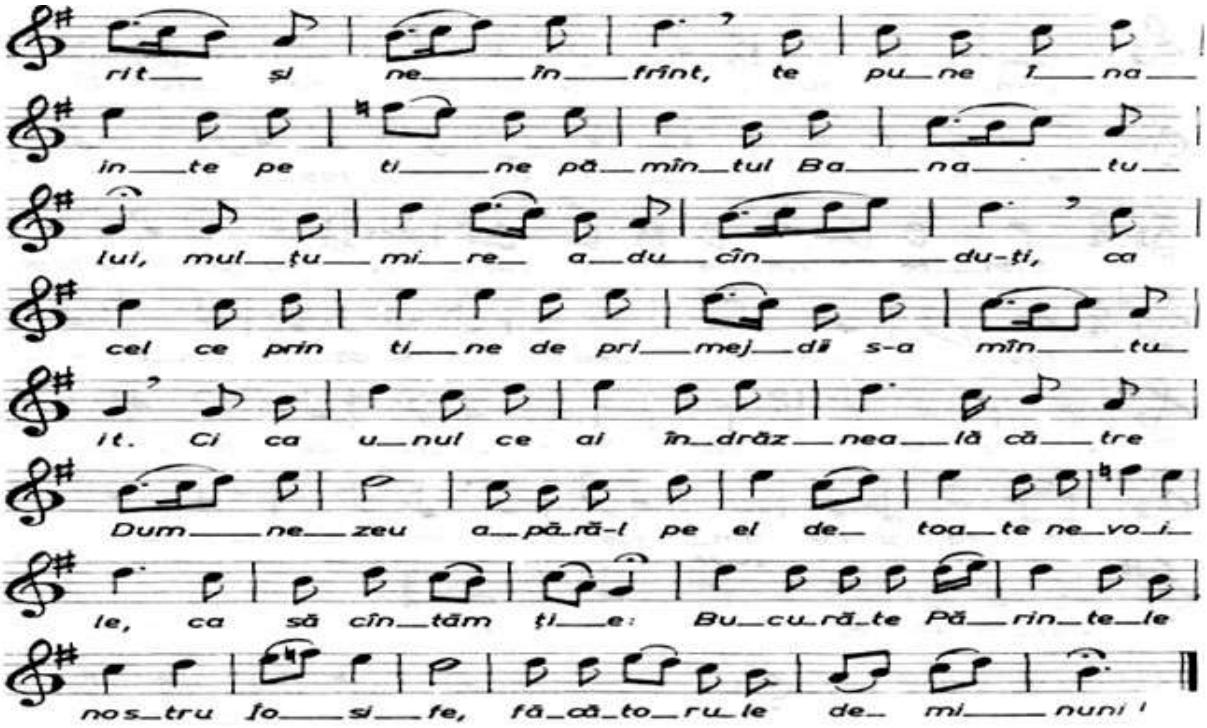

Cuvioasa Paraschiva – 14 octombrie

Troparul, glas VIII:

In-tru ti – ne mai – că cu o – sâr – di – e s'a mân-tu –
it cel du – pă chip, că lu – ând cru – cea ai ur – mat
lui Cri – stos, şi lu-crând ai în – vă-ţat să nu se ui – te la
trup, căci e – ste tre – că – tor, ci să poar-te gri – je
de su – flet, de lu – crul cel ne mu – ri – tor.
Pen – tru a-cea-sta şi cu în – ge – rii îm-pre – u – nă să bu – cu – ră
Du – hul tău, cu vi – oa – să Pa – ra – sche – vo.

Sfântul Mucenic Dimitrie izvorâtorul de mir – 26 octombrie

Troparul, gas. III:

Ma-re a – pă-ră-tor te-a a-flat în-tru pri-mej-dii
lu – mea, pe ti – ne, Pur-tă – to-ru-le de chi –
nuri, cel – ce a bi-ru-it – pe – pă – gîni.
Deci pre-cum mîn-dri-a lui Li – e ai zdro-bit –

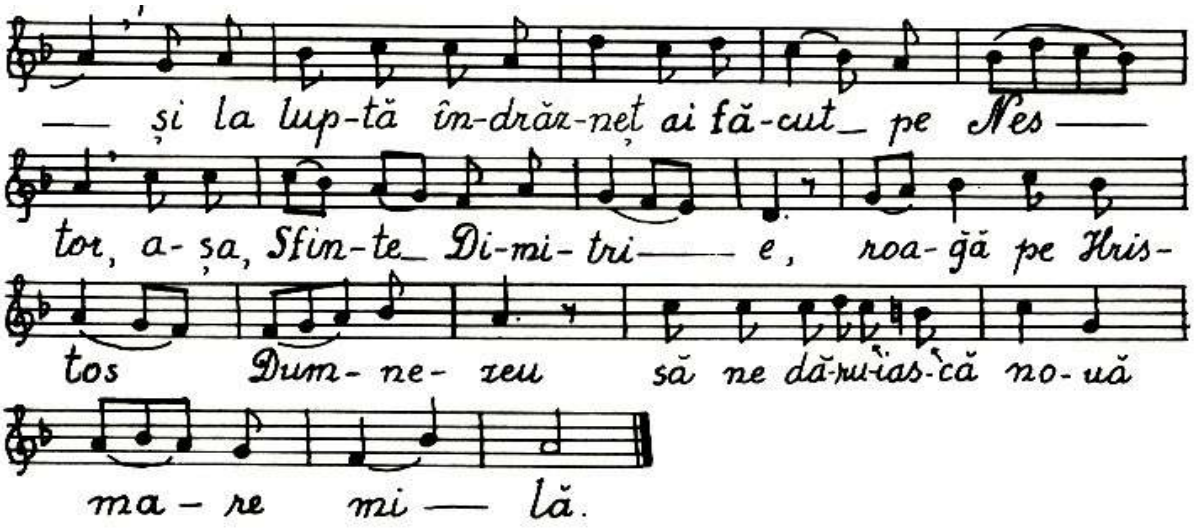

Mărire… Şi acum… troparul cutremurului, glas VIII:

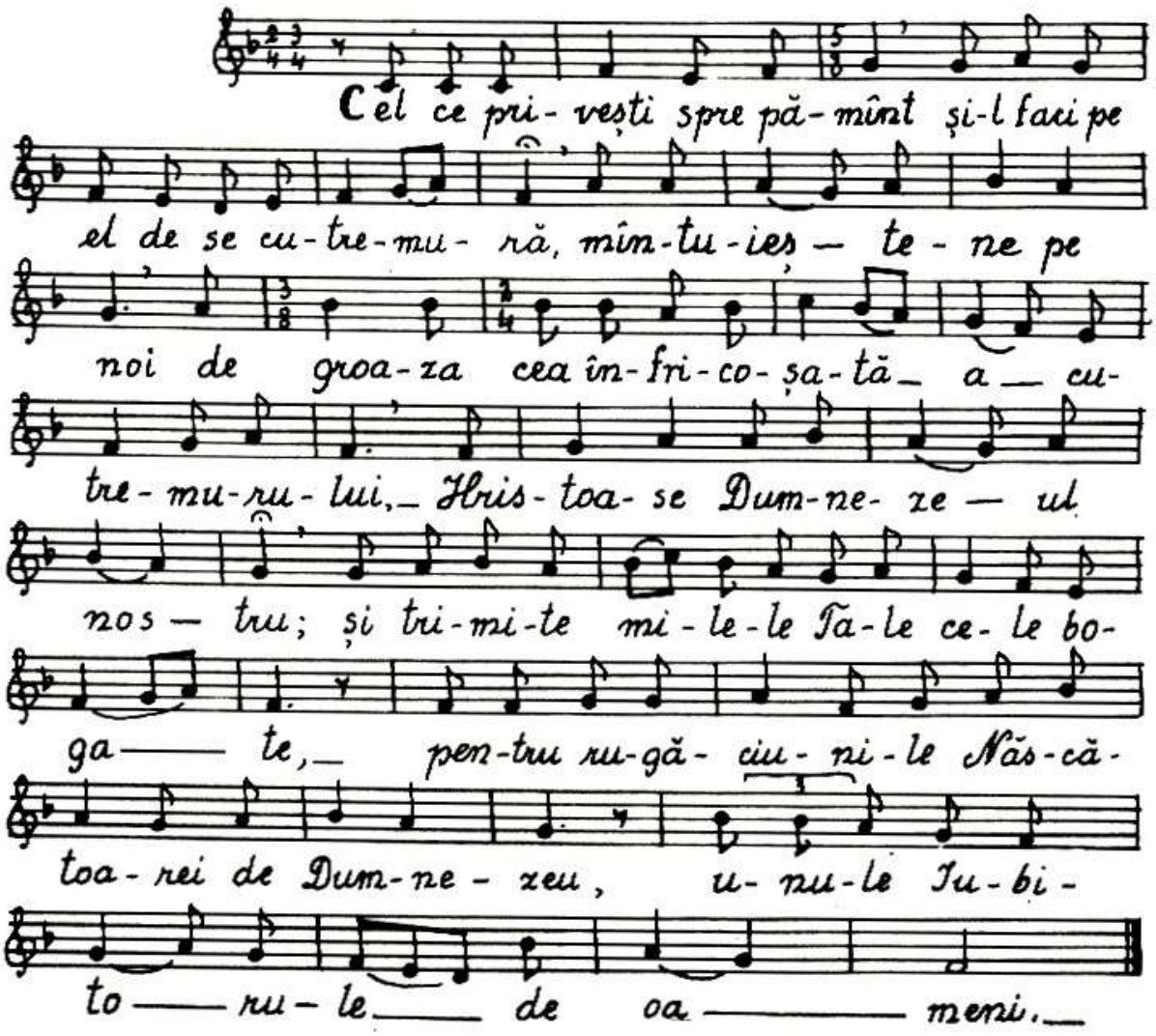

Condacul, glas II:

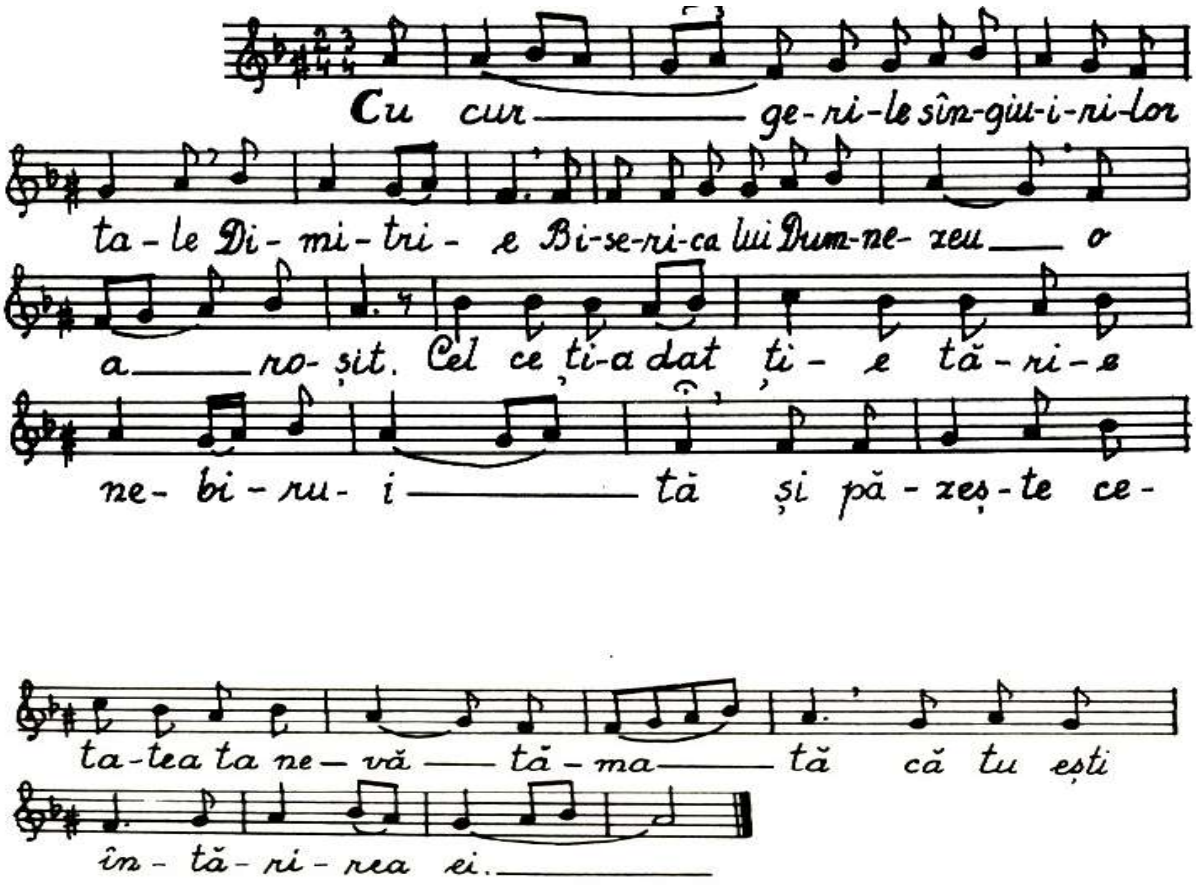

Soborul Sfinților Arhangheli Mihail şi Gavriil – 8 noiembrie

Mai- ma— ri-lor Vo-ie-vozi ai oș— ti-
lor_ ce — rești,_ ru- gă-mu-vă pe voi noi, ne-
vred- ni - cii,_ cu ru-gă - ciu - ni-le voas-tre_
să ne a- co- pe- riți,_ cu a-co-pe-ră-mîn-tul
a- ri-pi-lor mă-ri-rii voas-tre ce— lei ne- tru-pești;
ca să ne pă- ziți_ pe_ noi, cei ce că- dem cu stă-ru-
in — ță și — stri — găm: Mîn-tu-
i— ți—ne din_ ne — voi,_ ca niș—te mai-
-mari pes-te ce-te-le Pu— te — ri —
lor_ ce — lor de sus._

Condacul, glas II

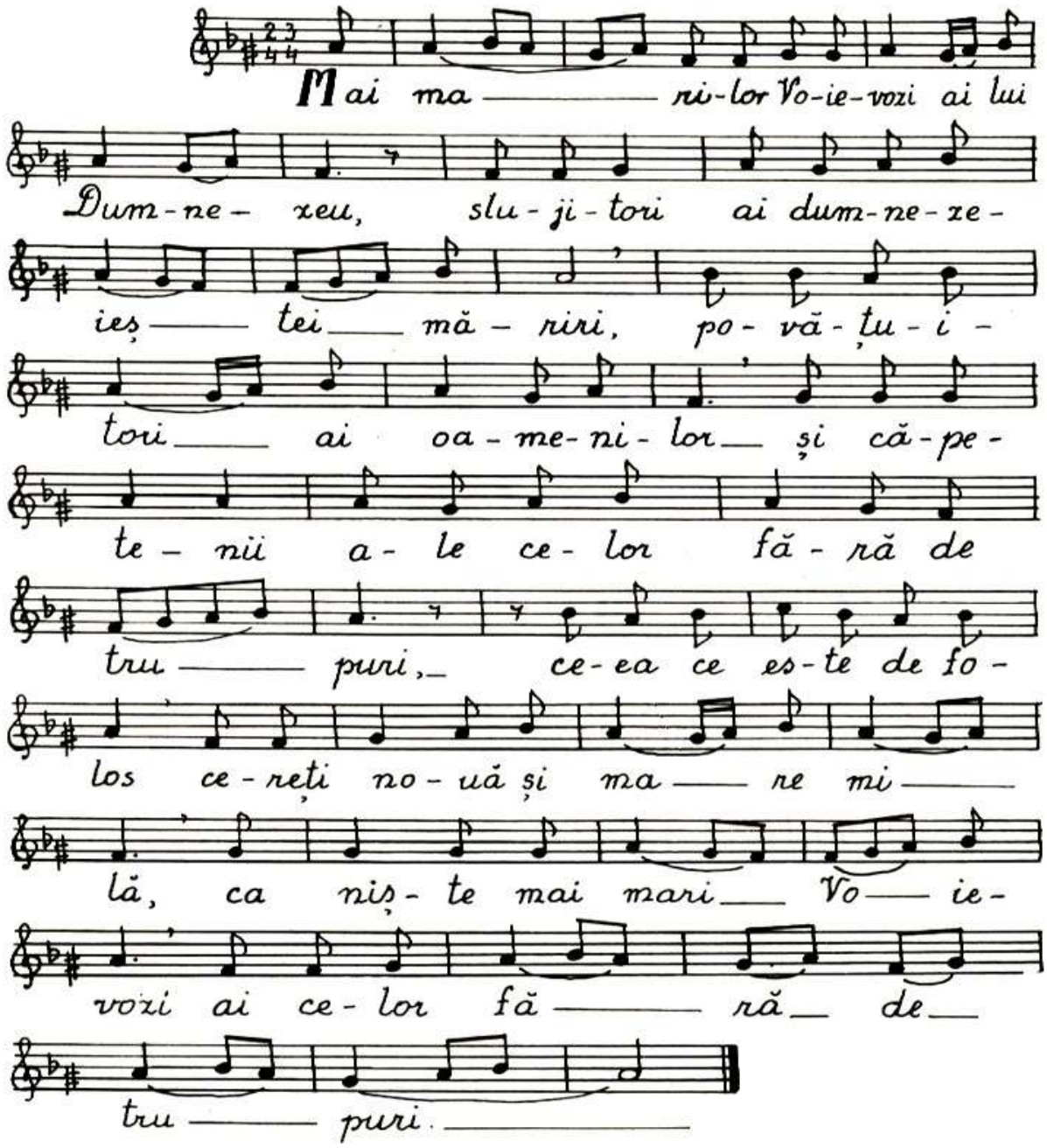

Intrarea în Biserică a Maicii Domnului – 21 noiembrie

Troparul şi Condacul, glas IV:

As-tăzi, î-na-in-te în-sem-na-rea
bu-nei vo-in-ți-lui Dum-ne-zeu și
pro-po-vă-du-i-rea mîn-tu-i-rii oa-me-ni-
lor, Fe-cioa-ra, în Bi-se-ri-ca lui Dum-ne-
zeu lu-mi-nat se a-ra-tă, și pe Hris-
tos tu-tu-ror mai î-na-in-te îl ves-teș-
te. A-ces-te-ia și noi, cu ma-re glas
să-i stri-găm: Bu-cu-ră-te pli-ni-rea
rîn-du-ie-lii Zi-di-to-ru-lui.

Prea-cu-ra-tă bi-se-ri-că a
Mîn-tu-i-to-ru-lui, că-ma-ra cea de mult
preț și Fe-cioa-ra, sfin-ți-ta vis-

ti - e - ri - e a mă - ri - rii lui Dum - ne - zeu,
as - tări se a - du — ce în ca — sa Dom - nu -
lui, îm - pre - u - nă a - du - cînd da - rul Du - hu - lui lui
Dum - ne - zeu; pe ca - re o lau - dă în - ge - rii lui
Dum — ne — zeu; a — ceas - ta es - te cor — tul
cel ce — resc.

Sfântul Nicolae – 6 decembrie

Troparul, glas IV:

În - drep - tă — tor cre — din — tei și
chip — blîn - de - te — lor, în - vă - ță - tor al în - frî -
nă — rii te - a a - ră - tat pe ti - ne tur - mei ta - le a - de -
vă — rul lu — cru - ri - lor. Pen - tru a - ceas - ta ai
cîș - ti - gat cu sme - re - ni - a ce - le î - nal — te, — cu
să - ră - ci - a ce - le bo — ga — te. — Pă -

rin - te ie - rar - he Ni - co - la — e, roa - gă pe Hris -

tos — Dum - ne — zeu — să mîn - tu - ias - că

su — fle — te — le — noas — tre.

În Mi — ra, — Sfin — te, sfin - ți -

tor — te - ai — a — ră — tat; că b - von - ghe - li - a —

lui — Hris - tos pli - nin - d - o, Cu — vi —

oa — se, ți - ai pus — su — fle - tul

tău pen - tru po — po — rul tău; scă - pa - t - ai de

moar - te pe cei — ne — vi — no — vați —

Pen - tru a — ceas — ta te - ai sfin — țit, —

ca un — ma - re cu - nos - că — tor — al da — ru -

lui — lui Dum — ne — zeu. —

Naşterea Domnului – 25 decembrie

Troparul Naşterii Domnului, glas IV:

Naș-te- rea Ta, Hris-toa-se Dum-ne-ze-ul nos tru, ră-să-ri-t-a lu mii Lu-mi-na cu-noș-tin ți; că în-tru din-sa cei ce slu-jeau ste-le lor de la stea s-au în vă-ț at să se în-chi-ne Ți-e, Soa-re-lui drep-tă-ții și să Te cu-noas-că pe Ți ne, Ră-să-ri-tul cel de sus, Doam-ne, mă-ri re Ți-e.

Condacul, glas III, **podobie**

Mă-ri re Ta tă-lui și Fi-u-lui și Sfîn-tu-lui Duh. Și a-cum și pu-ru-rea și în ve-cii ve-ci-lor. A min.

Fe- cioa- ra as- tăzi pe Cel mai pre- sus de fi-in- ță naș- te, și pă- mîn- tul peș- te- ră Ce- lui ne- a- pro- pi- at a- du- ce; în- ge- rii cu păs- to- rii mă- resc, iar ma- gii cu stea- ua că- lă- to- resc; că pen- tru noi s-a năs- cut Prunc ti- năr, Dum- ne- zeu cel mai î- na- in- te de veci.

Catavasiile Naşterii Domnului, glas I:

Hris-tos se naș-te, mă-ri- ți-L. Hris-tos din ce- ruri, în- tîm- pi- na- ți-L. Hris-tos pe pă-mînt î- năl-ța-ți- vă. Cîn-tați Dom- nu- lui tot pă- mîn- tul, și cu ve- se- li- e lău- da- ți-L, po- poa-

re, că s-a prea-mă rit.

Fi-u-lui, Ce-lui năs-cut fă-ră stri-că-ciu-ne din
Ta-tăl mai î-na-in-te de veci, și mai pe ur-mă din Fe-
cioa-ră în-tru-pat mai pre-sus de fi-re,
lui Hris-tos Dum-ne-zeu să-I stri-găm: Cel ce ai î-năl-
tat frun-tea noas-tră, sfînt ești, Doam-ne.

To-iag din ră-dă-ci-na lui Je-sei și
floa-re din-tr-în-sul, Hris-toa-se, din Fe-
cioa-ră ai o-drăs-lit, Cel lău-dat, din mun-te-le
cel cu um-bra dea-să. Ve-ni-t-ai, în-tru-
pîn-du-Te din cea ne-is-pi-ti-tă de băr-bat,
Cel ce es-te om și Dum-ne-zeu. Mă-
ri-re pu-te-rii Ta-le, Doam-ne.

Rar

Dum-ne-zeu fi-ind al pă-cii,

mai mișcat

Tă-tă al în-du-ră-ri-lor, pe În-ge-rul

sfa-tu-lui Tău ce-lui ma re, dă-ru-in-du-ne pa-ce, L-ai tri-

mis no-uă; deci po-vă-tu-iți fi-ind la lu-

mi-na cu-noș-tin-ței de Dum-ne-zeu, de noap-te mî-ne-

cînd, Te mă-rim pe Ti-ne, Iu-bi-to-ru-le de oa-meni.

Din pîn-te-ce pe Io-nă, ca pe un prunc, l-a le-pă-

dat fia-ra mă-rii, pre-cum l-a pri-mit. Iar Cu-

vîn-tul, în Fe-cioa-ră să-lăș-lu-in-du-se și trup lu-înd, ie-

și-t-a lă-sîn-d-o nes-tri-ca-tă; că cel ce n-a pă-ti-

mit stri-că-ciu-ne, pe ce-ea ce L-a năs-

cut o a pă-zit ne-vă-tă-ma-tă.

Ti-ne-rii, în bu-na cre-din-ță fi-ind cres-
cuți, pă-gî-neas-ca po-run-că ne-bă-gîn-d-o în sea—
mă, de groa-za fo-cu-lui nu s-au spăi-mîn-tat; ci în mij-
lo-cul vă-pă-ii stînd— cîn— tau: Dum-ne-ze-ul pă-
risz— ți— lor, bi-ne ești cu-vîn-tat.—

Să lău-dăm bi-ne să cu-vîn-tăm și
să ne în-chi-năm Dom-nu-lui cîn-tînd, și să-l prea î-năl-
țăm pe dîn-sul în— tru toți— ve— cii.—

Cup-to-rul cel nă-co-rit a în-chi-pu-it chi-pul mi-
nu— nii ce-lei mai pre-sus de fi— re: că n-a
ars pe ti-ne-rii pe ca-re i-a pri-mit, pre-cum nici fo-cul Dum-
ne-ze-i-rii pîn-te-ce-le Fe-cioa-rei, în ca— re

a ___ in – trat. Pen-tru a - ceas - ta, cîn - tînd, să stri-
găm: Să _ lau-de toa-tă făp- tu - ra pe Dom — nul _
și să-L prea î - nal - țe în-tru toți ___ ve — cii. ___

Tai-nă mi-nu-na-tă și ne-o- biș-nu-i-tă _ văd,
cer fi – ind ___ peș – te – ra, _ sca-un de he-ru-vimi Fe-
cioa - ra, ies-lea să-lăș-tu - i — re, în-tru ca - re ___
s-a cul-cat _ Cel ne-în-că-put, Hris-tos Dum-ne-zeu, _ pe
Ca — re, lău – dîn – du-L îl mă — rim. ___

Luminânda Naşterii Domnului:

Cer - ce - ta - tu - ne-ai _ de ___ sus, _
Mîn-tu-i - to — rul nos — tru, ___ Ră - să-
ri — tul ră-să- ri — tu - ri - lor; _ și

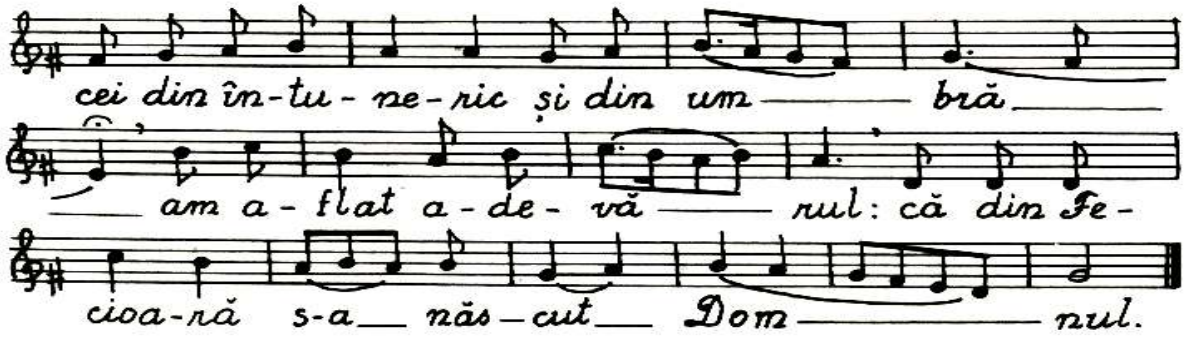

La Sfânta Liturghie în locul cântării „Veniți să ne închinăm…”, se cântă ”**Din pântece mai înainte de luceafăr te-am născut…”**, glas II:

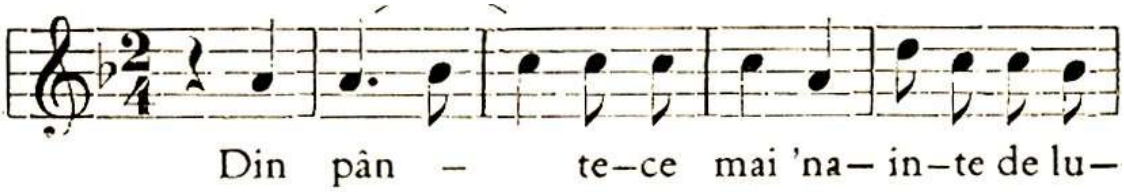

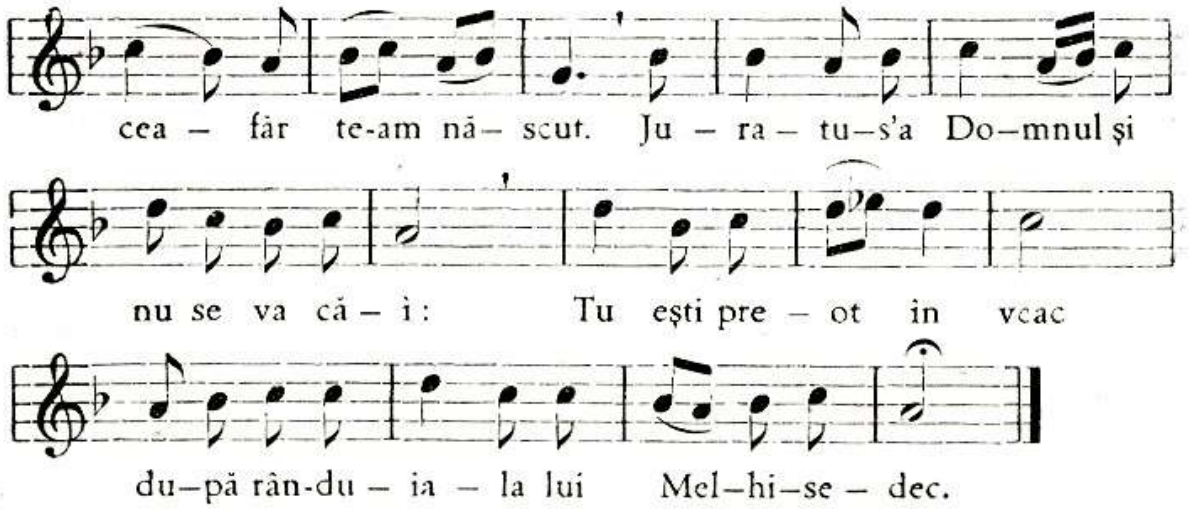

Sfântul Arhidiacon Ştefan – 27 decembrie

Troparul, glas IV **şi condacul**, glas III, **podobie:**

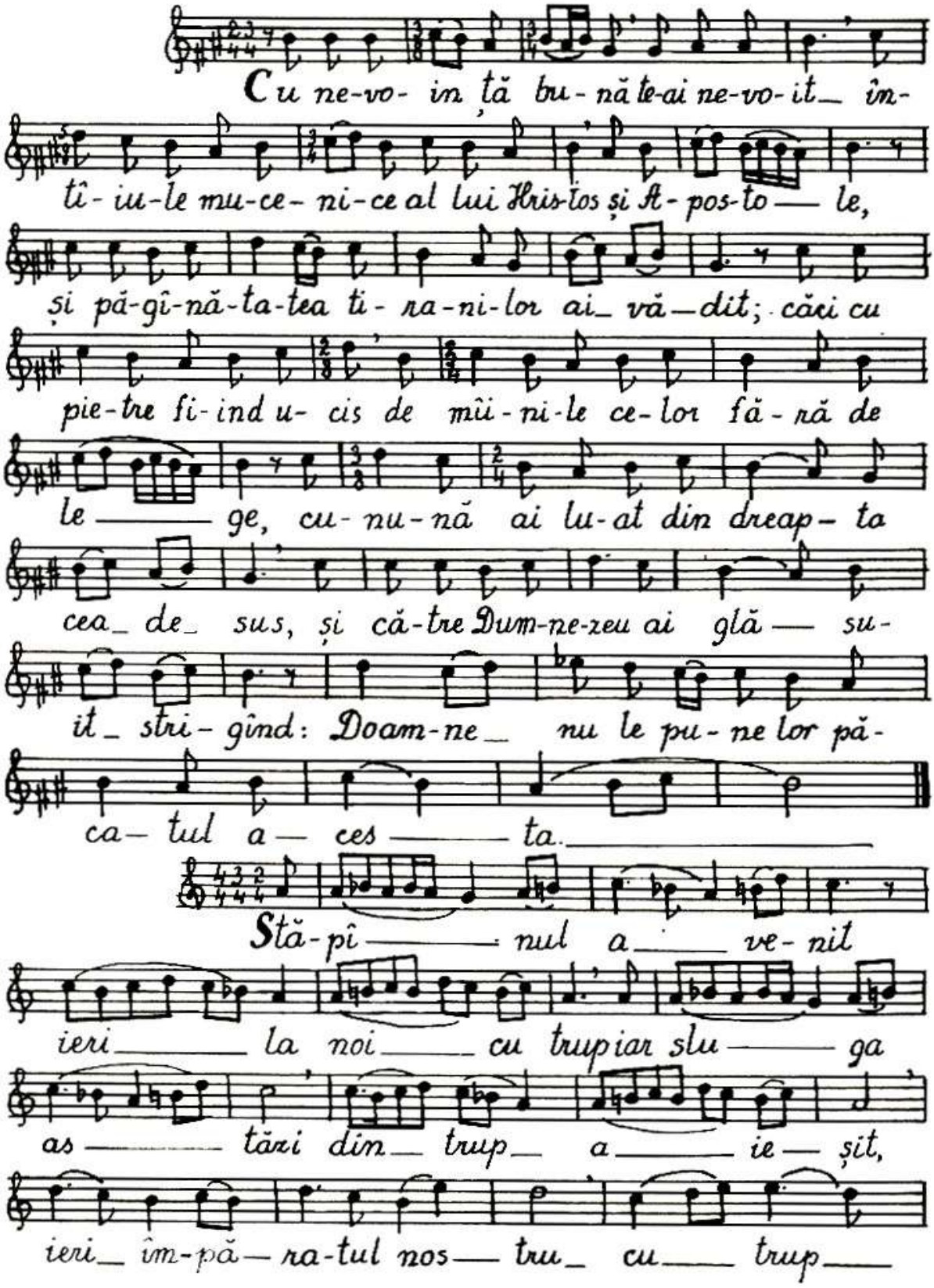
Cu ne-vo- in ță bu- nă te-ai ne-vo- it_ în-
tî- iu-le mu-ce- ni-ce al lui Hris-tos și A- pos-to — le,
și pă-gî-nă-ta-tea ti- ra-ni-lor ai_ vă—dit; căci cu
pie-tre fi- ind u- cis de mîi- ni-le ce-lor fă- ră de
le ——— ge, cu- nu- nă ai lu- at din dreap- ta
cea_ de_ sus, și că-tre Dum-ne-zeu ai glă — su-
it_ stri- gînd: Doam-ne_ nu le pu- ne lor pă-
ca- tul a — ces ——— ta.
Stă-pî ——— nul a ——— ve- nit
ieri ——— la noi ——— cu trupiar slu ——— ga
as ——— tări din_ trup_ a ——— ie — șit,
ieri_ îm-pă— ra-tul nos — tru_ cu ——— trup ———

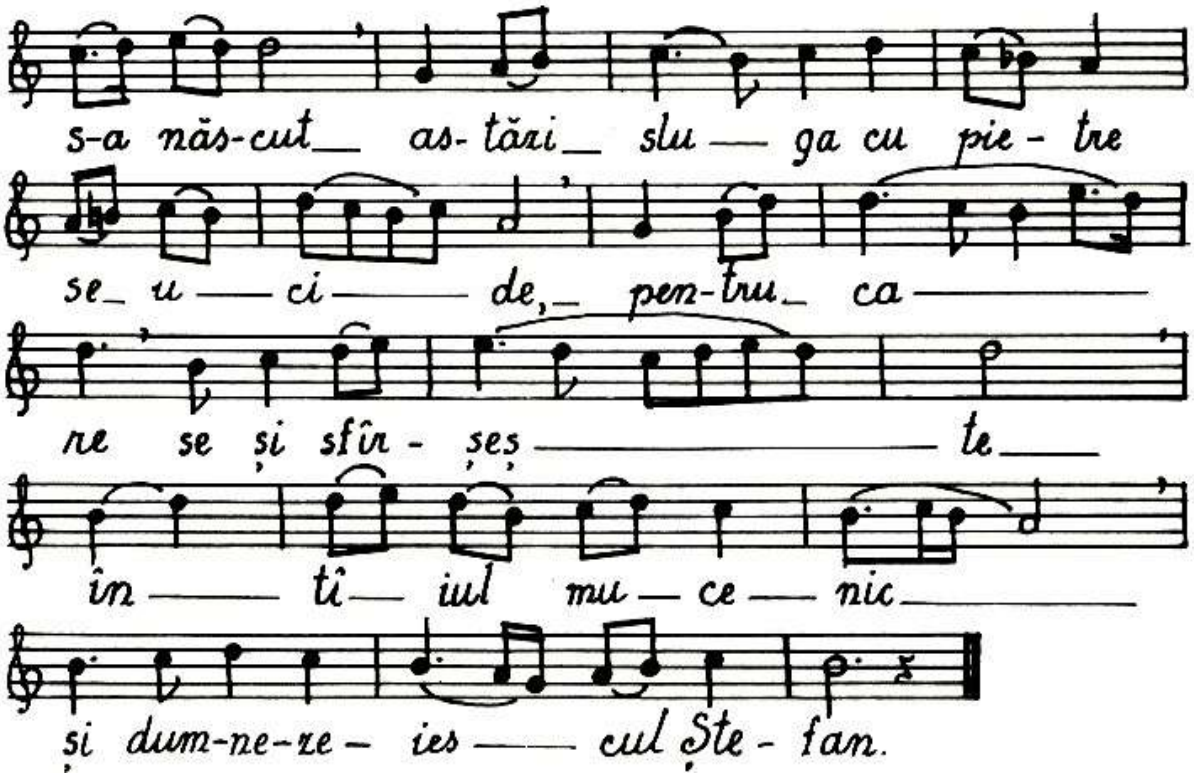

Tăierea Împrejur a Domnului şi Sfântul Vasile cel Mare – 1 ianuarie

Troparul Praznicului, glas I:

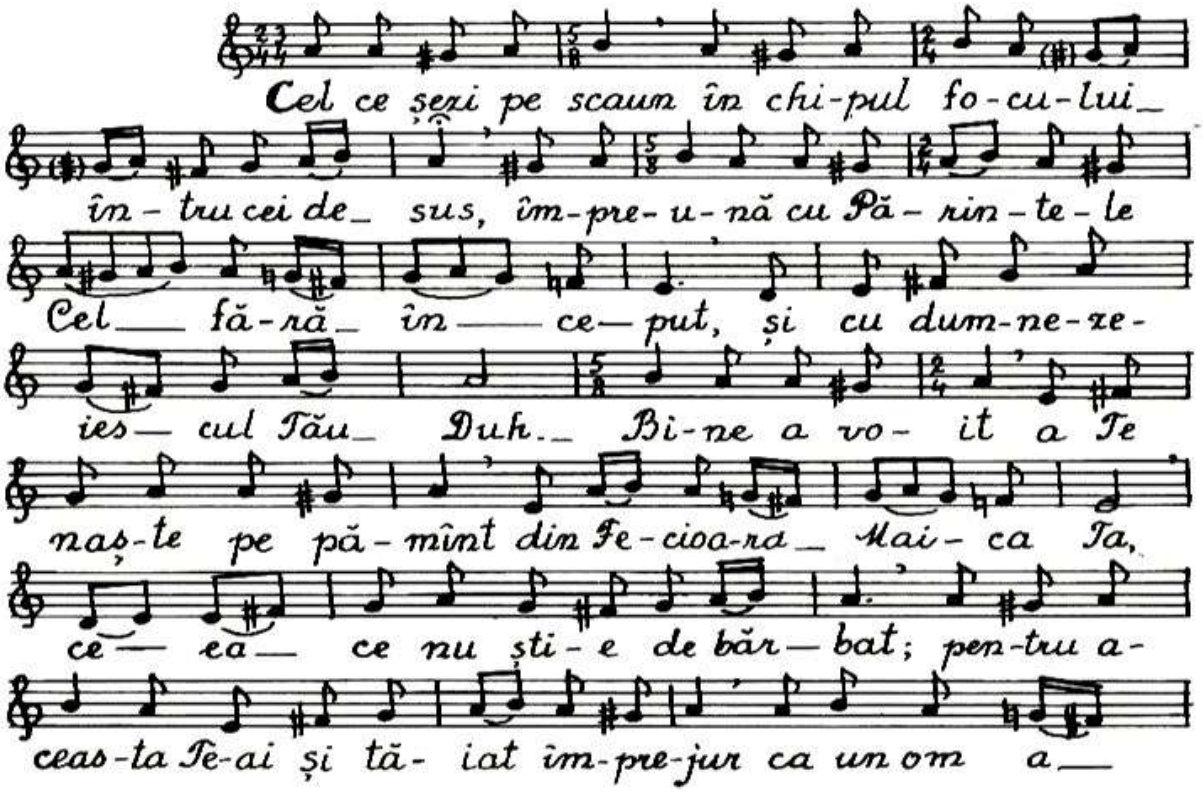

op — ta zi. Mă — ri — re _ Sfa-tă-lui Tău ce-lui prea

bun, _ mă - ri - re rîn-du - ie — lui Ta —

le, _ mă - ri - re sme - re - ni - ei Ta — le, _

U - nu - le iu - bi - to - ru - le de oa — meni. _

Troparul
Sf. Vasile
glas 1

În tot pă - mîn - tul a ie - șit ves-ti-rea

ta, că a - ce - la _ a pri-mit cu — vîn — tul tău, prin

ca - re cu dum-ne-ze - ias-că cu-vi - in — tă _ ai

în-vă-țat, fi-rea ce-lor ce sînt — ai _ a — ră-tat, o-bi-

ce - iu-ri-le oa-me-ni-lor _ le-ai îm-po-do - bit, îm-pă-ră-

teas - ca pre-o — ți e, _ Pă - rin - te Cu - vi - oa - se,

roa-gă pe Hris - tos — Dum — ne — zeu să

mîn-tu - ias-că su-fle - te - le noas — tre. _

Condacul Praznicului, glas 3.

Dom-nul tu-tu-ror tă-ie-re îm-pre-jur-rab-dă, și gre-și-li-le oa-me-ni-lor ca un bun-le ta-ie, dă mîn-tu-i-re as-tăz-lu-mii, și se bu-cu-ră în-tru cei de sus-Je-rar-hul Zi-di-to-ru-lui și pur-tă-to-rul de lu-mi-nă, dum-ne-ze-ies-cul tăi-nu-i-tor al lui Hris-tos Va-si-li-e.

Condacul Sf. Vasile glas 4

A-ră-ta-tu-te-ai te-mei ne-clin-tit Bi-se-ri-cii, dînd tu-tu-ror oa-me-ni-lor dom-ni-a cea ne-stri-ca-tă, pe-cet-lu-in-d-o cu în-vă-ță-tu-ri-le ta-le, de ce le ce-rești a-ră-tă-to-ru-le Va-si-le cu-vi-oa-se.

Botezul Domnului – 6 ianuarie

Troparul Botezului, glas I:

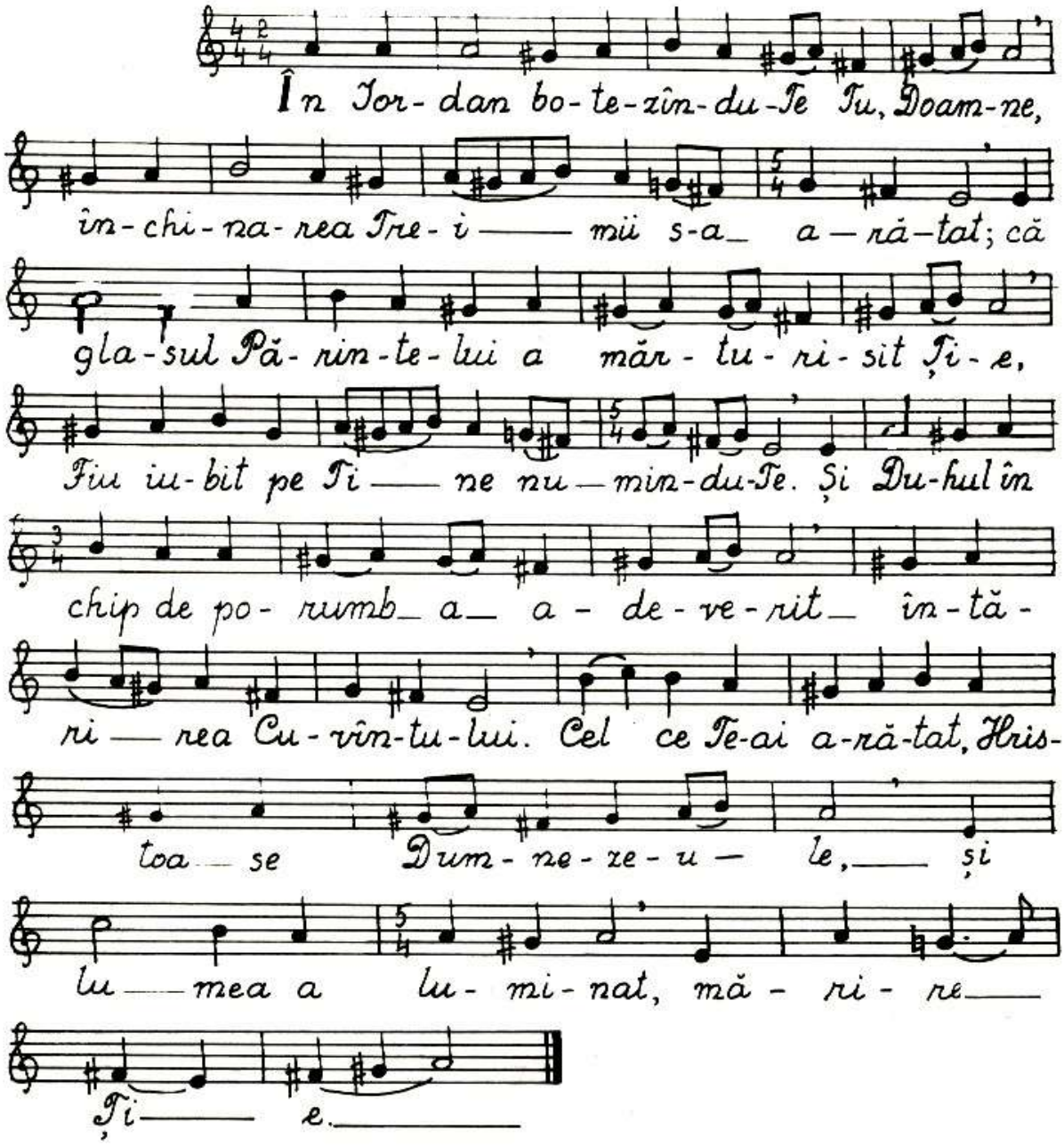

Catavasiile Botezului Domnului, glas II:

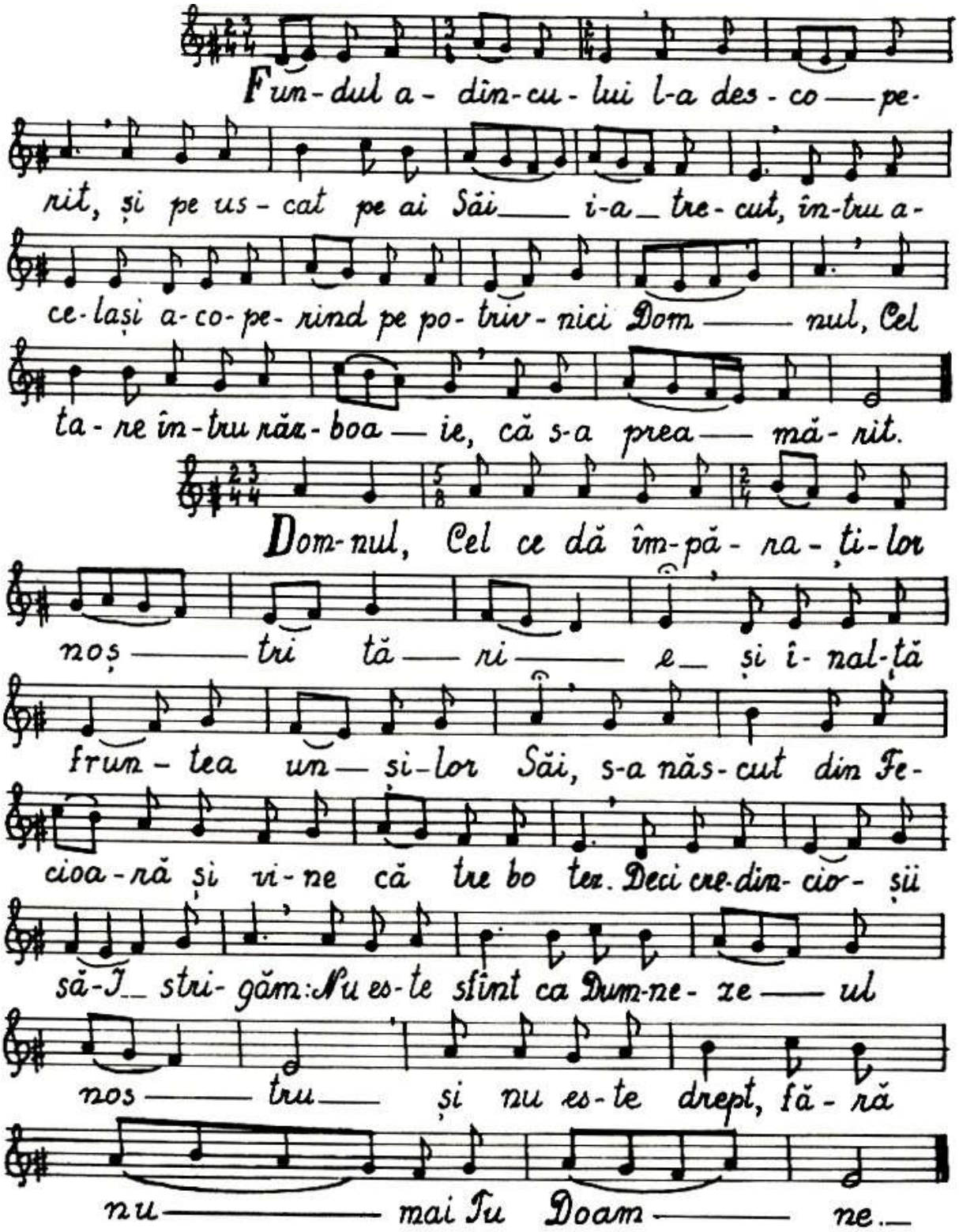

A - u - zi - tu - s - a, Doam - ne, gla - sul Tău,

Ca - re a zis, gla - sul ce - lui ce stri - gă în_ pus -

ti ——— e, cînd ai tu — nat___ pes - te a - pe mul - te,_

___ măr - tu - ri - sind___ Fi — u - lui Tău, cu to - tul fi - ind_ de

fa ——— ță,_ iar prin Du - hul a___ stri - gat:

Tu ești Hris - tos, În - te - lep - ciu - nea și pu — te — rea lui Dum - ne - zeu.

Ii - sus, În - ce - pă - to - rul vi - e ——— ții,

vi - ne să dez - le - ge o - sîn - da lui A — dam_ ce - lui în -

tîi zi dit; iar cu - ră - ți re ca u - nui Dum - ne -

zeu ne - tre - bu - in ——— du - I, pe cel că - zut îl cu - ră -

ți ——— te în___ Ior - dan, în - tru ca - re o - mo - rînd_

vraj ——— ba,_____ dă - ru - ieș - te pa - cea.

ca-re co-vîr-șeș — te toa-tă min — tea.

Glă-sul Cu-vîn-tu-lui, sfeș-ni-cul lu-

mi — nii, — lu-cea — fă-rul, Ner-gă-to-rul-î-na-

in tea Soa — re — lui, — în pus-ti-e stri-gă —

tu-tu-ror po-poa-re-lor: Po-că-i-ți-vă și mai î-na-in-te vă

cu — ră-ți-ți; — că ia-tă de fa — ță stă — Hris-

tos, mîn-tu-ind lu-mea din — stri-că-ciu — ne.

Pe ti-ne-rii cei bi-ne-cre-din-cioși,

ca-re au in-trat în cup-to — rul cel — cu foc, su-

flînd Du-hul — cel ră-co-ri-tor, și po-go-rî-rea dum-ne-ze-

ies-cu-lui În — ger, ne-vă-tă-mați —

i-a pă-zit. Deci, în vă-pa-ie ră-co-riți fi-

ind, cu mul-ți-mi — tă — cîn-tau: Prea-lău-da-te

Doam-ne al pă-rin-ți-lor și Dum-ne-

ze-u-le bi-ne ești cu-vîn-tat.

Să lău-dăm, bi-ne să cu-vîn-tăm și

să ne în-chi-năm Dom-nu-lui cîn-tînd, și

să-L prea î-năl-țăm pe Dîn-sul în-tru toți ve-cii.

Tai-nă mi-nu-na-tă a a-ră-tat cup-

to-rul Ba-bi-lo-nu lui, ca-re a iz-vo-rît

ro-uă. Că în va-lu-ri-le sa-le vrea să pri-

meas-că Ior-da nul pe fo-cul cel ne-tru-pesc și să în-

gă-du-ie pe Zi-di-to-rul, Cel ce se bo-

tea-ză cu tru-pul; pe Ca-re îl

bi- ne- cu- vin- tea- ză po- poa re- le

și Îl prea î- nal- ță în- tru toți ve- cii.

Nu în- bu- teș- te nici o lim-

bă a te lău- da du- pă vred- ni- ci e, ci se în-

tu- ne- că și min- tea cea mai pre- sus de

lu- me să cîn- te ți- e de Dum- ne-

zeu Năs- că- toa- re. În- să fi- ind

bu- nă, pri- meș- te cre- din- ța; că

știi rîv- na noas- tră cea dum- ne- ze-

ias- că; că tu creș- ti- ni- lor

ești o- cro- ti- toa- re, pe ti- ne

te- mă- rim.

Luminânda Botezului:

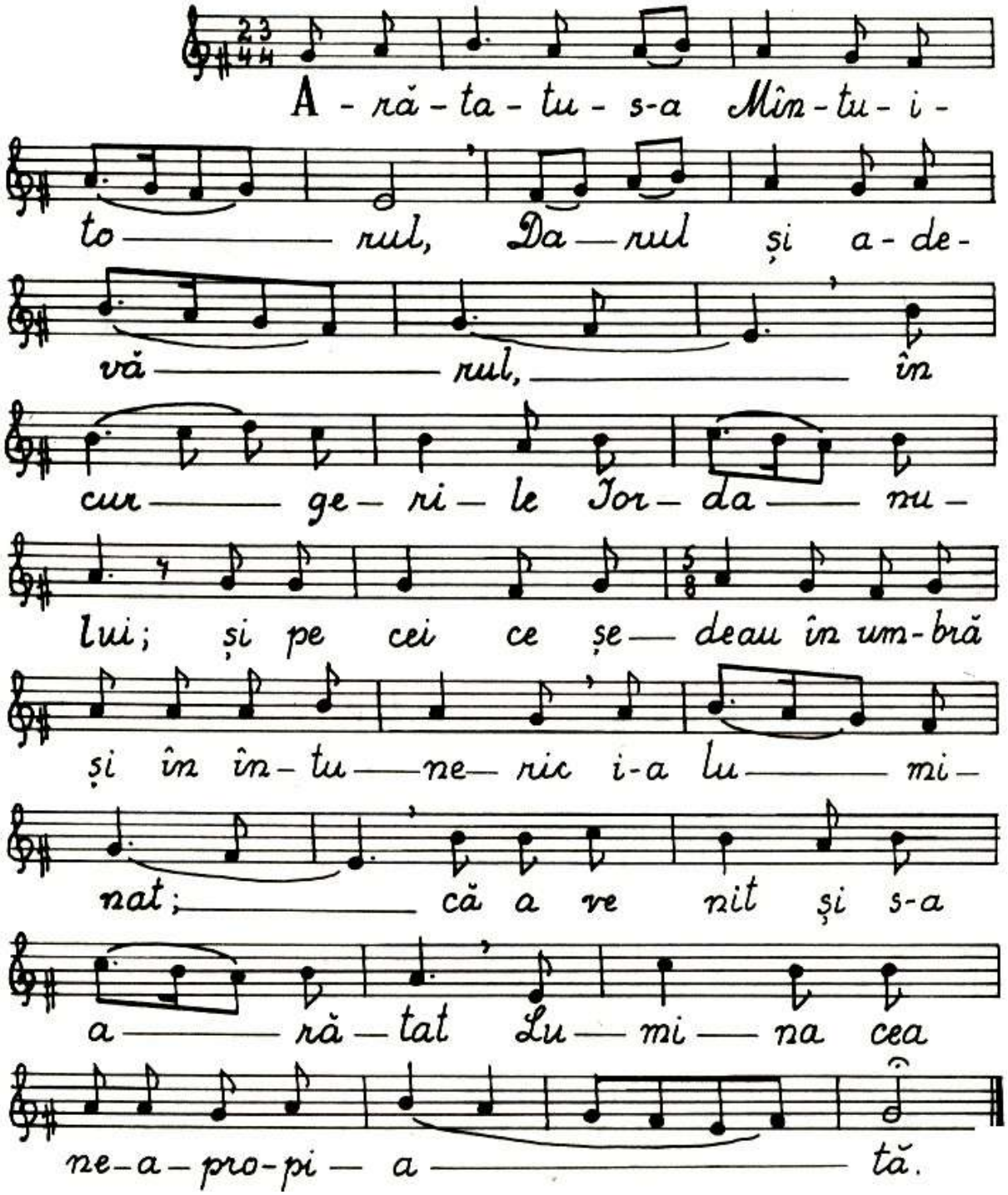

Condacul Botezului, glas III, **podobie:**

A - ră-ta — tu-Te-ai as — tăzi
lu — mii și lu-mi — na Ta, —
Doam — ne, — s-a — în-sem-
nat — pes-te — noi, ca — re cu — cu-noș-tin-tă
Te lău dăm. Ve - ni - t-ai — și Te-ai a — ră —
tat, lu-mi-na — cea — ne-a — pro-pi-a — tă.

Sfântul Ioan Botezătorul – 7 ianuarie

Troparul, glas 2

Po-me-ni — rea dreptu-lui cu lau — de,
ia-ră ți-e îți e-ste mărtu-ri — a Dom-nu-lui, Mer-gă-to-ru-le
î-na-in — te. Că te-ai a-ră-tat cu a-de-vă-rat și de-cât pro-

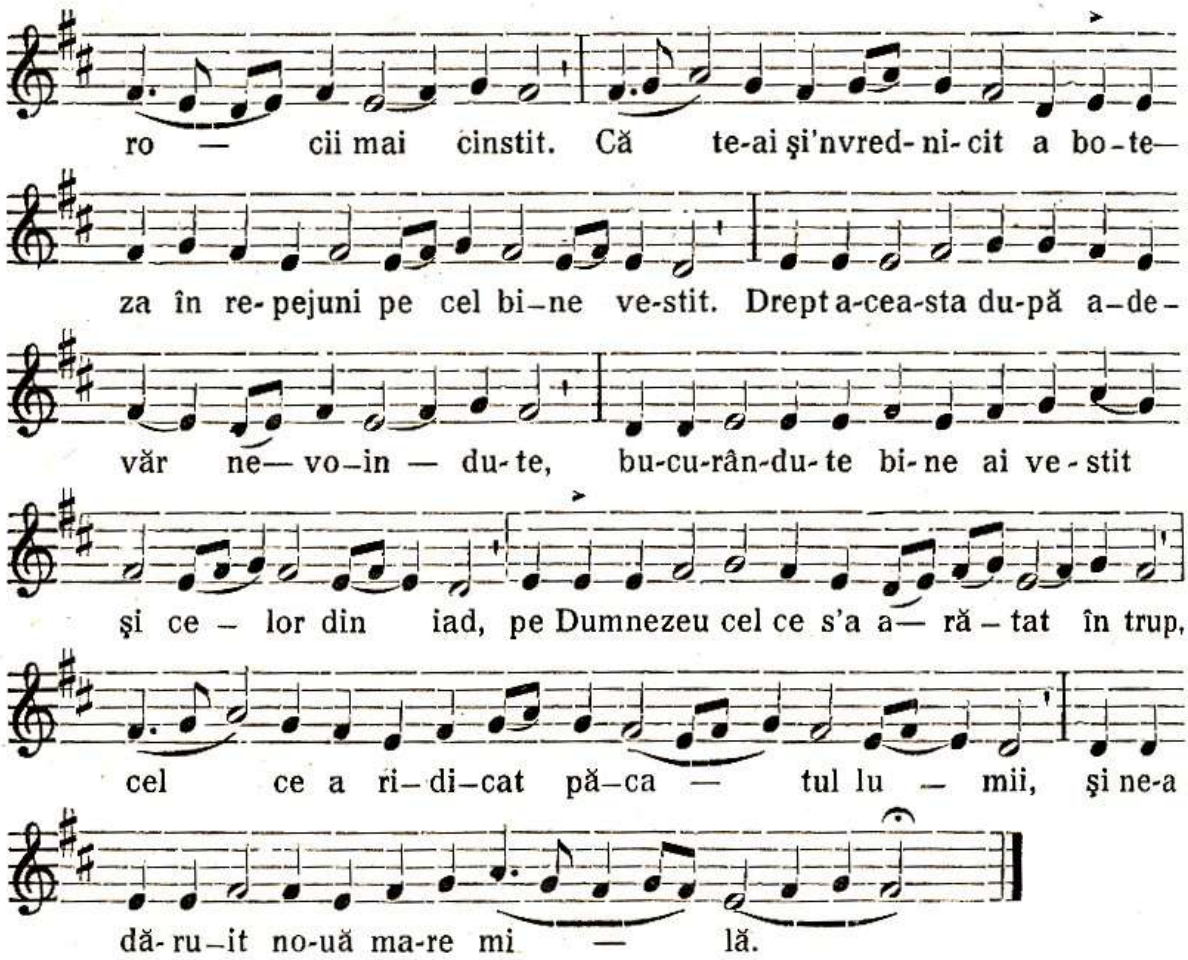

Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigorie şi Ioan – 30 ianuarie

Troparul, glas IV:

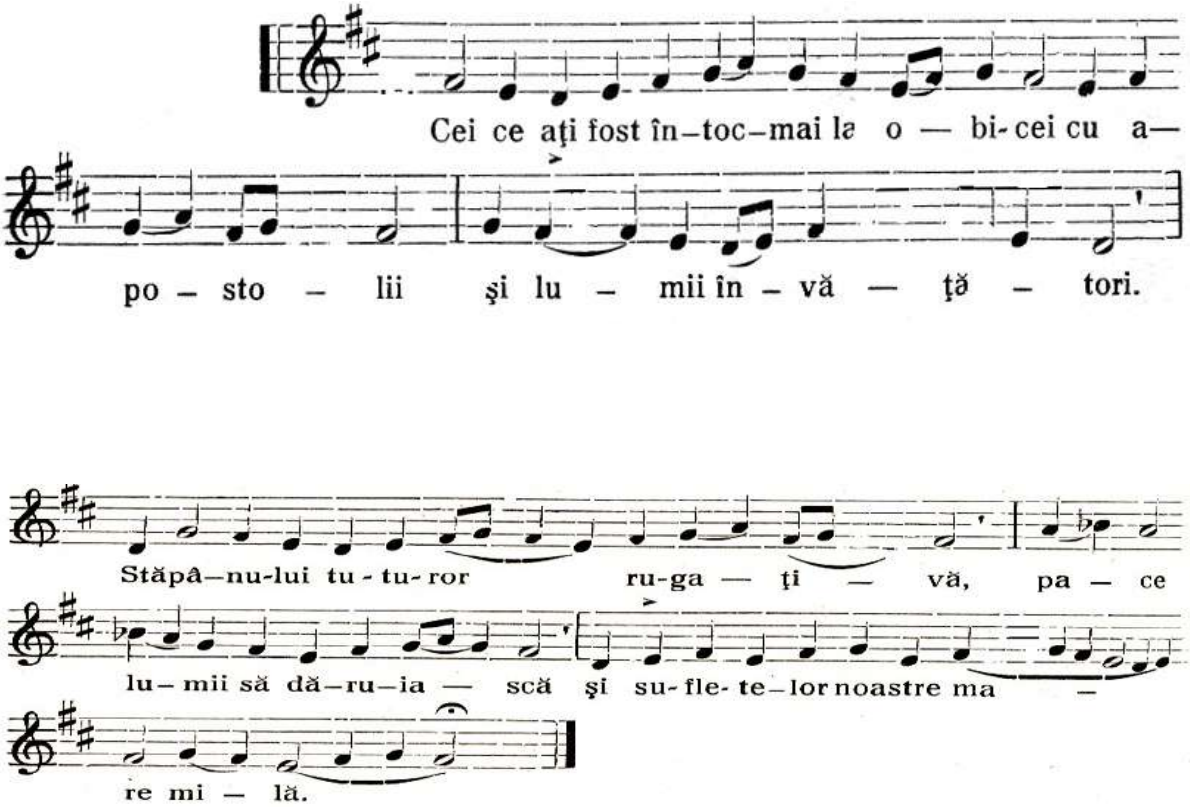

Varianta Arad, după Atanasie Lipovan

Întâmpinarea Domnului – 2 februarie

Troparul, glas I:

Bu-cu-ră-te cea pli-nă de dar, Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu Fe-cioa-ră, că din
ti-ne a ră-să-rit Soa-re-le drep-tă-ții, Hris-
tos Dum-ne-ze-ul nos-tru, lu-mi-
nînd pe cei din în-tu-ne-ric. Ve-se-leș-te-te și tu, bă-
trî-nu-le drep-te, cel ce a pri-mit în
bra-ț e pe slo-bo-zi-to-rul su-fle-te-lor
noas-tre, Cel ce ne-a dă-ru-it no-uă
și în-vi-e-rea.

Condacul, glas I:

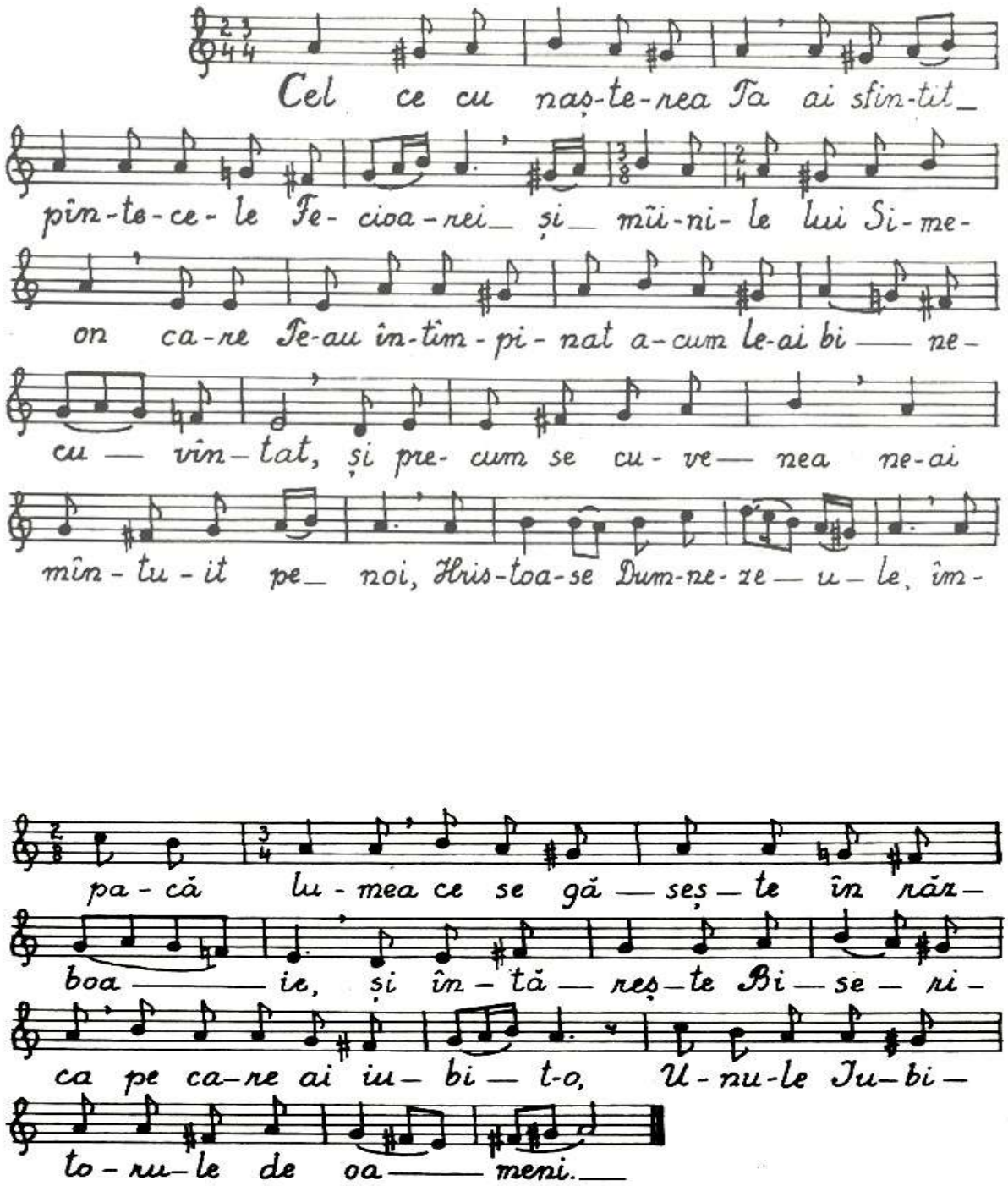

Catavasiile Întâmpinării Domnului:

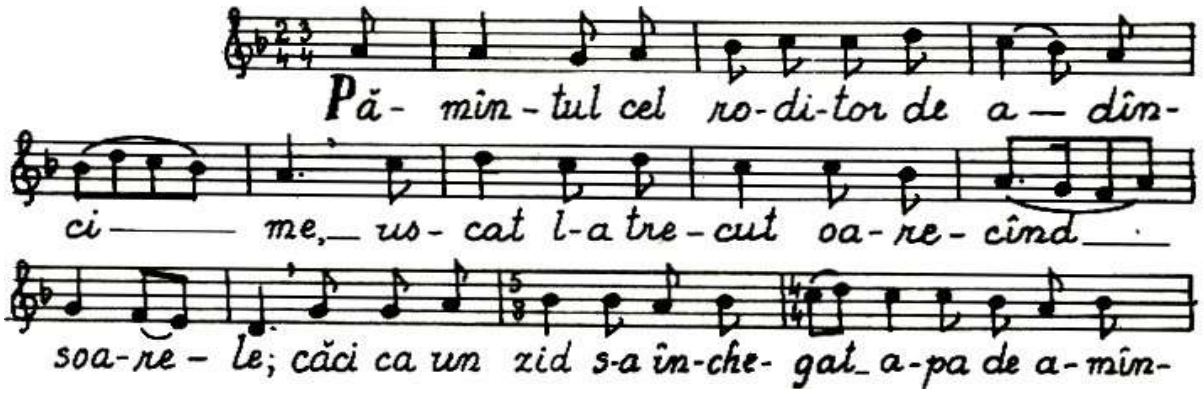
Pă- mîn-tul cel ro-di-tor de a — dîn-
ci — me, us- cat l-a tre-cut oa-re- cînd
soa-re- le; căci ca un zid s-a în-che- gat a-pa de a-mîn-

do - uă păr - ți - le, tre-cînd po-po-rul ma-rea pe-des-

tru; și lui Dum-ne-zeu cu plă - ce -

re - cîn - tînd: Să cîn - tăm Dom-nu-lui căci cu mă-

ri - re s-a prea - mă - rit.

In - tă - ri - rea ce-lor ce nă - dăj - du-

iesc spre Ti - ne, în - tă - reș - te,

Doam-ne, Bi - se - ri - ca Ta, pe ca - re ai cîș - ti-

ga - t-o cu scump sîn - ge - le Tău.

A - co - pe - ri - t-a ce-ru-ri-le bu-nă-

ta-tea Ta, Hris-toa - se; că ie-șind din chi-

vo-tul sfin - ți - rii Ta - le, din

Mai - că ne - vă - tă - ma - tă,

în Bi-se-ri-ca mă-ri — rii Ta — le —

— a-ră-ta-tu-Te-ai ca un prunc în bra — ț — pur-

tat; și s-au um-plut — toa — te de lau-da Ta.

Cînd a vă-zut I-sa-i-a, în — ve-

de-ni-e, pe Dum-ne-zeu — pe scaun prea î-nalt, de

în-ge-rii mă-ri-rii în-con-ju-rat, a stri-gat: O,

eu, ti-că-lo — sul. — Că am vă-zut mai î-na-

in-te pe Dum-ne-zeu — în-tru — pat, — pe

Cel ce stă-pî-neș — te pa — cea și lu-

mi-na cea ne — în-se — ra — tă.

Stri-ga-t-a Ți — e bă-trî-nul, vă-

zînd cu o-chii mîn-tu-i — rea, —

ca - re a ve - nit po-poa-re - lor de la Dum-ne-

zeu: His-toa - se, Tu ești Dum - ne - ze - ul meu.

Pe Ti - ne, Cel ce ai ră-co-rit în foc pe

ti — ne-rii cei ce Dum-ne - zeu Te-au nu -

mit, și din Te - cioa-ră ne-pă-ta-tă Te-ai să - lăș-lu - it,

Dum-ne-zeu-Cu-vîn- tul, Te lău - dăm, cîn - tînd cu

bu-nă cre-din — ță: Bi - ne-cu-vîn-tat ești Doam—

ne Dum-ne- ze- ul pă - rin - ți - lor noș — tri.

Să lău - dăm, bi - ne să cu- vîn-

tăm și să ne în - chi - năm Dom-nu-

lui cîn — tînd și să-L prea-î - năl -

țăm pe Dîn-sul în — tru toți ve — cii.

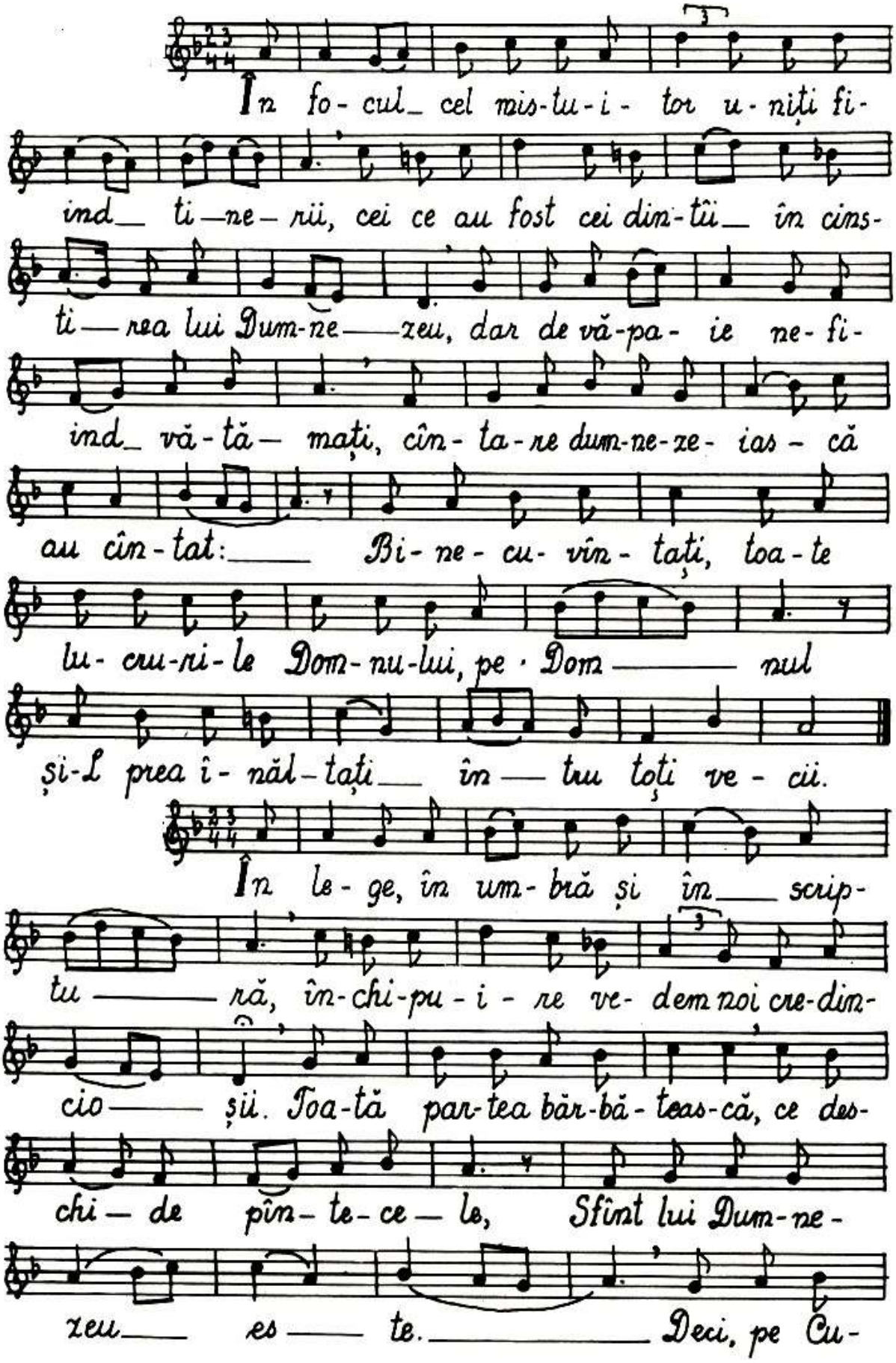
În fo-cul cel mis-tu-i-tor u-niți fi-
ind ti-ne-rii, cei ce au fost cei din-tîi în cins-
ti-rea lui Dum-ne-zeu, dar de vă-pa-ie ne-fi-
ind vă-tă-mați, cîn-ta-ne dum-ne-ze-ias-că
au cîn-tat: Bi-ne-cu-vîn-tați, toa-te
lu-cru-ri-le Dom-nu-lui, pe Dom-nul
și-l prea î-năl-tați în tru toți ve-cii.
În le-ge, în um-bră și în scip-
tu-ră, în-chi-pu-i-re ve-dem noi cre-din-
cio-și. Toa-tă par-tea băr-bă-teas-că, ce des-
chi-de pîn-te-ce-le, Sfînt lui Dum-ne-
zeu es-te. Deci, pe Cu-

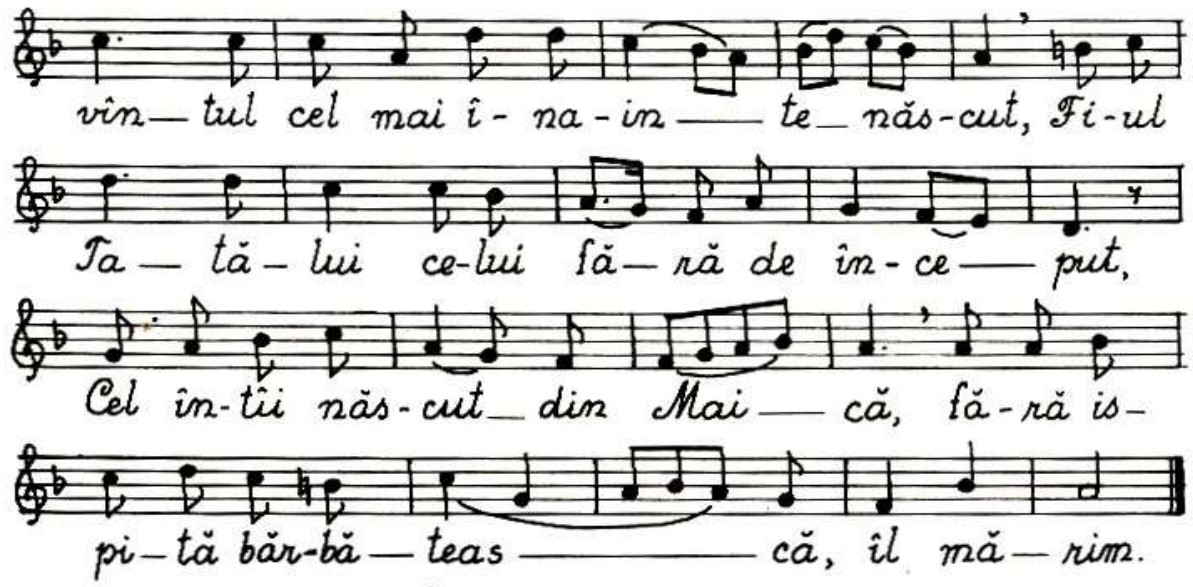

Bunavestire – 25 martie

Troparul, glas I

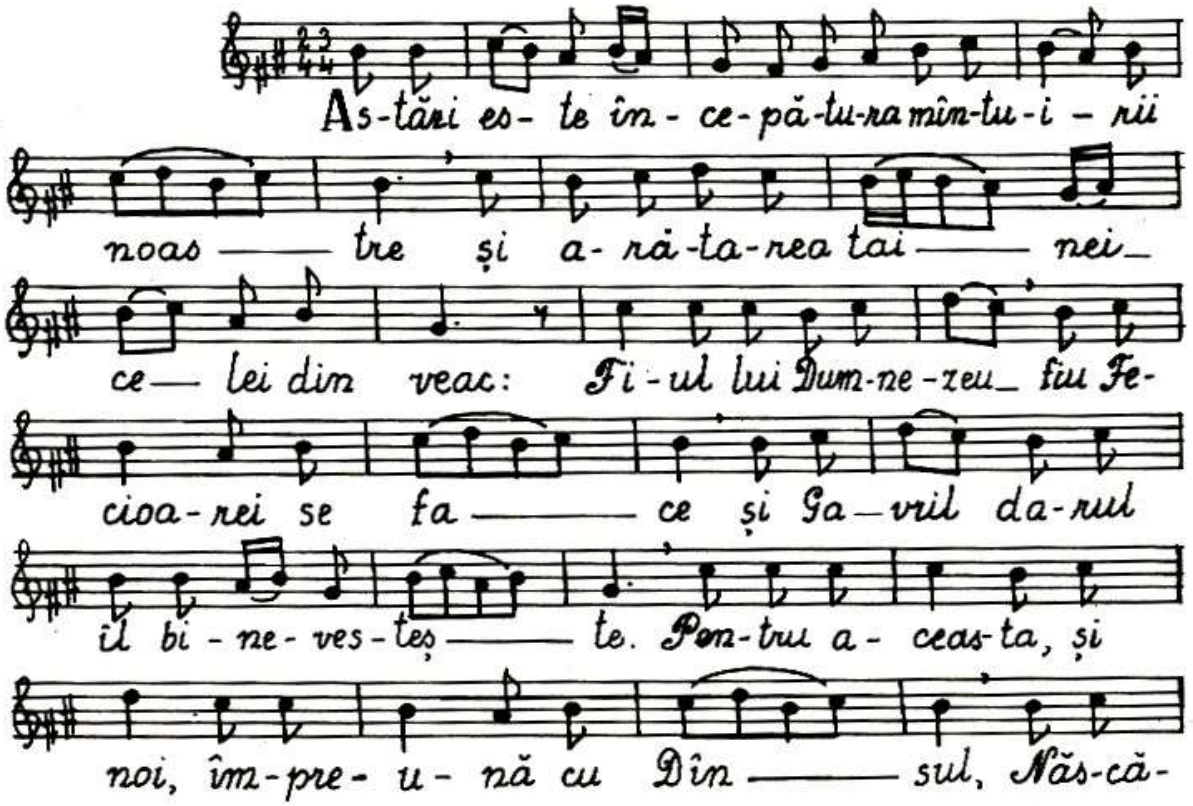

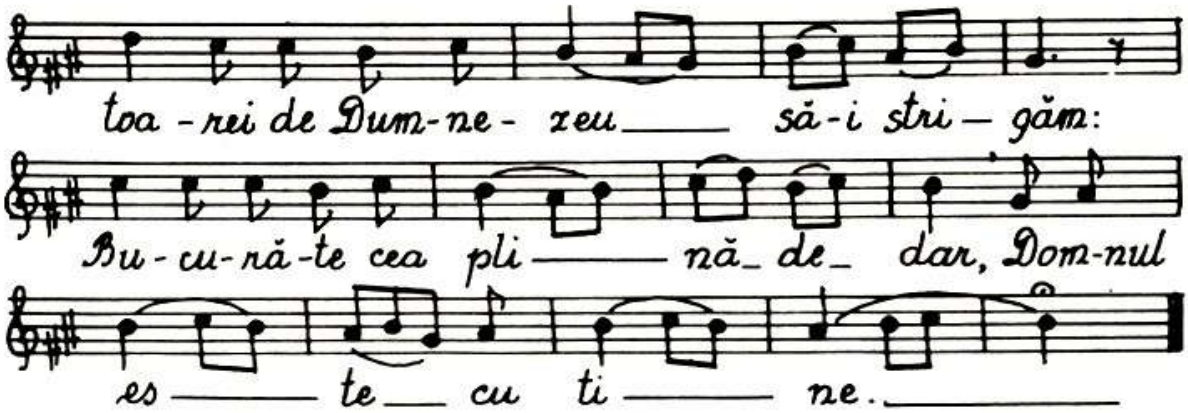
toa - rei de Dum-ne- zeu ___ să-i stri — găm:
Bu-cu-ră-te cea pli ___ nă_ de_ dar, Dom-nul
es ___ te__ cu ti ___ ne.___

Condacul Buneivestiri

Glasul al 8-lea

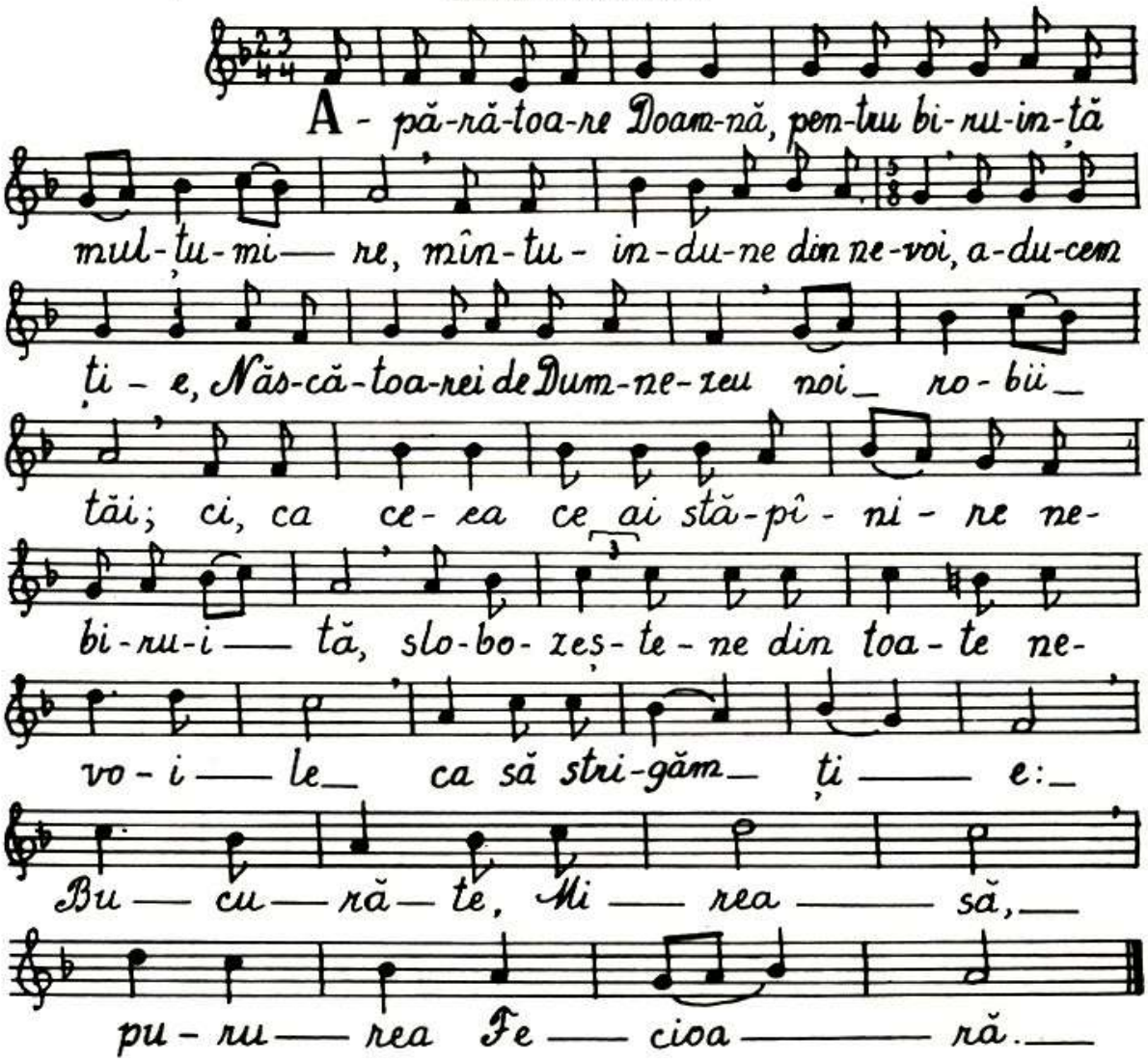
A - pă-ră-toa-re Doam-nă, pen-tru bi-ru-in-ță
mul-ți-mi— re, mîn-tu- in-du-ne din ne-voi, a-du-cem
ți - e, Năs-că-toa-rei de Dum-ne-zeu noi_ ro-bii_
tăi; ci, ca ce-ea ce ai stă-pî - ni - re ne-
bi-ru-i — tă, slo-bo-zeș-te-ne din toa-te ne-
vo-i — le_ ca să stri-găm_ ți ___ e:_
Bu — cu — ră — te, Mi — rea ___ să,__
pu-ru — rea Fe — cioa ___ ră.__

Intrarea Domnului în Ierusalim – Floriile

Troparul, glas I:

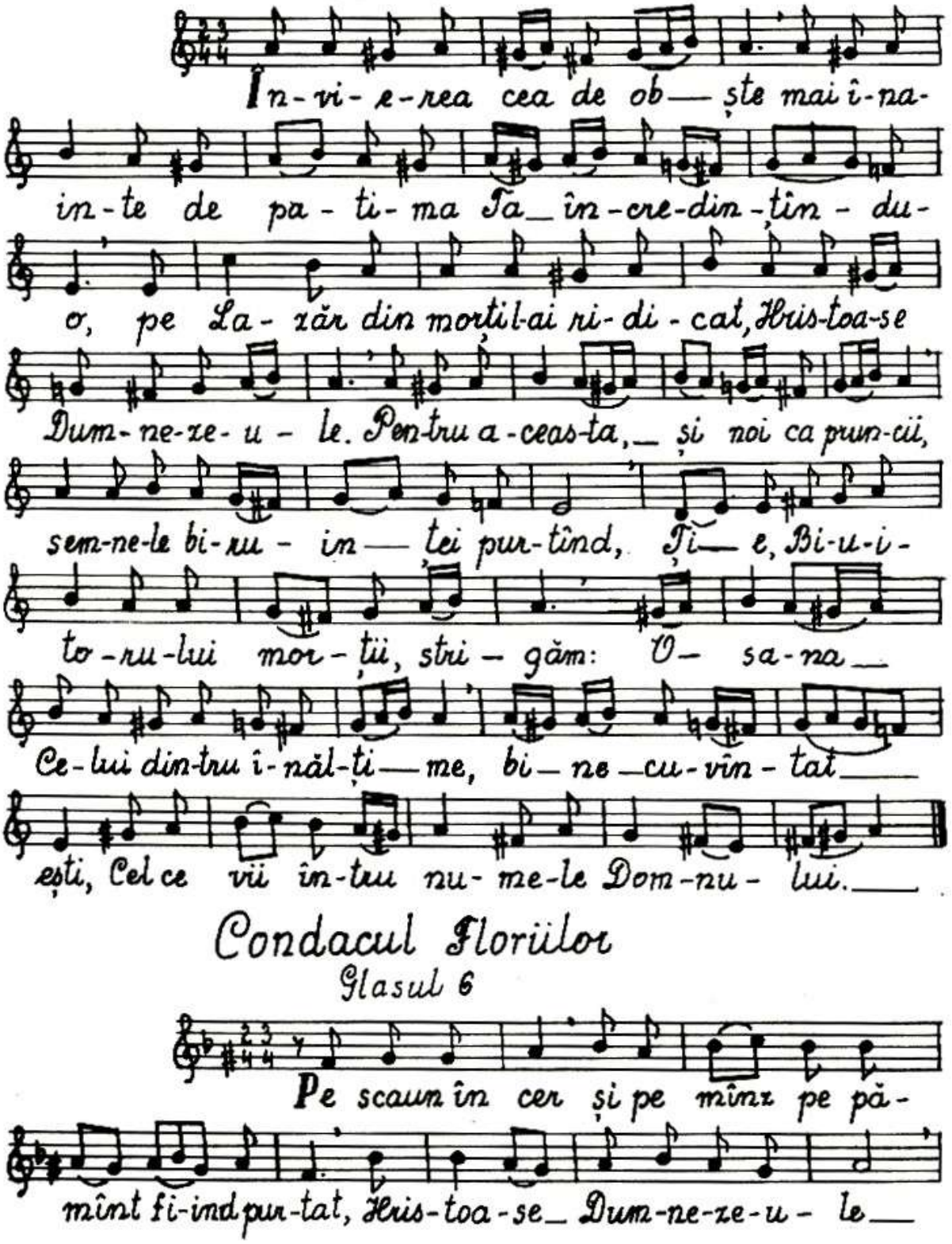

Condacul Floriilor

Glasul 6

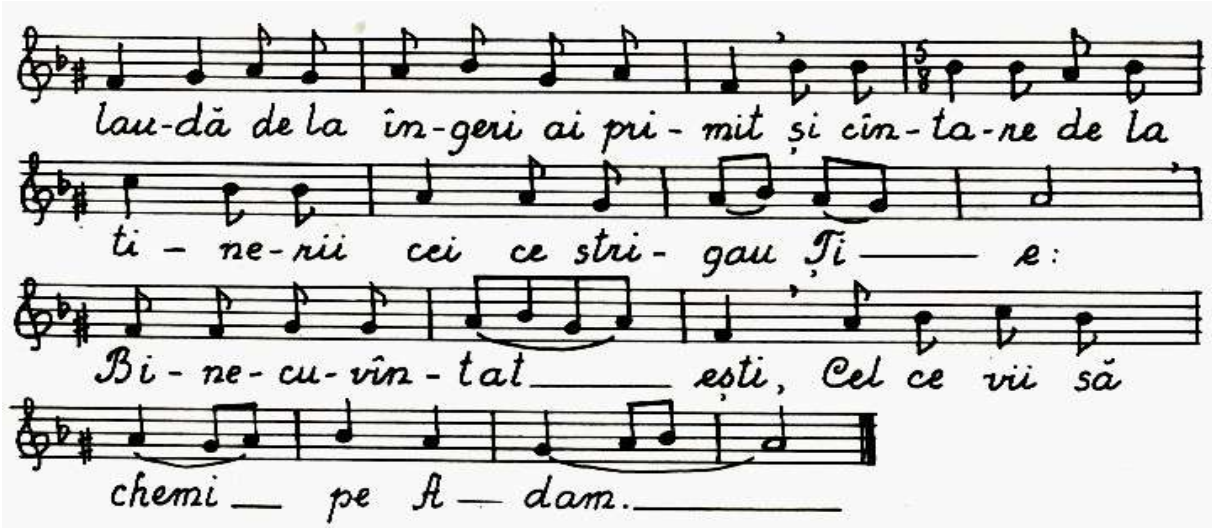
lau-dă de la în-geri ai pri-mit și cîn-ta-ne de la
ti-ne-rii cei ce stri-gau Ți e:
Bi-ne-cu-vîn-tat este, Cel ce vii să
chemi pe Ad-am.

Cântări la Ceasuri

Ceasul I

Veniți să ne închinăm… cu ps. 5, 89, 100, apoi troparul gl. VI „Dimineața auzi glasul meu…” (de trei ori), strana citeşte rugăciunea: „Cum te vom numi, ceea ce eşti plină de har…”. Se continuă cu celelalte stihuri după cum urmează:

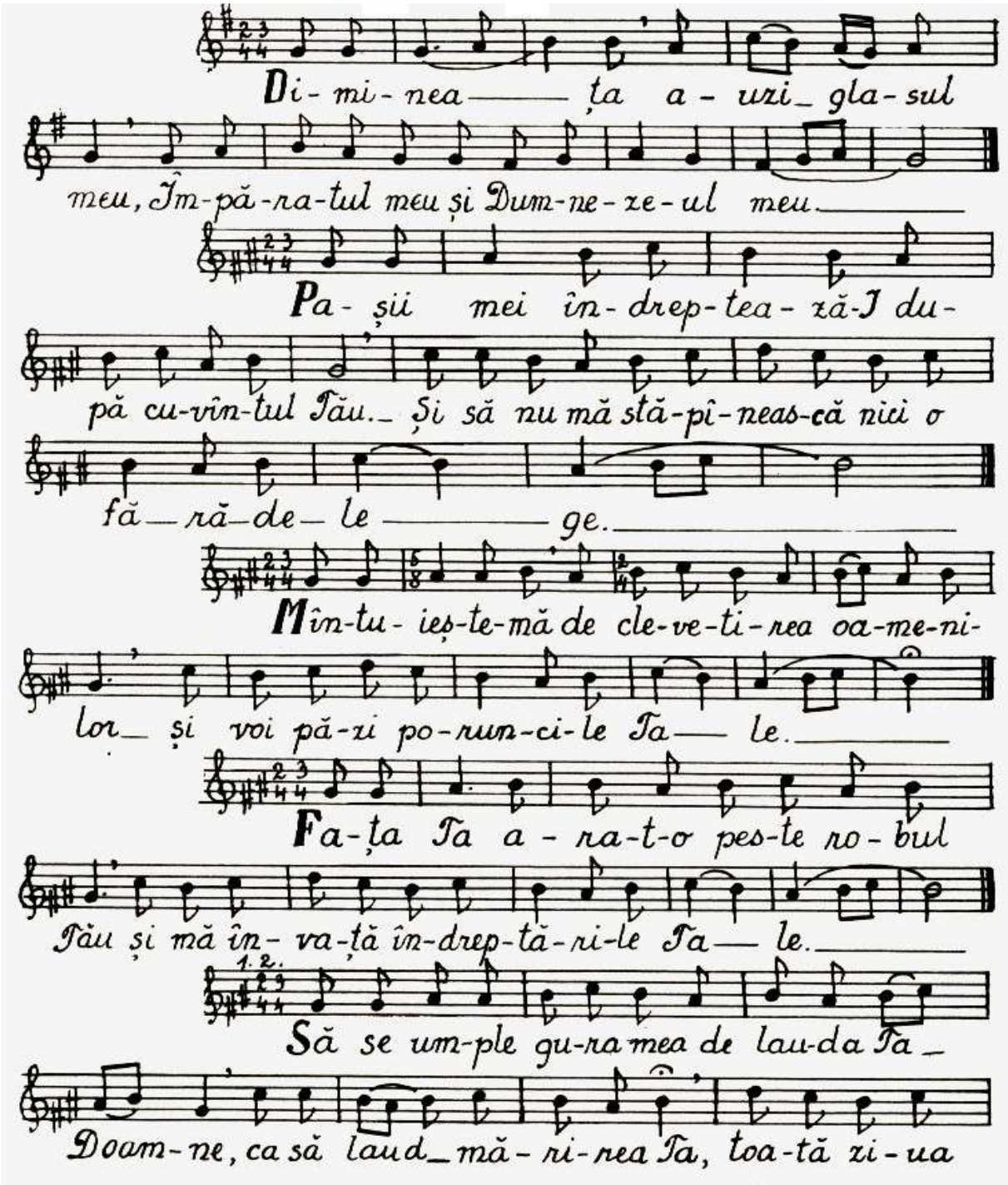

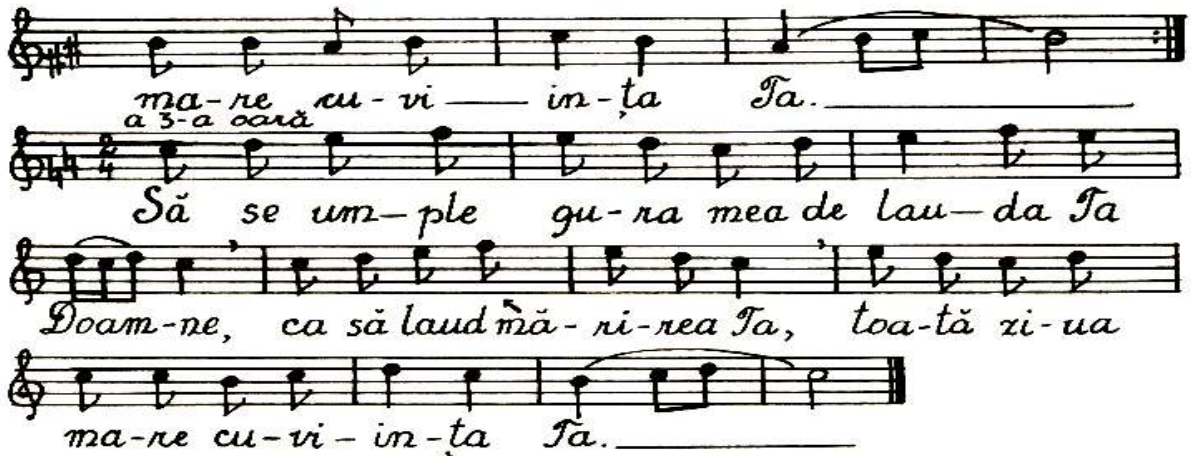

Se va vedea continuarea slujbei în Ceaslov sau Antologhion.

Ceasul III:

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeul nostru…

Strana: Amin, veniți să ne închinăm…cu ps. 16, 24, 50, troparul glas VI:

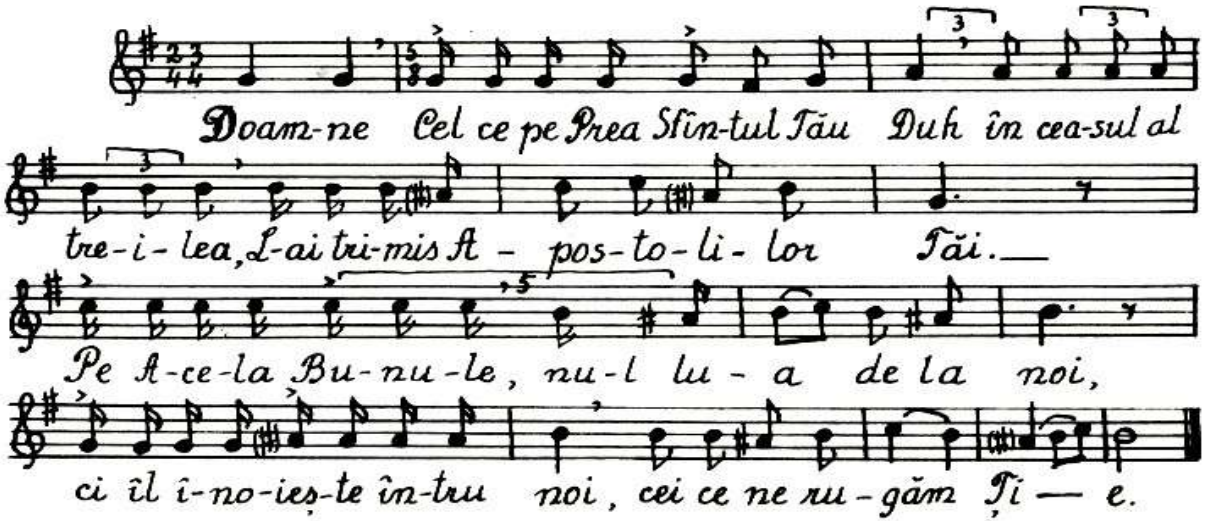

Se continuă slujba după rânduiala din Ceaslov sau Antologhion.

[157] Ceasurile sunt alcătuite din citiri făcute la strană. În prima parte sunt lecturi din psalmi, simbolizând epoca Vechiului Testament, în partea a doua sunt cântate o serie de tropare, care ne duc cu gândul la împlinirea profeților di V. Test. , iar partea a treia cuprinde rugăciunea de încgeiere. Rolul preotului este foarte redus

Ceasul VI

Veniți să ne închinăm…(de trei ori) cu ps. 53,54, 90, apoi troparul glas II:

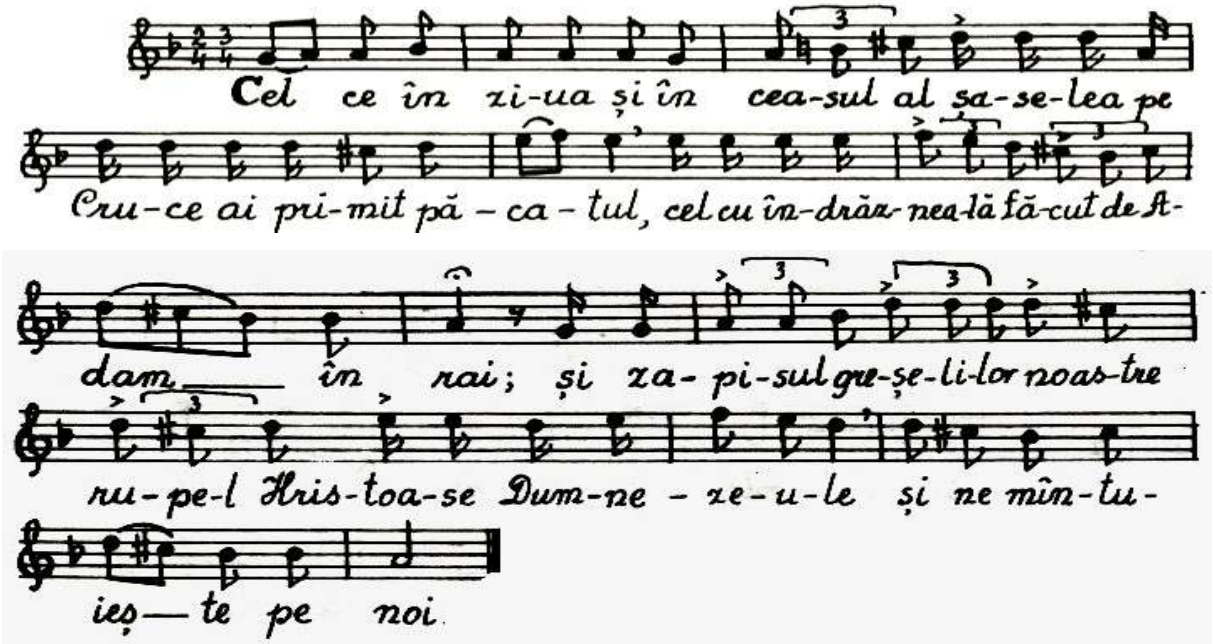

Ceasul IX

Veniți să ne închinăm… (re trei ori), ps. 83, 84, 85, troparul glas VIII:

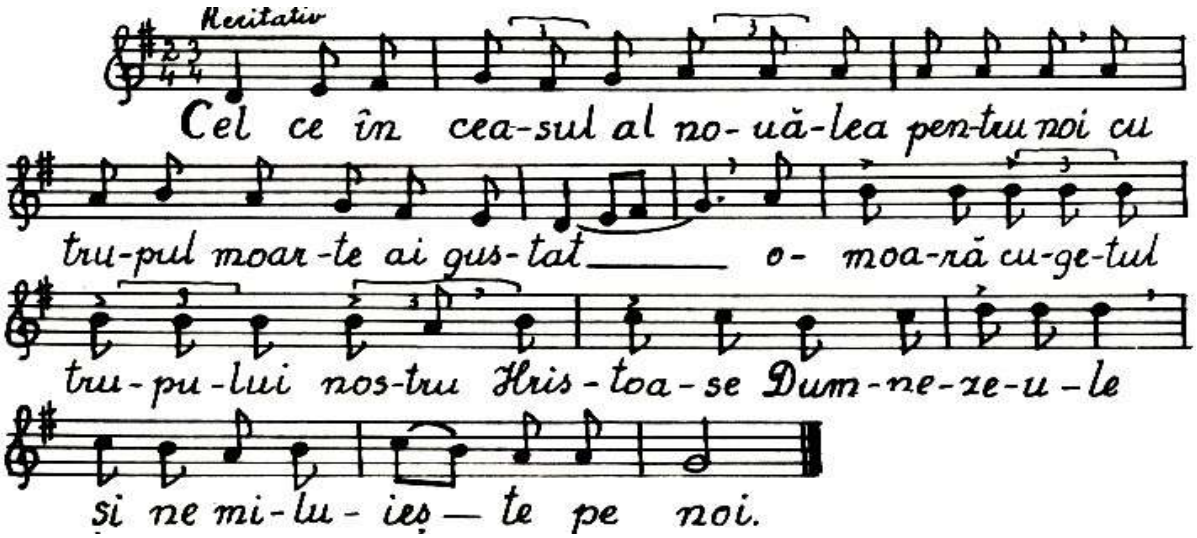

Mărire…Și acum… „Cel ce pentru noi Te-ai născut din Fecioară…” (glas VIII). Se continuă slujba după Ceaslov sau Antologhion.

Obedniţa[158] (După Ceasul IX, strana cântă Fericirile.)

[158] Obednița se mai numeşte şi Prânzânda (de la obed = prânz, din slavonă) se oficiază în mănăstiri. Ea înseamnă şi închipuirea Sf. Liturghii, uneori fiind făcută în locul Sf. Lit.

Recit.

În-tru îm-pă-ră-ți-a Ta cînd vei ve-ni. po-me-neș-te-ne pe-noi Doam-ne.

Fe-ri-ciți sînt cei să-raci cu du-hul, că a-ce-lo-ra es-te îm-pă-ră-ți-a ce-ru-ri-lor.

Refren

Po-me-neș-te-ne pe noi Doam-ne, cînd vei ve-ni în-tru îm-pă-ră-ți-a Ta.

Fe-ri-ciți sînt cei ce plîng, că a-ce ia se vor mîn-gî-ia.

Pomenește-ne pe noi Doamne,..

Fe-ri-ciți sînt cei blînzi, că a-ce-ia vor moș-te-ni pă-mîn-tul.

Pomenește-ne pe noi...

Fe-ri-ciți sînt cei ce flă-mîn-zesc și în-se-tea-ză de drep-ta-te, că a-ce-ia se vor să-tu-

Pomenește-ne pe noi...

ce-lo-ra es-te îm-pă-ră-ți-a ce-ru-ri-lor.

Refren

Po-me-neș-te-ne pe noi Doam-ne, cînd vei ve-

ni în-tru îm-pă-ră-ți-a Ta.

Fe-ri-ciți sînt cei ce plîng, că a-ce-ia se vor mîn-gî-

ia. Pomenește-ne pe noi Doamne,..

Fe-ri-ciți sînt cei blînzi, că a-ce-ia vor moș-te-

ni pă-mînt-tul. Pomenește-ne pe noi...

Fe-ri-ciți sînt cei ce flă-mînd-zesc și în-se-

tea-ză de drep-ta-te, că a-ce-ia se vor să-tu-

ra. Pomenește-ne pe noi...

Fe-ri-ciți sînt cei mi-los-tivi, că a-

ce-ia se vor mi-lu-i. Pomenește-ne pe noi...

Fe-ri-ciți sînt cei cu-rați cu i-ni-ma, că a-

Pomenește-ne pe noi...

ce-ia vor ve-dea pe Dum-ne-zeu

Fe-ri-ciți sînt fă-că-to-rii de pa-ce, că a-ce-ia

Pomenește-ne pe noi...

fi-ii lui Dum-ne-zeu se vor che-ma.

Fe-ri-ciți sînt cei pri-go-niți pen-tru drep-

ta-te, că a-ce-lo-ra es-te îm-pă-ră-ți-a

Pomenește-ne pe noi...

ce-ru-ri-lor.

Fe-ri-ciți veți fi cînd vă vor o-că-rî pe voi și

vă vor pri-go-ni și vor zi-ce tot cu-vîn-tul rău

Pomenește-ne...

îm-po-tri-va voas-tră, min-tind pen-tru mi-ne.

Bu-cu-ra-ți-vă și vă ve-se-liți, că

Pomenește-n

pla-ta voas-tră mul-tă es-te în ce-ruri.

Refren

Mă-ri-re Tatălui și Fiului și Sfîn-tu-lui Duh. Po-me-

neș-te-ne pe noi Doam-ne, cînd vei ve-ni în-tru

îm-pă-ră-ți-a Ta

Și a cum și pu-ru-rea și în ve-cii

Pomenește-ne pe noi, Doamne, ...

ve-ci-lor. A-min.

Po-me-neș-te-ne pe noi

Doam ne, cînd vei ve ni în-tru

îm-pă-ră-ți-a Ta.

Po-me-neș-te-ne pe noi Stă-

cînd vei veni.

pî ne,

Po-me-neș-te-ne pe noi

cînd vei veni...

Sfîn te,

Cântări la Denii

Deniile[159] sunt slujbe de priveghere, care se oficiază (la mănăstiri), seara în ajunul sărbătorilor, sau în Postul Mare, în toate bisericile, (săptămâna a V a, miercuri, Canonul cel Mare a Sf. Andrei Criteanul, iar vineri, Acatistul Buneivestiri). În săptămâna patimilor se oficiază denii începând cu seara Duminicii Floriilor până în vinerea patimilor. La Deniile din Duminica Floriilor, luni şi marți, se cântă troparul „Iată Mirele vine în miezul nopții…”, pe glasul VIII:

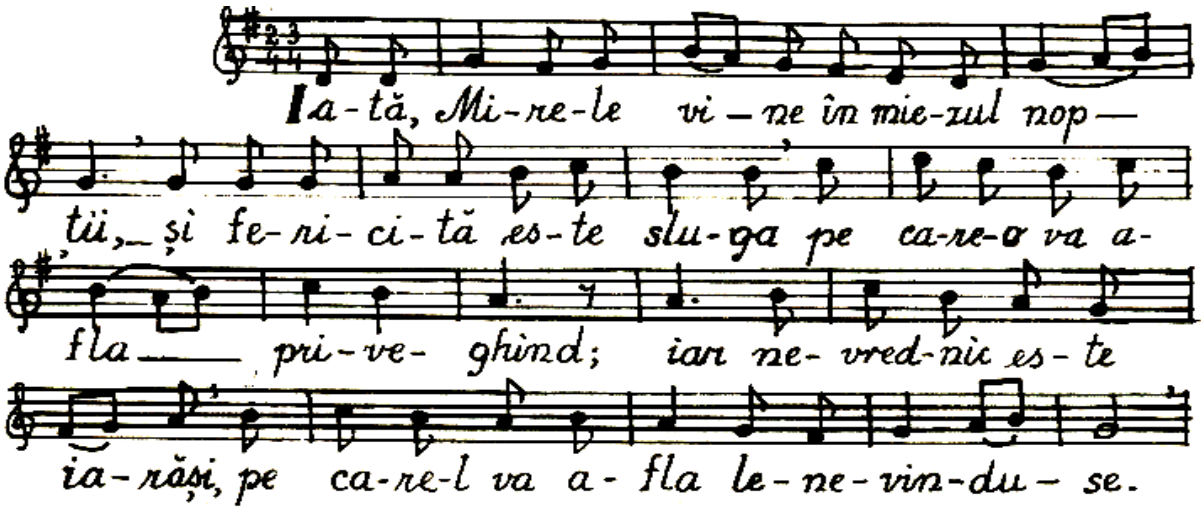

[159] Cuvântul denie vine din l. slavonă (vdenie), priveghere sau slujbă de noaptea. Ea aminteşte de vremea persecuțiilor când slujbele se oficiau noaptea

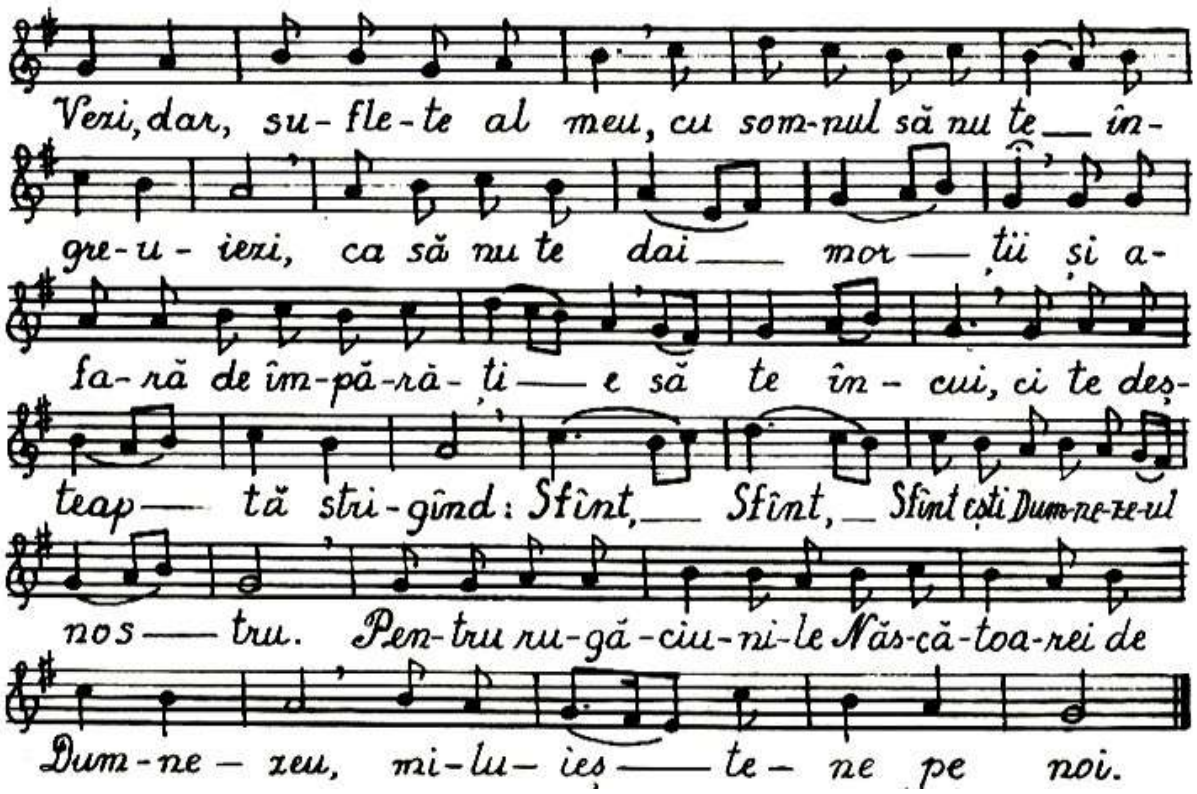

La Deniile din Duminica Floriilor, luni, marți şi miercuri se cântă luminânda (svetilna) **„Cămara Ta Mântuitorule…”**:

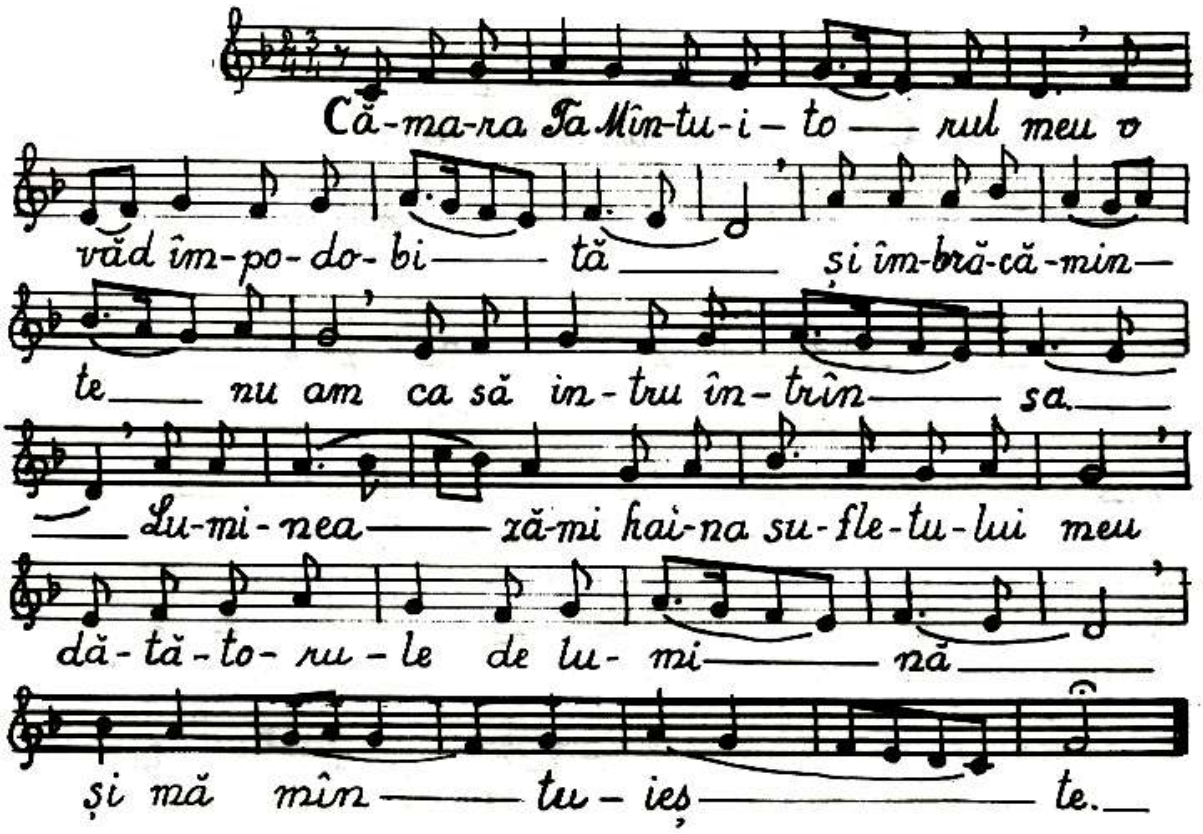

La **Denia de miercuri şi joi seara** se cântă troparul **„Când măriții ucenici…”**, glas VIII:

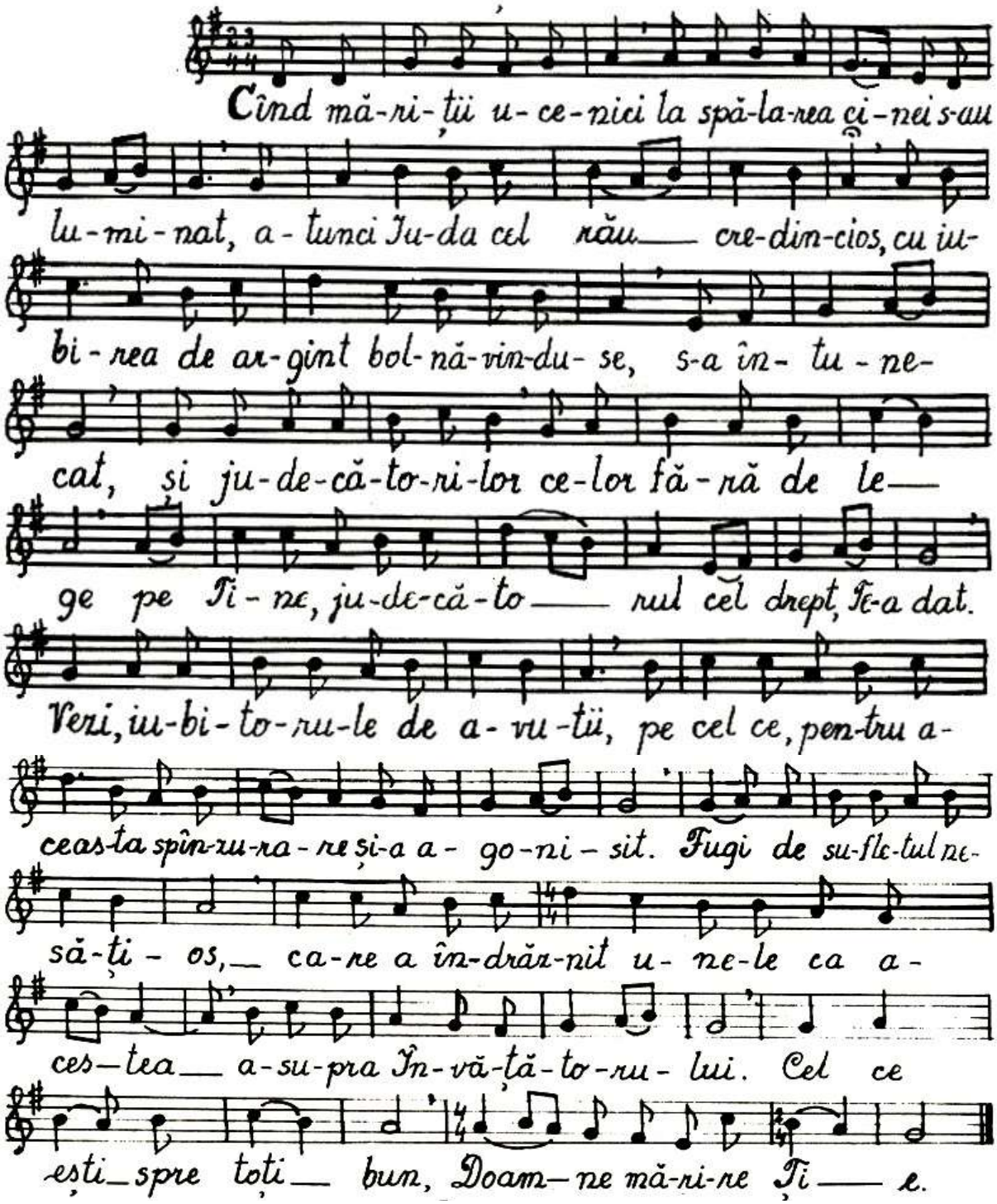

La **Denia de joi seara**, înainte şi după citirea Evangheliilor se cântă **„Mărire îndelung răbdării Tale Doamne”**:

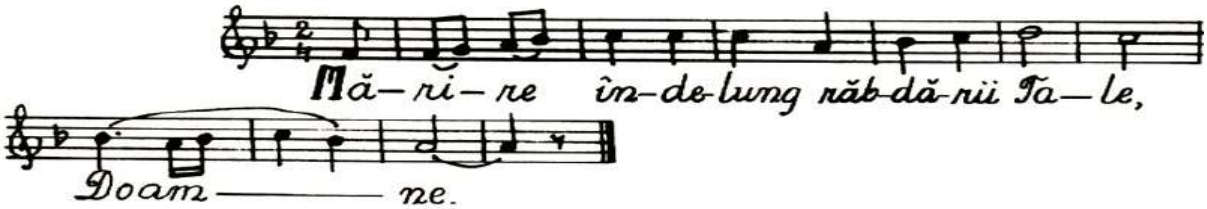

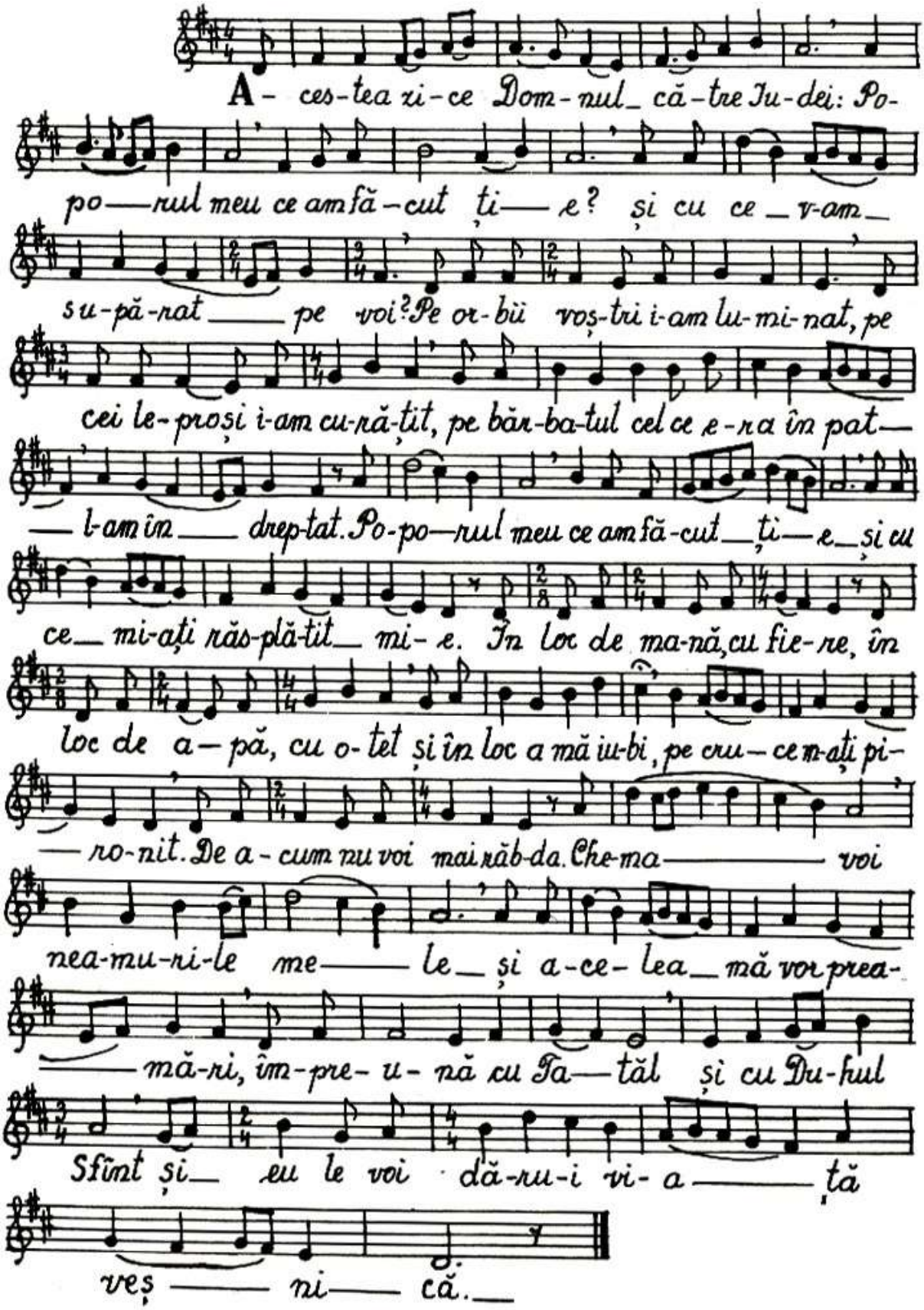

Antifonul 12, glas VIII, din Joia Patimilor, **„Acestea zice Domnul către iudei”.**

Sedealna glas IV, **„Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul legii…”**, se cântă după antifonul 15:

Răs-cum-pă-ra — tu — ne-ai pe noi
din bles-te-mul le- gii cu scump sîn-ge-le Tău, pe
Cru - ce pi - ro — nin — du — Te —
și cu- su-li - ța îm-pun-gîn-du — Te, ne-mu-
ri - re ai iz — vo — rît — oa — me-ni-
lor Mîn-tu-i-to-rul nos — tru mă-ri-re
Ți — e. —

Prochimenul glas IV din Joia Patimilor,

„Împărțit-au hainele mele loruși…”:

Îm-păr-ți — t-au hai-ne-le me — le
lo — ruși, și pen-tru că-ma-șa mea —
au a-run-cat — sorți.

Prohodul Domnului – Denia din Vinerea Patimilor

Starea I:

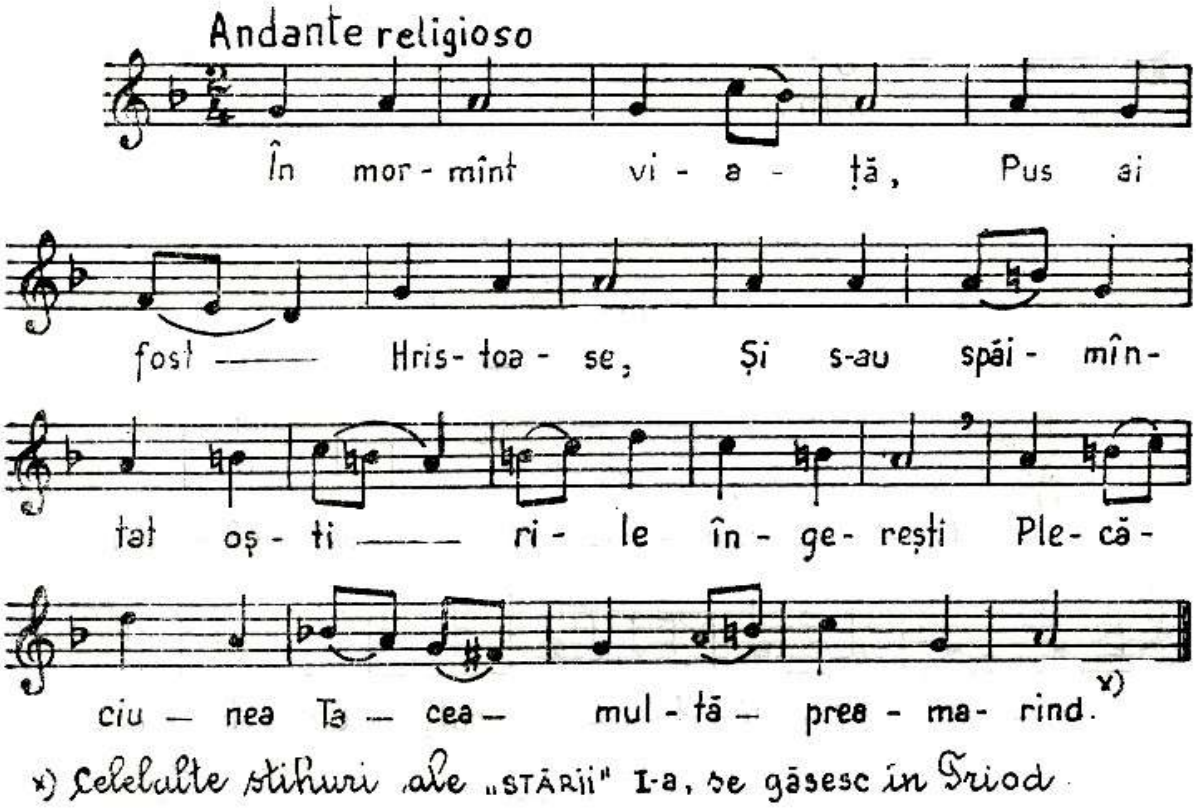

2 Dar cum mori, Viață,
Şi cum şezi în mormânt,
Şi împărăția morții Tu o zdrobeşti
Şi pe morții cei din iad îi înviezi.

3 Te mărim pe Tine,
Iisuse Doamne,
Și-ngroparea Îți cinstim şi patimile,
Că din stricăciune Tu ne-ai izbăvit.

4 Cel ce-ai pus pământul,
Cu măsuri, Hristoase,

Astăzi şezi în mic mormânt, Ziditorule,

Şi din gropi, pe cei ce-au murit înviezi.

Starea a II-a:

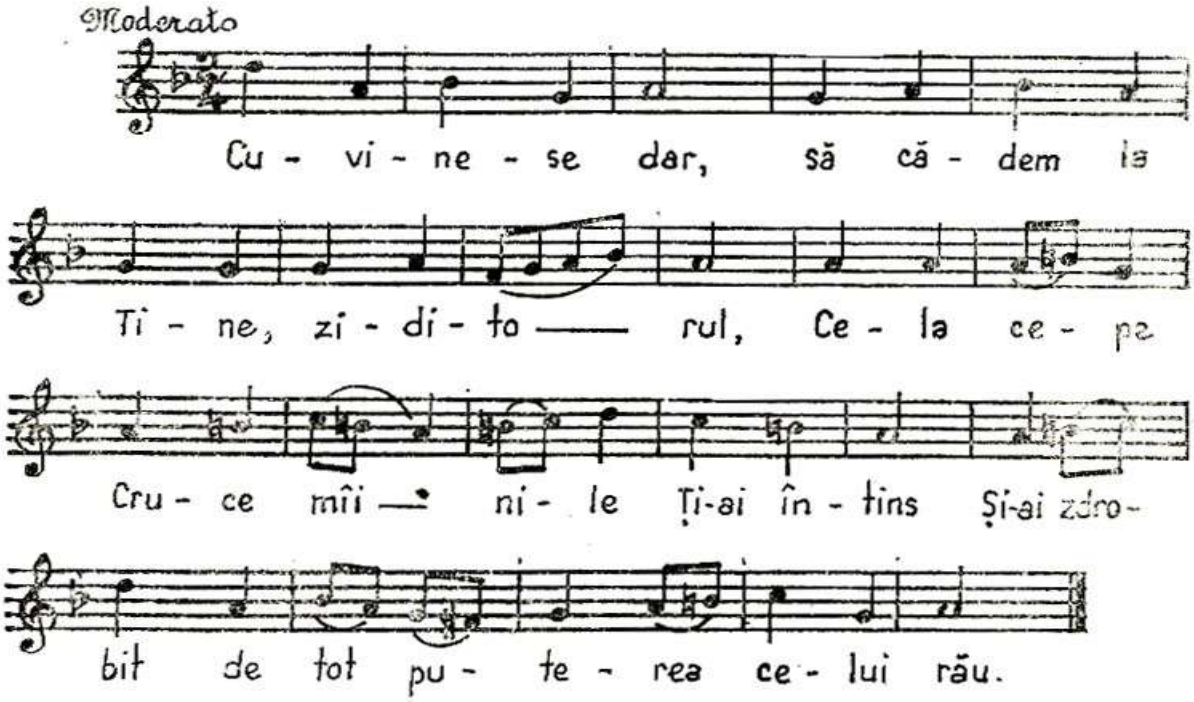

2 Cuvine-se dar,

Să-ți dăm slav-a toate Ziditorul,

Că din patimi Tu ne-ai scos, prin patima Ta,

Şi din stricăciune toți ne-am izbăvit.

3 Soarele-a apus,

Iar pământul s-a clătit, Cuvinte,

Apunând Tu, ne-nseratul Soare, Hristos,

Şi cu trupul în mormânt punându-Te.

4 Somn învietor,

În mormânt dormind, Hristoase Doamne,

Din cel greu somn al păcatului ai sculat,

Întreg neamul omenesc cel păcătos.

5 Una-ntre femei,

Te-am născut Fiu, fără de durere;

Dar acum sufăr dureri, prin patima Ta,

Cea curată, mult jelindu-se zicea.

Starea a III-a:

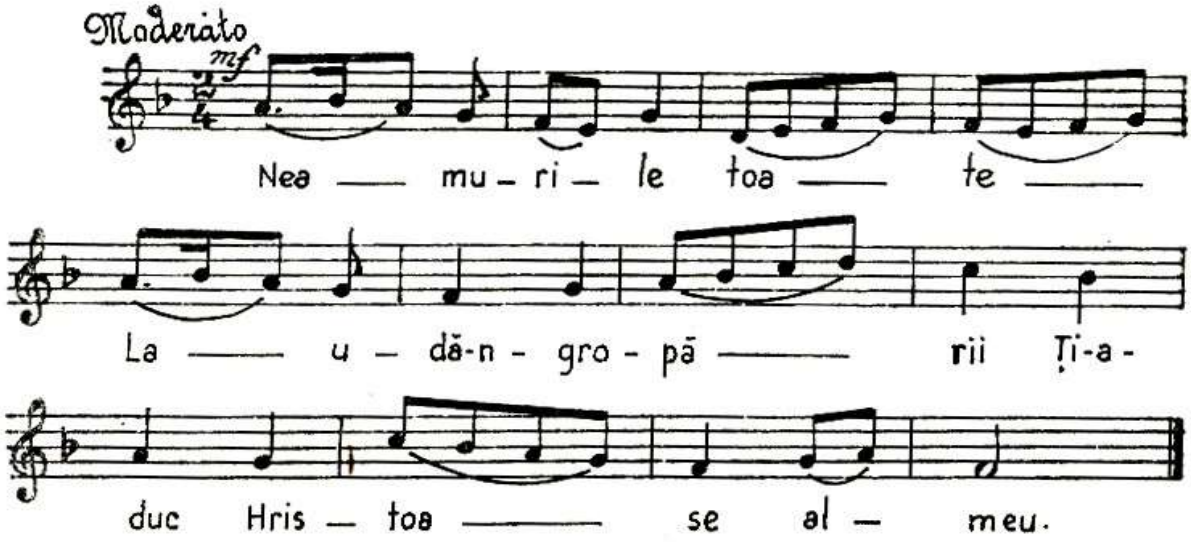

2 Arimatianul,

Jalnic Te pogoară,

Și în mormânt Te-ngroapă.

3 De mir purtătoare,

Mir Ție, Hristoase,

Ți-aduc cu sârguință

4 Vino-ntreagă fire,

Psalmi de îngropare,

Lui Hristos să-I aducem.

5 Pe cel viu cu miruri,

Ca pe-un mort să-L ungem,

Cu mironosițele.

6 Fericitul Iosif,

Trupul ce dă viață,

Al lui Hristos îngroapă.

7 Cei hrăniți cu mană,

Oțet și cu fiere

Ți-aduc, Hristoase al meu

Variantă de la starea a III-a:

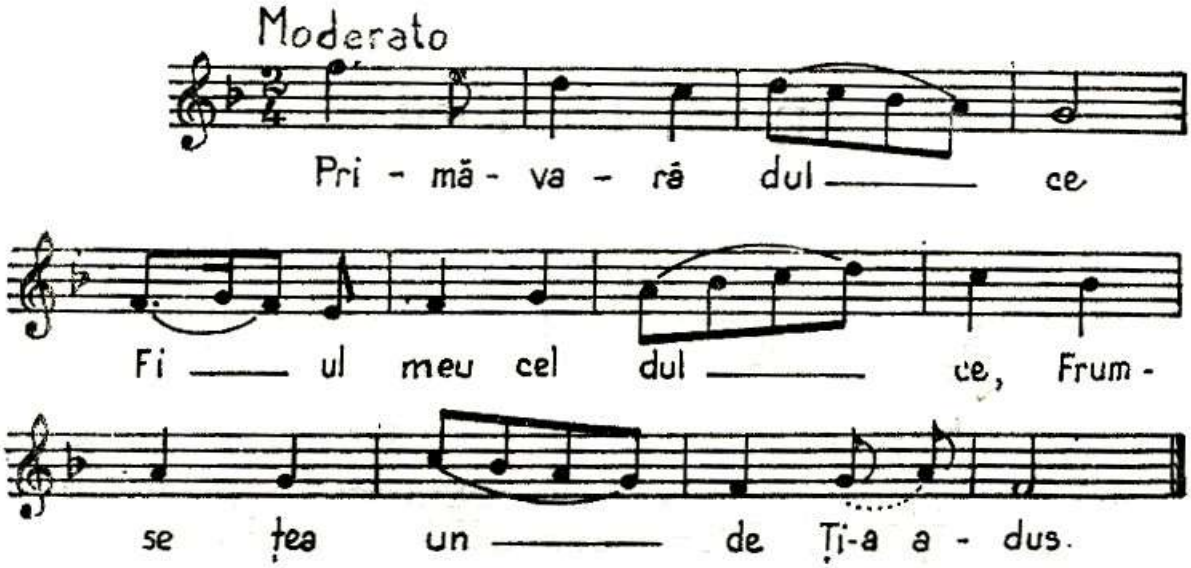

La înconjurarea bisericii se cântă „Sfinte Dumnezeule…”:

[160] Stările au fost preluate din Cartea de cântări bisericeşti, Timişoara 1989, pp.49-411.

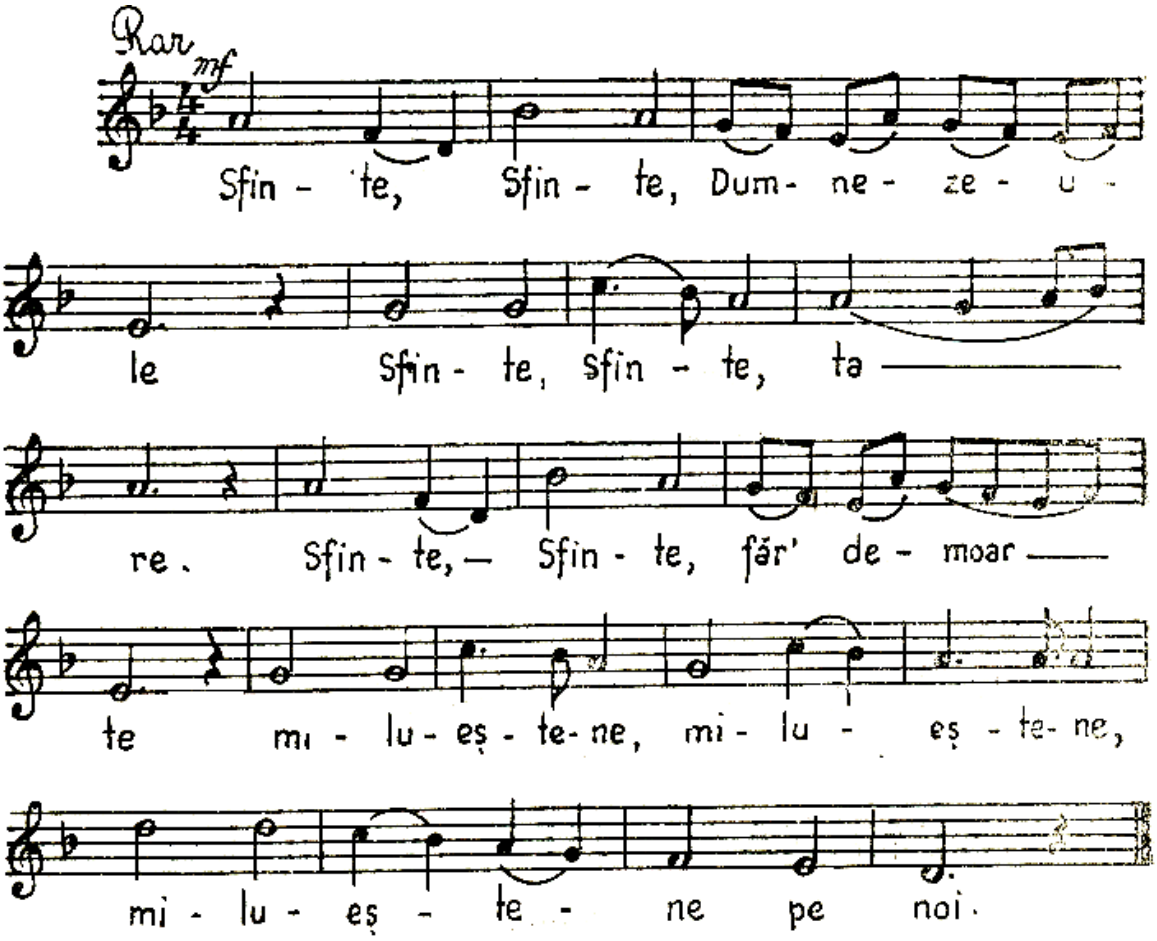

Învierea Domnului – Sfintele Paşti

Preotul din uşile împărăteşti, înalță lumânarea aprinsă şi rosteşte cu glas mare (de trei ori): **Veniți de luați lumină.** Se înconjoară biserica, cântându-se „Învierea Ta…”:

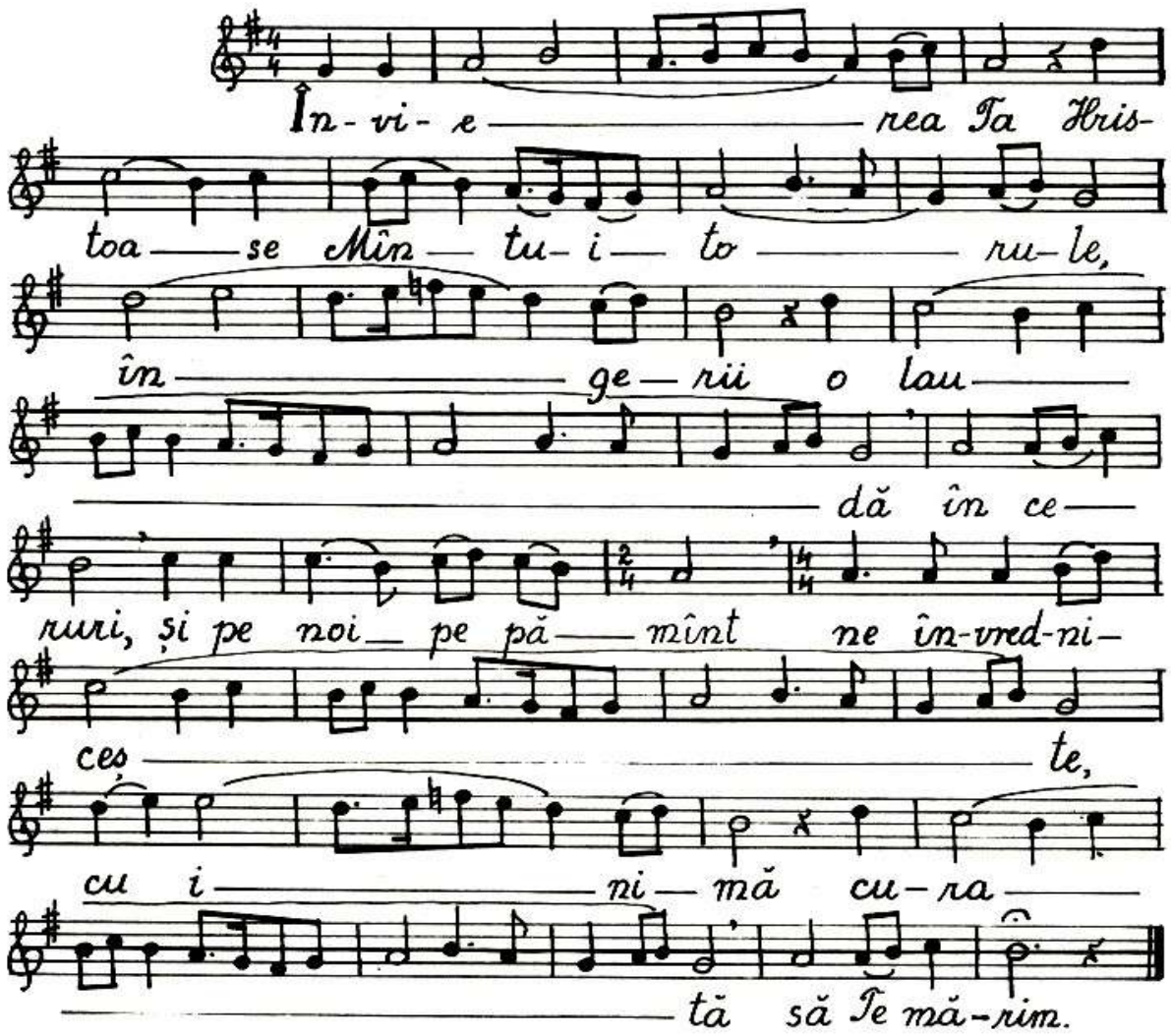

După înconjurare, în fața uşilor bisericii, preotul se rosteşte Evanghelia, apoi: „Mărire sfintei şi celei de o ființă şi de viață făcătoarei şi nedespărțitei Treimi, totdeauna…”

Strana: Amin.

Preotul cântă: **„Hristos a Înviat…”**

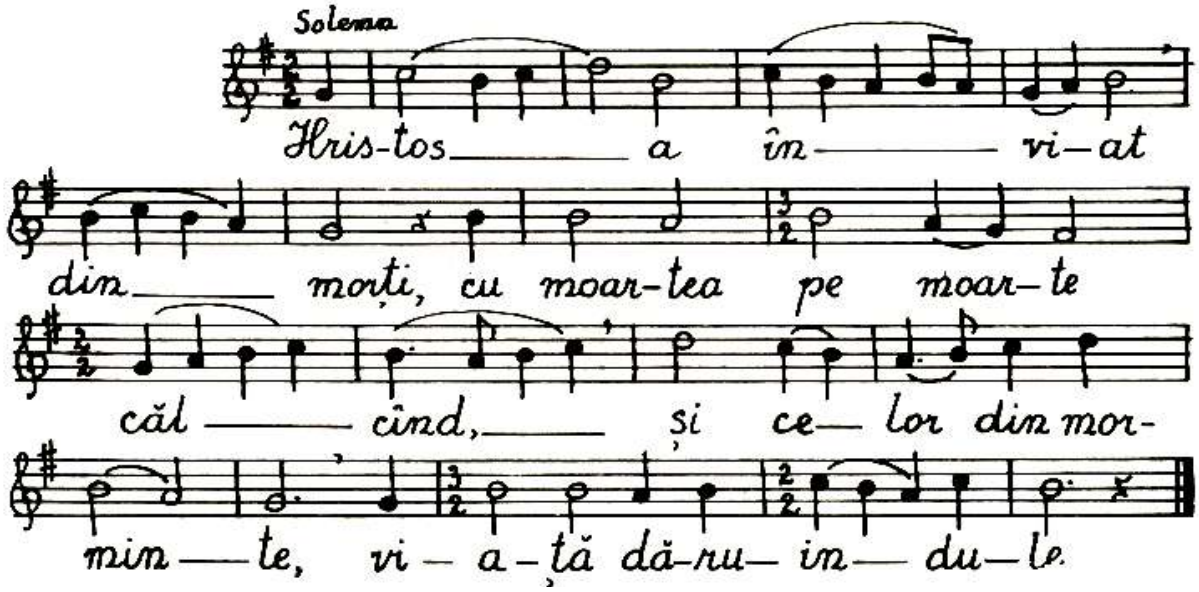

Varianta Podoleanu:

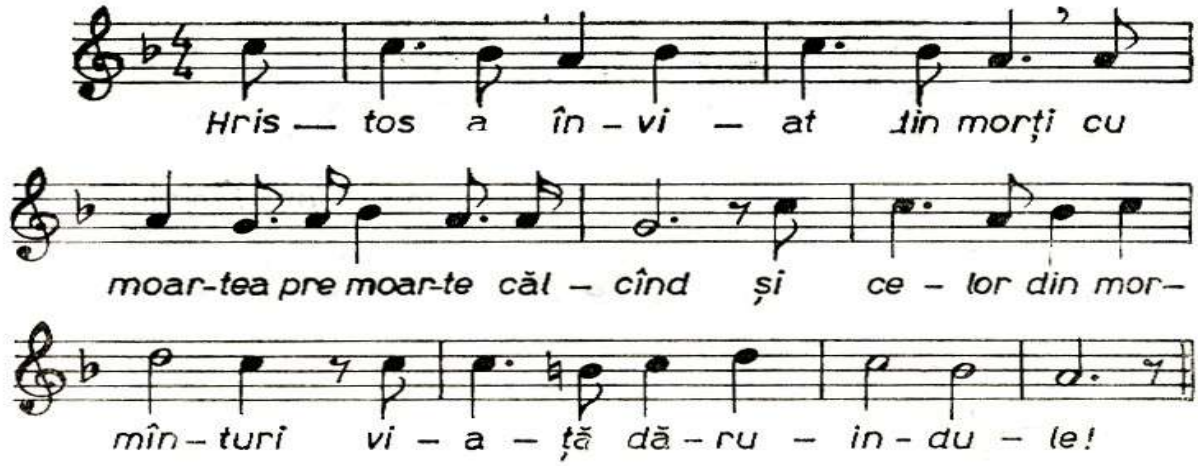

Varianta psaltică, glas II:

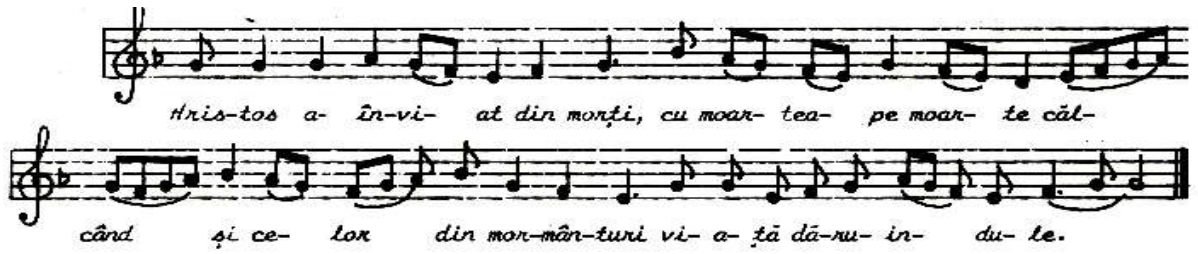

Varianta Muzicescu:

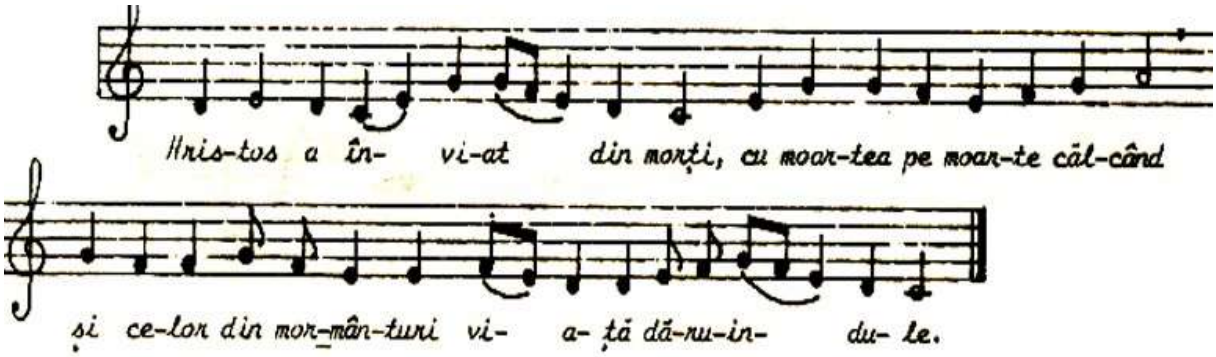

.

Preotul: Stihurile Paştilor (după fiecare stih se cântă Hristos a înviat…).

Preotul: Deschideți-vă porți veşnice… (de trei ori). Se intră în biserica cântându-se Hristos a înviat…

Preotul: Ectenia mare, **Catavasiile Sfintelor Paşti**:

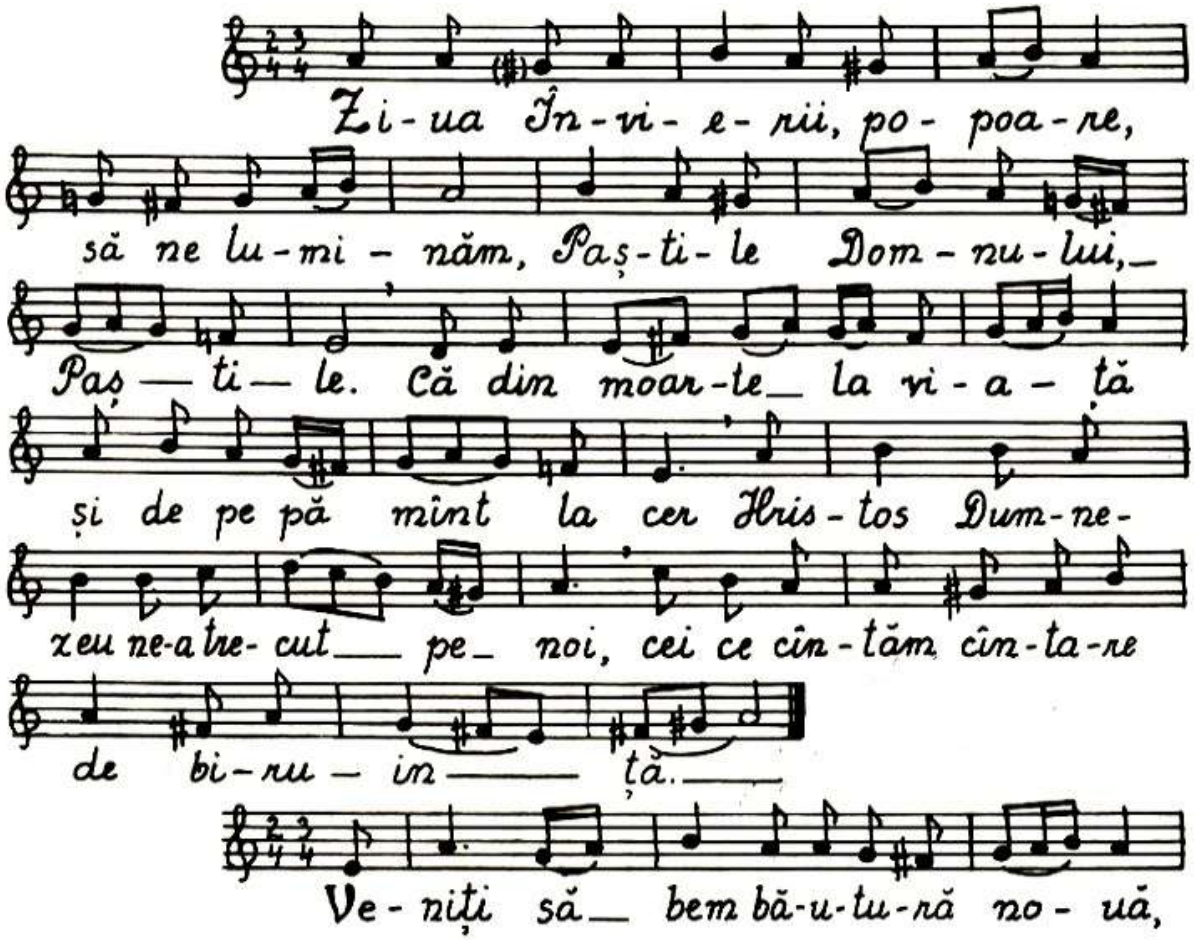

[161] Apud Nicolae Belean, op. cit. p. 14.

nu din pia-tră stear-pă fă - cu - tă cu mi-nuni, ci

din iz- vo-rul ne - stri - că - ciu - nii, Cel iz-vo-

rît din mor - mînt - tul lui Hris - tos,

în - tru ca - re ne în - tă - rim.

Ve- nind mai î - na - in

te de zori, ce-le ce au fost cu Ma-

ri - a, și a - flînd pia-tra răs-tur-

na - tă de pe mor - mînt, a - u - zi - t-au

de la în - ger: Pen-tru ce-l cău-tați prin-tre cei

morți ca pe un om, pe Cel ce es-te lu-

mi-na cea pu-ru-rea fi - i - toa - re? Ve-

deți giul-giu - ri le ce - le de în - gro-

pa — re! A-ler-gați și ves- tiți —
lu — mii că s-a scu-lat — Dom — nul —
o-mo-rînd — moar — tea; că es-te — Fi — ul lui
Dum — ne — zeu, Cel ce mîn-tu-ieș- te nea —
— mul o — me — nesc. —

La dum-ne-ze- ias- ca stra- jă, de Dum-ne-
zeu gră-i — to — rul A — va- cum să stea — îm-pre-
u — nă cu — noi și să a — ra-te pe în-ge-rul cel pur-tă-
tor de lu — mi — nă, gră-ind — cu ma-re glas:
As- tăzi es- te mîn-tu- i — rea lu — mii, —
că a în — vi — at — Hris — tos — ca un A —
tot — pu — ter — nic. —

Să mî-ne-căm cu mî-ne-ca-re a-dîn-că,
și în loc de mir, cîn-ta-re să a-du-cem Stă-
pî — nu lui; și să ve-dem pe Hristos, Soa-re-le drep-
tă — ții, tu-tu-ror vi-a — ță ră-să-rind.

Po-go-rî-tu-Te-ai în ce-le
mai de jos a-le pă-mîn-tu-lui și ai sfă-rî-mat în-cu-ie-
to-ri-le ce-le veș-ni-ce, ca ne ți-
neau pe cei le-gați Hris-toa-se; iar a tre-ia zi, ca și
Io-nà din chit, ai în-vi-at din mor-mînt.

Condacul Învierii

Glas 8

De Te-ai și po-go-rît în mor-mînt, Cel ce
ești fă-ră de moar-te, dar pu-te-rea ia du-lui

ai zdro - bit și ai în - vi - at

ca un bi - ru - i - tor, Hris - toa - se Dum - ne -

ze u le, zi cînd fe - me - i lor mi - ro - no - si - te:

Bu - cu - ra - ți vă. Și A - pos - to - li - lor Tăi pa -

ce dă - ru - in - du le, Cel ce dai -

ce - lor că - zuți ri - di - ca - re.

Înviind Isus.

În - vi - ind Ți - sus din mor -

mînt, pre - cum a zis mai î - na - in - te, ne - a

dă - ru - it no - uă vi - a - ță veș - ni - că și

ma - re mi - lă.

Cel ce ai iz - bă - vit pe ti - neri din cup -

tor, fă - cîn - du - se om, pă - ti - meș - te ca un

mu — ri — tor; și prin pa-ti-mă pe cel mu-ri-

tor îl îm-bra-că în po-doa-ba nes-tri-că-ciu-nii,

Cel ce es-te sin-gur bi — ne-cu — vîn-

tat, Dum-ne-ze-ul pă-rin-ți-lor și — prea-mă-rit. —

Să lăudăm...

Să lău-dăm, bi — ne să cu-vîn-tăm — și

să ne în-chi-năm Dom-nu-lui cîn-tînd și să-L prea î-năl-

țăm pe Dîn-sul în — tru toți ve — cii. —

Cîntarea a VIII-a

A-ceas-tă a-lea-să și sfîn-tă zi, cea din-

tîi a săp-tă — mî — nii, îm-pă-ră-tea-să și

Doam — nă, praz-nic al praz-ni-ci-lor es —

te — și săr-bă-toa-re a săr-bă-to-ri-lor, în-tru ca-re —

bi-ne-cu-vîn — tăm pe Hris-tos în — veci. —

In-ge-rul a stri-gat ce-lei pli-ne de-
dar: Cu-ra-tă Fe-cioa-ră, bu-cu-ră-te. Și
ia-ră și zic: bu cu-ră-te, că Fi-ul tău a în-vi-
at a tre-ia zi din mor-mînt, și pe
morți I-a ri-di-cat, ve-se-li-ti-
vă po-poa-re.

Lu-mi-nea-ză-te, lu-mi-nea-ză-te
no-u-le Ie-ru-sa-li-me, că mă-ri-rea Dom-nu-lui pes-te
ti-ne a-ră-să-rit. Sal-tă a-cum și te
bu-cu-ră Si-oa-ne; iar tu, Cu-ra-tă Năs-că-
toa-re de Dum-ne-zeu, ve-se-leș-te-te în-tru
În-vi-e-rea Ce-lui năs-cut al tău.

Luminânda (Svetilna):

Cu tru-pul a-dor-mind,
ca un mu-ri-tor, Îm-pă-ra-te și Doam-
ne, a tre-ia zi ai în-vi-at, pe A-
dam din stri-că-ciu-ne ri-di-cîn-du-l și
moar-tea pier-zîn-du-o. Paș-ti-le
ne-stri-că-ciu-nii, lu-mii
spre mîn-tu-i-re.

Laudele Paştilor, glas V, **podobie:**

Să se scoa-le Dum-ne-zeu și
să se ri-si-peas-că vrăj-ma-șii Lui.
Paș-ti-le ce-le sfin-ți-te as-tăzi
no-uă s-au a-ră-tat. Paș-
ti-le ce-le no-uă și sfin-te, Paș-ti-
le ce le de tai-nă, Paș-ti-le în-tru

tot — prea cins-ti — te, Paș-ti-le Hris-tos

Mîn — tu-i — to — rul, Paș-ti-le

ce-le — fă-ră pri-ha — nă, Paș-ti-le ce-le mari,

Paș-ti-le — cre-din-cio — și — lor, Paș-ti-le

ca-re au des-chis no-uă u — și-le ra — iu — lui,

Paș-ti-le ca — re sfin-tesc pe —

toți cre-din-cio — și.

Pre-cum pie-re fu — mul, să pia —

ră; pre-cum se to peș te cea-ra de fa-ța

fo — cu — lui.

Ve-niți de la mor-mînt fe — mei — bi —

ne — ves-ti-toa — re, și

zi — ceți Si — o — nu-lui: Pri-mes-te —

de la noi bu-ne-le ves-tiri — de — bu-cu-

ri — e a-le In-vi-e-rii Lui — Hris-tos;

Ve-se-teș-te-te, sal-tă și te — bu-cu-ră, I-e-ru-sa-

li — me, pe Îm-pă-ra-tul-Hris-tos vă-

zîn-du-l ca un — mi-re ie — șind — din mor-mînt.

A-șa să — pia-ră pă-că-to-șii — de — la —

fa — ța lui Dum-ne — zeu iar drep — ții

să — se — ve-se-leas — că. —

Mi-ro-no-si — țe — le — fe — mei

foar-te — de — di-mi-nea-ță stînd î-na-in — tea mor-

mîn-tu-lui — Dă-tă-to — ru-lui de vi-a — ță, — a-

fla t-au în — ger pe — pia — tră se —

zînd; și a — ce — la, gră — ind, — că — tre —

dîn-se-le a - sa zi - cea: Ce cău — tați — pe Cel

viu — prin-tre morti? Ce plîn-geți pe Cel ne- stri-că-

cios, ca și cum ar fi — în- tru stri-că-ciu —

ne? Mer-gînd, ves- tiți — u - ce — ni - ci — lor Lui.

A - ceas-ta es- te zi-ua pe ca-re a fă-

cu-t-o Dom — nul; să ne bu-cu - răm și să ne ve-se-

lim — în — tr-în — sa.

Paș-ti-le — ce — le fru- moa — se,

Paș - ti-le Dom — nu — lui Paș-ti — le! Paș-

ti-le ce-le prea cinsti-te no — uă ne-au ră — să-

rit; Paș-ti le cu bu-cu-ri-e u-nul pe-

al-tul să ne îm-bră-ți-ș ăm. O,

Paș-ti-le, mîn-tu-i-re de în-tris-

ta-re. Că as-tăzi din mor-

mînt ca din-tr-o că-ma-ră

stră-lu-cind Hris-tos, pe fe-

mei de bu-cu-ri-e le-a um-

plut, zi-cînd: Ves-titi A-pos-to-li-lor.

Mă-ri-re Ta-tă-lui și Fi-

u-lui și Sfîn-tu-lui Duh.

Și a-cum și pu-ru-rea și în

ve-cii ve-ci-lor. A-min.

Zi - ua În - vi - e - rii! Și
să ne lu mi - năm cu prăz-nu-i - rea, și
u - nul pe al - tul să ne îm-
bră - ți - șăm. Să zi -
- cem: fra - ți - lor, și
ce - lor ce ne u - răsc pe noi, să ier-
tăm toa - te pen - tru în - vi - e - re. Și
a - șa să stri - găm: Hris - tos a
în - vi - at din morți, cu moar - tea
pe moar - te cal - cînd și
ce lor din mor - min - te vi -
a - ță dă - ru - in - du - le.

Urmează troparul „Din gura ta ca o taină…” (glas VIII), ecteniile finale şi otpustul special al Praznicului.

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe – 23 aprilie

Troparul și **condacul**, glas IV:

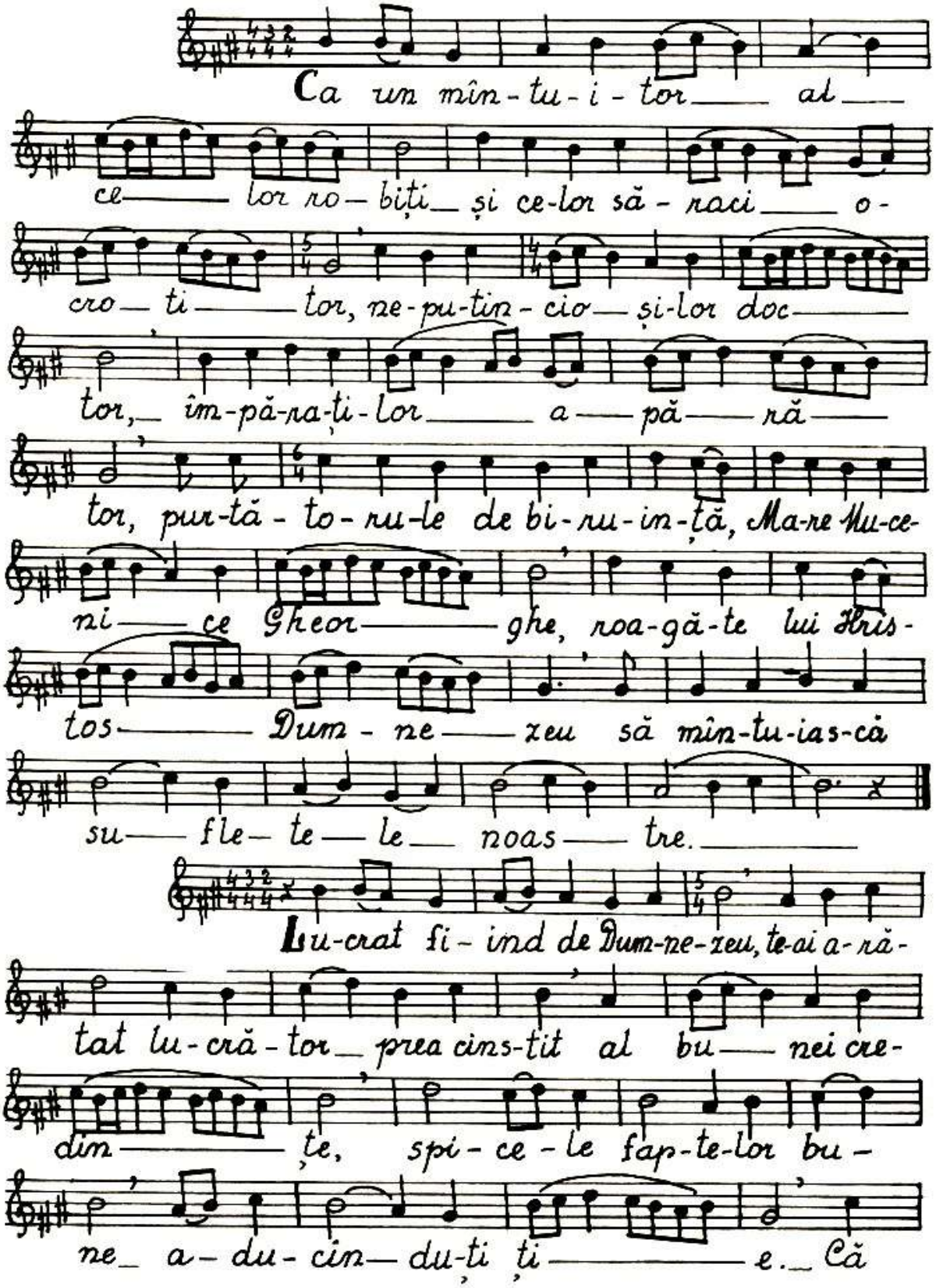

se- mă-nînd cu la-crimi, cu ve - se - li — e

se — ceri; și lup-tîn-du-te pî-nă la sîn-ge,

pe Hris-tos ai do-bîn-dit; și cu ru-gă-

ciu-ni-le ta-le sfin-te tu-tu-ror le dai ier-

ta — re de gre — șeli.

Înălțarea Domnului – la 40 de zile de la Paşti

Troparul, glas IV şi **condacul**, glas VI:

I - năl -ța - tu-Te-ai în-tru mă-ri-re, Hris-

toa-se Dum-ne-ze-ul nos — tru, bu-cu-

ri-e fă-cînd u-ce-ni-ci-lor Tăi

cu fă-gă-du-in-ța Sfîn — tu — lui Duh, în-cre-din-

ți-du-se ei prin bi-ne-cu-vîn-ta — re, că

Tu ești Fi — ul lui Dum-ne-zeu, Mîn-tu-i-

to — rul lu — mii.

Pri- mind rîn-du- ia – la cea pen-tru
noi, și ce - le de pe pă-mînt u - nin-du-le cu
ce — le ce — rești, Te-ai î- năl-țat în-
tru mă-ri — re, Hris-toa — se — Dum-ne-
ze- ul nos — tru, — nici-de- cum —
des-păr-țin-du-Te, — ci ră-mî- nînd —
— ne- de- păr — tat — și stri-gând —
ce — lor ce Te iu-besc pe Ți — ne —
tu sînt cu voi și ni- meni îm- po- tri- va
voas — tră. —

Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile) – la 50 de zile de la Paşti

Troparul și **condacul**, glas VIII:

Bi - ne ești cu-vîn- tat Hris-toa-se —
Dum-ne-ze-ul nos — tru, — Cel — ce prea în-te-

lepți pe pes- cari i-ai a ră tat,

tri-mi-țîn-du- le lor Du- hul Sfînt;

și prin-trîn-șii lu - mea ai vî nat,

Iu-bi-to-ru le de oa meni, mă-ri-re

Ți e.

Cînd Cel prea î- nalt, po-go-rîn-du-se,

a a mes-te cat lim-bi le, des-păr-

ți t-a nea mu-ri le; iar

cînd a îm-păr-țit lim-bi-le ce-le

de foc, la o u-ni-re pe toți

i-a che mat; și cu un glas mă-rim

pe Prea-sfîn-tul Duh.

Sfinții Împărați Constantin şi Elena – 21 mai

Troparul, glas VIII şi **condacul**, glas III:

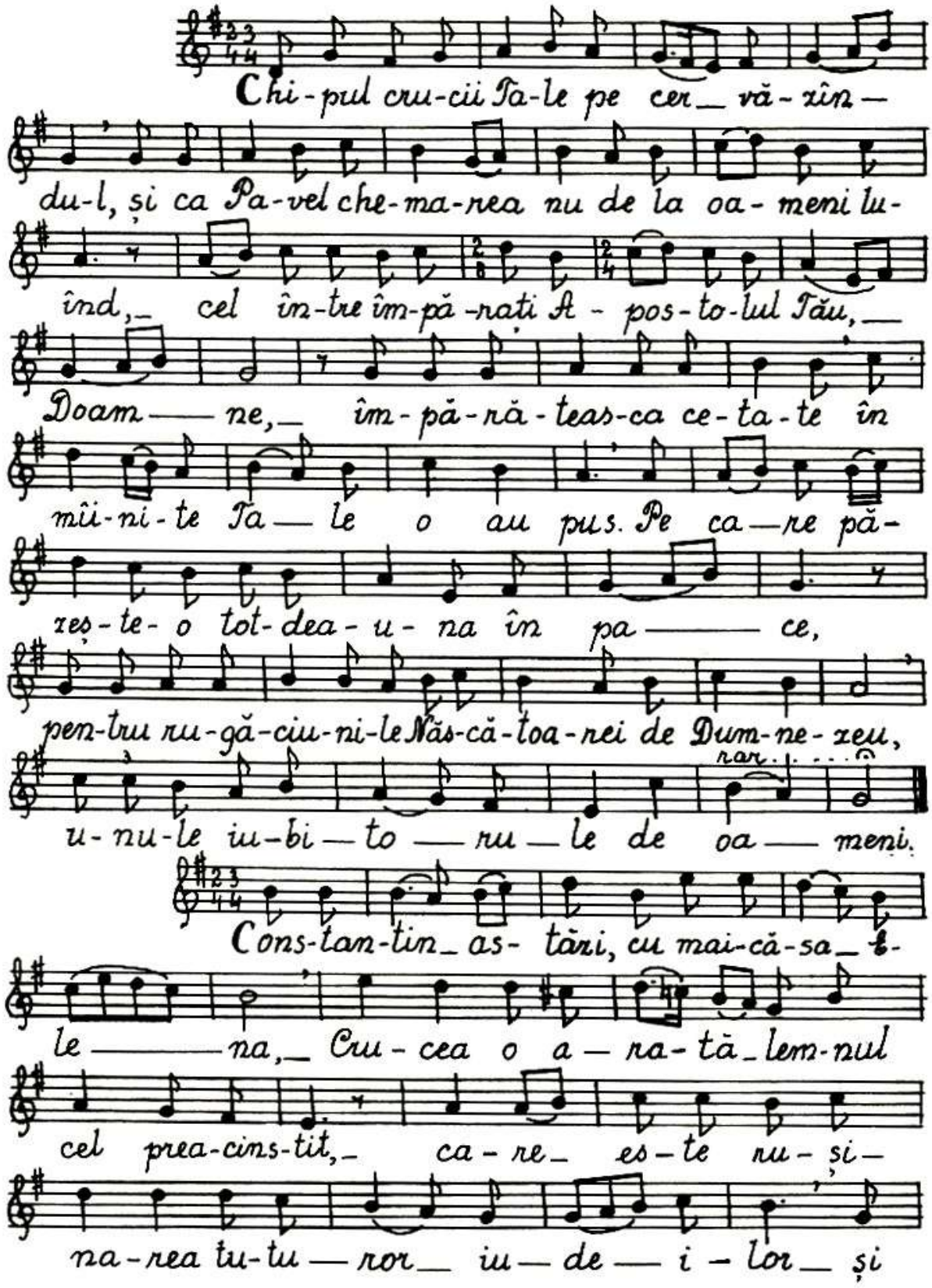

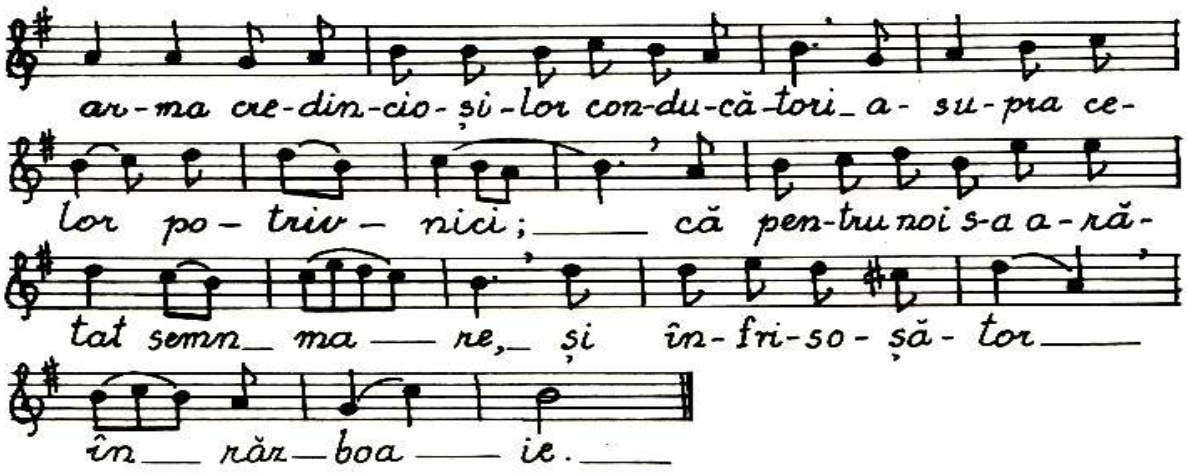

Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul – 24 iunie

Troparul, glas IV şi **condacul**, glas III:

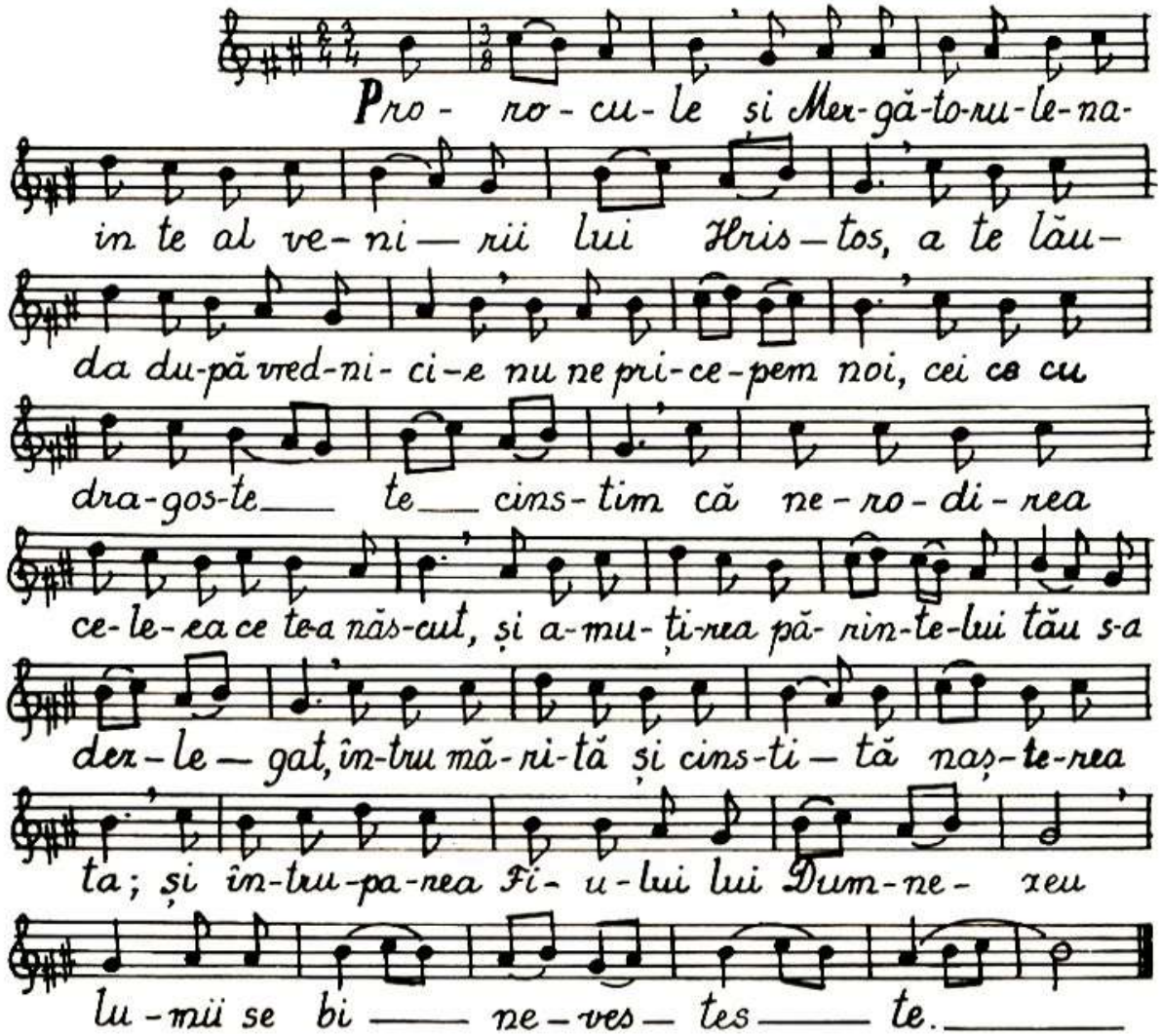

Ce - ea ce mai i - na — in — te e — ra ——
stear — pă, as - tări pe Î - na - in - te - mer - gă - to - rul lui Hris -
tos —— naș —— te, — iar a - ces - ta es - te îm - pli -
ni - rea a toa - tă proo - ro - ci —— a; că Cel pe
ca - re proo - ro - cii mai î - na - în —— te L - au ves -
tit, pe A - ces - ta, mi - na în Jor - dan pu - nîn —— du - și, s - a
a - ră - tat Cu - vîn - tu - lui lui Dum - ne - zeu, proo - roc, pro - po - vă - du - i -
tor, îm - pre - u - nă și Î - na - in —— te - mer - gă - tor.

Sfinții Apostoli Petru şi Pavel – 29 iunie

Troparul, glas IV şi **condacul**, glas II:

Cei ce sîn — teți în - tre A - pos - toli
cei din - tîi pe scau - ne șe - ză - tori, — și
lu - mii în - vă - ță — tori, Stă - pî - nu - lui tu - tu -
ror — ru - ga - ți - vă — pa - ce lu - mii

să dă-ru-ias — că_ și su-fle-te-lor noas-tre

ma — re mi — lă. —

Pe pro-po-vă-du-i-to — rii cei

tari și de Dum-ne-zeu — ves-ti — tori, cu-

nu-ni-le u-ce-ni-ci-lor Tăi, —

Doam — ne,_ i-ai pri-mit în-tru

des-fă-ta-rea bu-nă-tă-ți-lor Ta —

le — și în tru o-dih — nă;_ că

chi-nu-ri-le și moar-tea lor —

le-ai pri — mit_ mai pre-sus de ori —

ce — pri-nos,_ Cel ce sin-gur cu-noști

ce — le din i-ni-mă. —

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul – 20 iulie

Troparul, glas IV şi **condacul**, glas II:

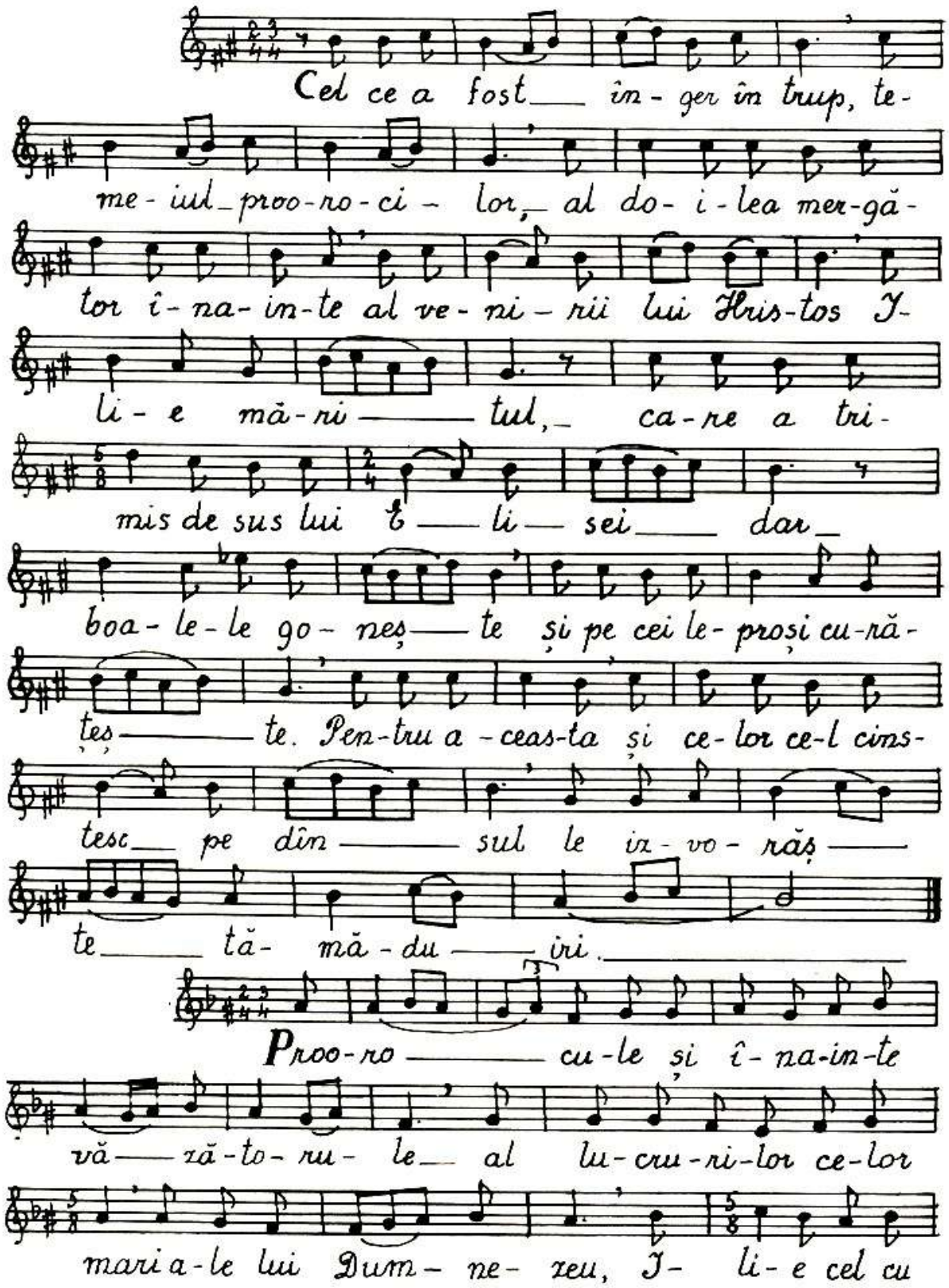

nu — me ma — re. Ca-re cu cu-
vîn-tul tău ai o-prit no — rii cei
cur-gă-tori de a — pă roa-gă
pen — tru noi pe U-nul iu-bi-to —
rul de oa — meni.

Schimbarea la Față – 6 august

Troparul și **condacul**, glas VII:

Schim-ba-tu-Te-ai la fa-ță în
mun — te, Hris-toa se Dum-ne-
ze-u — le, a-ră-tînd u-ce-ni-ci-lor
Tăi mă-ri — rea Ta, pe cît li
se pu-tea. Stră-lu-ceas-că și no — uă, pă-că-
to și lor, lu-mi-na Ta cea pu-ru-
rea fi-i toa — re.

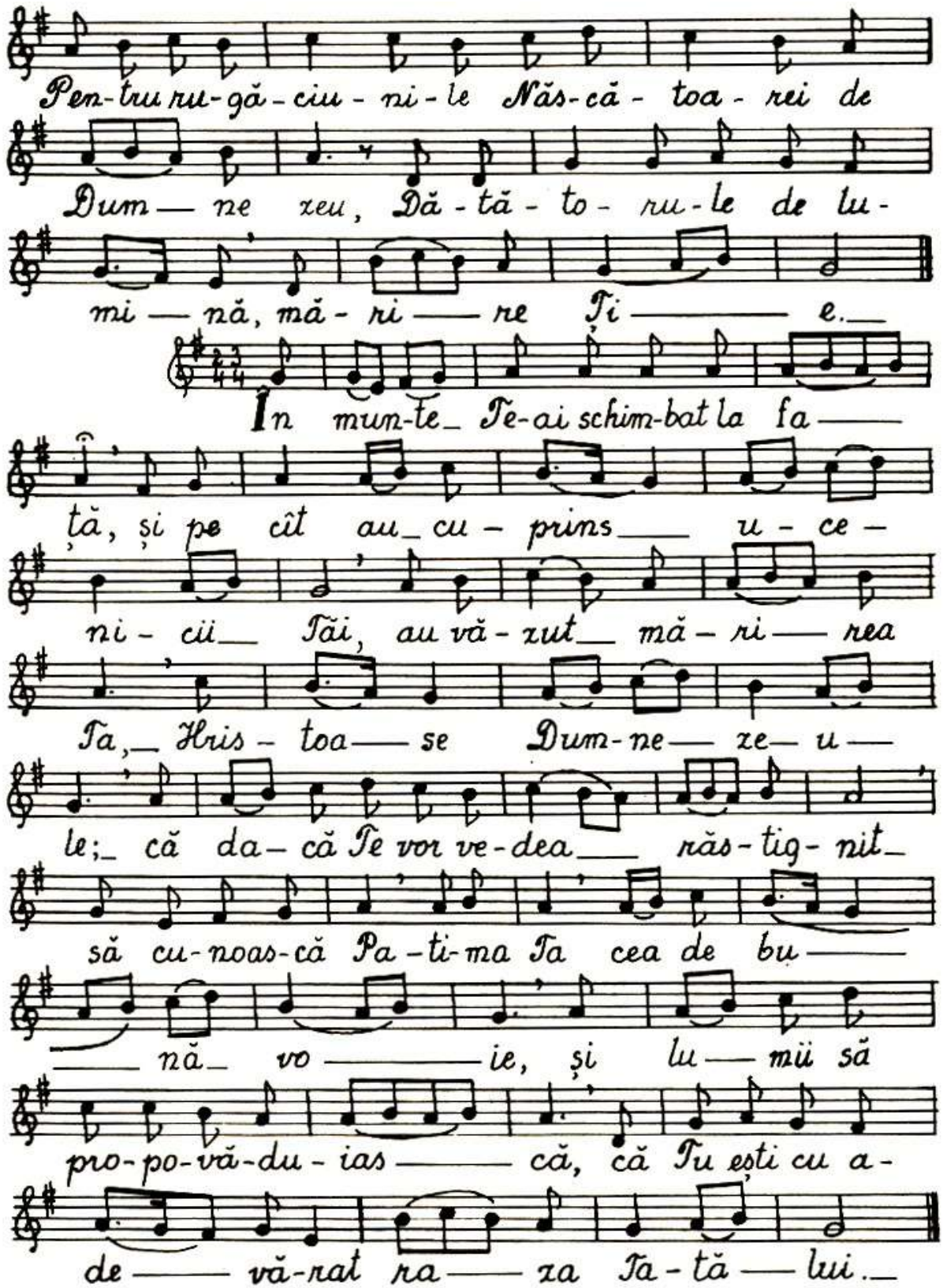
Pen-tru ru-gă-ciu-ni-le Năs-că-toa-rei de
Dum-ne zeu, Dă-tă-to-ru-le de lu-
mi-nă, mă-ri-re Ți-e.
În mun-te Te-ai schim-bat la fa-
ță, și pe cît au cu-prins u-ce-
ni-cii Tăi, au vă-zut mă-ri-rea
Ta, Hris-toa-se Dum-ne-ze-u-
le; că da-că Te vor ve-dea răs-tig-nit
să cu-noas-că Pa-ti-ma Ta cea de bu-
nă vo-ie, și lu-mii să
pro-po-vă-du-ias că, că Tu ești cu a-
de-vă-rat ra-za Ta-tă-lui.

Adormirea Maicii Domnului – 15 august

Troparul, glas I şi **condacul**, glas II:

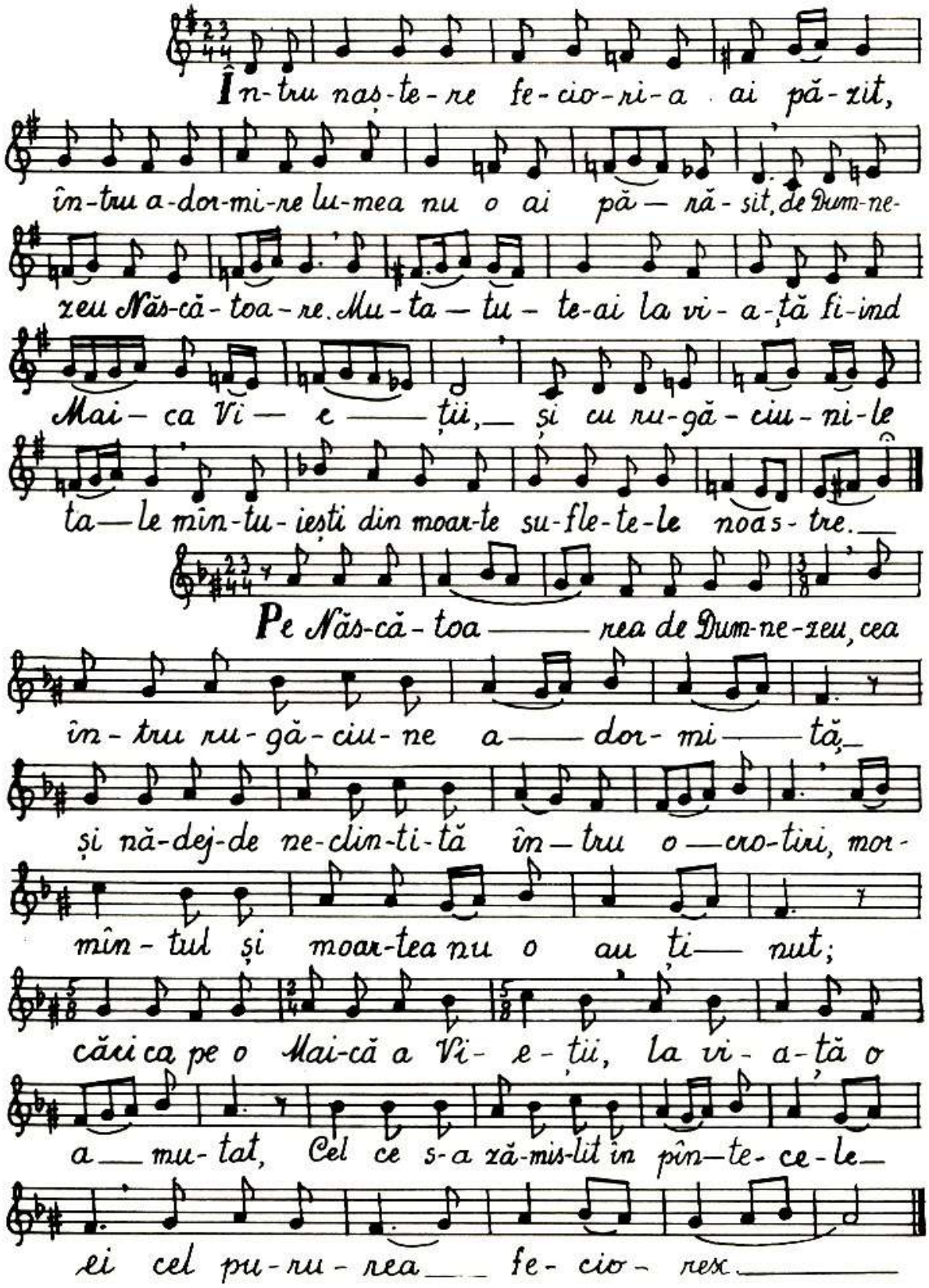

Bibliografie

Trifon Lugojan, Cântări bisericeşti, Arad, 1905.

Atanasie Lipovan, Colecțiune de cântări bisericeşti, Sân-Miclăuşul-Mare, 1906.

Atanasie Lipovan, Cântări bisericeşti pentru toate sărbătorile de peste an, şase volume, Arad, 1946.

Preot militar, Terențius Bugariu, Sentinela cântărilor bisericeşti, Timişoara, 1908.

Tirfon Lugojan, 70 cântări religioase, Arad, 1942.

Nicolae Stoicescu, Cântări ortodoxe, Bucureşti, 1942.

Trifon Lugojan, Irmoase şi pricesne la Praznicele Împărăteşti, Arad, 1927.

Dimitrie Cusma, Melodii bisericeşti, Caransebeş, 1934.

Trifon Lugojan, Răspunsuri liturgice, Arad, 1939.

Traian Vulpescu, Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, Cluj, 1939.

Cornel Givulescu, Trei Liturghii, Arad, 1933.

Nicolae Firu, Cântări bisericeşti, Oradea, 1933

Vasile Petraşcu, Pricesne, pentru Liturghiile duminicilor, Cluj,

Nicolae Lungu, Anton Uncu, Carte de cântări bisericeşti, Bucureşti, 1975.

Cântările Sfintei Liturghii şi cântări la cateheze, Editura Institutului Biblic şi de Misiune ortodoxă, Bucureşti, 1957.

Vecernierul, EIBMO, Bucureşti, 1953.

Utrenierul, EIBMO, Bucureşti, 1954

Prohodul Domnului, EIBMO, Bucureşti, 1976.

Catavasier, Cluj, 1933.

Ceaslov, Bucureşti, 1945.

Liturgica generală, Ene Branişte, EIBMO, Bucureşti, 1985.

Tipic bisericesc, EIBMO, Bucureşti, 1976.

Dicționar de muzică, Iosif Sava, Bucureşti, 1979.

Nicolae Cabasila, Tâlcuirea Dumnezeieştii Liturghii, Bucureşti, 1992.

Florin Bucescu, Învățarea cântărilor Sfintei Liturghii, Iaşi, 1998.

Dimitrie Cusma, Ioan Teodorovici, Gheorghe Dobreanu, Cântări bisericeşti, Timişoara, 1980.

Nicolae Belean, Cântări bisericeşti, Timişoara, 1995.

Cornel Givulescu, Cele opt glasuri, litografie, Oradea, 1929.

Sfânta Liturghie în cântare omofonă, EIBMBOR, 2004.

Vasile Grăjdean, Elemente de Cântare bisericească şi tipic, Sibiu, 2002.

Cântările serviciilor religioase, Timişoara, 1985.